ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΜΕΛΙΣΣΑ

(Βηλίεττα Σςκίυπητᾶρε).

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΑΛΒΑΝΟ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΝ

Μέρος ἱστορίας «Δῶρα Ἰστριὰς—ἡ Ἀλβανικὴ φυλή»,
Ἀλβανο-Ἑλληνικὰς Παροιμίας καὶ Αἰνίγματα,
Ἀλβανικὰ κύρια ὀνόματα,
Ἄσματα καὶ Παραμύθια Ἀλβανικὰ,
καὶ Ἀλβανο-Ἑλληνικὸν λεξιλόγιον μετὰ παραβολῆς
Ἀλβανικῶν λέξεων πρὸς ἀρχαίας ἑλληνικάς.

ΣΥΝΤΑΧΘΕΝ

ΥΠΟ

Ε. ΜΗΤΚΟΥ.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΑΠΑΝῌ
ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΟΥΣΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ.

Τῌ ΕΠΙΜΕΛΕΙᾼ ΤΟΥ
Δ. Α.

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙᾼ.
Τύποις ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ Ν. ΣΑΛΤΣΗ.
1878.

BKSH

ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριαρχείου, καὶ τῆς ἐν Ἀθήναις Κυβερνήσεως πολιτική, ἥτις ἀντὶ ἑνώσεως ἔφερε σχίσμα, καὶ ἀντὶ ὑποταγῆς καὶ ἀποῤῥοφήσεως ἔφερε μῖσος φυλετικὸν ἀδιάλλακτον. Ὡς ἔχουσι νῦν τὰ πράγματα, μεταξὺ ὀλιγίστων Ἀλβανῶν δύναται νὰ εἰσχωρήσῃ ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς, μεταξὺ ἐκείνων, οἵτινες μετέχουσι παιδείας τινός· ἀλλὰ μεταξὺ τοῦ ὀγκωδεστέρου ἀλβανικοῦ πληθυσμοῦ, εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ τεχνίτου, καὶ βιομηχάνου, εἰς τὴν καλύβην τοῦ ποιμένος, πῶς δύναται νὰ εἰσχωρήσῃ ὁ ἑλληνισμὸς ἐὰν δὲν μεταδοθῶσιν αἱ ἑλληνικαὶ ἰδέαι διὰ τῆς χρήσεως τῆς καθομιλουμένης αὐτῶν ἀλβανικῆς γλώσσης; ἢ πρέπει νὰ περιμένῃ τις ἵνα ἐκμάθῃ ἀπαξάπας ὁ ἀλβανικὸς λαὸς τὴν γραπτὴν τῶν Ἀθηνῶν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, καὶ ἔπειτα νὰ ἀρχίσῃ τὴν μετάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν ἰδεῶν; ἕως τότε θὰ παρέλθωσιν αἰῶνες πολλοί. —Παράδειγμα ἔστωσαν τὰ πέριξ τῶν Ἀθηνῶν ἀλβανικὰ χωρία, ὅπου εἰς τὰ πρόθυρα αὐτῆς τῆς ἑλληνικῆς πρωτευούσης, καὶ μετὰ πεντήκοντα ἑλληνικῆς βασιλείας ἔτη, δὲν ἔμαθον ἀκόμη οὐδὲ μίαν λέξιν νὰ ὁμιλῶσιν ἑλληνιστί.

Ἄλλως τε, ἐγκαταλειπομένης τῆς Ἀλβανίας εἰς τὴν ἑαυτῆς ἀμάθειαν ἄνευ ἐγχωρίων γραμμάτων καὶ σχολείων τοῦ λαοῦ, θὰ σπεύσωσιν τότε οἱ Σλαῦοι μὲ ἰσχυρώτερα καὶ πρακτικώτερα μέσα πρὸς καταβρόχθισιν τῆς Ἀλβανικῆς φυλῆς. Ἤδη οἱ Μαυροβούνιοι κατέρχονται ἐκ τῶν γυμνῶν καὶ ἀγόνων αὐτῶν ὀρέων πρὸς κατάκτησιν καὶ ἐκσλαβισμὸν τῆς βορείου Ἀλβανίας, καὶ οἱ Σέρβοι σπεύδουσιν ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ ἐξ ἀνατολῶν. Οὐδὲ μένουσι μὲ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας τῆς Ῥώμης οἱ προπαγανδισταὶ μοναχοί, ἀλλὰ δι' ἀλβανικῶν ἤτοι ἐν Ἀλβανικῇ γλώσσῃ γεγραμμένων κατηχήσεων, ὁμιλιῶν, καὶ συναξαρίων, προσηλυτίζουσιν ὑπὲρ τὸ ἥμισυ τοῦ ἀλβανικοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὸ λατινικὸν δόγμα καὶ τὸν ἰταλικὸν ἐθνισμόν. Ἐν ᾧ ἐὰν ἐξεπαιδεύετο ὁ Ἀλβανὸς ἐν τῇ μητρικῇ του γλώσσῃ ὑπὸ ἑλληνιζόντων διδασκάλων καὶ κληρικῶν, καὶ ἐὰν μετεφυτεύετο ἐν αὐτῷ ἡ ἑλληνικὴ ἰδέα διὰ τῆς καθομιλουμένης αὐτοῦ ἀλβανικῆς φράσεως, ἤθελε ῥιζωθῇ ἐν αὐτῷ ἐπὶ τοσούτῳ ὁ ἑλληνικὸς πατριωτισμὸς καὶ ἡ αὐτοσυνείδησις, ὥστε νὰ εἶναι ἱκανὸς νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν φύσει ὀχυρὰν καὶ ἀπόρθητον πατρίδα του, καὶ τὸν ἑλληνικὸν ἐ-

θνισμόν του, καὶ θὰ ἔκλινε τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν του οὐχὶ πρὸς τοὺς Σλαύους καὶ Ἰταλούς, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τὴν μητέρα Ἑλλάδα, φέρων εἰς μνήμην τοὺς προγόνους του Ἠπηρώτας καὶ Μακεδόνας, καὶ τοὺς ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι ὁμοφύλους του καὶ τῆς μεγάλης πατρίδος προμάχους Σουλιώτας, Πετσιώτας, Ὑδραίους, καὶ λοιπούς.

Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἑλλὰς ὀφείλει νὰ φέρηται πρὸς τοὺς Ἀλβανοὺς ὡς ἀληθὴς καὶ φιλόστοργος μήτηρ, ὁμιλοῦσα αὐτοῖς εἰς τὴν νηπιακήν των καὶ οἰκιακὴν γλῶσσαν, οὐχὶ δὲ ὡς κακόζηλος μητρυιὰ ὁμιλοῦσα αὐτοῖς διὰ μιᾶς καὶ ἀπροετιμάστως τὴν διὰ τοὺς πεπαιδευμένους ὡρισμένην γλῶσσαν τοῦ Ξενοφῶντος καὶ Θουκυδίδου, τὴν ὁποίαν αὐτοὶ μὴ ἐννοοῦντες σκοτίζονται τὴν διάνοιαν καὶ μένουσι νωθροί, καταφρονούμενοι παρὰ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν των ὡς ἄξεστοι, χυδαῖοι, καὶ ἀπόβλητοι, τὴν ἑλληνικὴν δῆθεν εὐγένειαν ἀσχημίζοντες, ὑποβολιμαῖοι ἀδελφοί.

Ἡ Ἑλλάς, ὡς φιλόστοργος μήτηρ ἔπρεπε νὰ περιθάλψῃ οὐχὶ μόνον τοὺς ὁμοθρήσκους ἐκ τῶν Ἀλβανῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς μωαμεθανίζοντας καὶ λατινίζοντας Ἀλβανούς, οἵτινες μεθ' ὅλας τὰς θρησκευτικὰς αὐτῶν διαφορὰς διασώζουσιν ἀκμαῖον τὸν ἐθνικὸν αὐτῶν πατριωτισμόν, καὶ πρὸς τοὺς συμπολίτας των ὀρθοδόξους χριστιανοὺς ἔδειξαν πάντοτε ἀδελφικὴν ἀγάπην, καὶ συνέζησαν ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ μετ' αὐτῶν. Οὔτε δύναται νὰ ὑπάρχῃ μεγαλητέρα ἀνεξιθρησκεία ἐκείνης, ἥτις ἐπικρατεῖ μεταξὺ τῶν Ἀλβανῶν, οὐδὲ μεταξὺ τῶν μᾶλλον πεπολιτισμένων ἐθνῶν. Ὁ Ἀλβανὸς ἀγαπῶν ἐξόχως τὴν πατρίδα του ἀγαπᾷ ϗ τὸν ὁμόφυλόν του, καὶ ὅταν ἀκόμη εἶναι ἀλλόθρησκος, διότι τὴν θρησκείαν ἔχει ἐν δευτέρῳ λόγῳ, ὅταν πρόκειται περὶ τῆς κοινῆς πατρίδος. Ἐν τοῖς ἡρωϊκοῖς ᾄσμασι τοῦ λαοῦ ἀπαντῶσι πολλὰ τοιαῦτα παραδείγματα ἀμίμητα ἀνεξιθρησκείας καὶ πατριωτισμοῦ.

Εὔχομαι ἡ παροῦσα ἀλβανολογικὴ συγγραφὴ νὰ καταστῇ κοινὸν ἀνάγνωσμα πᾶσιν ἐν γένει τοῖς Ἀλβανοῖς ἄνευ διακρίσεως πολιτικοῦ φρονήματος ἢ θρησκευτικῆς δοξασίας, τοῖς δὲ σπουδάζουσιν ἐκ τῶν φιλολόγων ἀνδρῶν ἀφορμὴ τελειοτέρων μελετῶν καὶ ἐθνολογικῶν ἄλλων σκέψεων.—

Ἐξ Αἰγύπτου. Κατὰ μῆνα Μάρτιον ἔτους σωτηρίου 1878.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΜΗΤΚΟΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1) Ἀλφάβητον γενικὸν Ἀλβανο-Ἠπειρωτικόν.
2) Σημείωσις τῶν Συγκεκομμένων λέξεων.
3) Ἀπόσπασμα μελέτης ἱστορικῆς, φερούσης τίτλον «Ἡ Ἀλβανικὴ φυλὴ» ἣν συνέγραψεν ἡ Ἀλβανὶς τὴν καταγωγὴν Δῶρα Ἰστριὰς, καὶ μετέφρασεν Ἀλβανιστὶ ὁ ἐν Λιβόρνῳ τῆς Ἰταλίας Δημήτριος Καμάρδας.
4) Ἀλβανικαὶ παροιμίαι.
5) Αἰνίγματα ἀλβανικά.
6) Ἀλβανικὰ ὀνόματα καὶ ἐπώνυμα
7) Ἀλβανικὰ ᾄσματα τῆς μεγάλης Ἀλβανίας καὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἰταλίᾳ ἀλβανικῶν ἀποικιῶν, ἡρωϊκὰ, ἐρωτικὰ, γαμήλια, κωμικὰ καὶ ἀλληγορικά.—
8) Παραμύθια ἀλβανικά.
9) Λεξιλόγιον ἀλβανο-ἑλληνικὸν τῶν ἰδίᾳ κατὰ διαλέκτους ἐν χρήσει, καὶ ἄλλων σπανίων λέξεων μετὰ παραβολῆς ὁμοίων ἐκ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς.

ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ ΓΕΝΙΚΟΝ
ΑΛΒΑΝΟ - ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΝ

ΥΠΟ

Δημητρίου Καμάρδα ἐν Λιβόρνῳ (πλὴν τοῦ b καὶ d).

Α α. ὡς τὸ ἑλληνικόν.

’Β ϐ. » »

B b. ὡς τὸ ἰταλικὸν b, π. χ. bούρρη = ἀκμαῖος τὴν ἡλικίαν, ἀνδρεῖος, σύζυγος καὶ τὸ ἰταλ. bene = καλῶς.

Γ γ. ὡς τὸ ἰταλ. g πρὸ τοῦ α, ο, ου· οἷον godo = ἀπολαύω· ghiaccio = κρύσταλος· τὸ γερμαν. gehen = πηγαίνειν, καί τὸ ἀλϐαν. γῖνι = χορτάζω.

Γi γi. τραχύτερον τοῦ ἑλληνικοῦ γ πρὸ τοῦ ε, η, ι· ὡς τὸ ἀλϐανικ. γiάκ = αἷμα, γiερῖ = συγγένεια, γiίθη = ὅλοι, γiυλiπήρη = βελόνη.

J j, ἢ ι ὡς τὸ ἰταλ. j, π.χ. jeri = χθὲς, καὶ τὸ ἀλϐ. jὰμ = εἶμαι.

Δ’ δ. ὡς τὸ ἑλλην. (ἡ ἀπόστροφος ἐν χρήσει μόνον εἰς τὴν χειρογραφίαν.)

Δ ἢ D d. ὡς τὸ ἰταλ. d, π. χ. dolore = πόνος, καὶ τὸ ἀλϐαν. dorη = χείρ.

Dσ dσ. ὡς τὸ ἰταλ. zo, οἷον mezzo = ἥμισυ, καὶ τὸ ἀλϐ. dσάνdση = ἐλάττωμα, σκάνδαλον.

Dς dς. ὡς τὸ ἰταλ. gi π. χ. giorno = ἡμέρα καὶ τὸ ἀλϐαν. dςόκε = φλοκάτα.

Ε ε.

Ζ ζ

Ζς ζς. ὡς τὸ γαλλ. j, π.χ. jour = ἡμέρα, καὶ τὸ ἀλϐ. ζςοῦbρη = σοῦφρα.

Η η, ὡς τὸ ἄφωνον γαλλ. e, οἷον je te donne = σοὶ δίδω.

Θ θ.

Ι ι.

Κ κ. ὡς τὸ ἑλλην. πρὸ τοῦ α, ο, ου, οἷον κέε = ἔχεις, κῦ =

οὗτος. καὶ τὸ ἰταλ. chicca = κουλλούρια, chiesa = ἐκκλησία.

Κι κι ὡς τὸ ἑλλην. κ πρὸ τοῦ ε, η, ι π. χ. κέλης = κᾶλιη καὶ τὸ ἀλβ. κιάφη — αὐχὴν, κιοῦλ = κουρκοῦτι.

Λ λ ὡς τὸ ἑλλην. πρὸ τοῦ α, ο, ου, π. χ. λαλῶ = φλιὰς, καὶ τὸ ἀλβ. βάλε = χορὸς, dιᾶλι = ὁ διάβολος.

Λι λι ὡς τὸ ἑλλην, ὑγρὸν πρὸ τοῦ ε, η, ι, π. χ. λέγω = θέμ, καὶ τὸ ἀλβ. λιᾶνι = λούω, λιούτεμ = παρακαλῶ.

Μ μ.

Ν ν.

Νι νι ὡς τὸ ἰταλ. gn π. χ. gnorri = ἀμαθὴς, καὶ τὸ ἀλβ. νιῆ = ἓν, νιεερῖ = ἀνήρ.

Ο, ἢ Ω ο, ἢ ω.

Ȣ ἢ Ου, ȣ ἢ ου.

Π π.

Ρ. ρ.

Ῥ ῥ. (ἐν ἀρχῇ) διπλοῦν ρρ.

Σ σ. καὶ (τὸ τελικὸν) ς

Σ; σς ὡς τὸ ἀγγλ. sh, καὶ τὸ ἰταλ. sce, π. χ. scendo = καταβαίνω, καὶ τὸ ἀλβ. σςάλιη = σκέλος.

Τ τ.

Τσ τσ. ὡς τὸ ἰταλ. zz, π. χ. fazzoletto = μανδήλιον, καὶ τὸ ἀλβ. τσούτση = κοράσιον.

Τς τς ὡς τὸ ἰταλ. ci π. χ. cento = ἑκατὸν καὶ τὸ ἀλβ. τςοῦν = παιδίον.

Υ υ. ὡς τὸ γαλλ. u, π. χ. plume = γραφὶς, καὶ τὸ ἀλβ. ῦλ = ἄστρον.

Φ φ.

Χ χ. δασύτερον τοῦ ἑλλην. πρὸ τοῦ α, ο, ου, ὡς τὸ γερμανικὸν habe = ἔχω, καὶ τὸ ἀλβ. χᾶ = τρώγω.

Χι χι. ὡς τὸ ἑλλην. πρὸ τοῦ ε, η, ι, π. χ. χιὼν = dηβόρη, καὶ τὸ ἀλβ. χιίμη = κατήφορος, χιάουρ = ὀσμή.

Σημ. Ἡ περισπωμένη δεικνύει, ὅτι τὸ φωνῆεν ἐπὶ τοῦ ὁποίου τίθεται εἶναι μακρὸν, ἢ ἐπέχει τόπον δύο φωνηέντων.

BKSH

PRONONCIATION

de l' Alphabet Albanais.

D' après D. Camarda (de Sicile)

A, a — comme le français a

Β, 6. — » » v

B, b. — » » b comme dans le mot, bouρι, généreux et le mot fr. bon.

J, j, ou. ι — comme dans le mot ital. jeri et l' alb. jάμ = je suis.

Γ, γ. — cette lettre se prononce toujours comme la g fr. dans les mots garçon, guide (accompagnée de la lettre j.

Γi, γi. — elle se prononce comme le γ grec, devant α, ε, ι, η, exp. γjάκ = le sang, γjυλjπήρη = l' aiguille.

Δ' δ. — comme le dhelta grec. (l' apostrophe est d' usage seulement pour le manuscrit.)

D, d. — comme le fr. d dans le mot don alb. dόρη = la main.

Dσ, dσ. — comme dans le mot ital. mezzo. alb. dσάνdση = scandale défaut.

Dς, dς. — comme dans l' ital giorno, alb. dsόυε = jaquette

Ε, ε. — » é fermé.

Ζ, ζ. — » z franc. ou s entre deux voyelles.

Ζς, ζς. — » j » dans le mot jour

Η, η. — e muet fr. dans les mots je te donne.

Θ, θ. — comme le theta grec Θέμ = je dis.

Ι, ι. — » i franc dans le mot imiter.

Κ, κ. — » c » devant a, o, u, κέε = tu as, κΰ = celui-ci et le mot ital. chiesa.

Kj, κj. — comme le k grec devant les lettres ε, η, ι, Kjάφα.

Λ, λ. — » le franc. ou comme dans le mot grec λαλῶ alb. 6άλε = le bal, dιᾶλι = le diable.

Λj, λj. — comme ille mouillé. ou comme dans le mot grec

BKSH

λέγω alb. λιᾶνι = je lave, λιούτεμ = je prie.

M, μ. comme m fr.

N, ν. » n »

Ni, νι. comme le gn fr. dans ignorance, alb. νιῆ = un, νιερῖ = homme.

O, ο, ου, ω. comme o français

Ȣ, ȣ, = ου. » ou »

Π, π. » p »

P, ρ. » r »

'P ῥ. avec l' esprit dure au commensement du mot se prononce comme deux rr

Σ, σ, ς. comme s français.

Σς, σς. » l' Anglais sh ou l' ital. sce = σςάλιη = les jambes.

T, τ. comm t

Tσ, τσ. » zz ital. dans le mot pezzo, alb. τσούτσιη=fille.

Tς, τς. » le c ital. dans le mot cento, alb. τςοῦν=enfant.

Υ, υ. » le fr. u dans plume, alb. ῦλ = étoile.

Φ, φ. » f »

X, χ. cette lettre se prononce comme h aspiré, ou comme dans le mot Allemand habe = j' ai, Alb. χâ = je mange, χέκιη = je tire ect.

Xj, xj Comme χ grec devant ε, ι, υ, ect. comme χίύμη = le penchant, χιάουρ = l' odeur. —

Remarque L' accent circonflex fait savoir que la voyelle, sur laquelle il se met est longue ou qu' elle tient lieu de deux voyelles.

Σημείωσις τῶν συγκεκομμένων λέξεων.

ἀλϐ. — ἀλϐανιστί.

ἀλϐ. ἑλλ.—ἀλϐανο-ἑλληνιστὶ, ἤτοι κατὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι Ἀλϐανούς.

ἀλϐ. ἰταλ.—ἀλϐανο-ἰταλιστὶ, ἢ κατὰ τοὺς ἐν Ἰταλίᾳ Ἀλϐανούς.

ἀλϐ. πτ. — κατὰ τὸν Ἀλϐανὸν ποιητὴν τοῦ τυχόντος ᾄσματος.

ἀρϐ. — ἀραϐιστί.

ἀρσν. — ἀρσενικόν.

βoud. σύγγραμμα Βούδη τοῦ ἔτους 1664, ἐν Ῥώμῃ.

βλγ. — βουλγαριστί.

γαλλ. — γαλλιστί.

γ. — γεγιστὶ, κατὰ διάλεκτον τῶν γεγῶν.

γερ. — γερμανιστί.

Δρσ. — Εὐαγγέλιον ἀλϐ. Δόρσα ἐν Λονδίνῳ, 1869.

δρ. — δωρικῶς.

ἐκκλ. — ἐκκλησιαστικῶς.

ἑλλ. — ἑλληνιστί.

ἐνργ — ἐνεργητικόν.

ἐπτπ. — ἐπιτοπίως ἐν τῇ κυρίως Ἀλϐανίᾳ.

ἐπίῤ. — ἐπίῤῥημα.

θλκ. — θηλυκόν.

ἴδ. — ἴδε, ζήτει·

ι, ἢ ε — τὸ προτασσόμενον ἄρθρον τῶν ἐπιθέτων ὀνομάτων.

ἰδιαι. — ἰδιαιτέρως.

Κμρδ. — γραμματολογ. Δ. Καρμάδα τοῦ 1864, ἔτους.

χρστφ. — ἀλϐ. συγγράμματα Κ. Χριστοφορίδου.

κοιν. — ἡ κοινὴ γλῶσσα τοῦ λαοῦ.

κυρ. — κυρίως.

λατ. λτν ἢ λτ. — λατινιστί.

λ. — λεξιλόγιον τοῦ παρόντος.

μέσ. — μέσης διαθέσεως ῥῆμα.

μτφρ — μεταφορικῶς.

μτχ. — μετοχή.

Νμ. — σύγγραμμα ἀλϐ. Ναοὺμ Βεκιλχάρτζη.

ὁμρ. — ὁμηρικόν.

ουδέτ. — ουδέτερον.
πθτ. — παθητικόν.
πρβλ. — παράβαλε.
πρφθ. — παραφθορὰ γλώσσης, ἤτοι τουρκικῆς τῶν ἀλβανῶν.
πρσ. — περσιστί.
πλθ. — πληθυντικῶς.
πραγμ. — πραγμάτων.
πρστκ. — προστακτικόν.
σανσ. — σανσκριτιστί.
Σκδρ. — Σκόδρα, ἡ πόλις,
σπν. — σπανίως.
τρκ. — τουρκιστί.
τσκ. — διάλεκτος Τοσκαρίας.
ὑδρ. — διάλεκτος Ὕδρας.
φρσ. — φράσις.
φυτ. — φυτόν.
Χᾶν. — Albanesische studien Hahn, 1854.
Concil. — Concilli provintiaalli, 1703, δευτέρα ἔκδοσις ἐν Ρώμῃ 1867.

BKSH

ΔΩΡΑ ΙΣΤΡΙΑΣ

Η ΑΛΒΑΝΙΚΗ -ΠΕΛΑΣΓΙΚΗ- ΦΥΛΗ(1)

ΕΚ ΤΩΝ

ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΣΜΑΤΩΝ.

(Φυλιία Σςκίυπηταρε 'γκα κήνκατ ε λαούζιτ).

ΜΒΗ τη τετημbηδιέττην ιέτη (κιινδιέτε) ρηκόνεει Γιιbbόν πησέ Σςκίυπηρία σικοῦρ ίσςτε νιῆ δέντ άκιη σςοῦμη ι πανιόχουρη, πόσι ατᾶ τη bηρένdησμιτ ε Αμερικιίης νdόνησε ατὴ, δέτημη γιῖρ' ε dέετιτ Ιδρούντιτ ε νdᾶν 'γκα άν' ε δερίουτ. Νdη κητᾶ ρηκίμε, τη κητῖι ιστοριᾶρι, τη κιούαιτουρι, dούκετ πάα μbηdυσςίη, κιη κᾶ πάκηζη μαδησςτίη πηρσὲ Ιταλιίασιτ ἐδὲ Φρήγκιητη κᾶνη πάτουρη γιιθημῶνη τη νιόχουρη μὲ δένdιν ε Σκανdερbέουτ· νdόνησε νούκ' ε πάτην νιόχουρη ἀτὴ άκιη φέελ' έ άκιη χόλη πηρδέτς κοῦρ Φρήγκιητη ουbήνη ζότηρα τη ουιδέεσαδετ (νισίαδετ) Ιόνιης, έ ουαφηρούαν, έ ουνιόχην μὲ τη dηγιούκριν Αλιιπασςάαν ε Jανίνης. Πουκεδίλιι, κιη κᾶ πουνούκρ' άκιη σςοῦμη σᾶ τη bόνιη λαοχίεσςιμε dηρειτηρίμετ (λίίκιην) ε τη κρησςτέρηδετ Ανατολιίης, λιηγίηρῶν έ πηρμέντ ρηνdόμ Σςκίυπηταρητ νdη ιστορῖ τη τῖιη μbί κρυενγρίτνιην ε Ελάδης, εδὲ πηρέι σςοῦμη κρέρησς τη «Οδιπορίης» τῖιη μούντ τη μάρρηνιημ κησςίλη έ μήνdηιη, κιη τη να διιένιη μbη κητὴ πούνη. Νdηρκάκιε ζεμηρμάδι έ ι dίησςμι κόσςουλ' ι Φρηγκιίης νdη Jανίνη μὲ σπῦρτιν πλιὸτ μὲ κουιτίμε έ πηρμενdίμε κλασίκη(λ)κῖσς σύυνη

(1) Κητὴ πιέσση τη Ισοτορίης, «Δόρα d' Ίστρια,» κιη ουσςπὰλ νdη dιτητόρετ «Ἐπιθεώρησις τῶν δύο κόσμων» μbη τη 1ην ε Μάιιτ, 1866, νη Παρὶς, κιη ε 'νκηθύεν θουαισὲ μbη τη γιίθα γιούχηρατ ε Ευρόπης ε δὲ Ζότι Καμάρδα, Σςκίυπηταρ 'γκα Σικιελιία ε 'νκηθέου, μbη γιούχην Σςκίύπε μὲ σςκρόνια Ιταλιίσςτε μbη, 1867, ε μήρρα πηρέι κητῖι Ζότι, σεπσὲ νdη Σςκίυπηρῖ τη πόσςτημε, τη πάκη νιέρηζη dῖνη σςκρόνιατ Ιταλιίσςτε.

μῆ σςοῦμη μbη Γρέκηρατ, σεσᾶ μbη « βαρβάρητ Σςκίυπηταρη »; Αμὰ νοὺκ' ι γιάου ατςτοὺ φσςατᾶριτ ατἶi Cerfbeer 'γκα Αλτσατία, ι τσίλιι, πάσσι ίσς bῶρη Μυσυλιμὰν νήνη έμηριν Ibραίμ Μανσοὺρ Εφένdι, σςπάλτε νη Παρὶς μbη, 1827, κουιτίμετ ε τἶιη μbi Ελάδην εδὲ μbὶ Σςκίυπηρίην. Ι χύπουρη πηρέι νιῆ πατριοτισμόι τη φόρτι, εδὲ ιέτουρ' Αλσατσιὰν, νdόνησε ισς bῶρη Οθομὰν εδ' ουςτηρτούαρ, Cerfbeeri, νdιέεν νιῆ νdιείμε τη χίδουρη, ε νιῆ ζιάρρ τη μάθ νdη ζέμηρη τη τἶιη πηρ ατῶ φυλἶία τη τρούbουλα εδὲ λιουφτηταρε, κίη πάκ ου χᾶ μᾶλι πηρ βετηβέτηχεν, πηρ σςεσςίμ, εδὲ πηρ πάκiνiη, πηρ τρασςηγίμιν ε ιέτης τῦρε, νdη τη τσίλιατη κάφσςα ε σένdε φυλἶίατ ε Γιερμανίης άπιν τη μάθ τςιμίμ. 'Γκα τη τῆρη [Σςκίυπηταρητ Οθομάνη ε τη κρηστςτέρη, πάσσι ι 'ντςονίτ ε ι βοῦ ρέε αὐ βέτημη Μιρηdίτασιτ ι χῦνη νdῆ σῦτ ε ι πηλiκιύεν ατἶi, πηρ ζέμηρην ε μάδε, πηρ τη bίνdουρητ, εδὲ πηρ' bέσην ε ατῦρε. Σπουδία κίη Κίυπριὰν 'Ροβέρτι σςπᾶλι τε dιτητόρειχ (λ) «'Επιθεώρησις τῶν δύο κόσμων» μbη τη 1ην, του Γούςςτιτ, 1842, ήσςτη μῆ ε dούκησςιμε εδὲ ε βηρτέτη, πῶρ Ζότι Κίυπριὰν 'Ροβέρτι σςουκόντε μῆ τέπηρη τη ιάπη νιῆ ιδέη τη πηργἶιθησςιμε τη ιέτης ε τη ρόιτηνiης Σςκίυπηταρηβετ, σεσᾶ τη dηφτόνiη ε τη σςπάλνiη νίσηiην ε κρύετ ε γλιούχης Σςκίυπηiε εδὲ φιλολογἶίην ε ατῦρε· πηρανdάι νούκη βησςς τηρῶν αὐ πηοβέτςε σᾶ τη σςκόνiη κήνκατ λαούζε βέτημη. Σχdομῶπηρ φατμιρησἶ τήνη να λιάν' ατᾶ dισᾶ τη dίησςιμε τη σςκρούαμε (συγγράμματα) τη σςτυπόσουρα νη Ιταλἶίη, Αλλαμανίη, Φρηγκἶίη, κίη, μούντ τ' ι βηρτίτεμι νιῆ πούνε, ε τσίλια cόd νdη κητὴ κόχη, κίυ νdόδεμι, dὸ τη βέειη μbάαρη πάα μbηlυσςiη ε πάα φρίκη. Γἶιθασεἶ 'γκα γἶίθ' άνητ νdίχηνiην πηρ τη νκιάσουρ' ε αφηρούαρη πηρσηρἶ μὲ Ευρόπην ε άνης βερίουτ, φυλἶίατ Σςκιυπηταρε, κίη ιέσιν μbη τη dῦ ζόλετ ε dέετιτ Γόνιης. Ιταλἶία ε μεσηdίτμε πηρσηλἶίνdετ, ε νιῆ τη βοζίτουρη, ε νιῆ νdσιτίμ μbη τη σπουνοέαρη βέτς ούδης, ε βέτς ζακόνιτ κόχης σότμε, σςίχετ νdη λιιμάνετ ε Ιταλἶίης άνης dίελιτ. Βρύνdηζι, dούκετ, σέ dότη μάρρη ρπηράπη κήμbην ε τἶιη τη λιασςτηνίης. Ήσςτη νιῆ πούν' ε παμbεσούαρη σέ, γἶίθ' ατᾶ κίυμε ουδηταρςσς, κίη, τη σότμεν σιέλ ούδ' ε χέκουρτη νdη λιιμὰν τη Βρύνdησιτ, dότη μηνόνiην σᾶ τη σςτίτεν μb' άτ' άνη μήγκης dέετιτ, τέκ' ήστςτη bρίνiα ε Σςκιυπηρίης. Ιταλἶίασιτ πῶ στςίεν σῦτη γκαχέρη μbί ατᾶ μάλιε τη σςκρεπητίμαβετ, (ἀκρακεραύνια) κίη βέτη σῦρι μούντ τ' ι σςημbηλένiη 'γκαχα Ιδρούντι. Τέκ' πῶ κηρκόνiην ατᾶ τη κιάσεν ε τη μάρρηνiην πηρσηρἶ λἶίδηiατ, κίη λἶίδηνιν κiημότι Σςκίυπηρίην μὲ bότην ε κίυτετηρούαρη, ε τη πολἶιτέπσουρη, νιῆ ιάτηρη φυλἶίη Πελάσγε, Ελλἶίνητ, bόχεν ζότηρα τη ουiηδέεσαβετ

Κορφούζιτ· εδέ φλιάμμουρι ι ρίμητη (κάλιτηρη) μὲ κρύκιιν τ' αργιήνdη, τουκε ουφλιάκουρ' έ ιωτούνdουρη πηρπάρα Σςκιυπηρίης, πηρτηριν vdη σςπύρτηρατ ε Σςκιυπητάρηβετ, έ ου σιέλ μbη μήντ ατῶ τη λιούμετη dίτη, κοῦρ dισσᾶ τρίμμα ὲ τριμμηρέσςα τη γιάκουτη τῦρε, Δςαβέλατ, Βοτςᾶρητ, Μιαούλιητ, Γρίβατ, λιουφτόνιν πηρ λίιικιην (dηρειτηρίμιν) τη Σούλιιτ εδέ τη Ελλάδης πηρσηλιίνιουρης μbη ιέτη κιυτετόρε. Ασςτού εδὲ φλιάμμουρι ι Ιταλιίης καληζῶν κιή 'γκα Ανκόνα έ νιέρη νη Παλιέρμη vdη νίππηρατ ε Σςκιυπητάρηβετ Ιταλιίης, ατή τη bάρδιν έ τη λιαβdούχριν βίτ, κούουρ γιινιράλι Γαριbάλdι τςίλιι σήρητ ε ση βόγηλιης ουσςτρίης τιιη τη bούρραβετ έ ζεμηρμηδένιηβετ Σςκιυπητάρηβετ (Αρbηρέσςηβετ (λ) ση μεσηdίτμες Ιταλιίη.

Τη σςκούαριτ ε Σςκιυπηρίης, σινdηκούουρ τςφάκιετ έ μέρρετ βέσς 'γκα κήνκατ ε λαούζιτ σᾶιη, πηρκέτ μῆ σςοῦμη σεσᾶ νούκη μbεσόχετ, πύετηιην έ κηρκίμιν ε κόχης τανίσςμε. Ἡσςτ' αδά κουρdὸ νιῆ ε dούκσςιμε ε πᾶμε (πάαρηιη) αιὸ ε νιῆιι λαούζι τη βόγηλιι, κιη καπηρdσέεν μουνdίμετ έ ποτσακιίατ τη ζγιέδης χούαιη, τη πρίσςηιης, ὲ τη πηρζήνηιης, πάα ζbιέρρη έ πάα χούμbουρη γιῆ 'γκα δουράτατ κιη bόνιην φόρτσην ε σςπῦρτιτ φυλιίης τιιη.

Σςκιυπηρία πάρα ζαπητίμιτ Τούρκουτ.

Γλιούχα, μὲ κὴ ιάνη bῶρη κήνκατη λαούζε τη Σςκιυπητάρηβετ, κᾶ κλιήνη πηρ σςοῦμη κόχη νιῆ πύετηιη ὲ νιῆ κηρκίμ ι ρήνdη πηρ γιίθη ρέδετ ε φιλολόγηβετ. Σςοῦμη νιέερηζη bίνdεσςιν έ σκιυρετόνιν (λ) τουε κηρκούαρη τε νιῆ Αρbηνίη Καουκάσε νίσηιην ε Σςκιυπητάρηβετ. Laibnitzi μενdόντε, σὲ γλιούχα ε Σςικυπητάρηβετ dὸτη ίσς αιό ε Κιέλιτηβετ. Σςκιυπητᾶρητ Ιταλιίαση, σι Ζότι Κρίσπι υπεσςκούπ ι Λαμπσάκουτ, εδέ Ε'γγιελι Μάσςι, κιη κᾶνη σςτιρη πόσςτη κητᾶ μενdίμε ὲ πηρdηφτίμε vdη τσᾶ τη σςκρούαμε τη μπησςτέτμε έ τη ρήνdα, νούκ' ίσςνιν μειάφτ τη μητούαρη μbη τη τσςου-dίτςμετ τςπίφηια έ dικτίμε (λ) φιλολογιίσςτε τη Αλλαμανίης, σᾶ τη σςπητόνιν 'γκα dισσᾶ λιαιθίτηια τη φησςτιρα, κιη bῆνη σηπάκου μbη τη dηφτύερατ τ' ατῦρε. Κλι έε δήνη πηρ Ζότιν M. G. de Hahn, τη dίησςμιν σςκρουετᾶριν ε «Σπουδίαβετ Σθκιύπε» τη τςκιύενιη έ τη σςτιέρη μbί κητὴ τὴ πύετμε νιῆ dρίτη τη ρέε· εδὲ πηρ νιῆ Σςκιυπητᾶρ Σικιελιίας Ζ. Διμ. Καμάρδην, τ' α ντςέλιηνιη εδὲ τ α μbααρόνιη

τη σόσουρ' έ τη κιανίτουρη. Σςκiυπητᾶρητ ιάνη, πάς Ζότιτ Χᾶν, νdιέκησιτ, έ στηρνίπηρατ ε τη κιούκιτουρβετ Πελάσγη. Πελάσγητ dότη κέενη ιετούαρη νdη κόχηρατ τη πηρπάρμε κiή νdη κρύε, νdη Έπηρη, Μακiεδονίη, Ιλλυρiίη, Ελλάδη (μὲ Πελοποννίσιν) εδέ νdη τςεσᾶ βήνdε τη πηρμένdησςιμ τη Ιταλiίης. Νdη Ελλάδη Πελάσγητ dοτη κέενη μάρρη γιούχην ε Ελλiίνηβετ, κουουρ κητᾶ έρθην τη χύπιν γiήνdηiην ε Πελάσγηβετ, ατιέ τέκου φιάλiα ε πάρη (αὐτοχθονία βετηδέεσςμεiα) dότη κέετη dουρούαρη νiέρη κούουρ σςκλiέετη πησσςπούαν Ιλλiυρίην. Νdη Σςκiυπηρίη (Ιλλiυρίη τη μεζdίτμε) εδὲ νdη Έπηρη θέλiβι (στοιχεῖον), ά γiήνdηiα Πελάσγε κᾶ dηbούαρη, ά τρέτουρη έ σςαρτούαρη νdηρ βέτηχε στιχίιν' ε Σςκλiέεβετ, ανdάι 'γκα κῦ βέντ φὸρτ τη πάκα κάνη dάλiη κiή μbη τη κατηρμbηδιέτ-την κiινδιέτε σςκούλiμετ Επηρότε τη ση ρέης Ελλάδη. Ασςτού πρᾶ ζοῦρι πηρσηρῖ πηρχάπηiα ε κόχηραβετ πάρα, πῶρ μέ κητὴ νdηρυ-σςίμ, σὲ Πελάσγητ αυτοχθόνηρη ουτρέτην εδὲ ουdέρδην νdη Ελλiίνητ πηρχάπησιτ' ὲ σὸd τη ρίνiτη Πελάσγη μbέτουρη έ βενdόσουρη νη Ελλάδη πῶ τρέτεν τσα-'γκα-τσᾶ, ὲ πῶ σςαρτόχεν νdη Ελίίνη. Σινηκούουρ ῥηφέεν Σςκρουετᾶρι ι «Σπουδίαβετ Σςκiύπε» dότη ιέενη τη σότμεν Σςκiυπητᾶρη νdη πηρ γiίθη άνητ ε Ελλάδης, ασςτού τη ση ρέης, σῖ εδέ τη Πελοπονέσιτ, πηρβέτς' Ετολiίης, Ακαρνανίης, Λακονίης, εδέ Μεσίνης. Νdη Αττίδη, Μεγαρίδη, Αργολiίδη, Β'ιοτίη, ατᾶ ιάνη μῆ ε μάδεiα πiέσ' ε λαούζιτ (ά πολiέμιτ). Πησ-τάίνα νη ουiηδέεσατ (νισίατ) τη Ύδρης τη Πέτσης, τη Πόριτ εδὲ τη Σαλαμίνης iετόνiην βετημπηρβέτημη Σςκiυπητᾶρη (πάα Γρέκηρη). Πο νdῆ (ήσςτη σὲ) Ζ. Χᾶν μενdῶν σὲ Πελάσγητ εδὲ Ελiίνητ ε λiασς-τηνίης, ίσςνιν λαούζε τη βέτςιμη έ τη νdᾶρη, αὐ βέτη βούχετ παπά τη ῥηφέενiη σεσᾶ σςοῦμη τη άφηρμη γiιρῖνi, φάρ' έ φίς, έ νiῆ γiάκου ίσςνιν ατᾶ, έ σεσᾶ τη σςοῦμα έ τη 'γκούσςτα λiίδηζα ι αφηρόνιν έ ι 'νγiίτηνιν νiηριάτηριν χούαζα. Ι πάρι Σςκiυπητᾶρ «θότ' αύ» σ' ίσς τιάτηρη βετςεσέ μοτςατᾶρι (βηρσηνίκου) ι τη πάριτ Ρωμάνι, εδὲ τη πάριτ Ελiίνι· πο ίσς εδὲ νdηρ τᾶ αφηρμίκ έ φαρεφι-σηρία ε μάδε, ά μὲ τη τιέρα φiάλiα, αιὸ κiη ίσς bάρασι, έ νiῆιι λόιι νdηρ ζακόνετ ε τη τρὲ λαούζεβετ, μbουρῶν πηρέι νiῆιι κρόνiι, νiῆι' ήμμε, κiη ήσςτη ήμμα Πελάσγε. Ζ. Θεοδὸρ Μόμσενι βησςτηρῶν έ κiούαν σῖ νiῆ τη bοῦμε τη βηρτέτη έ τη παμbηdύσςιμε, «τη νiηχέρητςμεν νίσηiην» ε Σςκiυπητάρηβετ εδὲ φυλiίαβετ Ελiίνε εδὲ Ιταλiίασε.

Σςκiυπητᾶρητ ε μεζdίτμες Ιταλiίη ιάνη μὲ ούδη μαδησςτῶρη εδὲ bαλnνγρέχουρη μbη κητῶ τη νdρίτςιμε ζτςπίφηiρα έ ζbουλiίμε, τέκ ουdοὺκ σὲ ατᾶ κiήνηκαν στηρνίππηρα έ dιὲμ τη ση χιερού-

ασςμηδετ Πελάσγηδετ Ομέριτ, τ' ατῦρε Πελάσγηδετ, κίη πηρράλασιτ Ελίνη λιηγίηρόνιν, σε ατᾶ ίσςιν λίινdουρη «πάρα χήνης»· τ' ατῦρε ƀίηδετ Πελάσγουτ «τη ση πάριτ ƀούρρι λίέριτ πηρέι δέουτ»· κίη στίσι (νdηρτόι) μƀὶ Αιυκίέουν «τη πάριν κίυτὲτ, κίη πᾶ Δίελι». Ζ. Δόρση, κίη κᾶ μƀηλιέδουρη μὲ κάκι η dιναχηρίη παραδήνιατ ε λαούζιτ φυλί'αδετ ατῖη, ρᾶρη μὲ μίσς, μὲ σςπῦρτ (φράσις 'Αλβανική) (λ) μƀὶ ατῶ, θηρρὲτ πηρ φυλίίην Σςκίυπηταρες; κητῶ τη λιαδdούαρσςιμε, έ τη πατςιμούασςμε νίσηια, εδέ νdέερηίην ε λιάρτη τη κέετη ƀίη Φιλίίππιν, Διεσςάνdριν τη μάδιν, Αριστοτέλιιν(;) Βούρρον, μƀηρετηρέσςην Τέουθην, ε τσίλια κουdσόι τη κηθέενίη γίῖ, έ τη κίενdρόνίη πηρπάρα διμοκρατίης 'Ρώμης. Κητᾶ κουίτίμε κάνη κίήνη γίιθημῶνη τη γίᾶλη έ τη ζιάρτη νη ζέμηρη τη Σςκίυπητά-ρηδετ. Νιῆ ιστοριᾶρ, Ναπολίίτας, Summonte, ρηφέεν, σε πρένκου ε Ταρένdιτ μƀη τη πεσςημƀηδιέττην κίινδιέτε σςκρόι Σκανdερβέουτ νιῆ λιέτρη τη βηρβίτςιμε έ τη χακηρούασςιμε. νdη τη τσίλιην αὺ πηρ-φλίίστε έ σςᾶντε λίαούζιν ε ατῖι σῖ ƀακητία· εδὲ Σκανdερƀέου ε νκηθέου ατῖι κητὴ τη βράζςητη πηργίέκίηιη· «Τί νούκη νίέχ Σςκίυπητᾶρητ εμῖι·νᾶ ίέεμι έ ζdρέπεμι 'γκαχα Έπηρι, ανdέι 'γκαχα κᾶ dάλίη Βούρρουα, αρημίκου ι 'Ρομάνηδετ· εδὲ 'γκαχα Μακίεδό-νασιτ, 'γκαχα dόλι μουνττᾶρι ι Χίνdιτ, Αιεσςάνdρι». Κηστοὺ πρᾶ κουπητόχετ έ μέρρετ βέσς ε νιέίμεια ε ση dηρέίτης έ ση ούδης μαδησςτίη, κίη ου κᾶ χίε Σςκίυσηταρηδετ τη μƀλιόνίην ζέμηρην, έ τη μƀούρρεν μεούδη πηρπάρα Σςκίέεδετ εδὲ γίιθη γίήνdηιες Ευρόπης. Δῦ φυλίία βέτημη κάνη σῦ, έ κάνη γιέτουρη χίρ πηρπάρα ατῦρε, Ελίίνητ εδὲ Φρήγκίητη. Πηρσὲ Σςκίυπητᾶρητ ε dῖνη σεσᾶ ε λιαδdούαρη κηλιέε ιστορία ε Ελάδης μότςιμε. Νιῆ 'γκαχα νdίχμησιτ μῆ τη πησςτέτμη εδὲ τη κουτουράρσςιμη τη φυλίίης ατῦρε, Ζ. De-Rada, μέρρητε πηρ σςένίη τη ƀέίταδετ ατῖη, κίη κάνη βηιέίτουρη (θότη) σηπάκου, έ γίήνdεν νdηπηρ λαούστ, κητᾶ ƀέιτα τη Λαμαρ-τίνιτ. «Ού νούκη ίάμη, πηρβέτςε νιῆ βάρβαρη ι χουαίη μƀὶ ζάλετ τούαίη· ι ƀίρ' ι dιέλιτ μῆ πάκ' ι dηλιίρη, εδὲ πρίνdηδε μῆ πάκ' τη φίσημη, έ τη πααδηιέίτςιμη· ῶ ιού, ƀίιητ' ε Έλίης, τη ιου κίούαν-βηλέζηριτ εμῖι ιού, κίη τη τῆρη ιέτην τη νουμουρόνίη νίεερίου πηι ρίνdητ τούαίη, νούκου γίέεν βέτςεσε μƀηρέτηρη, ερρόν, εδὲ χύιε». Φρήγκίηδετ ατᾶ ου θόνη δηλέζηρη, εδὲ dούχαν τη θόνη, σε στηργίύ-σςητ ε τη ση dῦ φιλιίαδετ κᾶνη φιέτουρη μƀη νιῆ dιέπη. Ά μῶς ήσςτη κητὰ, νιῆ λιαδdίμ πηρ τςουdίην κίη μῆ τη μίρητ λιουφτητᾶρη τη Ανατολίίης dηργόνιν λιαούσιτ βερίουτ μῆ τη θάνητιτ νdη λιού-φτη; Άπο μῶς ήσςτη μῆ μῖρη νιῆ κουίτίμ ι τη διέτραδετ λιουφτη σςοκηρία, εδὲ τη λιούφτραδετ γηλιάτα νdηρ Πελάσγητ ε Μακεδονίης,

εδὲ στηρνίππηρατ ε Γάλιηδετ, Σιγοβέζητ, κίη ίσςιν μbαρησούαρη νdη Ιλλίυρίης Ιστορία κᾶ ρούαιτουρη μῆ σάκτη πηρμενdίμιν ε λιούφτραβετ, κίη Βούρρουκ νdέζι πησσίπηρ' Ῥώμης, κούουρ κῦ πρέγκ ουτβηρδίτ Ιταλίης, εδὲ γόκι φυλίίην Σςκιυπητᾶρε πὰς φάτιτ, έ πὰς τη νdιέκμεβετ τῖια, νdῶ μbῆ νdηρτέσατ' νdῶ μbη πραπησίρατ τη βέτ. Jάνη νιόχουρη πρᾶ κουdσίμι εδὲ λιεβενdηρία έ νκηθύεριατ ουσςτηρίσςτε, έ παστάι σόσηια ε ζεμbρημάδιτ Επηρότι, κουτουρίηια, έ ρηζίκου τεκοῦ αὐ χόδι πουσςτέτιν ε Ῥώμης, πὸ αὐ τη κῖσς γίέτουρη νdη Ιταλίίη νιῆ νdίχμη τη βηιέίσςιμε πηρ βέτηχε. Ὥσςτη νιῆ πούν' ε βηςτηρούασςμε, πηρ τη βήνη ρέε, έ πηρτη πηρμένdουρη, αιό κίη Ζ. Μόμμσενι ρηφέεν κιή νdη κρύε: σὰ καπεdάνητ ε Σςκιυπηρίης σότμε, ιάνη φάρεσει νιῆ φάρε, σςόκη πάα νdηρρυσςίμ, έ γίάνίην 'γκα τη γίίθα μὲ ουσςτηρτῶρητ ε Βούρρος. Μὲ τη βdέκουριτ τη Βούρρος, τη 'μπόσςτουριτ τη Τέουθης, Μακιεδονία εδὲ Ιλλίυρία κατανdίσην έ ουγιένdην Ῥωμάνε. Πο τη παbουτησούασςμιτ Σςκιυπηταρη νούε' ε 'νκιάτην, άς ε πηρίταν πάα διαμαρτυρίσουρα ζγίέδην ε μουνττᾶριτ. Ατᾶ νούκ' ίσςιν 'μπόσςτουρη, έ μούνdουρ' γιιθάκιη έδε σςοῦμη κόχη πὰς Κοστανdίνιτ. Σίχ κητοὺ νιῆ κήνκη μβηλιέδουρη bάραζι πηρέι Ζότιτ Κρίσπι, εδὲ πηρέι Δόρσης, ετσίλια ρηφέεν, σὲ Σςκιυπητᾶρητ μὲ γίίθη τη μάδιν dισςηρὶμ έ ήνdην κίη κάνη μbη χάρμητ, νούκη βέιιν πάα ρηκίμε νdη ουςτηρίη, τέκ' ίσςτε μbε ατὴ κόχη, πὰς ζακόνιτ 'Βιζάνdιτ, νιῆ σςηρbέση ε πασόσσουρη, νdόνησε ου τοκὸι ατῦρε τη κέενη βισε τη τςκίυερα, έ τη λιάρτα 'γκα αβλίία. «Κοσςτανdίνι ι βόγηλιιθ—Τρῖ dίτη δηνdηριθ—Περηνdούαρη τρῖ dίτη—Με νούτεν τη ρέε, τη ρέε—Ι έρθ κάρτα ε Ζότιτ μάθ—Αυ τη βέειη νd' ούσςτρατη. . . . . Κοὺ βέτε τί τάτη λιάσςι;—'Βέτε κοῦ σςκρετία ίμε—Μη κιέλ τη γρακίσεμη—Σὲ πάτα νιῆ bῖρ τη χίέσςμη—Μ' ε μαρτόβα έ σςοῦμη τη ρίι»— . . . . . Πάσσι πηρσηνdῦτ Ομερίσςτ τη bούμετ έ πούνηρατ τη καληζούαρατ κίὴ νdη κρύε τη κήνκης, bειτᾶρι σςτῶν «Ανὶ σὸd βάσςα μαρτόνετ — 'Ε σςκουπέτατ κίη μη σςκρέχεν—Θόνη βdέκην ε bίριτ τίμη—». . . . ε νdη τςάστ κίη Κοστανdίνι βῆ ουνάζην νdη γλίίσςτ τη «ση βούκουρης» κηὸ ε νιέχ ατὴ: έ «Λιότε μη ι ουρρουκουλίσην» ετίρ.

Λιούφτηρατ ε Ανκτολίίσςτες μbηρετηρίη κούνdρα Σςκιέεβετ νούκη μιρησούαν τη νdόδμεν έ κατανdίην ε Σςκιυπητάρηβετ· πο φυλίία Πελάσγε, κίη ίσςάκιη τέπηρρη πηρχάπουρη, νούκη dέτη ζηbίρρεει έ χούμbεει πηρπάρα φιλίίης Σςκιέεβετ. Τούρκιιτ, πόσα σςπούαν έ ι ουτούρην Ευρόπης, γητσίτην, εδὲ τραζούαν κητὴ τη βόγηλιη έ ζεμαράκε Σςκιυπηρίη, πο πηρ σςούμη κόχη ατᾶ κλιέενη τη θύερη, τη μπηράπσουρη, εδὲ τη πεγκούαρη πρει ασᾶιη. Φημίία ε Βάλτςαβετ

BKsh

ε τσίλια ζρύπεει, σῖτς' θὸτη παραθήνηια (ἡ παράδοσις) πρεὶ νιῆι φημίιε τη σημεζdίτμε; Γαλίιη, Baux, τη Προβέντσης' φημίιατ ε Θοπίαβετ εδὲ Καστριότηβετ φανέξεσςιν, εδὲ τςφάκιηνιν (παραστίσνιν) νιῆρι πὰς τιάτηριτ νdιέκουραζι κητὴ λιούφτη ὲ ζήνκιη dισαφαρη—φάκιετς ἐ νdρυσςίμεσς· Φημίια ε Καστριότηβετ πάτι λιαβdίην τη σςόχη λιίνdουρη νdη γιῖτ τη σᾶιη, τη μάδιν Σκανdερβέγ, ατὴ ερρόουν κιη με νκρυέεσατ ε τῖια πὰκ ι ου λιύπσ σᾶ τη ζηbόνιη πηρ γιιθημῶνη Τούρκιιτ, εδέ τη θεμελιένιη νdη Σςκιυπηρίη νιῆ μεβηρ-τέτα φυλιετίσςτε μbηρετηρίη.

ἀκολουθεῖ.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ.

(Ιστορίσςτε ε πασςπάλουρη) (α)

Νdη Βαρμάτς, νιῆ κρυεφτσςάτ τη ναχίες Πηρμέτιτ, Βασίλι—Jάνουα με τη βηλᾶνη χρίστον, ίσςνιν τη dάσςουρη τη φσςατᾶριτ τῦρε Ισμαιλι—bέουτ, κουσςηρίουτ Μαχμουτ—bέουτ Β'λιῶρης, ι τσίλιι Ισμαιλι—bέι ίστε ε πάρα dέρη ε ατῖι βένdι. Κάκιη τη dάσςουρη ίσςνιν, σᾶ εδ' ατᾶ εδὲ φημίι' ε ατῦρε χῦνιν ἐ dέλιηνιν νdε νιηριάτηρι τςπεγκούαρη. Β'ασίλιι χῖντε νdη χαρέμ τη bέουτ τςλιίρητη, εδὲ ζόννια ε κιούαντε ατὴ bῖρ. Νιῆ χέρη Β'ασίλιι, νιῆ ορολόιη τη μῖρη, εδέ νιῆ ουνάζη τη βηιέιτουρη κιη κῖτς, ἐ κιη ι α λιύπι Βέου μὲ παρᾶ, ι α φάλιι ατῖι. Πὰς κόχε, ι βηλάι ι Βέουτ ι λιύπι Β'ασίλιιτ μούτσκην ε τῖιη, Μυζεκιᾶρεν, σςοῦρη τη μῖρην, ἐ κῦ σ' dέσςι τη ι α σςέεση πηρσέ ι dούχεει αιό πηρ βέτηχε τη τῖι. Ανdάι ι βηλάι ι Βέουτ ι βοῦρι μηλή, ἐ bέου ι μαθ σ' dῖντε γιῆ φάρε. Νιῆ μbρήμα αδὰ Β'ασίλιιτ, κοῦρ κῦ dότη βέεντε νdη σςτηπίη πάσςι μbύλι dυκιάνιν ε τῖιη τέκ' σςκόντε πη ἀνη dςαμίης μbη τ' έρρητη, ι βιέεν σςκιέτηθι νιῆ πλιούμπ dυφέγου ἐ ι μέρρ bρέζιν βέτημη, πὰ τσςνούαρ' ατὴ νdη μίσςτ. Εδὲ κῦ νdη τσςάστ ι βηρτ τι dυφέγουν, ἐ ι ρᾶ μβη φλιάκη εδέ ε μβράου, πὰ dίτουρη σὲ ξτσίλιιν μβράου. Πόκιη ι γιάου κη'ὸ ε κέκιε, Β'ασίλιι, τουκε dρέδουρη φρίκε μόρρι ούδην dηρέιτ' ε βάιτι μεβράπ νdη παλὰς τη Βέουτ πηρ τη ουμπρούχρη' πηρσὲ νdῆ βέεντε νdη σςτηπίη τη τῖιη, μούντ

(α) Ἡ χρονολογία τοῦ ἀνεκδότου τούτου εἶναι ὀλίγα ἔτη μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ.

τ' ε πλιακόσηνιν αρημίκιητη έ τ' ε σςούχνιν με γίιθησει. Χῦρη νdη παλάσ τη Βέουτ Βάσίλιι, ου ῥηφέου σὲ μбράου νιῆ νιεερῖ, τουκὲ ουλιούτουρη ατῦρε κιη τ' ε 'μπρόνιην. Έ ατᾶ ε πηρίτην μῖρι, έ ι θάνη τη μῶς τρέμbετ, αμὰ ἐбε νούκη dῖνιν σὲ τσίλιιν κῖς; μбρᾶρη αύ. Νούκη σςλὸι σςοῦμ' ῶρ' εбέ ε νdσοῦνη σὲ ι μбρᾶρι ἰς ι bῖρ ι ζόννιης, έ бηλὰι ι Βέουτ· Βάσίλιιτ, κοῦρ dηγίόι κητή, ι ουέρρην σῦτη, έ ι ουνdσῖ ιέτα, έ ουλαὸς, ουbῆ σῖ ι бdέκουρη ση κέκιιτ, κιη ι άρθ πηρ νιῆ τη τίλιν τη dάσςουρ' έ σςπητιμτᾶρ κιη μбράου бὲτ' αύ, παστάι εбὲ ση τρέμбουρι κιη ουτρέμπ τέπηρη, τουκε κιῆνη νdη κήμbητ τη ατύρεбετ, κιη dούχεει μὲ ούбη τη λιύπιν γιάκουν πρει ατῖι. Πό εбέ ζόννια εбέ Βέου, μὲ γίιθα τη μάбεν τη κέκιε κιη ι γιέετι, ι θάν' ατῖι μὲ ζέμηρη έ μὲ бηλαζηρῖ, σὲ ι α κάνη φάλιουρη γιάκουν, εб' ε κάν' ατὴ πασκητάι πηρ bῖρ, έ πηρ бηλᾶ, σεπσὲ ου α бράου νιερῖνη πάα dάσςουρη. Πά κοῦρ dηγιούαν φάρα έ μιλιησία ε Βέουτ, ουλίησςούαν τη γίιθη πόσι τη τηρbούαρη, κιη τη ζῆνη Βα'σίλιιν, έ τ' α dιέγιν έ τ' α πιέκιν μὲ γίιθη τς' κῖς. Έ ζόννια εбέ Βέου ι κιερτῶν ατᾶ τη μάρρη, έ ου πηρφλιὲτ, έ ου θότη σὲ αιὸ Β'ασίλιιν πασκητάι dότ' ε κέε-τη νdη бὲν τη τη бρᾶριτ. Εбὲ 'γκα άνα τιέτηρη dηργόι τρίμμα τη ῥούανιην σςτηπίην ε Β'ασίλιιτ, πηρ σιγουρίη. Τρίματη 'νγρίτην φησςὲς χουραζι τῆρ' ατῶ πλιάτςηκα τη бλιέιτουρα κιη κῖς αύ, έ ι α σούαλην νdε Βέου, σεμῶς ι α bήνιν ῥημούιη ατᾶ. Πασανdάι, τουκε πᾶρη Βέου, σὲ Β'ασίλιι νούκη dότη κῖς κιένdρη μῆ νdη Βαρμάσς, ε νίσι έ ε dηργόι μὲ τρίματ έ μὲ μούσκατ ε τῖια νdε Μαχμούτ Βέου νdη 'Βλιῶρη μέ ποροσῖ τη μάбε κιη τ' α κέετη σῖ бηλᾶν' ε τῖιη. Ε 'γκα γιῆια ε τῖιη бέτημη, 500, κρέερη bακητῖς εбέ σςτηπία ι χούμ-bην. Μαχμουτ Βέου ε πηρίτι μῖρη, ι φάλιι νιῆ σςτηπίη, εбέ, 500, бέρρα νdη бέν τ' ατῦρε κιη χούμbι εбὲ ε dούαντε έ ε ῥούαντε σῖ νιῆ βηλᾶ μεбηρτέτα. Πο κοῦρ αρρημίκιητ ε Β'ασίλιιτ 'γκα Βαρ-μάσςι ι βάιτιν εб' ατιὲ, 150, βέτα, εбὲ ι λιύπην ατὴ Μαχμου-Βέουτ μὲ πίσμη, εбὲ μὲ φρικησίμε, ατηχέρε ουμεντσύα αὺ πηρ bά-ρην τη μάбε κιη κῖς; πηρπάρα κουσςηρίμιτ τῖιη, εбὲ νdέερηης τῖιη σαπηρ μπηστέτηιην εбὲ τη μπρόιτουριτ ε Βάσίλιιτ· έ μbη τιέτηρητ άνη άς μὲ αρρημίκιητ ε Β'ασίλιιτ dούχντε τη κέετη σςέερ, εбὲ ε νίσι εб' αὺ Β'ασίλιιν έ ε dηργόι νdη Κορφοὺς μὲ τη μπρόι-τουρη έ μὲ σιγουρίη. Έ σαπηρ σςτηπίην εбὲ bερρατ κιη ι κῖς φά-λιουρη βέτη Βέου, ι бᾶ φιάλιην ατῖι, σὲ ίσςιν εбὲ πασκητάι τη ατῖια, εбὲ γιῆια ε ατῖι, μακᾶρ λιέτ' ι σςέεση, μακᾶρ λιέτ' ι μbᾶνιη

ΑΛΒΑΝΙΚΑΙ ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ.

(Φιάλἱη τη μότςιμε)

1. Γιάκου ούἱη σ' bήνετη. Τὸ αἷμα νερὸ δὲν γίνεται.
2. Μίςτη 'γκα θόι σ' νdάχετη. Τὸ κρέας ἀπὸ τὸ νύχι δὲν χωρίζεται.
3. Πούλἱ' ε χούαἱη dούκετ μῆ ε μάἱμε. Ἡ ξένη ὄρνιθα φαίνεται παχυτέρα.
4. Τς' bῆν, γιέεν. Ὅ,τι κάμνεις, εὑρίσκεις.
5. Νιῆρα dόρη λἶαν τιέτηρην, τη dῦια λιάιηνη φάκἱετη. Ἡ μία χεὶρ νύπτει τὴν ἄλλην, αἱ δύο δὲ τὸ πρόσωπον.
6. Κοῦς ι bῆν βάρρη σςόκἱιτ, bἴιε βέτη bρένdα. Ὅστις κάμνει ἄλλου τὸν τάφον, πίπτει μέσα ὁ ἴδιος.
7. Κοῦς λιύπην, ~~γιέεν κουdῶ~~. Ὁ ζητεύων εὑρίσκει πανταχοῦ.
8. Τςηdὸ μίζη νούκη bῆν μιάλἱτη. Κάθε μύγα δὲν βγάζει μέλι.
9. Σᾶ τη ῥαλόχεν πρέςτη, άκἱη ντράςενη. Ὅσῳ ἂν ἀραιωθοῦν τὰ πράσα, τόσῳ χονδρότερα γίνονται.
10. Μίκουτ ι συρηνκῶ, χάσημιτ ι ουλἱηδdῶ. Πρὸς τὸν φίλον σου νὰ παραπονῆσαι, πρὸς δὲ τὸν ἐχθρόν σου νὰ καυχᾶσαι.
11. Γἱῆν' ε νεκιέζιτ (Τρκ) ε γηζῶν dζυμέρτι (Τρκ). Τὴν περιουσίαν τοῦ φιλαργύρου, ἀπολαμβάνει ὁ γενναιόδωρος.
12. Πούς μὲ γιυλἱπήρη σ' bήχετη. Φρέαρ διὰ βελόνης δὲν (σκάπτεται) γίνεται.
13. Πό τη πηρπίκιενη dῦ βέε, νιῆρα dότη θύχετη. Ἅμα συγκρουσθοῦν δύο αὐγὰ, τὸ ἓν θέλει τσακισθῇ.
14. Σ' κηνdῶν bρετκόσι μbη τη θάτη. Δὲν τραγουδᾷ ὁ βάτραχος εἰς τὴν ξηράν.
15. Τέκ' ήςτη dαςουρῖα, ήςτη βέτη περηνdῖα. Ὅπου ὑπάρχει ἀγάπη, ἐκεῖ εἶναι καὶ ὁ θεὸς ὁ ἴδιος.
16. Δῦ τη σημοῦρη 'μπόςτιν νἱῆ τη σςηνdόςςη. Δύο ἀσθενεῖς νικοῦν ἕνα ἐρρωμένον, ὑγιᾶ.
17. Μῆ μῖρη κοῦ δῆνη, σὲ κοῦ θῆνη. Κάλλιον ὅπου τὸ ἔδωσαν, παρὰ ὅπου τὸ ὑπεσχέθησαν.
18. Καλἱι ι μῖρη νίίχετ νdήνη μουτὰφ τη λἱίκ. Τὸ καλὸ ἄλογον γνωρίζεται, καὶ ὑπὸ σκέπην (τσιοῦλι) ἀχαμνήν.
19. Μῆ άφηρη dέρα, σὲ κιιλἱᾶρι. Πλησιεστέρα εἶναι ἡ θύρα, παρὰ ἡ ἀποθήκη (αὐτῆς).

20. Μῆ σοῦμη dίτ', σὲ κουλιέτς. Περισσότεραι αἱ ἡμέραι, παρὰ τὰ ψωμιὰ, τὰ κουλλούρια.
21. Κοῦσς πῖ βερεσίε, dέχετη dῦ χέρη. Ὅστις πίνει ἐπὶ πιστώσει (ἄνευ μετρητῶν) μεθύει δύο φοραῖς
22. Κοῦσς dουρῶν, τραοςιγῶν. Ὁ ὑπομένων ἀπολαμβάνει.
23. Ι dουρούκρι, ι λιηδdούαρι. Ὁ ὑπομονητικὸς εἶναι ἐπαινετός.
24. Μῶς έτση μὲ βρὰπ, σὲ bίιε νdη τράπ. Μὴ τρέχεις δρομαίως, διότι πίπτεις εἰς τὴν τάφρον.
25. Κοῦσς ε μbάῖτι ε θέρτη. Εἴθε νὰ τιμωρήσῃ (ὁ ὅρκος) ἐκεῖνον, ὅστις τὸν ἐφύλαξεν. (ἐπὶ κοινωνικῆς διαφθορᾶς).
26. Μούσκης dσανdσᾶρε ι α ~~δῆνη~~ dρούτη μῆ τη τράσςα. Εἰς τὸ θυμῶδες μουλάρι φορτώνουν τὰ χρονδρότερα ξύλα.
27. Οὑσςκέεν ι κηρσςτέρι dέριν, ·κίη τ' α χᾶῖη πάσςκηδε. Τρέφει ὁ χριστιανὸς τὸν χοῖρον του, διὰ νὰ τὸν φάγῃ τὸ Πάσχα. (Οἱ τύραννοι συγχωροῦν εἴς τινας τοῦ λαοῦ, νὰ θησαυρίσωσιν ἔστω καὶ δι' ἀνόμων μέσων, ὅπως ἐπὶ τέλους τοὺς συλήσωσιν ἀθρόους οἱ ἴδιοι).
28. Σ' χάχετ πάτα μὲ φάτην. Δὲν τρώγεται ἡ χήνα μὲ (μόνην) τὴν σύζυγον (τῆς τύχης σου).
29. Πουνῶ, ὦ φατ-ζῖ! χᾶ ι, ὦ bαρκ-στιχῖ! Ἐργάζου, ὦ κακόμοιρε! φάγε τα, ὦ κοιλία τοῦ στοιχείου (σαρδανάπαλε)!
30. Δούχεν dῦ γηνιέσςτα, έ νιῆ τριμμηρῖ. Ἀπαιτοῦνται δύο απάται, καὶ μία ἀνδρεία.
31. Μὴ μῖρη νdη πλιέχη τη τιμ-bίρι, σὲ νdη κήνd τη δήντηριτ. Κάλλιον εἰς τὴν κοπριὰν τοῦ υἱοῦ μου, παρὰ εἰς τὸ πρωτεῖον (τῆς οἰκίας) τοῦ γαμβροῦ μου.
32. Πηρ δήνdηρην πιὲλ εδὲ κηνdέεσι. Χάριν τοῦ γαμβροῦ γεννᾷ καὶ ὁ πετεινός. (Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πενθεράν).
33. Βούκα σ' χάχετ βέτημη. Τὸ ψωμὶ μοναχὸν δὲν τρώγεται.
34. Μῶς χούμb κόχην. Μὴ χάνεις τὸν καιρὸν. (οἱ καιροὶ δὲν καρτεροῦν.—Χρόνου φείδου, Ἑλλ.).
35. Πρίφτι σ' θίρρι πηρ πριφτηρέσςην. Ὁ παππᾶς (διδάσκων ἐπ' ἐκκλησίας τὸν λαὸν) δὲν ἐννοοῦσε τὴν παππαδιὰν, ἀλλὰ τὰς ξένας γυναίκας. (Δάσκαλε, ποῦ δίδασκες καὶ νόμον δὲν ἐκράτηγες Γρ.)
36. Ζιλίία κᾶ μbέτουρη. Ὁ φθόνος ὑπάρχει ἀνέκαθεν. (Νᾶταν ἡ ζήλια κατίδα, ὅλος ὁ κόσμος ἐκασίδιαζε Γρ.)
37. Μῶς οὑπανdὲχ, σῖ αὐ πὰς χέρδετ ε dάσςιτ. Μὴ ἐπιστηρίζεις τὰς ἐλπίδας σου, ὡς ἐκεῖνος, ὅστις ἐπερίμενε νὰ πέσουν τὰ ἀρχείδια τοῦ κριοῦ. (Ὅποιος ζῇ μ' ἐλπίδας, ἀποθαίνει μ' ἀνέμους Γρ.)

38. Μbη τ' μιέσ;τηρη τη bιέρη, ατῶ dότη 'νdσέρη. (Μ' ὅποιον δάσκαλον καθίσῃς, τέτοια γράμματα θὰ μάθῃς).

39. Κηλἰούμησ;τ dυληιdύσ;ε. Γάλα τῆς χελιδόνος. (Τοῦ πουλιοῦ τὸ γάλα. Γρ.)

40. Κέε πχρᾶ; Κέε dερμὰν (Τρκ.) Ἔχεις χρήματα; ἔχεις σωτηρίαν. (Ἔχεις Γρόσια; ἔχεις φλωριά; Ἔχεις γλῶσσα, ἔχεις θωριά, Γρ.)

41. Νήλα ι σόλι, γἰήμα ι μόρρι. Ἡ κατάρα τὰ ἔφερεν, ὁ στεναγμὸς τὰ ἐπῆρεν. (Ἀνέμου μαζώματα διαβόλου σκορπίσματα, Γρ.)

42. Περηνdῖα νdηρτῶν σςκάλη. Ὁ θεὸς κτίζει σκάλας, βαθμίδας. (Τὰ πράγματα τοῦ κόσμου γυρίζουν σὰν τροχός, Γρ.)

43. Τέκ' δύμπ δήμbι βέτε γλἰούχα. Ὅπου πονεῖ τὸ δόντι, πηγαίνει ἡ γλῶσσα.

44. Γούσ;τ, έ γούνη. Αὔγουστος καὶ κάπα.

45. Χέου! χέου! dέρι dόσην σςπηρκηνdέου. Ἐκαβαλίκευσεν ὁ χοῖρος τὴν χοίρα. χέου! Χεου! εἶναι φωνὴ περιγελαστική.

46 Ι μάρρι σ' κᾶ bρῖρη. Ὁ τρελλὸς δὲν ἔχει κέρατα.

47. Αῦ γἰέλια μbη νιᾶ πλιέχη σ' ρἰνη dῶτ. Δύο πετεινοὶ δὲν ἐμποροῦν νὰ διαμένουν εἰς μίαν κοπριάν.

48. Νούκου 'νκούκιεν βέε μὲ πόρδη. Δὲν βάφονται αὐγὰ μὲ πορδαῖς.

49. Περηνdῖα ι μὲρρ μήντη μῆ πάρη νἰεσρἰουτ, πὰ γἰῆνη. Ὁ θεὸς ἀφαιρεῖ τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου πρῶτον, καὶ ἔπειτα τὰ πλούτη. (μωραίνει κύριος ὃν βούλεται ἀπολέσαι. Ἑλλ.)

50. Σ' φσἰίχετ σηρήκου νdη θές. Δὲν κρύβεται τὸ καλαμίδι εἰς τὸ σακκί. (Οὐ δύναται κρυβῆναι πόλις ἐπάνω ὄρους κειμένη, Ἑλλ.)

51. Χεσάπ' ι σςτηπίης σ' dέλι νdη παζᾶρ. Ὁ λογαριασμὸς τοῦ ὀσπητίου δὲν 'βγαίνει ς' τὴν ἀγοράν.

52. Γἰερησᾶ τη μεντόχετ ι θύρτι, ι μάρρι βέτε μbαρῶν πούνη. Μεχρισότου συλλογισθῇ ὁ γνωστικός, ὁ τρελλὸς πηγαίνει καὶ κάμνει δουλειά.

53. Ι bίρ' ι bότης σςπητίμ' ι κόκης. Ὁ ξένος, ἡ σωτηρία τῆς κεφαλῆς μου· (ἡ ὑπανδρευμένη κόρη ἀπέναντι τῶν γονέων της).

54. Σςπῦρτ ῶ ζιάρρ! έ σςπῦρτ ω bούρρη! Ὦ ψυχή μου φωτία, καὶ ψυχή μου ἄνδρα μου. (λέγει ἡ γυνή).

55. Δρίτ' έ ζιάρρ, ῶ σςπῦρτ ῶ bούρρη. Φῶς καὶ φωτία, ὦ ψυχή μου ἄνδρα μου!

56. Κουρ τί νούκ' ε κέε ζανὰτ (Ἀρβ.) μῶς ουbἰί χόdση νη φσςάτ. Ὅταν δὲν εἶναι τῆς τέχνης σου, μὴ γίνεται χότζιας εἰς τὸ χωριό.

57. Τσηdό τη τη ζῆρη, dότ' α χέκἰησς. Ὅ,τι ἂν σοῦ συμβῇ θὰ τὸ τραβίξῃς.

58. Γούρι πηλιτσέτ, νιεερίου σ' πηλιτσέτ. Ὁ λίθος σκάνει, ἐκρήγνυται, ὁ δὲ ἄνθρωπος δὲν σκάνει.

59. Σ' dῖ dιᾶλι βήρρατη; Δὲν ἐξεύρει ὁ διάβολος τὰς τρύπας;

60. Πό τη bήχεσς κρούνdε, dότ' τη χᾶνη dέρατη. Ἅμα γίνῃς πίτουρα, θὰ σὲ φάγουν οἱ χοῖροι.

61. Κᾶ κέκι, έ μῆ κέκι. Ὑπάρχει κακόν, καὶ χειρότερον.

62. Μῶς μῆ κέκι, ὦ Ζότ. Μὴ χειρότερα, Κύριε.

63. Ρούαιου, κίη τη τη ρούανίη περηνdῖα. Φυλάγου, ἵνα σὲ φυλάγῃ ὁ θεός. (Ἅϊ Γεώργη βώθα με! Σεῖε καὶ σὺ τὸν πόδα σου).

64. Γούρι, κίη σ' ρῖ μbη νιῆ βήνd, ρήνίη νούκη ζῆ. Ἡ πέτρα, ἥτις δὲν στέκεται εἰς ἕνα τόπον, ρίζαν δὲν πιάνει.

65. Κοῦρ τη κιῖ καdίου, κού dότη βἀτς τη γιυκόχεσς; Ὅταν σὲ γαμῇ ὁ κατὴς πεῦ θὰ ὑπάγῃς νὰ κριθῇς;

66. Γούρι νdη βένd τη τῖίη ήσςτ' ι ρήνdη. Ἡ πέτρα εἰς τὴν θέσιν της εἶναι βαρεία.

67. Κηνdέεσι νdη πλίέχη τη βέε κηνdῶν. Ὁ πετεινὸς εἰς τὴν ἰδίαν του κοπριὰν λαλεῖ.

68. Κιένι τεκ' χᾶ, ατιὲ λιέχ. Ὁ σκύλος ὅπου τρώγει ἐκεῖ γαυγίζει.

69. Κού 'στη μαναστίρι; πα καλογιέρη σᾶ τη dούασς. Ποῦ εἶναι τὸ μοναστῆρι; καλόγηροι δέ, ὅσους θέλεις.

70. Λιούμι σ' bίε κηρτσοῦνι' πηρχέρη. Ὁ ποταμὸς δὲν φέρει κούτσουρα πάντοτε.

71. Ῥῖ σςτρέμdηρ', έ φόλίη dηρέϊτ. Κάθου στραβά, κι' ὁμίλα ἴσα, δίκαια.

72. Πέσςκου νdη dέετ, έ ούιίητ νdη ζιάρρ. Τὸ 'ψάρι 'ς τὴν θάλασσαν, καὶ τὸ νερὸ 'ς τὴν φωτιά. (Ἀκόμη δὲν τὸν ἴδαμεν, καὶ Γιάννην τὸν 'βαπτίσαμεν).

73. Λίηπῖ μιάλιτιν, έ μῶς χᾶ 'γλίίσςτιν. Γλεῖψε τὸ μέλι, καὶ μὴ τρώγεις τὸν δάκτυλον.

74. 'Γκα φέρρα dέελι τρηνdαφίλι, 'γκα τρηνdαφίλιι dέελι φέρρα. Ἀπὸ τὴν βάτον 'βγαίνει τριαντάφυλλον, καὶ ἀπὸ τὴν τριανταφυλέαν βάτος. (Κάνει τ' ἀπίδι γόριτσον καὶ ἡ γοριτσηὰ τ' ἀπίδι, Γρ.)

75. Δίμηρι χᾶ κάσςτην. Ὁ χειμὼν τρώγει (καταναλίσκει) τὸ ἄχυρον.

76. Ούιίητ σ' βέτε μbη τη πηρπιέτη. Τὸ νερὸ δὲν πηγαίνει τὸν ἀνήφορον.

77. Κοῦς κᾶ μάσςην, νούκ' dιέκ dόρην. Ὅστις ἔχει τὸν μασιᾶν (πυράγραν) δὲν καίει τὸ χέρι του.

78. Γιέτι τενθσέρεια καπάκουν (Τρκ.) (Γιέτι κούδι μbουλιέεσην) Εὐ-

ρῆκεν ὁ λέβης τὸ κάλυμμά του. (Εὗρῆκεν ὁ Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ. Γρ).

79. Ούλίκου πλιάκ, μασκαρᾶ ι κιέναβετ. Ὁ γέρων λύκος εἶναι ὁ καταγέλαστος τῶν σκύλων.

80. Κρύε ε φάλιη σ' κᾶ τη πρέερη. Προσκυνημένο κεφάλι δὲν πρέπει νὰ κοπῇ.

81. Κόκα, κιη σ' dηγιῶν, μῆ σςοῦμη πησῶν. Τὸ κεφάλι, ὅπου δὲν ἀκούει, πάσχει περισσότερα.

82. Τὴ σςούμιτ μὲ φιάλιη τούνdιν μάλιη. Οἱ πολλοὶ μὲ τὸν λόγον κλονίζουν τὸ βουνόν.

83. Γρούαια ἥςτη λιεςς—γλιάτ, έ μεν—σςκούρτηρη. Ἡ γυνὴ ἔχει μακρὰ μαλλιά, καὶ κοντὸν νοῦν.

84. Σςὲρ πάκ γρούα σ' bήνετ. Ἔρις ἄνευ γυναικὸς δὲν γίνεται.

85. Διάλιι πᾶ λιέερη, έ κησούλια bλιέερη. Πρὶν γεννηθῇ τὸ παιδὶ ἠγοράσθη ἡ σκούφια του.

86. Νάτα νdη σςην—Ενdρέε, σῖ μέντ' ε γρούας βέ. Ἡ νύκτα τοῦ Δεκεμβρίου, ὡς ὁ νοῦς τῆς χήρας.

87. Τη κηθυέλητ ε νάτης, σῖ στολιία ε πλιάκης. Ἡ ἐξαστερία τῆς νυκτὸς, ὡς ὁ στολισμὸς τῆς γραίας.

88. Χᾶ dρέκ', έ γατούαι πηρ dάρκη. Φάγε τὸ μεσημέρι, καὶ μαγείρευσε διὰ τὸ βράδυ. (Τῶν φρονίμων τὰ παιδία πρὶν πεινάσουν μαγειρεύουν, Γρ.)

89. Ρούχου 'γκα φήνγιλ' ι μbουλιούαρη. Φυλάγου ἀπὸ τὸ σκεπασμένον κάρβουνον.

90. Σῖ έσςκα μὲ ουρούκσιν. Ὡς ἡ ὗσκα μὲ τὸ τσακμάκι (πυρεῖον).

91. Σῖ μάτσεια με μῖνη. Ὡς ἡ γάτα μὲ τὸ ποντίκι.

92. Βάρκου φίρη, σ' κηρτσέεν μῖρη. Ἡ κοιλία ἐξηντλημένη, καὶ δὲν χορεύει καλά.

93. Βάρκου πλιότ, σ' κηρτσέεν dῶτ. Ἡ κοιλία γεμάτη, καὶ δὲν ἐμπορεῖ νὰ χορεύσῃ

94. Κού dῖ dέερι κημbόρη; Ποῦ γνωρίζει ὁ χοῖρος κουδοῦνι;

95. Πλιήνdητιν, σῖ λιάχετη, ε χάιη ζοτηρῖιτη. Τὴν κοιλίαν, ἀφοῦ πλυθῇ, τὴν τρώγουν οἱ ἄρχονταδες.

96. Πόσα ζοῦ κιεράζι λιέσ, γίιθη bότην ι πηρκιέσ Ὁ κασιδιάρης ἅμα ἔβγαλε μαλλιά, περιέπαιζεν ὅλον τὸν κόσμον.

97. Ῥῖ ι bύθη πηροίπηρη. Κάθησε ἐπάνω εἰς τὸν κῶλον σου.

98. Α'ς πούλια κέεμι, άς μὲ δέλιπηρη ζίχεμι. Οὔτε ὄρνιθας ἔχομεν, οὔτε μ' ἀλώπεκα ἐρίζομεν, μαλώνομεν».

99. Κοῦς κᾶ μιέκηρη, κᾶ εδὲ κρήχηριν. Ὅστις ἔχει γένεια, ἔχει καὶ τὸ κτένι.

100. Ζέερη λιέπουρην, dσbάθ' ι bρέκητ. Πιάσε τὸν λαγωὸν, καὶ ξεπόδεσέ του τὰ βρακιά.

101. É τς' dὸ οὐλίκου νdη παζᾶρ; Καὶ τί θέλει ὁ λύκος εἰς τὴν ἀγοράν;

102. Κροΐτσκα νd' ἀνη dέρης, σῖ γοῦνα νd' ἀνη φέρρης. Ἡ συμπεθερὰ πλησίον τῆς θύρας, ὡς ἡ κάπα πλησίον τῆς βάτου.

103. Κοῦρ τη ἰάπιν, χᾶ, κοῦρ τη ῥάχιν, κλιᾶ. Ὅταν σοῦ δίδουν τρῶγε, κὶ ὅταν σὲ δέρουν, κλαῖε.

104. Πούνην ε σότμε μῶς ε λιέερη πηρ νέοσηρη. Τὴν σημερινὴν ἐργασίαν μὴ ἀναβάλεις διὰ τὴν αὔριον.

105. Ουμbοῦσ; (ουμbλιούα) κούπα; dότη dέρδετ. Ἐγεμίσθη τὸ ποτῆρι; θᾶ χυθῇ.

106. Ζοῦρε γιάρπηριν; σετύπ' ι κρύετ. Ἐπίασες τὸν ὄφιν; στούμπισέ του τὸ κεφάλι.

107. Τση σιέλ νιῆ ὥρη, σ' ε σιέλ βίτι. Ὅ,τι φέρει μία ὥρα, δὲν τὸ φέρει ὁ χρόνος.

108. Μ' ι μῖρη νιῆ dήμ ι τσπεῖτη, σὲ νιῆ φιτίμ ι μηνούαρ'. Καλητέρα μία ζημία σύντομος, ἀπὸ ἓν βραδὺ κέρδος.

109. Ζεμbρίμι, dήμ ι σστηπίης. Ὁ θυμὸς, (εἶναι) ζημία τοῦ ὀσπητίου.

110. Σ' κᾶ σέτς' τ' ι bήνιη γομᾶριτ, ι bίε σαμᾶριτ. Δὲν ἔχει τι νὰ κάμῃ τοῦ γαϊδάρου, κτυπᾷ τὸ σαμάρι.

111. Τούρπηια μ' ε μπρέχητη σε κόρδα. Ἡ ἐντροπὴ κοπτερωτέρα ἀπὸ τὴν μάχαιραν.

112. Πό σ' τη έτσην, μῶς ε νdίκι, σέ σ' ε αρρῖν dῶτ. Ἄμα δὲν σοὶ τρέχει, μὴ τὴν (τύχην) κυνηγᾷς, διότι δὲν ἐμπορεῖς νὰ τὴν φθάσῃς.

113. Jάσστη βάλες σσοῦμη κηνdίμε dῖνη. Ἔξω τοῦ χοροῦ πολλὰ τραγούδια 'ξεύρουν.

114. Χύπι κᾶλιι τη ζότιν. Τὸ ἄλογον ἐκαβαλίκευσε τὸν κύριόν του τὸν αὐθέντην του.

115. 'Ας dιάαλ μῶς γιέετς, άς κρύκι μῶς bῆφσς. Οὔτε διάβολον νὰ εὕρῃς, οὔτε τὸν σταυρὸν νὰ κάμῃς.

116. Σ' μbάγετ βέρα μὲ νιῆ λιούλιε. Δὲν διατηρεῖται τὸ καλοκαῖρι μὲ ἓν λουλούδι.

117. Τούρπηια πηρ τη γιάλητη. Ἡ ἐντροπὴ εἶναι διὰ τοὺς ζωντανούς.

118. Σ' κιενdρόνιην κηρτσοῦνι' μbι κάρθηια. Δὲν στέκονται κούτσουρα ἐπάνω εἰς τσάκνα (ἑλλ. κάρφη).

BKSH

119. Κοῦρ νγίίτεε πηρπιέτη, σςίχ 'δὲ τατηπιέτη. Ὅταν ἀναβαίνῃς τὸν ἀνήφορον, κύτταζε καὶ τὸν κατήφορον.

120. Ε πηρπιέτα κᾶ εδὲ τη τατηπιέτη. Ὁ ἀνήφορος ἔχει καὶ κατήφορον.

121. Γάζι εδὲ χέλιμι ιάνη μότηρ' ἑ δηλᾶ. Ἡ χαρὰ καὶ τὸ πένθος εἶναι ἀδελφὴ καὶ ἀδελφός.

122. Μῶς ουγηζῶ ι γηζούκρη, μῶς ουχελιμῶ ι χελιμούκρη. Μὴ χαίρεσαι, ὁ χαρούμενος, μὴ θλίβεσαι ὁ τεθλιμμένος, ὁ πενθῶν.

123. Ndίζ' ι εδὲ dιᾶλιτ νιῆ κιιρῖ, κίη τη μῶς τη πρίςςνίη πούνη. Ἄναψε καὶ τοῦ διαβόλου ἕνα κηρὶ διὰ νὰ μὴ σὲ βλάψῃ.

124. Β'ιέεν dίτη, κί' ι θόνη dέριτ λιεδέντ. Ἔρχεται ἡμέρα, καθ' ἣν ὀνομάζουν τὸν χοῖρον, θεωρητικόν.

125. Γιίθη τς' φλιουτουρόνίην, σ' χάχεν. Ὅλα ὅσα πετοῦν δὲν τρώγονται.

126. Πόλι κάους τη ρούατ βίτςι. Ἐγέννησε τὸ βῶδι; νὰ σοῦ ζήσῃ τὸ μοσχάρι.

127. Φλιουτουρόι γομᾶρι. Ἐπέταξεν ὁ γαίδαρος.

128. Σαdὸ τη ρίτηίη bίςςτιν λιέπουρι, dό τ' α bόνιη cᾶ τη τέτ. Ὅσον καὶ ἂν μεγαλώσῃ τὴν οὐρὰν ὁ λαγωός, θὰ τὴν κάμῃ ὡς τὴν τοῦ πατρός του.

129. Δῦ μάτσε 'μπόςςτιν νιῆ λιεόν. Δύο γάται νικοῦν ἕνα λέοντα.

130. Κοῦς νdότ κήμbητ, λίῦεν δήμbητ. Ὅστις λερώνει τὰ ποδάρια του, ἀλείφει τὰ 'δόντια του.

131. Ι μbύτουρι ζῖρετ πάς cη μπρέχητης κόρδης. Ὁ πνιγμένος πιάνεται ἀπὸ τὸ κοπτερὸν μέρος (ἀκμὴν) τῆς σπάθης.

132. Κοῦ πςςτῦν, μῶς λιηπῖ. Ὅπου πτύεις, μὴ γλείφεις.

133. Γιέεν πὰ bῆν. Εὑρίσκεις καὶ κάμνεις. (Ἡ εὐκαιρία κάμνει τὸν κλέπτην).

134. Γιέεν σςέςς, πὰ bῆν πηρςιέςς. Εὑρίσκεις ἴσιωμα, καὶ κάμνεις ἀνώμαλον.

135. Ι 'γκόπουρι, σ' κουιτῶν τη ούρητιν. Ὁ χορτάτος δὲν ἐνθυμεῖται τὸν πεινασμένον.

136. Μῆ μῖρη πλιάκ ε νdη φςςάτ, σὲ νdη κιυτέτ, ε ι πόςςτηρη. Κάλλιον προεστὼς καὶ εἰς χωρίον, παρὰ πρόστυχος καὶ εἰς πόλιν.

137. Μῶς ουbῆν σι γιέλη πάα κρύπη. Μὴ γίνεσαι ὡς φαγητὸν ἀνάλατον.

138. Τς' σςέφ νdη σςόκη, πηρίτ' ε μbι κόκη. Ὅ,τι βλέπεις εἰς τοὺς ὁμοίους σου, περίμενέ το ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου.

139. Μῆ ι μῖρη νιῆ ι bαρίτηςςιμη, σὲ νιῆ ι dίηςςιμη. Καλήτερος

ἕνας κοσμογυρισμένος, παρὰ ἕνας πεπαιδευμένος.

140. Κούσς νούκου κηρτσέεν νη dάρσςημη τη bότης; Ποῖος δὲν χορεύει εἰς τὸν ξένον γάμον;

141. Ούν' ι θόμ: ίά ούλικου· άυ θότη: ια γιούμαρτ. Ἐγὼ τοῦ λέγω: ἰδοὺ ὁ λύκος· αὐτὸς λέγει: ἰδοὺ τὰ ἴχνη· (Τὸ φεῖδι θωρεῖς, καὶ τὸν συρμὸν γυρεύεις; Γρ.)

142. Σῖ μη χᾶ bάαριν, μη πουνῶ ουγᾶριν. Καθὼς μοῦ τρώγεις τὸ χορτάρι, δούλευέ μου τὸ χωράφι (νέωμα).

143. Πάα κιᾶρη, φόσςνιης σ' ι ιάπιν σίση. Ἂν δὲν κλαύσῃ τὸ νήπιον, δὲν τοῦ δίδουν βυζί.

144. Ῥηκέετ bήνιην πηρρήνιετ, έ πηρρήνιετ λιούμηρατ. Οἱ ῥύακες ἀποτελοῦν τοὺς χειμάρρους, οἱ δὲ χείμαρροι τοὺς ποταμούς.

145. Κηρκῶν κάλης νdη πηρ dηbόρη. Γυρεύει στάχεις διὰ τῆς χιόνος.

146. Νιεερίου πηρ γιῆνη λίέε κῶκην. Ὁ ἄνθρωπος διὰ τὰ πλούτη ἀφίνει τὸ κεφάλι του.

147. Βήνιην ούδη λιόπητη, σςκῶν εδὲ αὐ ατιέ. Κάμουν πέραμα (δρόμον) αἱ ἀγελάδαι, καὶ περνᾷ κι' αὐτὸς ἐκεῖ.

148. Σςκόι πέσςκου νdη πηρ 6ᾶ· Ἐπέρασε τὸ ψάρι ἀπὸ τὸ πέραμα.

149. Γιῆια 6έτε τε γιῆια. Τὰ πλούτη πηγαίνουν εἰς τὰ πλούτη.

150. Νdη μότ τη θάτη ι μῖρ ήστ' εδέ bρέσςηρι. Εἰς τὴν ξηρασίαν καλὸ εἶναι καὶ τὸ χαλάζι.

151. Τη γίίθα τη μῖρατ σ' ιάνη μdη νιῆ 6ένd. Ὅλα τὰ ἀγαθὰ εἰς ἓν μέρος δὲν ὑπάρχουν.

152. Μίου, νdόνσε νούκ' ε νdσῖντε βήρα, χίκιτ' εδὲ κούγκουλ' πάς bίσςτιτ. Ὁ ποντικός, καίτοι δὲν τὸν ἐχωροῦσεν ἡ τρύπα του, ἔσυρε καὶ κολοκύθι μὲ τὴν οὐράν του. (Ὁ ποντικὸς τρύπαν ἓν εἶχε, καὶ 'τράβα καὶ κολόκαν. Γρ.)

153. Βούσςτηρην, πάα λιούαιτουρη bίσςτιν, νούκ' ε νdιέκιν κιένατ. Τὴν σκύλαν, ἂν δὲν σαλεύσῃ τὴν οὐράν της, δὲν τὴν κυνηγοῦν οἱ σκύλοι.

154. Ῥούσςτη πάα αρρῖρη, bῆν γατῖ κοφίνη. Πρὶν ὡριμάσουν τὰ σταφύλια, ἑτοιμάζει τὰ κοφίνια.

155. Κουρράφσςα, μῶς ουδρᾶφσςα. Εἴθε ὅπου πέσω νὰ μὴ σκοτωθῶ. (ἐπὶ ῥιψοκινδύνων ἀνθρώπων).

156. Σςκόπι κᾶ dάλιη πρέϊ παρράϊσιτ. Ἡ ῥάβδος εἶναι προϊὸν τοῦ παραδείσου.

157. Κᾶ τη κέκιεν ε καλιόρησιτ σέ ι 'μδᾶρεν κήμbητη. Λυπεῖται τὸν καβαλάρην, διότι κρεμῶνται τὰ πόδιά του.

158. Κοῦσς μηγκόι, bλιόι. Ὅστις ἐσηκώθη πολὺ πρωΐ, ἤλεσε (τὸ ἀλεῦρι.)

159. Κοῦτς κουρτσέεν, μῆ σεοῦμη χαρdεῶν ('Αρϐ.) Ὅστις φειδωλεύεται, περισσότερα ἐξοδεύει.

160. Σᾶ λιούλιε ένdεν, γίιθη σ' πίκιεν. Ὅσα λουλούδια ἀνθοῦν, ὅλα δὲν ὡριμάζουν.

161. Λιούμι, κιη φλίεε, αὐ τη μbύτ. Ὁ κοιμώμενος ποταμὸς σὲ πνίγει (Τὸ βουβὸ ποτάμι πνίγει).

162. Σᾶ dι ζότ σετηπίης, νούκου dι νιῆ φσςάτ ι τῆρη. Ὅσα 'ξεύρει ὁ νοικοκύρης δὲν ἠξεύρει ὅλ' ἡ χώρα.

163. Βηλαζηρία, σι σεοκηρία. Ἡ ἀδελφότης ὡς ἡ ἑταιρία.

164. Ε νέσσηρμεία νούκου dιχετ. Τὸ αυρι●ν τὸ μέλλον ἄγνωστον.

165. Τη πσετῦνι πηρπιέτη μη bίε νdη σῦτ, ε τατηπιέτη μη bίε νdη γίιτ. Νὰ πτύσω τὸν ἀνήφορον μοῦ πίπτει εἰς τὸ πρόσωπον, τὸν δὲ κατήφορον, μοῦ πίπτει εἰς τὸν κόλπον.

166. Φσςὰτ, ε ζακόν. Χωρίον, καὶ συνήθεια. (Κάθε χώρα καὶ ζακόνι, κάθε μαχαλᾶς καὶ τάξι. Γρ.)

167. Γίυμησ' εμίιης πεσσηκιίνd. Τὸ ἥμισυ τῆς χιλιάδος, πεντακόσια.

168. Παράια ε λίιγη, σ' χούμbετ κοῦρρη. Τὸ κίβδηλον νόμισμα ποτὲ δὲν χάνεται.

169. Κού μίζα, κού σεπρέτηκα; Ποῦ ἡ μύγα καὶ ποῦ ἡ σπλῆνα;

170. Γοῦρ ι μάθ μbι τη βόγηλιιν. Ἡ μεγάλη πέτρα ἐπὶ τῆς μικρᾶς.

171. Μούρι κᾶ βέσςη. Ὁ τοῖχος ἔχει αὐτία.

172. Δίελι bίε εδέ μbι πλίεχη. Ὁ ἥλιος πίπτει καὶ ἐπὶ τῆς κόπρου.

173. Κοῦρ σ' κιᾶδα πηρ βέρην, σί dότη κιᾶνι πηρ τιμ - άτης; Ἐνῷ δὲν ἔκλαυσα διὰ τὸ καλοκαῖρι, πῶς θὰ κλαύσω διὰ τὸν πατέρα μου;

174. Πό τη γητσῖτς γομᾶριν dότ' ι πηρέτς σεκιέλιμετ. Ἅμα πειράξης τὸν γάϊδαρον, θὰ δεχθῇς τὴν κλωτσιάν του.

175. Πό θύχετ bούκα, σ' νγίιτετ μη. Ἅμα τσακισθῇ τὸ ψωμὶ, δὲν ἐμπορεῖ νὰ κολληθῇ πλέον.

176. Μῆ μίρη νdη πίσσκέ μὲ σεόκη, σὲ νdη παρράις έ βέτημη. Κάλλιον εἰς τὴν κόλασιν καὶ μὲ συντρόφους, παρὰ εἰς τὸν παράδεισον καὶ μόνος.

177. Ιμάδι, γίημημάδι. Ὁ μεγάλος εἶναι καὶ πολυστένακτος. (Μεγάλο καράβι μεγάλη φουρτοῦνα. Γρ.)

178. Β'dίς, πά τη τη dούα. Ἀπόθανε καὶ ἔπειτα νὰ σ' ἀγαπήσω.

179. Τς' φάρη τη μbιέλτς, dότη κῶρτς. Ὅ,τι σπείρης θὰ θερίσης.

180. Ατη σ' ε 'νκιάσιν νη φσςάτ, αὐ κηρκῶν σετηπίην ε πρίφτιτ. Αὐτὸν δὲν δέχονταί 'ς τὸ χωρίον, καὶ ζητεῖ τοῦ παππᾶ τ' ὀσπήτιον

181. Μῶς λὴητςῶ ζόγουν πρεi dόρε. Μὴ ἀφήσης τὸ πτηνὸν ἀπὸ τὸ χέρι σου.

182. Δάσημη πᾶ μίσς σ' bήχετ. Γάμος χωρὶς κρέας δὲν γίνεται.

183. Ουσςκίεεν γϊάρπῆριν, τ' ι χᾶιη κρύετ. Τρέφει τὸν ὄφιν νὰ τοῦ φάγῃ τὸ κεφάλι. (Θρέψε λύκον νὰ σὲ φάγῃ. Γρ.)

184. Κοῦσς σ' κᾶ νἱεερῖ, σ' κᾶ ἀς περηνdῖ. Ὅστις δὲν ἔχει ἄνθρωπον (παραθεὸν) δὲν ἔχει οὔτε θεόν.

185 Κοῦς ε πιέκ σ' ε χᾶ. Ἄλλος τὸ ψήνει κι' ἄλλος τὸ τρώγει.

186. Κοῦσς έτσην φόρτ, μbέτετη μb' ούδη. Ὅστις τρέχει πολὺ, μένει καθ' ὁδόν.

187. Κοῦσς έτσην καdάλιε, σόσετη μῆ τεΐη Ὅστις περιπατεῖ ἀπ' ἀγάλια φθάνει μακρύτερα.

188. Φέρρα ε νίσι, φέρρα ε γρίσι. Ἡ βάτος τὸ ~~(φόρεμα) ἤρχισεν~~, ἡ βάτος τὸ ἐξέσχισε.

189. Σῖτς' ουπρέ ~~(φόbεια) ασςτοὺ~~ dόε γρίσετ. Καθὼς ἐκόπη τὸ (φόρεμα) ἔτσι καὶ θὰ ξεσχισθῇ.

190. Μησᾶ τη κ' άνdα τη λἰηρῶσς, άκιε μᾶρτς dράπηρ' έ κῶρτς. Ὅσῳ ἀγαπᾷς νὰ ὀργώσῃς τόσῳ νὰ φθάσῃς νὰ πάρῃς δρέπανον, νὰ θερίσῃς.

191. Τρίμιν bρᾶϊ, έ μῶς ε σςᾶϊ. Φόνευσον τὸν γενναῖον ἄνθρωπον, καὶ μὴν τὸν ὑβρίζεις.

192. Πηρίτ, ῶ τςίλι τη μbίνιη bάρι Περίμενε ἄσπρο ἄλογον, νὰ φυτρώσῃ ὁ χόρτος. (Ζῆσε τὸ Μάϊ νὰ φᾶς τριφύλι. Γρ.)

193 Κοῦσς ε μbόλι μῶς ε κῶρτη. Ὅστις τὸ ἔσπειρε, νὰ μὴ τὸ θερίσῃ. (Ἄλλος σπέρει καὶ κλαδεύει, κι' ἄλλος πίνει καὶ μεθᾷ. Γρ.)

194. Ούθουλ' ε φόρτη ένην (άνην) ε σᾶιη πρίσς. Τὸ δριμὺ ὀξείδιον βλάπτει τὸ ἴδιον ἀγγεῖόν του

195. Δάρδα ~~bὑιε~~ νηνη dάρδη. Τὸ ἀπίδιον πίπτει ὑπὸ τὴν ἀπιδέαν.

196 Σόρρα σόρρης σ' ι νdσιέρ σῦτη. Ὄρνεον ὀρνέου δὲν ἐβγάζει μάτι.

197 Διάλἰ' ι μΐρη τς' ε dῶ γἰῆνη; έ dιάλἰ' ι λἰίκ τς' ε dῶ γἰῆνη; Τὸ καλὸ παιδὶ τὶ τὴν θέλει τὴν περιουσίαν; καὶ τὸ κακὸ παιδὶ τὶ τὴν θέλει τὴν περιουσίαν;

198 Dῦ κούγκουιε σ' μbάχεν dῶ ι νήνη σιέτουλη. Δύο κολοκύθια δὲν ἐμποροῦν νὰ βασταχθοῦν ὑπὸ τὴν μασχάλην.

199. Σςοῦμη λἰάχεν, έ πάκ' χᾶνη. Πολλοὶ ἄνθρωποι νίπτονται (διὰ τὴν τράπεζαν) ἀλλ' ὀλίγοι τρώγουν. (Κ' ἐκεῖνος ὁποῦ πλύνεται μαζύ μας θὲ νὰ φάγῃ; ὄχι, εἶπεν, οὐδ' αὐτὸς, οὐδὲ σύ. Γρ.)

200. Dίτ' ε ρέε, κησημέτ (Ἀρβ.) ι ρῖ. Νέα ἡμέρα, νέα τύχη.

201. Μῶς 'νγρές κήμbην, έ κηρκῶ γόζςdη: Μὴ σηκώνεις τὸ πόδι σου, καὶ γυρεύεις καρφί.

202. Βούκ' ε χῖ, ένdη σςτηπῖ. Ψωμὶ καὶ στάκτην καὶ εἰς τὸ σπῆτί μου.

203. Πηρ γόζςdην χουμbέτ ποτκούαν. Ἀντὶ τοῦ καρφίου χάνει τὸ πέταλον.

204. Πάα τρουμbουλούαρη σ' κουλόχετ. Πρὶν θολώσῃ, δὲν ἐμπορεῖ νὰ λαγαρίσῃ (λαγαρισθῇ).

205. Ndῆ χᾶντε ούλικου μbη ποροσῖ, σ' ε'ντράστε dσbέρκουν άκίη φόρτ. Ἂν ὁ λύκος ἔτρωγε διὰ προμηθείας ξένων, δὲν ἐχόνδραινε τὸν λαιμόν του τόσον πολύ.

206. Κοῦσς μέ τη δῆνη, κοῦσς μέ τη θῆνη. Ἄλλος μὲ τὸ ἔργον, καὶ ἄλλος μὲ τὸν λόγον.

207. Κοῦ κᾶ ζῆ, σ' ήσςτη πάα γιῆ. Ὅπου ὑπάρχει φωνὴ, δὲν εἶναι ἔρημος

208. Ζοῦρι κιένι νιῆ λιέπουρη. Ἐπίασεν ὁ σκύλος (κατὰ τύχην) ἕνα λαγωόν.

209. Ήσςτη λίίρ' κρύπα ~~νdη~~ Δούρρης, πο ε χᾶ κιιράια ούδης. Εἶναι εὐθηνὸν τὸ ἅλας εἰς τὸ Δυρράχιον, ἀλλὰ τὸ ἐπιβαρύνει τὸ ἀγώγιον τοῦ δρόμου, (μεταφορᾶς).

210. Μῆ μίρη πάκ ε πηρ χίρ, σετᾶ σιοῦμη, έ πηρ λιούμη. Κάλλιον τὸ ὀλίγον καὶ ~~προς ὄφελος~~, παρὰ τὸ πολὺ καὶ ~~μάταιον~~.

211. Κοῦσς βέτε πάα φτούαρη, γιέεν πάα σςτρούαρη. Ὅστις πηγαίνει ἀπρόσκλητος, εὑρίσκει μὴ ἐστρωμένον.

212. Μῆ μίρ~~ρ...~~ πάκ τη πικόνιη, σετᾶ τη ριέδ' έ τη σςκόνιη. Κάλλιον νὰ στάζῃ ἀπ' ὀλίγον (ἡ βρύσις) παρὰ νὰ τρέχῃ καὶ νὰ ἀπέρχηται τὸ νερό.

213. Τύμι τη τη σςκόνιη dηέιτη; πα λιέε τη ιέετη οdςάκου (Τρκ) ι σςτρέμbηρη. Ὁ καπνὸς νὰ περνᾷ ἴσια, καὶ ἂς εἶναι ὁ καπνοδόχος στραβός.

214. Μῆ μίρη τ' ι dάλιη σύρι, σετᾶ νάμ ι λίίκ. Κάλλιον νὰ ἔβγῃ τὸ 'μάτι τοῦ (ἀνθρώπου) παρὰ κακὴ φήμη.

215. Μῶς ουνγιάτ σέ κηπούτ μίσς, κοῦ 'σςτη λιάρτ' έ σ' αρρῖν dῶτ: Μὴ τεντώνεσαι ὅπου εἶναι ὑψηλὰ καὶ δὲν φθάνεις, διότι κόπτεις κανὲν ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ σώματός σου.

216. Πό τη βέτς πάς bρούμbουιβετ, νdη χαλιέε τη σςπίενη. Ἅμα ἀκολουθεῖς τοὺς κανθάρους, εἰς τὸ ἀναγκαῖον σὲ φέρουν.

217. Ndέερηια σ' bλίίχετ μὲ παρᾶ. Ἡ τιμὴ δὲν ἀγοράζεται, δὲν ἱκανοποιεῖται μὲ χρήματα.

218. Déλιεια, κεῦ κολότ, ατιὲ λιέε λιέσςτη. Τὸ πρόβατον, ὅπου βόσκει, ἐκεῖ ἀφίνει τὸ μαλλί του.

219. Πάσςκη σ' κᾶ πηρdίτη. Πάτχα δὲν ἔχει καθημέραν.

220. Κή μαρτούαν, ὲ σ' ουγηζούα; Ποῖον ὑπάνδρευσαν καὶ δὲν ἐχάρη;

221. Φσςάτι dίγιετ, κούρβα κρίχετ. Τὸ χωρίον καίεται κ' ἡ πορνη κτενίζεται.

222. Dῦ βέτα νιῆ χὰλ ('Αρβ.) σ' ε κᾶνη. Δύο ἄτομα δὲν εἶναι εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν.

223. Οὔδα σςκόχετ μέ τη έτσουρη, bόρdςι λιάχετ μὲ τη δήνη. Τὴν ὁδοιπορίαν διαβαίνει τις βαδίζων, τὸ δὲ χρέος πληρώνει δίδων.

224. Dηbόρα ήσςτ' ε bάρδη, πο ε διέτιν κιένατ. Τὸ χιόνι εἶναι ἄσπρο, ἀλλὰ τὸ χέζουν οἱ σκύλοι.

225. Πηρ πλιέσςτιν dιέκ ιοργάνιν. Διὰ τὸν ψύλλον καίει τὸ πάπλωμα.

226. Κού dῖ δῖα τς' ήσςτη bάαρι; Ποῦ γνωρίζει ἡ γίδα τί εἶναι ὁ χόρτος;

227. Κοῦρ κῖτςα δέντη, σ' κῖσςα μέντη· κοῦρ μ' έρδην μέντη, ε ~~χάνγηρην~~ κιέντη. Ὅταν εἶχα τὰ πρόβατα, δὲν εἶχα τὸν νοῦν· ὅταν δὲ μ' ἦλθεν ὁ νοῦς, τὰ (πρόβατα) ἔφαγαν οἱ σκύλοι.

228. Μάτσεια, κοῦρ σ' αρρῖν ~~μίσςτη,~~ ε πσςτῦν. Ἡ γάτα, ὅταν δὲν φθάνει τὸ κρέας, τὸ πτύει.

229. Πάα θῆνη νιῆ σ' bήχενη dῦ. Πρὶν εἴπῃς ἓν, δὲν γίνονται δύο. (Φασοῦλι σὲ φασοῦλι, γεμίζει τὸ σακκοῦλι. Γρ.)

230. Τσὰ, 'γκα τσὰ, bήχετ σᾶ νιῆ πιτσᾶ. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον γίνεται ἶσον μ' ἓν ἀλογάκι μικροσωμον.

231. Κοῦ ήσςτη σςπάτα, ήσςτη bέσα. Ὅπου εἶναι ἡ σπάθη, ἐκεῖ καὶ ἡ θρησκεία.

232. Μῶς μη bῆν τη bῆνι κρύκὶ μὲ κήμbη. Μὴ μὲ κάμνεις νὰ κάμω τὸν σταυρόν μου μὲ τὸ πόδι.

233. Σῖ κοφίνε πάς τη διέλιιτ. Καθὼς ὁ κόφινος μετὰ τὸν τρύγον. (Κατόπιν ἑορτῆς. Γρ.)

234. Ndῆ dῖνια σεκοῦρ do' βdές, bήνια βάρριν βέτη. Ἂν ἐγνώριζα πότε θὰ ἀποθάνω, ἔκαμνα τὸ μνῆμα ὁ ἴδιος. γαι-

235. Τη πάλουριτ ε γομᾶριτ σ' βέτε vdη κιέλ. Τὸ 'γκάρισμα τοῦ γαϊδάρου δὲν πηγαίνει εἰς τὸν οὐρανόν.

236. Οὔιητη, κιη ρἶ μbη νιῆ βένd, κιέλιbετ. Τὸ νερὸ, τὸ ὁποῖον στέκεται εἰς ἓν μέρος, βρωμᾶ.

237. Ἴκου 'γκα σςίου, ρᾶ vdη bρέσςηρη. Ἔφυγεν ἀπὸ τὴν βροχὴν, κ' ἔπεσε εἰς τὴν χάλαζαν.

238. Ἴκηνι, κήμbη, σέ ου διέβα. Φεύγετε, ὦ πόδιά μου διότι σᾶς ἔχεσα. (ἐπὶ δειλῶν ἀνθρώπων.)

239. Βῆρι τη πιέλη, έ dηςτόι. Ἐδοκίμασε νὰ γεννήσῃ, καὶ ἀπέβαλεν

240 Γροῦρι βέτε νdη μουλῖ. Ὁ σίτος πηγαίνει εἰς τὸν μύλον.

241. Κουϊτῶ κιένιν, bήi γατῖ σκάπιν. Ἐνθυμήσου τὸν σκύλον, ἑτοίμασε τὴν ῥάβδον.

242. Μὲ νίεεσῖν ε βετ χᾶ, έ πῖ, πο δηνευάρσηίη μῶς κῖ. Μὲ τὸν οἶκόν σου φάγε, καὶ πίε, ἀλλὰ δοσοληψίαν μὴ κάμεις.

243. Σὶ τσάπι' νdε χασάπι. (Ἐπῆγεν) ὡς ὁ τράγος εἰς τὸν χασάπην (κρεοπώλην).

244. Τςῆ κᾶ bάρκου, ε νdσιέρρ bαρδάκου (Τ.) Ὅ,τι ἔχει μέσ' ς' τὴν κοιλίαν, τὸ ἐβγάζει ἡ μποτίλια (τοῦ οἰνοπνεύματος).

245. Πάς dρούουση θάτη dίγιετ εδὲ ε νιόμα. Κοντὰ εἰς τὸ ξηρὸν ξύλον καίεται καὶ τὸ χλωρόν.

246. Πρίσς γίίνα, αρηνᾶ πηκίίνη. Χαλᾷ τὸν κόρφον, καὶ μπαλώνει τὴν ποδιά.

247. Πρίσς κανάτςα, bῆν bουτσέλιε. Χαλᾷ κανάταν (ἀγγεῖον νεροῦ), καὶ κάμνει βαρελάκι.

248. Χίλιkι ε, έ μῶς ε κηπούτ. Τράβα το, καὶ μὴ τὸ κόπτεις.

249. Δάρδην ε νdύλικουρη ε χᾶ dέρρ' ι τςάλιη. Τὸ ἀπογενομένον (λίαν ὥριμον καὶ μαλακὸν) ἀτίδι τὸ τρώγει ὁ κουτσὸς χοῖρος.

250. Πάα νγρήνη χοῦδηρη, σ' κιέλιbετ. χωρὶς νὰ φάγῃ τις σκόροδον, δὲν βρωμᾷ.

251 Σᾶ τη θηρρέσην κιέετη, θηρρέτ κιέρρεία. Ἀντὶ νὰ φωνάζουν τὰ βώδια φωνάζει, ἡ ἅμαξα.

252. Τη dίχειι ε μῖρ' ε κάουτ, νούκ ε θέρνιν τ' ι χᾶνη μίσςτη. Ἂν ἀνεγνωρίζετο ἡ καλοσύνη τοῦ βωδιοῦ, δὲν ἔσφαζαν αὐτὸ νὰ τοῦ φάγουν τὸ κρέας.

253. Μίςτ' ε λίίρ' ε χᾶνη κιέναι. Τὸ εὐθηνὸν κρέας τὸ τρώγουν τὰ σκυλιά.

254. Σςοῦμη χέρη βέτε σςτήμbα πήρ ούιιη, έ νιῆ χέρη θύχετη. Πολλαῖς φοραῖς πηγαίνει τὸ σταμνὶ διὰ νερό, καὶ μίαν φορὰν τσακίζεται.

255. Πηρμῶρι μίου νdη dέετ, εδὲ θᾶ: ἱάμ πιεσσεταρ. Ἐκατούρησεν ὁ ποντικὸς 'ς τὴν θάλασσαν, καὶ εἶπεν: εἶμαι μέτοχος.

256 Λιέε τη μbέτετ μήμα ε βέ, πα εδ' ούι' ι βάρφηρη. Ἂς μείνῃ ἡ μάνα (μου) χήρα, κ' ἐγὼ ἂς μείν' ὀρφανός.

257. Τέκ' ήςςτη πέερι ι χόλη, ατιέ κηπούτετη. Ὅπου εἶναι ψιλὴ ἡ κλωστή, ἐκεῖ κόπτεται.

258. Σςκόβα λιούμην; τη κιϊφσςα κᾶλιιν. Διέβην τὸν ποταμόν; νὰ σοῦ γαμήσω τ' ἄλογον

259. Σῦτη πλιότ, έ dούαρτ dσbράζουρ'. Τὰ 'μάτια γεμάτα, τὰ δὲ

χέρια ἄδεια. (Φᾶτε 'μάτια ψάρια, καὶ κοιλιὰ περίδρομο. Γρ.)

260. Νιῆ ἴσκηρη ζιάρρι dόγιι Σταμπόλη. Ἕνας σπινθὴρ πυρὸς ἔκαυσε τὴν Κωνσταντινούπολιν.

261. Χέκουρι ρίχετ σᾶ ἤσετ' ι νdσέχητη. Ὁ σίδηρος κτυπᾶται (σφυρηλατεῖται) ἐν ὅσῳ εἶναι ζεστός.

252. Ε dρέιητα μbηρετηρῶν Τὸ δίκαιον βασιλεύει.
Ε στρέμbηρα κᾶ κήμbητη τη σκούρτηρα. Τὸ ἄδικον, τὸ ψευδές, ἔχει κοντὰ τὰ πόδια.

263. Μῆ πάρη σσίχ ρότουλη βάτρης, πασταί πηριάσστα αβλίης. Πρωτήτερα κύτταζε πέριξ τῆς ἑστίας, ἔπειτα ἔξω τῆς αὐλῆς σου.

264. Μῶς ε σσίχ νdη τη πᾶμη, πο νdη τη πῖμη. Μὴ τὸ βλέπεις εἰς τὴν ὄψιν, ἀλλ' εἰς τὴν γεῦσιν.

265. Ατή, κι' έτσην μὲ κιάφ' ούνιουρη, ε διέσινη πούλιατη. Ἐκεῖνον, ὅστις βαδίζει σκύπτων τὸν αὐχένα, τὸν χέζουν αἱ ὄρνιθες.

266. Σ' νdάχετ Μάρσι 'γκα κρέσσμητ. Δὲν χωρίζεται ὁ Μάρτιος ἀπὸ τὴν τεσσαρακοστήν.

267. Λίίσι σή πρίτετ μὲ νιῆ σηπάτη. Τὸ δένδρον μὲ ἕνα τσεκοῦρι (ἤτοι κτύπημα) δὲν κόπτεται.

268. Κέκι μὲ bούρρη, κέκι πᾶ bούρρη. Κακὸ μὲ ἄνδρα, κακὸ καὶ χωρὶς ἄνδρα (σύζυγον). (Κλαῖν κ' ἡ χήραις, κλαῖν κ' ἡ πανδρημέναις. Γρ.)

269. Γιέρη τ' ι τέκετ τη πάσουριτ, τη βαbέγουτ ι dέελι σσπῦρτι. Ἕως νὰ ἔλθῃ καλὴ διάθεσις τοῦ πλουσίου, ὁ πτωχὸς ξεψυχᾷ.

270. 'Γκᾶ γοῦρι σ' dέελι βάί. Ἀπὸ τὴν πέτραν δὲν 'βγαίνει λάδι.

271. Λιέερη dάσημην, έ χίκι πηρ σσκάρπα. Ἄφησε τὸν γάμον καὶ πήγαινε διὰ πουρνάρια.

272. Αἰὸ κι ουbῆ, σ' τσbήχετη. Τὸ γενόμενον οὐκ ἀπογίνεται.

272. Κηρράbα χέκι γκα βέτ' ε σᾶιη. Ἡ μαγκοῦρα σύρει πρὸς τὸν ἑαυτόν της.

274. Ουdέρθ βάϊι; σ' μbηλίιdετ μῆ. Ἐχύθη τὸ ἔλαιον; δὲν μαζώνεται πλέον.

275. Dούαι ε μίκουν μὲ γίίθη κουσούρετ ε τῖιη. Ἀγάπα τὸν φίλον σου μαζὺ μὲ τὰ ἐλαττώματά του.

276. Βῦνη ούλίκουν τη ρούανίη δέντη. Ἔβαλαν τὸν λύκον νὰ φυλάγῃ τὰ πρόβατα.

277. Κιᾶν πῦλι πηρ σηπάτη. Κλαίει τὸ δάσος διὰ τσεκοῦρι.

278. Κοῦς 'νdᾶν, κιᾶν. Ὅστις μοιράζει κλαίει.

279. Κοῦσς χᾶ λιάκηρην, χᾶ εdὲ κοτσάνιν. Ὅστις τρώγει τὸ λάχανον τρώγει καὶ τὸ γουλὶ (καυλόν).

280. Μῶς τη χᾶιη κιένι σκόπιν. Μὴ σοῦ φάγῃ ὁ σκύλος τὴν ῥάβδον.
281. Éia bούκη τη τη χᾶ. Ἔλα, ψωμὶ νὰ σὲ φάγω.
282. Κοῦτς dογιέθ, μbηλιέθ. Ὅστις ἐκλέγει μαζώνει (τὰ λείψανα).
283 Σςερούαν λιούμηρατ, dούαλην ῥηκέατ. Ἔστειψαν οἱ ποταμοί, ἐβγῆκαν οἱ ῥύακες.
284. Τς' ε dὸ δίτςεια ουρόδιν; Τί τὸ θέλει τὸ ῥόδι (ὄροβον) ὁ μόσχος;
285 Βήι μη μὲ φάτ, πὰ χίθ μη νdη πλιέχη. Κάμε με τυχηρόν, καὶ ῥίψε με εἰς τὴν κοπριάν.
286. Σῖτς' κᾶ κρύετ, βοῦρ' ι κησούλιην. Καθὼς ἔχει τὸ κεφάλι, βάλε του τὴν σκούφιαν.
287. Τς' κηρκόι ε γιέετ, σῖτς' σςτρόι φιέτ. Ὅ,τι ἐγύρευσε, τὸ εὗρε· καθὼς ἔστρωσεν, ἐκοιμήθη. (Τὰ πεθύμαες, τὰ ηὗρες. Γρ.)
288. Ἴκη 'γκα νίεερίου μὲ τσέν. Φύγε ἀπὸ σημειωμένον ἄνθρωπον.
289. Μῶς λίητςῶ σςκόπιν 'γκᾶ dόρα. Μὴν ἀφίνεις τὴν ῥάβδον ἀπὸ τὸ χέρι σου.
290. Νούκ' ε κᾶ νdη θούα. Δὲν τὸ ἔχει εἰς τὸ νύχι (φυσικόν).
291. Κᾶλιτ bότης ι κηπούτετ νdηνbίστεια εδέμbη τη πηρπιέτη. Τοῦ ξένου ἀλόγου ἡ πιστιὰ (ὑπουρὶς) κόπτεται καὶ τὸν ἀνήφορον.
292. Γιούμ' ι τέπηρμη, ῥόbα τη διέτηρα. Ὁ περιττὸς ὕπνος (εἶναι) παλαιὰ φορέματα.
293. Μὴ μῖρη νιῆ δίτ έ κηνdέες, σέ νιηκιίνd διέτ ε έ πούλιη. Κάλλιον ἕνα χρόνον καὶ πετεινὸς παρὰ ἑκατὸν χρόνους καὶ ὄρνιθα.
294. Jά φόλι' ἑ μbᾶ, ιὰ δίτ, έ χᾶ Ἢ λέγε καὶ ~~διατήρει~~, ἢ ~~χέζε καὶ~~ τρῶγε.
295. Βύθ' ε σςτρηνγούαρη διέτ γιάκ. Ὁ σριγκτὸς κῶλος χέζει αἷμα.
296. Φιάλι' ε κέκιε ῥηζῶν μάλιε. Ὁ κακὸς λόγος κρημνίζει βουνά.
297. Jὰ τέρρα, ιὰ λιάγα. Ἢ τὸ ~~ξηρόν~~, ἢ τὸ ὑγρόν.
298. Πλιάκα μὲ νιῆ δήμπ χάνγρι νιῆ κιυτέτ. Ἡ γραία μὲ ἕνα 'δόντι ἔφαγε μίαν πόλιν.
299. Σςτρίγα χᾶ, έ λιέν, έ ζμίρι τη σςκοῦλι. Ἡ Στρίγλα τρώγει καὶ ἀφίνει, ἀλλ' ὁ φθόνος ἐκριζώνει.
300. Ούνη ιάμ ι ἀρέδουρη, άυ μη θότη: σὰ dιέμ κέε; Ἐγὼ εἶμαι εὐνουχισμένος, αὐτὸς μοῦ λέγει: πόσα παιδία ἔχεις;
301. Νιῆ νίεερῖ χέθ νιῆ γοῦρ νdη λιούμη, έ νιηκιίνd σ' μούνdιν τ' α νdιςιέρρην Ἕνας ἄνθρωπος ῥίπτει μίαν πέτραν εἰς τὸν ποταμόν, ἑκατὸν δὲ νὰ τὴν ἐβγάλουν δὲν ἠμποροῦν.
302. Πάρε μὲ καμάτη, πέτουλα πηρ νάτη. Χρήματα μὲ τόκον, καὶ κάθε βράδυ λαλαγγήτας (τιγανήτας.)

303. Νίἢ χέρη ουφούτ πρίφτι νdη θέστ. Μίαν φορὰν ἐμβῆκεν ὁ παπ-πᾶς εἰς τὸ σακκί.

304. Χαρρόι πόρδα βηρ ίμην. Ἐλησμόνησεν ἡ πορδὴ τὴν τρύπαν.

305. Κρούκν τέκ' σ' ι χᾶ. Ξύει ἐκεῖ ὅπου δὲν τὸν τσιμπᾷ.

306. Κούπα πῶ διέεν ρότουλη. Τὸ ποτήριον ἔρχεται ὁλόγυρα (τῆς τραπέζης).

307. Ατιέ, κοῦ χᾶ κιένι πέτουλα. Ἐκεῖ, ὅπου τρώγει (τρέφεται) ὁ σκύλος τιγανήταις.

308. Τέκ' λιέχ κιέν έ τέκ' dέλι τύμ. Ὅπου γαυγίζει σκύλος, καὶ ὅ-που ἐβγαίνει καπνός.

309. Τς' πίελ μάτσεια, μῖ γιούαν. Ὅ,τι γεννᾷ ἡ γάτα, ποντικὸν θη-ρεύει.

310. Πέσση κιέε τρῖ πένdη. Πέντε βῴδια τρία ζευγάρια.

311. Ἀς νdη θὲς ἀς νdη τόρbη. Οὔτε εἰς σακκὶ, οὔτε εἰς τορβᾶν.

312. Σῖ ρούαρη, κιέθουρη. Ὅπως ξυρισμένος, οὕτω καὶ κουρευ-μένος.

313. Κιένι λιέχ, έ ούλικου πιέρθ. Ὁ σκύλος ἀλυκτᾷ (ὑλακτεῖ), ὁ δὲ λύκος κλάνει.

314 Σ' κέε πιέρδουρη νd' ούιη. Δὲν ἔχεις κλάσει εἰς νερόν.

315. Ε dῖ Γιόνι, τς' κᾶ νdη τράστη. Ξεύρ' ὁ Γιάννης τί ἔχει 'ς τὸν τορβᾶν.

316. Παράια, σῖ βέεσα. Τὰ χρήματα, ὡς ἡ δρόσος.

817. Σίτ, έ μῶς γατούαι. Σῆθε (κοσκίνισον μὲ τὸ ψιλὸν) καὶ μὴ ζυμώνεις.

318. Κουάτςηκα, κίη σ' ρῖ μbὶ βέζητ, ι νdσιέρρ ατῶ κλήνιηκα. Ἡ κλῶσα ἐβγάζει κλούβια τὰ αὐγὰ, ὅταν δὲν μένῃ ἐπ' αὐτῶν.

319. Σεόκουν μῶς ε dούαι, πο χίσεν ι α ρούαι. Τὸν σύντροφόν σου μὴ τὸν ἀγαπᾷς, ἀλλὰ φύλαξέ του τὸ μερίδιον.

320 Κούσς κᾶ φάϊη ι βάρφηρι (λ). Ποῖος πταίει;—(πάντοτε) ὁ ὀρφανός. (Ποῖος κάμνει τὰ στραβὰ ψωμιά; ἡ νύμφη μας. Γρ.)

321. Παρὰ' ε bάρδη πηρ dίτην ε ζέζη. Τὰ ἄσπρα χρήματα (χρησι-μεύουν) διὰ τὴν μαύρην ἡμέραν, (μίαν κακὴν περίστασιν).

322. Μῶς ουbὴν οῦρ',έ βίκ (λ) τη σκόνι' ι μῖρ' έ ι λίιχ. Μὴ γίνε-σαι γέφυρα, καὶ ἁπλῆ γέφυρα, νὰ περνᾷ,καλὸς καὶ κακὸς (κά-θε ἄνθρωπος.

323. Γιὴρι, σῖ πηοdέρησι. Ὁ πλοῦτος, ὡς ὁ ἐπαίτης, ὁ ζήτουλας, ὅ-στις περιέρχεται ὅλας τὰς οἰκίας, (μὴ σταθερός).

324. Μῆ μῖρη τη dὶς, σέ τη κέεσς. Κάλλιον νὰ ἔχῃς γνώσεις, πα-ρὰ πλούτη.

BKSH

325. Μήνdηια σ' bλίχετ μὲ παρᾶ (Τρκ.) Ὁ νοῦς δὲν ἀγοράζεται διὰ χρημάτων.

326. Μίκου ι μῖρη, dέρ' ε dςενέτιτ (Τρκ.) Ὁ καλὸς φίλος, ἡ θύρα τοῦ παραδείσου.

327. Μίκου νίχετ μbη τη κέκιε. Ὁ φίλος γνωρίζεται ἐν ἀνάγκῃ. (Φίλε μου 'ς τὴν ἀνάγκη μου, κ' ἐχθρέ μου 'ς τὴν χαρά μου. Γρ.)

328. Κοῦρ τ' κᾶ σεπόρτα ρρύσς, έ φίκι, γιίθα bότην ι κέε μίκι. Ὅταν τὸ καλάθι σου περιέχῃ σταφύλια καὶ σῦκα, ἔχεις ὅλον τὸν κόσμον φίλους.

329. Γίίσςτρατ σ' ἰᾶνη γιιθηνιῆ. Οἱ δάκτυλοι δὲν εἶναι ὅμοιοι.

330. Μότηρα ἰέεμι, έ σςόκιε σ' ἰέεμι. Ἀδελφαὶ εἴμεθα, ἀλλ' ὅμοιαι δὲν εἴμεθα.

331. Γιιθηκοῦσς μὲ dιᾶλ' ε τῖίη. Κάθε ἄνθρωπος ἔχει τὸν διάβολόν του. (Κάθε λαγκαδάκι μὲ τ' ἀέρι του. Γρ.)

332. Dίτ' ε μῖρη dούκετ κιή νdη μηγκιές. Ἡ καλὴ ἡμέρα φαίνεται ἀπὸ τὸ πρωΐ.

333. Ε κέκιεια τη σςπίε νdη dέρη τη αρημίκουτ. Ἡ ἀνάγκη σὲ ὁδηγεῖ καὶ πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐχθροῦ σου.

334. Κοῦρ σ' κέε σςόκνη, πυέτ σςκόπνη. Ἐν ἐλλείψει φίλου σου συμβουλεύσου τὴν βακτηρίαν σου.

335. Μῆ μῖρη νιῆ bέε σόd, σὲ νιῆ πούλίη μύτ. Κάλλιον ἓν αὐγὸν σήμερον, παρὰ μίαν ὄρνιθα τοῦ χρόνου.

336. Κοῦσς πηριτῶν, dητσηρῶν. Ὅστις ὀκνεύει, στερεῖται.

337. Ι φηλίκιουρη, σςόκη dῶ. Ὁ φαῦλος, ὁ λερωμένος ζητεῖ νὰ κάμῃ ὁμοίους.

338. Τρίμμ' ι μῖρη, μὲ σςόκη σςοῦμη. Ὁ ἔχων πολλοὺς συμμάχους, εἶναι δυνατὸ παλληκάρι.

339. Ι σςοῦμι σῖ λίοῦμι, ι πάκου σῖ γιάκου. Οἱ πολλοὶ ἡνωμένοι εἶναι ὡς ὁ ποταμός, οἱ δὲ ὀλιγάριθμοι ὡς τὸ αἷμα.

340 Κοῦσς τη κηλέτ, τη bρέτ. Ὅστις σὲ συμβουλεύει ἐπὶ κακῷ, σὲ φονεύει.

341. Γιούχα ἐσςτη σ' κᾶ, έ ἐσςτηρα θύεν. Ἡ γλῶσσα κόκκαλο δὲν ἔχει καὶ κόκκαλα τσακίζει.

342. Γιούχα ε πάκστη θέεν ράσςτη. Ἡ ἄνευ ὀστοῦ γλῶσσα τσακίζει κρανίον. (Γλῶσσα μαλακὴ συντρίβει ὀστᾶ. Ἑλλ.)

343. Κιένγί' ι bούτη πῖ dῦ μήμα. Τὸ ἥμερον ἀρνὶ βυζάνει ἀπὸ δύο μητέρας. δῆθεν

344. Σςκόι βάπα μὲ Γούσςτιν. Παρῆλθεν ἡ καῦσις μὲ τὸν Αὔγουστον. (Κάθε πρᾶγμα 'ς τὸν καιρὸ, κι' ὁ κολοιὸς τὸν Αὔγουστο Γρ.)

345. Σςτηπῖ μbη βέτε, βάρρ' ι μbη βέτε. Ὀσπήτιον ἰδιαίτερον, καὶ τάφον ἰδιαίτερον.

346. Ι ζότι 'νγρέε κᾶλιιν 'γκᾶ ƀάλιτα. Ὁ ἰδιοκτήτης σηκώνει τ' ἄλογον ἀπὸ τὴν λάσπην.

347. Dόρα ϐέτη, μήμα ϐέτη. Τὸ ἴδιόν σου χέρι, ἡ ἰδία σου μήτηρ.

348. Dόρ' ε χούαιη, ήσςτ' ε θάτη. Τὸ ξένο χέρι εἶναι ξηρὸν (διὰ σέ).

349. Mbᾶν (μbᾶρ) ϐέερ', έ πῖ ούιη. Κουβαλεῖ κρασὶ, καὶ πίνει νερό.

350. Δῖ ε ζγιέbουρη ƀισςτ-πηρπιέτη. Γίδα ψωριάρα, κ' ἔχει κορδωμένην τὴν ούράν της.

351. Βέτε μὲ σςόςςη πηρ ούιιη. Πηγαίνει ν' ἀντλήσῃ νερὸν μὲ κόσκινον.

352. Θούαί μη σὲ τς' σςόκη κέε, τη τη θόμ σὲ τσίλιι ἰέε. Εἰπέ μου τὶ συντρόφους ἔχεις, καὶ νὰ σοῦ εἰπῶ ποῖος εἶσαι. (ἂν δὲν ὡμοιάζαμεν, δὲν συμπεθεριάζαμεν).

353. Ι μῖρι τη μῖρη σ' κᾶ. Ὁ καλὸς καλὸ δὲν ἔχει.

354. Μῶς ƀὴν τη μῖρη, τη μῶς χῦσς νdη κολιάς. Μὴ κάμνεις καλοσύνην, διὰ νὰ μὴ ἔμϐῃς εἰς ἁμαρτίαν.

355. Κοῦσς σ' κᾶ κρύε, κᾶ κήμbη. Ὅστις δὲν ἔχει κεφάλι, ἔχει ποδάρια. (Μικρὸς ὁ νοῦς διπλοῦς ὁ κόπος).

356. Ούλικου κίίμεν νdηρρῶν, ζακόνιν σ' ε νdηρρῶν. Ὁ λύκος ἀλλάζει τὴν τρίχα του, ὄχι τὴν συνήθειάν του.

357. Βῄ μ', ῶ τάτη, τη τη νγιᾶς. Κάμε με, πατέρα, νὰ σ' ὁμοιάσω. (Κατὰ μάνα, κατὰ τάτα, τὸ παιδὶ κ' ἡ θυγατέρα Γρ.)

358. Ατή dόρη, κίη σ' ε καπσςῶν dῶτ, τ' α πούθ τς. Τὸ χέρι, τὸ ὁποῖον δὲν ἐμπορεῖς νὰ δαγκάσῃς, (πρέπει) νὰ φιλήσῃς.

359. Κοῦ πσςτύνη σςοῦμη, ƀήχετη λιοῦμη. Ὅπου πτύουν πολλοί, γίνεται ποταμός.

360. Σῖ ϐένdι, εδὲ κουϐένdι. Κατὰ τὸ μέρος, τὴν θέσιν, καὶ τὴν ὁμιλίαν. (Κατὰ τὸν καιρὸν, καὶ τὸν χορόν. Γρ.)

361. Σᾶ ρῶν, μησῶν. Ὅσῳ, ζῇ, τόσῳ, μανθάνει (τις).

362. Κοῦσς πυέτ, σ' χουμbέτ. Ὅστις ἐρωτᾷ, δὲν χάνεται.

363. Μάλιι μὲ μάλι σ' πίκιετη, πο ιό νιερίου μὲ νιερῖ. Βουνὸ μὲ ϐουνὸν δὲν ἐνταμώνεται, ὄχι ἄνθρωπος μὲ ἄνθρωπον.

364. Κηπούτσ' ε ρέε, χέθ τη ϐιέτηρην πόσςτη. Τὸ καινούριον ὑπόδημα ρίπτει κάτω τὸ παλαιόν.

365. Βουκουρῖα σ' ήσςτη πηρ φίς, πο κοῦσς dῖ ε κουλανdρίς (Τρκ.) Ἡ εὐμορφία δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν φύσιν, ἀλλ' ἀπ' ἐκεῖνον (τὸν εὔμορφον) ὅστις γνωρίζει νὰ τὴν μεταχειρισθῇ.

366. Νῆ μῶς γιέετςα κονόπ (λ) γιετίου, πῶ ϐῖι, έ ϐίρρεμ του τί. Ἂν δὲν εὕρω τροιχιὰν ἄλλου ἔρχομαι πρὸς ἐσὲ νὰ κρεμασθῶ.

367. Βούσςτηρα, κίη νdσιτῶν σςοῦμη πιέλ κηλιούσςητ τη ϐέρbηρη.

Ἡ σκύλα, ἥτις βιάζεται πολὺ, γεννᾷ τὰ κουτάβιά της τυφλά.

368. Dάρδα πηράπα ε κᾶ bίςτιν. Τὸ ἀπίδι ὄπισθεν ἔχει τὴν οὐράν του.

269. Νdη bίςτιτ κηρτσέτ χοbέια. Εἰς τὴν οὐρὰν, τὴν ἄκραν, κρότεῖ ἡ σφενδόνη. (Τὰ 'στερινὰ νικοῦν τὰ πρῶτα. Γρ.)

370. Ἐία, bαbὰ, τη τη dηφτέενὶ άρατ. Ἔλα, πάτερ, νὰ σοῦ δείξω τὰ χωράφια σου. (Ἔλα, πάππου μου, νὰ σὲ δείξω τὰ γονικά σου. Γρ.)

371. Λιοῦμι φλιέε, αρημίκου σ' φλιέε. Ὁ ποταμὸς κοιμᾶται, ὁ ἐχθρὸς δὲν κοιμᾶται.

372. Dιέματ χᾶνη μόλητη, πλιέκιηδετ ου μπῖχεν δήμbητη. Τὰ παιδία τρώγουν τὰ μῆλα, τῶν γερόντων αἱμωδιάζουν τὰ 'δόντια.

373. Τςκούλι δήμbιν, τη τη σςηνdόςςετ κρύετ. Ξερρίζωσε τὸ 'δόντι σου, νὰ σοῦ ἰατρευθῇ τὸ κεφάλι.

374. Πέςκου ι μάθ, χᾶ τη δόγηλιν. Τὸ μεγάλο 'ψάρι τρώγει τὸ μικρό.

375. Ἡκα κρύετ κιέλιbετη πέςκου. Ἀπὸ τὸ κεφάλι βρωμᾷ τὸ ψάρι.

376. Κοῦςς ουdόκι 'γκα κιούλι, ι φρῦν εδὲ κόσιτ. Ὅστις ἐκάη ἀπὸ τὸ κουρκοῦτι, φυσᾷ καὶ 'ς τὸ γιαγοῦρτι.

377. Μbὺλ περηνdῖα νιῆ dέρη, ἑ χάπ dῦ dερίτςηκα. Κλείει ὁ θεὸς μίαν θύραν, καὶ ἀνοίγει δύο θυρίδας.

378. Μάτ, πά πρέ. Μέτρα, καὶ ἔπειτα κόβε.

379. Σᾶ κέε πλιάφιν, σςτρῖ κήμbητ. Ὅσῳ, (μακρὺ) ἔχεις τὸ πάπλωμά σου, τόσῳ, ἅπλωνε τὰ πόδια.

380. Ἡκόρδι μάτσεια, ουνγιᾶλ μίου. Ἐψόφησεν, ἡ γάτα ἀνεστήθη ὁ ποντικός.

381. Φρίκα ρούαν δηρέςςτατη. Ὁ φόβος φυλάγει τὰ ἀμπέλια.

282. Μικίησῖα, μικίησῖ, πουνιάσςεια τη ιέτη δέτς. Ἡ φιλία, φιλία, τὸ δὲ πουγγὶ νὰ εἶναι χωριστά.

333. Θίρρην γομᾶρη μbη dάρσημη πηρ τη μbάιτουρ' dρoῦ. Ἐπροσκάλεσαν τὸν γαΐδαρον εἰς τὸν γάμον διὰ νὰ κουβαλῇ ξύλα· (Ἐκάλεσαν τὸν γάδαρον 'ς τὸν γάμο, ἢ γιὰ ξύλα, ἢ γιὰ νερό. Γρ.)

384. Σημοῦνdα πηρ νιέρηζιτ. Ἡ ἀσθένεια διὰ τοὺς ἀνθρώπους.

385. Βιέρ' ι πράγουτη, κίη τη dηγιόνιn dέρα. Κροῦσε εἰς τὸ κατώφλιον, ἵνα ἀκούσῃ ἡ θύρα. (Πές το τῆς πενθερᾶς, νὰ τὸ ἀκούσῃ ἡ νύμφη Γρ.)

386. Κίέεσς κούγκουλι λιαγιίνιν. Τὸ Κολοκύθι (α) περιπαίζει τὴν λαγήναν.

387. Κηίέεσς ι διέρι τη πηρμιέριν. Περιγελᾷ ὁ χεσμένος τὸν κατουρημένον.

388. Σςπιέρη γόίην τε bούκα, έ ἰὸ bούκην τε γόία. Φέρε τὸ στόμα σου εἰς τὸ ψωμὶ, κι' ὄχι τὸ ψωμὶ 'ς τὸ στόμα.

389. Ζέρρη τη βέρbηριν, νdσίρρ' ι σῦτη. Πιάσε τὸν τυφλὸν, καὶ βγάλε του τὰ 'μάτια.

390. Ε γιέετς 'γκᾶ κιαραμίδετη. Εἴθε νὰ τὸ εὕρῃς ἀπὸ τὰ κεραμίδια.

391. Dητύρα ε μοτούαρη, λιάχετ νdη μότ τη σςτρηνγούαρη. Τὸ πολυχρόνιον χρέος πληρώνεται εἰς δύσκολον καιρόν.

392. Κοῦτς ήσςτ' ι μπσούαρ', σ' κᾶτη πουςςούαρ'. Ὅστις εἶναι συνηθισμένος, δὲν ἔχει παῦσιν.

393. Νdα μη γηνίέεφσς τη πάρην χέρη, κιῶφτς ι μαληκούαρη, έ νdῆ μη γηνίέεφτς τη dῦτην, τη ίέεσς ι ουρούαρη. Ἂν μὲν μὲ ἀπατήσῃς πρώτην φορὰν, νὰ εἶσαι ἀφωρισμένος, ἂν δὲ καὶ δευτέραν, νὰ εἶσαι εὐλογημένος.

394. Ι μάρρι bῆρι ούδη τη dέιτουριτ. Ὁ τρελλὸς ὑπεχώρησεν εἰς τὸν μεθυσμένον.

395. Κοῦσς πηριτῶν, μὴ τέιη βέτε. Ὁ ὀκνηρὸς πηγαίνει μακρύτερα.

396. Τί ζότ, ούνη ζότ, λιόπητ κούσς να ι κουλότ; Σὺ αὐθέντης, καὶ ἐγὼ αὐθέντης, ποῖος μᾶς βόσκει τὰς ἀγελάδας;

397. Ι α dό πούζα, πο σ' ι α λίέε χούνdα. Τὸ ἐπιθυμοῦν τὰ χείλη του, πλὴν δὲν τοῦ τὸ συγχωρεῖ ἡ μύτη.

398. Μῶς ι βέρη πλιέςςτιτ φρέε. Μὴ βάλλεις γκέμι (κημὸν) τοῦ φύλλου.

399. Μῶς ε bῆν κιίμενη τρᾶ. Μὴ κάμνεις τὴν τρίχα γρεντιά.

400. Βάτε μὲ κάλι' έ άρδι μὲ γομᾶρ. Ἐπῆγε μὲ ἄλογο, κ' ἐγύρισε μὲ γαϊδοῦρι.

401 Βῆν ι ούδη τη λιίγουτ. Ὑποχώρησε εἰς τὸν κακὸν (ἄνθρωπον).

402. Πούνα ήσςτη φακιέbάρδη. Ἡ ἐργασία εἶναι ἀσπροπρόσωπον, ἔντιμον. (Ὅποιος μονάχος πολεμᾷ ποτέ του δὲν ξεπέφτει Γρ.)

403. Πηυνό σῖ ρόπ, έ σςκό σῖ ζότ. Ἐργάζου ὡς αἰχμάλωτος, καὶ ζῆσε ὡς αὐθέντης.

404. Dύνdούαρ πηρ νιῆ κόκη. Δύο χεῖρες ὑπὲρ μιᾶς κεφαλῆς.

(α) Ἀγγεῖον κρασιοῦ εἰς σχῆμα κολοκύνθης.

BKSH

405. Dέριτ ι bίεν μὲ σobάτη νdη bάλη. Τὸν χοῖρον κτυποῦν μὲ τὸ τσεκοῦρι εἰς τὸ μέτωπον.

406. Σ' ι bίχετ μάλιτ μὲ κρύε. Δὲν κτυπᾶται τὸ ὄρος διὰ τῆς κεφαλῆς.

407. Κάου λίιδετ πηρ bρῖρησς, ἑ νίεερίου λίίδετ πηρ γιούχε. Τὰ μὲν βῴδια δένουν ἀπὸ τὰ κέρατα, τοὺς ἀνθρώπους δὲ ἀπὸ τὴν γλῶσσαν.

408. Πὁ τη bιέρη λίίσι, 'γκα dέγατ κουσςdῶ bῆν dροῦ. Δρυὸς πεσούσης πᾶς ἀνὴρ ξυλεύεται.

409. Κοῦσς φλιέτ, πηιέτ. Ὁ ὁμιλῶν δέχεται (ἀπάντησιν).

410. Ἔρδι μὲ λιούγη νdη bρές. Ἦλθε μὲ τὸ χουλιάρι 'ς τὸ ζουνάρι

411. Σςέχ ρούσςι ρούσςιν. Ἡ σταφυλὴ βλέπει τὴν σταφυλήν.

412 Λιούαι κήμbηr σῖτς' bίε dαούλεια (Τρκ.) Κίνει τὰ πόδιά σου καθὼς παίζουν τὰ ὄργανα.

413. Dριθ πάτην τη μῶς ι dίγιετ κιέπι (λ). Γύριζε τὴν (ἐν τῇ σούβλᾳ 'ψηνομένην) χῆναν, ἵνα μὴ καῇ τὸ ῥάμφος της.

414. Μῶς χάιη bίσςτι κρύετ. Μὴ φάγῃ ἡ οὐρὰ τὴν κεφαλήν.

415. Περηνdῖα ι ιέπ μιέλιν, dιάαλι ι μέρρ' θέσιν. Ὁ θεὸς τοῦ δίδει τ' ἀλεῦρι, ὁ διάβολος τοῦ παίρνει τὸ σακκί.

416 Κοῦ χᾶν' ἑ σ' τ' ἄπιν, κοῦ φλιέτ ἑ σ' τη dηγιόνιην, ζότι ιῦνε μῶς τη σςτίφτη. Ὅπου τρώγουν καὶ δὲν σοῦ δίδουν, ὁμιλεῖς καὶ δὲν σὲ ἀκροάζονται, ὁ θεὸς νὰ μὴ σὲ φέρῃ.

417. Σι διεδρράσςι νdη πρέσς. Ὡς ὁ κλέπτης εἰς τὰ πράσα.

418. Τσιριβίρι, τσιριβίου, (λ) κοῦσς ε bῆν, ε bῆν βετίου. (Αἱ δύο πρῶται λέξεις δὲν σημαίνουν τίποτε ὡς πρὸς ἐδῶ). Ὁ δοκιμάζων τὸ κακόν, τὸ προκαλεῖ ὁ ἴδιος.

419. Χάπ' ι σύτη, σὲ τ' ι χάπιν. Ἄνοιξε τὰ 'μάτιά σου, διότι σοῦ τὰ ἀνοίγουν.

420. Χέκουρι σ' πάτ τς' τ' ι bήνιη πῦλιτ, πάα dάλιη bίσςτ' ι σοπάτης πε dροῦρι. Ὁ σίδηρος δὲν ἠδυνήθη νὰ κατισχύσῃ τοῦ δάσους πρὶν φανῇ ἡ ξύλινος οὐρὰ τοῦ πελέκεως.

421. Χᾶ σῖτς' τη τη dόιη ζέμηρα, πο μβίσςου σῖτς' 'μβίσςεν bότα. Τρῶγε καθὼς ἐπιθυμήσῃ ἡ καρδία σου, ἀλλ' ἐνδύου καθὼς ἐνδύεται ὁ κόσμος.

422. Χᾶ bούκην, μῶς πηρμbύς κούπην. Φάγε τὸ ψωμί, καὶ μὴ ἀναποδογυρίζεις τὸ κλειδοπίνακον.

423. Μῶς χύπη νίεερῖν ε μαθ, ἄς εδέ νdῆ ουbήφπη γομᾶρ. Μὴν καβαλικεύσῃς τὸν περίφημον ἄνδρα, καὶ ἂν ἤθελε γίνῃ γαϊδαρος.

424. Σ' κᾶ στηπῖ πάα χαλιέε. Δὲν ὑπάρχει ὀσπήτιον χωρὶς ἀναγκαῖον.

425. Σ' ίπετ καλιάια πηρ πρέσς. Δὲν παραδίδεται φρούριον διὰ πράσα.

426. Μήνdηια σεέχ, μήνdηία dηγιῶν. Νοῦς ὁρᾷ, νοῦς ἀκούει.

427. Ι ρίου, σι βερίου. Ὁ νέος, ὡς ὁ βόρειος ἀήρ.

428. Σπάτα ε τρίμμιτ, εδέ σόφρα (Τρκ) ε ζεμηρbάρdιτ νούκου πρίτετ κοῦρρη. Η σπάθη τοῦ ἀνδρείου, καὶ ἡ τράπεζα τοῦ φιλοξένου δὲν ἀπαγορεύεται ποτέ.

429. Σῦτ' ε τοῦ νdη bύθη τη κιένιτ. Εἰς κυνὸς πυγὴν ὁρᾷν. (ἐπὶ βασκανίας.)

430. Σ' bήνετ φὰτ με τη παaχῖρη Δὲν γίνεται τύχη στανικῶς.

431. Ἐβήθητ ι νdσόρρα, πο ϐήρρατ ι κάμ. Τὰ σκουλαρήκια τὰ ἔϐγαλα, ἀλλὰ τὰς τρύπας τὰς ἔχω.

432. Τζῶνι νιῆ κάσστη, έ γιέενι γιάσστη. Σηκώνω ἓν ἄχυρον καὶ εὑρίσκω ἕξ. (Ὅταν ἀπὸ ἁπλῆν ἀφορμὴν γεννῶνται πολλὰ κακά).

433. Εδὲ dέετι τη bήχετ κός, σ' κᾶ λιούγη πηρ μούα. Καὶ ἡ θάλασσα νὰ γίνῃ γιαγοῦρτι δὲν ἔχει χουλιάρι δι' ἐμέ.

434. Δῖα μίσς, εδὲ τσάπι μίτς. Καὶ ἡ γίδα κρέας, καὶ ὁ τράγος κρέας.

435. Κοῦ πιλιάφ, αὐ λιούγη. Ὅπου πιλάφι (Τρκ), αὐτὸς χουλιάρι.

436. Ἀ ουζοῦρε νdη ϐάλε; dότη λιούασς. Ἐπιάσθηκες εἰς τὸν χορόν; θὰ χορεύσῃς.

437. Περηνdῖα ε φάλιτη, έ μόρτηια ε μάρτη. Ὁ θεὸς νὰ τὸν χαρίσῃ, ὁ δὲ χάρος νὰ τὸν πάρῃ.

438. Τ' α κηνdῶν κάρτην νdη dζέπ. Σοῦ διαβάζει τὸ γράμμα εἰς τὴν τσέπην σου.

439. Χᾶμη bούκην τόνη, έ ράχιμ θέκηριν ε bότης. Τρώγομεν τὸ ψωμί μας, καὶ κοπανίζομεν τὴν ξένην βρίζαν.

440. Τσόρbη χᾶ, τσόρbη λιηϐdῶν. Ζωμὸν (σοῦπαν) τρώγεις, ζωμὸν ἐπαινεῖς.

341. Σῖ ι ϐέρπηρι πὰς γάρdιτ. Ὡς ὁ τυφλὸς διὰ τοῦ φραγμοῦ.

442. Σσπίνιν ούλικουν τ' α παγηζόνιην, έ αὐ ου θῶτς: ιά δέντη τεκ' να τουρbουλόνιην ούιιητ. Ἔφερναν τὸν λύκον νὰ βαπτίσουν, καὶ αὐτὸς τοὺς ἔλεγεν: Ἰδοὺ τὰ πρόϐατα μᾶς θολώνουν τὸ νερό.

443. Σσηκῶ, σεμῶς ι χᾶς σζῦτα, έ τ' ι νdσιέρρητς μὲ bρῖρη. Κύτταξε μὴ τὰ φάγῃς κολοϐά, καὶ τὰ 'ϐγάλῃς μὲ κέρατα.

444. Βούκα τη ζῆ σῦτη. Τὸ ψωμὶ, ἡ φιλοξενία, σοῦ κλείει τὰ 'μάτια, σὲ ὑποχρεώνει νὰ παραϐλέπῃς.

445. Αὐ ήσστη νιῆ νίεερῖ, κίη σ' τουρbουλῶν ούιιητ. Αὐτὸς εἶναι ἕνας ἄνθρωπος, ὅστις δὲν θολώνει τὸ νερὸ, δὲν ϐλάπτει.

446. Μῶς ίκη 'γκα μbηρέτι ι κέκι, πο ίκη 'γκα δέου ι κέκι. Μὴ φεύγεις ἀπὸ τὸν κακὸν βασιλέα, ἀλλ' ἀπὸ τὴν κακὴν γῆν.

447. Κιᾶν πούνα πηρ τη ζότιν, εδ' ι ζότι κλιᾶν πηρ πούνην. Κλαίει ἡ ἐργασία διὰ τὸν ἄξιον, καὶ ὁ ἄξιος διὰ τὴν ἐργασίαν.

448. Jόνα, μορέ (λ), ιόνα! Ἡμετέρα, μορὲ, ἡμετέρα (ἡ νίκη)! (Ἐπιφώνημα χαρᾶς τῶν Ἀλβανῶν, ὅταν νικῶσιν ἐν πολέμῳ).

449. Πὸ σ' 'μbόλε, σ' κῶρρ. Ἄμα δὲν ἔσπειρες, δὲν θερίζεις.

450. Πουνό δουρούαρη, έ μῶς ρῖ δουρούαρη. Ἐργάζου δωρεὰν, καὶ μὴ μένεις δωρεάν.

451. Μῶς κηρκό τη χάϊησς bούκη πάα bύρη θηρίμε. Μὴ ζητεῖς νὰ φάγῃς ψωμὶ, χωρὶς νὰ κάμῃς ψιχία.

452. Μᾶ ι κέκι γηργάασι, σὲ dορράασι. Χειρότερος ὁ πειράζων διὰ λόγου, παρὰ ὁ κτυπῶν μὲ τὸ χέρι.

453. Jά φιτό τη κέεσς, ιά βdὶς τη μῶς ιέεσς. Ἢ κέρδισε νὰ ἔχῃς ἢ 'πέθανε νὰ μὴν εἶσαι.

454. Ndῆ κίσςτε τέτοια κόκιε, dότ' ι θηρρίσνιν, dσαdσά. Ἂν ἡ πρὸς πατρὸς θεία μου εἶχεν ἀρχείδια, θὰ τὴν ἐφώναζον, θεῖον.

455. Β'έτημ' νιῆ γομᾶρ bουζη-bάρδη; Μόνον ἕνας γαΐδαρος ἀσπρόχειλος;

456. Ε μησῶν σι πλιάκα φούρκην. Τὸ μανθάνει καθὼς ἡ γραῖα τὴν ρόκαν.

457. J α δᾶ dρουριτ, ουθᾶ· ι α δᾶ γουριτ, ουτςᾶ· ι α δᾶ νιβερίουτ έ ι μbαιτι. Ἔδοσεν (ὁ θεὸς τὰς θλίψεις) εἰς τὸ δένδρον, ἐξηράνθη· τὰς ἔδοσεν εἰς τὸν λίθον, ἐρράγη· τὰς ἔδοσεν εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰς ὑπέμεινε.

458. Ndη λιουάθ τη σςκρέτη κουλόσιν πέλιατ ε τςάλία. Εἰς τὸ ἔρημον λειβάδι βόσκουν αἱ κουτσαῖς φοράδαις.

459. Ndη λιουάθ τη βέρbητη κουλόσιν κούαλιτ ε σςκιέπητη. Εἰς τὸ ἀπόκεντρον λειβάδι βόσκουν τὰ κουτσὰ ἄλογα.

460. Ιλιάτςι ήςςτη πράπα κίιμες. Τὸ ἰατρικὸν εἶναι (κεκρυμμένον) ὄπισθεν τῆς τρίχας.

461. Κᾶλιτ, μὲ νιῆ τη πεγκούαρη, νούκ' ι θόνη, «ουβερbόφτη». Διὲν (μόνον) πεδίκλωμα τοῦ ἀλόγου, δὲν τοῦ λέγουν «νὰ τυφλωθῇ».

462. Δίίσι bῆν μηκᾶν (-άτην) έ dέγα ε κλιᾶ. Τὸ δένδρον κάμνει τὴν ἁμαρτίαν, τὸ δὲ κλαδὶ τὴν κλαίει. (ἐν Ἰτλ. Καμάρδ.)

463. Ἄρι, τεκ' ε νιόχιν, ατιὲ βηλίεν. Ὁ χρυσὸς, ὅπου γνωρίζεται, ἐκεῖ ἀξίζει. (ἐν Ἰτλ. Κμρδ.)

464. Γρούαια κᾶ περηνdῖ βούρριν. Ἡ γυνὴ ἔχει θεὸν τὸν ἄνδρα της.

465. Πᾶ φάκιε, έ κοθηρῖ μῶς χᾶ τούλιη. . . Μῶς λιῆ τη σςκόνιη

κέζα πηρκησούλίη. Μὴ τρώγεις τὴν ψίχαν τοῦ ψωμιοῦ χωρὶς κόραν καὶ ἄκρας... Μὴ ἀφίνεις νὰ περάσῃ ἡ γυναικεία σκούφια ἀντὶ ἀνδρικῆς. (ἐν Ἰτλ. Καμάρδ.)

466. Ι σούρητη πόσι dιέλι. Πεινασμένος ὡς ὁ ἥλιος.

467. Νούκου bήχετ νὸμ ι ρῖ νdη φσάτ τη διέτηρη. Εἰς παλαιὸ χωριὸ, καινούριος νόμος δὲν γίνεται

468 Ι χῦρι θίκα γιέρη νdη άσςτητ. Τοῦ ἐμπῆκε τὸ μαχαῖρι ὥς τὸ κόκκαλο.

469. Ουbῆ κούγκουλι, εdὲ ζοῦ γάρδιν. Ἔγινε τὸ κολοκύθι, κ' ἐπλάκωσε τὸν φραγμόν. [Πότ' ἐγίνης κολοκύθι, πότ' ἐμάκρυνε ὁ λαιμός σου; Γρ)

470 Πυέτ σςτὰτ', ά τέτη, ε bῆν σι dῖ βέτη· ρώτησε ἑπτὰ, ἢ ὀκτὼ ἀνθρώπους, καὶ κάμε ὅπως κρίνῃς ὁ ἴδιος.

471. Σςπητόι μὲ κουλιάτς πηρ bρέζι. Ἐγλύττωσε μὲ ἓν κουλλοῦρι 's τὸ ζουνάρι. (ὅστις κατορθώνει τι σχετικῶς μὲ μικρὸς ἔξοδον).

472. Τςὴ λιᾶ dίμηρι τη μάρρη μόρτηίς; Τί ἄφησεν ὁ χειμὼν νὰ πάρῃ ὁ χάρων;

473. Τη πάστη μέεντη καdίου. Εἴθε νὰ ἔχῃ ὁ κατῆς τὰς γνώσεις σου (εἰρωνικόν).

474. Σ' κᾶ πούνη, ε λιούαν dέρηνη. Δὲν ἔχει δουλεία, καὶ κουνεῖ (ὡς τὸ μωρὸ) τὴν θύραν. (ὁ λωλὺς δουλειὰ δὲν ἔχει, κ' ἔλυε, κ' ἔδενε τὸν κόμβο. Γρ.

475. Χίδου πηρτέι χανδάκουν, παστάι θούαϊ χόπα. Ῥίψου πέραν τοῦ χάνδακος (πρῶτον) καὶ ἔπειτα εἰπὲ, ἐπήδησα. (Πᾶν ὅ,τι μέλλεις πράττειν μὴ πρόλεγε· ἀποτυχὼν γὰρ γελασθήσῃ Ἑλ.)

476. Μῶς ουζῆρη πηρ dέγητς, ̓πο πηρ ρήνιε. Μὴ ̓πιάνεσαι ἀπ' τὰ κλαδιὰ ἀλλ' ἀπ' τὴν ῥίζαν.

477. Τς' έπ, ατὴ μέρ. Ὅ,τι δίδεις (πληρώνεις) ἐκεῖνο λαμβάνεις.

478. Σςοῦμη χέρη δέλιπηρα, κὶη ἤσςτη άκὶη dινάκε, ζίχετ πηρ τη κάτηρ κήμbησς. Πολλάκις ἡ ἀλώπηξ, ἥτις εἶναι τόσον πονηρὰ, πιάνεται ἀπὸ τὰ τέσσαρα ποδάρια.

479. Πουνό πηρ dῦ πάρε, ε bῆν χετὰπ ('Αρβ.) μ' ατη, κὶη σ' πουνῶν. Ἐργάζου (ἔστω καὶ) διὰ δύο παράδες, καὶ λογαριάσου μ' ἐκεῖνον, ὅστις δὲν δουλεύει (κάθόλου).

480. Γιέτε κίίσςη, κοῦ τη φάλιεσς; Εὗρες ἐκκλησίαν, ὅπου νὰ προσκυνήσῃς; (Διὰ τοὺς ἀσπλάγχνους καὶ αὐστηροὺς ἐκ τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς).

481. Νdῆ ουbῶρσzα πηρσηρῖ νούσε, dότη dὶ τη νουσηρῶνι. Ἂν γίνω ἐκ νέου νύμφη, θὰ ἐξεύρω νὰ νυμφεύω.

482. Μbουλιῶν bάλιτα bάλτην. Τὸ χῶμα σκεπάζει τὸ χῶμα. (Ἐπὶ ἀχρήστων καὶ οὐτιδανῶν ὅταν οὗτοι ἀποθνήσκωσι).

483. Μένdηiην ε πάρη τη Σκίυπηταρῖτ μ' α πάστη κᾶλι, έ τη παστάiμεν ι α πᾶτςα ούνη. Εἴθε τὴν πρώτην (ὡς ἐκ τῆς ἐξάψεως) σκέψιν τοῦ Σκυπετάρη νὰ ἔχῃ τὸ ἄλογόν μου, τὴν δὲ τελευταίαν νὰ ἔχω ἐγώ (Ὑστερινή μου γνῶσι ! νὰ σ' εἶχα πρῶτα Γρ.)

484. Ατῖι ι πιέλ εδέ κήνdέεσι. Ἐκείνου τοῦ γεννᾷ καὶ ὁ πετεινός (Ὅπου 'ναι καλορροίζικος, γεννᾷ κι' ὁ πετεινός του Γρ.).

485. Περηνdῖα τη σςπητῶφτη 'γκα νίεερίυυ ι πααπούνησςμη. Ὁ θεὸς νὰ σὲ φυλάττῃ ἀπὸ ἀργὸν ἄνθρωπον.

486. Κοῦρ κάμ μὲ σέ, σ' κάμ νdη σέ' κοῦρ κάμ νdη σέ, σ' κὰμ μὲ σέ. Ὅταν ἔχω τὸ μέσον, δὲν ἔχω τὸ δοχεῖον· ὅταν δὲ ἔχω τὸ δοχεῖον, μοῦ λείπει τὸ μέσον.

487. Διαρήσκα ράχου τη νdσέρη τ' έτσουριτ ε φηλήνdσης, πά χαρρόε εδέ τη σάιτη. Ἡ καρακάξα (κίσσα) ἐπροσπάθησε νὰ μάθῃ τὴν περιπατησιὰ τῆς πέρδικας, κ' ἐλησμόνησε καὶ τὴν ἰδικήν της.

488. Ἄσπηρα ε λίίγη σ' χούμbετ άκίη κολάι. Τὸ κίβδηλον λεπτὸν δὲν χάνεται τόσον εὔκολα.

489. Κοῦσς τη dέετ με bᾶ σεφᾶ (Τρκ) γιέεν dεχάλιν (λ) νdη σςτηπῖ· αὐ κίη dὸ μὲ ρᾶ νdη bελιᾶ, λιέ τη νίίτετ μὲ ζοτηνῖ. Ὅστις ἀγαπᾷ νὰ ἀναπαύηται εὑρίσκει τὴν ἀλάπαυσιν εἰς τὸ σπήτιόν του· ὅστις δὲ θέλει νὰ πέσῃ εἰς πειρασμούς, ἂς προσκολληθῇ εἰς κύριον, αὐθέντην.

490. Σ' τη πυέσιν· σί κέε κίηνη; πο σί ίέε; Δὲν σὲ ἐρωτοῦν· πῶς ἦσο; ἀλλὰ πῶς εἶσαι;

ΑΛΒΑΝΙΚΑ ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ
(Φιάλια τ' έρρητα.)

Τς' ήσςτη νιῆ; τς' ήσςτη dῦ; τς' ήσςτη

1. Νιῆ γιάρπηρη νdη νιῆ βήρρη; Ἕνας ὄφις εἰς μίαν τρύπαν; (ὁ μοχλός=λόζι).
2. Νιῆ βίτςε νdη νιῆ γράσςd; Ἓν μοσχάρι εἰς μίαν φάτνην (παχνί); (ἡ γλῶσσα=γλιούχα).
3. Τῆρη dίτην διέτ, νάτην μbουλιόχετ μὲ μούτιν ε βέτ; Ὅλην τὴν ἡμέραν χέζει, τὴν νύκτα σκεπάζεται μὲ τὸ σκατό του; (ἡ φωτία=ζιάρρι).
4. Κοῦρ χᾶ, πουτςῶν, κοῦρ διέτ πηλέτ; Ὅταν τρώγῃ, ἡσηχάζει, ὅταν χέζῃ, ὀγκαρίζει; (Τὸ τουφέκι).
5. Κάτηρ' ι bίεν τόκης, μίιη, μίιη λιόζινη; Τέσσαρες κρούουν τὸ σήμαντρον, χιλιάδες, χιλιάδες χορεύουν; (τὰ ποδάρια τοῦ ἀλόγου καὶ ἡ οὐρά=κήμβητ ε κᾶλιιτ εδὲ bίςςτι).
6. Dῦ βηλέζηρη μbάινη ζιάρρ νη dόρ' έ σ' dίγιεν; Δύο ἀδελφοὶ βαστοῦν φωτίαν εἰς τὸ χέρι, καὶ δὲν καίονται; (ὁ μασᾶ;=μάςςα.)
7. Μέλιι dίγιετ, έ χαμbᾶρι σ' dίγιετ; Τὸ κεχρὶ (ἡ κέγχρος) καίεται, ἡ δ' ἀποθήκη του δὲν καίεται; (ὁ καπνὸς εἰς τὸ σουψὶ τοῦ τσιμπουκίου=τύμησι νdη σιψί τη τςιbούκουτ).
8. Χέλι πρεi μίςςι, μίςςι πρεi χέκουρι; Τὸ σουβλὶ ἀπὸ κρέας, τὸ δὲ κρέας ἀπὸ σίδηρον; (Τὸ δακτυλίδιον=ουνάζα).
9. Πέσση τη bίιητ ε dορά κουτ, μάρριν τη bίλιην ε χουνdάκουτ, έ ε χούδιν πάς πράγουτ; Οἱ πέντε υἱοὶ τῆς χειρὸς λαμβάνουν τὴν θυγατέρα τῆς μύτης, καὶ τὴν ρίπτουν πρὸς τὸ κατώφλιον; (Τὰ δάκτυλα τῆς χειρὸς, καὶ ἡ μύξα).
10. Γίιθη τς' φλιίτετ πηρμbὶ δέετ, νdη νιῆ βηρίμη φούτετ; Ὅλα ὅσα ὁμιλοῦνται ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς μίαν τρύπαν χόνονται; (τὸ αὐτὶ=βέτςι).
11. 'Βέτε ζόννιη, έ βιέεν κοπίλιε; Πηγαίνει κυρία, καὶ ἔρχεται δούλη; (ὁ σπινθὴρ τοῦ πυρὸς=ίσκηρα ε ζιάρριτ).
12. Λιόπ' ε bάρδη μίλιετ, έ μαιμούνι χίδετ; Ἡ ἄσπρη ἀγελάδα ἀρμέγεται, ἡ δὲ μαϊμοῦ πηδᾷ; (Ἡ ρόκα καὶ τὸ ἀδράκτιον=φουρκα μὲ bόςςτιν).
13. Ι άτι πάα λιέςη, ι bίρι μόρρι σερέριν; Πρὶν γεννηθῇ ὁ πα-

τὴρ, ὁ υἱός ἐπῆγεν εἰς ἐκστρατείαν; (ὁ καπνός, καὶ ἡ φωτία).

14 Τῆρη dίτην χᾶ μίσς, νάτην ρῖ μὲ γόἱη χάπουρη; Ὅλην τὴν ἡμέραν τρώγει κρέας, τὴν δὲ νύκτα στέκεται μὲ τὸ στόμα ἀνοικτόν; (τὰ παπούτσια=σπίγκατ, κηπούτσητ).

15. Ε βόγηλἱη σᾶ νιῆ λἱαιθῖ, έ κᾶ μήντ σᾶ νιῆ καdῖ; Μικρὸν ὅσον ἓν λεπτοκάρυον, κ' ἔχει νοῦν ἴσα μ' ἕνα κατῆν; (τὸ ὡρολόγιον=σρολόἱι).

16. Γίθη γίῆν' ε χᾶ, ε τη 'νγόπουρη σ' κᾶ; Τρώγει ὅλην τὴν περιουσίαν, καὶ χορτασμὸν δὲν ἔχει; (ὁ μύλος=μουλίρι).

17. Μέρρ' ε μὲ τὰκ, τὰκ, μέρρ' ε μὲ τὶκ, τὶκ, κάτηρ' κήμb' ι κἶσς, γιῆ ε γιᾶλη σ' ίσς; Ἐκρότει «τὰκ τὰκ, καὶ τὶκ, τὶκ» εἶχε τέσσαρας πόδας, ἔμψυχόν τι δὲν ἦτο; (τὸ ὑφαντήριον=αξηλιμέντι).

18. Dῦ μότηρα 'γκιέσζουρη μὲ νιῆ bρές; Δύο ἀδελφαὶ ζωσμέναι μὲ ἓν ζωνάρι; (τὰ δύο φύλλα τῆς θύρας καὶ ὁ μοχλός).

19. Νιῆ κηλόγιηρ μὲ χοῦ νdη bύθη. Ἕνας καλόγηρος μὲ παλοῦκι εἰς τὸν κῶλον; (ἡ ἐλαία καὶ ἡ οὐρά της=σουλίρι μὲ bίστιν).

20. Κονσία χάχετ, ε γίἱλα σ' χάχετ; Τὸ κακκάβι (ἀγγεῖον) τρώγεται τὸ δὲ φαγητόν του δὲν τρώγεται; (τὰ ἔντερα καὶ ἡ ἐντὸς αὐτῶν ὕλη=ζόρρητ μὲ bάἱγατ ε τῦρε).

21. Κάτηρ' σσίσε μὲ γρύκη τατηπιέτη; Τέσσαρες μποτίλιαι μὲ τὸν λάρυγκα τὸν κατήφορον; (τὰ βυζία τῆς ἀγελάδας=σίσητ ε λιόπης).

22. Σςπῦρτ σςπίε, σςπῦρτ bίε, σπῦρτ μbη βέτεχε νούκου κᾶ; ψυχὴν ἄγει, ψυχὴν φέρει, ψυχὴν ἐν ἑαυτῷ δὲν ἔχει; (πλοῖον).

23. Νιῆ κιέν ι ζῖ ρούαν σστηπῖν' ε τἶἱη; Ἕνας μαῦρος σκύλος φυλάττει τὴν οἰκίαν του; (τὸ κλειδὶ τῆς θύρας=κλιύτς' ι dέρης).

24. Χᾶ bρέσςηρη, ε διέτ dηbόρη; Τρώγει χάλαζαν, καὶ χέζει χιόνι; (ὁ μύλος=μουλίρι.)

25. Νιῆ πότσςε κοῦρ ε βέε μbάαρη μbράζετ, κοῦρ ε βέε πηρμύς, μbούσςετ; Μία χύτρα, ὅταν τὴν βάλω δεξιὰ κενώνεται, καὶ ὅταν τὴνβάλω ἀνάποδα, γεμίζεται; (τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς =κησούλια).

26. Dῦ μότηρα χάχεν ε bρίχεν, ε νdσιέρριν σςκούμη νdηπηρ γόἱη; Δύο ἀδελφαὶ τρώγωνται καὶ μάχονται, καὶ ἐβγάλουν ἀφρὸν ἀπὸ τὸ στόμα των; (μυλόπετρα=λόκηρατ).=

27. Κρύετ νdη bύθη, bύθητ νdη γοῦρ, δέτη τιέκιν, dῦ πηρμιέριν; Ἡ κεφαλὴ εἰς τὸν κῶλον, ὁ κῶλος εἰς τὴν πέτραν, τραβοῦν δέ-

κα καὶ δύο κατουροῦν; (ἡ ἄρμεξις=τη μιέλιιτ).

28. Ε μότηρα ζέε τη θηλάνη πρέι φύτιτ; Ἡ ἀδελφὴ πιάνει τὸν ἀδελφόν της ἀπὸ τὸν λαιμὸν, τὸν λάρυγκα; (κομβίον καὶ θηλεία=σούμbύυλη με φιλίίκιεν).

29. Νιῆ πλιάκ, πόσα ε ζέε μὲ ḋόρη, ι ḋέελι γιάκ; Ἕνας γέρων, ὅστις, ἅμα τὸν ἐγγίσῃς μὲ τὸ χέρι, αἱματώνεται; (συκάμινον=μάνι).

30. Νιῆ κουτὶ πλιότ μὲ ινḋεῖ; Ἓν κουτὶ (πυξὶς) πλῆρες μὲ μαργαριτάρια; (τὸ στόμα μὲ τὰ 'δόντια=γόια μὲ δήμbητ).

31. Γίθη ḋίτην χᾶ μίσς, ἑ νάτῆν νουμουρῶν ὕιετ; Ὅλην τὴν ἡμέραν τρώγει κρέας, καὶ τὴν νύκτα ἀριθμεῖ τὰ ἄστρα; (ἀλέτριον=παραμένḋα).

32. Νιῆ φούσςη μὲ βέε, σςκῶν κᾶλιι χαρμησ;ούαρη ἑ σ' ι σςκέλι; μία πεδιὰς μὲ αὐγὰ, (ἅτινα) ἀπερνᾷ τὸ ἀνευνούχιστον ἄλογον καὶ δὲν τὰ πατᾷ; (ἡ σελήνη μὲ τὰ ἄστρα=χήννα μὲ ὕιετ).

33. Dόρα ε νḋσέε, ἑ άρκα σ' ε νḋσέε; Ἡ χεὶρ τὸ χωρεῖ, τὸ δὲ κιβώτιον δὲν τὸ χωρεῖ; (ἡ σημαία=φλιάμμουρι).

34. Μηκῶν (κῶν) ε bίια τήμην; Τρέφει ἡ θυγάτηρ τὴν μητέρα; (τὸ ἀκάτιον μὲ τὸ πλοῖον=σούλιεια μὲ λιούνḋρην).

35. Φήρκ ἑ φήρκ, ἑ μάς ḋέρετ; (Κάμνει) φίρκ φίρκ, καὶ (τίθεται) μετὰ τὴν θύραν; (ἡ σκοῦπα=φσςίεσα).

36. Νιῆ ὕλ νḋη μὲς τη ḋέετιτ; Ἓν ἄστρον εἰς τὸ μέσον τοῦ πελάγους; (τὸ κανδύλι).

37 Νιῆ κηρτσοῦ μὲ σςτάτη βήρα; Ἓν κούτσουρον μὲ ἑπτὰ τρύπας; (ἡ κεφαλὴ=κρύετ).

38. Νιῆ κουτὶ πλιὸτ μὲ θηρία; Ἓν κουτὶ γεμάτο μὲ κονίδας; (τὸ σῦκον=ρίκου).

39. Dροῦ νḋη μάλι, ἑ πλιὰκ νḋη φσςάτ; Ξύλον εἰς τὸ ὄρος, καὶ προεστὼς (διαιτητὴς) εἰς τὸ χωρίον; (ὁ χοῖνιξ, μέτρον τῶν σιτηρῶν=τσινίκου).

40. Ἄρα ε bάρδη, φάρα ε ζέζη, 'μbιέλη μὲ ḋόρη κόρρουρη μὲ γόιη; Τὸ χωράφι λευκὸν, ὁ σπόρος μαῦρος, 'σπαρμένος μὲ τὸ χέρι, θερισμένος μὲ τὸ στόμα; (τὸ ἔγγραφον=κάρτα ε σςκρούαρη.)

41. Κουιτ—ḋὸ τη ι α βοῦσς, ι bῆν; Εἰς ὁτιδήποτε ἂν τὸ ἐφαρμόσῃς, ἁρμόζει; (τὸ ὄνομα=έμηρι).

42. Dῦ σςιγιέτα πεντηζέζα, τεκḋὸ ι λιησςῶν, ατιὲ βέενη; Δύο σαγίτται μαυρόπτεροι, ὅπου τὰς διευθύνῃς, ἐκεῖ πηγαίνουν; (τὰ 'μάτια=σῦτη).

43. Μίιη, μίιη νύιε, μίιη μίιη βηρίμα; Χιλιάδες χιλιάδες ἄρθρων,

χιλιάδες χιλιάδες τρυπῶν; (τὸ δίκτυον=μηρέζζα).

44. Άρνη μbί άρνη πρεὶ γιυλιπάνη; Βιέτηρη; Ἐμπάλωμα ἐπὶ ἐμπαλώματος ἀπὸ τὴν παλαιὰν βελόνην; (τὸ κρομμύδι=κιέπα).

45. Κά σ' ήστη, έ bρῖρα κᾶ, γομᾶρ σ' ήστ' έ σαμᾶρ κᾶ, 'γκααdὸ σηκῶν αργιάνd λίησῶ; Βῶδι δὲν εἶναι καὶ ἔχει κέρατα, γαίδαρος δὲν εἶναι καὶ ἔχει σαμάρι, ὁθενδήποτε ἀπεράση, ἀφίνει ἄργυρον; (ὁ συαλιάγκος=κηρμίου).

46. Dῦ βηλάζηρη ιάνη πηράνη, έ νιῆ bρέγ ι dᾶν νη μέ; Δύο ἀδελφοὶ εἶναι πλησίον, κ' ἕνας λόφος τοὺς χωρίζει εἰς τὴν μέσην; (τὰ ὀμμάτια καὶ ἡ μύτη=σύυτ' εδὲ χούνdα)

47. Πέσση μότηρα νdίκιεν έ σ' αρρίχεν; Πέντε ἀδελφαὶ κυνηγᾷ ἡ μία τὴν ἄλλην, καὶ δὲν προφθαίνονται; (αἱ καλτσοβελόναι=στίίηζατ).

48. Bίε νd' ούιη, έ σ' λιάγετ; Πίπτει εἰς τὸ νερὸ, καὶ δὲν βρέχεται; (ὁ ἥλιος=dίελι).

49. Ι άτι μὲ ρόbα τη γιέλιbηρα, ι bίρι μὲ ρόbα τη κούκιε; Ὁ πατὴρ μὲ φορέματα πράσινα, ὁ υἱὸς μὲ φορέματα κόκκινα; (Ὁ κάλυξ, τὸ μπουμποῦκι, καὶ τὸ ἄνθος=bουρbούκιειa εδὲ λιούλιεια).

50. Έτσην ξέτσην, νιῆ γιούρμη bῆν; Τρέχει, τρέχει [καὶ μόνον] μίαν πατοῦναν κάμνει; (ὁ ἀναλυμένος μόλυβδος=πλιούμbι ι τρέτουρη);

51. Βυθη—κούκιι ρέφ bυθη—ζῖνη; Ὁ κοκκινόκωλος δέρει τὸν μαυρόκωλον; (ἡ φωτία καὶ ὁ ἐπ' αὐτῆς λέβης, = ζιάρρι εδὲ κούδι ι γιέλης].

52. Νιῆ πλιάκη πιέλ νούσε τη bούκουρα; Μία γραία γεννᾷ ὡραίας νύμφας; [ὁ φοῦρνος καὶ τὰ ψωμία=φούρρι εδὲ bούκητ].

53. Νιῆ σκηνdίη νdη μὲς τη dέετιτ; Ἕνας σπιθὴρ εἰς τὴν μέσην τῆς θαλάσσης; [ἡ κανδύλα=κανdίλι].

54. Νιῆ πλιάκ μὲ μιέκηρην 'γκούλιουρη νdη δέετ, έ κήμbητ πηρπιέτη; Ἕνας γέρων μὲ τὰ γένεια ἐμπηγμένα εἰς τὴν γῆν, καὶ τὰ πόδια τὸν ἀνήφορον; [Τὸ πράσον=πράσι νη κόπησστη].

55. Κάτηρη κούπα ραγκηλόιην, κιίνd', έ μίιη ι μάρριν μράπα; Τέσσαρα ποτήρια κροτοῦν, ἑκατοντάδες καὶ χιλιάδες ἀκολουθοῦν; (Τὰ τέσσαρα ποδάρια τοῦ ἀλόγου καλπάζοντος, καὶ ἡ οὐρά του=Τη κάτηρη κάμbητ ε κᾶλιτ μbη βράπ, εδὲ bίσστι).

56. Νιῆ λιίς ι γιάτη, έ ι γιάτη, γιύμηστατ ε φλιέτηbετ ι κᾶ τη bάρδα, έ γιύμηστατ τη ζέζα; Ἓν δένδρον μακρὺ, μακρὺ, ἔχει τὰ ἥμισυ τῶν φύλλων λευκὰ, τὰ δὲ ἥμισυ μαῦρα; [ὁ χρόνος καὶ τὸ ἡμερονύκτιον=Μότι εδὲ dίτα έ νάτα].

BYSH

57. Νιῆ bαbὰ [άτη] κᾶ dυμηδιέτη dιέλιμα· σιτσιλιιdό dιάλιη κᾶ τριδιέτη bίια μὲ νιῆρην φάκιε τη bάρδη, έ τιέτηρην τη ζέζη; Ἕνας πατὴρ ἔχει δώδεκα υἱούς· ἕκαστος τῶν υἱῶν ἔχει τριάντα θυγατέρας μὲ τὸ ἓν μάγουλον λευκόν, τὸ δὲ ἕτερον μαῦρον; [Τὸ ἔτος, καὶ τὸ ἡμερονύκτιον=Βίτι, έ dίτα έ νάτα].

58. Τῆρη dίτην σι ζότ, τῆρη νάτην σι ρόπ; Ὅλην τὴν ἡμέραν ὡς κύριος, ὅλην δὲ τὴν νύκτα ὡς αἰχμάλωτος; (Τὸ στρῶμα=σςτρέσα].

59. Νιᾶ λιόπ' ε μάδε, χῦν' έ dάλιιν κρύμα νdηπηρ τή; Μία μεγάλη ἀγελάδα, διὰ τῆς ὁποίας εἰσέρχονται καὶ ἐξέρχονται σκώληκες· [Τὸ ὀσπήτιον, καὶ οἱ κάτοικοι=σςτηπῖα μὲ νιέρηζιτ].

60. Νιῆ γιῆ ε γιᾶλη, γιίθη τὲ σςκῶν, χέκι σςτηπίην μὲ βέτεχε; Ἓν ζωντανόν τι, πάντοτε ὅπου πηγαίνει, σύρει τὸ ὀσπήτιόν του μεθ' ἑαυτοῦ; [ἡ χελώνη=bρέσςκα].

61. Νιῆ βόζε πλιότ μὲ βέρ, έ μὲ ρακῖ, πᾶ πηρζιέερη νιῆρα μὲ τιάτηρη; Ἓν βαρέλι πλῆρες μὲ κρασὶ καὶ ῥακήν, χωρὶς ν' ἀναμιχθοῦν τὸ ἓν μὲ τ' ἄλλο; [Τὸ αὐγὸν=βέεια].

62. Ἤσςτ' ε βόγηλιη, σᾶ νιῆ κόκηλιη· ἤσςτ' ε μάδε σᾶ νιῆ γαμίλιε· σᾶ πηρ νιῆ λιήμη βήνd ζέε· ἤσςτ' ε άμbηλιη πότι μιάλιτη· ἤσςτ' ε ίδουρη πότι σςτάρη; Εἶναι μικρὸν ὅσον ἕνας κόμβος· εἶναι μεγάλο ὅσον μία κάμηλος· πιάνει τόπον ἴσον μὲ ἓν ἀλῶνι· εἶναι γλυκὺ ὡς τὸ μέλι· εἶναι πικρὸν ὡς ἡ πικροδάφνη; [Τὸ δένδρον τῆς καρυδιᾶς=dροῦρ' ι άρρης].

63. Νιῆ πηλιχοὺρ' ε γιάτ' ε γιάτη, σ' ε αρρῖν άς dίτ' άς νάτη; Ἓν πανὶ μακρύ, μακρύ, δὲν τὸ προφθάνεις οὐδ' ἡμέραν οὐδὲ νύκτα; (ἡ ὁδὸς=ούδα).

64. Νιῆ πούς πλιότ μὲ κρέρη; Ἓν φρέαρ πλῆρες μὲ κεφαλάς; (Τὸ καδὶ μὲ λαχαν-αρμιὰ=κάdεια μὲ λιάκηρ' αρμέιε).

65. Νιῆ πότςε κὸς πηρμbὶ σςτηπῖ; Ἓν τσουκάλι μὲ γιαγοῦρτι ἄνωθεν τῆς οἰκίας; (ἡ σελήνη=χήννα).

66. Ζςύτες ν' ούιιη έ μύτετ, dέελι μη bρέκ έ κότετ; Βυθίζεται εἰς τὸ νερὸν καὶ πνίγεται, ἐξέρχεται ἐπὶ τοῦ λόφου καὶ χάσκει; (τὸ κακκάδι τοῦ νεροῦ= κουσίια ε ούιιτ].

67. Νιῆ λιιτᾶρ ι γιάτη γιίθη κόκηλια; Ἓν σχοινὶ μακρὺ μὲ κόμβους κόμβους; (ὁ ποταμὸς μὲ τὰ πετράδια = λιοῦμι μὲ γουρίτςηκατ).

68. Νιῆ bαbὰ λιίντ φημίιην ε τῖιη, έ πασανdάι ι πηρπῖν; Ἕνας πατὴρ γεννᾷ τὰ τέκνα του, καὶ ἔπειτα τὰ καταπίνει; [ἡ θάλασσα καὶ οἱ ποταμοὶ=dέετι εδέ λιούμηρατ].

69. Διέτη μότηρἂ μὲ 'γκανὶῆ σινὶ [Ἀρβ.] μbὶ κρὒε; Δέκα ἀδελφαὶ μ' ἕνα δίσκον ἐπὶ κεφαλῆς ἑκάστη; [οἱ δάκτυλοι καὶ οἱ ὄνυχες=γλἰίστρατ εδέ θόνιητη].

70. Κάτηρη μότηρα νdίκιεν ἐ σ' πηρπέκιεν; Τέσσαρες ἀδελφαὶ καταδιώκονται πρὸς ἀλλήλας καὶ δὲν συγκρούονται; [οἱ τροχοὶ τῆς ἁμάξης=ρότατ ε κιέρρες].

71. Νιῆ γιάρπηρη νη μέςτ τη dέετιτ, πι̃ τη τῆρ' ούιιητ εδέ 'γλόρθ; Ἓν ὀφείδιον εἰς τὴν μέσην τῆς θαλάσσης πίνει ὅλον τὸ νερὸ καὶ ψοφᾷ; [ἡ θρυαλλίς, τὸ φτίλι τοῦ λύχνου μὲ τὸ λάδι=Φιτίλιι κανdίλιες εδέ δάιτη].

72. Φλιέτη, φλιέτη, πόπηλια: Φύλλα, φύλλα, στρογγυλὴ πέτρα; (Κρομμύδι=κιέπη).

73. Ῥουμbουλὰκ, στρουμbουλὰκ, μὲ τσᾶ φλιούτουρα νdη bάρκ; Στρογγυλός, μακροειδής, μέ τινα πεταλούδια ἐντὸς τῆς κοιλίας; [Τὸ κολοκύθι=κούγκουλι].

74. Κιίελ πηρσίπηρ, κιίελ πηρρηπόσς, νιῆ λιουάθ νdη μέστ; Οὐρανὸς ἀπ' ἐπάνω, οὐρανὸς ἀπὸ κάτω, καὶ ἕνα λειβάδι 'ς τὴν μέσην; [ἡ λαχανόπηττα=λιακηρῶρι].

75. Νιῆ σςκόρση μὲ ἄρρα πηρμbὶ τςατῖ; Ἕνας τάπης μὲ καρύδια ἄνωθεν τῆς στέγης τῆς οἰκίας; (Ὁ οὐρανὸς μὲ τὰ ἄστρα).

76. Χῦν, έ dέλι τουκε τούνdουρη ρίζην ετῖιη; Εἰσέρχεται καὶ ἐξέρχεται σείων τὸ χειρόμακτρόν του; [ὁ σκύλος μὲ τὴν οὐράν του =κιένι μὲ bίσςτιν ε τῖιη]

77. Χᾶ, χᾶ, ἐ bύθη σ' κᾶ; Τρώγει, τρώγει, καὶ πάτον δὲν ἔχει; (Τὸ νομισματοκοπεῖον=τσέκι)

78. Κάτηρ' μότηρα νdη νιῆ κημίσςη; Τέσσαρες ἀδελφαὶ εἰς ἓν ὑποκάμισον; [Τὸ καρύδι=ἄρρα]

79. Νιῆ κουτῖ μὲ κάτηρ' φέλια bούκη; Ἕνα κουτὶ μὲ τέσσαρα φελιὰ ψωμιοῦ; (Τὸ καρύδι = ἄρρα).

80. Dςετᾶ μότηρα dόρη πηρ dόρε χίκιεν' ἐ σ' κηπούτενη; Κάμποσαι ἀδελφαὶ σύρονται πρὸς ἀλλήλας διὰ τῶν χειρῶν, καὶ δὲν κόπτονται; [Ἡ ἅλυσος=ζινdςίρι].

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ
(τη πηρσηνdοσζουρα).

2. 'Επὶ συναντήσεως. Μίρη μηγκιές καλὴ πρωΐα.—Μίρη dίτα καλὴ ἡμέρα. — Μίρη σέ ἰου γιέενι καλῶς σᾶς εὑρίσκω. — Τ' ουνγιᾶττη ἰέτα εἴθε νὰ πολυχρονήσῃ ἡ ζωή σου. — Μίρη νdαΐ νάτη καλὴ ἑσπέρα. — Μίρη μbρήμα καλὸ βράδυ. — Jου φάλιεμι σᾶς προσκυνοῦμεν, σᾶς συσταινόμεθα. — Γηζούασι εἴθε νὰ χαρῆτε. — Τ' ουρρίτσιν dίτηт εἴθε ν' αὐξυνθοῦν αἱ ἡμέραι σου.

'Απόκρισις. Μίρη σ' έρδε καλῶς ἦλθες. — Μίρ' σέ ουρδηρόβε καλῶς ὥρισες. — Μίρη σέ τη προῦ Ζότι ἰὑνη 'καλῶς σᾶς ἔφερεν ὁ θεός. — Τ' ουνγιᾶττη μὲ νdέερ νὰ σοῦ αὐξυνθῇ (ἡ ζωὴ) μὲ τιμήν. — Ι φάλιεμ νdέερης σὲ εὐχαριστῶ. — Γηζούαρη κιῶφσς χαρούμενος νὰ εἶσαι.

'Επὶ χωρισμοῦ Μbέετς μὲ σηνdέτ εἴθε νὰ μείνῃς μὲ ὑγείαν. — Ρι μὲ σηνdέτ ἔχε ὑγείαν. — Του μίρη μbέετς εἰς τὸ καλὸ νὰ μείνῃς. — Νάτ' ε μίρη καλὴ νύκτα. — Μίρ' ουγδῖφσς καλὰ νὰ ξημερώσῃς.

'Απόκρισ. Ουρδηρὸ μὲ σηνdέτ ὅρισε ς' τὸ καλό. — Έτση μὲ σηνdέτ πήγαινε μὲ ὑγείαν.—Πηρίτου μὲ σηνdέτ, ἡ πηρίτου μίρη καλὰ νὰ σὲ δεχθοῦν. — Σηνdέτ τη κέεσς ὑγείαν νὰ ἔχῃς. — Τη μίρ' ε bῶρσς καλὴν (τὴν νύκτα) νὰ τὴν περάσῃς. Τη μίρη πᾶτς καλὸ νὰ ἔχῃς.

3 'Επὶ ἀποδημίας. Πηρ τη μίρη τη πιέκουρη καλὴν ἐντάμωσιν. — Ουπιέκτσιμ μῖρη καλῶς ν' ἀνταμωθῶμεν. — Jου γιέετσσα σηνdόσση νὰ σᾶς εὕρω ὑγιεῖς. — Jου λιέε μὲ σηνdὲτ σᾶς ἀφίνω μὲ ὑγείαν

'Απόκρ. Ούδ' ε μbᾶρη καλὸν δρόμον.— 'Βᾶρσς, έ ᾶρτς σηνdόσση νὰ πηγαίνῃς καὶ νὰ ἔλθῃς ὑγιής. — Ζότι τη σιέλτη σηνdόσση ὁ Θεὸς νὰ σὲ φέρῃ ὑγιᾶ. — Σσηνdόσση 'κλιῶρτσι ὑγιεῖς νὰ εἶσθε. — Σηνdὲτ πᾶτσι ὑγείαν νὰ ἔχητε.

4 'Επὶ ἑορτῶν. Πηρ σσοῦμη διέτ' εἰς χρόνους πολλούς. — 'Βίτε, ἢ μότε σσοῦμη χρόνια πολλά. — Πᾶτσιμ κοῦ ἄρτσιμ εἴθε νὰ ἔχωμεν ποῦ νὰ ἐρχώμεθα. — Πᾶτσιμ dέρην χάπουρη εἴθε νὰ ἔχωμεν (εὕρωμεν) τὴν θύραν (σας) ἀνοικτήν. Γηζούαρη χαρούμενοι.

'Απόκρ. Γίίθη-bάσσκη, ἢ μὲ γίίθη ἰοῦ ὅλοι μας μαζύ. — Μὲ γίίθη ζοτηρίην τούαιν bάσσκη μαζὺ μὲ τὴν αὐθεντίαν σας. — Πᾶσσ' τη κοῦσς ᾶρθη εἴθε νὰ ζοῦν καὶ νὰ ἔρχωνται. — Κιῶρσσι σσην-

dόσςη νὰ εἶσθε καλά. — Jου πᾶτςα σςοῦμη νὰ σᾶς ἔχω πολύ.— Jου πᾶτςα σᾶ μάλιετ νὰ σᾶς ἔχω ἴσα μὲ τὰ βουνά.

5 Νέου ἔτους. Ἐίτ ι μbᾶρη ἔτος εὐτυχές. — Μότ ι bάρδη καλὸν ἔτος. — Μότι μὲ κήμbη τη μbᾶρη τὸ ἔτος δεξιοπόδαρον. Ἀπόκρ. Γίθη-bάσικη, ἢ μbᾶρη πᾶτς ὅλοι μαζὺ, εὐτυχίαν νὰ ἔχῃς. Κίωφσς ι bάρδη χαρούμενος νὰ εἶσαι.

6 Γάμου. Ουτρατςηγούασςι νὰ στερεωθῆτε διὰ παντός. — Μὲ bούκη τ' ήμbλιη μὲ γλυκὸ ψωμὶ (ἀγάπην). Ἀπόκρ. Γὰς πᾶτς χαρὰν νὰ ἔχῃς.— Ι γηζούαρη κίωφσς χαρούμενος νὰ εἶσαι.

7 Ἀσθενοῦς. Σςηνdέτ τη κᾶ χίε ὑγεία σοῦ πρέπει. — Τη κίωφτ' ε σςκούαρη 'περαστικά.— Ζότι τη δᾶσςτη, ἢ τη δῆντη σςηνdὲτ ὁ θεὸς νὰ σοῦ δώσῃ ὑγείαν. — Μὲ dίτ' έ πάα ζαρᾶρ μὲ ζωὴν καὶ χωρὶς ζημίαν.— Μὲ ιέτ' ε μὲ dίτη μὲ ζωὴν καὶ μὲ ἡμέρας.

Ἐπὶ πένθους. Ἐέτη σςηνdόσςη ὁ ἴδιος (νὰ εἶσαι) ὑγιής. — Ζοτηρία ιούαιη σςηνdόσςη ἡ αὐθεντία σας (νὰ εἶσθε) ὑγιεῖς.— Κρύετ τὰτ σςηνdόσςη τὸ κεφάλι σου νὰ εἶναι ὑγιές. Ἀπόκρισ. Μίκιητη σςηνdόσςη οἱ φίλοι μου (νὰ εἶναι) ὑγιεῖς.

Διάφοροι εὐχαί. Τη ρούατη νdέρηια νὰ σοῦ ζήσῃ ἡ τιμή. — Σᾶ γιᾶλ ε μὲ νdέρ, Ὅσῳ ζῇς (νὰ εἶσαι) μὲ τιμήν. — Περηνdία μῶς τη τουρπηρῶρτη ὁ θεὸς νὰ μὴ σὲ ἐντροπιάσῃ. — Φακιεbάρδη (νὰ εἶσαι) ἀσπροπρόσωπος, ἔντιμος.— Νdέερ έ πτρ νdέερ κίωφσς ἔντιμος καὶ πλέον ἔντιμος νὰ εἶσαι. — Περηνdία τη γηζῶφτη ὁ θεὸς νὰ σὲ χαροποιήσῃ [μὲ τέκνα]. — Μbη νdοονιῆ πογανίκ εἶθε (νὰ ἀξιωθῶ νὰ σᾶς ἔλθω) εἰς συμπόσιόν τι ἐπὶ γενεθλίων. Τη ρούασςιν dιέμτη νὰ σοῦ ζήσουν τὰ παιδία. — Μη έρθτη σῖ νιημίιη τη μῖρα μοῦ ἤλθατε ὡς τὰ χίλια καλά.

ΑΛΒΑΝΙΚΑ ΚΥΡΙΑ ΟΝΟΜΑΤΑ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ.

Ἀγγελική, Ἐγιέλιο, Ἐγιελιῖνο-ια Ἐγιέλικη-α.
Ἀδάμ, Δάμε-ια, Δάμο-ουα, Τσάμε-ια.
Ἀθανάσιος, Νάσι, Νάσε-ια, Νάτσο-ουα, Νάσςο-ουα, Θάνη-α.
Ἀθηνά, Θίνη-α, Θινούσςε-ια.
Αἰκατερίνη, Ρίνη-α, Κάτο, Κατελίινο, Λιίνο-α, Κατρίνη.
Ἀλέξανδρος, Λιέσς-ι, Λιέκη-α, Σάνdρ-ι, καὶ θηλ. Σάνdρη-α.

Αναστάσιος, Νάστο, Τάσο-ια, Τάσε-ια, Στάσ-α, Τσάτσε-ια, Τάοςο-ια, καὶ θηλυκ. Τάσο, Τάσκη, Νάστη-α.

Ἀνδρέας, 'Νdρίο-ια, 'Νdρέκο-ια, 'Νdρίτςι, 'Νdρούτς-ι, 'Νρέκη-α.
Ἀντώνιος, Νdόνη-α, Τόκιε-ια, Νόι, Νόου, Νότσ ι, Νόκα, Νdόνκη, Dόνι.
Ἀπόστολος, Τόλιο-ουα, Ποστόλι-ι.

Βασίλειος, 'Βάσο-ια, Τσίλιε-ια, 'Βάτσ-ι, 'Βάσκη-α, Σίλη-α.
Βασιλικὴ, Τσίλιε-ια, 'Βάςη-α, 'Βασίλο-ια, Τσίλικη-α.
Βικτωρία, 'Βίκη-α, 'Βιτόρε-ια
Βησσαρίων, 'Βίτο, 'Βίκο-α, 'Βίσο-α, ἢ-ουα.

Γεώργιος, Γιέργι-ι, Γιέργο-ια, Γιίκη-α, Γιόκη-α, Jόργο, Γάκιο-ουα, Γέγη-α, Λιόλιο-ια, Dσόdσι, Dσόdσα.
Γρηγόριος Λιιγόρ-ι, Γόλιο-ουα.

Δέσποινα, Dέσπο, Πίνε, τσέπη.
Δημήτριος, Δίμο-ια, Διμάτς-ι, Μίτρ-ι, Μίτρο-α, Μιτρούτς-ι, Βίτρ-ι, Μίτο-ουα, Μίτη-α, Μίτκο-ουα.
Διαμαντῆς, Μάνd-ι, Μανdούτς-ι.
Διονύσιος, Νίσ-ι, Νίσκη-α.

Ἑλένη, Λιένη-α, Λιένκη-α Λιένο Λιενῖ.
Ἐμμανουὴλ, Μάνο-ια, Μάντο, Νέλιο, Μάνι, Μανούτς-ι.
Εὐαγγελισμός. 'Βανγιέλι-ι, 'Βάνγιο, 'Ανγιε 'Νγιέλιο, Γιέλι-ι, Ανγιελιί-ου, 'Ενγιελ-ι.
Εὐθύμιος, Εφτί-ου, Μίτςε, Μίκε, Θιμί-ου, Τίκο-ια Θίμιο.

Ζαχαρίας, Ζᾶρι, Ζᾶρο-ουα, Ζαχᾶρ-ι.
Ἠλίας, Ιλιο-ια, Λιίκη-α, Ιλῖ-ου, Ηλῖ-α, ἢ-ου.

Θεοδόσιος, Δόσι, Δόσκη-ια.
Θεόδωρος, Δόρι, Τόdο-ουα, Δόρκη.
Θεοφάνης, Φότο-ια, (τὰ φῶτα).
Θεοχάρης, Χάρι, Χαρίτο, Χιάρι, χαρίς-ζι, Γαρίτο-ουα, ἢ-ια.
Θωμᾶς, Θόμο, Τόμο, Τςόμο, Σςόμο-ουα, ἢ-ια.

Ἰάκωβος, Κόβε-ια, Κόβι, Jάκ-ου.
Ἰωάννης, Jάνο-ια, Jάν-ι, Νάνο-ια, Γιόν-ι, Γιίν-ι Jάνκο, Νάκιο, 'Βάνι.
Ἰωσὴφ, Σίφ, Σέπε-ια, Ζέφ-ι.

Κυριάκος, Κιάκο, Κίρο-ουα, Κιιρίτσ-ι καὶ (θηλ). Κιυράνα.
Κωνσταντῖνος, Κοστάν-ι, Κόστη-α, Κότη-α, Κότσ-ι, Κότςο-ουα, Κονίν-ι, Dίνι, 'Ndίν-ι, 'Ndίλι-ι, Κότι, Κονdίλιι, Νίν-ι.
Κωνσταντίνα, Ndίνο, Ndίλιε, Νίνε, Κότο, Κοτίνη-α.

Λάζαρος, Λάζηρ-ι, Λιάζηρ-ι, Λιάτσε-ια, Λάζο-ουα.
Λορέντσο, Λόρο.—Λεωνίδας, Λιόν-ι.
Λουκᾶς, Λούκη-α, Λιούκη-α—Λουκία Τςίλιε, Τςίκλιη.

Μαργαρίτα, Μάργη-α, Γούτςε-ια, Μάργο-α, Μαργούσςκη.
Μάρτυς, Μηρτίν-ι, Μηρτίρ-ι.
Μαρία, Μάρο, Μαρίνο-α, Μηρῖ-α, Μρίκη, Μαρούσςε, Μίνε, Μίνκη.
Μάρκος, Μάρκο-α, Μάρκ-ου.
Ματθαῖος, Μάτ-ι, Μάτο-ια.
Μηχαὴλ, Μηχίλ-ι, Μάλιο-ια, Μίλιο, Μίχο, Χίλι-ι, Μικέλι-Κέλι-ι.

Ναοὺμ, Νούνι, Νούμε-ια, Νούτςη-α, Νούμι, Νούτςηκη.
Νικόλαος, Κόλιη-α, Νίκο-ια, Κόλιε-ια, Κολιέτσι, Νηκόλ-ι, Νήκη-α.

Παῦλος, Πάλιο-ουα, Πάλιι, Πάβλιε, Παλιόκη-α.
Παναγιώτης, Πάνο, Πανάγο, Πήνγο, Πέμη (;) Πανούσς, Πανότςε, Νότι.
Παρασκευὴ, Τςέβο, Τςεβῖ-α, Παρούκιε-ια (;)
Παντελεήμων, Πάντο, Λιιμὸν, Μόν-ι.
Πέτρος, Πέτρο, Πέτ-ι, Πέτςο, Πετρούσς, Πέτσι, Πιέρο, Πιέτρο, Πιέτρι
Πασχάλης, Πάσκο.

Ῥαφαὴλ, Ῥάπο-α, Ῥάπι, Ραπούσς-ι.

Σοφία, Σόφο, Φίιη, Σόφκη.
Στέφανος, Στέφο, Στέφ-α, Φάνι.
Σωτὴρ, Τίρι, Τιίλιι, Τίρκη-α.
Σπυρίδων, Σπίρο, Σπίλιο, Πίλιο, Πίλιι.
Φίλιππος, Φίλιο, Θιλιίπ, Λιίπε, Θηλίπ-ι.
Φραντσέσκο, Φράνο.
Χαράλαμπος, Λάμbο, Λάμbρο-οα, ἤ-ουα, ἤ-ια.
Χρῆστος, Ῥίστο, Λιίτο, Κίτςο, Ρίτσι, Λιίτσι, Τσίκο, Τσίκη-α, Ρίστη.
Χριστὸς, Κρίσςτ-ι, Ριστός-ζι.

Γενικὰ Ἐπώνυμα, ἢ οἰκογενειακὰ ἐθνικὰ ὀνόματα.

Βόdαi-ι, Γιικόνdαi, Κοκόλιαi, Λιούλιαi, Κούκιαi, Τούραi, Μά-λαi, Dοτάτ-ι, Κιλάτ, Dέτςκαi, Νουσς-Μάλα, Ῥούττο-α, Μιμ-Γιίν-ι, Dοdη-Βίbα, Βάλα, Dούdα, Τρόϊα, Ῥούτς-ι, Σκράμιε-ια, Μάρτ-ι, Κόdα, Γαλάν-ι, Πλιακότσι, Dάκο, Βίμbλι, Γόdε, Πήρε, Γοῦρι, Ἄλλα, Αλαμάνι, Λιατςίνι, Πίσο, Παλάζι, Πάπο, Πλάτι, Πούλια, Γδήτςτι, Σςαφάκα, Γοργούζι, Jάρε, Στήργου, Τςούρκα, Τούρτουλι, Πούπο, Τςίκα, Βόνdι, Πότςε, Τουρουλάκιι, Βούdο, Σκούνdρα, Dόκο, Dύκε, Dούρρο, Καραμέτα, Ῥαμίζι, Υρία, Τσίνουα, Ζςοῦρο, Κιάφο, Κόκα, Ζςίdρο, Τςούκε, Καμάρδα, Dόρσα, Πραβάτα, Κούτςα, Γρόπα, Ματράνγα, Ἀβρούσςοια, Λιόνdο, Μίκο-σια, Βεσςίρ-ι, Κάσο-σια, Dαγ-κλῖ, Κοτσάλιε-ια, Παναχᾶρι, Λιιέπουρι, Κημbη-θέκηρι, Πιπέρι, Πέμμα, Τςαπέρι, Σςινίκου, Σςέτρο, Τςούκο, Βόρρο, Μοῦρι, Πᾶλη-α, Παλα-κόρδα, Μάτςκουλι, Πηντέκου, Dιdάκου, Βούαλι, Καλιαπέτσι, Κολιοπότσι, Ῥόρα, Dάσςι, Σόπι, Τσάλιεια, Τςικηρδία, Τερελιέγκου, Dέdεια, Ζαχόdεια, Βένdοα, Σάρρα, Ρούτι, Στρέζοσα, Ἀβρέτουα, Ζγούρι, Βρέδι, Ζότο, Βίτα, Κούςςτα, Κορροβέτςι, Ἀβεβέτςκα, Τςαπέλι, Κέδι, Κιύπι, Κολιέα, Μίμα, Γάνι, Ρακία, Κιέρρε-ια, Βάρδα, Βαρδούςςι, Αρμέ-ια, Dαούλε-ια, Φουστάνε-ια, Γιάτα, Σςκούρτι, Σςύτι, Βλούμbι, Βούκουρι, Κόνdι, Κιένdρο, Τσάπο, Λάδdα, Καρβουνάρα, Τςάκο, Κούμβουλα, Σούμbουλα, Ῥότα, Καρbενέτςι, Βάλιο, Κιιτάν, Ζίκο, Κίκε, Dούςςι, Πούτςε, Dότςε, Κούκιο, Βρίσκου, Γρίζι, Dσούρο, Σςτύ-λα, Μίρσα, Δράκο, Ἀβλιάσςι, Κομὶ ου, Dέμι, Λάπα, Ζςάππα, Dςα-βέλλα, Μίλησι, Κρυε-ζίου, Κρυε-ζότι, Μιαούλιι, Ῥήρησι, Μάνησι, Τσαμαδόi, Βουτοῦρι, Βότησι, Μίνγο, Βούbουλιι, Παλάσκα, Dούμι, Μὸρο, Στάμο, Τσάρα, Dςαβάρα, Τςίλιι, Λιέκιο, Dαιλιάν, Τςάλο, Μῆρ-ι, Θεμέλιι, Καλιανdέςι, Κουπητῶρι, Ἀβραγκάλα, Ζάρο, Τςέκα, Παρούτσα, Σαλαbάνdα, Βέκα, Τόσκα, Σοῦμα, Κόκα, Τςάμι, Dςεbε-λιῖ-ου, Ταραπάκι-ι, Ῥάμη, Μάτο, Κούτςι, Τέλιο, Μόνσς, Σςάπη, Του-ράσςι, Βαλαbάνι Κόκιε-ια, Ανανέζι, Γούσςο, Τίτο, Τοντονόζι, Αλιι-λιόζι, Κήλα, Πίλικα, Λιόκο, Λιόγι, Κούλιε, Σςτρίγα, Πςέσςι, Κιέπα, Ασγηλιάν, Dςάκο, Λιάρο, σςπάτουλα, Πλιέτςτι, Κοτςοδούλιι, Πολιο-μάρρα, Πανο-μάρρα, Αλιέ ο, Βούκιο, Dάνι, Βόνο, Jόγκα, Τςόγκα, Dςέμι, Σςάπλο, Τσίπι, Λιάπ-ι, Βούια, Χόdο, Κησοολι-κόκιι, Κανόρι, Τςούλιι, Τόττο, Νούςς.

Ἀλβανοτουρκικὰ κύρια ὀνόματα.

Abidìν, Bído — Adèμ, Dέμο, Dέμκη—Ἀλῆς, Λίκη, Λΐτσο, Ἄλιο — Dςαφὲρ Dςάφο—Ζεκίρ, Ζέκιο—Ἰσούφ. Τσούφε—Ἰακοὺπ, Joύπε—Ἰσμαὴλ, Μάλιο, Μάλικη—Ἰσλιάμ, Λιάμε, Λιάμτςε— Ἰβραχὶμ. Βράχο, Βραχοὺς—Μεχμὲτ, Μέτςο, Μέτο—Μουσταφὰ, Μούστη, Μούτςο—Μουχτὰρ, Τάρε—Σχεμσχεδιν, Σςέμε—Σαλῆς, Σάλικη, Σαλίκο—Χασὰν· Τσάνε—Χαϊρεδὶν· χάϊρο—Χυσεΐν, Χύσο, Τσένσια —Ἐμίν, Μίνκη—Μουχαρὲμ, Ῥέμκο—Σουλεϊμὰν, Σούλιο — Ὀμὲρ, Μέρο — Ζυλφικιὰρ, Ζυλίρο—Ῥουστὲμ, Ρούστη, Ρούστο—Νουρεdὶν, Νούρε, Νουρί.

Παρὰ τοῖς χριστιανοῖς Ἐπώνυμα θηλυκά, ἐθνικά.

Doύdη (τρυγὼν) Doudῖ, Λιόνο, Τάνο, χήννη, Dίελη, Χάϊδο, χάϊδο, Λιέλιε, Dαφίνο, Περιστέρη, Βίλιο, Ζόρο, Ζέρη, Τήνκη, Νόνι, Γαλιό, νη, Κονdέση, Κόρρη, Κότςη, Dοκίίνη, Λίλιο, Ρούτςη, Ῥένdη, Βιτόρε, Κόνdη, Παρούκιε (Παρασκευή;), Νίτση, Ζόγο (πουλὶ, πτηνόν), Σόϊη, Bólo, Σςέγη ι (ῥῶδι, όπρ), Κιάφο, Μάλιο, Τςούρ, Δσινdσίφε· Kadίφκη, Γάνdςε, Τίνη, Λιούλιη, Νερήνdση, Σόνε, Σίμο, Λαμbρῖ, Λιούλιε (ἄνθος).

Ἐπίσημα ὀνόματα

Συνηθίζεται παρ' Ἀλβανοῖς ὡς ἐπώνυμον τὸ ἁπλοῦν ὄνομα τῆς πατρίδος των, χάριν Ἐπισημότητος καὶ εὐγενείας, ὅπως συνηθίζονται παρὰ τοῖς εὐρωπαίοις τά, de, καὶ φον, κλπ. Λέγοντες π. χ. «Μουσταφα—Πάσςη Σςκόdρα, Αλιι—Πάσςη Τεπελΐένα, Jάνι—Μουζάκιι, Λιέκη—Dουκα—Γίίνι», ἐννοοῦν τὰς ἐπισήμους οἰκογενείας τοῦ Σκοδράνου Μουσταφα—Πασσᾶ, τοῦ Τεπελενιώτου Αλη—Πασσᾶ, τοῦ Γιάννη Μουζακιώτου, τοῦ ἐκ Δουκαγινίου Λέκκα· ἐνῷ προκειμένου περὶ ἰδιωτῶν ἀνθρώπων, τίθεται ὡς κτητικόν, τὸ ὄνομα τῆς πατρίδος, οἷον «Γιον—Μαρὶν Σςκοdράνι, Χασὰν Τεπελίενιότι, Λάβdη Βεράλιασι, Γιέργι Dουκαγίίνασι»=Ἰωάννης Μαρίνου Σκοδράνος, Χασὰν Τεπελενιώτης, Λάδδας Μπερατινὸς, καὶ Γεώργ. Δουκαγινίτης.

ΑΣΜΑΤΑ ΑΡΧΑΪΚΑ
Ἀλληγορικὰ καὶ κωμικά.

1

Dίελη, ὦ dίελη, νὲμ μ' νιῆ κούπη μίελη
Τη μαρτόίημη λιάλiηνη, τ' ι άπηίμη τζάλiηνη,
Τη να τούνdηνiη dιάλiηνη.

2

Ρὲ, ρὲ, bαbορὲ, λιησό να dιέλιν πηρ δέε.
Σέ τη λιησζῶνi μάτζενη, τη τ' χᾶiη κουλιάτζενη
Πά τη λιησζῶνi κιένη, τη τ' χᾶiη αρμέενη.
Πά τη λιησζῶνi μῖνη, τη τ' χᾶiη ουλῖνη.
Πά τη λιησζῶνi λιάλiηνη, τη τη τούνdηνiη dιάλiηνη.
Πά τη λιησζῶνi πούπηνη, τη τη τούνdηνiη τζούπηνη.

3

Τζάκ, έ τζούκ, έ τζ' bῆν ατιέ; bῆνi λιακρούαρ μὲ αρμές
Τη ι α σζπίε σιμε-bίιε. Τζ' bῆρι αιό; bῆρι dιάλιη.
Σί ι α δοῦνη έμηριν; Τσιτσηρ-φιτσηρ-φίτσηρη.

4

Ἄρρηζη, πηρράλιζη, χύπι ούλικου μb' άρρηζη,
Mb' άρρηζ' τη Πουστάφιτη. Πουστάφι ε μπρόι
Πόρδα ι σζπητόι. Πά κῦ ε πηρίτι, αὺ ε γηλτίτι.

5

Τὰ παιδία παίζουν μὲ μικρὰς φλοέρας.

Ὦ bιλibίλι, ὦ καραφίλι, νdῶ dίλι, νdῶ μῶς dίλι,
Νdῶ χάπ γόiην τη τη διές, τη τη σζτίε νdη νιῆ θές.
Νdη νιῆ θές, έ νdη νιῆ τράιστη, τη τη dηργῶνi Γiινοκάστρη.
Γiινοκάστρη φοῦ, έ φοῦ, φοῦ έ φοῦ, έ λιαπανdάρε (λ)·
Βιέρη πόσζτη νdη καμάρε.
Ἀισι, bάiησι, bιέρησι, ουγκάiησι.

6

Ὀν σοπάτα, dόν σοπάτα, σζπέιτ ι σζπίνι πογανάτα (λ)
Πογανάτα σιμε-bίιε, κί' ε κάμ bλιέερη πηρ νiημίiη,
Πηρ νiημίiη έ πεσσηκίiντ. σζκόι πούλια έ μ' α γηρdίου
Ρένdη, ρένdη διμισκiῖα (λ), διμισκiῖα φάρη, φάρη,
Dυμbηdιέτη πλιέκi τη πάρη, λιούμτη κήμb' ε κᾶλιιτ bάρdη

Κίη να σκόϊτι Dουναβέτσνη.
Dουναβέτσι (λ) τουρƀουλούαρ' τσούτσα να ουδιὲ νdη dούαρ'.

7

Γομᾶρι σςκῶν ούδηση νdη κατούν τη πούλιηση,
Πούλια λιάντε κρύετη, γιέλιι 'μβίσςτε άρμητη.
'Αρμητ' ε σςην Νηκόλιτη, σςην Νηκόλι ƀῆρι ƀέε
Πο πηρ κάκιε, πηρ κητιέ, ƀλιέεβα dυμƀηδιέτη κιέε.
Χόκιην έ μη σςπητούκνη, κηπούτην πηρρούκνη..
Μούαρρην τατηπιέτηνη, κηπούτην λιηπιέτηνη (λ).

8

Κάϊ, κάϊ, ƀίρο κάϊ, ƀῆρα λιακηρούαρ μὲ βάϊ
Ε βοῦρα νdε βάτηρα, μ' α κοƀίτι μάτςεια.
Τςὶτ (λ) μόι μάτςε, μόι ε σςκρέτη! ι α ƀῆρα ƀούρριτ πηρ dρέκη.
Σςπέιτο θέρα πούλιηνη τη γηνιέενια ƀούρρηνη.
Βούρρι σ' ουγηνιύεκε, πο μάσςα ουθύεκε.

9

Τσάπο, τσάπο νογίτι (λ) τόρι τσάπεια dῦ πσςτῖνι (λ)
Πά ι βοῦρι νdη πολιίτση (λ), βάιτι μίου, έ ι πηρπίου,
'Βάιτι μάτςεια ι φσςίου. Τςίτ, μόι μάτςε, μόι ε σςκρέτη!
Σέ dό τ' ι α ƀῆνι dιάλιιτ ƀρέκη.

10

Ὦ γαιτάν, ὦ γαιτὰν ὦ κού ι γιέετε ατᾶ dέσς;
Αἰὸ νούσε, κίη σςκόι σόνητε μέ dῦ φούρρη, φούρρη ƀούκη
Μέ τρέ κούαι, κούαι σςέγη· χάιdενα βέεμι πηρ dρέκη.
Σ, κὰμ κοῦιτ τ' ι λιέε πέλιατη· λιέερ' ι α Ποπογιέλιιτη.
Ποπογιέλιι δήνdηρη. Κούσς ε νίσι δήνdηρη;
Πηριφτηρέσςα ƀρέσςκηζα, κίη χᾶ μίσςτ' ε γιάρπηριτ,
Πῖ λιήνγουν ε φράσςηριτ (λ).

11

Πὺρ, πὺρ, πὺρ, dέλιεζα
Κού μη φιέετε σόνητε;
Ατιέ πράπα μάλιιτη,
Σκόι ε Πιετρηκάλιιτη.
Θίρρι πούλια ζόκιετη
Ζόκιετ' νdηπηρ κόκιετη.
Σςκάου πέλια νdη dηρράση,
Dηρράτα ουθύε, πέλιηζα ουτςκιύε.
Χέσςτη μ' μόι πέλιηζη, χέσςτη μ',
Πα τη μ' τη ƀλιέε ρούαζα.
'Ρούαζα τη κούκιεζα,
Τη τη 'νκούκιιν κιάφηνη
Γιιθη προγονάτηνη.

12

Νdέζου, ζιάρρ, έ μῶς ουσςούαϊ
Σὲ ιέεμι νdη δέε τη γούαϊ.
Σᾶ τη βέεμι νdη δέε τήνη,
Τη να νdρίτησς πόσι χήννη.

13

Τς' ε bῆρε μίςτη, μόί νούσε;
Ε χάνγρι μάτςαια.
Μάτςεια τς' ουbῆ;
Χύπι vdη λιίς.
Λιίσι τς' ουbῆ;
Ε πρέου σηπάτα.
Σηπάτα τς' ουbῆ;
Ε θέου γοῦρι.
Γοῦρι τς' ουbῆ;
Ε μόρρι λιοῦμι.
Λιοῦμι τς' ουbῆ;
Ε πῖνη κιέετη.
Κιέετη τς' ουbήνη;
Ι χάνγρι ούικου.
Ούικου τς' ουbῆ;
Ε δράου dυφέκου.
Dυφέκου τς' ουbῆ;
Ε μόρρι κατίου·
Κατίου τς' ουbῆ;
Χάνγρι φίκι έ bdίκι.

Ἐκ τῆς Πανδώρας Τόμ. 18, Φυλ. 422. σελ. 280

Γραικικόν.

14

Κικίκου κικιρίκου!
Φώτισε κουμπάρα.
Πᾶμε γιὰ ξύλα;
Ποῦ εἶν τὰ ξύλα;
Εἶναι 'σ τὴ φωτιά;
Ποῦ εἶν' ἡ φωτιά;
Τὴν ἔσβυσε τὸ νερό.
Ποῦ εἶν' τὸ νερό;
Τό 'πιανε τὰ βόϊδια.
Ποῦ εἶν' τὰ βόϊδια;
Εἶναι 'ς τὸ δενδρό.
Ποῦ εἶν' τὸ δενδρό;
Τώ 'κοψε ὁ παππᾶς.
Ποῦν εἶν' ὁ παππᾶς;
'Απέθανε.

15

Πυρ, πυρ, πυρ, πυρ, Ιέκηζα
'Βάιτα πηρ ποορτέκηζα.
Πουρτέκηζα νούκου γιέετα
Γιέετα dραῦτ' ε μάλιτη,
J α 'γκαρκόβα κάλιτη·
Κᾶλι μόρρι ούδηνη
Ούδην ε Κολιόνιση
Πὰς σςτηπῖση ζόνιση.
Κιένι λιίχτε χὰμ, χὰμ, χὰμ,
Ας ε πηριτ, ὦ Σουλειμάν.
Σουλειμάνι νούκ' ε πηρίτι
Ε πηρίτι πουλούμbι
Πουλούμbι να ίκου
Σκόι 'γκᾶ Σελιενίκου.

16

Δέ τρεμίςτι τρῖ σςτηπῖ (α)
Να ουςκρούα Dαγκηλῖ·
Να ουνdοῖ bύθα, νὰ ουνdοῖ.

17

Αμάν πηρρῆνι με dηbόρα κιἡ Σινίτση έ Μαλιςςόδη.
Γιίθη γορίτσα, έ μόλη.

(α) Τὸ χωρίον τοῦτο, Τρεμίστι, ἀνῆκον τέως εἰς τὴν 'Αρβορίαν, κατ' αἴτησιν τῶν Κατοίκων, κατετάχθη ἐπὶ 'Αλῆ Πασσᾶ εἰς τὸ τμῆμα τῆς Δαγκλίας.

Ζςειότη τσᾶ καλανdςῖι· Λίαριότη έ βαρφηρῖ. (λ).
Βυθούκιε διέτη σςτηπῖ· Χοσςτεβιάτητ νούκ' ι dῖ.
Κονιτςότη σςαλιη-dέμα.
Λιαbοβίτη «τὸπ αλλί» (τρκ) γίιθη σςκάρπα έ λίαιθῖ.
Δρανιότητη κουιουνdςῖι (τρκ)· νdη Νίβαν τσᾶ dιελίμουρῖι,
Τη γίιθη πάκ προκοπῖ. Νdη Σςέπερ κασαbαλῖι (τρκ).
Πολιιτςανιότη dςιγερdςῖι (τρκ). Σκορροβίτη Σταμbολῖι.
Σοπικιότη σκεπαρdςῖι. Φλομοβίτη κηλικιερεdςῖι. (τρκ.)

18

Ας ι α θόνι νιῆζη, τη bήνενη dῦζη. Dῦ σίση να ι κᾶ βάσςα, ζῆνη να ε κᾶ bιλιbίλιι (Αρβ) κίη να κηνdῶν Μάιινη εδὲ γίιθη Πρίλλη.

Ας ι α θόνι dῦζη τη bήνενη τρῖζη. Τρῖ κήμb' ι κᾶ περουστία (τρκ), dῦ σίση να ι κᾶ βάτςα, ζῆριν να ε κᾶ bιλιbίλιι, κίη να κηνdῶν Μάιινη, εδὲ γίιθη Πρίλλη.

Ας ι α θόνι τρῖζη τη bήνενη κάτηρ'. Κάτηρ' σίση να ι κᾶ λιόπα, τρῖ κήμb' ι κᾶ περουστία, dῦ τσίτσα να ι κᾶ βάτςα, ζῆριν να ε κᾶ bιλιbίλιι, κίη να κηνdῶν....

Ας ι α θόνι κάτηρ' τη bήνενη πέσση. Πέσση γίίσςτηρ' να ι κᾶ dόρα, κάτηρ' τσίτσα να ι κᾶ λιόπα, τρῖ κήμb....

Ας ι α θόνι πέσση τη bήνενη γιάσςτη. Γιάσςτη bρῖρη να ι κᾶ νdρέεου, πέσση γίίστηρ' να ι κᾶ dόρα, κάτηρ' σίση....

Ας ι α θόνι γιάσςτη τη bήνενη σςτάτη. Σςτάτη βήρρα να ι κᾶ κόκα, γιάσςτη bρῖρη να ι κᾶ νdρέεου, πέσση γίίσςτηρ' να ι κᾶ....

Ας ι α θόνι σςτάτη τη bήνενη τέτη. Τέτη σίση να ι κᾶ bούσςτηρα, σςτάτη βήρρα να ι κᾶ κόκα, γιάσςτη bρῖρη να ι κᾶ νdρέεου, πέσση γίίσςτηρ....

Ας ι α θόνι τέτη τη bήνενη νήντη. Νήντη μούαιησς λίίνdετ dιάλιι, τέτη τσίτσα να ι κᾶ bούσςτηρα, σςτάτη βήρρα....

Ας ι α θόνι νήντη τη bήνενη διέτη. "Διέτη σίση να ι κᾶ dόσα νήντη μούαιεσς λίίνdετ dιάλιι, τέτη σίση να ι κᾶ bούσςτηρα....

Ας ι α θόνι διέτη τ' bήνεν νιημbηδιέτη. Νιημέετ' μούχιεσς πίλετ μήζι, διέτη σίση να ι κᾶ dόσα, νήντη μούχιεσς λίίν....

Ας θόνι νιημέετη τη bήνην dυμέετη. Dυμέετ' μούαις ήσςτη μότι, νιημέετ μούχιεσς πίλετ μήζι, διέτη σίση ι κᾶ dόσα, νήντη μούχιεσς λίίνdετ dιάλιι, τέτη σίση ι κᾶ bούσςτηρα, σςτάτη βήρρα ι κᾶ κόκα, γιάσςτη bρῖρη ι κᾶ νdρέεου....

19

Πυρ, πυρ, πυρ, πυρ, Γέκηζα, βάιτση πηρ πουρτέκηζα.
Πουρτέκηζα νοῦκου γιέετση, γιέετση ζόγουν ε μάλιιτη,
Ι α 'γκαρκόβα κάλιιτη. Κᾶλιι βάιτι Dούρρηση,
Ndη κατοῦντ τη πούλῖηση.
Πούλια bήρι κα, κα, κα, ας ε πηρῖτ ῶ ιμ-βηλᾶ.
Ιμ-βηλὰ νούκη ε πηρίτι. Ε πηρίτι πουλούμbι.
Πουλούμbι ε χούμbι, γαλόφι ε μόρρι.

20

Τὸ ἑπόμενον ᾄδουσιν αἱ γυναῖκες φέρουσαι μέταλλον εν τῇ χειρί, καὶ ἰδίως ὅταν θέλωσι νὰ θεραπεύσωσι δι' ἐξορκισμῶν ἐξανθήματα τῆς ἐπιδερμίδος, ἐπὶ τῆς νέας σελήνης.

Χήνν' ε ρέε, βάτς' ε ρέε, ίκε ε βιέτηρη, άρδε ε ρέε.
Πε τη γίθα χάνγρε έ λίέε, Κητὴ τη χᾶς, έ τ' μῶς ε λίέεσς.
Τί γηρσέτ, ούνη σςηνdέτ.

21

Διόστε πλίάκου γιούλιηζαὶ, ρότο μόὶ βασιλιικό,
Μέ τη τρῖ τη bίιατη » »
Θότ' ε μάδεια: μη μαρτὸ » »
Θότη πλιάκου: τς' bούρρη dῶ; » »
Dούα bούρρη καπεdὰν » »
Μὲ πισκίόλ' έ ιαταγὰν. » »
Θότ' ε μέτημεια: μη μαρτὸ » »
Θότη πλιάκου: τς' bούρρη dῶ; » »
Dούα bούρρη τερηζῖ [τρκ) » »
Τη μη μbᾶνiη νdη πηκιῖ. » »
Θότ' ε τρέτα: μὴ μαρτὸ » »
Θότη πλιάκου: τς' bούρρη dῶ; » »
Dούα bούρρη bαζεργιὰν (τρκ) » »
Τα μη 'μbέσςνίη νdη καφτάν. » »

22

'Βίνιηνη, βίνιηνη, νιἧ κιύμ μὲ Dαρδάρκα.
'Βίνιηνη, βίνιηνη, νdη dέρη τη χάνιτ (τρκ).
Ὦ χανdεὶ (τρκ.), μορὲ ι μιέρη,
Ας να χὰπ τὶ κητὴ dέρη,
Σὲ νὰ κῶρρι κηιὸ έερη
Πα νη κιίτ 'κα νι' όκη βέερη.
Κῶρρε, κῶρρε, σᾶ ουλιόδε
Ι' ουμβούτσνη dούαρτ μὲ ρόδε.

23

Ὦ μόί τι, κίη κούκρ μέλίη, μῶ;μὴ γιέετε τεστεμέλίη;
Τεστεμbέλίη τέμ, τη χόλη, τη κίην ίσουρ' μόλη μόλη
Κίη ράχου τήρη Σταμbόλη, Γαλάτην έ Γιελιbόλη,
Σαμbὸλ, ουλιέκτς άνη μb' άνη, κίη να μbᾶι bούρρατη τάνη.
Τς' φάί ιου κάμ, ῶ μόί τη μάρρα; bούρρατ ιου α χᾶνγρι μουρτάία.

24

Dόλα νdη παζᾶρη πά πλιέεβα νιἧ πούλιη· Πούλια bήντε κόκιε βέε, τσούπα dρίθτε πετανὶκ, γιέλι πο κηνdόντε, dρου μbή dρου φλιυτυρόντε.

Dόλα νdη παζᾶρη, πά bλιέεβα νιἧ ρόση· Ρόσα bήντε βὰκ, βὰκ, βὰκ, πούλια bήντε κόκιε βέε, τσούπα dρίθτε πετανὶκ, γιέλι πο κηνdόντε, dρου μbη dρου φλιυτρόντε.

Dόλια νdη παζᾶρη, πὰ bλιέεβα νιἧ πάτη. Πάτα bήντε πὰτ πὰτ πὰτ, ρόσα bήντε βὰκ βὰκ βὰκ, πούλια bήντε κόκιε βέε, τσούπα dρίθτε πετανὶκ, γιέλι πο. . .

Dόλια νdη παζᾶρη πὰ bλιέεβα νιἧ dέλιε. Dέλιεια θόσςτε μίλιη μη μούα, πάτα bήντε πὰτ πὰτ πὰτ, ρόσα bήντε βὰκ βὰκ βὰκ πούλια. . . .

Dόλια νdη παζᾶρη πὰ bλιέεβα νιἧ λιόπη. Λιόπα θόσςτε μίλιη μη μούα, dέλιεια θόσςτε ιό, πο μούα, πάτα bήντε πάτ. . . .

Dόλια νdη παζᾶρη πὰ bλιέεβα νιἧ κᾶλιη. Κᾶλιι θόσςτε χύπη μη μούα, λιόπα θόσςτε μίλιη μη μούα, dέλιεια θόσςτε, ιό, πο μούα, πάτα bήντε πὰτ πάτ. . . .

Bksh

Dόλια νdη παζᾶρη πά μόρρα νιῆ πλιάκη. Πλιάκα θόσςτε, φλιῖ μὲ μούα, κᾶλι θόσςτε χύπη μη μούα, λιόπα θόσςτε μίλιη μη μούα, dέλιsια θόσςτε ιό, πο μούα, πάτα bήντε πάτ πάτ πάτ, ρόσα bήντε....

Dόλια νdη παζᾶρη πα μόρρα νιῆ τςούπη. Τςούπα θόσςτε φλιῖ με μούα, πλιάκα θόσς, ιό, πο με μούα. Τύτ' μόι πλιάκη, σέ σ' τη dούα χάιde τί, τςούπη, μὲ μούα.

25

Ἴςνιν dῦ κουνάτα bάσςκη
Θόσςτε νιῆρα τιάτηρηση,
Τ' ου bήιημη bούρραβε δοῦνη
Τ' ου ίκηιημη 'γκᾶ νιῆ νάτη
Τ' ου λιέεμη ςς τρέτετη θάτη.

26

Ὁ χορεύων προσκαλεῖ τοὺς ἄλλους εἰς τὸν χορόν.

Τῖρ, Τῖρ, τῖρ, μόι βάλε,
Νγρέου, ῶ...ζότ ζέερου νdη βάλε
Νdῆ μῶς μούνd, dάλιε γκα dάλιε.

27

Ἔκρῖδα, γκρῖδα σῖ τσιρούα, Ἔάιτα, βάιτα νdη νιῆ γρούα,
Αιὸ γρούαια σ' μη dέςς, Πάσηκε κράχητη μὲ λιέςς..

28

Νdρίκουλ' ῶ, γιέγιεμ ῶ, κοῦσς μαρτόνει;
Κρυε-καλιέσςι, κατσιδίλιι.
Τς' κήγκ' ι θόσςιν;
Ὦ ε ρήνdα παρημήνdα,
Μουζελιίτσι, κατσιδίλιι.
Dιάλι' ι λιία έ νουσε-μῖρι
Γῖελη λιήνκ, πηρποῦθ ουλίρι.

29

Β'ε dηbόρη μάλιεδε, μάλιεδ' εδὲ πύλεδε.
Μάλι μbη μάλι bαρίτουρη με dςόκεν (λ) τη γρίτουρη.
Κού μη dῖ ε ζέζα γρούα, σὲ dςόκεια μ' ουγρίς μούα;
Τη dῖ, ὢ bούρρη, τη dῖ, κιηκοῦρ σ' μη ρῖ vdη σςτηπῖ.
Βούρρι κίη bαρὲτ κουρbὲτ, ήσςτη σῖ σςεκιὲρ vεbὲτ (Αρβ.).
Βούρρι κιη ρῖ vdη σςτηπῖ ήσςτη σῖ λιουγάτ ι ζῖ.

30

Κιέε νιῆ dιάλιη, εδὲ νιῆ πλιάκη—θᾶ dιάλιι σήμησα—Βαbάϊ τς' μιεστηρῖ να κῖσς;—Κῖσς ζακὸν βέντε πηρ γιάχ· ιά τέκ, ήσςτ', εδὲ dυφέκου—Πάκ τςάρκ, εδὲ πᾶ κονdάκ—Ε μόρρι dιάλιι dυφέκουν—dόντε τη βέειη πηρ γιάχ—dόλιι έ βάιτι vdη νιῆ βήνd—Να γιέττι ατιὲ τρὲ λιίσα. Dῦ τη θᾶτ' έ νιῆ πάα φλιέτη — Να έρδην τρὲ τούρτουιη—É κιενdρούαν μbη νιῆ dέγη—Χόκι έ ου ρᾶ dιάλιηθι.—Dῦ ίκην έ νιῆ σςπητόι—É να βάτε vdη νιῆ φςάτ—Αύ φςάτι τρῖ σςτηπῖ—Dῦ πάα θεμέλι, νιῆ πάα κούλιμ — Γιέετ τρῖ πλιάκα vdη νιῆ χενdέκ—Dῦ τη βλέκουρ, νιῆ πάα σςπῦρτ—Πυέτι ατὴ πάα σςπῦρτ— Κού τη ζιέενι ούνη κητὴ τούρτουλ;—É ι θᾶ κιό πᾶ σπῦρτ— Jά τεκ' ιάν' ατῶ τρῖ πότςε — Dῦ πάα φούνd, έ νιῆ πᾶ bύθη—Σςτίου τούρτουλιν κι' ι σςπητόι—Ίκη, λιήγκου, έ θέλιατ ρίθ—Χάνγρι, χάνγρι σᾶ ουγκῖνι—Γόια γοῦρ, έ bάρκου dηρράση—É πυέτι πλιάκην πράπη—Κού κᾶ ούιη σὲ ουdόγια;—Jά τεκ' ιάν' ατᾶ τρὲ κρόνιε—Dῦ τη θᾶτ' έ νιῆ πάα ούιη—Πίου έ πίου σᾶ σ' ι ουλιάγην άς bούζητη.

31

Τὰ περίχωρα τῆς Κορυτσᾶς, τὸ κυριώτερον χαρακτιριστικὸν ἑκάστου χωρίου

Dίλινι vdη χάν, Τσανγονι - ᾶρε:
Μbίλνι πράς, μόϊ Ζημbλιακᾶρε.
Κουλότνι λιόπητ, Πλιασᾶρε. ά Παλιασᾶρε.
Ndη πηρρούα, μόϊ Κουτς - ᾶρε.
Γκαρκὸ κᾶλιιν, Βελιορτ - ᾶρκη.
Ndη μουλῖ, μόϊ Dισςνιτσ - ᾶρε.
Βῶνι σςκάρπα, μόϊ Βρτς - ᾶρε.

Ndη χαμάμ, ῶ μόι Κορτς - ᾶρε.
Βῶνι bούκκη, μόι Mbοριε - ᾶρε.
Πουλίπηbάρδα, Dρενοб-ᾶρε
Μαγιστᾶρε Bobοσςτᾶρε.
Σςοῦρρη μb' οῦρη, Dбοραν - άρκα.
Βῆν φηνγίλ, Καμενιτσ - άρκη.
Μὲ dυφὲκ, ῶ μόι Φλίοκι - ᾶρε.
Βῆνι bραχόμ, Πολίενᾶρε.
Ndη dηρστίλιη, Dηρσνικ - ᾶρε
Βῆν κηλίκιέρε, μόι Γίαντς - ᾶρε.
Βῆνι bούρρα, Γοσκοб - ᾶρε.
Βῆνι бηρέσςτη, Ἀσκοπ - ᾶρε.
Ndη καλιᾶ Ζαγραdισςτ - ᾶρε.
Ndη πῦλ, ιοῦ Γίονομαб - ᾶρε
Ndη τεκιέ, μόι Μελίτςανάκε.
'Βέερ' ε μῖρη, Ἐιντςανάκε.
Ζῖννι νγίάλια, Μαλίκιᾶρκα.

32

Ἡ κολοκύνθη.

Κούγκουλ νάτη, κούγκουλ dίτη, ουτῶφσςι μορὲ Εῦγίίτη (λ).
Κητὴ φάρη, κίη να κίίττη, γίίθη bότην ε φιλίκιτη.
Ὦ κούγκουλ, τ' ουτςῶρτη φάρα, κουdῶ σςκῶνι τη γιέενι πηρπάρκ.
Κούγκουλι τςάλμ' ε καdίνιετ, σὶ τςομάγεια ε αριdςίνιετ.
Ουγρῖτς' έ бάίτςη Πηρμέτ, κούγκουλ γιέετςη νdη χειбέτ (τρκ).
Βάίτς' εςὲ νdη Σελίενίτςη, κούγκουλ πᾶτςη νdη πολίίτση (λ).
Ουγγρῖτς' έ бάίτςη Jανίνη, με κούγκουλ bάρκουν μ' α 'μφρῦνη.
Ε κοῦρ бάίτςη Γίροκάστρη, κούγκουλ πᾶτςη νdη τς' dῶ bάσςτη.
Κούγκουλι κί' ουρρίτ νdη бέεση, ζσῦρι γάρδιν ε χαλίέεση (λ)
Κοῦσς τη χάίη dότη бdέση, dότ' ι Ψιέερη λιέςςτ' ε κρέεση.
Κούγκουλ dρέκη, κούγκουλ dάρκη, ῶ κούγκουλ νήμα τη μᾶρτη.
Κούγκουλι μбη dίττ' ε ζῖση (λ) να τςπόι φούνdιν ε κουςῖση

33

Περὶ μέθης

Κοῦς πῖ βέερην ὲ ρακῖνη, μὲ νιῆ τρᾶ ε κᾶ σ;τηπῖνη.
Μὸι ρακῖ, μὸι bουκουρόσσε, μη πηρπιὲι κιὸσςε μδη κιόσςε.
Μὸι ρακίια νdη φιλιdςὰν, κοῦπς τη πῖ bήνετ σουλτάν.
Μὸι ρακῖ dièρσ' ε καζάνιτ (τρκ) σὲτ;' ι bῆν ζινdςίρ φιλιdςὰνιτ.

34

τοῦ ποιμένος

Θόσς ε bίια πηρ bαbάνη, κοῦρ αιό νίστε τ' α κιᾶνίη.
Κοῦρ πηρδίσςνιε λήρηνη, έ μίρνιε γηρτςἠρηνη
Νd' ατᾶ μάλιε μέ dνbόρη, κιέθν'ε dέσςτη μὲ κημbῶρη.
dερη— bάρδι bαbά !

35

τοῦ ἐπαίτου

Ἰὼ τς' κηρκὸν, ῶ ι μιέερι πλιάκ; Μῶς dῶ τσὰ bούκη τη τ' άπ;
Μὸι ζόννίη, σςὰχ ζόννίηνη, bούκη κάμ πλιότ dόρbηνη.
Πο τς' κηρκὸν, ῶ ι μιέερι πλιάκ; Μῶς dῶ τσὰ βέερη τη τ' άπ;
Μόι ζόννίη, σςὰχ ζόννιηνη, βέερη κάμ πλιότ πλόσιηνη.
Πο τςή κηρκὸν, ι μιέερι πλιάκ; Μῶς dῶ νιῆ νούσε τη τ' άπ;
Μόι ζόννίη, σςὰχ ζόννιηνη, μ' ημbλιησόβε γόίηνη.

36

Νήμη πᾶτς, ῶ σερασκιέρ, κιη να σςποῦρε νdη σεφὲρ
Βῆρι ζοτ - ῦνη κιερὲμ, πηρ γιάσςτη μούαὶ ουκθέεμ'.
Γρᾶτη τόνα μῖρ' ι γιέεμμ', τσᾶ μὲ bὰρ' έ τσᾶ μὲ dιέμ'.

37

Ζοῦ έ να bλιούκν μουλίρι, μὲ τρῖ πίκα ούιίη βίρι'
Τη νήντηνη να ε bλιόι, τη διέτην ε σςτερόι,
Βάτε πλιάκκα ε λίησςόι.

88

Τη πηρπιέτην ε Ιτγᾶριτ μδᾶρ ι dόρbηνη γομᾶριτ.
Ὦ γομᾶρ, μορὲ γομᾶρ, τί μὴ κ'ήνηκε ἰadιγἰᾶρ (λ).
Θότη κρούσχκ κρούσκησῃ νdηπηο δέτς τη μούσκησῃ
Πα dηγιό, μόι ζόννια κρούτσκη, σὲ γομᾶρι νὰ ουbῆ μούσκη,
Πα νὰ σιὲλ τρῖ πάλιη χειbὲ dῦ πηρ κρούτσκην, νιῆ πηρ νέε.
Κοndίλιη, σζόκιε, κονdίλιη κονdίλιη τη σκρούχνι κάρτη
Δότ' ι σκρούχνι κάρτη πέσκουτ. Πέσκου σκάου, ε ουμbῦτ νdη πούς.

Ἐν Χαονίᾳ μεταξὺ Ἰχορμόδου καὶ Τεπελενίου, πατρίδος τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, σώζεται μία μεγάλη πλάτανος, τὴν ὁποίαν καὶ ἐπὶ Ἀλῆ Πασσᾶ εἶχον ἐν χρήσει οἱ λησταὶ τοῦ χορμόδου ᾗ ἐθεώρουν ὡς ἱεράν. Ἐντὸς τοῦ κοίλου κορμοῦ αὐτῆς ἐκάθητο συνήθως εἷς ἐκ τῆς συμμορίας τῶν ληστῶν τῆς περιοχῆς τοῦ Χορμόδου, καί, ὁσάκις αὐτοὶ συνελάμβανον καθ' ὁδὸν αἰχμάλωτόν τινα (κυρίως ἐπὶ σιτοδείας), τὸν προσῆγον ἐνώπιον τοῦ παραδόξου αὐτοῦ μαντείου, καὶ τότε ὁ ἀρχηγὸς τῆς συμμορίας ἠρώτα εἰς τοὺς σωζομένους τούτους Ἀλβανικοὺς στίχους, λέγων:

Τσὴ τ' ι bῆνί κητῖ, ὦ ρἀπ;=τί νὰ κάμω τούτου, ὦ πλάτανε;
Ἀπόκρ. Μέρρ' ι τς' κᾶ, έ μῶς ε γκᾶ.=τάρε του ὅ,τι ἔχει, καὶ μὴ τὸν πειράζεις.

ΑΣΜΑΤΑ

Ἀδόμενα κατά τινας ὡρισμένας ἡμέρας.

1

Τοῦ Ἁγίου Λαζάρου.

Λάζηρι, σχην Λάζηρι·
Μῶς πᾶτη Λαζούαρη;
Nde κρῶί ι φαρκούαρη
Τε φηρκόντε σπάτηνη,
Σπάτηνη τῆ ζότιτη.
Ας να επ τρῖ κόκιε δέε,
Ασςτρύ πᾶτς τρῖ πήνdη κιέε.
Σᾶ κιέπρα (λ) εδέ dράσα
Ἀκιε νούσε, άκιε δάτσα.
Σᾶ λιέσς μbί τρεκιίν dέσς,
Ἀκιε bερεκιέτ (τρκ.) τη κέεσς.
Σᾶ λιέσς μbί τρεκιίν bούκι
Ἀκιε πάρε (τρκ.) μbη νιῆ μουαί.

2

Ὅμοιον.

Ω πουλούμθ, ῶ πουλούμθο.
Μῶς μη πές Λαζούαρη;
Κητοῦ dρέίτ μη σκούχνη,
Ndη dέρη τη ζότιτη.
Αὐ ζότ σεκιῦς; πουνῶν!
Κιλ' (λ) έ άσπηρ' (λτν) νουμουρῶν.
Dαροβίτ (λ) Λαζούαρη,

Ασστοῦ dᾶλιτς γηζούαρη;
Μέ dιάθη νdη νάπηζη (λ)
Μέ νούτε πηρ κιάφηζη.
Σᾶ λιούλε νdη Τομῶρ (λ),
Ἀκίε νούσε νdη χοbῶρ.
Σᾶ λιούλιε νdη κιερσεῖ,
Ἀκίε dιέμ' νdηπηρ σετηπῖ

3

Ὅμοιον ἐν Ἑλλάδι.

Ἔρδι Λιάζηρι μbη dέρη
Βιέρ' ι πούλιηση τῆ πιέδη (λ).

Jέπνι Λιάζηριτ νιῆ bέε
Σὲ ουέρρ, έ dότη bέε,
Dότη βέιη νdη Μορέε
Jάνη τούρκιιτ ε κρησετέε (ρη)
Χάνη γιάλιπ, έ μόνο Γρ.) bέε
Γκ' ατιὲ πάρα βιέν ανdάρα (γρ.)
Σσήν Μηρία τυε κλιᾶρα
Τυε κλιᾶρ' έ τυε θίρρη,
Σέ ι βράνη μονοbίρρη (λ).
Μbηλίιθνι λιούλιε, λιούλιε μάλιιτ
Τη ι α bῆμη τόρρη (Ἰτλ.) βάρριτ.

Πρὶν τῆς Μεσοπεντηκοστῆς (κατὰ τὰ Ῥουσάλια) τὰ παιδία ἔχοντα μεθ' ἑαυτῶν ἕνα ἐνδεδυμένον μὲ κλάδους ἐπικαλοῦνται βροχήν. Ὁ δαφνοφόρος καλεῖται, Δορdολιέτσε.

4

Ὠ Ιλιία, Ιλιία (λ)
Πεοπερούγα (λ) ρούγηζαῖ·
Βιέρη σ,ῖ, ῶ περηνdῖ,
Σὲ κιλίνη τσᾶ bαρφηρῖ
Μὲ λιότ' έ μὲ λιογορῖ (λ).
Θέκηρι γιέερ' μbη τσατῖ (τρκ).
Γροῦρι γιέρ' μbη περηνdῖ.
Κύριε ἐλέησον (τρίς).

5

Ἐν Μπερατίῳ

Dορdολιέτσε (λ) bιέρη σεῖ.
Ὤ ι ζότι σεηνd Ηλῖ!
Ας να έπ νιῆ πίκη σεῖ
Τη να bήνετ γρoῦρ' ι ρῖ
Νιῆ καρρόκιε (λ) νιῆ καλῖ.
Jοῦ σεενιτῶρη, πιαμbέρη (τρκ)
Κίη ιου λιούτεμι πηρ χέρη,
Λιούτιι ζόννιης σεην Μηρῖ
Μὲ κρύκι, έ μὲ λιουbαρῖ (λ).

6

Ρόνα, ρόνα, Πεπερονα, (λ)
Βιέρη σεῖ μbί άρατ' τόνα
Τη bήνετη γρούρητη,
Τῆ χάνη καχούρητη ('Αρb).
Τη bήνετη μισηρία ('Αρb).
Κίη τη χάνη τουρκιηρία.

7

Ἄδουσιν τὰ παιδία κατὰ Μάϊον ἐπικαλούμενα βροχήν.

Μάιι, Μάιι, ρίτ' να λιέσετη
Σῖ βλασταρέια νη bηρέσετη
Σῖ bίσετι ι κάλιιτη
Σῖ dροῦρη τη μάλιιτη
Σῖ κούτ' (λ) ι παζάριτη.

8

Τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων.

Ω κολιένdρα (λ) μελιένdρα.
Μιρη - dίτα, μόι καdήνη (λ)
Μῖρη σὸd, μῖρη μότη
Ασστοῦ dᾶλιτς πηρ σεοῦμη μότη.
Dίλι καdήνηζ' ε σετηπίση.
Χάπ dέρην ε περηνdίση
Νdσίρ κουλάκν' ε ζοτηρῖτη.
Dίλι, μόι, dᾶλιτς ε bάρδη
Γιέρ' μότ μὲ νιῆ dιάλιη.

Dίλι, μόί, dᾶλιτς ε κούκιε
Γιέρ' μότ μὲ νιῆ νούσε.

9

"Ομοιον (ἐν Σκόδρᾳ).

Μίρη - dίτα πηρ κηλάνα (λ)
Μὲ νιῆ πὰρ κούπα τ' ἀργιάνα.
Μίρη σὸd, ἑ μίρη μὸτ
Να νdιμὸ, ι λιούμι ζότ!
Dέλι, ζόία, ζόί' ε σστηπῖση
Μὲ κουλιάτς τη ζοτηνῖση·
Dέλι, ἑ dέλι, ἑ dᾶλιτς ἑ bάρδη,
Σόd μὲ bάρρ' ἑ μότ μὲ dιάλιη.
Κητοὺ κᾶ νιῆ σ;έι 'τη μῖρη, σ;έι [τη μῖρη,
Κᾶλιη καμη - bάρδη, βίθε τ [πηραρούαμε
Ζόίη τη 'γκαρκούαμε.
"Απο dέελι, ἀπο σκόίμη;

10

Τὸ μέγα Πάσχα.

Νικουλίίτσα 'ς̀ε Γραμμόσι
Νdη μέστ να ρήνηκε ριστόσι (λ)
Κιήννηκε τρίμμι εδὲ βάσςα.
Σήμηση βάνν' ἑ ι θάνη'.
Τη ζοῦ γιάρπηρι τητ - bίιη.—
Νd' ε ζοῦ γιάρπηρι ουσςηρῶφτη.
Νd' ε ζοῦ τρίμμι ουτρασςηγῶφτη.

11

"Ομοιον τοῦ Πάσχα.

Βελίίκοια (λ) ζbρίστε μάλιιτ
Τουκε dρέδουρη φῖλ ᾶριτ.
Πῶ dρέθ ᾶρ, ἑ πῶ πουνῶν,
Κησοῦλιη Κρίσςτιτ ι νdηρτῶν.
'Βελίίκοια dσbρίστε μάλιιτ
Τουκε dρέδουρη φῖλ ᾶριτ,
Πῶ dρὲθ πῶ κίηνdὶς με dόρη,
Ι bην Κρίσςτιτ νιῆ κουρῶρη.
'Βελίίκοια νdηπηρ μάλι
Τουκε dρέδουρ' μηνdάφσ; ἀλ.
Νdηπηρ μάλι ἑ νdηπηρ τσούκη (λ)
Ζότιτ Κρίσςτ ι bῆν κηπούτσςη.

12

Ἐν Μπερατίῳ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου κατὰ Ἰούνιον μῆνα ᾄδουσι τὰ παιδία (ἀπόσπασμα)

Τρίκο, τρίκο, ι σςην Γίίνι,
Σὲ να βιέεν Ζότ' ι σςην Πίέτρη.
Ι σςην Γίίνι ἐρθ, ἑ σςκόι,
Ι σςην Πίέτρι να αφηρόι.

13

Γεγικὸν κωμικόν.

Σςῖ, σςῖ, λιάγα σςῖ,
Πόρδι πλιάκα νη σστηπῖ,
Βᾶνι dῦ κουλιάτς τη ζῖι
Νιᾶ ε πήκι, ἑ νιᾶ ε dόκι.
Ε ι α δᾶ Γιόνιτ πηρ σςόκι.

14

Τὴν πρώτην Μαρτίου, ἡμέραν τῆς ἀνοίξεως αἱ παρθένοι ἐν Κορυτσᾷ περιδένουσαι μίαν κοκκίνην Ταινίαν ἢ περὶ τὸν λαιμὸν ἢ περὶ τὴν χεῖρα ᾄδουσι:

Δηληνdύσςε, dηληνdύσςε!
Νὰ κήτ' βερῶρε τη κούκιε
Τη μ' α σςπίεσ; ἀνης dέετιτ,
Τη μη σιέλτ; bούκη σςηνdέτιτ

15

"Ομοιον, ὅπερ ᾄδουσιν ἐπίσης τὴν πρώτην Μαρτίου, ὡς ἀρὰν κατὰ ὄφεων καὶ ἄλλων τοιούτων βλαπτικῶν ζώων.

Ίκηνι, γιηρπῆνι, ίκηνι, σστηρπῆνι,
Σὲ βιέεν ι 'Βαγγιελισμόι
Πὰ ίου βρέτ, ἑ πὰ ίου πρέτ
Μὲ κόρδ' εδὲ μὲ dυφέκ.

16

Τὴν Μεγάλην Πέμπτην.

Ρῖ, ρῖ, σςηνd Πλῖ,

Ω ε ζόνι' ε σςήν Μηρῖ!
Μbη νιῆ φρὸν τη άκουλτη.
Μbᾶ ὧρη, μbᾶ κόρη,
Μbᾶ ζόνν' ε Κρίσςτ μbη dόρη.

17

Σςκόι ζότι Κρίσςτ ι γιᾶλη
Τςὴ bήν ατῦ, ὧ ιμμῆ;
'Ας χᾶ γιῆ, έ άς πῖ γιῆ.
Κοῦσς τη τη κουιτόνιη τῦ,
Βίρι ίμ, ι βέτημι!
Ζῖ πᾶστη, ζῖ μῶς πᾶστη,
Κοῦρρη dιάλιη γιάκ μῶς γιέεττη·
Ω ι ζότ' ι σςήνd Ηλῖ!
Ῥούκι ε κητὴ σςηπῖ,
Μέ κρύκι έ μὲ ρούαζα.

18

Ὅμοιον, ὡς προσευχή.

Ατιέ λιάρτ νd' ατῶ συρῖ (λ)
Κιήνηκε ζῶνι' ε σςὴν Μηρῖ.
Σςκόι ζότι Κρίσςτ ι γιᾶλη
Τυκε κουδηνdούαρη
Τυκε μπσαλτηρούαρη:
Τςὴ bήν, σςὴν Μηρῖ, κητού;
Πῶ bῆνι δέε, πῶ bῆνι κοδέ (λ).
Ω θουμbα-θουμbούκρι!
Ω γοσςdη-γοσςdούαρι!
Κοῦτς τη τη κουιτόνιη τῦ
Γκᾶ τρῖ χέρηζη νdη νάτη,
Γιὴ τη κέκιε άυ μῶς πάττη,
Ἀς πηρ φάρη, ἀς πηρ φίς,
Ἀς πηρ μότηρ' έ πηρ βηλᾶ,
Ἀς πηρ νήν' έ πηρ bαbᾶ.
Σέ ιάμ σςπάτη περηνdίε,
Ι βῖνι ρέθ ασᾶι σςτηπίε
Ιάμ μbῖ κρύε ασᾶι φημίιε.

19

Ὅμοιον Γραικικὸν Ἀδόμενον ἐν Πελοποννήσῳ κατὰ τὰς ἐπὶ ἀνομβρίας λιτανείας.

Πιπερίτσα, γλιγωρίτσα,
Γλίγωρο νερὸ νὰ ρίξῃς
Στὰ σιτάρια 'ς τὰ σμιγάδια,
Σ τῶν φτωχῶν τὰ παρασπόρια.
Θεέ μ', βρέξ' ἕνα νερὸ,
Να νερὸ θαυματουργό.
Θεέ μ' βρέξε, θεέ μ βρέξε...

ΑΛΒΑΝΙΚΑ ΑΣΜΑΤΑ ΓΑΜΗΛΙΑ

(Κήνκα Σςκιύπε dασημῶρε)

Ἔναρξις τοῦ γάμου

Κηνdὸ να, ὧ ζόγου ι βέρης, νdῶ κηνdὸ, νdῶ μῶς κηνdό.
Σὲ νέε dάσημην ε νίσημη » » » »
Φτούαμ γίιθη φάρ' έ φίσινη » » » »
Φτούαμ γίιθη κρούσςκιιτ τάνη » » » »
Κούμητρη, εδὲ βηλάμη » » » »
Μαρτόιμη δήνdηριν (α) τρίμνη » » » »

(α) τίθεται τὸ ὄνομα τοῦ γαμβροῦ.

2

Dότη τη μάρρ, ῶ δλαστᾶρ ι γιάτη, dότη τη μάρρ
Dότη τη μάρρ τη dιέλιην νdαι νάτη, » »—
Πα bήνεμ ῦλ, έ ρῦνι νdη ρέτη, έ σ' μη μὲρρ dῶτ.—
Ούν' bήνεμ χήνη δῖνι έ τη νdιέκη, dότη τη μάρρ.
Dότη τη μάρρ, ῶ ῦλ ι dρίτηση,
Τη dιέλιηνη 'γκᾶ μέσ' ι dίτηση.

3

Μὴ dόγιε, μη μbούςε βηρὲρ, ῶ νdη ζέμbρη μη θέερ!
Σὸd, ά νέσσηρ'; κούρ μη μέρρ; » » »
Πηρ dῦ ιάδη δῖνι τη μάρρ, μόι κιεπαλα—χιλὰλ (τρκ).
Dότ τη μάρρ, ῶ ῦλ ι dρίτηση, τη dιέλιηνη πᾶς μέτιτ dίτηση

4

Να μbίου τρανταφίλι μbη dέρη, σὲ ζυμbύλι, σὲ τρανταφίλι.
'Βάλη κούτς dότ' ι μάρρη έρη; » » » »
Να κιήνηκε νούτεια ιόνη » » » »
'Βάτε διέχηρρι τ' α τσόνιη, bήι τ' α νγρέερ' έ σ' ε νγρέὲ dῶτ.
Πα κοῦρ δάτε δήνdηρ τρίμι, ε νγρῖτι ε φλιουτυρόι,
Βρένdα νdη χόd' ε λιησςόι.

5

Πενdςέρε (τρκ) πόρτη μbί πόρτη (ιτλ.)
Σ' μη μὲρρ dῶτ σὲ ιάμ ε φόρτη.
Jάμ ε bίια ε ζότιτ (τὸ πατρικόν της ὄνομα).
Jάμ ε πηρκηδέλιουρη, μὲ σςεκιὲρ ιάμ 'μbέλιουρη.

6

Κού κηνdόιηνη ατῶ φηλήνdσα;
Ατιὲ λιάρτ νd' ατῶ dηλίνια (λ).
Κημbηκούκιε, μόι φηλήνdση,
Θούα ια μb' αδάζη τήνdη.
Θὲμ τη δέτε τη μάρρ νιῆζη
Τ' α κέεμ, κιη τη λιῶς μὲ τήζη.

7

'Ρῖντε δήνdηρι τε σςάλα φόρτ ι πικηλούαρη.
Μῶς, dιάλιο, πηρ κρύετ τάτ, μῶς ρῖ ζημηρούαρη.
Σὲ bαbάι κιη τη κᾶ τῦνη, σ' τη λιῆ πᾶ μαρτούαρη.
Νήνεια κιη τη κᾶ τῦνη, σ' τη λιῆ πᾶ γηζούαρη.

8

Τη đηργόι νούσεϊκ νιῆ κάρτη, ϐάλη τς' τη κᾶ σςκρούαρη;
Τςή τ' ιου-θὲμ, ῶ σςόκητ ε μἵιη, φὸρτ μη κᾶ κϊερτούαρη·
Μῶς μη ϐῖσς μὲ κρούσςκϊη σςοῦμη
Σέ μη γϊέεν άρατη μb' ούδη
Πα μ' ι πρίσς, μ' ι bὴν ρημούλη.

9

Τς' κέε, ῶ dιάλϊη, κϊη μεντόνεε;
Μῶς ι ουμεντῶ dιαλϊηρῖση,
Σέ dιάλϊη μῆ σ' ϐήνεε κοῦρρη.
Πο ι ουμεντῶ πλϊεκϊηρῖση
Σὲ bήνεε δήντηρ' μέ νούτε.

10

D,ϐίσς ρόϐατ ε dιαλϊηρῖση
'Μϐίσς ρόϐατ ε δηνdηρῖτη.
Τη τη νίσηνϊη bαbάι δήνdηρ'
Τη μη βέεσς ατή κουρῶρη
Μέ νούσεν σῖ γϊερακϊίνη.
Βαbάι δήνdηρ' τη κᾶ νίσουρη
'Ρόbατ Jονῖν' τ' ι κᾶ κϊηνdίσουρη.

11

Μ' α μbᾶν φέστενη μbη νι' άνη, (μορέ dιάλϊη !)
Πισκϊόλατ έ ιαταγάνη
Νισςάνη (τρκ.) κϊη κέε μbη bάλη·
Τί ιέε dιάλϊη σιμῶς dιάλϊη·
Κοῦρ μη μέρρ dυφέκν' ε λϊᾶρη,
Σῖ ϐεζϊρ μbί πασςαλάρη (τρκ.).

12

Nd' ατὴ σςέσς, νd' ατὴ μειdάν (τρκ.)
Dάλϊηκε δήνdηρι Αιάν (τρκ.)
Σςουκόνι ε τς' φουστάν κϊη μbᾶν,
Τεγέλϊατ με κλαποdάν (τρκ.),
Φερμελϊένη γϊίθη ᾶρ,
Σούμbουλατ μαργαριτᾶρ.
Μέσθιν γκϊέσςουρ' μὲ τοκά (λ)
Γϊίθη λϊᾶρη μὲ σηρμᾶ (τρκ.).

13

Όταν πηγαίνη ὁ γαμβρὸς μὲ τὴν συνοδίαν του νὰ πάρῃ τὴν νύμφην.

Dυζέτ έ πέσση καλιῶρη, δήνdηρι βεζίρ μbί τᾶ.
Γίθη μέ dουφὲκ νdη dόρη » » » »
Γίθη 'μbέςςουρη νdη τσόχη » » » »
Dότη πρίςςινη Σταμbόλη (τρκ.) » » » »
Μῶς, ῶ bῖρ, μῶς πρίς Σταμbόλη » » »
Dότ' α πρίςς τ' α bῆνί ρημούλη » » »
Σᾶ τη γιέενι νούσενη μb' ούδη » » »

14

Dάλίηκε δήνdηρι σανdςάκ (τρκ.)
Πηρ τη πρίςςουρη νίῆ φςάτ,
Jό νίῆ φςάτ πο νίῆ μηχάλη (τρκ.)
'Ας ατὴ μηχάλη γίίθη,
Πο σστηπῖν' έ ζότιτκρούςςκουτ,
Τη μάρριμη νούσενη τήνη.
Χάίdε, μόί λιούλίε, με νέδε.
Χάί τη βέεμι νdη φςάτ τόνη.
Φςάτι ιῦν' ήςςτη ι νdσςέγητη.
Αρρίγενη ρούςςτη σςπέίτη.
Αρρίχενη ρούςςτ' ε bάρδη
Τη λιουλίηζόνιηςς σὶ dάρδη.

15

Ας να πηρίτ, μόί γιερακιίνη
Βήί κονάκ (τρκ.) έ σςτρῶ σςτηπῖνη,
Σέ κρούςςκιιτ ιά τε τη βῖνη.
'Βιέεν δήνdηρι μέ νίῆ μίίη.
Νίημίί έ νίηκιίνd καλιῶρη
Τρίμα, έ φουστανε χόλη.

16

Ὁ γαμβρὸς στέλλει τὰ φορέματα πρὸς τὴν νύμφην.

Νόλα, ῶ μόί λιούλίε, νόλα (λ)
Φουστάνη, κίη τη dηργόδα
'Βάλη ά τ' α σούαλλη;

Μ' α σούαλλη τη λιούμτη κράχου
Νdη χὸd' (τρκ.) τη μίρη μ' α μδούαρρη.
Κάι' φὸρτ ἰάμ γηζούαρη. —
Μ' α μbάιτις τρασςηγούαρη.
Πιρπιρίνη τ' α dηργόδα. . .
Τουμάνετη. . . . .

17

Ὁ γαμβρὸς μὲ τὴν συνοδίαν του φθάνει εἰς τῆς νύμφης.

Μίρη σε τη γίετημ, ῶ ζόνια κρούσςκη !
Γάζι να ουτρασςηγῶφτη,
Αρρῖφσς 'δέ μ' η μέσςκουῖτη.
Αρρῖφσς εδέ μbη. . . . (ἀναφέρει τὰ ἀνύπανδρα τέκνα).

18

Τς' αὺ τρίμ κιη πηρέτ νdε σςκάλας
Θόινι λιέε τη πηρέση τσᾶ.
Σᾶ τη 'μδέσς λιένιην ε χόλη
Θόινι λιέε τη πηρέση τσᾶ.
Σᾶ τη. . . . .

19

Νγρέε μου, μόι bίιη, νγρέου τη κέλιενη =
Ερδην τη τη μάρρηινη.
Σ' μούντ, ῶ μόι νήνε, σ' μούντ πηρ περηνdῖ
Σέ μη ζῆνη έθετη.
Νγρέε μου, μόι bίιη, νγρέου μου, μόι σςπῦρτε,
Τη μ' τη νdηρέκι bαλιούκενη;
Σ' μοὺντ, ῶ μόι νήνε, σ' μοὺντ με τη δηρτὲτ'
Jάμ σημοῦρ' έ dέργιεμη.
Νγρέου μη, μόι bίιη, νγρέου μου, μόι ζέμbρη,
Τη μ' τη 'μδέσς τῦ λιένιηνη.
Φόλι' ου, μόι νήνε, φόλι' ου μόι σςπῦρτε,
Φόλι' ου λιέε τη πηρέσινη.
Σᾶ τη νdηρέκι γηρσςέτθινη, φόλι' ου λιέε τη πηρέσηινη'
Σᾶ τη μbὰθ τουμάνετη, φόλι' ου λιέε τη πηρέσινη. . . .

20

Κινεῖ ἡ νύμφη μετὰ τοῦ γαμβροῦ

Κού μ' ουνίσε έ dότη δέετς, Ω πουλούμπ, όρε πουλοῦμπ;
Dότη δέτε νdη ασκιέρ, μόι φηλήνdσα γοῦρ μbη γοῦρ.

Μέρρ μη μούα ειθε κᾶλιιτ, ω̃ πουλ. . . .
Ἤστη φτόχητ' έ σ' dουρω̃ν dω̃τ, μόι φηλ. . .
Βήνεμ μόλη έ χυ̃νι νdη γιι̃τ. . . .
Μω̃ς χαρρω̃νι έ τη καπσςω̃νι. . . .

21

Φλιυτυρόι νιη̃ γιεραxιίνη, μέ ζίλιε (λ) νdηπηρ κήμbη̃
Σςουκόνι εκου̃ dότη χυ̃νιη » » »
Νdη dέρη τη δήνdηρ-τρίμιτ » » »
Dόλι bαbάι τ' α ζη̃ρη, bήι τ' α ζη̃ρ' εσ' ε ζη̃ dω̃τ.
Ἀβάτε βηλάι τ' α ζη̃ρη, bήι τ' α ζη̃ρ' έ σ' ε ζη̃ dω̃τ.
Πά κου̃ρ dόλι δήνdηρ-τρίμμι, ε ρημbέου ε φλιυτυρόι,
Νdη bαςς-χόdη ε λιησςόι

22

Ἡ νύμφη πρὸς τὸν γαμβρόν.

—o—

Μη μόρρε, ω̃ τρίμ, μη μόρρε.
Ἐκα̃ γιίρ' ι bαbάιτ μη νdτόρρε.
Νήνενη μ' α dησςηρόδε
Μη Τέπηρ' μω̃; τ' άρθτη νdόσε.

23

Ὅταν ἡ νύμφη εἰσέρχηται εἰς τοῦ γαμβροῦ.

—o—

Νούσε κου̃ κάλε κήμbητη,
Κητου̃ τη ρήντςιν δήμbητη,
Δήμbητ εδέ δημπάλητη
Εσςτηρατ εδέ κοκκάλητη.

24

Ἀ ε dι̃, ά ε μbα̃ν μέντ, κου̃ρ τη γιέετςη βέτημης
Ούνη σ' ιέεσςη βέτημη, πο ιέσςη με dάdονη,
Dαdο-φακιε-ζέζηνη, κι' ικου έ μη λια̃ βέτημη,
Μὲ τη bι̃ρ' ε bάτηση· Σςτρόι νη μέστη χόdηση.
Στρόι dυσςέκ τη κου̃κι τη ρι̃, πα̃ φιέουρη άς νιτερι̃.

25

Νούσεια ιόνη νdηρ βάλε—Ἀ κι̃ς σςου̃μ' φλιορι̃νι νdη bάλη;
Βέσα, κιη σ' ε βου̃ρα ρές, ά κι̃ς σςου̃μ' ά νσύκου κι̃ς.

Νούσεια ιόνη νdηρ 6άλε—Ά κἶτς 6ήθητη διαμάνdε;
Βέσα, κίη σ' ε 6οῦρα ρέ'σέ κίστε σέ νούκη κἶτς
Νούσεια ιόνη νdηρ 6άλε—Ά κἶτς ουνάζα νdη γλιίεστε
Βέσα κίη....

26

Μόί ουνάζη ρέθ φλιορῖ—Μόρρε bούρρη τρίμ τη ρῖ.
Βούρρη τρίμ τη ρῖτε μόρρε—Βάδηνη σ' ε τουρπηρόδε.
Μόί ουνάζη ρέθ μὲ ἆρ—Μόρρε bούρρη bουιᾶρ.
Βούρρη bουιᾶρ τε μόρρε—Νήνενη σ' ε τουρπηρόδε.

27

Αϊούμεια τί, μορὶ συ-ζέζη! λιούμεια τί.
Αϊούμεια τί, bούρρη κίη μόρρε! » »
Μόρρε bούρρη τρίμ τη ρῖ, » »
Τη τη μbᾶνιη μοῦν νdη γἶῖ, » »
Τη τη λιᾶνιη μὲ φλιορῖ. » »

28

Ουbουbού! νηνότσεια ίμε, τς' πᾶτςη σόνητε νd' ήνdηρη,
Σικοῦρη μη νίσε, μη στολίῖσε, έ μη δέε νὶε δήνdηρη.
Νήνε, μη ρημbέου πηρ κράχου, μη σςτρίου ν' μές τη χόdησή.
Ουbουbού! τς' μη πᾶνη σῦτη, κιήνηκε ι bῖρι bότησηο.
Ὦ μόί νήνε, ρᾶσς έ φίέετα νdήνη χίῖε τ' μόλκοη
Ε κοῦρ συνγρῖτςη πρεὶ γιούμιτ, μ' ουλιύπσ ουνάζ ε dόρησηε

29

Ατιὲ νd' ατῶ χόdα κηνdόιηνη, dῦ ζόγα
Κηνdόιην' έ κηνdόιηνη, δήνdηριν ε σκιόιηνη.
Ὦ δήνdηρ, ῶ dιάλιη, ρημbέε νιῆ μbη κράχη,
Σςπιέρ' ε νdη χόdη τήνdε, πασταί ποροσίτ' ε.
Βαbάιτ μῶς ι φόλιη μὲ καφὲ νdη dόρη.
Νήνεν τη μ' α dούασς, ουρδηρῶ, τ' ι θούασς.

30

Τὴν Δευτέραν ἐπισκέπτονται τὴν κόρην οἱ γονεῖς.

Κιύσς μ' ουγκρύσε, κιύσς μ' ουκδίβε, bίia ίμε;
Πόσι ζόγου νdη μουλῖ, ῶ bαbάι ίμη.
Σῖ φηλήνdσα νdη κουτῖ, » » »
Σὲ μη μbᾶν bάbα νdη πηκιῖ. » »
Σὲ μη μbᾶν τρίμμι νdη γιῖ » » »

31

Ὅταν στολίζωσι τὴν νύμφην.

Dόλι χήννα τη χήννηνη, νὶς ε ἰήλα τη bίiηνη.
Πῶ ε νὶς, πῶ ε στολίς, σςοῦμη φιάλι ε πορoσίτ.
Βίη, ατιὲ κοῦ τη βέετς, τητ-διέχηρρη πηρ νdέερ τη κέεσς,
Σὲ τ' κᾶ ρίτουρ' bέίτςενη (τρκ). τ' ι κᾶ κρέχουρ' πέρτςενη.
Τ' ι κᾶ πούθουρ' φάκιενη, dρέδουρη μουστάκιενη.

32

Dέλι νdε dέρα, dέλι έ ρῖ, μόι οιί οι!!
Dάλιηκε bοσιλιόκου ι ρῖ, » »
Κηπούτ έ σςτιέρη νdη γιῖ » »
Τη ι α dηργῶς τρίμμιτ ρῖ » »
Πά τη ι α dηργῶς τη φάλιη.—
Φουστάνητ πάλιη μbὶ πάλιη.

33

Σετς' μη ρῖ νdε dέρα φόρτ με τη μεντούχρη, νεπήτκ' ε σςκρούχρη! (λ)
Μη τη ζοῦ bαbάι πηρ τη μαρτούχρη » » »
Τη σςητούνην μbρήμα σετς' τ' άρdην-με ρούχρη (λ) » »
Τη βίιηνη σςόκίετη πηρ τη ουρούχρη » » »

34

Τανανὰ (λ) μόι φακιε-κιέλιιε μη θάνη, σὲ σςοῦμ' ουdέργιε.
Τη ράνη τσουλεθφετη τ' ουdέρdην bαλιούκετη.

Σςκόιτι δήνδηρι, έ τ' ι μbηλίόδι φίίε, φίίε μη τ' ι ζγιόδι,
Πά τ' ι bήρι τούφη, τούφη
Τούφη, τούφη μανουσςάκιε πὰ τ' ι ρηνδίτι πάς φάκιε.

35

Ουbουbού !νδηρ ατᾶ μάλιε, ουbουbού! κιήνηκε νιῆ δάλε.
Ουbουbού! λιόιτηκε νιῆ dιάλιη νιῆ dιάλιη πουλοῦμπ ι bάρδη.
Ουbουbού! τι' πάσηκε dυφέκνη, γιίθη φόλα γκιέσςουρ' μέσνη.
Dυφέκνη γιίθη cεdέφε (τρκ), κοῦρ ε σςὸχ μη γκιέθιν έθε.
Σαχάτνη (τρκ.) γιίθη ζινdςίρη, κοῦρ ε σςὸχ μη πρίσς φικιίρη (λ).

36

Γιίθη ρότουλη τη ιέεμι, μόι ουνάζη.
Γιίθη φάρ' έ φὶς τη κέεμι, μόι ουνάζη.
Γιίθη φάρα τ' ουγηζούα » »
βέτς, bαbάι τ' ουζημηρούα:» »
Πησέ σ' νdένιε, bίίη μὲ μούα, » »
Σὲ σςτηπῖα μ' ουσςημητούα;
Δὲ μήμα τ' ουχιδηνούα,
Θότηι πησὲ σ' νdένιε μὲ μούα;

37

Γιίθη γουγούτςετ κηνδόίηνη, τὶ γουγούτςε (λ) πησὲ σ' κηνδῶν;
σὲ κὰμ τιμὰτ' ατῦ πηράνη, πα μη φλιέτ, πα μη κιερτῶν.

Αὐ bαbὰ κιη κέε τίνη, άς τη φλιέτ, άς τη κιερτῶν, πο στολιῖ πηρ τῦ νdηρτῶν.

Γιίθη γουγούτςετ κηνδόίηνη, τὶ γουγούτςεζη πησὲ σ' κηνdῶν;
σὲ κὰμ μήμην ατῦ πηράνη, πα μη φλιέτ πα μη κιερτῶν.

Αιό μήμη κιη κέε τίνη,, άς τη φλιέτ, άς τη κιερτῶν, πο στολιῖ πηρ τῦ νdηρτῶν.

Γιίθη γουγούτςετ κηνδόίηνη, τὶ γουγούτςεζη πησὲ σ' κηνδῶν;
σὲ κὰμ δηλάθινη πηράνη, πα μη φλιέτ. . . . . .

38

Ζερdελίία νdάπηρ bάσςτη (τρκ).
Μbηλiίθτε ᾶρ, έ σήρμη bάσςκη,
Νdη νiῆ σςαμῖ τη μηνdάρεςτη,
Λιούλιε bρένdα λιούλιε iάσςτη,
Πλiὸτ με λίούλίε μανουσςάκiε
Πηρ νiῆ dιάλiη πᾶ μουστάκiε.
Τη κiηνdίτνiη λiαχουρῖνη;
Λιαχουρῖ πηρ (α) . . . . τρίμνη.

39

Δάνdηρι νdηπτρ λίιμῶνi, ϐάτε νούσεiα ε 'νκiόι;
Νγρέου, dιαλiό, πηρ κρύετ τάτ, τη κηρκόiνη σςόκητη.
Dέλi, bαbὰ, ου φόλiη τὶ, σὲ ούν' iάμ ϐήνdηρ ι ρῖ,
Dότη λiός σῖ λiόiτε τὶ, μὲ φηλήνdσηνη νdη γiῖ.

40

Μίρη bῶρε, bούκουρ' bῶρε, κητὴ κουρόρη κiη μόρρε,
Μίρη bῶρε κi' ομαρτόϐε, γjήθη μικiησίν' ι φτόϐε.
Βαbάνη σ' ε τουρπηρόϐε, νάνενη σετς' ε γηζόϐε.

41

Μη λiηϐdούανη νiῆ τρὶμ, θὲμ, τ' α μάρρ; τη μῶς ε μάρρ;
Μὴ θάνη κiη πῖ ρακῖ, νούκ' ε μὰρρ' κiη νούκ' ε μὰρρ.
Τη μηϐέενiτ ατςοὺ ε πῖνη, μέρρ, ε bίiη, μῶς ι ουνdάi.
Μὴ θάνη κiη πῖ dουχάνη (ἀρῖ.) νούκ' ε μάρρ' μακᾶρ μη ϐρᾶi.
Τη μηϐέενiτ' ατςοῦ ε κᾶνη, μὲρρ' ε, bίiη, σ' τη κᾶ φάi.

42

Ούνiου, μάλi, τη dάλ'η χήννα, τη στολiίσετη καdήνα (λ),
Τη 'μϐίτςετη νdη τη χόλα, τη λiούλiηζόνiη σῖ μόλα.
Τη 'μϐίτςετη νdη τη bάρδα, τη λiουλiηζόνiη σῖ dάρδα.

(α) τίθεται τὸ ὄνομα τοῦ νεονύμφου.

43

Ἥντε δήντηρι νᾶη κιότςα (τςκ) σύμβουλ' ὦ μόὶ σούμβουλη.
Καdάλιε σεμῶς ε σκιῶσς » » »
Κᾶ bαρίτουρ' άνης dέετιτ » » »
Ἵπερ τη bίινη τη μbρέτιτ » » »
Ησςτη φρότ ι λιόδουρη, λιόδουρ' έ καπίτουρη.

44

Ὁ πατὴρ πρὸς τὴν νύμφην ἐστολισμένην ἤδη.

Τς' κάκιι ε χόλα, τς' κάκι' ε γιάτα, τς' κάκι' ε dονατέσουρη;—
Σ' μη σςὲχ, ὦ bαbάι ίμη, σὲ νούσε ιὰμ νίσουρη;—
Μbᾶρη μη τ' ουbῆφτ', ὦ bίιη, ατιὲ κοῦ ιέε νίσουρη.
Ατῖ τρίμμι, κιη πηλικιέεδε, τς' τη φάλι' ι κέε νίσουρη;—
Βάλητ τίμ νdήνη στεφάνη; ατή ι κὰμ νίσουρη.

45

Κοὺσς τη λιουλιηζόι, μόὶ bιιη, κιη ρῖ λιουλιηζούαρη;
Ε μη κιῶφτς γηζούαρη.—
Βαbάι κιη μη dῶ σςιῦμη, μη μbέττ', ὲ μη ρούχτη
ι πᾶτςα ουράτηνη.

46

Ἡ νύμφη πρὸς τοὺς γονεῖς.

Μη ρῖτε, bαbὰ, μη ρῖτε
Μὴ ρῖτε μὲ τούλι σιμίτε (λ)
'Γκᾶ γίιρι ιῦτ πσέ μη κίιτε;
Σ' κέε φρίκη πε περηνdίε, νή ει α [ίμε.
Κιη μη νdσιέρ πλιή γ'έ σςτηπίε,»;

47

Ὅμοιον.

Οιί, οιί! τασςῖ εδὲ πάκηζη
Οιί, οιί! dότη 'γκαρκῶνι έ τη [σςκῶνι.
Οιί, οιί! bαbάνη σ' μοὺν τ' α [χαρρῶνι.
Οιί, οιί! bαbᾶ γιέενι εδὲ ατιέ,
Οιί, οιί! bαbᾶ ζεμbρη-φτόχητη.
Οιί, οιί! νήνενη πῶ ε μεντῶνι,
Οιί, οιί! νήνε γιέενι εδὲ ατιέ,
Οιί οιί! νήνε ζεμbρη-φτόχητη.

48

Πρὸς τὴν νύμφην

Νουσηρόδε, εδὲ σςκέδε, λιούλιιια [ιόνη,
Βαbάνη μῆ σ' ε κουιτόδε » »
Νήνενη σ' ε πηομενdόδε » »
Εδὲ σςέχιετ ι χαρρόδε. » »

BKSH

49

Τὴν Τετάρτην τῆς ἑβδομάδος τοῦ γάμου ἐβγάζουν τὴν νύμφην εἰς τὴν βρύσιν νὰ ἀντλήσῃ νερὸν, καὶ βρέχονται ὅλοι οἱ φίλοι πλέον μεταξύ των.

Μὲρ στόμνατ, έ χάϊ πη ούϊη,
μόϊ μὲ λιάϊκα σεοῦμη.
'Γκα dάλϊ' μῶς ι θύεσς μb' ούδη,
Ndη μῶς μούντ, νέμ μ' τ' ι μbᾶϊ [ούνη.

50

Μη νdσόρρι νήνηια μη νdσόρρι
Μη νdσόρρι πηρ μὲς χοbόρρρι
Μη νdσόρρι πηρ τη χαλαdίτουρη
Σὲ ιάμ νιῆ νούσε φὸρτ ε μίτουρη,
Μη νdσόρρι σῖ πηρ τη χαρρούαρη,
Σὲ ιάμ νιῆ νούσεζ' έ παμπσούαρη.

51

Νιῆ bάσστη πράπα σστηπῖση,
Χάϊ νούσε τη λιόζιμη.
Σ' κάμ παρᾶ τη bλιέε σεαμῖ,
Πά τη βῖνι τη λιόζιμη. —

Ούνη τ' άπ νιῆ 'Βενετίκ,
Χάϊ νούσε τη λιόζιμη.

52

Διόντε bέου μὲ ζόνιλνη
Νάτηνη μbη χήνηζη·
Τὶ μη μόρρε κσούλιηνη.
Ούν' τ' α μόρρα τί σ' μη πέε,
Dέλι, βάσσο, τη bήιμη bέε.
Πὸ πηρ κάκιε πηρ κητιέ.
Nd' ατῶ bάσστα πλιότ μὲ λιούλιε,
Πλιότ μὲ λιούλιε, μὲ bαιάμε.
Τς' ε dῶ τί, βάϊν' ε bαιάμες; —
Τη ι α bῆνι τη λιῦμε φάκιες.

53

Ὁ πενθερὸς πρὸς τὴν νύμφην.

Χαρρῶ ι, μόϊ νούσεια ίμε,
Ζακόνετ ασᾶϊ' σστηπίε.
Κητᾶ ζακόνεζιτ τάνη
Γίθη μιάλιτ' έ σσεκιὲρ ιάνη.

54

Πά dηγιῶ σετς' θότ' ουνγίλι,
Νούσε λιούλιε.
Βούρρι φόλιη, έ τί μῶς φόλιη,
Νούσε λιούλιε.
Σὲ τί φλιέτ, σεκόπι τη βρέτ.

55

Τὴν κυριακὴν λίαν πρωΐ, πρὶν τοῦ ὄρθρου γυναῖκες συνοδεύουσι τὴν κόρην εἰς τὴν πηγὴν πρὸς ὕδρευσιν, ᾄδουσαι τὸ ᾆσμα τοῦτο.

Μὲρ στόμνατ, έ χάϊ πηρ ούϊιη.....
Ndῆ μῶς μούνd, τη τ' ι μbᾶνι ούνη.....

56

Εἰς τὴν ἐπιστροφὴν, ἅμα φθάσασαι εἰς τὴν οἰκίαν λαμβάνουν τὰ δύο σταμνία πλήρη ὕδατος παρὰ τῆς κόρης. καὶ δίδουν εἰς αὐτὴν ἓν δράγμα καυσοξύλων ὅπως τὰ μεταφέρῃ εἰς τὴν ἑστίαν, ᾄδουσαι ὡς τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο,

Τς' κέε κητού, ι λιῆντς κητού.. ...
Ατιέ κοῦ βέτε, βᾶφτς πλιότ.....

1

Τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Ἀλβανῶν.
Ἐκ τῶν τοῦ Δ. Καμάρδα, Append. Grammatolog. σλ. 118 τοῦ 1864.

Ὦ μότρ' ἔ ζόνια νούσε,
Νιόττα (λ) ἰάσστι τη 'μbουλιόνετη,
Jάσστι, ἔ γιίθη ιέτα ε χούκιίη.
Σῖ πηλούμbα ε κιέλbετ
Με μᾶλιν ε σσόκουτ τύτ
Τί ε λιούμε νήνη σσῖν,
Ἔ μbη σστροῦσσιν ε λιίσεbετ,
Πάτς χιέε, μότρα ἴμε,
Πόσι dιέλι κούρ dέλι,
Πόσι κρύπα 'νdηρ σαλιέρητ,
Πόσι πέτα 'νdηρ μησάλητ.

2

Dαλανίσσε dσερκη - bάρδη (λ),
Χάππη σσπέιτ, ἔ μ' ουdηρτῶ
Σέ μη τ' ἔρθ ιάρι μbη dέρη.

3

Κιέττι δὰ σὲ ἰσσ' ε ζήννη.
Κέμι σσκιήνdεζιτ νdη φίνιη (λ),
Κέμι bούκηζην τὲ φούρρι
Σᾶ τ' ε 'νdσιέρρημη ἔ πράνα βίνιη.

4

Κητιὲ λιάρτη, κητιὲ πορ μάλιη,
Ατιὲ ἴσς νιῆ σέσς ι μάδη,
Τέκ' κουλότηιην θηλήζατη·
Μ' ουσστηλούα νιῆ πετρίτη,
Μῆ τη χιέτσμενη μη σγιόδι,
Μ' ε ρημbέου πὴρ κιίελιτη.

5

Σέ νούσε, τί μότηρα ἴμε,
Πονίσε (λ) τὶ ζῶνη τήνdη
Λιέε ζακόνεζιτη, τση κέε,
Ἔ μη μίρρ' ατὰ, τση τσόνὴ

6

Μίρρη τί πόκκα (λ), μότηρα ἴμε,
Μίρρη τη φάλιημεν 'γκὰ σσόκιετὴ
Εγκὰ σσόκιετ' ἔ γιιτόνετη.
Μίρρ, ουράτην ἐ σατ - ήμμε.
Τη σατ-ήμμε, ἐ τη σιτ-ἔτη

7

Πάτσιε (πάτς) ούρτηνη τί, bήλιη,
'Βάτσιε (βάφσς) σῖ dίελι κούρ dέλι.
Ἔμηρατη τάνη νdηρ τῦ, bέλιη,
Οὐ θήσσιιν (θήντσιν) ἔ οὐ νdεερόφσσιν.
Κυὺρ τὴ ιέμμι τη σσκούχμιτη.

8

Χάπου μάλιη, ἔ bήνου ούδη—Σέ τη σσκόνιη κηιό θηλήζη,
Κῦ πετρίτι κραχηργιήντη, τη λιίδουρη πὴρ γιίθη μῶν.

Γεγικὸν (Σκόδρας)

Dσιdσηλόν dσίdσα (λ) νdηρ μάλιε, ρᾶ σσεbόια (λ)
Γι' αιὸ dσίdση κιη dσιdσηλόν; » »
Jᾶν' κουινdσῖιτη (τρκ.) κιη πηρααρόιηνη » »
Πῶ πηρααρόιηνη νιῆ σαχὰτ (τρκ.) » »
Σαχάτιν ε δήνdηριτ » »

BKSH

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΣΚΟΠΟΣ τῆς «Ἀλβανικῆς Μελίσσης» ἤτοι τῶν ἀνὰ χεῖρας ἀλβανολογικῶν μελετῶν, εἶναι καθ' ὅλου μὲν ἡ διάσωσις καὶ παράδοσις εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεὰς ἀλβανικῶν λόγων τε καὶ κειμένων, ὅσα πρὸ χρόνων μετὰ κόπου καὶ δαπάνης συνέλεξα, καὶ ἅτινα ἐλπίζω ὅτι θὰ ἔχωσιν ἀξίαν τινά, καθ' ὅσον ἀπ' αὐτῶν ἐμφαίνεται ἡ καταγωγή, ὁ χαρακτήρ, τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα τῆς ἀλβανικῆς φυλῆς· ἰδίᾳ δὲ ἵνα δοθῇ ἀφορμή τις καὶ ὤθησις τοῖς ὁμογενέσιν Ἀλβανοῖς πρὸς γραμμάτισιν καὶ σπουδὴν τῆς μητρικῆς των γλώσσης, ὅπως διὰ τοῦ φυσικοῦ τούτου καὶ μόνου τελεσφόρου μέσου κατορθώσωσι καὶ αὐτοὶ τὴν ἐκπολίτευσίν των καὶ συμπαρακαθήσωσιν ὁμότιμοι μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλληνοφώνων αὐτῶν ἀδελφῶν. Εὔχομαι δὲ ἄλλοι ἐντριβέστεροι ἐμοῦ περὶ τὰ τοιαῦτα νὰ πλουτίσωσι τὴν ἐν λόγῳ συλλογὴν καὶ καλλύνωσιν αὐτὴν ὥστε νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἠθικὴν ὠφέλειαν τοῦ λαοῦ. — «Λαὸς δὲν δύναται νὰ ἐξέλθῃ τῆς βαρβαρότητος, εἰμὴ καλλιεργῶν τὴν ἰδιάζουσαν αὐτῷ γλῶσσαν», λέγει ὁ Herder· οἱ δὲ Ἀλβανοὶ ὡς νῦν διάκεινται διῃρημένοι εἰς **Μωαμεθανούς**, καὶ **Χριστιανούς**, καὶ οὗτοι πάλιν εἰς λατινίζοντας καὶ ὀρθοδοξοῦντας, μόνον διὰ τῆς σπουδῆς τῆς μητρικῆς των γλώσσης θὰ ἠδύναντο νὰ φωτισθῶσι καὶ ἀποβάλωσι τὸν ῥύπον τῆς βαρβαριζούσης αὐτοὺς ἀμαθείας· ἡ μητρικὴ γλῶσσα εἶναι ἡ ζωογονοῦσα τὸν λαὸν πρώτη καὶ κοινὴ τροφή, ἂς μένῃ δὲ διὰ τὰς ἀνωτέρας τάξεις ἡ τελειωτέρα καὶ δόκιμος ἑλληνική.

Τὸ νὰ ζητῶσι τινὲς νὰ καταπνίξωσι τὴν Ἀλβανικὴν γλῶσσαν καὶ διὰ τῆς καταναγκαστικῆς χρήσεως τῆς ἑλληνικῆς νὰ ἀπορροφήσωσιν ὁλοτελῶς ἤτοι ἐξοντώσωσι καὶ καταστήσωσιν ἀνύπαρκτον τὴν ἀλβανικὴν φυλήν, εἶναι πλάνη οἰκτρά, περιωρισμένου νοὸς ἀποκύημα, σαθρὰ πολιτική, καὶ ἀναξία πάσης «μεγάλης ἰδέας». Παράδειγμα ἔστω ἡ πρὸς τοὺς Βουλγάρους ἐκκλησιαστικὴ τοῦ

ΑΛΒΑΝΙΚΑ ΑΣΜΑΤΑ ΕΡΩΤΙΚΑ

(Κήνκα Σçκiύπε iαρανίσçτε)

1

Dίελι ρήζην ε μάλiιτ, χήνν' ε μiρ' ε αλονᾶρ:ιτ (γρ.),
Σçιλiέγε, bὲκ' ε τçobάνιτ (λ), τί σ' ῶ σ' iέεσçε πηρ τçobάνη;
Πο πηρ dιέμ' πηρ καπεdάνη. Νη γούσçη μ' α μbᾶν γiερδάνη (τρκ).
Τç' ε bῆρα dçόκενη πάλiη, έ μόρρα πηρπιέτη μάλiη·
Κού μ' α bῆι μούα ϐάρρη; σέ μίκε'α μ' α τρέτι dçάνη (τρ κ.).

2

Λiουμηιμάδεiα κού iέε; Μη iέε μbόλτουρ' νdη περdέ (τρκ.)·
Σῦνη 'Βενετίκ μ' α κέε.—Κiήν ι bὶρι κiήνιτ iέε!
Πιρ ατή φiάλiη κiη θέε. Ναχά (λ) ούνη σ' κέε φαιdέ (τρκ).
Σέ μbᾶ.ι dέρην μέ ρεζέ (τρκ).
Θούαι', ῶ bιλibιλι, θούαι α, μη τη λiούμτη γόiηζα!
Τç' κέε, μόi ζόνiη, κiη ϐηττρῶν, πηρ bιλibιλiη, κiη κηνdῶν
Νdη πηρ bάσçτα, νdηπηρ φτῶνi; Ὦ ζότ! τί κiη να γiουκῶν
Εδὲ ζόγου dηστçηρῶν.
Τη φάλiεμ, μόi bουiαρὲτçη, ούν' ι ζίου τη τη κέεσçη!
Τη τη κέεσçη, μόi bισκόνiη, πά μη βρίσνiε μέ πισκiόλη.

3

Μη θίρρι νήνεiα μη θίρρι, σετç' μη νγρῖτι γκᾶ σεχίρι (τρκ,)
Μη θίρρι νήνεiα με «σουbουbού» πα μὲρ καφέενη, πα εία κητού.
Πα μὲρ καφέεν' έ μέρ φιλιdçάνηττη, ῒσέ κητᾶ dιέμ ι κέεμι τάνηττη.

4

Ας κηνdόνiημη νiῆ τσiκη, τη νdσιέρριμη σιλοiῖτη (γρ.)
Κούσç μ' α β.ῦ μούα κ'εdέρη (τρκ); νiῆ καραφίλi' έ κανέλη,
Τρηνdαφίλι πηρ τη μάρρ' έερη.
Τρηνdαφiλi έ τρεντελiίνη, γiιθη 'γκᾶ Κηρφούζι ϐῖνη.
Σçόκη, κοῦρ ι χάπα γiῖνη, σετç' κiήνκε νiῆ ϐετητίμη!
Τσίτσατη σῖ dçεϐαχίρη, μη ϐερbούχνη τη ζῖνη.
Μήντ' ε κόκηση μη ίκνη, σῖ φουρτούν' έ σουφαρίνη.

5

Ε σκούρτηρ' πόσι Ταφίλι, μηγκόι πόσα ďόλι ῦλι.
Ου θόσστε σζόκισδετ: ďίλλι, τς' bηνι, ῶ κόρbα, κιη φλίνι!
Σ' ῶ σ' αρρίου Μάιι, έ Πρίλι' τασςτῖ να διέεν σςην Μηχίλι.
Ι σςην Μηχίλι πῶ διέεν, Μίκεια νίσι μη γηνίεεν,
Μη θότη κιη δῖνί, έ σ' διέεν,
Μίκε, λιέε τ' ιου ďάλιη, φρίκα, τασςτῖ μbεσόνι, σὲ ίκα.
Πο φρίκα τη μῶς ιου ďάλιη, σὲ ďότη κθένεμ ι γιᾶλη.

6

Ďόλα νďη βρέκτ, έ πῶ ρῖ, πῶ ρηκῶι έ πσςερητῖι,
Ε πηρές, έ σ' μοὺν τη μη δῖιη, χαιμαλῖνη μὲ ζινďςίρη (τρκ).
Καλήπι(λ)κιη ďέρθ φλίορίνη. Τη ďῦ κιήντ' ε ζὲς πῶ λιίχνη
Σᾶ σ' μοὺν τη καπτῶνι αδλίνη, τ' ι μbαρόνια πορο̃τῖνη.

7

Φόλιη, μόι μίκε, νιᾶ φιάλιη, σὲ ιάμ γᾶτι πηρ τη ďάλιη.
Κοὺ δέτε, μῶς δᾶφσς ι γιᾶλη; σὲ μούα σ' μ' α νďσόρρε μᾶλη.
Κοῦρ ďόλα 'γκᾶ ďέρα ιάσςτη, μ' ουμούαρη μῆντ' έ ρᾶσςη.
Κοῦρ ďόλα νη μὲς τ' αδλῖση, μ' ουκηπῦτ γιύμσ' ε φουκῖση.
Κοῦρ ďόλα 'γκᾶ πόρτα ιάσςτη, ε bεσόδα κιη ουνďᾶσςη.
Παμπόρ ῶ δόγα ε θάτη, να νďάδε νέεδε 'γκᾶ γρᾶτη.
Παμπόρ' νιᾶ δόγ' ε ζέζη, κού ξνα σςπίε ι παabέση;
Να νďᾶδε 'γκᾶ κίσςμ σςπρέεση.

8

Τς' κές, μόι σῦσκη(λ), κιη πῶ τρήμbεε; φόλιη να, μόι, πηρ κόκη
τήνďε.
Μαχμουτ - bέου μὲ τακήμε! ῶ Σςὲχ Ισλιάμι μὲ μήνďηιε!
Ὦ Σςὲχ Ισλιάμ ι Σταμbόλιτ! ďςίνďεια νη μὲς τη ταbῶριτ!
Μόι ďςίνďεια (τρκ) μbῖ σςκημbήνιε! 'νγιάτουρη σῖ ďέγα πήνιε (λ).

9

Πα ďέλι, μόι Νερηνďση-ζόννια, τη κιάιμη χάλετη τόνα.
Ďέλι, μόι μίκε, νη ďιδὰν, τη τη bιέρη έερη ďουχάν (χρδ).

Πεέ σ' dέελι, μόι Αποστολἠνη; Μῶς ιέε ὑλ, ά μῶς ιέε χήννη;
Μῶς ιέε μόλη πηρ τη νγρῆνη;
Μόλη ιάμ, πο σ' χάχεμ κοῦρρη, άς νdη τούρκι, άς νdη καχοῦρη.

10

Νιῆ dίτη τη χήνηνη σετς' ρᾶτς', ῶ σζόκη τη φλιῆ.
Σετς' μ' ουστςτῖ νdη ήνdηρη, νγιάτα dόρηνη τ' α ζῆ.
Μούνσι κιένγιε φήμηρη, κοῦρ ουνγρῖτςη σ' γιέετςη γιῆ.
Μη bόνετη μιέργουλη, μ' έρδι τη δρὰς δέτχενη.
Ούνη δέτχενη σ' ε δρᾶδα, πο μbλιόδα σζόκητ' έ κιᾶδα.

11

Ω μόι λιίνιη bουρνdζύκε, (λ) μη θᾶνη: κιη πουνῶν νdρύσςε,
Γιίθη bότα λιέε τη θόνη, τί dούαι μ' σῖ κέε ζακόνη.
Κιύσς τη τη dούα ι μιέρι! dζέπεδε τη ρὶ σςεκιέρι.

12

Νdη μάιη τη μάλιτ dόλα, νιῆ ζῆ bιλιδίλι dηγιόδα.
'Γκᾶ bιλιbίλι, κιη dηγιόδα dζόςενη νdη σςέσςτ ε σςτρόδα.
Ὦ bιλιδίλι, ῶ bιλιbίλι ῶ, bὴν ι τὸκ, έ dσγιίθ μbη τῶ.
Ῥημbέε καπεdάνενη, καπεdαν-συ-λιάρμενη.
Συ-λιάρμε, μόι γρυκηζῆνη (1) τς' dέσςη νη μηχάλη τήνη;
Σςοῦμη dιέλ' τη ιάνη δῆνη, τῦ πάκ πούθουρη ς' τη λιῆνη.
'Ας κᾶνη σετς' τη μη bήνη πόσα bήινη dὴμ κουδήνdη.

13

Βάτε dίελι νιῆ τσόπη, σετς' να σςκῶν μιλιόνια (λ) Σόρκη.
Τούνdου, μόι, χαλὰλ (ἀρδ) τη κιῶρτη.
Τούνdου, μόι, σὲ τη κᾶ χίε, πόσι dίελι κοῦρ bίε
Ας αμὰν, μόι Αdιλιίε!
Dηφτό μη, κού ι λιέε dροῦτη; νdη σςέσςτ, έ νdη Βαρbηλού τη

14

Μόι, πηρσέ ρῖ μbύλουρ' bρήνdα; ιάμ σημοῦρη, μη δέμπ κήμbα.
Μη dούκετ' σικοῦρ τη νήμα.

---

(1) γρυκη-κοψίτουρη -- θηλυκωμένη κατὰ τὸν λαιμόν.

Τη νήμα, τη νήμα σςοῦμη. μόί, τσόπη, τσόπ' ε bῆφς γιοῦνη.
Μόί, ε bῆφς τσὸπ' έ θηρρίμε, τη κέσς μᾶλ πηρ bέσην τίμε.

15

Ας αμὰν τ' συνγιάττη ίετα! dςιν-dεδέε (τρκ) φούςςαδετ σςκρέτα,
Κᾶλι' ι bάρδη μὲ dςουφέτα,
Μὲ dςουφέτα τόγιε, τόγιε, πισκιόλα Καλαρικιότε!
Τ,' μη ίέε μbύλτουρη νη κούλη, σῖ dῦ, τρῖ μίιη φο lούλη (τρκ).
Κουάτσ' ε κούκιε dηρρούλη (λ)!
Κουάτσ' ε κούκιε λίεσς-γιάτη, ῶ ῦλι κίη dέελί με νάτη.
Νὰ αρρίου ζόγηζα, μὲ τσίτσα τη χόληζα.

16

Ὦ, ιοῦ σςκόκη, τς' τ' ιου θέμ μῆ; ε μάδε πούνη μ' ουbῆ.
Τη μάδε πούνη κὰμ bῆρη, μη γίέετ μίκεια τεκ' φλίῆρη.
Μὲ μήνdηίην ε σᾶι κᾶ θήνη; Ά τ' α σκιῶνι, ά τ' α λιῆ ρήνη;
Πσὲ σ' μη τσκιόδε; α! πᾶτς νήμη, τη bήνιμ πούνηνη τήνη.

μ' γετι

17

Συ-ζέζη, δετουλη-χόλη, λίέσςτη τὰτ dρέδουρ' σῖ φκιόλη.
Ὦ μόί dάρδα ρουμbουλάκε, μὲρ φούρκην, ιάκη πάς dάρκε.
Μῶς ιέε dάρδ' ά μῶς ιέε φτούα; Νdῆ ιέε φτούα, ιέε πηρ μούα.
Τη τη πούθ, έ τη τη dούα, τη τη σςτρύθ πόσι λιιμούα.

φλοκη

18

Σςπέίτ ουνγρῖτση νη μηγκιές, τούκε φσςῖρη σῦτ ε ζὲς
Μὲ νιῆ σςαμῖ αλγιυδὲς (τρ), ι ρᾶσςη bάσςτης πηρ μές.
Νdηπηρ bάσςτη τη σςκόδα, μόλη τ' ήμbλια τη μbλιόδα,
Νdη σεπέτε τ' ι κῦτςα' 'δὲ καφέενη τ' α πόκια.
Καφὲέν' ε πόκια γιέρ' ουdέρθ' ε πρίτα λιούλιεν έ σ' μη έρθ.

19

Τ,' bῆρα; ουbῆφσςα ρημούλη! σὲ νdέζα μὲ νιῆ κοσςούλη,
Τη δόγηλί' αρχονdοπούλη κοῦρ σςκῶνί μη γοdίτ μὲ γοῦρη.
Πο νd' ε δῆντσα νdηρ θῶνί' κοῦρρη, ῶ σςόκη! dῶ bήνεμ bούρρη.
Ἀχ! πλιᾶστη μὲ γίίθ' δηντσύρη, σ' dάλιιν 'γκᾶ σςτηπία κοῦρρη.

῏Ω φτούϊη ε bάρδη μὲ ρέστα (λ) μη γηνιέεδε μὲ γηνιέσιτα.
Μη θόσςε, τη ειλιη διέσιτα.
'Βιέσςτα ἐρδι εδὲ σςκόι, κοῦσς πάτι χὰλ, ε μbαρόι.
Πο μούα λιούμι μη μόρρι· σεσῖ μbέτιη σςκρέτ' ι γιῶρι!
Πο λιούμι dότη μη μάρρη, σᾶ κὰμ τη γιᾶλη bαbάνη.

20

῏Ω ῦλι, κιη dέελι Τσμοκθίνη, δησςτῶ μῖρη, χάπ ε σῦνη.
Ζέερ' μbη ράδη dιελιμουρῖνη· μῶς ου δησςτρῶ bουκουρῖνη,
Πο τ' ου δητςτρῶσς τριμμηρῖνη Σὲ νdη λόγ' ε σουφαρίνη (λ),
Ι θότη τη ζότιτ: πρῖμ μη' έ ε γρεμὶς bρίνι' μbη bρίνιη,
Ε ι μὲρ κησήμν' (λ) ε πάρη, ου α ιέπ μίκεδετ τη φάλιη.

21

'Βάιτα τε dάχετ κησμέτι (ἀρβ.), πο κησμέννη τίμ τς' ε γιέετη,
Κιη σ' ήστετη νdηρ σςόκ' ι σςκρέτι, πο ε μόρρι πάς λιανέτι (ἀρβ.),
Πῶ πηρές τη σςκρέτιν τ' μη διῖη, νdη νιῆ κιέλικι' οῦη τ' α πῖη;
Τς' bήνετ νdη dυνιᾶ τ' α dῖη. Βρέκ μbη bρέκ τη σοκηλῖη
Μῶς τσέκου dηγιῶν τη δῖη. Πο μόρρι θέελη Φρηνγιῖνη,
Τριέσςτην ε Ιταλῖνη, μη λιᾶ πηρ λιοῦμη τη ζίνη.

22

῏Ε τ' ι χᾶιη ούικου δῖτη, dότη dάλι νη φσςὰτ νιῆ τσίκη
Σὲ κὰμ μίκενη τη λίιγκ, ε ζοῦ κόλα ε νιῆ θίκη.
Dέσς Κρίσςτι, ι ουγόκι νιῆ τσίκη· πάτς' εδέ ιατρῶνι (γρ.) τη μῖιτη,
Τη γιόριν Κωσταντdινίκη, κιη ι α ίπ δέτη ιατρίνη (γρ.).

23

Τεσςτεμέλιι κιέσς ε λιότ; Τς' κέε, λιούλ'ε, κιη κιᾶν μὲ λιότ;
Κὰμ τιμ-άτη ε σ' ε λιέε dῶτ, Τη βέτε τεκ' αὑ ζότ.
Μέρρ τυτ - άτη ε πλιάς μη δέε, Χάιde, μόι λιούλιε, μὲ νέε.
Τεσςτεμέλι μὲ ρούαζα,—Λιούλιε, μῶς bήι κοδίεζα (λ).
Σέ ρόbατ τ' ι σιτρούανη, Μὲ πλιάφ τ' ι μbουλιούχνη.

24

Πισκιόλατ ε Λιάμτσεστη, Ι μbάν μέσι χάιτσεστη.
Χάιτσεια ι bίρι Πιύτσεση. Φόλι' ι φακιε-κούκιεση.

25

Dίτηνη κίη χῦρι Πρίλι—Ζοῦρι έ κηνdόι bιλibίλι (ἀρβ.).
Ὦ bιλibίλi, ῶ ζόγου ι πάρη—Φιάλια ἰότε σ' κᾶ τη σ;ᾶρη.
Κηνdὸ να, bιλibίλi, κηνdὸ να—Ndῆ να ζήντη γιοῦμι σκιὸ να.

26

Μbρήμη μbί σστηπῖ τη σςκόδα, ῶ μόι λιούλιε!
Πσςερη τίμνη τ' -α- νdηγιόδα· » » »
Κοῦ τη κίερτόντε ἰοτ - ήμη· » » »
Ἐ τη θόσςτε, κού κέε κίήνη; » » »
Σςεκιέρ έ μιάλιτη κέε νγρῆνη; » » »

27

Μόι -ε- βόγηλια τς' κέε νdη γῖῦ;
Κὰμ dῦ bότσα μὲ ρακῖ.
Φάλιη μ' α νίήρηνη τ' α πῖ
Μὲ ρούσςκα, μὲ νebλiebῖ (ελγ).
Σετς' τη ρήνηκε έερη bάλι
Σῖ νdη βέρη ἰαργαβάνι (λ).
Σετς' τη ρήνηκε έερη γούτςα,
Σῖ νdη βέρη κοῦρ τςέλι φούσςα.
Σετς' τη ρήνηκε έερη γιῦρι
Σι νdη βέρη τρανdαφίλι.
Μόι ε βόγηλια dσινdσίφε,
'Μβίσς ἰελιέκουνη καdιφε.
Μόι ε βόγηλια ρουμbουλάκε,
Ας ουμαρτῶ σὲ μ' ουμπλιάκε,
Τη σςκόι σςίιεια, κίη πάτε,
Μέρρ νιῆ dιάλιη πᾶ μουστάκιε,
Τη βιέεν έερα μανουσςάκιε.
Jὰμ ε βόγηλίη τουρφανdᾶ (λ)
Πσέ σ' μη μαρτῶν, ῶ bαbά;

28

Τη σςκῶν βιία ρέθ σστηπῖση, μόι φαιτόρε περηνdίση.
Τη κιᾶν dιάλιι ἰέπ ι σίση. » » »
Μόι ε χόλα, σῖ φισςέκου, τσίτσατη σ' τ' ι νdσῆ ἰελιέκου.
Μόι ε χόλα, σῖ γαργῖια, τη πάσκε χίε σςαμῖα.
Μῆ 'γκᾶ dάλι' μ' α ρουτουλόνι, σέ-κὰμ πλιάγ' έ μ' ι λίηνdόνι.
Dυσςὲκ μὲ τςαρτςάφ μη σςτρόνι, μέ ἰορὰν τη μη μbουλιόνι

29

Μόρα duφέκουν έ bῆρα ἰυρύτς (τρκ.)
Ε γιέετςη πόρτηνη μὲ κῦτς.
Bᾶ βοῦρα σςκάληνη μbὶ αδλῖ
Ε γιέετςη λιούλιεν πὶ ρακῖ.
Μ' α μbάντε dιάλινη νdη πηκῖ.

30

'Βεζιρρῖν' έ μbρετηρῖνη ι κέε τί μbη κητὴ dυνιᾶ,
Γίιθη Μάιινη, εδὲ Πρίλλη μέρ φηλήνdσην έτση πηρ γιάχ.
Μόρρα τη πηρπιέτην, μάλιη, φάκιετ ι ουνκούκινη σῖ καφτὰν (τρκ)
Μέρρ ε, ῶ ιαρὰν, μbη κράχη, σέ ουλιόθ ι ουbῆφσςα κουρbάν.
Σετς' ουγκρὺς, σετς' ουbῆ νάτη, κοὺ ε σςτίεμη ορδῖνη;
Εδὲ χήννα νdῆ μῶς dᾶλιτη, dρίτη κέεμι bουκουρῖνη;
'Βοῦρα φηλήνdσηνη μbὶ σςτρὰτ, θίρρι έ κηνdόι dῦ χέρη,
Ασςίκου ι μιέερη νdη σερχάτ, (τρκ.) σᾶ ουζοῦ μάσςκουλ' ι μιέερη.

31

Θ'ρρι ζέμbρα 'με bῆρι, άχ!
Joῦ, σῦτ' εμῖι, γιέετςι bελιᾶνη
Κοὺ τ' α γιέενι σύνη παdισςάχ
Τ' α bῆνι σῖ τη dούα dαδᾶνη;
Joῦ σῦ, σετς' dόνι κιίτουρη!
Σεκοῦ μη ιέενι νγιίτουρη,
Mbη νιῆ dιάλιη τη μίτουρη,
Τη βόγηλι' τη παdίτουρη.
Ι γιόρι bιλιbίλι τς' φουκιῖ κᾶ;
Νιῆ dρηχέμ μίσς νdη τρούπ σ'
ε μbᾶ
Κού ε γιέετ γίιθ' ατὴ σεδdᾶ;
Θηρρὲτ έ τη πουσςούαρ' σ' κᾶ
Κιᾶν, έ θηρρὲτ ι ζίου bιλιbίλι,
Dροῦ, μbη dροῦ, ιέσςίλι μbη ιε-
[σςίλι (τρκ.)
Θηρρέτ έ δάλ' ήσςτη καbίλι (τρ,)
Τη πίκιετη μbη τρηνdαφίλι.
Βιλιbίλι' ι μιέρ' ήσςτη νιῆ ζόκ,
Κοῦρ χάπ γόιην, έ θηρρὲτ φόρτ,
Μάλι' έ φούσςα κιάινη μὲ λιότ,
Ε κηρκόιν' έ σ' ε γιέινη dῶτ.
Τρηνdαφίλι σςοῦμ' έερη κᾶ
Ι έθετ ι κᾶ σῖ ασεμίνι (λ),
Ήσςτη νιῆ λιούλιε πάα dςεφᾶ
[(πρτ)
dέσς εῦ' άζρὲτ Ιδραχίμι (ἀρδ.)

32

Τί ιέε ῖλ, έ τί ιέε dρίτη,
῀Υλι, κιη dέελι νdαι τη γδῖτη,
Ζοτῦνη τη δᾶσςτη dίτη,
Φλιάσην bουκουρῖνη τήνdε, ῶ
[σςπῦρτ.
Εδὲ ζόκιτη κοῦ κηνdόινη
Σςκοκιμεσςόκι πῶ λιιγιηρόινη
μbη γιούχη τη τῦρε θόινη
Φλιάσην bουκουρῖνη τήνdε, ῶ
| σςπῦρτ.
Μ' ατὴ πέρτςε φῖιε, φῖιε,
Σετς' μ' ι μbᾶν γούσςη ση- χῖε
Πόσι dίελι κοῦρ bίε
φλιάσην bουκουρ. . .
Μ' ατὴ πέρτςε λιάκιε, λιάκιε (λ)
Κοῦρ μ' α dρὲθ μ' α χὲθ μbὶ
[φάκιε,
Πόσι λιούλιε μανιυσςάκιε,
Φλιάσην bουκουρῖνη. . . .

33

Ἆσμα τῆς Μαχμούτες ἀπὸ Ἐλμπασάνιον.

Κηστοὺ, έ κησςτοὺ μη θᾶνη, σ' κὰλ πηρ τη 'μbεσούαρη.
κιέρ' cᾶ τη τη κιάσεμ πηράνη, μῆντς ἰάμ ι σςκρετούαρη.
Dότ' ίκηνi, ἐ τη μὰρρ δέενη, τη καπηρdτέενi σςτάτη μάλιε,
Μη 6ιέεν κέκi πηρ Μαχμουτέενη, σὲ μ.' ι ρᾶνη σςοῦμη χάλε.
Θότη 6έτη Μαχμουτέια: dούκ Σουλταν-Σουλειμάνη,
Κιύσς τη bῆνi; άχ, ούν' ε μιέερα! σηλιάργου ε κὰμ μεκιάνη (τρκ).

34

'Βάλη bαιρὰμ, άπο τς'ήσςτη σόd,
Βιλibίλ'ατη πῶ κηνdόiνη;
Ούν, ι μιέερι πῶ κιᾶνi μὲ λιότ,
Πο τςούνατη σ' μη bεσόiνη.
Τςέλiνι λιούλiε, ioῦ bουρbούκiε,
Τςέλiνι, μόi, τη να γκζόνι
Τσᾶ τη bάρδα, τσᾶ τη κούκiε
Βότηνη τ' α ζbουκουρόνι.

35

Μόi ε 6όγηλια Ρουκῖ.
Μbᾶ ε Φέρρον νη πηκiῖ.
Ὦ Ναζίφ, ῶ bουdαλᾶ (άρ6),
Βιέρ' ι φύελιτ καbᾶ (τρκ),
Τη μη λιόζη Γούτςεια,
Φακiε - τολιοπούτςεια,
Αiὸ μεσ-κηπούτουρα,
Αiὸ φακiε-νκούκiουρα.
Βαbα-Φέρρο, ῶ σουλτάν!
Μὲ πισκiόλ' ε ιαταγὰν,
Μη dούκεε σῖ νιῆ τσοbὰν (Βλγ).
Βαbα-Φέρρουα μὲ Καμbέρη
Μὲ dῦ πισκιόλα σῖ γέγη.
Μόi ε bίi' ε Jάτςεση,
Καραφiλi πὰς φάκiεση.
Τςούπ' ε bίi, ε νήνηση,
Σςκέλi μbὶ θόνiτ ε κήμbηση
Σῖ ζόγου ι φηλήνdσηση.
Ὦ μόi οῦρ', ε μιέερα οῦρη,
Κiη μbᾶν κηλiκiέρε, μbᾶν γοῦρη.
Σςκόiνη τούρκi, σςκόiνη καχούρη,
Τη σόσουρη σ' κᾶνη κοῦρρη.

36

Κηνdῶν κιύκiεiα μ' dῦ, τρὲ λiίσα
Τρὲ μαdςᾶρη (λ) τς' ι κησdίσα
Dῶτ μουράννη (τρκ.) σ' ε bιτίσα
Ι γιῶρι τς' ουσiλοiίσα (γρ):
Ὦ σςόκη, κοῦςς ουμεντῶφτη,
Ὦ σςόκη, λiανέτ (τρκ) ι κiῶφτη,
Σ' ῶ σ' ε μῖρα πρεὶ ση μbᾶριτ
Τσίτσατη νdη μὲς τ' ιαράνιτ.
Πο καλiέμ' ι καλαμᾶριτ,
Πισκiόλ' ε Τςελiο-Πιτσᾶριτ.

37

Τη ρίτι ννηνότσεια νiῆ τςούπη ιετίμε (άρ6),
Νdη νiῆ μότ τη σςτρένiτη γiίθη χιδηρίμε.
Βουκουρὶν' ε bᾶλιτ, μόi, dότη τ' α μάρρ,
Δὲ γούσςην ε bάρδη σῖ μαργαριτᾶρ,
Πόσι μανουσςάκiεiα νdη κόχη τη σάiη,
Ε πόσι bιλibίλiι, κiη κηνdῶν νdη Μάi'.

38

Dιέρσα ιότ' ε bάλιτη, έερ' ε ιαργαβάνιτη.
Dίρσα ιότε ε φάκιεση, έερ' ε μανουτζάκιεση.
Dίρσα ιότ' ε γούτζηση, bοσιλιόκου ι φύσσηση.
Dιέρσα ιότε ε γίίριτη, έερ' ε τρανdαφίλιτη.

39

Πῶ να σςκόϊνη τζούνατ γίθη dῦ, έ dῦ, κουρbὰν σύνη τῦ.
É αὐ ι μάδι, φέττενη μbὶ σῦ » » »
É αὐ ι μέσημι, φουστάνεν μbὶ γιοῦ. » » »
E αὐ ι δόγηλι, πάκηζη φουdούλ (τρκ). » » »

40

Μοὺν νdη κίσση dότη βέτε
Τ' ι νdὲς κανdίλι παναϊάση·
Τη μη bιέρη Κοστανdίνη
Σὲ πῶ πρίσςεμ πρέϊ σεδdᾶση.
Κιᾶϊ, έ κιᾶϊ σςτηπῖν 'ε κιούλα,
Ρηνdόβα σςόκ' έ ιαράνη.
Τη dῦ σῦτ' ῶ Θανασούλα,
Σὲ μbη τῦ τς' ε κάμ σεδΙάνη.
Jοῦ, ῶ σςόκη, τη μη dῖνι,
Βὲ τ' ου bῆνι μbη περηνdίνη,
Ού σ' νdάχεμ 'γκᾶ Κονστανdίνι
γιερσᾶ τη δdὲς νdη Jανίνη.

41

Σ' γιέετζή τςούνη πῶ ρούχεεϊ
Σ' ρῦρα dῶτ νη bερbεργάνη,
Ζέμηρα πόσι ζὸκ μη χούδεεϊ
Σ' μοὺντ τη βέτε τ' ι ρῖ πηράνη.
Πηρσηλιάργου ρῖ, μενdόχεμ
Θὲμ τη δέτε τ' ι ιάπ σελιάμ.
Σᾶ ι κιάσεμ, έ αφρόχεμ,
Σκῖστίσεν, έ σ' dῖ σεκοῦ ιάμ,
Πα ε σςίγνι σεσὶ σςουκῶν,
Σῖ πουλούμbι μέ τη σςτρήμbηρ'·
Τη τςουdίτεσς σεσᾶ dουρῶν
Κηιὸ ε ζέζα ίμε ζήμbηρ'.
Dηργόι τςούνι ! σὲ dότη δῖνι,
Πᾶ άνη ιάμ ι γηζούχρ'.
Βάλ' ασᾶϊ dίτε dότ' ι αρρῖνι;
Σεμῶς δdὲς ι dησςηρούαρ'.
Κιᾶδα δῆνη κρύετ μbη πράκτ,
Θᾶσςη σὲ μη dόλι σςπῦρτι.
Πο ζότι ιῦνη μb' ατὴ τςάστ
Dηργόι τςούνη, έ μη νγρῖτι.
Ὦ ζότ, τς' να bῆρε κησςτούνη;
Σὲ φιάλῖα να μόρρι δέενη.
Σᾶ τη ιέες τί, εdὲ σύνη
Dότ' α σςτόϊμη μουχαbέννη.
Dοτ' α σςτόημιη μουχαbέννη.
[('Αρβ.)

42

Γιᾶλ' νdη δέε ρῦνι, κοῦρ μη [σςηκῶν
Μ' αταᾶ σῦ τη ζές, σῖ πετρίτ,
Σέ τὶ μὲ dῦ χάργιε σςηνῶν,
Μὲ μίιη σςιγιέτα γοdίτ.

43

Εδέ νd' ήνdηρ' μ' ουρρηφύε
Κιη τη ρᾶ ζιάρρ' ι σεδdᾶση.
Μίρη σέ τη ρᾶ μbί κρύε
Τ' ου ζῆσς bέση φουκαρᾶτη.
Μῶς ε φςςίχ, σέ σ' ήσςτ' άς μυμ- [κιύν ('Αρβ.)
Πο λιέε τη μάρρη μειdάνη (τρκ)
Τη ρίχετ σῖ dέετι νd' Υλικι- [ύν, (1)
Κιη μη μουνdῶν Σουλιειμάνη.

(1) Ἔχει λιμένα ἐπικίνδυνον.

Κοῦσς νουκ' ε di λιέε τ' α diih
Σὲ ούν' ε γιέετςη σελιαμέτνη (άρδ)
Dίτα τ' ουbῆφτη νιημίιh
Κιη να μbαρόδε νιέτνη (τρκ.).

44

Πίκα κιη μη γοlίτι σόd
Ndη κόχη τη πλιεκιhρῖση!
Σ' ιάμ ι ζότι τ' α κιᾶνι μὲ λιὸτ,
Σι vdη dίττ τη dιαλιhρῖση·
Πλιότ μέ πλιάγη βέτχεια μ' ου-
[μούσς
Ῥάχα δέενη άνη μb' άνη,
Σ' μ' ουγιέτ πηρ χεκιίμ άς κουρ-
[κοῦσς.
Θᾶνη πηρ Jοργάκι - Σουλτάνη.
Μιέρι ούνη τς' ιάμ νη κουρbὲτ,
Τς' μη λιύπσετ ασςικηρία!
Σςκῶν doudῖα μέ γόιη ς' φλιέτ,
Ε γιέετη 'γκᾶ περηνdῖα.

45

Μη χούμbι μήνdηία μὴ χούμbι,
Μη χούμbι γουσςη - πουλούμbι,
Χούμbι, έ σ' dούκετ γιηκούνdι.
Ndη σςισςές πίχετη ῥούμι.

46

Ndη Πόρτη τη τροκηλῖτα—φισςέκ 'γκᾶ dέρα τη κιίτα,
Ας αμὰν, μόι λιεσς—κουρῶρη—κιάσου τη μ' τη ζῆ μὲ dόρη.
Κιάσου τη τη ζῆ πηρ κήμbε—Πά μη βραί μὲ dόρη τήνdε.
Κιάσου τη τη ζῆ πηρ γιίσςτι—Πά λιέε τη μη dάλιh σςπῦρτι.
Ω dέερ, ῶ ι bῖρ' ι dέριτ — μη θέεδε κάφτατ ε bρέζιτ.
Mbὶ ιαστήκ (τρκ.) dέρδουρη λιέσςτη—σῖ βλαστάρεια νη βρέσςτη.
Νιηζὲτ έ πέσςη γηρσςέτα—τ' ι νουμουρόδα πὰ φιέτα.
Χύπι λιθύλιεια μbὶ σςτηπῖ—Ε πούθι νιῆ μουστακιε-ζῖ.
Φίλι ι μουστάκιεση ζέζη—μbὶ φάκιε τη ιαρανέση.
Κητῶ συ-ζέζατ κοῦρ φλιέενη—σῦν ε ζῖ κιῦσς ε μbηρθέινη.
Κιάσου τη τη πούθ νιῆ χέρη—μὲ τη τη dῦ γρούσςτετ μη bιέρρη.
Ω λιέλιε, οἱ! οἱ! bαρδούσςκατ μὲ λιαχουρῖ,
Μὴ κ' ήνdα τ' ι μbᾶνι νdκ γιῖ.
Ας αμάν, ῶχ εδὲ ῶχ! μη κ' ήνdα τη λιὸς μὲ τῶ.
Ι μιέερι τς' ουμbούσςα βηρὲρ, bίε τη φλιέε γιεῦμι σ' μη μέρρ.

47

Σετς' τ' α πᾶσςη φάκιεν νdε dρίτ' ε κανdίλιτ,
Μη τη βίνιν λιότετ σούμbουλα πάς γῖρτ.
Τη πηρέσηνη σςόκιετ νdε ιάζ' ι μουλίριτ.
Σςτρὸ να σεdςαθένη πηράνη τρανdαφίλιτ.

48

Κάμ νιῆ λιήμσς νdη ζέμηρη, τη κέκιεν ούνα!
Σ' κάμ κουῖτ τ' ι ρηνκόνεμη » »
Τ' ου ρηνκόνεμ μάλιεδετς » » »

Μάλιετ πῶ λἰαργόνενή. » » »
Τ' ου ρηνκόχεμ φούσςαβετ; » » »
Φούσςατ ζbουκουρόνενη. » » »
Τ' ου ρηνκόνεμ τςούπαβετ; » » »
Τςούπατ πῶ μαρτόνενη.

49

῀Ω ιουγκᾶρ (λ) ῶ dροῦ πε μάλιι, κιη χαλαβίτετ ιαράνι.
῀Ω ιουγκᾶρ, ῶ dροῦ πε φίκου, κιη χαλαβίτετ ασςίκου
Σκdῶ, λιούλιε, μη μουνdόβε, σὲ μη τρέτε μη κουλόβε.
Μη τρέτε, μη bῆρε dῦλη, μη δέε μάλιη, μη δέε πῦλη.
Σκdῶ μη μbάιτε μηρῖνη. σὲ μη τρέτε σῖ κιιρῖνη
Τῦ, μόί λιούλιε, νdῆ τ' ουνdᾶρςα, σῖ dροῦρι μbη κήμb' ουθᾶφςα.
Dηρράσα πηρ σκιεμbλιῖ ουτςᾶφτςα τη ρῖνη τςούπα, έ βάσςα.
Κιαίι ε, μόί λιούλιε, ιαράνη, πόσι μότρα τη βηλᾶνη·
Jαράνιτ, κιη βιέεν νdαί νάτη, χάπι ι dέρην θούαι ι: ιάκη.
Jαράνιτ, κιη βιέεν νdαί dίτη, μbῦλ ι dέρην, θούαι ι: ίκη.

50

Μη μbέτι μαρὰς μη μbέτι, κοῦρ μ' έρθ bούρρι 'γκᾶ κουρbέτι
Ερθ έ νdη σςτηπῖ σ' μη γιέετι βέτη σςτρόι, βέτημη φιέτι.
Κηθένετ' έ ροτουλόνετη τσίτσκατ ε bάρδα πῶ κουίτόνετη.
Θουσςκρέετς, μόί dέρηζ' ε τιμ-έτ, μ' έρθ bούρρι νdη σςτηπῖ σ' μη [γιέετ.

51

'Γκᾶ κουρbέτι άρτςη πσέ ς' μη πηρσςηνdόσςε;
Νdη μὲς τη bεχᾶριτ σετς' μη πλιεβιτόσε.
'Βέτουλατ ε τούκ σςισςανὲ μὲ κιόσςε.
Νdη μὲς τη bεχᾶριτ να κηνdῶν bιλιbίλιι,
Πα dίλι νdη πενdςέρε, τη θηρρὲτ bανdίλι (λ).
Νdη γιίσςτιτ τη βόγηλί' τη νdρὶτ dςεβαχίρι.

52

῀Ω ούιιητ ε ρήζαβετ, ῶ μίσςτ' ε φηλήζαβετ.
῀Ω ούιιητ ε Περιβόλιιτ, Τιν' ῶ φλιοςίρ' ι Σταμbόλιτ,
'Ω ούιιητ ε μάλιιτη, ῶ ῦλ ι καρβάνιτη.

53

Ζοῦνη ὑίετ έ ραδητόίνη, ξενετᾶρητ ζοῦν' έ σçκόίνη.
Γιίθη δέεν' έ τί πῶ σ' dούνdε, λιούμι σ' σιέλ πηρ dίτη κηρτσούνιε.
Ὦ Σταμbὸλ, μόρε ι σçκρέτη! ι ρήντη ζιάρρι έ τη dιέκτη,
Πο τη dιέκτη άνη μb' μάνη σὲ να μbᾶν bούρρατη τάνη,
Καραφίλι, έ μανdσουράνη.

54

Ρήνηκε νερήνdσα νdη dέετ, λίησςόι dέγη πηρbὶ δέετ.
Νd' ατὴ dέγηζην ε πάρη 'μδᾶρι bέου dυφέκν' ε λιᾶρη.
'Νd' ατὴ dέγηζην έ dῦτη, μη dῶ bέου σῖ τη dῦ σῦτη.
Νd' ατὴ dέγηζην ε τρέτη, μη dῶ bέου με τη δηρτένη.

55

Μbούσς κούπην μὲ dουκαγιίν, μόἱ bίια ίμε.
Σῖ τ' α μbοῦσς κοῦιτ τη ι α σςπίε; νήνεια ίμε
Ατῖ dιάλι νdήνη χίε bίια ίμε
Αὐ μη σçηκῶν μὲ χίλιε (ἀρδ.) » » »
Τη μbοῦσς bάλην μὲ ρουbίε. » » »

56

Dούχ νιῆ σήρη φλιορῖνἱ, πά τη τ' άπ bάλητη τίμ,
Μῶς, ῶ μόἱ, οἱί, μόἱ οἱί! μῶς μη dηργὸ νdη 'Βλαχῖ.
Σὲ ἰὰμ dιάλίη μιτουρῖ, σᾶ σçκῶν φλιορίρι σ' ε dῖ.
Μῶς, ῶ μόἱ, αμὰν, αμὰν, σὲ ἰάμ dιάλίη έ φλιορῖνἱ σ' κάμ.
Μῶς, ορὲ, ουμαληκό, σὲ ούν' τ' ι κὰμ λιάικα κητῶ.
Ούν' τη φόλια μὲ σçακὰ, τη τη νίόχ, ά κέε σεδλὰ (τρκ.);
Σεδdὰ κὰμ σᾶ πηρδηλιόνεμ,
Πο ἰάμ dιάλιη έ τουρπηρόνεμ.

57

'Γκαχὰ τη τη ρῦνι bρήνdα, κήμb' έ dόρ'-αργιήνdας;—
Μὲς-πηρ-μὲς αδλῖση, σςεκιέρ ι κουτῖση.—
Κέε bαbάνη bρήνdα, κήμb' έ dορ-αργιήνdα.—
Βαbάι λιέε τη ἰέετη, ῶ σςεκιέρι δέτη!—
Ἰάπιμ αφιόνη, τη μῶς να νdηγιόνιη.

58

Βρουμbουλὲτ τςαρδάκου, ε μιέερη!
Αιέε τη bρουμbουλάση, σαγιέερ τη κηρτσάση.
Βούρρην ε κὰμ νdη σεφὲρ κοῦρ τη ϐῖνίη τςέτς' μη σιέλ.
Μη σιέλ bεdέν (λ) μὲ σςανdὰν πηρ φούνdι κρισογαιτὰν (γρκ).
Βεdένι μὲ γούργουλα, ε μbὰν φακίε-ρρούμbουλα,
Αιὸ μεσ-κηπούτσυρα. τς' κίήνηκα φὸρτ ε bούκουρα.

59

Dόλιι Μιρία (τρκ) πηρ dέετ, ρῖ, ῶ ζόνίη μὲ σςηνdέτ.
Αίέερ' μ' τη ϐέτε νdη σεφέρ, Μαχμουdίε τη τη σιέλ.
Μαχμουdιέτη σ' ι dούα, ρῖ, ῶ Βέϊ, κητοὺ μὲ μούα.
Ῥῖ, ῶ ζὸτ, κητοὺ τη ρῖμη, κησμέτνη (τρκ.) μbη περηνdῖνη.
Ῥῖ, ῶ ζῶτ, τη σςκόίημη ιέτη, Μαχμουνdίετ ϐῖνη ϐέτη.

60

Τρηνdαφίλι, τη πορσίτα γιέθε σςοῦμη μῶς λίησςῶσς.
Γιέθε πὰκ, έ κόκιε σςοῦμη
Κοῦσς τη σςκόνίη τη κηπούτνίη,
Τη κηπούτνίη 'γκᾶ νιῆ dέγη
Ι σημοῦρη κοῦσς τη ιέτη,
Γιῆ τη κέκιε τη μῶς κέτη·

61

'Βέτη ε bάρδη, σςαμι-κούκιε,
Ας ι κρῖχ ατῶ bαλιούκε.
Ας ι κρῖχ, έ ι χίδ πράπα
Σὲ ιέε νούσε έ τη ζῆ ϐάπα.
Πα dέλι πάκηζη νdη κρούα,
Κὰμ νιῆ φιάλίη, dῖτς' τη dούα.
Κὰμ νιῆ φιάλίη πηρ τη θήνη,
Κὰμ νιῆ μόλη πηρ τη 'νγρῆνη

62

Χῦπα λιάρτ νd' ατη τςαρδὰκ (τρκ).
'Βάσςη, νὲμ μ' ατή bαρδὰκ (τρκ.)
Σςὰχ (λ) bαbάνη, κίη σ' τ' α ιάπ,
Μbᾶ ε dόρην, μῶς ε 'νγιάτ.
Σὲ κὰμ πασηκιύρηνη
Τη σςουκῶνί φυτύρηνη.

63

Doúdα ίς πρέi Ελibασάνι—Τρεκίιν γρῶς ι bῆν γιερδάνι (τρκ.).
Ω μόi Doúdη, μόi συ-ρούσςε—Φλιορίνιητη κιη κέε πὰς γούσςε.
Doúdα ίς, έ σςκόι, ε δάτε—'Βάρρι ι συμbούσς μανουτςάκιε.
Μόi doúdη, Doudoúσεiα Βουζη—κιεγγιερούσςεία,
Μόi doúdη, Doudίλιεiα, Βουζη—καραφίλιεiα.

64·

Τατουσςὰν, μόi μεσ-λιαγκόρε,
Πσὲ σ' να ῥηφέεν σὲ 'γκᾶ dόλε.
Τς' τ' ιου ῥηφέενi, ῶ ιοῦ τη μιέερη,
Ατιὲ κοῦ λιᾶσςη τςεμbέρη.
Κηνdόνιν γιάστη bιλιbίλιη
Τρὲ τη κούκι' έ τρέ ιετςίλιη (τρκ.)

65

Ndῆ dᾶς τη bήνεσς ε χόλη·
Στρηγκὸ μέσθινη μὲ dόρη.
Ndῆ dᾶς τη bήνεσς ε τράσςη
'Μεΐσς ιελιέκουν τη μηνdάφσςτη
Ουρδηρὸ τη φλιέεμη bάσςκη.
Ω μόi dάρδα ῥομbουλάκε,
Μὲρρ φούρκην έ χάi πάς dάρκε,

66

'Νγιελιίνο bουζη — bουρbούκιε,
Τί σ' μ' ι πάτε κητῶ Χούκιε (τρκ.),
Dᾶλιτς πάσςκησς μὲ δέε τη κούκιε,
Φόλιη μη μόi Νγιελιίνα ίμε.
Μόi 'Νγιελιίνο, ας μη dούαi
Σὲ ούνη ιάμ νιῆ dιάλιη ι χούαi',
Πηρ κρέσςμητ, κιη μbᾶν dῦ μούαi·
Φόλιη μη, μόi 'Νγιελιίνα ίμε.
'Μbεσὸ νdῆ ιέε ε κηρσςτέρη,
Πηρ κρύκιινη κιη bῆν 'γκᾶ χέρη,
Σὲ μη κέε νιῆ ῥὸπ τη bλιέερη
Τίν' ῶ μόi 'Νγιελιίνα ίμε

BKSH

67

Χῦπα νdή νιῆ κιόσκ (τρκ.) τη λιάρτη,
Πᾶσςη νιῆ dυφὲκ τη ἆρτη,
᾿Νγιάτα dόρηνη τ' α μάρρ,
Dόρα μ' ουμbοῦσς πλιὸτ με ἄρ.

68

Ὁ σύζυγος πηγαίνει εἰς ἐκστρατείαν.

Σετς' ουνίσιτςη, ἑ dότη βέτε, ᾿νγρέε μου, λιούλιε, σαdὸ φιέετε.
Dότη βέτε νdη σεφέρη, μη μούαρρ βάαιι ε μιέερη!
Σςτρό να, μόι συ-ζέζη, σςτρό να, νdῆ να ζῆντη γιοῦμι, σκιό να.
Σςτρό σςιλιτένη (τρκ.) μὲ bοσιλιὸκ, κοῦρ τ' α κουιτῶνι, τ' α κιᾶνι [μὲ λιότ.
Σςτρό σςιλιτένη μὲ σκμοῦρε (λ) τη νdσιέρρ μάλη τήνd, μόι λιούλιε.
Νκιάτου, μόι λιούλιε, άχ! τη πούθεμι, σὲ κούς ε dῖ σεκοῦρ πίκιέμι.
Ας κιάτεμι dῶτ, ἁς πούθεμι dῶτ, σὲ να μbούσσενη σῦτη πλιὸτ λιότ?
Μόρρα dυφέκθιν ἑ dολία, dῶτ μὲ γόιη μῆ σ' τη φόλια.

69

Σὸd μανουσςάκιε μὲ σςηνdὲτ, ε πηρίτε dbόρην γιέρ' ουτρέτ,
Πα λιουλιοζόβε πηρμbὶ δέετ, πά dόλε μὲ σςοῦμη λιεζὲτ (τρκ.).
Jοῦ λιούλιε, γιίθη σᾶ ιίνι τη πάρ' ῶ λιούλιε, κὴ κίνι;
Τη πάρη κέεμι τάτςενη (λ), τη dῦτη αγουλιίτςενη (λ),
Μηρὲτ κέεμι μανουσςάκιενη.
Καραφίλιι dέλι πηρ νη βέρη, ήτςτ' ι μῖρη μέ σςοῦμ' έερη.
Ζημbάκου (τρκ.) θᾶ, ιάμ Σςὰχ βέτη, ιάμ πηρμbὶ γιιθη λιούλιετη.
Κοῦρ μη βὴ dούdα μbη bάλη, έερα ίμε μbλιῶν dυνιάνη. (ἀρβ).

70

Ένdι μόλα, ένdι dάρδα
Ενdι κραχηρουαρ-bύρδα.
Τς' ιᾶν' ατῶ ζόννια κιη βίινη;
Τη γιίθα μbη κήμbη ρίινη.
Αιὸ κιη μbᾶν λιαχουρῖνη
Μούργα! τς' ε σςηρῶν νιεερῖνη.

71

Ε βόγηλια νdηπηρ λιήμη, σετς' τη νdρίτουρκε αιὸ λήρη,
Ας μ' α φάλι τ' α bῆνι γηρτςήρη, τη μ' τη πρὲς φουττάν' ε γιήρη.

72

Μη βάτε bούρρι νdη κουρbὲτ, νήνότσε, σ' τη βιέεν κέκι;
Ε μῶς κᾶ πὰκ, πο νήντη βιέτ » » »
Τη γίιθα σςόκιετη μὲ dιέπ » » »
Ε bούρρι ίμη βὰτ' εδὲ μbέτ. » » »
Τ' ι σςκρούανὶ κάρτη έ τ' ι βῆ dόρηνη
Μη κᾶ μbη κιάφη μούα τη γιόρηνη.
Τ' ι σςκρούανὶ κάρτ' έ τ' ι βῆ γλιίτςτινη
Μη τρέτι έ μη κηπούτι σςπύρτινη.

73

Γιίθη bότα βέεν' ε βῖνη, bούρρι ίμ χαρρόι σςτηπῖνη.
Ι ουbόφτη σςέσς έ λιηνdίνη· Ίκου, έ μῆ σ' κᾶ τη βῖνίη.
Νdὴ μῶς έρθτη εδὲ τασςτίνη, dότη μὰρρ τ' ι dιέκ σςτηπῖνη.

74

Ζοῦνη ύιετ έ περηνdόιηνη, ξενεταᾶρητ ζοῦν' έ σςκόνιηνη.
Γιίθη bότα λιέε τη βέενη,
Τί, ῶ ζὸτ, ρῖ έ μῶς έτση. Τη πᾶτςη νd' ήνdηρ' τη σςκρέτη,
«Τ' ουπενγούα κᾶλιι μb' ούδη, dυφέκου τη ρᾶ νdη λιο ύμη.
Νγιάτα dόρην έ τ' α δᾶσςη, ούδ' ε μbᾶρη, dῶτ σ' τη θᾶσςη».
Καπηρdσέβε μάλι μὲ γοῦρη, βᾶρτς σςηνdοσς' έ ᾶρτς σημοῦρη.
Καπηρdσέβε μάλι μὲ γιέθε, βᾶφσς σςηνdόσς' έ ᾶρτς μὲ έθε.

75

Κέε σςτηπῖνη άνης λιούμιτ, Λιίνο, μόι, γούτς' ε πουλούμbιτ.
Ζοῦν' έ βίιηνη καρβανᾶρητ, καρβανᾶρητ ε Ενdρενέεση,
Κούσς τη dάλιη τ' ι πυέτη, πηρ ατὴ κιέεν' ε πααbέτη;
Ω μόρρε bούρρ' ι χανdακόσουρη,
Κουρbέτι ιῦτ μῆ σ' κᾶ τη σόσουρη,
Σε σ' κᾶ τη σόσουρ', τη μbααρούχρη,
Έ μη κέε βρᾶρ' έ μη κέε σςούαρη.

76

Νέλ μ' ούιη σέ πλιάσα, μόι τσουλουφε-ζέζη.
Σ' κάμ μὲ σὲ τη τ' άπ, ῶ τρανdαφίλι μὲ βέεση.
Νέμ μ' μέ bάλητ τάτη, μόι τσουλ....
Βάλητη σ' τ' α ιάπ, ῶ τραν.....
Νέμ μ' μὲ γούσςην τήνdε.....
Γούσςηνη σ' τ' α ιάπ.....

77

Σςτίρα σῦτη μb' ατὴ dάρδη
Πᾶσςη νὶη πουλούμπ τη bάρδη.
Πά ι θίρρα, « βίdο, βίdο »,
'Νιίκσου μῆ κητέί, μόί σςπῦρτο,
Σέ τη κὰμ τη σςτρούκριτ, εδέ τη μbουλιούκριτ.

78

Μόί συ-ζέζη, μόί συ-κόνdςη (τρκ.)
Βιέρη τατηπιέτη, πόσςτη.
Έια έ bιέρη νdαι μούκ
Τη τη πούθ έ τη τη dούκ
Τη μ' τη σςτρύθ πόσε λίμούκ.
Μόί κιέγκιε bαλη-dςουφέτη,
Τη γκνιέου, ά dέσςε βέτη;
Μη γηνιέου φακίε-ρρογόσι,
Ρᾶ μbί τσίτσατ, έ μ' ι σόσι

79

Τατηπιέτη bρέγουτ-βῖνιε, ίελεκ-κουκίεια-βέσςουρη.
Σῖ φηλήνdσα σοκηλῖνιε, » » »
Θάσςη σέ βῖνιε νdαίκ' ούνη, dόλια τουκε κιέσςουρη.
Τὶ βκίτε κοὺ κίσςε πούνη, χῦρκ ι ζεμηρούαρη.

80

Μη ρᾶνη τσᾶ χάλε, φακίεια-προτοκάλε,
Μη ρᾶνη κιεdέρε νdη ζέμηρ' μὴ θέρε.
Λιέςτη τάτ σῖ κόρbη, μήντη μ' ι bῆρε τσόρbη (τρ.).
Σῦρι ι ζῖ ιῦτι, νdή γρύκη μη μbύτι.

81

Τη θίρρα πσέ σ' άρδε μbρήμη; μόι τσουλούφεία φὶλ μὲ ᾶρ!
Άπο σ' τη λιᾶ σςτρίγα ίοτ - ήμη; αιό τ' ουbῆφτη κουρbάν (λ).
Κίςςια κήνηνη πᾶ βήνη, dιᾶλι' ῶ λίεσξ - μαργαριτᾶρ.
Κίςςα ούδηνη τη ζῆνη. » » »

82

Βάλητ', μόι Μανούσςο ε μιέερη, bάλητ', ῶ λιέλιε! bάλητη.
Ας μ' α φάλι τ' α πούθ νιῆ χέρη· » » »
Jό νιῆ χέρη, πο γκαχέρη· » » »
Μέρρ πισκιόλατ, έ μη bιέρη· » » »

83

Ἄβάσςα λ'ᾶντε, βάσςα κιᾶντε.
Τς' κέε, βάσςη, κίη λιᾶν, έ κιᾶν;
Λιᾶνὶ φουστάνθιν ε τιμ - ζότι·
Σὸd μη έρθ, νέσσηρ μη ίκην,
Πηρανdάι πολιᾶνὶ έ κιᾶνὶ.

84

Μῶς ε λιᾶὶ λιίνιηνη κοῦρρη, μόι τη κέκιενη.
Τη νιίχεσς σέ ιέε πᾶ bούρρη· » »
Μῶς ε λιᾶὶ λιίνιηνή φάρε » »
Τη νιίχεσς σὲ ιέε bεκιᾶρε (τρκ.) » »

Γεγικὰ (Γεγηρίσςτε).

1

Κῦ ῦλ, κίη λιέεν μη σαbὰχ (τρκ) ρέζετ κίη πῶ λίησςῶν
Ας κῖ φρίκ' σὲ bάαν γίυνὰχ (τρκ), κίη σ' φλιὲτ, έ σ' κουδηνdῶν.
Κηιὸ ρούγη τς' άσςτ' ε λιάργη, σ' κᾶ τη μααρούαρ'

Γιούχα ε dιάλιιτ πρὲτ σῖ σςπάτη, σ' κα τη σςκουρτουαρ'.
Τ' μῶς ίσςτε χάννα μbί δέετ σ' dὸτ' ίσςιμ ιοληdςῖ (τρκ.).
Μὲ κιερπάλατ κἰη κέε μη βρὲτ χάλιν τὲμ σ' μ' α dἳ.

2

Σῖ μὲ μασκαρῖ ε ζοῦνα, έ ουbάασς ασςἰκ (τρκ) μbη τῦ,
Μιέερισύνη σετς' bελιᾶ (αρβ) βούνα, ζιάρμ νη ζέμηρ, έ φλιάκη νη σο.
Τῦ, μορὲ dιάλἳη, ζοτῦν' τη φάλιτη, σὲ μη λιοῦιτε μέεντ ε κρέες.
Κοῦσς άσςτ' ασςἰκ bίε νη bάλιτη, σὲ dυλιbὲρ σ' ουγιὲντ μὲ bέες.
Νdη μειdὶς βέτουλατ bάνα σειρὰν (τρκ) ζέμρα ίμ' ατῦ μη νγιίτι.
Νούκ' τη dάρεμ, μορὲ Σουλτὰν, γιερησᾶ τη μη dᾶλἳη σςπῦρτι.

3

Γοῦρη, γοῦρη bάχετ καλιάια, φιάλἳη, φιάλἳη, φλιίτεν bέι..τ;
Χέρ' 'γκᾶ χέρη σςτόρετ σεβdάια, σῖ bάαρι κοῦρ λἳησςῶν γιέθετ.
Jῦ, ῶ γοῦρητ ε σοκάκιουτ (τρκ) νιῆ σελιὰμ τ' ια τσόνι dυλιbέριτ
Νῆ σςτηπῶφσςα πρέι φερράκουτ, νdη dιβὰν τη πειγαμbέριτ.
Σᾶ φὸρτ χούμι τουρκινιά, 'δὲ κατίου έπ χυdςὲτ ιαλὰν (τρκ).
Μῶς dουρῶφτ' άς περενία τη ρίιη ασςίκου νη ζανdάν (τρκ).

4

Νη bάλητ κέε νιῆ νισςὰν (τρκ) κᾶμ σςαχἰτ έ τ' α bάι ισπὰτ (ἀρβ.).
Τη dύυ σύυτ, ορὲ dςανὰν φουκαράαν bὰν ε αζὰτ (τρκ).
Τς' ε dῶ μάλιν τς' ε dῶ γιάαν, τουκε πάσουν bουκουρίην;
Πηρ μασούπ (τρκ), μόρρ' Ελιbασάαν, μασκηνdάι 'δὲ Ρουμελιίην.
Τη dύυ σύυτ, ῶ Ιbραχἳμ! τη κὰμ ριdςᾶ (ἀρβ) ας μη dούαι
Jὰμ γαρὶπ, έ ιάμ ιετὶμ dερdιμὲν νdη δέεθιτ τ' χούαι.

5

Σὸd μη σὸd τς' άσςτ' ν' Ελιbατὰν μὲ dυλιbέρατ κἰη ιᾶν' μὲ σςχοῦρ!
Βηρτὲτ κιήνηκα νιῆ σςεχεριστὰν, έι! ζοτ-ῦν' ε bᾶφτη μαχμοὺρ (τρκ).
Νdη dυκιὰν τη χαdς' Υμέριτ ρῖν' ριdςάλιετ ε Σταμόλιτ,
Τς' ι dςιλιχέέν (λ) φάκιειια dυλιbέριτ Σουλιειμαν Ζενελι χοdς-όλιτ.

Μῶς μη κιάιι, ῶ ι μέερι ασςὶκ, σὲ μὲ τῦ dότ' σςκόi bεχάρη,
Σὲ τη σςούμιτ iάν' μυναφὶκ' (τρκ), πῶ πηρπίκιεν με να dᾶρη.
Βουκουρίην, έ νούρη σ' τ' α dῖ, βετςεσέ τ' α κὰμ dηγιούμουν.
Μῶς iές ζυμύλi νd' αμbερῖ (λ) κiη ρῖ ν' bάσςτητ μbρὲτ
[μουλιούμουν;
Κῦ ι bῖρ' ι Καiρεμάνιτ μὲ πέρτςεν σῖ φῖiε άαριτ.
Βάσς (τρκ) dυλibέρ ι Ελibασάνιτ, χυρίι (λ) dέελi κητσῖ bεχάριτ.

6

Μη κέε ρόπ, έ τη κὰμ dςᾶν (τρκ), σςπῦρτι ίμ', ασςτού μὴ ρούνσς
Νῶ μη βρᾶ, νῶ μη bᾶν dερμᾶν' σγiίθ, έ μὲρ τσίνη τη dούατς.
Κιάιi, έ κιάιi, έ πῶ πηλiτσάς, σὲ μ' ου κᾶ μηρζὶτ' dυνιάια,
Νὲ βετβέτεν dούα τ' α βράας, τη σςτηπόοi 'γκᾶ σεβdάια.
Μὲ γiίθ' κητῶ χάλε, κiη κέεμι, dυλibέρατ μὲ γόiη σ' να φλiάσιν
Νὰ ρόπετ ε τῦνε iέεμι, μακᾶρι λiέε τη να βράσιν.

7

Τί καχούρ ι 'Βενεdίκουτ, τς' κέε, κiη σ' βιέεν μbη ιμᾶν;
Dυλibὲρ, ας ι φόλi' ασςίκουτ, κiεdὲρ μῶς ι bάαν.
Μὲ ατὴ σύυ πόσι φιλidςάνι, dυνιὰν' ε σςηνdρὶτ
Να ̈μαρρόσε, μορὲ Σουλτὰν, dίνιτ (ἀρβ) να κὲε κiίτ.
Γiίθη νάτα μὲ τῦ μη σςκῶν, τῦ τουκε μεντούμουν,
Νdη άνdηρ iάμ, βιέεν, έ μη νκiῶν, ν' ζέμρητ μ' κέε πλiαγούμουν.

8

Μίνε, κού πῶ βέε κησςτούνη;
Νd' Ελibασὰν σὲ κὰμ νiῆ πούνη.
Ῥούχου μῶς τη bάiνη δοῦνη,
Σὲ ατιὲ iάν' bανdίδα σςοῦμη,
Ηῖνη ρακῖνη μὲ σςκοῦμη.
Καπηρdσέβε Κiαφη — Κηρράbη
Χαρρόβε νήν' εδὲ bάbη.
Μόρι Μίνε, bουκουρόσςε,
Νiῆ φiάλiη κῖσςα τη τ' θόσςε.
Μ' ι κέε βέτουλατ μὲ κiόσςε.

BKSH

9

Μόι Dςεμίλι', ε κούιτιια ίέε;
Jάμ ε Αλίουσς—Ταbάκουτη (τρκ.).
Μόι Dςεμίλιε, dέλι κε dέρα.
Σ' πῶ dῖ τύρτς' άχ! ούν' ε μιέερα.
Μόι Dςεμίλιε dέλι κε bάαρι,
Σὲ τη πηρὲτ ταbορ—Μαdςᾶρι.
Dςεμίλιεια πῶ πῖ dουχὰν (ἀρϐ),
Μυλίαζίμι bᾶν διϐὰν (τρκ).
Μόι Dςεμίλιε ζρύπ' ι άτιτ,
Τς' ι πάσηκε ϐούνη σουράτιτ (τρκ).

10

Ζυμύλι λιούλι' ε μαϐὶ (τρκ), ι μιέερι τς' ε νdιὲκ bεχᾶρη
Τςίλι πηρ dηbὸρ', έ τςίλι πηρ σςῖ, νdηρ λιούλιετη dέελι ι πάρη.
Τη κιᾶρη πῶ bᾶν λιαιλιάκου (λ): σ' μη σςτὶν' λιούλιετη νdη [ρυφὲτ (τρκ).
Dαϐάνη ε bᾶν ζαμάκου: ιάμ λιούλιε πηρ σαλτανὲτ (τρκ).

11

Χάίdε, χάι, άνκο (τρκ) Ρουκίια! νdηπηρ dέρη τ' οςκόντε ϐίια.
Dέλι, Ρουκῖ, έ σγίίθ σςαμία, ν' dᾶτς τη κούκιε, ν' dᾶσς τ' μαϐία,
Τή χόλα Καλίεμκιαρία. Dῦ νισςάνε (τρκ) τ' ι λιᾶ λίίια.
Dῦ νισςάνε τ' ι κὰμ δάνη, τη μ' ι γηζῶτς μὲ ιαράνη,
Μὲ ιαράνη Σουλίειμάνη. Κῦ ιαράνι Σουλίειμάνι!
Νη Σταμὸλ ι ϐόιτι νάμι. Νη Σταμὸλ, έ νη 'Βιdίν.
Φὸρτ πῶ ίσςτε κιέ κῦ τρίμ.

12

Πῶ λιουλιόίισςιν πιέσςκατη
Πῶ να ϐῖιν τη ζέσςκατη.
Πῶ λιουλιόίισςιν dάρδατη
Πῶ να ϐῖιν τη ϐάρδατη,
Πῶ λιουλιόίισςιν κούμbουλατ,
Πῶ να ϐῖιν τη ρούμbουλατ.
Πῶ λιουλιόίισςιν μόλατη.
Πῶ νὰ ϐῖιν μεσχόλατη.

12

Οubοubού, μοὶ σςόκιηνῖ!
Κιῦτς τ' ι α bᾶνι ούνε σ' πῶ dῖ.
Κιύσς τ' ι α bᾶνι σύν' κησᾶι ϐέρε
Πὸ πηρ τῦ, Βέτουλ-κίεμέρε,
Φόρτ ε μάδε πούν' ε σςόκιιτ.
Τη ϐρὲτ bούκ' ε κολομόκιιτ (λ).
Τίν', ῶ μόι ε bίια ε νάνης,
Κιέπ ι α μῖρ φουστάνεν ϐάίηζης

ΑΛΒΑΝΙΚΑ ΑΣΜΑΤΑ ΗΡΩΙΚΑ

(Κήνκα Σςκiύπε τριμμηρίσςτε.)

I

Ἐπὶ τοῦ θανάτου τοῦ Σκενδὲρ Βέη, ἐκ τῶν Ἀλβανικῶν ᾀσμάτων τοῦ Κ. Δ. Καμάρδα, ποιηθὲν ὑπὸ τοῦ Κ. Dorsa.

Κοῦρ ουνίση Σκανdερ - bέγου Τη μη βέειn νd' ούτςτρατη,
Ούδης, κᾶ ρίιιη, έ μη σςκόιιη. Ι ου πηρπόκιη Μόρτnia,
Προξενίτε σςόρτnin; τη ζέζη.—(Μὸρτ:) Πρίρου πράπη τί, Σκενdερ -
[bέγου.
Έμηρι ίμη έε Μόρτnia. Γιέλα ιότε ουμbαρούα.
Άυ ε γιέγιετ, έ ε ρούαν, Ῥημbέεν, έ χέλiκi σςπάτηνη,
Έ αιὸ φάρε σ' μη τούνdετ.—Σκανδ: χίέε, αίρ', τςή μη ίέε,
Τςη μη τρεμbε νiέρζιτη, πα ζέμηρ' έ πα σςπῦρτη;
Κού ε dĩ σέ ού κὰμ (τη) βdέση; Ζέμηρα ιότε ε φτόχτη
Μούνdη γηζαρίνin (λ) σςόρτην τίμε; Ά τ' ήσςτη χάπτη τῦ φάτ' ι
[ουσςτηρτόρηβετ;
Μορτ: Diὲ νdηρ κiίελτ' ουχάπτιν Λiίbρετ ε σςόρτnin,
Έ ε ζέζη, έ ε φτόχτη. Σĩ νiῆ σκiέπη ουκαλᾶρ (ζbρίτι, ρᾶ)
Σίπηρ κρύεση σάτε. Πρᾶ ατςτοῦ μbη τη τιέρη.
Σκανdερ - bέγου σςτοῦ νiῆ σςερητίμη —«Μιέερι ού σ' κάμ' ρόνin μῆ»!
Έ ουβοῦ, έ μη μεννόι Μότετη τςη κῖσς τη βiiην.
Πάα τη bίριν πᾶ τάτη, Έ νdη ζĩ ρένiιν ε τῖiη.
Εμbiὸθ ουσςτηρτόρητ έ ου θᾶ: Σὲ, ιοῦ ουσςτηρτόρητ εμĩ,
Τούρκου μέρρη δέουν τήνη, έ ιοῦ bῶν σςηρbητοῦρη.
Dουκαγiίν' ι μῖρι ίμη, Σiὲλ μη κητού άτη bῖριν τίμη.
Ἀτη (τη) bούκουρην λιούλiε, Τ' ι θόμ ού τςη κὰμ τ' ι θόμ.
«Λιούλiε, ε λiηρύερζη, Λιούλi' ε κησᾶiη ζέμηρης σίμε!
Μίρρν τητ-ήμη, έ τρĩ γολiέε (λ) Μᾶ τη μίρατη τςη κέε,
Έ ίκη τασςĩ κητέινιθ. Σὲ νdῆ Τούρκου μη ε dσᾶντη,
Τῦ ρημbέεν, έ τητ-ήμη Μη ε νίσην bάσςκη με τή.
Ετση τε ζάλι ι dέετιτη, Ατιὲ ίσςτη νiῆ κiεπαρίσε,
Χiεεμάδι, λiιπισιᾶρ; Λiίθ' ατιὲ τi κᾶλiιν τίμη,
Έ νdη μέστη φλiάμουριτ Λiίθη πράνα σςπάτην τίμε,

Γιάκου ι Τούρκίδετ ι ρῖ σίπηρ, Ἐ ατιὲ μόρτηια μη φλιῆ.
Πηρπὸσς λίσιτη ζίι, Μοὺν τη ρίιν κιέτου (λ) άρμηζιτ
Ἐ τη μάδιτη λίουφτητᾶρ. Κοῦρη φρῦν 6ορέα ε κέκιε,
Κᾶλι μη χηνγηλῖν, Φλιάμουρι μη τούνdετη,
Σςπάτα μη τρονκηλῖν, Τούρκου ε γιέγιετη, έ ι τρήμbουρ,
Ι 6έρδη πιόνου (πλίοτ) με χέλιμη, τούς μενdούαρη μόρτηιην,
Μη πρίρετη πράπανιθ».

2

Dίτην κι' ίος σςην Σπιριδόνι ουδόθ Σκουλαρίκι άρχόνdι (γρ.),
Jοῖ, ῶ σςόκη τ' α dηγιόνι.
Σκουλαρίκι ῶ, κιύτς τ' α bῆνη, κιη τη 6όδην τῆρη γιῆνη,
Σᾶ 'δὲ κανdίλι' ε άργιήνdη;
Σκουλαρίκι ῶ, γιέετς bελιάνη (τρκ.) φρῦρε τάλαρα dυνιάνη (αρ6.)
Κοῦρ dόλι Φρήγκου 'δὲ Φρήγκα, καπεdὰν' ε 6οῦνη bρήνdα,
Νιῆ καπεdὰν, φουκαρὰ, χᾶιι ζημbρὶμ μὲ νιῆ Πασςᾶ.
Νdσόρρι κοbούρρεν, έ ι ρᾶ, « σ' τη κάμ φάί ῶ dέερ ». ι θᾶ.

3

Τοῦ Γκίκα Θάνα Μπορσσιώτου (χαονίας)

Τ' ίου θεμ νιῆ κήνκη τη ρέε, Γίκη Θάν', ῶ λιούλιε ιέε!
Ουπλιαγὸσ' έ νούκ' ε πέε, νdη μὲς τη κοbούρρε6ε
Μb' ατ' άνη παλάσκα6ε. Τ' ουdέρθ γιάκου κάλτσα6ε.
Σετς' τ' ουdέρθ γιάκου ρηκέε, έ ουπηργιούνιε, έ ρέε.
Ουκουιτό6ε, έ ου θέε: μη μbὲτ νήνα καλογρέε,
Ε ζέζα γρούα, ε 6έε! Πασςάνη σςτρήμbηρ' ε πέε.
Α6dουλὶ—'Βασίλιιτ (α) ι θέε: σςτηπῖν αμανὲτ (τρκ.) τ' α λιέε.

(α) Ὁ ἀνδρεῖος Γκίκας ἦτον ἀνεψιὸς τοῦ 'Αβδουλᾶ Πασσᾶ, τοῦ γενικοῦ στρατηγοῦ τῆς 'Αραβίας, τοῦ ὁποίου τὸ ᾆσμα ζήτει ἀκολούθως.

3
Τῶν Σπαχίδων

Κατὰ τὸν κατὰ τῆς Περσίας πολυετῆ τοῦ Σουλτάνου πόλεμον τοῦ, 1637, συνηγωνίσθησαν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ, 12,000, περίπου Σπαχίδες Σκυπετᾶραι, χριστιανοὶ ἔτι ὄντες οἵτινες ἤραντο νίκην λαμπρὰν, ἐνῷ εἶχον ὑποχωρήσει τὰ λοιπὰ Σουλτανικὰ στρατεύματα, οἱ δὲ Πέρσαι ἐφένοντο νικηταί. Ἐπὶ τέλους λοιπὸν οἱ δυστυχεῖς οὗτοι Σπαχίδες, ἀντὶ νὰ βραβευθῶσιν ἀπέναντι τοῦ ἐνδόξου τούτου ἀνδραγαθήματός των, ἀπεναντίας ἐκίνησαν τὴν ἀντιζηλίαν τῶν τουρκομάνων, καὶ ἠναγκάσθησαν ὑπὸ τῆς Ὑψ. Πύλης θέλοντες καὶ μὴ θέλοντες νὰ ἐναγκαλισθῶσι τὸν Ἰσλαμισμόν· διότι παρεβίασαν δῆθεν αὐτοὶ τὰς ὑπαρχούσας συνθήκας, ὡς ἀναπετάσαντες τὴν ἑαυτῶν σημαίαν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἀπηγορευμένην οὖσαν ἐκτὸς τῶν συνόρων τῆς Ἀλβανίας. Ὁ δὲ ποιητὴς τοῦ ἐν λόγου ᾄσματος οὐδόλως κάμνει μνείαν τοῦ περὶ θρησκείας κεφαλαίου, ὡς ἀσπασθεὶς ἤδη τὴν νέαν θρησκείαν καὶ τὸ τετελεσμένον γεγονὸς, ὅπερ ὅμως ἐπιβεβαιοῖ ἡ κοινὴ παράδοσις.

Μ' ουνdὲζ ζήμηρα ίμε μ' ουνdέζ, ιάμ ρᾶρη κέκι, ῶ τη μιέερη!
Κὰμ φρίκ' σὲ μη σόσεν, έ βdὲς πᾶ πιέκουρη μὲ dυλibέρη
Dυλibὲρ, ῶ ι μιέερι dυλibὲρ, μῶς μη λιέερ' μὲ dηύαρ νdη γιῖ.
Μὲρρ έ μη σςπιέερη νdη σεφὲρ, θούxι σέ: Προῦρα νιῆ Σπαχῖ·
Τ' ουρρίτςιν dίτητ, ῶ μbηρὲτ, κίη να λίησόβε Σπαχῖ·ιτη.
Σᾶ ιαράνη ιᾶνη μbί δέετ, ουγηζούανη τα ζῖνιτη.
Τη φάλιητ κίη τη dηργόβα, τη bούκουρ' σῖ καραφίλι;
Κάκιη σᾶ ε πηργιερόβα, κιύτς σ' τ' α dεγdίσι κιαφ'ρι; (ἀ;β)....

4
Μιᾶς ἔριδος χριστιανῶν καὶ ὀθωμανῶν χειμαρραίων.

Τσοκη—Dίμα σῖ Φελιάχ (λ) δέντη τε φούρρα (α) ι πᾶ.
Κοῦρ ι πᾶ δέντη τε φούρρα, σοκηλίιτι Τσοκη—μοῦρα.

(α) θέσις, ὄχι φοῦρνος.

Χάidενι, ῶ σςόκ', ῶ bούρα!
Τη ρημbέiημη 'γκα νιῆ dούσςκ, τ' ρίχεμι μὲ Αιεκηdούσς.
Σςαbάνι πάλλην ε κίίτι, πηρμbί Τσόκην ε θηρβίτι.
Εδὲ Τσόκα σετς' ι α πηρίτι, πόσι κιήν τη λίίκ ε σςτρίίτι.
Καρὰν' τη θηλᾶν' ε bρίτι: «θρᾶ ε, σὲ μη θράου ιεζίτι» (τρκ.).
Dῦ σςτούφε (λ) Τσόκης ι νγίίτι, μοὺ νdη σςπάτουλ' ε γοdίτι,
Πο κιέε bοῦρρ' έ νούκη bρίτι.
Κῦ Κόλια Χουνdητσοβίτη, μὲ πάλλην ε τίί ε νγρῖτι.
Εδὲ κῦ Κόλιη Καλικάτςι; Πρέ ε, ῶ χαράμ (ἀρβ.) ε πᾶτςι.
Κῦ Τςιρόσι, bούρρη πλίάκ, ου χίλικι άρμητ, έ ου α λιάκ.
Βόλιουα νιῆ bούρρ' ι γιάτη, με νιῆ bίγη bίσςτ τη θάτη
Ου α κρίσι σςπὰτ' μbη σςπάτη, σᾶ ουλίηρῖνη σῖ γρᾶτη.
Σςην-'Βασιότ' ῶ dρέκιι ου μᾶρτη, πόσι Φρήνκιτ ε λίίκι να θρᾶτη.
Κοῦρ ε κίίτ Τςουνο-Αλίίου μὲ dῦ κιήνα σῖ αρίου
Φῶρα ί α bῆν Βοσνιαλίίου, bάρηρατ ε dούτςκουτ ι γρίου.
Dάλιενι, ῶ καχούρητ ε κιένιτ, σὲ ούν' ιάμ Τςούν' ι Γολιέμιτ,
Σέ ούνη ιάμ Τςουνι-bέεου, γκαdῶ σςκῶνι τούνdετη δέεου.
Σετς' ι φόλιι Dουκη-Νdρέου, γιύσημην ε bύθης ι κηθέου,
Μάιην ε χούνdης ι θέου.
« Κούτς, κούτς, κούτς,» ι α bῆν bακλάνιτ (α) κηρκόν κόκην ε ['Ασλάνιτ (β)
Ι ουbῆ καστραβέτσ (λ) bοστάνιτ (τρκ).
Τςούνο, κουθηνdῶν με μήν; Κούσς τ' α bῆρι bαbάν' dήμ;
Jά τέκ' ήσςτη νdη καλήμ.
Νdη καλήμ, έ νdη Σςοτέλι (γ) τρῖ χέρη dίτηνη dέλι.
Νdε κιάφ' ε κόρηση μb' ούδη, ουπόκι μὲ Κιτςο-Καλούδη.
Μίρη σε βιέεν, ῶ Πανο-Jάνι! Μίρη σε τη γιέενι, ῶ Αλι-Ασλάνι.
Μ' ήσςτη θύερ' γιύμοσ' ε στηράλιτ (λ) τη τη bίνια νdη μέσ τη bάλιτ.
Βιέρ' ι, ῶ Πάνο, ῶ bούρρη! ιό πηρ μίσς, πο πηρ λίηκούρη.
Μόρ! τς' κιήνηκα κιήν' ι κιήνιτ, νιῆ bρῖ Πάσκα άσςτην ε δήμbιτ.
Νdη φούσςη, νdη Κοσιλοχιύαρ, κοόσς ουθρᾶ σῖ dάσς πηρτςούαρ;
Jανο-'Βλιάσςι, κίη κιέε λιούαρ (λ), ουπλιαγός νdη τη dῦ dούαρ (τη)'
Ὡ Jάνο χουνdητσοβίτη, γιάκνη τήνd τ' α μούαρ νίππι.

(α) τὸ ὄνομα τοῦ σκύλου του.
(β) Ὁ πατὴρ τοῦ Τςούνη Βέη.
(γ) τὸ ὄνομα ἑνός δάσους.

5

Τοῦτο παριστάνει μίαν γενικὴν συνέλευσιν τῶν ἡμιανεξαρτήτων χειμμαραίων μετὰ τῶν πέριξ μερῶν, χριστιανῶν τε καὶ ὀθωμανῶν, περὶ εἰρήνης καὶ νέων συνθηκῶν, κατὰ τὸ 1770.

Ε κἶνι dηγιούχρη; άπο ε κἶνι μησούχρη;
Καζᾶτη (τρκ.) ουμbηλιούαδη, πο πηρ τη παϊτσούαρη,
Τούρκιτ έ τ' κηρστέρητη, τη γἰίθη τη πάρητη
Βέϊηρατ, Αγαλάρητη (τρκ.), τη γἰίθη bουϊάρητη.
Χρίστο Κόκα νdη 'Βουνὸ, Σπιρο - Γἰίκα Κιιπαρό,
Jάνο - Μίλιουα χἰιμαρριὸτ, Χόdο Βέου Βορσςιότ.
Μελιεdίν Πικιερασιὸτ, Κουσαρ - Αλἰίου Λιουκοβιότ,
Στεφαν - Πηρίφτη Σςην - 'Βασιὸτ, εδὲ Κουμίου Νιβἰτςότ,
Dάϊκουα Λιηκουρησιὸτ, Χαιdὶν Βέου Καλιασιὸτ
Δὲ Ταχἰρι Κοπατςὸτ, Καλαπόδι Dελιβινιότ.
Ιdρίς -Αγάι Ζςουλιὰτ, Σςέχ Σεϊκάτι νdη Φιλιὰτ
Ζοτο - Μαχμούτι Τσμοκθίνη, Ιγουμένι Κατερίνη.
Μάζα (λ) πηρίτετη (νdη) Σινίτση.
Ου θότη Idρις - Αγάι : Μbάνι βέσς, ῶ καπεdάνη,
Δὲ ιοῦ, Βέιρα, έ Αγαλάρη, τη μάδε ιοῦ bῆνι ριdςάνη (αρβ.),
Τη λἰίδιμ μἶρη ιdςάννη (τρκ.), σέ γἰίθη τρίμματ ουδρᾶνη,
Ε σςκρετούαμη Ζςουλιάνη, βρίτεμι σςόκ' έ βηλάμη
Γἰίθη μήκι εδὲ φτςατᾶρη, γἰίθη φίς, έ γἰίθη φάρη.

6

Dότ' ιου θέμ νιἧ μεσελιέ (τρκ) τη μάδε σᾶ νιἧ dεδἒ (τρκ.)
Τη τσᾶ δεκατιάρηδε
Αλἰίκο, μουρταιημάδι, ιου μούαρρην μίςστη 'γκα ζιάρρι.
Κοστανdιν - μουστακιε - ζίου, εδ' αὐ Νινο - Κουμίου
Μες - πηρ - μές σςκόζης αρρίου πᾶ dηγιούαρη σἶ μίου
Ι ουdούκ σἶ Τςουνο - Αλἰίου, εδ' Αλιεκο - dερηζίου.
Αλιέκουα σετς' ουμbούσς, βάτ' έ ουφούτ νdη Αλιούσς (α)
Τη ζἶι bάρκη (ἰτλ.) πηρ Κουρφούς.
Τη ζἶι νιἧ bάρκη μὲ νάβλη, τη βἶι τε τάτα μbη τάβλη (ἰτλ).
Ὦ τάτη, κουρ ρᾶ πισκιόλα, πόσι σαρκάδεϊα ουχόδα,
Γιάσςτη μηρκιίνια καπτόδα, μ' ουdούκ σςέσςι πλιότ μηνγιόλα.
Τασςι, τάτη, τη bεσόδα. Dυκἰίνd Γρόσς σετς' ι παγόδα,

(α) θέσις.

BKSH

Πηρ πλιήνdης, έ πηρ λιανόμα, σὲ ατῶ μεζ̃ι σςπητόδα,
῏Ω τάτη, νιῆ πούν᾽ ε μάδε, μbούςις σικοῦρ λιόνια βάλε.
Dυφέκου ᾽σςτη πούν᾽ ε μάδε, ᾽γκα φρίκα σ᾽ ι σςόχη φάρε,
Σᾶ νdζόρρα άρην bακάλε (α).
Ουχὸθ κιένι Πίλιο - Dίμε, ε σςπητόι κόκηνη τίμε,
Οῦ dὸτ᾽ α δῆ νdη ταίνε (τρκ.).
Μῶς, ῶ bὶρ, σὲ ήσςτη τούρπ, μῶς να bῆν φάρε Τιφούτ (τρκ.).

7

Τοῦ Τσιαούσση Πρίφτη Χορμοδίτου.

Ὁ Τσιαους - Πρίφτης ἦτον ὁπλαρχηγὸς ἐκ τῶν ἀτρομήτων χριστιανῶν τοῦ Χορμόδου. Οὗτος συλλαβὼν τῷ 1746, τὴν μητέρα τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ πολεμοῦσαν κατὰ τοῦ Γαρδικίου, παρέδωκεν αὐτὴν εἰς τοὺς Γαρδικιώτας ὡς αἰχμάλωτον. Ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς λοιπὸν μνησικακῶν συνέλαβεν αὐτὸν τῷ 1759, καὶ τὸν ἐσούβλισε ζῶντα διὰ τοῦ Ἰσοὺφ Ἀράπη.

Κὶνι πᾶρ, ά σ᾽ κὶνι πᾶρη, τη πιέκη ι bὶρι τάννη; (β)
Κιή Χορμόδ᾽ έ τατηπιέτη, καπεdάν σετς᾽ ιέεσςη δέτη
Μὲ νιηκιίνd έ πεσηθιέτη· σ᾽ φάλια τουρκ μbη κητή ιέτη.
Καπεdὰν, ῶ Τςαούσς Πρίφτη, τς᾽ dέσςε τί τε χορμοδίτη;
Μῶν α σςκόνι ᾽γκα Ζςουλιάτι, σέ να σςέχ Ισουφ - Αράπι.
Καπεdὰν Τςαουσς - Χορμόδα, διάμ᾽ έ dύλη τη πικόδα.
Τῦ dῶτ bέσην σ᾽ τ᾽ α νdηρρόδα.
Νὴν᾽ ῶ μόι, ε ζέζα νήνη! dέλι έ σςίχ Τςαούσςνη τήνη
Τέκ᾽ ε πιέκινη νdη λιήμη· Ισουφ - Αράπι, νιῆ γιῆμη!
Τὺν᾽, ορὲ Ισουφ - Αράπι, τς᾽ τ᾽ έρθηκα νdόρε σὶ κασάπι (τρκ.).

8

Ὁ Κιὸρ Ἰβραὴμ Πασσᾶς Σκόδρας, ἐχθρὸς ἄσπονδος τοῦ Κοὺρτ Πασσᾶ Μπερατινοῦ, νικηθεὶς ὑπὸ τούτου ἐν

(α) ὄνομα κύριον.
(β) ὁ Ἀλῆς ἀπεκάλει υἱὸν τὸν Τσιαούσσην.

Πεκινίῳ τῷ 1776, ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Κορυτσᾶς, τῷ 1777, οὔσης ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Κούρτη.

Νιημί' έ dukiνd σενένη (τρκ) Σςκοdραν - Πάσ;α ζοῦ dυφέκνη.
Ndη Κόρτς' ουbῆ adαλιέτι (ἀρβ) να οὔβρᾶ Dερβισς - Αχμέτι.
Χάμζο, κούι κέε τρίμματη; Κόρτς' ι χάνη κρύμbατη......

9

Τοῦ Κίτσ-'Αντώνη.

Ὁ Κιτσ - 'Αντώνης καπετάνος ἀτρόμητος, συλλαμβάνεται καὶ φονεύεται ἀπανθρώπως ὑπὸ τοῦ 'Αλῆ Πασσᾶ, 1811, (α).

Τε Λάκ' ε Σούλιτ μῶς σςκόνι, ἤστη μbύλτουρ' Κιτς-Ανdόνι.
Κιτς-Ανdόνι βέτ' ι τρέτη, νη μηνγιέ έ γιέρ' μbη dρέκη.
Κᾶ ζῆν' έ πῶ λίιθ φισςέκη. νdῆ bᾶρσςι, ε σςίχνι βέτη.
Θίρρι Βεκίρ-Dςαγαίδούρι: μορὲ Κίενdρο-Νίκη-νούρι (β).
Μῶς ουbῆν κάκιε μαγρούρι (τρκ.). Ι θόνη dυφέκ καχούρι.
Ἃ κέε πᾶρη πλιούμb καχούρι, κίη τη σςκῶν σι χάλια γρούρις
Σὲ κολάι σ' μ' μίρρετη Σούλι, ιάνη γίθη γήρτσε (λ) γοῦρι.
Dόλι, θίρρις κίενdρῶ, Νίκη, ῶ κουτσε-Νίκη, μῶς ίκη.

(α) 'Αφοῦ συνέλαβε τὸν Κιτσ-'Αντώνην διὰ προδοσίας ὁ 'Αλῆ Πασσᾶς, καὶ τὸν ἔρριψε δέσμιον εἰς τὰς φυλακὰς τῶν 'Ιωαννίνων προσεκάλεσε τὸν ἀδελφὸν τοῦ Βελῆ Γέγα, τὸν ὁποῖον εἶχε φονεύσει ὁ Κιτσ-'Αντώνης, καὶ τῷ ἔδωσε τὴν ἄδειαν ἵνα ὑπάγῃ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ἐκδικηθῇ μόνος του τὸν φονέα τοῦ ἀδελφοῦ του δι' οἱουδήποτε σκληροτέρου θανάτου· 'Αλλ' ὁ μεγάθυμος Γέγας ἐζήτησε τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Κιτσαντώνη, καὶ τὴν ἄδειαν ἵνα ἀπέλθῃ ἐκεῖνος εἰς μέρος ἀσφαλές, ἑπομένως νὰ μεταβῇ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος κατ' αὐτοῦ, ὅπως διὰ πολέμου τὸν ἐκδικηθῇ, φονεύων ἐχθρὸν ἐλεύθερον, καὶ οὐχὶ δέσμιον, ἢ φονευθῇ ὑπ' ἐκείνου ἐντίμως. 'Αλλ' ὁ 'Αλῆς γνωρίζων τὴν ἱκανότητα τοῦ Κιτσ-'Αντώνη ἀπέρριψε τὴν γενναίαν αἴτησιν τοῦ μεγαλόφρονος καὶ λίαν ἀξιεπαίνου Γέγα, καὶ διέταξεν ἵνα θανατωθῇ αὐθωρεὶ ἐκεῖνος ὁ ἐχθρὸς μὲ τὸν πλέον σκληρότερον θάνατον, σφυρηλατουμένων πάντων τῶν ὀστέων του.

(β) Ὁ κέντρος χριστιανὸς ὑπὲρ τῶν Τούρκων.

10

Τοῦ Βελῆ Γέγα Ντερβέναγα τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ.

Γραικικόν.

Σ' ταῖς δεκαπέντε τοῦ Μαΐου, 'ς ταῖς εἴκοσι τοῦ μῆνα
Ὁ Βελη-Γέγας ἔτρωγε 'ς ἑνοῦ Παππᾶ τὸ 'σπῆτι.
Ἐκεῖ χαμπέρια τ' οὔρθανε ἀπὸ τὸν Κιτσ-Ἀντώνη.
'Σ τὰ γόνατά του 'στάθηκε, καὶ τὸν Τσαοὺς φωνάζει:
Τζιαούση μοίρασε ψωμὶ, καὶ δόσε τὰ ταΐμια.
Ἐγὼ θὰ 'πάω ἐμπροστὰ μὲ ἑκατὸ 'νομάτους.
Ὁ Κιτσ-Ἀντώνης 'φώναξεν ἀπὸ τὸ μετερίζι:
Ποῦ πᾷς, Βελίκο κερατᾶ, ῥιτζιάλη τοῦ Βεζύρη;
Δὲν εἶν' 'εδὼ τὰ Ἰωάννινα νὰ παίξῃς τὸ τζιρίτι.
Ἐδὼ τὸ λέενε Ἄγραφα, τὸ λέεῖ ὁ Κιτσ-Ἀντώνης.
Μιὰ μπαταριὰ τοῦ ῥίξανε πικρὴ φαρμακωμένη.
Ἀλαβῶσαν τὸν γραμματικὸν, καὶ τὸν Βελῆ 'ς τὸν τόπο.

11

Τουρκικοῦ πολέμου ἐν Κερκύρᾳ

Dόλα dίτην ε σςημ Μίτριτ νdη σαράι τη Σταμbολίτιτ,
Πᾶσςη ζόννιατ ε Μορέεση, τη bάρδα σῖ τσίπ' ε βέεση,
Τσᾶ κηνdόνιν, τσᾶ λίηφτόνιν πηρ τσᾶ τρίμμα κίη λίηφτόνιν.
Λίηφτόνιν Κορφοὺς καλιᾶνη.
Σὲ Κορφούζι κᾶ τη ζόνη, τη ζόνη σςην Σπιριδόνη (α).
Σπιριδὸν, ῶ σςὲντ ι γιᾶλη! ρέε νdη dέετ, έ dόλε μb' άνη,
Σςπητῶ ε Κορφοὺς καλιᾶνη (τρκ).
Τέτη κανdίλιε τ' αργιήνdα, κάτηρ ιάσςτ' έ κάτηρ bρήνdα·
Τρῖ τη λιᾶρα μὲ φλιορῖ, ας ε φάλι, ῶ περηνdῖ.

(α) Τὸ ᾆσμα τοῦτο ἴσως παριστάνει τὴν ὀθωμανικὴν ἐκστρατείαν γενομένην κατὰ τῆς Κερκύρας τῷ 1716, ὅτε κατεστράφη ὁ ὀθωμανικὸς στρατὸς, ἰδίως ὑπὸ τῆς ἐπισυμβάσης δεινῆς κακοκαιρίας, ῥαγδαιοτάτης βροχῆς, καὶ φοβερᾶς τρικυμίας, ἣν ἅπαντες, καὶ μάλιστα οἱ ὀθωμανοὶ, ὑπέλαβον ὡς θεομηνίαν.

BKSH

12

Τοῦ Μπέντου ἐκ Σταρόβου.

Ὁ ἐκ Σταρόβου τῆς ἐπαρχίας Γκόῤῥας καὶ Μόκρας Σούλης, Τουρκαλβανὸς. τοπάρχης τοῦ τόπου, εἶχεν στράτηγὸν τὸν ἐπιστήθιόν του φίλον, Μπέντον, χριστιανὸν, ἐκ τοῦ πλησίον χωρίου, Ἀλιαροῦπι, καταγόμενον. Δὶς ἐξεστράτευσε κατ' αὐτοῦ ὁ Ῥουμελιβαλισῆς τοῦ Σουλτάνου μὲ 40, χιλιάδας στρατοῦ, καὶ μετὰ τοῦ τοπάρχου Ὀχρίδος Ἀχμὲτ Πασσᾶ, ἢ ἡττηθεὶς, ἔκλεισεν εἰρήνην ἀφήσας αὐτὸν εἰς τὴν θέσιν του. Μετὰ δὲ παρέλευσιν καιροῦ προσκληθεὶς ὁ Σούλης διὰ ῥαδιουργιῶν εἰς Κ/πολιν ἐδολοφονήθη. Τὸν δὲ Μπέντον ἐδολοφόνησεν ἐπίσης εἰς τὸ χωρίον του ὁ τῆς Ἀχρίδος ῥηθεὶς Ἀχμὲτ Πασσᾶς, περὶ τὸ, 1750. Ἰδοὺ τὸ ᾆσμα εἰς ἀπόσπασμα.

Μορὲ Βένdο σζαπυρdάνι, (λ) νdη Σταμbὸλ τη βάτε νάμι.
Λιηφτῶν Βένdο καπεdάνι, Βίνι, ῶ τρίμμα! τη λιηφτόιημη.
Μορὲ Γέγη, γουνη-γιέτη, ας ε σζίχνι σέ μῆ σ' μbέττη
Λιηφτῶν Βένdουα έ Σούλιι βέτη. Βίνι, ῶ τρίμμα...
Αχμετ-Πάσζη bινισζ-γιάτη, κού ι τζῶν ατᾶ bαιράκη;
Σούλιτ τ' ι πρίσζιμ καλιᾶτη. Κιύσζ bήνετη πούνα ιόνη!
Πηρπίκιου, Βένdο, πηρπίκιου, σῖ bιλιbίλιι νdῆ Πρὶλ dίγιου,
Ρουμελιία ουνγρίτ έ ίκου. Βίνι, ῶ τρίμμα...
Κιή Σταμbόλ έ τατηπιέτη νd' ατὴ Σταρόβην ε σζκρέτη
Ω Τύρκι, ῶ τη ζῖνι, μῆ σ' μbέττη. Βίνι, ῶ τρίμμα, τὴ λιηρτόιημη...

13

Τοῦ Κούρτ Πασσᾶ Μπερατίου.

Ἐκστρατεία τοῦ Κιὸρ Ἰμπραῒμ Πασσᾶ σατράπου Σκόδρας κατὰ τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ Κοῦρτ Πασσᾶ Μπερατίου ἀντεξελθόντος μέχρι Πεκίνου, τὸ ἔτος, 1776. Ἀπόσπασμα τοῦ ᾄσματος.

Κιορ-Πασζάϊ νη Ῥοκοζζίνη
Ἰκ', ῶ Κούρτ, σὲ τ' ι αρρῖνη.—
Jάκη, ῶ Κιὸρ (τρκ.), σὲ ιάτε ρῖμη,
Ndῆ τ' α μbᾶ, σζκό ε Σζκουμbῖνη (α).

(α) ὁ ποταμός.

Αλί-bέου μὲ Ισλιαμ-bέενη
Ῥόκην κόρδατη νη dόρτ:
Ίκηνι, ῶ Γέγκ, σὲ ἰου πρέενη
Σἴ σεφὲρ (ἀρβ.) κοῦρ πρίς ταbῶρη (τρκ).
Κουρτ-Πασσάί dυζὲτ bαιράκη (τρκ),
I χόδι πυρσίπηρ μάλιιτ,
Τς' ἰου κιέε θὴν' ῶ Γέγητ ε νγράτη!
Τ' ἰου λίιδιν πάς bίσςτιτ κάλιιτ.

14

Μάχη τοῦ Παππᾶ Θύμιου υἱοῦ τοῦ Μπλαχάβα εἰς τὰ χάσια τῆς Θεσσαλίας μὲ τὸν Μουχτὰρ Πασσᾶν υἱὸν τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ ἐν ἔτει 1808. Ὁ Παπᾶς ἐφονεύθη εἰς Ἰωάννινα τῷ 1810

Μυφταρ - Πάσςα σςκόι Βουνίνη
Τη πίκιετη μbη βεζίρη
Οὐδ' ε μbάρη μbὶ κιαφίρη.
Μυφτάρι σςκόι Καλαbάκη,
Με τσᾶ dιέμ με τσᾶ ζημbάκη
Ἀσκιὲρ σςοῦμ' έ πᾶ bαιράκη,
Τουκε έτσουρ' dίτ' έ νάτη.
Ὦ πρίφτ, ὦ παπα - δεμόνι,
Να ρηφέε, κιύσς τ' α έπ νόμι;
Μούν τε οὖρα ε Καστράκιιτ
Ουθυέ κόρδ' ε Θοδοράκιιτ.
Ὦ καπεdαν Θοδοράκιι.
Σετς' τη bράου Καραισκάκιι.
Σετς' τ' α πουνόι καπεdάνι
Καπεdάνι Dελιιάνι
Dελιιάνι Μετσοbίτι
Τη δᾶ με dόρη Εβγίίτι.

15

Πόλεμος τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ κατὰ τῆς ἐν Χειμάρρᾳ κωμοπόλεως «Ἅγιος Βασίλειος», τῷ 1798, ἔτει.

Κοῦρ κιέε τετηκιίντ σενέία ι dηργόι Μεμούσς καχπέία (ἀρβ.)
Αλίι - Πάσςη νγρέσυ, έία, σέ νγρίτι κρύε ραέία (ἀρβ.)
Φάλιου, ῶ Σςην - Ἀβσίλι ι σςκρέτη, σ' φάλιεμι σᾶ ίέεμι βέτη.

Τς ε πανdèχ, ῶ Αλιι - Πάσςα; Μῶς ιέεμι τςούπα 'γκα Νάρτα,
Εδè dιέμ. 'γκα Γινοκάστρα, τη λιότς τι μὲ τᾶ γκᾶ νάτα;
Νέε ιέεμι καπεdανάτα, Μαγίορ - Λίμα κορδη-σςπάτα,
Σπιρο - Βούτι κίαφη - γιάτι. Θότη καπεdαν - Σοκράτι:
Τη μbάχιi, bούρρα! τη μbάχιi, σέ ουτρέμb Αλιι - Πασςάι.
Dησγόι τε 'Βελιι Αγάι
'Βελιι Βέε Τριπολιιτςάνη, τη dηργῶν Καραισκάκινη.
Γατῖ ι α bῶρι ορδῖνη, ασςκιέρ dουμbηδιέτη μίiη.
Τη ρεθόσνiην Σςην - 'Βασίλiη, Νιβίτσην 'δè Βουbαρίνη.
Ερδ Καραίσκουα Dελίβίνη τη Πρήμτενη νdαi τη γδῖρη.
Ζοῦ έ πσῶν ταλiίμ (τρκ.) ορδῖνη.
Ρᾶ dίελι μbη σαbàχ (τρκ,) ζοῦρι κούλατ (τρκ.) ε μbηδᾶ.
'Βοῦρι dυλibίνη έ πᾶ. Μbᾶ βέσς, ῶ Αλιι - Πασςᾶ,
Νdη dιβàν ρῖνη τσᾶ γρᾶ. Σετς' κιήνηκα ε μέσημεiα!
Εδ' Αλιι - Πασςάι ι θᾶ: ου! πα τ' σςῶχτς αὐ κι' ε κᾶ!
Εδέ νέσηρμετ κοῦρ πᾶ, Μεμουτς - κούμbουλα ουβρᾶ,
Κόκα νdε φέρρα ι ρᾶ.

16

Ἐρδη κάρτηρα 'γκα Jανίνα, bῖρ! ῶ bῖρ! Σςαχιν - Dελῖβίνα,
Σςαχιν - Βέε, ῶ dιάλiη μbηρέτι! Μῶς ουτρέμb, Τςελιο - Μεχμέτι,
Σέ κέε γiίθη bρέκν' ε dέετιτ, κέε γιύμησην ε βιλiαέτιτ.
Βρέκν' ε dέετιτ 'δè Αβdούλiη, 'γκα Νιβίτσα Κοτςοδούλiη,
Κι' ήσςτη ι πάρι νdη βούλiη, κiη πᾶ τη σ' bόνετη πούνη,
'Ας νdη τούρκi, άς νdη καχούρη.

17

Τοῦ Μουσταφᾶ Μπαϊρακτάρη

Ὁ Μουσταφᾶς Μπαϊρακτάρης, ἐκ τοῦ χωριδίου τῆς Κορυτσᾶς, Γοσκόβας, καταγόμενος, τοπάρχης ἐν Ῥουστσουκίῳ, δὲν ἐπρόφθασε νὰ σώσῃ ἀπὸ τὰς φονικὰς χεῖρας τῶν ἀπειθῶν Γενιτσάρων τὸν φίλτατόν του Σουλτάνον Σελὶμ τὸν Γ΄, τὸν ἀναῤῥυθμιστὴν, παρ' οὗ εὐνοεῖτο σφόδρα, προσφωνούμενος πατὴρ, καί τοι μεταβὰς ἐπὶ τούτου μετὰ πολυαρίθμου Ἀλβανικοῦ στρατοῦ εἰς Κωνσταντι-

νούπολιν. Ὁ Μουσταφὰς διεκδικεῖ τὸν θάνατον τοῦ Σουλτάνου Σελὶμ φονεύσας τὸν ἀντικαταστάτην αὐτοῦ Σουλτὰν Μουσταφὰν τὸν δ', μετὰ τῶν ὀπαδῶν του, ἐνθρονίσας δὲ τὸν Μαχμοὺτ τὸν β', 1807 ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν μεταρρύθμισιν. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὁ δυστυχὴς οὗτος, ὁ ὕπατος τῶν Ντερεμπεήδων, φονεύεται ὑπὸ τῶν Γενιτσάρων τῇ ῥαδιουργίᾳ τοῦ ἰδίου Σουλτάνου Μαχμούτ, ὅτε εἶχεν ἤδη ἀπομακρύνει τὰ ἴδιά του στρατεύματα ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Σουλτὰν-Σελίίμι τσhι κάρτη μbη Μουσταφα-Βαιρακτᾶρη:
Σὸd, ἑ σὸd, νdῆ ἰέε ιμάτη, μη σςπητῶ σᾶ ἰάμ πάκ μβρᾶρη.
Jενιτςέρητη μ' ουγρῖννη, dότι μη πρίτςιν τη ζῖνη,
Ἔβετ,' μbη τῦ, ἑ μbη περηνdίνη, γίετίου νούκ' ε κὰμ σςπητίμνη.
Μουσταφάι θρὲτ Ισουφ-bέγουν πρέϊ Σερέζιτ: Mbηλίίθ ασκίέρη,
Σταμbὸλ ἰέεμι πηρ τη πιέκουρ', dότη πρίσςιμ Jενιτςέρη.
Ὦ Πασςᾶ, σᾶ σςοῦμ' ε κιᾶβε, σῖ νιῆ βῖρ, Σουλταν-Σελιίμνη,
Jενιτςέρητη τ' α βρᾶνη, σ' ε σςπητόβε dῶτ φατ-ζῖνι.
Μουσταφα-Πάσςη, ὦ λιούλιε! βοῦρε μbρέτ Σουλταν-Μαχμούτιν
Ἔβέτεχεν τήνdε σ' ε κουϊτόβε, βάϊτ' ἑ μbετόβε χαλdούπιν (τρκ).
Τη βρᾶν', ὦ Πασςᾶ, τη βρᾶνη! βαρφηρόβε Σςκιυπηρῖνη.
Μbεσόβε Σουλταν-Μαχμούτιν, τη πααbέσιν, οσμανλῖνη.
Ω Πασςᾶ, πσέ σ' ουμενdόβε; κιύς; ε λίαργόβε ασκιέρη;
Ι δὲε bέσηv οσμανλῖση, κι' ήσ;τ' ι πααβέση 'γκᾶ χέρη.
Μεdέτ, ὁ Πασςᾶ, ὦ ζότ! τη γηνιύεν, ὦ ι μιέερη.
Σςκιυπηρῖα τη κιᾶν με λιότ, μbάϊνη ζῖ dέρη μbη dέρη.

18

Ἐπανάστασις τοῦ Ῥετζὲπ Σκοδράνου ἐν Αἰγύπτῳ κατὰ τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ ἐν ἔτει 1814

Ὅτε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος — 1798, ἡ τριπλῆ συμμαχία Ἀγγλίας, Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας ἐξώσεν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον τοὺς ἄνευ κηρύξεως πολέμου εἰσ-

βαλόντας ὑπὸ τὸν Ναπολέοντα Βοναπάρτην Γάλλους, ἡ Υ. Πύλη, δικαίως κρίνασα τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ Μαμαλούκους ἀνικάνους εἰς τὸ νὰ φρουρῶσι τὸν τόπον καὶ ἀποκρούσωσι τὸν ξένον εἰσβολέα, προσεκάλεσε καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρωπαϊκὴν καὶ Ἀσιατικὴν Τουρκίαν τοὺς Βέηδας καὶ Πασσάδας νὰ σπεύσωσι μετὰ τῶν ὑπ' αὐτοὺς στρατιωτῶν εἰς στρατιωτικὴν κατάληψιν καὶ φρούρησιν τῆς Αἰγύπτου. Ὅθεν συνέρρευσαν τοιοῦτοι ἀπὸ τὰς δύο χώρας ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Κιὸρ Ἰσοὺφ Πασσᾶ, κυρίως ὅμως ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν, καὶ ἰδίως ἀπὸ τὴν Ἀλβανίαν, μεταξὺ τῶν ὁποίων οἱ ἐπισημότεροι ἦσαν ὁ Ταχὶρ Πασσᾶς καὶ οἱ ἀδελφοί του χασσὰν Πασσᾶς, Ἀβδοὺλ Βέης, Ἰσοὺφ Βέης, καὶ Νταλὶπ Βέης μετὰ ἑτέρων ὡσέγγιστα δέκα ἓξ συγγενῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ ἐπὶ τριάκοντα δύο ἔτη διοικήσας τὴν Κρήτην Μουσταφᾶ Πασσᾶς, Γιριτλῆς ἐπιλεγόμενος—ἅπαντες οὗτοι ἐκ τοῦ χωρίου Πογιάνης τῆς Κορυτσᾶς καταγόμενοι· ὁ Ὀμὲρ Βρυώνης Μπερατινὸς, ὁ Μουχαρὲμ Βέης, ὁ Ῥεζὲπ Ἀγᾶς Σκοδράνος, Ῥουστὲμ Διβράνος, Σαλιᾶς Κορυτσαῖος καὶ ἄλλοι πολλοὶ ὑποδεέστεροι. Ὁ ἀρειμάνιος οὗτος καὶ ἀξιόλογος Ἀλβανικὸς στρατὸς ἔφερε καὶ ὑπέκρυπτεν ἐν ἑαυτῷ κατ' ἀνεξιχνίαστον θείαν βουλὴν, καὶ ἕνα ἄνδρα, ἄσημον μὲν καὶ ἀφανῆ κατ' ἀνθρώπους, ἐκλεκτὸν δὲ ὄργανον τῆς θείας Προνοίας πρὸς ἐκτέλεσιν ἀγαθῶν καὶ ὑψίστων σκοπῶν, τὸν ἐκ Καβάλλας Μεχμὲτ Ἀλῆ Μακεδόνα—Πελασγὸν—Σκυπητάρην, ὅστις διὰ τοῦ μεγάλου νοὸς, διὰ τῆς ἐκτάκτου δραστηριότητος, καὶ διὰ τῶν μεγάλων ἰδεῶν καὶ ἀναμορφωτικῶν σχεδίων του δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ ἀναδείξῃ ἑαυτὸν καὶ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ Μέγαν. Ὁ Ἀλβανικὸς οὗτος στρατὸς, ὡς πολυπληθὴς, ἀνδρεῖος καὶ μάχιμος, ἦτο πάντοτε νικητὴς καὶ ἐν ταῖς γενικαῖς μετὰ τῶν ἐχθρῶν μάχαις, καὶ ἐν ταῖς μερικαῖς ὁτὲ μὲν μετὰ τῶν Ἀσιανῶν ὁτὲ δὲ μετὰ τῶν Μαμαλούκων ἀλληλομαχίαις—ἓν προσὸν, ὅπερ ἐπὶ τέλους ἤθελεν ἐπιφέρῃ λαμπρὰ καὶ ἔνδοξα ἀποτελέσματα. Κατὰ τὸ, 1804, ἔτος λοιπὸν ἀνηγορεύθη ὁ Ταχὶρ Πασσᾶς, σατράπης τῆς Αἰγύπτου, ἀναγνωρισθεὶς διὰ Σουλτανικοῦ φιρμανίου, ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου καιροῦ ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν Ἀσιανῶν. Οἱ δὲ Ἀλβανοὶ πρὸς ἐκδίκησιν ἐπολιόρκησαν τούτους, 20,000, τὸν ἀριθμὸν ἐν τῷ στρατῶνι τῆς Γιουσβεκίας, τοὺς ὁποίους καὶ ᾐχμαλώτευσαν

ἅπαντας, ἀφοῦ δὲ τοὺς ἐγύμνωσαν πάσης περιουσίας, καὶ αὐτῶν τῶν ὅπλων, τοὺς ἠλευθέρωσαν, χωρὶς νὰ πειράξουν τὴν ζωήν των.

Ὅθεν ἡ Υ. Πύλη, πληροφορηθεῖσα τὴν ἐκ τῆς δολοφονίας τοῦ Ταχὶρ Πασσᾶ χηρείαν τοῦ σατραπικοῦ τῆς Αἰγύπτου θρόνου, ἐξέδωκεν ἀνοικτὸν φιρμάνιον διορισμοῦ νέου σατράπου, διατάττουσα τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ Πασσάδας καὶ Βέηδας, καὶ ἰδίως τοὺς Ἀλβανούς, ἵνα αὐτοὶ ἐξ ἑαυτῶν ἐκλέξωσι τοιοῦτον. Συνεπείᾳ τούτου οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ Σουλτανικοῦ στρατοῦ ὠνόμασαν σατράπην τὸν Χασὰν Πασσᾶν, ἀδελφὸν τοῦ δολοφονηθέντος Ταχὶρ Πασσᾶ. Ἀλλ' αὐτός, ὡς ἐκ τοῦ Ἀλβανικοῦ χαρακτῆρός του καὶ τῶν γενναίων φρονημάτων, πρὸς ἀποφυγὴν ἀντιζηλίας ἀπεποιήθη τοιαύτην προσφοράν, προτιμήσας ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὰς πλήρεις κινδύνων καὶ μόχθων στρατιωτικὰς ὑπηρεσίας. Ἐξ ἄλλου ὅμως ἐσύστησεν ἰσχυρῶς τὸν Μεχμὲτ Ἀλῆν, ὡς κατάλληλον πρὸς τὰς περιστάσεις καὶ τὰς προσδοκίας τῶν Ἀλβανῶν. Διότι ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς θεωρούμενος ὡς συντηρητικὸς μὲν καὶ ὅμως ἀλβανίζων, καὶ ἀνίσχυρος, ὡς ἔχων ἐν τοῖς Ἀλβανοῖς τὸ εἶναι, ἐτίθετο ἔνθεν μὲν ὡς μεταίχμιον τῶν ἑαυτῶν ἀντιζηλιῶν, ἑτέρωθεν δὲ ὡς ἑνωτικὴ δύναμις κατὰ τῶν ἰσχυρῶς συνεσπειρωμένων Μαμαλούκων· καὶ αὐτὸς μὲν ἔσεται σκιὰ ἐξουσίας, ἐκεῖνοι δὲ δι' αὐτοῦ ἡ πραγματική. Ὑπὸ τοιούτους λοιπὸν οἰωνοὺς καὶ περιστάσεις ἐπέβη τὸ πρῶτον ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς ἐπὶ τοῦ σατραπικοῦ τῆς Αἰγύπτου θρόνου.

Ἅμα ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον, ἐνιαυσίου οὔσης τῆς ἐν Αἰγύπτῳ σατραπικῆς ἐξουσίας, πρώτη φροντὶς αὐτοῦ ἦτο νὰ περιποιηθῇ τὸν σουλτάνον δι' ἀποστολῆς πλουσίου φόρου, ϗ ἄλλων πρὸς ἄλλους δώρων. Ἀκολούθως δὲ ἐσκέφθη ὅτι, ἔπρεπε νὰ ἄρῃ ἐκ τοῦ μέσου τοὺς Μαμαλούκους, οἵτινες ἵσταντο ἐν τῇ προκειμένῃ κοινωνίᾳ ἀπέναντι τῶν μεγάλων σχεδίων του, καὶ ἀπέναντι αὐτοῦ τοῦ σκαπανέως τοῦ πολιτισμοῦ, ὡς ἑκατόγχειρ γίγας, καὶ ὡς βουνὸν ὑπερφυῶς μέγα. Ὅθεν δυνάμει τοῦ πανισχύρου Ἀλβανικοῦ στρατοῦ, καὶ ἰδίως τοῦ τὰ πρῶτα φέροντος χασὰν Πασσᾶ, κατώρθωσεν ὥστε, ἐν ὀλίγαις ὥραις, τῷ 1811, νὰ ἐξαφανισθοῦν οἱ Μαμαλοῦκοι ἀναιμωτὶ σχεδὸν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς Αἰγύπτου διὰ παντός. Ἀλλὰ τὸ κατόρθωμα τοῦτο, καθ' ὃ ὁ μὲν Μεχμὲτ Ἀλῆς ἐξῆλθε κραταιότερος καὶ ἐπικινδυνωδέστερος, οἱ δὲ

Ἀλβανοί, πλουσιώτεροι, ἐγέννησε λεληθότως τὸ μίασμα τῆς πρὸς ἀλλήλους δυσπιστίας καὶ ἐχθρότητος. Διότι ἀπαλλαγεὶς οὕτως ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς τῆς ἀντιδραστικῆς δυνάμεως τῶν Μαμαλούκων, ἤρχισε νὰ μεριμνᾷ σπουδαιότερον καὶ περὶ τῆς ἀπὸ τοὺς φίλους του Ἀλβανοὺς ἀπαλλαγῆς αὐτοῦ ἐξακολουθῶν ὅμως κατ' ἐπιφάνειαν νὰ δεικνύῃ πρὸς αὐτοὺς τὴν αὐτὴν πάντοτε πολιτικὴν, πρός τινας μὲν προσφέρων στενὴν οἰκειότητα καὶ φιλίαν, πρὸς ἄλλους δε ἐξιδιασμένην εὔνοιαν, καὶ πλούσια δῶρα κλπ.

Ἐν τούτοις οἱ Ἀλβανοὶ, ἐννοήσαντες καλῶς ὅτι, ὁ παρ' αὐτῶν ἀναβιβασθεὶς ἐπὶ τοῦ σατραπικοῦ θρόνου, καὶ μονίμως στερεωθεὶς, ὄχι μόνον δὲν ἐνοστιμεύετο νὰ εὑρίσκηται πλέον ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ παντοίως ἐσπούδαζε νὰ τοὺς ξεφορτωθῇ ὁλοτελῶς, δικαίως ἐκυριεύθησαν ὑπὸ πραγματικοῦ φόβου. Ἀρχίζουσι λοιπὸν νὰ μεριμνῶσι σπουδαίως περὶ τῆς σωτηρίας των, οὐχὶ ὅμως νὰ ἐγκαταλίπωσιν ἀνάνδρως καὶ ἀφιλοτίμως τὴν Αἴγυπτον, ἀλλὰ νὰ λάβωσιν ἀνδρικῶς τὴν πρέπουσαν ἱκανοποίησιν. Ὅθεν πρὸς τοῦτο σταίνουσιν ἐνέδρας κατὰ τοῦ φίλου των, κινοῦσι μερικῶς στρατιωτικὰς στάσεις, καὶ ἐπειδὴ ὅλα τὰ τοιαῦτα μέτρα ἀπέβησαν ἀτελῆ καὶ μάταια, ἀπεφασίσθη ἡ ἀπὸ τοῦ προκειμένου ᾄσματος ἀναφερομένη τελευταια στρατιωτικὴ τῶν Ἀλβανῶν στάσις, ἥτις καίτοι συστηματικωτέρα καὶ σπουδαιοτέρα, οὐχ ἧττον ἀπέβη κατ' οὐσίαν κατὰ τῶν στασιαστῶν Ἀλβανῶν.

Ὁ Ῥετζὲπ Ἀγᾶς Τσιολάκος, Γέγας, ἀνὴρ ἀταράχου ἀνδρείας καὶ φιλόδοξος, βαρύτερον φέρων, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ὕβριν, συνεννοηθεὶς μετ' ἄλλων ὁμοφρόνων του ὁπλαρχηγῶν Ἀλβανῶν, τίθεται ἐπὶ κεφαλῆς μέρους τινὸς τοῦ ἐν Καίρῳ Ἀλβανικοῦ στρατοῦ, καὶ κινεῖ κατὰ τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ στάσιν, λόγῳ μὲν, δι' οὗ παρέπειθε τὸ πολὺ τῶν συστρατιωτῶν του, ὅτι δῆθεν ἐπρόκειτο περὶ ἀπολήψεως τῶν καθυστερημένων μισθῶν, ἔργῳ δὲ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ κυρίου σκοποῦ. Πολιορκηθεὶς λοιπὸν στενῶς ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς ἐν τῇ ἀκροπόλει Καίρου ὑπὸ τῶν Ἀλβανῶν, καὶ σφοδρῶς προσβαλλόμενος καὶ μάλιστα διὰ κανονίων ἀπὸ διάφορα καίρια μέρη πέριξ αὐτῆς ϰ ἰδίως ἀπὸ τὸ τζαμίον « Σουλτὰν Χάσαν», εἰς τοιαύτην ξυροῦ ἀκμὴν ἔφθασεν, ὅσην, οὐδέποτε ἄλλοτε οὔτε πρότερον, οὔτε ὕστε-

ρον· καὶ μ' ὅλον τοῦτο αὐτὸς τέκνον τῶν κινδύνων, διὰ τοῦ ἀταράχου αὐτοῦ νοός, δὲν ἀπηλπίσθη ἀπέναντι τοιούτων μεγάλων κινδύνων νὰ ἐφεύρῃ μέσον ἀπαλλαγῆς. Ἐκβάλλει λοιπὸν τῆς πύλης τοῦ φρουρίου κρυφίως 6—8 πιστοὺς στρατιώτας ἐκ τῶν ἀφοσιωμένων Ἀλβανῶν (α) μὲ διαταγὴν νὰ εἰσέλθωσιν ἐντὸς τοῦ στασιαστικοῦ στρατοῦ, ἢ τὸν παρακινήσωσιν εἰς διαρπαγὴν τῆς πρωτευούσης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν μισθῶν των. Καὶ τῳόντι τόσον καλῶς ἐπέτυχε τὸ μηχάνημα τοῦτο τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ, ὥστε παρευθὺς συνέῤῥευσε τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἐπαναστατικοῦ στρατοῦ εἰς λεηλασίαν τῆς πλησίον ἀγορᾶς «Σοὺκ-ελ-Σιλιάχ», ὁ δὲ Μεχμὲτ Ἀλῆς μετ' ἀνεκλαλήτου χαρᾶς ἤνοιξε τὰς πύλας τοῦ φρουρίου, καὶ ἀπεδίωξεν ἀναιμωτὶ τὰ λείψανα τῶν πολιορκητῶν, σταματήσας ἕως ἐδῶ διὰ λόγους πολλούς. Ἐὰν ὁ Ἀλβανικὸς στρατὸς ἦτο ὅλος ἡνωμένος (β) ἂν διηυθύνετο καὶ ὡδηγεῖτο τεχνικώτερον καὶ πειθαρχικώτερον, κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην στάσιν, βεβαίως θὰ ἔφερεν ἀλλοῖον ἀποτέλεσμα, καὶ ἐπομένως Μεχμὲτ Ἀλῆς δὲν θὰ ὑπῆρχεν, ἡ δὲ Αἴγυπτος, τίς δύναται, νὰ εἰκάσῃ εἰς ὁποίαν κατάστασιν θὰ εὑρίσκετο σήμερον.

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκτεθέντων ὡς καὶ ἐξ ἄλλων ἱστορικῶν γεγονότων γίνεται δῆλον ὅτι, ὁ Ἀλβανός, ὡς ἐκ τοῦ ἀπ' αἰώνων γνωστοῦ γενναίου χαρακτῆρος του, γνωρίζει πῶς νὰ μάχηται ἐν καιρῷ πολέμου, καὶ πῶς νὰ ἐργάζηται ἐν καιρῷ εἰρήνης, μετ' ἀληθοῦς αὐταπαρνήσεως καὶ πατριωτισμοῦ. Ὁ Ἀλβανὸς χαρίζεται τὴν δόξαν του ὁτὲ μὲν εἰς τὸν μέν, ὁτὲ δὲ εἰς τὸν δέ, πολεμῶν εἰς τὰς μάχας, καὶ χορηγῶν τὰ πλούτη του ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τοῦ πλησίον του· αὐτὸς δὲ ἀρκούμενος εἰς τὴν λιτότητα καὶ τὴν

(α) Μεταξὺ αὐτῶν ᾄδεται ὅτι ἦσαν ὁ Ντελη-Ἰσμαὴλ Κορυτσαῖος, καὶ ὁ Μονοπόρτος Πρεμετινός.

(β) Ὁ χασὰν Πασσᾶς, Ὀμὲρ Βρυώνης, Σούλτσες Κόρτσας (Κορυτσαῖος) καὶ λοιποὶ ἐπίσημοι Ἀλβανοὶ δὲν ἔλαβον μέρος εἰς τὴν ἐπανάστασιν. Ἐκ τοῦ ᾄσματος βλέπομεν τὸν Βρυώνην παρουσιάζοντα πρόσωπον συμβιβαστοῦ μεταξὺ Μεχμετ-Ἀλῆ καὶ τῶν ἀποστατῶν. Ὁ δὲ χασὰν Πασσᾶς, ὡς γνωστόν, περὶ τό, 1822, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Μεχμετ-Ἀλῆ ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Κρήτης, ἣν καὶ κατέκτησε, καὶ ἐκυβέρνησεν ὁ ἀνεψιός του Μουσταφὰς ὡς προείρηται ἐνταῦθα.

ὀλιγάρχειαν, ἀποσύρεται μετὰ μεγαλοπρεποῦς αὐταπαρνήσεως ζῶν ἐν ἀφανείᾳ εἰς τὴν σφόδρα πεφιλημένην πατρίδα του. Μαρτυρία τῆς ἐθελοθυσίας ταύτης εἶναι τὰ διάφορα πεδία τῆς μάχης ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Τουρκίᾳ—Ἀθῆναι, Μεσολόγκιον, Σούλιον, Αἴγυπτος· τῆς δὲ γενναιοδωρίας του, Πανεπιστήμιον, Ἀρσάκιον, Πολυτεχνεῖον, Ὀλύμπια. Οἱ ἀρχηγοὶ λοιπὸν τῆς Ἀλβανικῆς ταύτης στάσεως, ꙃ μάλιστα ὁ ἥρως αὐτῆς Ῥετζὲπ Ἀγᾶς, δὲν διήγειρε τὴν στάσιν μόνον ꙃ μόνον χάριν τῶν μισθῶν, ὡς ἀναξίως τῷ Ῥετζέπῃ ὁ ἐν Αἰγύπτῳ ποιητὴς τοῦ ἑπομένου ᾄσματος ἐποίησεν, ἀλλὰ πρὸς ὑψηλότερον σκοπὸν, ὃν ὁ ποιητὴς οὔτε κἂν ὑπαινίττεται. Καὶ διὰ τί τοῦτο; διὰ νὰ προσβάλῃ τὸν Ῥετζέπην; ὄχι· ἄπαγε! Ὁ Ἀλβανὸς ποιητὴς, ὡς Ἀλβανὸς ἐκδηλοῖ ἐν τῷ ᾄσματι ἀπωλύτως τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ καθόλου Ἀλβανισμοῦ-τὸν παλληκαρισμόν. Τὸν ἥρωά του Ῥετζέπην τὸν παριστάνει γυμνὸν Ἀλβανὸν, μὲ ὅλα τὰ προσόντα τοῦ ὡς ἀληθῶς ἥρωος Ἀλβανοῦ, τουτέστι νὰ λάβῃ τὸ δίκαιον αὐτοῦ τε καὶ τῶν συμπατριωτῶν του διὰ τῆς Ἀλβανικῆς ἀνδρείας καὶ μεγαλοπρεπείας, διὰ τῶν ὅπλων του, καὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἐρωμένην πατρίδα του, μετὰ τῶν ὀπαδῶν του, καὶ ἐκεῖ νὰ δοξάζηται ἀληθινὴν Ἀλβανικὴν δόξαν διὰ τὰ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀνδραγαθήματά του. Ἐκ τοιούτου λοιπὸν πνεύματος ἐλαυνόμενος ὁ Ἀλβανὸς ποιητὴς διέστρεψε τὴν ἀλήθειαν τῶν γεγονότων· ἄλλως ὁ ἀντιπροσωπήσας ἐν τῷδε τῷ ποιήματι τὸν καθόλου Ἀλβανισμὸν ποιητὴς, ὡς Ἀλβανὸς, οὔτε δύναται, οὔτε θέλει νὰ ἐνοήσῃ ὅτι, εἷς ἥρως Ἀλβανὸς, πολεμεῖ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ χάριν ἁπλῆς ἐκδικήσεως, ἢ χάριν τοῦ νὰ καθέξῃ ἐπίσημόν τινα θέσιν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, καὶ ἑπομένως ἐκπατρισθῇ διὰ παντός. Τὸν τοιοῦτον οὐδέποτε θὰ ἠξίωνε ποιητικῶν ἐγκωμίων. Παρατηρήσατε τὸν διὰ τοῦ Ῥετζέπῃ λαλοῦντα ἀξιοπρεπῆ Ἀλβανισμόν. Ὁ Ῥετζέπης πουθενὰ τοῦ ᾄσματος οὔτε ἀμέσως οὔτε ἐμμέσως ὑβρίζει τὸν Μεχμὲτ Ἀλῆν διὰ τὴν πρὸς τοὺς Ἀλβανοὺς ἀχαριστίαν καὶ ἐχθρότητά του· ἐξεναντίας μάλιστα τὸν ὀνομάζει βεζύρην, ὄνομα λίαν τιμητικὸν, ὡς γνωστόν· ἀλλ᾽ οὐχ ἧττον θεωρεῖ τὸν Μεχμὲτ Ἀλῆν ὑποδεέστερον τοῦ Ἀλβανισμοῦ, ἀπαιτῶν προστακτικῶς τὸ δίκαιον· ἐνῷ ὁ πραγματικὸς Ῥετζέπης, τὸ ἄτομον δὲν εἶχε τὴν αὐτὴν μὲ τὸν ποιητὴν, ἤτοι τὸν καθόλου Ἀλβανι-

σμὸν ὑπόληψιν πρὸς τὸν Μεχμὲτ Ἀλῆν. Ταῦτα ἀρυσάμενος ἀπὸ καλὰς πηγὰς κατὰ παράδοσιν, ἔκρινα καλὸν νὰ προτάξω ἐνταῦθα. Ἰδοὺ τὸ

Ἀπόσπασμα τοῦ ᾄσματος τοῦ Ῥετζέπη.

Νιῆ τη Ένιητε 'γκα κιινdία (τρκ) νdη Μισὶρ ουζοῦ νιζᾶια.
Τ' α dῖιη Μεχμετ-Αλίια, σέ ι ουρρεθοῦα καλῖᾶια.
Νdη Μισὶρ, έ νdη Βουλάκη καμίλιετ μbάινη φισσέκη.
Πλιότ ασκιέρε Τουρκουσσάκη, μῆ σσοῦμη Τόσκ' εdέ Γέγη.
Οὐνη ιάμ Ῥεdσεπ-Τσολάκου, ι α θόνι βέτη βεζίριτ.
Γιερσᾶ μῶς μ' ίπετη χάκου σ' dάλι ι γιᾶλι πρέϊ Μισίριτ.
Ἀβεζίρι μὲ Κηρdσαλῖνη τσπέϊτο ποροσὶ dηργόϊνη:
Τούτιε τ' ου μάρριν dσαμῖνη, σέ ατᾶ να τουρπηρόϊνη.
Βρέν dανdη μές τη Μισίριτ ατιὲ τσ' ε ζοῦνη νιζᾶνη.
Ῥεdσεπάι ι θᾶ βεζίριτ: γιέρ' μbη γιοὺχ dότ' α bῆνι γιάκνη.
Ἀβεζίρι τσόι Ἀβελιιάνη: τούτιενι μὲ Ομερ-bέενη (α)
Τη νdσίρνι Ῥεdσεπ-Τσολάκνη, έ τ' ι έπνι υλιεφέενη (τρκ.).
Τ' ουκηνdῶφτ', ὦ Ῥεdσεπ-σσπάτα, ορέ τρίμ ι Σσκιυπηρίση,
Ζρτῦνη τη bῆφτη Πάσσα μέ τούιετ (τρκ·) ε μbρετηρίση (б).

19

Τοῦ Ῥουστέμη Διβράνου ὀπαδοῦ τοῦ Ῥετζέπη.

Ἆσμα Γεγικόν.

Ῥουστέμ—Dίbρα, νιῆ κοὐdλτᾶρ, σᾶ μεβράπ ε ζοῦ dσαμῖνη.
Ἀβηρτέτ κιήνκα νιῆ φὶς Σσκιυπητᾶρ, ε ῥηφέου τριμμηρῖνη.
Νη Μισὶρ θίρρι Τσολάκου: Κοὐ ἰίνι, ιοῦ Σσκιυπητᾶρη;
Γιέρ' νη bρές να μουλιόι γιάκου, υλιέφεν σ' ε λιᾶμ' πᾶ μάρρη.
Σ' ε dῖ Πάσσα; σ' ε dῖ Ἀβεζίρι; μούα μ' θόν' Τσολάκου ι νγράτη!
Σ' ε κιές κάμην κᾶ Μισίρι πᾶ μάρρ' υλιέφεν μέ σσπάτη.
Ῥουστεμ-Dibρα, χέϊ Καιρεμάνι! (τρκ) νη Βὰb ελὶ Διούχ ουρρεθοὐα.
Σὶ ε θᾶ, ασστού ε bᾶνι: σόd ᾶ dίτα με κιενdροὐα.

(α) Ὁ Ὀμὲρ Βέης Βρυώνης, ὅστις μετὰ κάμποσα ἔτη ἐγκατέλιπε τὴν Αἴγυπτον, παρέστησεν ἐπίσημον πρόσωπον καὶ καθ' ὅλους τοὺς ἐν Ἑλλάδι πολέμους κατὰ τῆς ἐπαναστάσεως.

(б) Ὁ Ῥετζέπης μετέβη μετὰ ταῦτα εἰς τὴν Συρίαν.

20
Τοῦ Σουλίου.

Οἱ Σουλιῶται ἐξωσθέντες τοῦ Σουλίου ὑπὸ τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, κατετάχθησαν εἰς τὸν ἐν Κερκύρᾳ Ῥωσσικὸν ςρατὸν, ὡς ἐλαφροὶ κυνηγοὶ ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ῥώσσου Ἰωάννου Βίκεντωφ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1804, μέχρι, 1806. Ἀκολούθως ὑπηρέτησαν καὶ παρὰ τοῖς Γάλλοις, τρεῖς χιλιάδες ἄνδρες, ἀπὸ τοῦ, 1807, ἕως, 1815. Ὁ Βιλεμαῖν διηγεῖται ὅτι εἰς τὸ Ῥωσσικὸν σύνταγμα κατετάχθη καὶ αὐτὴ ἡ σύζυγος τοῦ ἀνδρείου Φώτου Τζιαβέλλα ὑπὸ τὸν βαθμὸν ταγματάρχου, καὶ ἐμάχετο παρὰ τῷ συζύγῳ αὐτῆς κατὰ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Νεαπόλεως ἐν ἔτει, 1805. Ὁ αὐτὸς Βιλεμαῖν λέγει ὅτι, ἓν στρατιωτικὸν σύνταγμα ἐκ τῶν ἡρώων Σουλιωτῶν, οἵτινες μὲ τόσην μανίαν κατεδιώχθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, ἀπετέλει μέρος τῆς Γαλλικῆς φρουρᾶς τῆς Κερκύρας, θαυμαζόμενον καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων Γάλλων διά τε τὴν πειθαρχίαν καὶ τὴν ἀνδρείαν του. Τὸ προκείμενον ᾆσμα, εἰς ἀπόσπασμα, ἀναφέρει ἐν μέρει τὴν περίστασιν.

Τί, μορὲ Φοτο - Dζαβέλλα, σετς' να ḃῶρε μὲ καπέλα,
Σετς' ουπρέμ' έ σετς' ουδρᾶμη, Σούλι' ε σκρέτη κού ε κιᾶμη;
Αλι - Πασάιτ ι α δᾶμη, νάτ' έ dίτη ρῖμ' έ κιάιμη.
Φάτι νdη Κορφοὺς να χόδι, ζοῦμη dόρη τε Μοσκόβι.
Μὲ Μοσκόβη λιῖθ κουδήνdιν, τη βέεμ' ε τη μάρρημ βήνdιν.
Βέεμ' έ βdέσιμ νdη δέε τήνη, ατιέ τέκ' ε πάτημ θήνη.
Βλέσιμ μὲ dυφέκ νη dόρη σι δηνdούρη μὲ κουρῶρη....

21
Τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ Τεπελενιώτου Σατράπου Ἰωαννίνων, 1822.

Κούςς κᾶ πᾶρ' ασλάν (α) Ἀλίινη νd' ατὴ τη σκρέτην Jαννίνη

(α] Τὸν τίτλον, ἀσλὰν, Τουρκ. λέων ἔλαβεν ὁ Ἀλῆς ἐπισήμως παρὰ τοῦ Σουλτάνου.

Ndη̃ καλιᾶ (τρκ) μbύλτουρ' τη ζῖνη, ρέχ τη νκηθέενίη Σςκίυπηρῖνη;
Dίτην ε Σουλτανεβρούσιτ (τρκ). να έρδι ι ζῖ χαbέρι (τρκ.)
Μηρῖ ε Σουλτὰν-Μαχμούτιτ· ουπηρπίκι, Αλι-Εσςdέρι (τρκ)!
Ουρδηρῶφτη περηνdία, έ να κιίττη φακιε-bάρδη,
Θᾶνη: να διέεν Ῥουμελιΐα, νιηζέτ έ dῦ Πασςαλάρη.
Ουπηρπίκι, ῶ ι γιόρι πλιάκ, νdη dςεπχὰν'ε κέε φολιένη
Σέ τη dίγιεσς ε κέε με χὰκ ζαπητόbε τῆρη δέενη.
Ουbῆι bουκούφ Σουλταν-Μαχμοὺτ, μῶς ε dηγιό Σςὲχ Ισλιάμνη
Κησᾶι πούνε ι γιέει χουdοὺτ σὲ πρίσςε τῆρη dυνιάνη
Mbη νιηζὲτ έ νιῆ τη Γοόσςτιτ ι α ρεθούανη καλιᾶνη
Ι θόνι Σουλταν-Μαχμούτιτ τ' ι τςόνιη Ιτλακ—φερμάνη
Τόπι κρίσι τη σςητούνην πρέι καλιᾶση άνη μb' άνη
Τη μῖίτη μ' α bῶνη δοῦνην, Jανίνη μ' α προῦν' νιζᾶνη.
Τς' φάι ου κὰμ τη μῖbετ ούνη, κιη μη bῶνη κητὴ δοῦνη;
'Βελιι-'Αγα Γρεbενέια δέτς' μ' ουνdόθ πηρ κητὴ πούνη.
Πα πυέσνι Ζςαρκανιλῖίτη: κού ε λιᾶν' Αλι-Πασςάνη;.
Βειλιέρη bῶρα Εδγιίτη, σέ ατὰ ιάνη σόι (τρκ.) Τςοbάνη (λ).
Jοῦ Λιάbηρ, ζῆνὴ τςιφούτι (τρκ.) μη λιᾶτη μούα φατ-ζῖνη;
Jου πρέφτη Σουλταν-Μαχμούτι πρίσςτη δέτεχεν έ σςτηπῖνη.
Νιημίιη Γέγη, έ dυμίιη Τόσκη κιενdρούαν μ' Αλιι-Πασςάνη
Ατᾶ δοῦνη κρύετ πόσςτη, μὲ κόρδη νdη dόρ' ουδρᾶνη.
Jανίνη, Jανίν' ε σςκρέτη! τς' τη πάτςη νdηρτούαρ' δέτη
Σ' τη γηζόbα άς δέτ' άς dιέμτη. τη ράφτη ζιάρρι, τη dιέκτη.
Dουρὸ γιύλιε έ κουμbαρᾶ (τρκ.) μόΐ καλιάια μὲ bεdένα
Σὲ λιηφτῶν μὲ Παdισςὰχ Αλιι-Πάσςη-Τεπελιένα.
Ὦ μόι τί κούλια σεσχάτε (τρκ.) κιη μbᾶν Ματιάν' έ Dιbράνη
Τρίμματ μὲ bέση κιη πάτ ε Μαχμουτ Βέιν' έ Αλαμάνη.
Τη πάρη σςτάτη 'Βεζίρη σετς' ουχούδην νdη Jανίνη
Χέδιν γιύλιε μὲ ζινdςίρη σίπηρ μbῖ 'Βεζίρ Αλιίνη.
Κού ιένι ιοῦ πχρησῖα; πάς δbέκηιης σίμε τς' dὸ τη θόνι;
Κοῦρ τ' ἰου σςάιηνη Οσμανλῖα, bάλ' ῶ ζότ! ιοῦ τς' dὸ τη bῶνι;
Ε dιέμτ' ε μῖΐ σῖ τςιφούτι, κιη μη λιᾶνη μουά πλιάκνη
Ι πρέφτη Σουλταυ-Μαχμούτι, μη τουρπηρούαν χοῖςάκνη
Κιυταχίου χύπι ιedίτςνη (τρκ.) κιη τη μάρρη λιιθαρίτςνη.
Ας αμάν! Γέγητ ε μῖῖ, πούσςκατ' λιάρη με φλιόρῖ.

21

Ὅμοιον τοῦ Ἀλῆ πασσᾶ.

Ἀσςτού κιήνη-κισς ε θῆνη πηρ βεζιρ-Αλῖι-Πασςάνη
Ασνιῆ σ' ε βῖν νdηπηρ μήνη κιη τη πρῖσς μbηρέτι ασλάνη.
Πηρ-μbὶ ζύρηρα βεζίρ κῖσς τηρσηλῆμ μετηβηρτέτ
Κουidῶ ι σςκόίι νdηπηρ φικίρ 'γκα αύ μίρρ τη μάθ λιεbέτ.
Τ' α dῖνι μετηβηρτὲτ τριμμηρία ετῖι ουdῖτ,
Σὲ ι τίλι βεζίρ μῆ σ' μbὲτ, τη βῖιη σὸd νdη κητῶ dίττ.
Θότη: άυ λιούρτη σ' dούχι, νιζᾶ τη bῆι μὲ Dοβλιέτ.
Κιερθηλούαρ' νιηζὲτ μούχι, τραζόι dέετ εδὲ στερὲτ (γρκ.).
Ἄχου γιέετ Αλῖι-Πασςάνη κιη ρᾶ νdη μηρῖ τη μbηρὲτ (ἴτ),
Ε τραζόι καχουριστάνη, φούνd έ κρέι νdη σςὲρ ι κλέτ.
Dηργόι φιάλιη πόσςτ' ε λιάρτ έ νγρῖτι Καχουριστάνη
Ταχὶρ-Αbάζη, νιῆ πλιὰκ νdη Σούλι, έ νγρῖτι ραιάνη.
Φουρτσὰτ έ ζέμηρη σ' μη μbέτι, ίκηνη Γέγητ έ μη λιᾶνη
Μη ρᾶ πηρσίπηρ Dοβλιέτι dότη μη κρέιη bινάνη (ἀρβ).
Dαλdίσι Πασςάι σῖ bούρρη. Τ' α dῖνι σὲ ούνη σ' τρέμbεμ
Θάι κιη ούνη «σ' bήνετ κούρρη» τὲ Ρυσςίτι νούκου έπεμ.
Τη σςτρέμbρην ε τεπηρόβα κιήκουρ ιέεσςε νdη χυκίιμάτ
Κητὴ dίτη σ' ε μενdόβα, τ' α κέεσςη λιῆνη νdη Σςεριάτ (τρκ.),
Ρακιπ-Βέι, bῆνι γαιρὲτ (τρκ.) έ ιοῦ ασκιὲρ' ι καλιᾶτη,
Σὲ κέεμι πηρ dυζὲτ βιὲτ ζαχιρὲ (τρκ) κησᾶι bελιᾶση (τρκ.).
Σςηκόιι τ' ου ιίπ γαιρὲτ, ασκιέρη τ' α σῖλ μbηκαρὰρ (τρκ.)
Ι γιέετ νdη μυσςαβερὲτ κιη ι bόιιν κόκην παζᾶρ.
Ές ζότι dουρὶμ μη δᾶσςτη, σὲ ούνη dότη πηρπίκιεμ
Σᾶ τη κέεμ γιάκ εδὲ άσςτη, σε ι γιᾶλι νούκου ίπεμ. (α)
Ές μῆ τέι κού dότη βέεμι; bῶρι bέε Φείμι ι μῖρη
'Βασιλιικιί, ζιάρρ' ε κέεμι, τη dίγιεμι μὲ βεζίρη.
Νd' ατὴ κόχη άυ πο ου φλιίτ, Φείμ, τη πηρπίκιεμι,
'Βασιλιικιί, μέρρ μὲ φιτίλιτ «φόγα» έ τη dίγιεμι.

(α) Ὁ Ἀλῆς ἐφονεύθη διὰ βολῆς τουφεκίου τὴν, 24, Ἰαννουαρίου, 1822, ὑπὸ τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ χουρσίτη, καθ' ὧν αὐτὸς ἀντισταθεὶς ἐπυροβόλησε πρῶτος, ἔπεσον δὲ πολλοὶ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν.

22

Θρηνῳδία τοῦ 'Αλῆ Πασσᾶ. (α)

Κήσςτοῦ dέσς. περηνdία, κὶν ουτςκούλινη μbηρετηρία
'Βεζίριτ ι ουπρὶσς λαπία (τρκ.).
Νὶημὶί' ἐ τρεκὶίνd ριdςάλιη (τρκ.) κὶη ι μbάιι βεζίρι πηράνη
Με dὸρ' ε δᾶνη τη γιᾶλη.
Σςτατηδιέτη βιέτ κὶη ρόβε, σᾶ ζῆ dιελι δέε σςτρόβε.
Σ' ῶ σ' τη δᾶνη βιλιαέτι (τρκ.) πο τη γρεμίσι (γρκ.) doβλιέτι,
Ι μάδι βεζίρ! τ' έρδι μεπααχῖρ.

23

Τοῦ Μαρκο-Βότσιαρη Σουλιώτου, 1823.

Ω Jανίνη, πσέ κέε ζῖ; κού ιέε, ῶ 'Βεζὶρ Αλίί;
Πὰ dέλι νdη dιβὰν, ἐ ρῖ, βοῦρη κιάλινη νdη σῦ,
Σ;ηκό νὶῆ σεφὲρ τη ρῖ, κὶη τη πρὶσς μέντη τανί.
Μῶ ουνγιᾶλ ί Ϭbέκουρι;
Τρίμματη κὶη ρίττε τί, βέσςουρη σῖ αριdςῖι (τρκ.)
'Βοῦνη φέστενη μbί σῦ. Ω ε γιόρα 'Βασιλικῖι,
Βήν ι bέε νdη περηνdῖ, νdη κρύκι, κὶη μbεσῶν 'δέ τί,
Κὶη σ' bήνετη φιάλια dῦ, τη χίδενη μbί Τουρκῖι.
Ανdρούτςι νdη Λιιβαδῖ τουκε θίρρη: Λίεφθερῖ (γρκ.)!
'Βοῦρι ζιάρρ νdηπηρ dςαμῖ, πίου γιάκ Τούρκου, έ dῶτ σ' ουφρῦ.
Πα κουιτόχου, ῶ πλιάκ Αλίί, νὶῆ dιάλιη, νὶῆ τςιλίιμῖ,
Κιύς; ε κέσςε νdη αβλί; νὶῆ σςαιτὰν, νὶῆ κιέν ι ζῖ,
Νdη νὰμ τη σςκόι εδὲ τῦ, dόλι γιάρπηρ μὲ μηρῖ,
Πρέου dυζὲτ κοληdςῖι. Κῦ κιέε Μαρκο-Βότςαρι.
Νήμη πᾶστη! σῖ αρῖ χίδετη πηρ μbί ορδῖ.
Φερμὰν νdη γιίθη Τουρκῖι: φηιέεν νὶῆ Πασςᾶ, φερμανλῖ (τρκ.),
Μbηλιέδ ασςκὶὲρ (τρκ.) νdη Σςκιυπηρῖ, τη dάλιη νὶῆ πηρ σςτηπῖ,
Ουμbούσς bότα μὲ χασῖι (τρκ.) Σουλτάνι δᾶ προσταιῖ (γρκ.)
Τη νγρίχεσς, ῶ Κιυταχῖ, καπεdὰν νdη dέετ κὰμ τῦ.
Ω Καπλὰν, ῶ Καραλῖι, ρούαιου 'γκα τσὰ γιεμῖ (τρκ.)
Χίδου νισῖ μbη νισῖ (γρκ.) βοῦρ' ου ζιάρρ, dίγι' ι σῖ μῖι.
Ας αμὰν, ῶ Καραλῖι, χιότι σ' κᾶ φάι, νούκη dῖ

(α) Μία κυρία 'Οθωμανὶς ἐτραγῴδησεν ἀπὸ τὸ παράθυρόν της τοῦτο τὸ αὐτοσχέδιον μυρολόγιον, τὴν ὁποίαν ἀκούσας ὁ 'Αλῆς ἐφιλοδώρησε πλουσίως.

Σετς' bόνετ' νdη Σςκίυπηρῖ· άς τούνdετε, μbη 6ήνd ρῖ.
Μῶ ε πρίς, νdῆ ιέε νιεερῖ, νdῆ ιέε Πασςᾶ σοιλῖῖ.
Κιήν, ι κιήνιτ οσμανλῖ!-Κητοῦ γιέετα γιάκ τη πῖ.—
Νήμη πᾶτς! Μὲ τςιλιιμῖ γιέεττε τη bῶσς τριμμηρῖ;
Μbη νιέρηζη πᾶ φουκῖῖ ου 6οῦ ζιάρρ, έ ι bῶν χῖ;
Ουκθέε πράπη νdη γίεμῖ· Νάτηνη κιη ρᾶ τη φλιῖι
Ι ουπαγούχ ζούλιμ' ι τῖι. Ω καπεdὰν Κονσταndῖ, (α)
Με-κα-dάλιε, μὲ κουπῖ (γρκ,) ι ουφούτε νdήνη Dελιῖ,
Ι νdέζε πόσι κίερῖ Καραούλι (τρκ.) σοκηλῖι;
«Jανγὴν 6άρ» πο 'νγρέουνι, να ζςουρίτι γιάρπρ' ι ζῖ.
Ε σ' ε πᾶμ' dῶτ άς μὲ σῦ. Κοῦρ dηγιόι Πασςάι ι ζῖ
Θίρρι; ῶ τρίμματ ε μῖι! κιάσνι πηράνη νιῆ γιεμῖ (τρκ.).
Σ' κέεμι σςπητίμ, ου αλλαχί! ποσᾶ μούνdνι, ίκηνι.
Κητσέου bήρνdη νdη γιεμῖ, πο κατάρτι ι ρᾶ μbί.
Μὲ κάκιε γιήμη, μεζῖ ε ρημbέου Μουχαμέτι.
Ἐ Σουλτάνι ρᾶ μbη ζῖ, κρέου νιῆ φερμὰν τη ρῖ.

24

Ὅμοιον τοῦ ἰδίου.

Σουλτάνι dηργόι νιῆ κάρτη, τη νγρέερη γιίθη Σςκοdράνητη
Μιρηdίτην εδὲ Ματιάνητὲ, Dι6ράνητ, εδὲ Σςκουπιάνητη.
Εδὲ Πασςάι κηνdόι, Σκίυπηρίση ι α dηφτόι
Ου6εετούανη νdη bέση, κιη τ' ι χίδενη Μορέεση.
Πηρ νιῆ dίτ' έ πηρ νιῆ νάτη, ουνγρέενη γιίθη καζᾶτη (τρκ.)
Ουχόδην νdε ράπ' ι γιάτη.
Νουμ...όι Σςκίυπηρῖνη. Νdη μηγκιές 6ᾶννη Jανίνη.
Μορὲ τρίμμα, τη 6ησςτόιημη ούδηνη, κιη dότη σςκόιημη.
Ουπηργιίκι καπεdαν-Λιέσςι (6) τη σςκόιημη 'γκα Καρbενέσςι.
Dηγιούανη Μοραίττη, σςκρέτη ι λιᾶιη σςτηπῖτη.
Κοῦρ ουχόδην τε Κομbότι, dηγιόι Μαρκο-Σουλιότι,
Ε θίρρι Dουσς-bαιρακτᾶρη κιη ε κίσς νd' ασκιὲρ τη πάρη.
Ερδην Μάρκος έ ι θᾶνη: νιηζέτ μίιη γιίθη ιάνη.
Ε θίρρι Dούσςνη μbη νι' άνη; τρίμματη τάνη σά ιάνη;
Τρεκιίνd 6έτςε καπεdάνη.

(α) Ὁ Κωνσταντῖνος Κανάρης, Σκυπετάρης, ἔκαυσε τὴν ὀθωμανικὴν ναυαρχίδα τῇ, 6, Ἰουνίου, 1821.

(6) Λιέσςι='Αλέξανδρος, ὁ καπετάνος τῆς Μιριδίτας.

'Βηρτέτ νούκη ίέεμι σςοῦμη, πο dότη bήιημη νιῆ πούνη,
Σὲ ιάνη τςαdήρε (τρκ.) σςοῦμη
Joῦ τη χίδιι άνη μb' άνη, σε ού dότη βράς Πασςάνη.
Τη bῖρρ εδὲ Κιιχαιάνη (τρκ.)
Τη dηγιόνι' εδὲ Σουλτάνι, τς' ήσςτη Μαρκο-καπεdάνι.
Μαρκο-Βότςαρι Σουλιότι, Δράκουα, έ Λιεπενιότι.
Βήρdα νdη ορδῖ κιη χῦνη, βρᾶνη γιίθη Σςκιυπηρῖνή,
É ουνγρέενη νdηπηρ γιοῦμη Τούρκιιτη κιη κιέενη σςοῦμη,
Πο κιύτς τ' ου bήνετη χάλι (τρκ.); Λιηφτῶν πάλλα έ στηρράλι (α)
Πα γοdίτεσςιν νdη κόκη, σ' dίιιν τσίίτη ιάμη σςόκη.
Θίρρι Πασςάι τασςτίνη: Κού ήσςτη Αράπι ιῦνη;
Τςὰς ε μόρρι καραφίλιη, ουγκούλιι έ ι σςτρόι σῦνη
Γοdίτι Μάρκο-σςαχίνη.
Ουνdηγιούα άνη μb' [άνη; 'Βρᾶνη Μαρκο-καπεdάνη,
Κι' ε κῖσς καχούρι (τρκ.) τη πάρη. Πᾶ τὴ σ' ε bῶν dῶτ νιζᾶνη.
Ερδι Κόστα (β) βέτ' ι τρέτη: Μορὲ σςόκη, γιίθη έρθτη;
Κιύσς ε bῶτη κητὴ πούνη; σ πηρίττη τη βῖνι εδὲ ούνη;
Τς' τη τη bῶι, ω φουκαρᾶ! κιη μbέτε τί πάα βηλά;
Ω σςόκη, κιάιμηνι χάλη! ουχόθ ... πούθι νdη bάλη.
Μισολόγκι ι α bῶνη βάρρη, μὲ Κιιριακούλι' έ Νορμάνη.
Μbέτι dέρη-ζίου, έ bῶρι βετίου!

25

Ὅμοιον τοῦ ἰδίου.

Βίε bὸρ' έ bίε σςῖ, ουνdσῖ ίετα σςοῦμ' ουνdσῖ,
Νγρῖννη κρύε νdη Γρεκιῖ, ζιάρρε νdη σςοῦμη dςαμῖ,
Φερμὰν νdη γιίθη Τουρκιῖ. Τούνdου, ω Μεχμετ-Αλιῖ,
Μbλιὸ ε dέτινη γιεμῖ, ζῆρ' ε κιαφίρη σῖ μῖ,
Λιησςὸ Αράπιν ε ζῖ, τη βέειη νγιέρ' νdη φρηνγιῖ.
Πηρίτ ε πηρίτ ε, ω Ῥουμελιῖ! Νιζάμη λοί, λοί.
χαλdούπ, Γέγ', έ Τοσκηρῖ. Σςκοdραν-Πάσςα τη βιέεν μbί.
Dίλι τη σότς Σςκοdραν-Πασςάνη μὲ νιηζὲτ μίιη Ασλάνη (τρκ.).
Νdη Καρbενέσς βοῦ bαιράκνη, καρχούλε μbη τσηdὸ άνη.

(α) «Πάλλα έ στηρράλι» ἦτο τὸ σύνθημα τῶν εἰσβαλόντων εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ ἐχθροῦ.
(β) Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Μάρκου.

Πχσιάι μὲ Μ·ριαλάιν-η, νdη τςadήρε (τρκ..) bήρνdα 6ᾶνι,
Ουμbηλιόδην, bήιτινη dιβάνη (τρκ.) «Ινσςαλλάχ»! τη γιίθη θάνη,
Ιηρ νdη Μισολόγκι ε κάνη. Φουόρα! πάλλα, έ ιαταγάνη,
Τη νdερόιηνη Σουλτάνη, έ τη σςκέλιηιηνη ραιάνη.
Μισολόγκι ε dηγιῶν, 6οῦρι 6άιετ έ 6αιτῶν.
Dούαι νdίχμη, έ νdηγιῶν, 6οῦρι 6άιετ έ 6αιτῶν.
Dούαι νdίχμη, έ νdίχμη σ' γιῶν, καπεdάνητη κηρκῶν,
Ζοῦρι ρήγκην έ ρηκῶν, Σςκιυπητάρητη 6ησςτῶν.
'Ισςνη bήρνdα Σςκιυπηταρη, σςαχίνα, τρίμμα, πά άνη,
'Γκα Σούλιι ουνγρέεν' έ 6ᾶννη, μὲ dυφὲκ' έ ιαταγάνη.
Ίσς νιῆ bούρρη, τρίμ ι ρῖ, ι ζέσςκη μουστακιε-ζῖ
Πο ρῖι μὲ μαλιενκονῖ, μbάιι dόρτην μbὶ χαρbῖ
Μbάιι 6έσς, έ σ' φλιίτ μὲ νιερῖ, Μαρκο-Βότςαρι λιέε κῦ.
Μbάιι 6έσς εdὲ dηγιόιι, πσςερητίου εdὲ ρηκόι,
'Γκα τρίμματ ε τιῖ 6ησςτόι, ρημbέου καραφίλι' έ σςκόι.
Θᾶ: νdῶ τη 6dὲς, νdῶ τη ράι, κητη ιέτη σ' μούντ τ' α σςκόι,
Νάτ' έ dίτη όι, έ όι! ~~Σςόκητ~~ ε τιῖ νουμουρόι
Τρεκιίνd 6έτη πλιότ ι μbλιόι,
Ου θὸτ' ῶ σςόκ', ῶ ασλάνη, μῶς ε γηζόφσςι dυνιάνη (τρκ.),
'Α ραιά νdη τουρκαλᾶρη! Σόνητε dότ' ου dέρδιμ γιάκνη,
Τ' ου νdηρρόιημη dίν' έ ι μάνη (τρκ). Σόνητε τ' ου bίιεμη πηράνη
Σὲ κὰμ: «ά τὰν, ά πι τάνη» (γρκ) τ' α ζῆ πρεὶ μιέκρε Πασςάνη.
Κατιλιέρ' έ Αγαλάρη τ' ι πρίτνι μὲ ιαταγάνη,
Ας νιῆ μῶς λιίρι τη γιᾶλη, τη σςκούλιετη κηιό φάρη.
Σὲ νὰ πόκιι, να 6οῦ ζιάρρη, Μουχαμέτι μὲ κουράνη.
Φόλιηνι Σςκιύπ μὲ Σςκιυπηταρη, πρα φλιάς ού μὲ Σςλοdριάνη.
«Βὰμ» μῶς bήνι άς μbη νι' άνη. Γιασςτηδιέτη έενι πηράνη.
Σᾶ τη ρημbέιτα Πασςάνη, κα-dάλιε, ῶ καρδηταρη!
'Βρίνι καραούλ' (τρκ.) ε πάρη.
'Βρίνι νιῆ έ 6ρίνι dῦ, 6ρίνι σᾶ σςίχνι μὲ σῦ,
Πόσι ούλικιητη μbὶ δῖ. Αλλάχ, ~~αλλάχ~~! ῶ Τουρκιῖ,
Ατὴ νάτη τς' χόκιε τί! ατὴ νάτη νd' ερρησῖ
Σςκρετόβε κάκιε ορδῖ.
Ω σςόκη, μεdέτ, μεdέτ! σςκόι Μάρκουα σῖ μbηρὲτ,
Πασςάνη κηρκῶν, έ σ' φλιέτ, νdη τςαdήρε νούκ' ε γιέετ,
Ζοῦ πρέι μιέκρε νιῆ λιανὲτ (τρκ.) τουκε χέκιουρη θηρρέτ.
Αμὰν! θούα μη, κούσς ιέε; Ού ιὰμ, dέερ, νούκου μη νιέχ;
Αμὰν, μόρ, τσίλιι ιέε τί; Dέερ, ι dέεριτ, νούκ' ε dῖ;

Ιὰμ νιῆ καπεdὰν ι ρῖ, κιούγεμ Μαρκο - Βότσαρι·
'Αρτσ... βέτημη πηρτῦ.
Dέρη τούρκ ε ζοῦρ dρίθμη, σοκαλίιτι βοῦ νιῆ θίρμη:
Ὦ τούρκι, νdῆ bεσόνι dίνη, τη μη σςπητόνι φατ - ζῖνη.,
Σὲ καχούρητη μη μbῦννη! Νιῆ αρὰπ μὲ καραbίνη
Ουούλι, έ ι στρόι σῦνη, γοdίτι bαράκν' ε μῖρη
Μαρκο - Βότςαρη, σςαχίνη.
Βρίτ... σςόκη Σςκίυπηταρη, bίρ' ου κιένετ, σὲ μη βρᾶνη,
Μη μούαρρ πλιούμbι νdη bάλη. Μέρρμηνι σᾶ ιὰμ ι γιᾶλη.
Ουνdσῖ ιέτα, ουbῆ bούιη, τῆρη τρίμματη τς' ουγκούλιη,
Ε bῶνη κιη dούκλ ούιη, dιέμτ' ε Σούλιιτη μὲ βούλιη.
Σςαχίνη μbη dὸρ' ε προῦνη, μοὺν νdη Μισολόγκι ε σςποῦνη.
Ε σςποῦνη νdη Μισολόγκι, τ' α σςηρόιηνη, πο σ' σςπητόι.
Μισολόγκι ουχελίμούα, ι dέρδι λιότετ σῖ κρούα.

Μισολόνιη 'νdάι τη θόνη, κού ε κές Μαρκο - Σουλιόννη
Κιη λιηφτῶν σῖ πὰτ ζακόνη, γιίθη μὲ κόρδη νη dόρη;

26

Ἕτερον

Τοῦ Τσιαοῦσχ Πρίφτη Χορμοβίτου, ἐν ἔτει, 1759.

Σςκρόβα κάρτ' έ τ' α dηργόβα, μὲ λιότε σῦβετ ε σςκρόβα.
Βέσην dῶτ μῆ σ' τ' α νdηρρόβα
Ὦ Τσαούσς, ῶ ῦλ, ῶ dρίτη, τη κηρκόινη Χορμοβίτη:
Dόλι ζόννια μοὺν τε μούρι: σςίχη σῖ πίκιετ καχούρι.
Σῖ ε πιὲκ Ισοὺφ Αράπι, ι πικῶν 'δὲ διάμη τσάπι.
Καπεdὰν Τσαούσς - Χορμόβα, νdήνη κονίσμη τη dρόδα.
Τσαουςς - Πρίφτ, Τσαουςς - Χορμόβα, μὲ γιίθη φάρην λιηφτόβα.

27

Πόσα dόλα Μακρινόρη, bῶρα νι' ουράτη τη μῖρη
Ῥόκα χόρδηνη νη dόρη, ῶ ζότ! μάρτςα μαναστίρρη.
'Γκα καλιάια dούκλλ' έ θίρρη: τςπέιτο ζίνι μαναστίρρη
Σέ Σςκίυπηταρητ να πῖνη, μὲ χύσο-Αρὰπ-σςαχίνη. . . .

28

Καταστροφὴ τοῦ ἐν χαονίᾳ Γαρδικίου ὑπὸ Ἀλῆ Πασσᾶ ἐν ἔτει, 1821, Μαρτίου, 7. (ἀπόσπασμα).

Γαρδικιότη, γοῦνη-δῖρη, κού ε λιᾶτη τριμμηρῖνη;
Ουbουbού! bούρρατη τάνη τς' τη κέκιε μέ σῦ κιη πᾶνη
Jανίνη ι σεποῦνη τη γιᾶλη, μέ τη πάκ bέση τς' ι βρᾶνη.
Μούν τε χάν' ι 'Βελιαρέεση, πλιούμbατ βίνινη σῖ βέεση
Μbη bαταρέε ι βράου dιέμτη μbύλτουρ' νdη χοβῶρ σῖ δέντη. . . .

29

Τοῦ Μουστὰ Βέη Κιαφεζέζη πεσόντος ἐν Ῥαχόβῳ κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ ἔτους, 1821.

Ανθίν' ε μιέερα Ανθίνη, dέλι έ σςίχ ασκιέρ κιη βῖινη,
Μουσταbέου μὲ Dραμαλῖνη, σςέλῖνη γίιθη Σςκιυπηρῖνη.
Κιή νd' Ανθίν' έ νd' Αλαμάνη ιάνη σςοῦμη καπεdάνη
Φρίκην Μουσταbέουτ ι α κάνη.
Μουσταbέου κᾶ Λιβαδῖνη, Τάρεία λιουφτῶν κ' Ανθίνη.
Κούς ι σςκέλι μάλιετ ε λιάρτη; Μουσταbέου πισκιολη-άρτη.
Κούς ι σςκέλι μάλιετ μὲ dbόρη; Μουσταbέου φουστανεχόλη.
Μούν τε κρόι πηρbὶ Ῥεχόβη γίιθη bαιράκητ συμbηλιόδη.
Βίε σςῖ έ bίε dbόρη Μουσταbέου νdηρτῶν dαbῶρη,
Ουβρᾶ bέου βετουληχόλη.
Ουβρᾶ' δὲ Θοδῶρ ολάνι έ γοdίτι καπεdάνι (α)
Τςή κηςτού, ῶ Μουσταbέε; νήνdη dίτ' μουχασερέ (τρκ.)
Πᾶ bούκ' έ πᾶ dςεπχανὲ (τρκ.) να βρᾶν' έ να bῆνη δέε.
Τὶν' ῶ Μουσταbέε Μισίρι (β), πηρέτ νdίχμη 'γκα βεζίρι;
Νdίχμη σ' κᾶ 'γκα τη τη βῖνιη, Ταρε-Τςούτι μbὲτ Ανθίνη (γ)
Ὦ σςόκη, να βιέεν ιμdάτι (τρκ.) Υσενbέου 'γκα Βοζαγράτι.
Μορέ Υσενbέε Dεβόλι, πλιάσςτη λιόπα κιη τη πόλι
Εδὲ dέμι κιη τη μbόλι. Υσενbέου νdίχμη σ' να σόλι.

(α) Ὁ Καραϊσκάκης.

(β) Ὁ Μουστὰ Βέης εἶχε χρηματίσει καὶ εἰς τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ πολέμους.

(γ) Ταρε-Τςούτι, εἶναι ὁ μυφτὰρ Βέης συγγενὴς τοῦ Μουστὰ Βέη, ὡς ῥηθήσεται.

Ἰί, μόί κούλη (τρκ), ε Λιιβ̄δαδ̄ίση κού κέε τρίμν' ε Σ;κίυπηρίσῆ;
Κού τ' α dῖ άχ! ούν' ε μιέερα; νdη ρεχόβ' ε φρῦρι έερα.
Σιχαρίκί (γρκ.) μόί Βουbουλιίνη, (α) να 6ρᾶνη Κίαφηζεσλῖνη (τρκ)
Πσέ μ' α θᾶτη κητὴ φιάλιη, μ' έρδι κέκί σῖ πηρ νιῆ dιάλιη;
Τη μ' α ζήν-κεσςιν τη γίᾶλη, bούρρ' ε κέεσςη πηρ τη μάρρη,
Τ' α παγηζόνια μῆ πάρη, τη ζῖνία 'γκα κηιό φάρη.
Ουbουbού! ῶ Μουσταβέε, σετς' τη κιᾶν νιῆ ζόννί' ε ρέε
Πενdσερέ μbη πενdςερέ (τρκ.), σςόκί νdη Σκίυπηρῖ τί σ' λιέε.

30

Τοῦ Μυφτὰρ Κιαφεζέζη πεσόντος ἐν Ἀθήναις ὡς ἀνωτέρω.

Jοῦ, ῶ σςπέσ', κίη φλίυτυρόνι, νdη Ανθίνη τη κιενδ̄ρόνι
Μυφταρ-bέινη τη μ' α τσγιόνι, τρέ ταb̄όρηδ̄ε τ' ου α λίησςόνι.
Τη πηρπιέτην ε Σιτςάνιτ 6ετητῖν κόρδ' ε Μυφτᾶριτ.
Νdη Σιτςὰν θούρτουρ' μὲ γοῦρη ίάνη μbύλτουρη καχούρη.
Νdη Σιτςὰν θούρτουρ' μὲ τρᾶρη. ῶ bούρρ' ῶ φουστανε-bάρδ̄η!
Μυφτᾶρ-bέε, Μυφταρ-'Βοιβόdα, κού ι λιέε τη σςκρέτατ χόdα; (τρκ)
Κίαφηζέζας, ῶ τη ζῖι, ουσςούατ ουbῆτη χῖ!

31

Δολοφονία τῶν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ἀσλαν-Πούτσε, καὶ Βελικο-Γιάτσε, 5,000, ἀλβανῶν ὑπὸ τοῦ Σαδραζάμη ἐν Μοναστηρίῳ, 1831 αὐγούστου, 26, ἤ, κατ' ἄλλον, 1830.

Ασλαν-bέου μὲ 'Βελιι-bέυνη νη Μετσόβ̄η bηνη bέενη.
Νη Μαναστὶρ dότη 6έενη τη κηρκόίηνη υλίεφέενη (τρκ.)
Πό σ' ου α δᾶ μέ τη μίρη dότη dιέγιν Μανασ-ίρη.
'Βεζίρι bῆρι γοστίνη, θίρρι Ασλάν' ε 'Βελιίνη.
Τέκ' ι θίρρι μbη τη πάρη Ασλαν-bέου φόλιι νιῆ φιάλιη.
Ἐτς' ῶ 'Βελιι-bέί, μῆ πάρη, σέ 6εζίρι τη κᾶ σῖ dιάλιη.
'Βελιιbέουτ ι έρδι ρήνdη, Θᾶ ῶ Ασλὰν, μῶς ουτρήμbη.

(α) Η χήρα τοῦ ἐξ Ὕδρας Δημητρίου Μπούμπουλη.

Κοῦρ ρᾶ bαταρέία (ιτλ.) ε πάρη. Ασλαν-bέου λιόντε ρεχβάνη (τρκ)
Κοῦρ ρᾶ bαταρέία ε dῦτη Ασλαν-bέου πῶ γάπτε σῦτη.
Κοῦ ρᾶ bαταρέία ε τρέτη Ασλαν - bέου bῆρι πηρπιέτη.
Ίκη, ίκη, ῶ τςίλι ι σςκρέτη, σέ Κιορ - Πάσςα να διέν δέτη.
Ας ε σςίχνι Κιορ - Πασςάνη σεσῖ κᾶ πηρδέσςουρ' κράχνη
Μάρρη γαργῖνη μbη νί' άνη πηο 'Βελιέν' έ πηρ Ασλάνη.
« Νέερε γιιdέρσην, βρέ χαλdούb; σανὰ ἰστέρημ Αρνάοῦτ
Εμιρ ελὲρ Σουλταν - Μαχμούτ » (τρκ.). Ικα γρανα... μωτ.

32

Συγχρόνως μὲ τοὺς ἀνωτέρω ἐδολοφόνησε καὶ ὁ Ἐμιν - Πασσᾶς υἱὸς τοῦ Σαδραζάμη ἐν Ἰωαννίνοις τὸν ἐξ Αὐλῶνος Ἰσμαὴλ Βέην.

Κιᾶι, μόι 'Βλιῶρη, έ μόι Κανίνη,
Ισμαιλι - bέου να ουδρᾶ Jανίνη.
Ζυλίυφτᾶρι τςόι νίεερῖνη:
Ισμαιλι - bέi, μῶς δέτς Jανίνη,
Σέ τη κᾶνη bῆρη πουσῖνη
Μῶς ε bεσό Οσμαλῖνη
Ζυλίυφτᾶρι dηργόι κάρτη:
Ισμαιλι - bέi, τη νκηθένεσς πράπη.
Ισμαιλι - bέου δάιτι Jανίνη,
Τε σςκάλα γιέτι πουσῖνη.
Ισμαιλι - bέου 'γκα κᾶλιι ζbρίτι
Νιῆ Καδὰζ, σετς' ε γοdίτι.
Ὦ Καδὰζ, τ' ουθᾶφτη dόρα,
Βρᾶδε Ισμαιλι - bέυνη 'γκα 'Βλιῶρα.

33

Ὁ Ζυλυχτὰρ—Πόντας πολιορκηθεὶς εἰς τὰ ἐν τῷ ὄρει «Μελεσίνι» φρούριά του ὑπὸ τοῦ Μαχμοὺτ—Πασσᾶ κατὰ τὸ ἔτος, 1831.—

Θᾶνη, dόλιι Ρουμελιία—νγρῖτι κρύε Σςκίυπηρία.
Θᾶνη, dόλιι Σαdραζέμι—νγρῖχιι, Σςκίυπηρῖ, τ' ι δέεμι.
Ζυλίυφτᾶρι Πόdηση—dηργόι κάρτη Σςκόdρηση.

Εδὲ Σςκόdρα ι dηργόι—Μαναστίρ ουνγρῖτ, έ σςκόι.
Κούςς ι dόγι' κούλατ ε Κιᾶριτ; Ρακιπ-bέου ι Ζυλιυφτᾶριτ.
Ζυλιυφτᾶρ μουστακιε-ϐέρδη,—Πηρίτ νιζάμητ σὲ τ' ουdέρδη.
Τη ϐῖνη, μῖρῖ σε τη ϐῖνη—Τε πούτι ε κὰμ Μερσίνη.
Ρακιπ-bέϊ, τη έρθ νιῆ κάρτη—μbηλιίδ ασκιέρ' ὲ κθέου πράπη.
Μελιεσίνι μάλι ι bούτη—ρέθ ὲ ρότουλ' μὲ γαρbούτη (λ).
Μελιεσίνι μάϊα, μάϊα—ε ρὲχ τόπι ὲ κουμbαράϊα (τρκ).
Μελιεσίνι ι πηρπιέτη—ι ϐέτε γιύλιεϊα σςιγιέτη.
Κηιὸ κίσςα μὲ νιῆ καμάρε—νιζάμητ ι σςόιτι φάρε.
Κηιὸ κίσςα μὲ τρῖ σςκάλη—ρέθ ὲ ρότουλ' πλιὸτ νιζάμη.
Μούν τε πόρτ' ε Ζυλιυφτᾶριτ—ϐάρδουρ' κόκ' ε bατς-νιζάμιτ.
Ελίμας-Dςέμι μὲ τ' βηλάνη—πῆρ Ζυλιυφτᾶρη ουϐρᾶνη.
Βούρρ' ῶ Ελίμας—Dςέμ, ῶ bούρρη—μῆ τη σςούμητη μὲ γοῦρη.
Ελιμάζι μὲ κουτςηρῖνη—μούν τε κίσςα σετς' ουτςτρῖνη.

34

Τίν' ῶ Λιεσκοϐίκ ι σςκρέτη,
Dέλίνι ὲ χάπνι πενdςερέτη (τρκ.).
Σὲ ϐιέεν χάιροα βέτ' ι τρέτη
Σιέλ bοζούκ' ὲ γιεμενdςέτη.
Χάιρουα πλιάσι ση κιᾶρι
Πσε σ' ουμbύλ τε Ζυλιυφτᾶρι.
Χάιροα να σςκόι ε ϐάτε-ϐάρρι τῖϊ μbίου μανουσςάκιε.

35

Μάχη ἐν Ἰκονίῳ τοῦ Αἰγυπτείου Ἰϐραὴμ Πασσᾶ κατὰ τοῦ Σαδραζάμη, ὅτε αἰχμαλωτισθέντος τούτου μεθ' ὅλου τοῦ στρατοῦ, μόνον τὰ δύο Ἀλβανικὰ τάγματα ὑπὸ τὴν ὁπλαρχηγίαν τοῦ Καραφὶλ-βέη Κιαφιζέζη δὲν παρεδόθησαν, τῷ, 1833 Τουρκις. 1248.

Σενέϊα dυζὲτ ὲ τέτη, ϐάλ' ά κᾶ νίερῖ τ' α dῖϊη,
Τς' ουbῆ νdη Κόνιη τη σςκρέτη, μbέτνη dυζέτ ὲ dῦ μίϊη.
Πόσα ίσς φάλιτουρ' Dςουμάϊα (τρκ). ϐετητῖνη γιίθη μάλιετ,
Κρίσι τόπι ὲ κουμbαράϊα, ὲ μούχρρην ϐέσς γιίθη κράλιετ.
Μισηρλίϊου μὲ τσᾶ χαράπη νdη Κόνιη νγρέχου νιζᾶνη,

Θάνη, dόλιι μὲ κιτάπη πηρ τη πρίσσουρη νιζάμνη (τρκ.).
Σςκιουπηταρη dū ταbόρη, νdη bάλη τ' ορδίτη βέενη,
Γιίθη μὲ κόρδη νdη dόρη, ουbήνη κουρbὰν πηρ μbρέννη.
Jου λιούμτη, ῶ Σςκιουπηταρη, ε bῆτη πόσι χαdέτι (τρκ.),
Κόρδα ιούαίη σ' κᾶ τη σςᾶρη, ε νdηγιόι δέτη Dοδλιέτι.
Dούαλην γαζέτατ τυρκιίσςτ ρὲλ έ ρότουλη αλιέμιτ (τρκ.)
Dότη ρηφένετη μὲ γίίςτ «τῖ νdη dίττ' τη Σαdραζέμιτ».

36

Οἱ Μπιλμπιλαῖοι ἀρχιλησταί.

Βιλιbίλι ῶ πισκιολη-λιᾶρη! κιᾶι ε μῖρ', ῶ γουςςηbάρδη:
Κιᾶι Ρεσούλιη Προγονάννη, Βιλιbίλι—Σάκονη τς' ε δᾶρρη.
Κιᾶι, έ κιᾶι, έ κιᾶι μὲ λιότ, Βιλιbιλι-Σάκον σ' ε γιέεν dῶτ.
Dέλλιι, μόί Jανίνη έ σςκρέτη, τη σςουκόνι Βιλιbιλιέενιτη,
'Βάρτουρη dέγη μbη dέγη, ιᾶνη δέτα τρεμbηδιέτη.
Κῦ Ρεσούλιι μὲ Βιλιbίλιη τούνdην γιίθη Σςκιουπηρῖνη.
Εδ' Αθίνη σετς' ουνγιίννη κόκη μουαρρη dū μίιη.
Χόπ, έ χόπ, bούρρα, μbὶ τᾶ, ιά σςεχὶτ (τρκ.) έ ιά γαζά.
Χάιdε, ορὲ Ρεσούλι, χάιdε, χάιdε, χάιdε ῶ Βιλιbίλι.

37

Τοῦ τσέλιου Πίτσαρη

Καπετὰν Τςέλιο Πιτσάρι, ῶ σςειτὰν 'Βείς 'Βασιάρι,
Κοῦ σςκόιε τη dρίδει μάλιι, ν' Αθίνη τ' ουγρέε παζᾶρι,
Νdη Νεbάχτ τη δάτε νάμι.
Μισολόνγιι σετς ουμbλιόδη, γιίθη ζοῦν' έ τη λιηφτόίνη.
Κάτηρ μίιη σκλάδη ζοῦνη, Τςέλιος τη φάλιη ι α προῦνη.
Ε κέκιε πτρμbὶ καχούρη! Πρα νd' ου άρθτη κόχα κοῦρρη
Dὸ να δράτινη μὲ γοῦρη.

38

Τοῦ Τσέλιου Πίτσαρη ἕτερον.

Τς' ουνίσε πηρ νη σςτηπῖ, λιούλιε Τςελιο-Πίτσαρι,
Μb' ούδη τη κθέεν μὲ bυρdῖ (τρκ.)τη δέετς νdη Jανίνη τίς

Βεζίρι πο τη κυρκῶν, φερμὰν dοδλιέτι dηργῶν.
Τσέλιουα με 'Βεις- Αγάνη χύπουρ' μ.bη κούαλι τη bάρδη
Ζοῦνη dυζὲτ καπεdάνη, κιη ν' Ανθίν' έ vb' Αλαμάνη.

39

Οἱ 'Αλβανοὶ δυσαρέστως πηγαίνουν εἰς τὴν τακτικὴν στρατολογίαν. Περὶ τὸ, 1850.

Dίτην κιη να έρθ dεφτέρι (τρκ.) νέδε ζέμηρα να θέρρι.
Κιάνι, νήνα, κιάνι, ῶ μότρα, σὲ νέδε να μόρρι λότα (ἰτλ.)
Παλάσκα, σῖ βίθε κᾶλιιτ, ρύπατ σῖ παλdημ γομᾶριτ.
Dυφέκητ σῖ bύθα κιᾶρι, κητῖ ι θόνη ουσοὺλ νιζάμι (τρκ.)
Σςηνdόσςη 'Ράπο Εκάλιι (α).
Dίλλιι, ῶ σςόκη, σὲ dῶ dάλιημ ῶ τη πίκιεμι Πόδηλι ῶ,
Κέσμι χάλ (τρκ.) μὲ 'Βρυόν' ῶ, τη πρίσςιμ ιdςάτετ ῶ,
Dςελιέπετ, τυμιάκετ ῶ.

40

Να μόρρι, σςόκη, να μόρρι, να μόρρι κῦ Dαρbοχόρι (β)
Σῖ δέντη νιζάμ να νdσόρρι, νιῆ γκᾶ νιῆ σῖ ρόπ να dσγιόδι.
Νdηπὴρ ταbόρη να dᾶνη, τη ζέξατ νήνε να κιᾶνη.

41

'Από τὸ ἑπόμενον ᾆσμα φαίνεται ὅτι ὁ εἰσπράκτωρ τῆς Κυβερνήσεως μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ 'Αλβανοῦ πρὸς εἴσπραξιν τοῦ φόρου, καὶ ἐπειδὴ ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ, κατὰ τὴν κακὴν συνήθειαν, κόττα καὶ πῆτα ἠναγκάσθη ὁ οἰκοδεσπότης καὶ τὸν ἐξύλισε.

῏Ω dςανdᾶρ' (τρκ), ῶ μηγκη-τςᾶρη, μη dούκιι σῖ ουσταλᾶρη (τρκ).
Κοbούρρετ δᾶρουρ' 'γκᾶ ζήγκα (λ)· κόρδατ' πηρ τη πρέερη [σςπήνdα (λ).-

(α) 'Ο συνάδελφος τοῦ ἐπαναστάτου Γκιων - Λέκκα.

(β) 'Ο Δαρμπογῶρ Πασσᾶς ὁ καταπολεμήσας τὸν Γκιων-Λέκκαν.

Βάιτε, κονdίσε (τρκ) τε νήνα, ι κηρκόβε γιέλη τ' ήμbλια,
Μόρρα dροῦν' εδὲ τη dήνdα.

42

Τοῦ Γκίκα Σιέρκου ἐκ Μάριανι τῆς ἐπαρχίας, Ὀπὰρ, δολοφονηθέντος ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ του ὀθωμανοῦ.

Τῦν' ῶ Γίκη - Σςέρκοια, τρίμ τη dούκεϊ βέτεια.
Τρίμ μη dούκεϊ, 'δὲ τρὶμ ίέσςη, πο μη 'μβράου με τη πααbέςη.
Νdηγιῶ τί, Μαχμουτ-χαρbίια, πσὲ σ' dόλε Τούdας νdε βίια;
Ατιὲ νίίχεϊ τριμηρία.
Ε bεσόβα κιερατάνη (τρκ) σεπσὲ μη δᾶ «μερχαbᾶνη» (ἀρβ.)

43

Νdε ῥάπι dέγην σῖ τήνdη, ουνγρέε Πόλιουα μbη κήμbη
Φόλι μὲ Χαρίσνη ρήνdη. Ὦ Χαρὶς, τς' μ' α bῆρε γιῆντ;
Dρίθ' ε bῆμ' έ κέεμι νγρῆνη. Νdσόρρι κοbούρρεν ε ηργιήνdη
Ε ι α δέζι νdηπηρ κήμbη. Πηρίτ' ε, τη κιῖφα τητ-ήμη!
Βιλιbίλι, ῶ καπεdαν - Πόλιο, περτςε - βέρδ' ι Dέμος ῶ!
Ζοῦρε Αιὰν' (πρσ.) ε βήνdιτ ῶ, τη ζόνν' ε κουβήνdιτ ῶ.

44

Παράπονα κατὰ τοῦ Μαχμοὺτ Βέη Αὐλῶνος.

Μῖρη να ε bῆρι μbηρέτι, πο βάλη τς' πάτι τηρμέτι;
Μῖρη 'Βλιῶρα εδὲ Βεράτι, πο μὲ Τεπελιένην τς' πάτι;
Τόπατ ουτςκρέχνη τε τούμbα, Τεπελιένη ουdηγιούα
Μαλακάστρη σ' ουbεσούα.
Dόλι ε ζέζα ρέε (νdη) Βλιῶρη, Μαχμουτbέε, να δέε μὲ dόρη!
Τ' πάτε, μορὲ Μαχμουτbέε; μέ dόρη τήνdε να δέε.
Εδὲ νιῆ μότηρη, κιη κέε, αιὸ τ' ουbῆ καλογρέε.

45

Ἰσεΐν Μέμου Λιάπη εὐνοουμένου τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, 1822.

Βιέεν Ισένι μὲ ορδῖ Καλαράτη μὲ τεδαbῖ (τρκ).
Καλαράτα μῖρ' ε πηρίτνη, θέρρη dέσιτ' έ ε γοστίτνη.
Πλακὸς ε ζέζα Τσυμοκθίνη, τσᾶ τη λιίκι, ε τσᾶ τη μῖρη
Ισέενη cῖ dάσς ε γρῖνη. Κιέε μίκ μὲ βεζιρ - Αλιίνη.
Μόi ε ζέζα χαβα - Μέτσε, σστάτη dιὲμ εδὲ νιῆ κέτσε (λ).
Σιτάτη τη bὶτ' ε χαδᾶση (α) τη bούκουρη πηρ καφάση (τρκ.).

45

Ἐπὶ τῶν Κριμαϊκῶν 1854.

Σεδαστόπουλi άνη dέστι, ι α δυῦρι σῦνη doδλιέτι.
Νιῆ δήνd φόρτ ι μῖρ' ι σςκρέτι' ε κιελῶν μὲ τὸπ (τρκ.) 'γκᾶ dέετι.
Λιηφτῶν Ενγλιέζ' έ Φρηνdσέζι, ι γιόρι Μοσκὸφ σᾶ νdέζι.
Ὦ Ενγλιές. ὦ dερηζῖ, δοῦρε σένdρη μὲ Ρουσῖ.
Ὦ μουσστακiερρούχρι, ι δρᾶρι, έ ι σςούχρι!
Νικολάου θά νιῆ φιάλiη Μενdσικόφνη ε κὰμ σῖ dιάλiη,
Σὲ λίηφτῶν μὲ Πασςαλάιη, ου α βηρδίτ τόπνη bράνη.
Γιασςτηδιέτη dςενεράλiη νdη Σεδαστόπουλi ουδρᾶνη.
'Βικτορίεση ι α θᾶνη. Λιίδι dούχρτ' έ ζοῦ βάαiνη.
Μαλακόφν' ε μούχρρη, πο τη τῆρ' ουσςούανη.

47

Ὅμοιον.

Jανίνη νdε ράπ ι γιάτη 'γκούλiουρη σςτάτη bαιράκη
Dάλiε, dάλi', ὦ Καλαbάκη.
Καλαbάκα σςκήμb ι λιάρτη, bρήνdα μbύλτουρη Μανιάτη,
Μοραίτη dςουφκη - γιάτη. Σε dίτα τρεκιίνd μανdάτη.
Ὦ Καλαbάκα νdη γρύκη, νdε νιῆ νάτ' έ νdη νιῆ dίτη

(α) Ἡ σύζυγός του, ἥτις ἐγνώριζε καὶ τὴν Ἑλληνικὴν διὰ γραμμάτων.

Ab-lυλi - Πάσςα μὲ ρedίφνη, Τσέλιοία μὲ κάτηρ μίίη
Mbί Καλαbάκ' ουδηρδίννη, πάλλα έ ιαταγάνα κίίτνη.
Κούσς ουχόθ ι κρέιτ vdη Πέτη; Τςέλιοία μὲ τετηδιέτη.
Χάί, ῶ dιέμ, τη γίδεμι, τη γίιθη τη βρίτεμι.

48

Τοῦ Σπύρου Στόγια Λιαμποβίτου 1854.

Κούσς ε bῶρι, πρῶτο φόρα; Καπεdαν - Σπιρο - λίαbόδα.
Σ' ε λίησςῶν πάλλην 'γκα dόρα. Λιούλιε, μόρε Σπιρο - Στόία !
Μέ τη σςκρέτην τη μούρμεν γούνη, μὲ φουστάνεν πηρμbὶ γιούνια.
Τς' ουχὸθ πηρbρήνdα ορδῖση, ου θᾶ dάτην Τουρκίηρῖση.
Σςκίυπηταρη, ῶ γουνηbάρδη πσέ μούαρτη πρηπιέτη μάλιν;
Τρὲ πλιούμbα vdη bάλ' ι ρᾶνη, τρίμματη ασςτοὺ τς' ε κᾶνη.

49

Τοῦ Χαλὶμ Βέη ἀπὸ Φράσσιρη, ὅστις μετὰ ταῦτα ἔλαβε βαθμὸν Πασσᾶ, 1854—5

Καπεdάνητ ε Μορέεση ι ρᾶνη Τούρκουτ μbη bέση
'Βάνν' έ ζοῦνη Dυμεκιέενη, μbύλλη bρένdα χαλιμbέενη.
Ndη Σςούρπ Παπακόστα βέτη να dόλι βέτ' ι τριδιέτη.
Λίηφτόνι, σςόκη, πηρ bέση λιούμ αὐ κίη dότη βdέση!
Κούσς dόλι πρότο ι πάρη; Καραφιλιbέοι μὲ Ελιμάσνη·
Bῖρ ! ῶ bῖρ ! Σελίμαν - Χατάνι μbὲτ Μετσόδη σῖ ασλάνι
Καλαbάκη, μbέετς πηρ λιούμη, μbάιτε Σςκίυπηταρη σςοῦμη.

50

'Επὶ τῶν Κριμαϊκῶν.

Ὁ Μουσταφα - Πασσᾶς, Γιριτλῆς ἐπιλεγόμενος, Ἀλβανὸς, ἦτο πρωθυπουργὸς τῆς Τουρκίας ἐπὶ τῶν Κριμαϊκῶν, 1854. Ἴδε τὰ τῆς Αἰγύπτου.

Τ' α νγίίτι, Μοσκὸφ, τ' α νγίίτι, Μουσταφα - Πάσςη Γιιρίτι,
Τ' ουπηργιέκι πόσι πετρίτι.
Κιᾶνι μάλιε, κιᾶνι γοῦρη, λίηφτῶν τούρκου μὲ καχούρη.
Dόλι ὗλι μὲ bαιρὰκ (α) μὲ Μοσκόφνη κέεμι γιάκ (λ)
Μη κηρκῶν δέεν' έ σ' ι α ιάπ

(α) κομήτης.

Μη κηρκῶν πηρ κήρσ;τερίμνη Σταμπὸλ' έ Αία - Σοφῖνη.
Dούαλλ' εὸὲ καπεdάνη, Κόστη Ρέλη, έ Κακκαράνdση
Πατριότι μὲ Νατάτσνη. Κiιριάκον (α) κᾶνη τη πάρη.
Ὦ Δεσπότ, μορὲ Δεσπὸτ, ας ε μbούσ; τὶ κόκην πλιότ.
Φρήνγου (β) να dόλι προδὸτ, να κᾶ Τούρκουνη πηρ ζότ.
Dέετ, ῶ λιούμη, άνη μb' άνη, ιοῦ τρίμμα, ιοῦ καπεdάνη,
Νγρίχιι, dιέμ, τη μάρριμ μάλϊη, τη μῶ; να πιέκιν τη γϊᾶλη.
Κῦ Μοσκόβι τρίμ μὲ φλιέτη, λιουφτόι μὲ πέσση dοὸλιέτη.
Μαλακόφν' ε bῆνη τρόκη, ᾽πο ου μbάιτι κάκιε κόκη.

51

Μεχμὲτ Βέης, υἱὸς τοῦ Καραφὺλ Βέη Κιαφεζεσιώτης, πολεμήσας κατὰ τοῦ Μαυροβουνίου, **1862**, καὶ δολοφονηθεὶς ὑπὸ τοῦ Πασσᾶ (γ).

Ὄχ, μεdὲτ, οἰί, οἰί! σετς' ουbῆ νdη μάλϊ τη ζϊ.
Dερβιςς - Πάτςης βάνν' ι θᾶνη, να βιέεν Μετςοbέου, ι μάρρη.
Μῶς μ' α θόϊνι κητὴ φϊάλϊη, ασκιὲρ σ' dούα Σςκϊυπηταρη.
Jάβο Μετςοbέου, ι μάρρη dρέϊτ Πασςάιτ ι ιέπ σελιάμνη
Πασςάι νκθέου κρύετ μbη νι' άνη. Πασςὰ, τη τη θὲμ νιῆ φιάλϊη
«Νdηρρόφσςα dίν' έ ιμάνη! Κιαφηζὲς σ' βέτε ι γϊᾶλη,
Μαλιεζῖ σ' ε λιῆ πᾶ μάρρη, νούι' ε τουρπηρῶνι bαbάνη».
Ὦ σςόλη, νdῆ κῖνι bέση, κοῦσς κᾶ λιίνdονρ' dότη βdέση.
Σκϊυπηταρη νέε να θόνη, bήιημη σιτς' κέεμι ζακόνη.
Τη Ένιντενη γιέρη μbη dρέκη, Μετςοbέου πῶ νdᾶν φισςέκη.
Τη Πρήμτεν μbη dρεκη - χέρη dέλλιι, σςίχνι Μετςοbέενη,
Κᾶ μάρρη μάλιη πηρπιέτη, χίδετη πόσι σςιγιέτη,
Νοὺκ' ε λιῆ φουστὰν' ι σςκρέτη' νdσόρρι κόρδην ε πρέου βέτη,
Μπὲτ μbη κάλτσα, έ μbη bρέκη. Ε μόρρι Ῥέκην ε σςκρέτη.
Dερβισς - Πάσςης βάνν' ι θᾶνη : Μετςοbέου ε ζοῦ καλιάνη

(α) εἶναι χειμαῤῥαῖος.

(β) Εὐρωπαῖος ἐν γένει δυτικός.

(γ) Ὁ Μεχμέτης ἐκστρατεύων κατὰ τοῦ Μαυροβουνίου ἐζήτησε τὴν πατρικὴν σπάθην παρὰ τῆς μητρός του, ἥτις μὲ πολλοὺς δισταγμοὺς μόλις τὴν ἔδοσεν εἰποῦσα τὸ Σπαρτιατικὸν ἐκεῖνο « ἢ τὰν, ἢ ἐπὶ τάν. » Ἦτον ἀνεψιὸς τοῦ Μουστὰ Βέη πεσόντος ἐν Ῥαχόβῳ κατὰ τὴν Ἑλλ. ἐπανάστασιν τοῦ, **1821**, ὡς προείρηται.

Πατςάι πᾶ μbη τη πηρπιέτη: σςπέιτ dηρΥόνι σςισ;ανέτη.
Πασςάι bῆρι dονομάνη (τρκ.) πηρδέτεχεν ε τῖι dῶ νάμνη.
Σταμbὸλ σςκρούκνη συρέννη, Σουλτὰνι dηγόι ρuσbέενη.
Dερδισς - Πάσςη, ορὲ ι μῖρη, dέλι τη σςῶτς Μεχμετbέε - τρίμνη:
Dερδισς - Πάσ;α ι ρᾶ bηρῖση: bίνι ταbῶρ' ε Οχρῖση.
Πασςάι bῆρι ζιαφέννη dηρΥόι θίρρι Μετςοbέενη.
Ζιαφέτι ι Οσμανλῖση ήτςτη χέλιμ ι Σςκιυπηρῖτη.
Κοῦρ κηνdόι κηνdέζ' ι πάρη Μετςοbέενη να ε βρᾶνη.
Κοῦρ κηνdόι κηνdέζ' ι dῦτη, Μετςοbέου μbύλι σῦτη,
Κοῦρ κηνdόι κηνdέζ' ι τρέτη, Μέτ;ουα ουdρόθ σῖ πουρτέκη.
Σ'-ήμησῃ βάνν' ὲ ι θᾶνη: Μετςοbέινη τ' α βρᾶνη
Νdῆ ουδρᾶ 'γκα τριμηρία, νάμν' ε μόρρι Σςκιυπηρῖα.
Θᾶνη Μέτςουα ουδρᾶ βέτη, ουγίυκόφσςιν μb' ατή ἶἐτη:

52

Ὅμοιον.

Ῥάρι τέλιι πηρ Σταμbὸλ χαζίζιτ χαbέρ ι δᾶνη
Νγρῖτι κρύε Μαλιςζῖ' Τςόι έ μbηλιόδι Ὑλἰειμᾶνη.
Τςπέιτ' τη σςκρούκνι φερμάνη' νίσηνη κάκιε Πασςαλᾶρη.
Τη γιίθη νιῆ φίαλιη θάνη: Σ' κᾶ χιλιάτς (τρκ.) πᾶ Σςκιυπηταρῆ:
Σςκιυπηταρητ θᾶνη νιῆ φιάλιη: Πά να σςκρῶνι αρlσουχάλη
Dούαμ' τη σςόχιμ χουνκιᾶρη, dούαμη ζαbίτηρ (τρκ.) τάνη.
Πά τη μέρρι βέσς παστάινη, σετς' bόνετ πηρ Καραdάκνη
Τη Ένιητεν ζοῦνη νιζᾶνη' νdιύεν πηρ Dερδισς—Πασςάνη.
Μέτςον ε κίσςιν νιῆ dιάλιη, κιη κῖσς πεστηκιίνd Σςκιυπηταρη.
Πασςάι μbλιόθ κάκι' Πασςαλᾶρη, αςνίερῖ σ' ι α δᾶ dςουbάπνη
Μεχμετ bέσου ι θᾶ νιῆ φιάλιη: ναςτςί πα ε σςέχ καλιᾶνη.
Νη dόρ' ε ρόκου bαιράκνη, νdη καλιᾶ θίρρι εζᾶνη (τρκ).
Πα dηγιόνι, ῶ dίνι πᾶ dίν, έδε σ' κίνι δᾶτουρ' ν' γιῦς,
Κοῦρ μέρρ Τόσκα χιθηρίμ, γοῦρ' έ μάλιε ι πηρμbῦσς:
Jου λιούμτη, ορὲ Σςκιυπηταρη, τριμηρῖνη ε bῶνι ισπάτ (άρβ.).
Γίθη ορδῖση τη πάρη ιυρύσς bῶνι μὲ χακικάτ (τρκ).
Dούαμ τη σςόχιμ χυνκιᾶρη, πσὲ μηρζίτι Σςκιυπηρῖνη.
Τύρκιτ, τςᾶ νίεερηζ μερδάνη (τρκ.), να φτόχην μὲ μbηρετηρῖνη.

53

Φειζο - Dςάφοα barràk, dίφι πᾶ ζόρρη vdη bάρκ
Ι φόλιι béου (α) μὲ ινάτ (τρκ.): άμ μη 6ούλιην, έ σ' τ' α ιάπ.
Ουγιίτ vdη σαράι (τρκ.) λιάρτ, ι μbέτ μὲ κοbούρρε «φάπ».
Μαχμοὺτ-béου πάσκε φάτ, bρήvda ουνdόδ νιῆ Dουκάτ
Ι α νγρέιτι κοbούρρεν λιάρτ, ζοῦνη πλιούμbατ πηρμbι σςτράτ.
Φειζο-Dςάφο, bὶρ ασλάνι! γιάκουν τ' α μόρρι Μετςάνι.

54

Ἄλλο

Τοῦ ἀνωτέρω Μεχμὲτ Βέη Κιαφεζέζη, 1862, ἔτους.

Dόλι νιῆ παμπῶρ 'γκα déετι, σςοῦμ' ι μάθ' σετς' ίσς ι σςκρέτι
Ουdριθμούκ 6ιλιαέτι. Νιζάμητ ι κηρκῶν μbρέτι.
Τι' κέε, ὦ μbρέτ, πηρ dιέμτη τάνη, κὶη να ι μbλιόδε νιζάμη;
Καραφίλι έ μανdσουράνη.
Ε dηγιόι μbρέτι, ε θᾶ: Σςκιυπηρῖα πο dιέμ κᾶ,
Κὶη τη μη ιάπη ιμdάτ (τρκ.) τη λιηρτῶνὶ μὲ Καραdάκ (τρκ.)
Καραdάκου bρίγιε, bρίγιε, πρίτε Σςκιυπηρῖνη πρίτε.
Νιῆ dιάλιη 'γκα Κιαρηζέζι, μbᾶντε σκιεπᾶρη πηρ bρέζι.
Καραdάκου bρίγιε, bρίγιε, dίγι' ε, ὦ Κιαφηζέζι, dίγι' ε.
Dερ6ισς-Πάσςα, κοῦρ dηγιόι, μbη τη παabέτ' ε χελιμόι.

55

Ἐπὶ τῶν Κριμαϊκῶν τοῦ 1854—5,

Ὦ ιοῦ σςόκ' έ μεdςελιίς (ἀρ6.) μbάνι 6έσς τ' ου μολοίς,
Σὲ μbρέτι dόλι μυφλιίς (ἀρ6.)
Κητὴ σενένη κὶη dόλι, γιύφτικο (γρκ.) χαράτς να χόδι.
Πεσηdιέτ' έ dῦ σενέια να πηρ6λιόδι σῖ ραέια.
Τς' κέε, ὦ μbρέτ, κὶη φτῶν dυνιάνη, Σςκιυπηtάρητη 'γκα ιάνη,
Λιηφτῶν Βόσνια μὲ Σουλτάνη, τη σςόχιμ κοῦ κᾶν' ινάννη (τρκ.).
Κούσς ε νιόχου Μοσκοφ-δέερη; Σὶ μίζη ε κρέεν ασκιέρη.
Χὲθ τρὲ τόπα (τρκ.) πηρ νιῆ χέρη.
Νιῆ τὸπ κᾶ σςην Κονσταvdίνη, ι dῦτι κᾶ Βαλουκλῖνη,
Ι τρέτι Αια—Σοφῖνη.

(α) Ὁ Μαχμοὺτ Βέης Αὐλῶνος.

Dάλιε, dάλi, ῶ Μοσκοφ-dέρι, σᾶ τη μbiίδετη ασκiέρι.
Ωζμbρέτ, να κηρκόiνη dίνη, τη bόiηνη κίοςη dςαμῖνη,
Σταμbόλ' έ Αία-Σοφῖνη, τ' ου dηφτόiμη καdιμῖνη (τρκ).

56

Τοῦ Κώστα Ῥέλλα ἐπὶ τῶν Κριμαϊκῶν, 1854—5.

Πα να πηρέτ μόi Κόρτςη ε σςκρέτη, iά τε 6ῖνη τρεκiίνd Γέγη
Γραμμόζη μούαρρη πηρπιέτη, χίδενη πόσι σςιγiέτη.
Κοστη-Ῥέλλα ζοῦ θηρρίστε, Σπιρο- χορμόδα ζοῦ 6ίσε.
Αλiι-Άi ουχόθ νdη dριζα, νiέρηζιτ ι dούκεν μίζα (α).
Dάλiε, dάλι', ῶ Κοστη-Ῥέλλη, κητοὺ τ' α γiέτημ λiιμέρη.
Σπιροχiιμάρρην τ' α θέρρη.
Κiή τη Μάρτ' έ γiέρ' τη Σςτούνη κόκην ε Σπίρος Κόρτς' ε σςποῦνη.
Κόκην ε Σπιρο-χiιμαρριότιτ ε πᾶνη σῦτ' ε Σουλιότιτ.

57

Τοῦ Κυριάκου Χειμαῤῥαίου τῷ 1855.

Dόλι dιέλι ζοῦ dυνiάνη iέεμι σςτάτη καπεdάνη
Κοστη-Ῥέλη, Κακαράνdση, Αλiι-Ζότι μὲ Νατάτςνη,
Πατριότι μὲ Τςολάκνη, Κiιριάκον κέεμι τη πάρη.
Νdη Σλiιμνίτση ουνγρῖν' έ 6άννη (6) τη μάρριν Κοστη-Φαρμάκiνη.
Φαρμάκiι ου θᾶ νiὴ φiάλiη: νγρῖχiι, dιέμ, τη μάρριμ μόλiη
Σᾶ τη χίδεμι μb' ἀτ' ἀνη, σε μῶς να ζῆνη τη γiάλη.
Κούςς ε bῶρι πρότο φῶρα; Αλiι-Ζότι 'γκα Κολiόνiα.
Λiεονίδα με 'Βισάρη, κiὴ με σούλiμινη τη πάρη
Ζοῦνη κρούαν πηρμbὶ Μλάτση
Dέλi, Αλiι-Ζότ, Κολiονiᾶρ! Τς' dό, Αλiο-bέε, Dιτςνιτσᾶρ;
Τς' τη τη bῆνi, ῶ Dιτςνιτσᾶρ; Κέε Ποστόλiιν Μυζεκiᾶρ.

58

Πόλεμος ἐν Βοσνίᾳ. Ὁ Σουλεϊμὰν Βέης ἀπὸ Φράσιρι, ὁ Ὀσμὰν Βέης ἀπὸ Πῦργον τοῦ Ντεβολίου καὶ ὁ Σεϊδᾶς ἀπὸ Δίβραν, περὶ τὸ, 1850.

Τατάρητη 6έεν' έ 6ῖνη, Βοσνiηρίκ σετς' ουνγρῖννη.
Dο6λiέτι dηργόι ορdῖνη, μbλiόdι γiίθη Σςκiυπηρῖνη

(α) Ὁ ἐκ Κολωνίας Ἀλῆ Ζώτης, ὀθωμανὸς ἀχώριστος φίλος τοῦ Καλαμάτα.

(6) Ἐπαρχία Ντε6ολίου

Βέου μὲ κάλιη τη bάρδη νdηπηρ λιούμητ έ μb' άτ' άνη.
Οσμαν bέου μὲ Σειdάνη κήμbα κήμbηση σ' ι α λιᾶνη.
'Βιτέση κούς λιὸτ γαργῖνη; Οσμὰν bέου σ' κουῖτόι σςτηπῖνη.
Σουλιειμαν bέου θᾶ νιῆ φιάλιη σὸd, έ σὸd, ορὲ dςανλᾶρη.
Κούληση τ' ι βοῦνι ζιάρρη, να βρᾶν' χυσὰν bαιρακτᾶρη.

59

Τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Γκιων-Λέκα ἐν Ἠπείρῳ 1847 (α)

Ζοῦνη μάλιετ έ ρηνκόίνη, Κουρβελιέςςι πῶ λιηφτόίνη
Πολιέν' έ Κούτςι ουdόκινη. Γίθη νιζάμητ ουμbλιόθνη.
Ρᾶ τόπι νη Παλιουρῖ, φούτς' ε Dελιβίνης ουνdσῖ
Μὲ νιζάμ, έ μέ dελιῖ. Ι μιέρι χοdο-Αλιῖ.
Σςόκητ ι κᾶ τςιλιιμῖ, γίθη dιέμα μιτουρῖ.
Ω bούρρα, τ' ου χίdεμι. μῶς τρέμbι, σὲ σ' βρίτεμι.
Με dουφὲκ σ' γοdίτεμι, με κόρδα dῶ πρίτεμι.
Νdη Σίνιη ουμbλιόθ ορδῖα, σετς' ουμbλιόδη πλιεκιησῖα
Πλιέκιτ' ε ζῖνι τη Κούτςιτ βάννη, ουμbούς Σίνια μὲ νιζάμη,
Τόπατ ρεbετςίρη βάννη. Σςτάτη βιλιαέτε ιάνη.
Γιον-Λιέκην βουνη τη πάρη, τη dῦτη 'Ραπο-Εκάλιη.
Βῖρ! ῶ Σςαχὶν bέε Κλιιτοῦρα, κητὴ πούνη τῦ τ' α βοῦρα.
'Βησςτῶ τη dηρτόνεςμῖρη, σὲ ασκιέρι μὲ τῦ βῖνη.
Τη dέλιι 'γκᾶ νιῆ πηρ dέρη, τη μῶς bῶχι καλογιέρη,
Πο τη bῶχι dιὲμ dυλιbέρη· σὲ Μαναστὶρ dότ' ου σςπιέρη
Dὲ ρόbετ ου ιάνη πρέρη, εὸὲ κιέπουρ' νdη ρετςπέρη (τρε.).
Γιον-Λιέκα μῶς dέκτη κοῦρση πο πηρ τούρκι έ πηρ καχούρη.
Κρίσι τόπι ρᾶ τρουμbέτα· ῶ σςόλη, τς' ουbῶ Γιον — Λιέκα;
Ουdέσθ χόdσα βέτ' ι διέτη. νιζάμι τςκόι τατηπιέτη,
Λιᾶ τόπατ έ dιεπχανέτη (τρκ.) ίκην πόσι στάν ι σςκρέτη.
Πολιένη, ε ζέζα Πολιέννη, ζουρε dυφὲκ μὲ μbηρέννη:

(α) Ὁ Γκίων-Λέκας (Ἰωάννης Ἀλεξίου, ἢ Ἀλεξάνδρου) κατήγετο ἐκ τῆς κώμης, Κούτσι, τῆς Ἐπαρχίας Δελβίνου. Εἶχε πάππον χριστιανὸν, φέροντα τὸ ὄνομα τοῦτο. Λέγεται ὅτι, ἡ Ἐπανάστασις αὕτη ἦτο κίνημα τοῦ Ἰωάν. Κωλέτου πρωθυπουργοῦ τότε τῆς Ἑλλάδος, Ἠπειρώτου τὴν καταγωγήν.

Τρὲ Πασςαλᾶρη κίη κιέενη μὲ νιζάμη, γιιθ' ουπρένη.
Ῥήζ' ε Κούτςιτ γρύκ' ε κέκιε, γιῆ κιίνd έ νιηζέτ dυφέκιε (α)
Σ' ῶ σὲ λίηφτόίνη πηρ βέτχε, πο πηρ σςτάτη βιλιαέτε.

60
Ὅμοιον.

Ndη Σταμbόλ κάρτρα dηργόίνη, σε ραέία πῶ λίηφτόίηνη.
Κιὴ νη Βεράτ' ε νη 'Βλιῶρη ουμbούτς dέετι μὲ παμπῶρη,
Νιῆ Πασςᾶ μὲ τρὲ ταbῶρη. Μιςηρίσςτατη ι κῶρρη.
Σ' ε dῖνη μὲ κὴ λίηφτόίνη, μὲ Γιον-Λιεκη—Κούτςιν θόίνη.
Γιον-Λιέκ', ῶ χοdο-Αλίίου, μbη dόρη πάλλα τς' ιου νγρίου.
Ταφιλὶ-Βουζ-μουστακιεζίου γκᾶ γρύκ' ε Κούτςιτ αρρίου.
Μορὲ dέμτ' ε Κουρβελιέσιτ, μὲ πάλλα λιουφτόνι σςέσςιτ.
Κουρβελιέσςι γοῦρ ι θάτη, μὲ πάλλα λιουφτόίνη γρᾶτη.
Ω χαλdοὺπ σςαλδαρε-γιέερη, νdῆ τη ζῆντςα dῶτ χουbέρη (λ)
Τη τ' α bῆνι σῖ τιάτηρ χέρη.

61
Πόλεμος τοῦ Γκιων-Λέκκα μὲ τὸν Σιαχὶν Βέην Καστοριανὸν, ἔνθα οὗτος παρ' ὀλίγον ἠχμαλωτεύετο, ἂν δὲν κατέφευγεν εἰς τὸ ἄσυλον τοῦ Μαλίκη-Πασσᾶ Λιμποχοβίτου.

Dίτηνη κίη χῦρι Πρίλι, να dόλι Γιον-Λιέκη-τρίμι.
Dίτηνη κίη να γίημόι dόλι Γιον-Λιεκη-σπανόι. (γρ)
Θηρρὲτ Λιάπι (β) μὲ τρουμbέτη: Τ' ου χίδεμι, ῶ Γιον-Λιέκη.
Μῶς, ῶ Λιάπ, σὲ σ' κέε φισςέκη, πα να λιιχιενdίσεν dιέμτη.
Σςαχιν-bέου κᾶ dζεπχανέετη, ι βιέεν καρδάνι σῖ bηλιέτη.
Ω bούρρα τ' ου χίδεμι, μῶς τρήμbιι σὲ σ' βρίτεμι,
Μὲ πάλλα dῶ πρίτεμι, μὲ dυφέκ σ' γοdίτεμι,

(α) Ἀμίμητον ἡρωϊσμὸν ἔδειξαν ἐν γένει οἱ ἐπαναστάται τοῦ Γκιων—Λέκα, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν μάχην τῶν Δολιανῶν, ὡς καὶ κατὰ τὸ στενὸν τῆς Κούτσης, ἔνθα 120, ἄνδρες περιέκλεισαν, 12,000, τοῦ Σουλτανικοῦ στρατοῦ.

(β) Ὁ χόντος Ἀλῆς, λίαν ἄξιος στρατηγὸς τοῦ Γκιων-Λέκκα.

Ξςαχιν-bέε,ῶ κοκη-μόλη, μῶς ε πανdέχε Dεβόλη; (α)
Κητέι ι θὸν' Αρbηρῖ, κίη τη ζῆνη τῦ σῖ μῖ.
Κητᾶ dιέμτ' ε Κουρβελιέσςιτ λίηφτόίνη με πάλλα σςέσςιτ.

62

Ἐπανάστασις Βοσνίας.

Αίηφτῶν Βόσνια μὲ σουλτάνη, κού ἰἶνι, ῶ Σςκίυπητᾶρη;
Νιῆ φερμὰν dηργόι σουλτάνι, τη μbλίίδετη Τουρκιιστάνι.
Βασςιbοζούκ' έ νιζάμι
Νιηζὲτ μίιη χάρdςε (λ) δᾶνη μbί τη ζέττη Σςκίυπητᾶρη.
Βόσνια νιῆ dυν'ᾶ ε τῆρη, τρεκίί,τ μίιη ̮ιᾶνη bῆρη.
Σςκούχν τε γοῦρι μὲ ϐῆρη· Σςκίυπητᾶρ' ῶ παλλα-γιῆρη!
Βκνίτσα πηρπάρα ζῆνη μὲ ταbῶρη, μὲ λαγήμη (λ).
Αίηφτῶν Βόσνια χοῦ μbη κήμbη.
Ω Βοσνιάκ, ῶ μιεκρη-σςτούπη, χόδε ασκίέρη νῆ Κρούπη.

63

Τοῦ Σιναν - Λιάπη.

Ἑρδην κάρτρατη νη Βλιῶρη, ι χάπιν σ' μοὺν τ' ι κηνdόινη
'Βησςτρέιηνη σςοκιισςόκιννε Σινάνι μbὲτ Σαραϊόϐη.
Σινάνι σςκόντε πηρπάρα μὲ dῦ κοbούρρε τη λιᾶρα,
Ούνη ϐιια 'γκα bαbάιι, τίνη ϐιιε 'γκα Πασςάιι (ϐ)
Τςέτς' μη θέε, έ τςέτς' τη θάσςη, τς' bῆρα ούνη κίη σ' τ' α δάσςη;
Mbάσε dότη ιέεσςε 'μbάρτη
Dὸ κέεςς' bῶρη νdωνιῆ dιάλιη, σ' dὸ κέεσς dάλιη 'γκα κιό φάρη.

64

Κίτσιος χειμαρραῖος ὁπλαρχηγὸς ἐν Ἀθήναις, 1864.

Τρεμbηδιέτη dίτ' Κορρίκουτ, ι α dσγίίdι ζότι τη λίίγουτ
Σὲ κῖσς ϐήιη bέση μίκουτ.

(α) Ἡ μεταξὺ Καστορίας καὶ Κορυτσᾶς ἐπαρχία, ἣν μετὰ τῶν ἄλλων αὐτὸς διοικοῦσε τότε, 1847.

(ϐ) Ὁ Σινάνης μετὰ τριῶν ἐτῶν ἀπουσίαν ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα του μὲ ἔκτακτον ἀποστολὴν, καὶ ἔμεινε μόνον δύο ἡμέρας, ὥστε δὲν ἔλαβε καιρὸν οὔτε μὲ τὴν γυναῖκα του νὰ συνευρεθῇ.

BKSH

Βέση μίκουτ κέσε βήνη, κάρτηρατ ι νdάου με χ...
Επαρχίτη (γρ) ζοῦνη βήνdη, μηνγιέσιτ τ' α bῶνη λίημη.
Ουνγρέεδε dηρέιτ μbη κήμbη, ου φόλιε μὲ γόιη τ' ήμbλιη:
Πίλιο, μὲ σςόκη ζέε βήνdη
Ζέε βήνd', έ κιλό μbί τᾶ Μοραίτι bέση σ' κᾶ.
Μοραίτητ bέση σ' κᾶνη, μίκιτη μὲ dόρητ ι δᾶνη,
Διμάρχου μὲ Νοταράνη. Μετόιατη τς' φάιη τη πάννη;
Πέσση διέτ dυφὲκ σ' τη ρᾶνη. Νdη Ζέε, έ νd' αία-Τριάδη
Βρέδετ, έ μάλιετη κιᾶνη, σςκόι κόχ' έ σ' τη κᾶνη πᾶρη,
Μὲ Λούκ' έ Jάν' Προγονάννη Τερτίπετ ε τσύκ βάννη
Νdαί βλέχτ', έ νdη γιοῦμ' ι βρᾶ η, Γόγουα μὲ Μαγκανάνη.
Έρθ Νικίτα, έ τη προῦ φιάλιη 'δὲ πηρ ατᾶ τη dῦ κίη ιᾶνη.
Νdη Κάιρη κιενdρούανη.

65

Κιάι, ῶ Νιδίτσα νdη γρύκηΒαbό! σετ' κιές αιό dίτη,
Κίη τ' ου bῶνη χάσημ' (άρδ) 'δὲ μίκιτη. Τη παbέσητ Μοραίτη
Βρᾶνη τη dῦ bυλιυκτςίτη (τρκ).
Τη dῦ bυλιυκτςίιτ' ι βρᾶνη, Κίτσονη μὲ Λαφαζάνη,
Βυλιύκητη σςκρέτ' ι λιᾶνη. Πίλιονη σ' ε dηγιούανη,
Τ' ι bαρκαρίς μὲ φριγάδη,
Μὲ φριγάδη Ρουσικό (γρ) σέ κίσς ζῆνη νd' Οροπί,
'Δὲ τιάτηρι νdη Τατσύκ. Κοῦρ ε μπσόι ουπικηρούα,
Πέσση διέτ σῖ dιέμ ι dούαι.

66

Περὶ τὸ, 1828, ἡ χριστιανικὴ κοινότης Κορυτσᾶς, δι' Ἀρχιερατικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀφορισμοῦ, ἀποφασισθέντος ἐπὶ γενικῆς τῶν προὐχόντων ἐν τῇ Μητροπόλει συνελεύσεως, κατήργησαν διὰ παντὸς τὰ χρυσοκέντητα ἐνδύματα τῶν τε γυναικῶν καὶ τῶν ἀνδρῶν. Ἰδοὺ ἀπόσπασμα τοῦ ἐπὶ τούτου ᾄσματος.

Μορὲ Νούλιε (α) κουρρις-dάλιη,
Μῶς τη μbέττ' άς τςούπ', άς dιάλιη,
Να πρέδε κρισο-γαιτάνη (γρ.)
Τσούλικη (δ), μῶς ουτρασςηγῶφτς
Βῆρε bedὲν τρεκιίνd Γρόσς (άρδ.)
Πυύλατ σᾶ νιῆ Καραγρόσς (τρκ). . . . .

(α) Ὁ κοτζιάμπασης τῆς Κορυτσᾶς. (δ) ὁ Βασο-Μπέλλος.

67

Τοῦ Ῥάπου Ἐκάλη συναδέλφου τοῦ Γκιων-Λέκα:

Χάide μορὲ Ῥαπο-Εκάλι, κοῦρ θηρρέτ σᾶ τούνdετ μάλι!
Χάide μορέ Ῥάπο, έ λιούλιε, λιούμθι τί, βιλίδιλι κίν ζοῦρε —
Νίῆ Πασᾶ μὲ σστάτη τούιε Τόπι «bόμπ» έ τί πῶ τούτιε
Πλιούμbατ τη βίιε μbί σ ύτε, άς ουτρέμδε, άς ουτούτε.
Σε Χοlo-Νιδίτσα σςκόι, κόρςην déρiτ ι α dηρμόι
Νγρέχου βαιράκνη τε κρόι
Μορέ Τόσκη, βιθηδιέρη, σ' ε κίνι ζανάτ (τρκ.) duρέ ιvή,
Ε κᾶ Μαλακάστρ' ε μιέρη, κίη βρίτεν 'γκᾶ νίῆ πηρ déρη.
Πα dηγιόνι; ῶ Μοζεκιᾶση; τσ' ε dῖνι; μισούρ μέ δάλη;
Jάνη τρίμα Σςκιυπηταρη, κίη χάνη πούλλίην τη γιάλη· —
Τσ' ι α λίηδιῶν; ῶ dερηζῖ; Σ' ῆ πηρ μούκ έ πηρ τῦ (λιούφτα)
Ηο πηρ γίθη Σςκιυπηρῖ.

68

Θρηνῳδία πρὸς τὸν Γκιων-Λέκκαν, ὅστις προσκυνήσας καὶ ἀμνηστευθεὶς ἔλαβε σιτηρέσιον καὶ ὁπλαρχηγίαν· ἐκστρατεύσας δὲ κατὰ τοῦ Μαυροβουνίου, τῷ 1852, ἐφονεύθη πολεμῶν.

Ω ζότ, dηγιόδα νίῆ Φάλίη, κηρκῶν μδηρέτι νιζάμη.
Νγρέου εδέ κητή ράδη τη κίίτς τη σςκρέτηνη πάλλη
Τη πηρπίκιεσ; μέ Πατσάνη ασςτού οϊ κέτςε ζαννάνη (τρκ.).
Τη σςκρέτητη κητᾶ βάνdε πηρ τῦ έ πηρ πάλλην τήνdε!
Ας νγρέου πσέ σ' ουπηρμάνdε
Νγρέου, μόρ, τη ρήντη πίκα! τη βάτε κόκα τε 'Βλάdίκα (βλγ.).
Ω ιμζότ, ῶ κορδησ;πάτα, ουνdηγιόδε νdη ριγάτα.
Κορδηταρι, ζότι ίμ! Ω Γίον-Λιέκη Λιάπι!
Σετς' τη χρύμδι νάμι.

69

Ἐπὶ τῶν Κριμαϊκῶν

Πεζίετ' έ κάτηρ σενέια να γγρῖτι κρύε ραέια,
Θόλι Γρίβα 'γκᾶ Μορέϊα· να ρᾶ πόσςτη χαζινέια
Κῦ Γρίβα μέ Νικολόνη ι κηρκόίνη σουλτάνιτ φρόνη.
Λιούνdσι μέ Πλιοπογόνη, σ' κέεμι βουλιόσουρη, θῶνη.
Καλανdςίου 'γκα Βαρbούρι τη πέση πούσετ ι ζοῦρι.

70

Ἆσμα τοῦ Ἰσοὺφ Βέη Βρυώνη Μπερατινοῦ.

Ἡ ἐπίσημος οἰκογένεια τοῦ Ὀμὲρ Πασσᾶ Βρυώνη, χάριν τῶν πολλῶν κατὰ καιροὺς ἐκδουλεύσεων της πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἔφερεν ἀνέκαθεν τὰ πρωτεῖα, καὶ ἦτο εἰς τὸν τόπον πανίσχυρος. Ὁ πρεσβύτερος τῆς οἰκογενείας Χουσεῒν Πασσᾶς ἔτυχεν ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Γκιων-Λέκκα διοικῶν τὴν ἐπαρχίαν Μπερατίου. Γνωρίζων οὗτος ὅτι, ἡ ἐπανάστασις αὕτη ἦτο κίνημα ξένης ῥαδιουργίας, οὐχὶ μόνον δὲν συμμετέσχεν αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἀντέκρουσε τοὺς ἐπαναστάτας, εἰσβαλόντας εἰς τὴν τοπαρχίαν του. Ὅθεν αὐτοὶ ἔπνεον φοβερὰν ἐκδίκησιν κατὰ τοῦ Βρυωνικοῦ οἴκου. Ὅτε δὲ εἰς δευτέραν συμπλοκὴν ὁ μικρότερος ἀδελφὸς Ἰσοὺφ Βέης ἐπέπεσεν ὡς ἀληθὴς ἥρως Σκυπετάρης μετὰ ὀλίγων μόνων πιστῶν ὀπαδῶν του (διότι ἀκόμη δὲν εἶχον φθάσει τὰ Σουλτανικὰ στρατεύματα) κατὰ τοῦ ἀσυγκρίτως πολυπληθεστέρου στρατοῦ τῶν Ἐπαναστατῶν, οἵτινες ὡδηγοῦντο ὑπὸ τοῦ Ῥάπου Ἐκάλη, ἀνδρὸς τολμητίου καὶ ἐμπειροπολέμου, μὲ τοσαύτην μανίαν καὶ πάθος ἐπολέμησαν, ὥστε τραπέντα εἰς φυγὴν τὸν Ἰσοὺφ Βέην, καὶ καταφυγόντα εἰς ὀχυρὸν πύργον ἑνὸς ἀρχαίου οἰκογενειακοῦ του ἐχθροῦ, τὸν ἐπαλιόρκησαν εὐθὺς, καὶ ἐπὶ τέλους τὸν συνέλαβον, καὶ τὸν διεμέλισαν σκληρῶς ὡς προδότην τῆς πατρίδος. Ὁ δὲ οἰκοδεσπότης, καίτοι ἄσπονδος ἐχθρὸς τῆς οἰκογενείας του, οὐχὶ μόνον δὲν κατεδέχθη νὰ τὸν ἐκδικηθῇ εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν, (διότι παρὰ τοῖς Σκυπετάραις ἐν γένει θεωρεῖται ἐναγὲς τὸ νὰ ἐκδικηθῇ τις τὸν ἐχθρόν του, τὸν καταφυγόντα εἰς τὸ ἄσυλόν του) ἀλλὰ καὶ τὸν ἐσυμβούλευσεν εἰλικρινῶς νὰ δραπετεύσῃ διά τινος ἐκεῖ ἀκαθάρτου ὑπονόμου· ἀλλ' ὁ Ἰσοὺφ Βέης τῷ ἀπήντησεν· ἡ συμβουλή σου, φίλε, προστρίβει αἰώνιον αἶσχος καὶ εἰς ἐμὲ, ὡς Σκυπετάρην, καὶ εἰς τὴν οἰκογένειάν μου. Ὁ Ἀλβανὸς εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἢ ἐξέρχεται ξιφήρης, ἢ μάχεται μέχρις ἐσχάτων.

Ἡ οἰκογένεια τῶν Βρυωνῶν κατὰ τὸν Π. Ἀραβαντινὸν (χρον. γρ. ἠπειρ. τόμ. α'. σελ. 392) κατάγεται ἐκ τῆς γε-

νεᾶς τῶν Βυζαντινῶν Παλαιολόγων, τῶν ἐπικαλουμένων Βρυωνῶν. Ὁ Ὀμὲρ Πασσᾶς Βρυώνης ἐστάθη ἐπίσημος ἐν ἁπάσῃ τῇ Ἀλβανίᾳ, ἐν Αἰγύπτῳ ἐπὶ τῶν Μεχμεταλικῶν, καὶ ἐν Ἑλλάδι κατὰ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821. Ἐγεννήθη ἐν τῇ ἱστορικῇ πόλει τοῦ Μπερατίου (α) ἔνθα ἐγεννήθη Πτολεμαῖος ὁ Λάγου, εἷς τῶν γενναίων στρατηγῶν τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ὁ μετὰ τὸν θάνατον τούτου τῷ, 323, π. χ. βασιλεύσας ἐν Αἰγύπτῳ, ὡς καὶ οἱ ἐπίσης γενναῖοι αὐτοῦ ἀπόγονοι καὶ διάδοχοι ὑπὸ τὸ ὄνομα «Πτολεμαῖοι Λαγίδαι» δεκατρεῖς ἀριθμούμενοι, ἐπὶ 290, ἔτη. Ἰδοὺ τὸ ᾆσμα.

Ρᾶ νιῆ σςῖ έ ζbούτι δέενη, έρθ Πασςάι νη Τεπελιένη.
Đόλι ζόννιη vdη bεdένη (τρκ) πυέτι πηρ Ισουφ-bένε:
Μορὲ, κού μ' α κῖνι bείνη;—ιά ε θέρρη, ιά ε πρένη.—
—Τρίμματ ε τίιη κού κιέενη;—Βήνη πόσςτη Μυζεκιέενη,
Μὲ κχίκε τςᾶνη dέεννη. Αιούλιε, Ισουφ-bέεν' ε πρέενη!
Αϊούλιε Ισουφ-bέε-Βεράτι! διέτη κιέσε άσπηρ άτι (τρκ),
Τσόπη, τσόπη τ' ουbῆ σςτάτι, γιάκ τ' ουμbουλιούχ σουράτι
Τς' τη bῆρι Γιολί-Λιεκη-Αϊάπι! τη γρῖου πόσι κασάπι
Χόdοχ, έ Ῥάπο-Εκάλιι, νη Μεσόιη μούν τε χάνι.

71

Ὁ φίλος τῶν Βρυωνῶν Μαχμοὺτ Βέης Αὐλῶνος σπεύδει μὲ ἐπικουρίαν πρὸς τὸν Ἰσοὺφ Βέην, πλὴν δὲν τὸν ἐπρόφθασε ζῶντα.

Đίλι, ῶ 'Ισουφ-bέε-Βεράτι, σὲ βάτε σςτάτη σαχάτι (τρκ)·
Να βιέεν Μαχμουτ-bέε-'Βλιονιάτι. Πεζιέτ' κιέτε ι bῆν άτι,
Έ νιηζὲτ ι bῆν σαχάτι. Ζόγου ι σςκρούαρ' σι, ιι-άτι.
Σῖ 'γκα σῦρι, έ 'γκα dςουβάπι (άρб).

72

Πλιάτςι ιςῦ, Γιινοκαστρίτη, σὲ ιου бρᾶδα Λιαμτςε-Τςίπνη,
Đὲ 'Ρακίπν' έ φουρρηdςῖιτη,
Ούνη bάσςκη μὲ Βαλίλιη, τη τρὲ bάσςκη μὲ Βιλιbίλιη,
Ε bῆμη Μυτςαбερέενη (τρκ) σὲ κίσςιμ σςόκι Αχμετ-bέενη.
Χέσςτ', μόι Χίρο, χέσςτ' μόι bίιη, κιᾶ ε Ρεσούλι' έ Βιλιbίλιη,
Σὲ Jανίνη dότ' α 'μбίρνη.

(α) Κατὰ τὸ πεδίον τοῦ Μπερατίου ἔπεσεν ἐνδόξως ὁ Πρίγκιψ Μπάλτσιας, ὀπαδὸς τοῦ ἀειμνήστου Γ. Καστριώτου, πολεμῶν ὑπὲρ πατρίδος κατὰ τῶν ὀθωμανῶν.

73

Ἆσμα ληστῶν

Οἵτινες ἐπέπεσον κατὰ τριῶν Ἀλβανοβλάχων.

Πεσηδιέτη Κολιονιᾶρη dούκλλ' τη βράσιν τρὲ τσοbάνη
Ουμbούσς φούσ;α μὲ τη βρᾶρη, γίϊθη dιὲμ, γίϊθη τη πόρη.
Ὦ Μύρτο, βετουλιθένη, κησᾶι ι θόνη dαιλιάνη (λ).
Τς' θούκ, ὦ dσοbὰν ι γιῶρτ; πλιούμbιν τήνd ε ζῆ μὲ dόρη.
Μῶς ουβράϊ, Μύρτο-Μουζάκα· τεὶ πηρ-τέϊ τ' α σ;κόϊτι φλίάκα.
Ὦ τσοbέενη, γουνηδῖρη, πῶ μbάχιl μετηπααχίρη,
Κού ε γίετη τριμμηρῖνη;
Σ' μ' ἔρδι κέκὶ σεπσὲ μη βρᾶνη, πο μbὲτ bαbάι πᾶ νιῆ dιάλιη.

74

Τοῦ κουτσοῦ τζιαφέρη ἐκ Γόρρας καταδιωκομένου ὑπὸ τῆς διοικήσεως ἕνεκα αὐτοδικίας.

Κιὴ νdε σ;κήμbι ἑ γίέρη νdε κούλα λίηρ-ῶν Dζάφκα κημbη-[πούλια.
Κῦ Dσαφέρι βέτ' ι τρέτη τῶ λίηφτῶν μὲ τρεκίϊντ βέτη.
Τη κίσ;α Μυσλίϊμεν (α) bούρρη Dζαφέρι σ' βρίτεσ;ε κοῦρρη.
Ὦ Λίϊμε (β) Λίϊμε-Χαρbούτι (λ) πσὲ σ' dέλι κοῦ dίγιετ bαρούτι;
Σ;ισ;άνεια μὲ σ;τάτη βίία, Λίϊμεια ρῖντε νdε dαμίία.
Μορὲ Λίϊμε, bέτη-κίένι, τουρπηρόβε μούργουν Τσένι (γ).
Μόϊ Ῥαίτση (δ) μbέετς ε σ;κρέτη, κιὴ σ' μη δᾶτη dῦ φισ;έκη,
Γίάκν' ε παγούανια βέτη.
Κιὴ νdε κούλα ἑ πηρμbὶ λίῆμη Dζαφέρ' ε λιᾶνη πάκ κήμbη.
Ῥαιτσᾶρη, ὦ Βουλγᾶρη (λ) πσὲ δᾶτη Dζαφέρ' ε γιᾶλη;

75

Πόλεμος μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας τῷ, 1828.

Ὦ ἰοῦ σ;όκ' ἑ μεdζελίϊς (ἀρβ.) dότ' ιου θέμ, τ' ιου μολόϊς (γρκ).
Νιηζέτ' ἑ τέτη σενέία, να πηρbλιόδην σῖ ρκέια.
Μbηρέτι μbηλιόδι dυνιάνη μὲ Μοσκόβη bῆν νιζᾶνη.
Ὦ σ;όκη, αλλάχ! αλλάχ! (τρκ) Αbας-bέου μὲ γίϊθη τᾶ (ζ)
Νη Σ;ιοῦμλη πῶ bῆν νιζᾶ (λ) μbόλτουρ' bρήνdα νdη καλιᾶ.
Αbας-bέου μbὲτ ιρᾶ (τρκ) Dσαφερ-Dέμι ἔρθ Πασ;ᾶ.

(α) Ἡ συμπολεμοῦσα θυγάτηρ του. (β) Ὁ ἐπὶ φόνῳ καταδιώκων τὸν Τζιαφέρην. (γ) Ὁ πατὴρ τοῦ Λίϊμε. (δ) Τὸ χωρίον ὅπου κατέφυγε καὶ ὅπερ τὸν ἐπρόδωσε. (ζ) Ὁ Ἀμπὰς Βέης ἦτον Ἀργυροκαστρίτης.

76

Ndέρ ατᾶ dῦ μάλιε μὲ dυόρη, μbὲτ νιῆ τρίμ βέτουλη-γόλη,
Κιήνηκεε κέκι πλιαγόσουρη, ι βρᾶρ' έ ι σόσσουρη.
Σόρρατη ζοῦν' έ ε χάινη, σῦτ' ε ζὲς τη τιῒ πῶ κιάινη.
Joῦ, σςκιυπόνια, κιη μη χάινι, σῦτ' εμιῒ, τη ζὲς, τ' μ' ι φάλινι,
Σὲ κὰμ νιῆ τη ζέζη μήιη, dέελι έ κιᾶν λιήμη, μbη λιήμη
Πά κὰμ νιῆ φατ-κέκιε γρούχ, dέελι έ κιᾶν κρούχ, μbη κρούχ.
Πά κὰμ νιῆ τη μιέερη μότηρη, dέελι έ κιᾶν κόdρη μbη κόdρη.

77

Τοῦ Σχέμε-Κιαφεζέζη ὁδοφύλακος ἐν Θεσσαλίᾳ, δολοφονηθέντος ὑπὸ τοῦ ἀρχιλῃστοῦ Λιάκου τῷ, 1836.

Πα dηργιόνι, μορὲ μάλιε, Σςεμε-bέου πῶ bῆν κοσςάδε.
Σήμηση ι ουδᾶ χαbέρι: Ουβρᾶ Σςεμε-bέου ι μιέερι!
Τριχάλα dέρη, μbη dέρη μbάινη ζι πηι Σςεμε-bέινη.
Σςεμε-bές, νγρέου 'γκα βάρρι, σὲ dόλι Τςελιο-Πιτςᾶρι. . .

78

Τοῦ Σιέμου Ἀργυροκαστρίτου ἀρχιλῃστοῦ.

Ω γιάρπηρι, κιη ρῖ μb ούδη, χελιμόβε τούρκι, έ καχτύρη.
Ω γιάρπηρι, μὲ dῦ κόκη, τρίμμι, κιη λιηφτῶν πᾶ σςόκη.
Σςεμο-Κάσο, κορδητᾶρι, κοῦρ σςκόιε, dρίδισς παζᾶρι.
Dάλιε μέ τη πάρητη, πά ι ου μάρρε άρμητη.
Κοῦρ κητσέιε νdη ταbούχρ, dάλιε μὲ κόκη νdη dούχρ.
Θόσς βεζίρι:- κούτς ι μούαρ; αὺ τρίμ, κιη σ' κᾶ συνούαρ.
Σςέμο, μῶς τη χάιη μᾶλι, σέ τ' ουρρίτ, έ τ' ουbῆ dιάλιι.
Κοῦρ dηγίδι πσυχοιιόι, βτέκηιηνη μὴ σ' ε μεντόι.
Πσυχοιιὸ, μῶς κιῦ χαdςὲτ (τρκ), βεζίρι φρίκε πηλίτσὲτ,
Εδὲ λιίρατ πῶ τ' ι ιέπ.

79

Τοῦ Λιάμε Λίγα Μαλακαστριώτου (α)

Κιὴ νdη 'Βλιῶρ' έ Τεπελιένη Λιαμε-Λίγα ζοῦ dυφέκνη.
Νιη,ἐτ έ τέτη φισέκη ι ζδρὰς Τζαουςς-Λίγα βέτη.
Σετς' ι βράου νί' ά σςτάτ' ά τέτη.
Λιαμε-Λίγα, πλιότ πηλήμbα (β), νιῆ dίτ' έ νιῆ νάτη bρήνdα,
Θύερ' dόρα, θύερ' κήμbα, ε μbᾶν κόρδηνη μὲ δήμbα.
Ω Ταχὶρ μουστακιε-διάμη, ο' ουπηρπόκιε πηρ bαbάνη.
Dιάλιη τη κέεσκε Χαβᾶνη (γ) κιη μ' ι μbᾶν φισέκητ πηράνη,
Αιὸ μbούςς, έ ούνη ζιάρρη.

80

Ετερον ᾆσμα.

Τοῦ Αἰγυπτίου Μεχμὲτ 'Αλῆ πολεμήσαντος διὰ τοῦ υἱοῦ του 'Ιπραὴμ Πασσᾶ ἐν 'Ικονίῳ κατὰ τοῦ Σουλτάνου, ἔνθα ἠχμαλωτίσθη ὁ Σαδραζάμης, τῷ, 1833.

Μεχμετ-Αλίου ήςςτη νί' ανκρὰν (τρκ) γίίθη κράιλιετη ε dῖνη.
Ιbραημ-Πάσςην ε κᾶ νί' ασλὰν, ε τςόι μbὶ Dοβλιετ-Αλῖνη (ἀρβ.)
Ιbραημ-Πάτςα νιῆ φιάλιη φόλιε: περηνdία ουρδηρόιτι.
Κόρδηνη νdη κιάφ' ε χόδι, νdα Κόνιη ουνγρίτ έ σςκόιτι.
Φρηνκ-Πάτςα (δ) μὲ Μελινικλῖνη (ε) ατᾶ ε bῆνη τερτίπνη (τρκ).
Ι λίησςούαν καλιορῖνη, Σαdραζέμν' ε ζοῦ σῖ μῖνη.

81

Dότη βέτε Τεπελιένη, τη πίκιεμ μὲ Κοστάκι-bένη,
Γίίκα βάιτι μbη τη πάρη γίέετι Κοστανdίν' ε 'μbρᾶρη.
Κοστανdὶν, ῶ μόρε dιάλιη, τς' ε bῆρε dυφέκν' ε λιᾶρη;
Ε λιᾶτςη νdη τρέ κουσᾶρη,
Τρὲ κουσᾶρητ ε bαbάιτ, όρ' ι bῖρι κιερατάιτ.

(α) Ὁ στενὸς φίλος τοῦ Λίγα ἐζήτησε νὰ νυμφευθῇ μίαν νέαν, ἣν τῷ ἠρνήθησαν, καὶ ἔμεινε προσβεβλημένος. Ὅθεν ὁ Λίγας ἥρπασε τὴν παρθένον ὑπὲρ τοῦ φίλου του, καὶ καταπολεμεῖται ὑπὸ τῶν γονέων αὐτῆς.

(β) Ὁ Λίγας ἦτο λίαν κοντὸς τὸ ἀνάστημα, Σπιθαμιαῖος.

(γ) ἡ κόρη του, ἥτις συνεπολέμει.

(δ) Ὁ Σουλεϊμὰν Πασσᾶς, ὁ Γάλλος τὸ γένος.

(ε) Ὁ Μελενικιώτης.

82

Θρηνῳδία τοῦ Ῥεδζέπη. (α)

Κρούσκιιτ πράπα μάλιιτη, ρεdςέπ, χύπ' ι κάλιιτη.
Νγρέου, Ῥεdςέπ, να dσbρά; νιῆ πούςκη, σὲ πῶ διέεν ε γιῶρα
[κροῦτςκη.
Jοῦ, ῶ μίκι, κιη δέεν' ἐ δῖνι μούα τη κέκιεν σ' μ' α dῖνι,
Σὲ Ῥετζέπιν μ' α δράου τςίλιι (λ).
Τυκε κιῆνη Ισμαίλιι, τς' dέςςε τί Ῥεdςὲπ τε τςίλιι

83

Θρηνῳδία.

Διὰ τὸν Δημ. Πρεμετινόν.

Μόι νήνε, τς' ιάνη κητῶ;
Τςῶ Jανίνη πηρ ιατρὸ (γρκ).
Γίθ' ιατρόνιητ' ουμbλιούαδη,
Μίτριν σ' ε σεηρούκνη.
Διμιτράκι, ῶ Διμιτράκι!
Ουσημοῦρ ἐ σ' πάτ ιλιάτς.
Διμιτράκι' ι κιίρ (γρ) Αδράμιτ
Ουςςτρῖ, φῖλ' ι κλαποdάνιτ (τρκ.)
Μίτρι λιᾶ νιῆ ποροσῖ:
Τη μη κιᾶνι μὲ διολῖ.
Τ-έμτατη ε μbάνινη,
Τη μότηρατ ε κιάνινη
Τη dυζέτην ε Διμιτράκιιτ
Bdίκι ε bιί' ε κιίρ Jανάκιιτ (β)

84

Θρηνῳδία. (γ)

Τς' dέςςε τί νdη Καρβουνάρη;
Κῖςςε χάσημε τρὲ Λιουσνιᾶρη,
Τρέ πλιούμbα νdη bάλη τη ρᾶνη
Ἴκην κρούσκιιτ τουκε κιᾶρη.
Dάσημη bῆρε, ἐ νούσε σ' μόρρε,
Κρούσκιιτ πηρ σεφὲρ ι νdσόρρε.
Νήνενη ε πηρδηλιόδε,
Γίθη φάρην ι χελιμόδε.

58

Θρηνῳδία

Dιλι, μόι νήνε, dίλι
Dιλι τη bῆσς σεχὶρ (τρκ),
Τη δῖνη τητ-bῖ.
Κού ιάνη, μόι bίη;
Κού ιάνη; τ' ι σςέχιιη!
Πόσςτη τέκ' άυ bρέγου
Κιη κῆρτσὲτ dυφέγου.
Θᾶν', ῶ νήνε, θᾶνη,
Ατᾶ dῖτς' τη δᾶνη.
Νιῆ θηλήζη μάλιιτ,
Νιῆ ζόκ τη bεχάριτ,
Νιῆ dέγη λιειμόνιτ
Νdη μὲς τη χοbόριτ.
Τη dᾶλιτς τ' α ποτῖτς (γρ),
Τη μοσκοδολίτς (γρ),
Dιέμτη τ' ι κουῖτῶτς,
Σῦτη λιὸτ τ' ι μbλιῶτς.

86

Τοῦ Μάζε Μέρκου.

Τη Πρήμτενη νdαι τη γδῖρη,
Νιῆ μιέργουλ', νιῆ ερρητσίρη
Ῥήζη σςκήμbιτ νdη Τσμοκθίνη,
Ζοῦνη κιήντ' ἐ ουλιηρῖνη.
Λιούλιε, ῶ Μαζε-Μέρκο, λιούλιε!
Dηγόδε dιέμητη τη σςῖνη

(α) Τὸν ἐσκότωσε τὸ ἄλογόν του τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου του.

(β) Ἡ ἀρραβωνιστικὴ τοῦ Δημήτρη.

(γ) Ὁ γαμβρὸς προϋπαντῶν τὴν νύμφην του φονεύεται καθ' ὁδὸν ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ του.

Πρίτι, ῶ dζάdζο, σὲ τ' αρρῖνη.
Βιέρ' μη dυφεκ-καραφίλιη.
Μ' ὶ κασόλε ουδηρδῖννη.
Μεχαbὰ (ἀρδ), ῶ τοὺρκ ι μῖρη,
Μῶς κέε ούιῖη πηρ τη πῖρη; —
Σ' ἰου ἰάπ ούιῖη πηρ τη πῖρη,
Jου σςκρὲπ dυφεκ-καραφίλῖη.
Τούτιε, τούτιε, πούσςτ ι κῖῖρη,
Dότ' τη δρὰς, πά τη μbὺλ σῦνη
Ζοῦνη κῖήντ' ἑ ουλῖηρῖῖνη.
Φόλιι Λιάμτςεία δουλῖηζῖνη.
Ζοῦνη μότρατη τη δῖῖνη.
Μιζεία νιῆ τρίμ ι μῖρη
'Βράου τρὲ, πά μbῦλι σῦνη.
Ζοῦνη δεντ' ἑ bλῖεγηρῖῖνη
Γιάκν' ε Μάζεση λῖητῖῖνη
Δένητ' ε Μάζεση τρῖ μῖῖη,
Νιῆ πηλήμb' ε κᾶνη bρῖνη,
Πλιὸτ νιῆ γρὸπ' εδὲ νιῆ bρίνιη.
Ζοῦνη χάσημετ ἑ ουλῖηρῖῖνη
'Βάννη, σςόκητη τη μίρνη
Σ' ῶ σ' ἰου δράου νιῆ πούσςτ ι [κῖῖρη,
Πο ἰου δράου νιῆ τρίμ ι μῖρη.

87

Βύθ' Αράπι Τεπελιέν.
Βῖρ, ῶ bῖρ, Ελμαζ-Dοκάτι!
Μπάχου, σέ τη διέεν ιμdάτι,
Ιμdάτι 'γκᾶ καλκράτι,
Οσμαν-Κούτςι 'γκᾶ Ζςουλιάτι,
Τρὲ bαιράκη 'γκᾶ Φιλιάτι,
Πασςάι 'γκᾶ Βελιιγράτι.

Τοῦ ἐκ Κορυτσᾶς Πέτη 'Ιω. Μήτκου.

Τῷ, 1850, ὁ διοικῶν τὸ τμῆμα τῆς Κορυτσᾶς Σχαχὶν Βέης ἐκ Καστορίας, 'Αλβανὸς, ἐζήτησε νὰ στρατολογήση χριστιανόπαιδας ἐν Κορυτσᾷ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, ἡμιεπισήμως πως, λόγῳ μὲν διὰ τὸν αὐτοκρατορικὸν στρατὸν, ἔργῳ δὲ διὰ τὰς βαναύσους ὑπηρεσίας τῆς Κυβερνήσεως, τὰς διὰ τοὺς καταδίκους προωρισμένας. Οἱ Κορυτσαῖοι, καὶ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν ὁ μακαρίᾳ τῇ λήξει Πέτης 'Ιω. Μήτκου, πλαγίως δὲ καὶ ὁ 'Αθανάσιος Μαρκο-γιάτας ἀντέστησαν ἀνδρικῶς κατὰ τῆς τοιαύτης ἀδίκου καινοτομίας, μολονότι ὁ Μητροπολίτης Κορυτσᾶς Νεόφυτος (α) ὑπεχώρησεν ἅμα ἀκούσας ὅτι, ὅτε Πελαγωνίας καὶ ὁ Πρεσπῶν εἶχον ἤδη παραδεχθῆ αὐτὸ τὸ μέτρον. 'Ο τύραννος, καὶ θηριώδης Σχαχὶν Βέης, πνέων ἐκδίκησιν, ἐζήτει εὐκαιρίαν νὰ ἐξοντώσῃ τοὺς, κατ' αὐτὸν, ἀντάρτας, καὶ ἰδίως τὸν Πέτην, διὸ καὶ οὗτος ἡτοιμάζετο νὰ δραπετεύσῃ διὰ τὴν Βιέννην τῆς Αὐστρίας, καθ' ὅσον ὁ 'Αθανάσιος Μαρκο-γιάτας εἶχεν ἤδη φύγει εἰς τὴν Θεσσαλίαν.

(α) 'Ο ἐξ 'Αργυροκάστρου καταγόμενος, καὶ τελευτήσας ἐν Κορυτσᾷ τῷ 1874, 'Απριλ. 7 μετὰ εἴκοσιν ὀκτὼ ἐτῶν ἀρχιερατείαν αὐτόσε.

Ἀλλ' ἡ θεία πρόνοια ἥρπασεν αἴφνης τὴν ζωὴν τοῦ τυράννου, ἀποθανόντος ἀπὸ πλευρίτιδα, καὶ οὕτως ἐσώθησαν οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι τοῦ τρομεροῦ κινδύνου.

Κιὴ νdη Κόρτςη έ Τεπελιένη. τε κηρσςτέρητ νιζάμ σ' βέενη.
Dιὲμτ' ε γιῶρη μούχρρη μάλιη, ίκην, άς dῖχεν σεκοῦ βάννη.
Κῦ 'Δεσπὸτ' ι Μανχστίριτ ι α φάλιι dιέμτη βεζίριτ.
Εδὲ Δεσπὸτ' ι Πηρλιέπιτ ι α φάλ ι dιέμτη Dοβλιέτιτ.
Κιήνκαν Jούδ' έ τη παχbέτη, σ' κᾶ κρύετ κοῦτς τ' ου α πρέση.
Ζότι Πέτι θᾶ νιῆ φιάλιη: γιὲρ σὸl νιζὰμ σ' κέεμι dάλιη.
Τε μbρέτι dῶ κιάιμη χάλη σῖ πηρ γιθ' εδ' πηρ Κορτςᾶρη.
Ὦ 'Δεσπὸτ, μορὲ 'Δεσπὸτ, νέ νιζάμη σ' βέεμι dῶτ.
Ορὲ Πέτι, Ζότι Πέτι ! Κηdὸ σ' ήσςτη 'γκα Dοβλιέτι.
Ὦ Πέτι τ' ουσςτῶφτη νάμι, τη να σςπητῶσς 'γκᾶ νιζάμι.
Ζότι Πέτι, τη κιενdρῶσς, 'Δεσπότνη μῶς ε dηγιῶσς.
Ὦ Πέτι, τη ρούατ Νόρκα (α) σςπητόι 'γκα νιζάμι Κόρτςα.

89

Τοῦ 'Αβδούλη Μπόρσσι.

Ὁ 'Αβδούλης ἐκ τοῦ χωρίου Borsci, τοῦ Κορβελεσίου ἐπαρχίας Δελβίνου, ἦτον υἱὸς Χριστιανοῦ νεωστὶ ἐξομώσας (β). Διορισθεὶς γενικὸς στρατηγὸς τοῦ ἐν 'Αραβίᾳ Αὐτοκρατορικοῦ στρατοῦ, καὶ εὐδοκιμήσας, ἀνεβιβάσθη εἰς βαθμὸν Πασσᾶ περὶ τὸ 1845. Διὸ καὶ ἐκυβέρνησεν ἐκεῖ ὡς τοιοῦτος ὡσέγγιστα εἴκοσι ἔτη. Ἐπὶ τῆς στρατηγίας αὐτοῦ ὁ Σερίφης τῆς Μέκκας, Μουτάλιπ, συναθροίσας 30 χιλ. 'Αραβικοῦ στρατοῦ, ἐκηρύχθη κατὰ τῆς Αὐτοκρατορικῆς ἐξουσίας, καὶ ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ 'Αβδουλὰ Πασσᾶ. Οὗτος δὲ ἔχων 1200, 'Αλβανῶν, καὶ περὶ τὰς τρεῖς χιλιάδας τακτικοῦ στρατοῦ, ἀντεπεξῆλθε κατὰ τοῦ Σερίφη, καὶ ἐν κρισίμῳ μάχῃ κατὰ τὸ χωρίον, Μίνε, διασκορπίσας τὸν στρατὸν αὐτοῦ, ἐζώγρησε τὸν ἴ-

(α) Ἡ θυγάτηρ ἡμῶν 'Ελεονόρα, ἣν ἠγάπα ὡς τέκνον του, διότι ὁ ἴδιος (θεῖος ἡμῶν) δὲν ἐτεκνοποίησεν. Ἐτελεύτησεν ἐν Θεσσαλονίκῃ.

(β) Ἴδε προηγουμένως τὸ ᾆσμα τοῦ Γκίκα Θάνα Μπορσσιώτου. Ὁ πατὴρ τοῦ 'Αβδούλη ὠνομάζετο, Βασίλειος.

διον Σερίφην, καὶ τὸν ἀπέστειλεν εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς τὸν Σουλτάνον Ἀβδοὺλ Μετζίτ. Ἐπὶ τέλους ὁ διοικητὴς τῆς Γέδδας, Ἀσιανὸς, φθόνῳ κινούμενος, τὸν ἐδολοφόνησε, λέγουν, διὰ δηλητηρίου. Διαμένοντα ἐν Ἀραβίᾳ τὸν Ἀβδουλὰ Πασσᾶν ἐπεσκέπτοντο ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν οἱ χριστιανοὶ συγγενεῖς του, οὓς περιέθαλπε γενναίως· ἐκ τοῦ ᾄσματος ἀτυχῶς ἔχομεν ἀπόσπασμα μόννον. Ἰδοὺ αὐτό.

Τ' Ἡνίητενη μbη σαbὰχ (τρκ)
Ἔρθ νιῆ καλαοὺζ (τρκ.) ἐ θᾶ:
Σςερίφι νῆ Μίνε ῥᾶ,
Μὲ νιῆ τὸπ (τρκ) μὲ dῦ τςαρκά
Μὲ dῦ τςίφτε (τρκ) μασςαλὰχ (τρκ).
Πηρίμ μ', ὦ Αβdουλα-Πασςᾶ!
Αβdουλα-Πασςάι ε πηρίτι:
Χάιdε, ὦ Σεφὶρ Μουταλίπι,
Τη σςῶτς κόρδη Αρβανίτι
Ασλάνι σουλτάν Μεdςίτι. . . .

80

Τοῦ Κορυτσαίου Δόσι Ζάδου φονευθέντος ὑπὸ ληστῶν ἐν Κολονίᾳ τῷ 1865.

Mb' ούδη τη Κολιόνις ε ζοῦνη καρβάνη
Κῦ Dόσκα ι Ζάdος νdσόρρι ιαταγάνη
Ὦ bούρρα! ὦ σςόκη, σὲ να πίου τη γιᾶλη,
Μὲ σούλιμιν ε πάρη να βράου Μυφταρ-Λιάπνη
Νῆ dῶ Πάρε σςοῦμη, μὲρ κᾶλιην ε bάρδη,
Χίκιου, ὦ Μυφτὰρ-Λιάπι, μῶς μη μὲρρ μbη κιάφη.
Βρένdα νdη Κολιόνιη, μοὺν νdη Μπσᾶρ τη σςκρέτη
Λίηφτῶν Μυφταρ-Λιάπι μὲ τετημbηδιέτη·
Κῦ Αλιι-αράπι μbλιόδι βιλιιέτνη
Nd' ατὴ Μπσᾶρ τη σςκρέτη τς' ε ζοῦνη dυφέκνη.
Βιέεν Φεΐμ-Προdάνι βέτ' ι τετηδιέτη,
Χάρμητη σ' ι άπιμ νιῆ 'γκᾶ νέε μῶς μbέττη!
Χάπνι σςαραπόλη, μbύλνι πενdςερέενη
Ω bούρρα! ὦ σςόκη, κέεμι Σςάσςο-bέενη.
Λιάζε-Σελιένιτσα να έρδι μὲ σςκάλη,

BKSH

Κέεμι νγρῆνη bούκη, τη κέεμι ϐηλήμη.
Μουσταφα-Τζακάλι να ε νdσόρρι λάφνη
Χάνκο-Ῥαbιάνι να μόρρι μbη κιάφη.
Κητᾶ Προdανάκητ να σούαλλη γιάκνη
Ἢκᾶ ταbῶρ' ι σςκρέτη ε προῦνη τη ϐρᾶρη.

91
Ὅμοιον

Νdη μές τη Κολιόνις νdη νιῆ Μπσᾶρ τη σςκρέτη
Φσςέχουρ Μυφτα-Λιάπι μὲ ῥεττημbηδιέτη. |τ
Μίκνη τη να dοϐέσςιν
Μίκνη τη να ϐράσιν. Νιῆ 'γκα νέε μῶς μbέττη.
Σὸd τη μῶς να κιέσςιν.
Κῦ Αλὶι-Αράπι μbλιόθ γιίθη καζᾶνη
Ω bούρρα! ῶ σςόκη, Δόσκην να ε ϐρᾶνη,
Μίκ μετηϐηρτέτη.
Ἐνγρῆνη bούκη bάσςκη ε κίσςιμ ϐηλάμη.
Νιῆ 'γκα νέε μῶς μbέττη.
'Βιέεν Φεὶμ-Προdάνι ϐέτ' ι τετηδιέτη.
Ι νίπι λὶηφτόιτι σῖ πηρ τη ϐηλάνη,
Πόσι τρίμ μὲ φλιέτη
Ω bούρρα! ῶ σςόκη, εδὲ νίπν' ε ϐρᾶνη,
Νιῆ πρεὶ νέεσς μῶς μbέττη.
Λιάζε-Σελιενίτσα να έρdι μὲ σςκάλη.
Dούαλλη τσᾶ χαρbούτη (λ) ϐηλάμιν να ϐρᾶνη,
Μὶκ μετηϐηρτέτη.
Ω bούρρα! ῶ σςόκη, σᾶ τη μάρριμ γιάκνη,
Νιῆ 'γκα νέε μῶς μbέττη.
Χάπνι σςαραμπόλητ, μbύλνι πενdσςρέετη.
Σὲ dότη λὶηφτόιμη' ϐίνι ζαχιρέετη
Πηρ μὶκ μεϐηρτέτη,
Πηρ bούκη, πηρ κρύπη, πηρ «bέσα ε bέση»,
Νιῆ 'γκα νέε μῶς μbέσση.
Κῦ Δόσκη-Κορτσᾶρι dοϐέσςι ιαταγάνη.
Οὐdέρθ σῖ πετρίτι τη πρέση Μυφτᾶρη.
Τρίμ μετηϐηρτέτη.
Ω bούρρα! ῶ σςόκη, τρίμνη να ε ϐρᾶνη,
Νιῆ 'γκα νέε μῶς μbέττη.

92

Εἰς τὴν κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀβυσσίας Ἰωάννου ἐκστρατείαν τοῦ Ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου Ἰσμαὴλ-Πασσᾶ, κατὰ τὸ ἔτος, 1876, τῆς ὁποίας ἀρχηγὸς ἦτον ὁ υἱός του Χασὰν-Πασσᾶς, εὐτυχῶς συνώδευον τοῦτον δύο ἀρειμάνιοι Σκυπετᾶραι, ὡς σωματοφύλακες, ὁ μὲν Ἀμπιντίν-Βέης ἐκ Πύργου τοῦ Ντεβολίου καταγόμενος ὁ δὲ Μουχαρέμης ἐξ Ἀργυροκάστρου. Οὗτοι οἱ δύο, κατὰ τὴν μεγάλην καὶ κρίσιμον ἐν Γούρᾳ μάχην, καθ' ἣν ὁ ἵππος τοῦ Χασὰν-Πασσᾶ εἶχε φονευθῆ, ἐκινδύνευσε δὲ αὐτὸς τὸν ἔσχατον κίνδυνον, ὁ μὲν Ἀμπιντίν-Βέης ἐκπεζεύει τὸν ἵππον του καὶ ἀναβιβάζει ἐπ' αὐτοῦ τὸν Χασὰν-Πασσᾶν οἱ δύο δὲ ὁμοῦ μαχόμενοι καὶ ἀμυνόμενοι, σώζουσιν τὸν Χασσὰν-Πασσᾶν ὡς ἐκ θαύματος, καί τοι ὁ Ἀμπιντίν-Βέης ἔλαβε δύο πληγάς.

Σςταδιέτ' έ γιάςςτη σενένη, Χαbεςςί α ζοῦ ȡυφέκνη
Με χεdεϐῖ-Μισηρλιῖνη, αςςκιὲρ κῖςςτε μιζηρῖνη.
Γόρdον-Πάςςα (α) χόκιι τέλιη, χεdεϐῖτ' ι δᾶ χαbέρη.
Χεdεϐία ουρδηρόι, Χασὰν-Πασςᾶνη dηργόι.
Τη bῖρρη Χασὰν-Πασςᾶνη, bάςςκη μὲ Λιατὶφ-Σερdᾶρη.
Χασαν-Πάςςα ε dηγιόι, 'γκιέςςι κόρδην εδὲ σςκόι.
Τη σςκῶνι, θᾶ, νιῆ dίτ' μῆ πάρη, κὰμ ϐέτε Σςκίυπηταρη,
'Γκα Μισίρι νdη Μουσόϐη, ατιέ μὲ Σερdᾶρ' ουμbλιόδη,
Τερτίπν ε λιούφτης ε δᾶνη, dηργούαν Οσμαν-Πασςᾶνη.
'γκα Μουσόϐα γιέρ' Αdρέση ϐάτε Χασαν-Πάςςα ϐέτη.
'Γκα Αdρέσα έ νdη Γούρη, ῶ bούρρ' ῶ ασκιὲρ, ῶ bούρρη!
Πηρπίκιιι πόσι σςαχίνη (τρκ) τη μάρρηιμη Χαbεσςῖνη.
Τη μάρριμ χάκηνη (ἀρϐ) τήνη, χάκη σ' κέεμι πηρ τη δῆνη.
Ι πάρ' ι λιούφτης δᾶ φιάλιη, ασκιέρι ιάςςτη τη dάλιη,
Τη λιουφτόιμη bάλη πηρ bάλη, Jάνιν dότ' α ζῆ τη γιᾶλη.
Έ Σερdᾶρι: ιό, ι θᾶ' ασκιέριτ ίζη (ἀρϐ) σ' ι δᾶ.
Σ' λιουφτῶνι, θᾶ, ιάςςτη καλιᾶτη, σὲ Χαbέσςι μοὺν τ' να ϐρᾶαη.
Χασαν-Πάςςα, τρίμ πρέι τρίμμι, σ' dουρῶν dῶτ 'γκα χιδηρίμι,
Dῶντε λιούφτη τη λιουφτόνιη, νούκη μούνdτε τη dουρόνιη.
«Ρόκου κόρδονη νη dόρη, θίρρη, μὲ ζῆ σι κημbόρη:

(α) Ἄγγλος.

Ω dιέμ', bήνι μ' γᾶτι κᾶλιην, 'δὲ τρίμματ' ε μῖϊ τη dᾶλιην.
Ατᾶ τρίμματη μὲ bέση, κοῦσς dῶ μὲ μούα τη δdέση.
Joῦ, ῶ τρίμμα Σςκιυπητᾶρη, κόρδα ιούχι σ' κᾶ τη σςᾶ·η.
Joῦ dότη μη νdόδι πηράνη, bάσςκη dότ' α dέρδημ γιάκνη.
Χαbέτςνη σ' ε λιῆ πᾶ μάρρη, νούκ' ε τουρπηρῶνι βατάνη
Εδ' Αbιdιν-bέου ι θᾶ: τη τη θέμ ούν', ῶ Πασςᾶ,
Já μbηνιῆ dότη σςπητόιμη, ιά μbηνιῆ dῶ να μbουλιόjνη.
Κοῦσς bῆρι σούλιμιν ε πάρη; Ρεσςιτ-Πάσςα μὲ Σερdᾶρη.
Κιή μbη bαταρέεν' (ἰτλ) ε πάρη Ρεσςίτι ουπρίτ νdη bάλη,
Ασςκιέρι ουκθύε πράπει, 'γκα τύμι να ουbῆ νάτη.
Χασαν-Πάτςα κθέου σῦνη, ε θηρρίτι Αbιdίνη.
Αbιdίνι ι ουπηργιέκι: Ασκιέρι dῶ γαιρέτ.
Ασκιέρη μὲ ζέμbρ' ε μbάινη γιερσᾶ τη ζῆνη καλιᾶνη.
Μὲ Πασςᾶνη dῦ ιαδέρη (τρκ) Ε̇dεια μὲ Ισουφ-bέενη.
Νdῆ πυέτςι πηρ Ερμενῖνη, ε ρῆφέου τριμμηρῖνη.
Ε νdῆ πυέτςι πηρ Σουdῖνη, ι ράφτη χάρδνια νη σςπῖνη.
Ισουφ bέε, ῶ Μιριαλάι, σετς' τ' ουdούκ άκιη κολάι.
Ισουφ-bέου Μιριαλᾶ, έρθ πᾶ κᾶλιη νdη καλιᾶ.
Ισουφ-bέινη ε πυέσιν: κού ε κᾶ κόρδην, έ φέτιν;
'Γκα φρίκ' ε Βιτςbίσςιτη (1) έρθ' σςόκι ι dερbίσςιτη.
Ε κοῦρ dρέιτ' καλιᾶση δάννη, Πασςάιτ κάλιηνη ι α δρᾶνη.
Σςκιυπητάρητη ουdέρθνη Βιdοια (Αbιdίνι) μὲ Μουχαρέμνη
Ουλιησςούαν άνη μb' άνη, ε bῆνη φλιάκη dυνιᾶνη,
Πηρμbύσνη γοῦρ' εδὲ μάλιη, χαbέσςητη ι πηρνdᾶνη,
Γιερσᾶ ε ζοῦνη καλιᾶνη, σςπητούαν χασαν-Πασςᾶνη.
Ω τρίμ, ῶ Αbιdιν-bέε, dῦ πλιούμbα νdη γιῦ ι κέε.
Ουγοdίτε, εδὲ θέε: Χασαν-Πάσςην νούκ' ε λιέε.
Κᾶλιην κιη κῖσςε ι α δέε, βέτχενη μbη κήμb' ε λιέε.
Χασαν-Πασςᾶν' ε σςπητόδε, βέτχεν τήνdε σ' ε κουιτόδε.
Έ Μουχαρέμι σ' τ' ουνdᾶ, ουπηρπόκι σι νιῆ δηλᾶ.
Μόι ε γιῶρα Σςκιυπηρῖι κιμέννη (τρκ) νιεερῖ σ' τ' α dῖ.

93

Ἐπανάστασις ἐν Μπερατίῳ κατὰ τοῦ Μουχουρδάρη.

Λιούμι Βλιῶρης νήνdη μίιη, Dελιδίνα με Τσαμηρῖνη,
Βεράτι μὲ Τοσκηρῖνη, 'Βελιαbίσςτ ε σςτῖν' ορdῖνη.

---

(1) Ἐπίθετον σκωπτικὸν τοῦ βασιλέως τῆς Ἀβυσσινίας.

Μουρατ-Τςελίεπίας νdᾶνη ταίνη (1)
Μυχυρdᾶρ μουστακιδέρδη, πηρίτ bεκιᾶρητ cὲ τ' ουdέρδη.
Dέλι μὲ νdέερ μὲ γίθη ρέδη, σὲ τη θέρριν πόσι κέδη.

94

Ὅμοιον.

Ουμbηλιόδη Τόσκητ Βεράτ με ρεbέετς έ με ινάτ,
Τ' ι bίεν κούλησῃ κούκιε, τη νdσιέρριν Μυχυρdᾶρ' σι νούσε,
Μὲ τριδιέτη πάλιη σκάλη, τη ζῆνη Μυχυρdᾶρ' τη γίᾶλη.
Μὲρ δερέε (τρκ) έ dέλι, έ ίκη. Πο 'γκα Τόσκητη κᾶ φρίκη.
Αιέε καλιᾶν' έ dέλι σι τςούπη, Σςκιυπηρίᾶ σ' dῶ χαλdούπη

94

Παρεφράσθη ἐκ τῆς τοῦ DE RADA Ἀλβανικῆς ποιήσεως, καὶ μοὶ ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κ. Π. Κουπιτώρη Ὑδραίου (ἆσμα 7ον.)

Ποὲ νdη dέετ πῶ τη δέενη.
μέντη, ζήμρα, ίμες
σbάρδη νάδετη τούρκα,
πᾶν', αχίερα ου-φσςέχνη.
Αρbηρῖτ' ι έρθ dίτα!
Κλιόφτη· δέεμι νdη λιούφτη,
δdίκιμ μbὶ σςτράτ' νdη μῶς δdέκσςιμ
νέε πηρπάρα σςτηπῖδετ·
ποὲ χαρρόιμη νdη bότη
βλέζηρ, σςόκ', εδὲ κρόιε,
εδὲ δένd' ε κατούνdιτ;
Νᾶν τςη νάτα ε ζέζη,
νᾶν τςη σςῖθι ι bούτη
bάλιτη μbλιῶν τςη-dὸ ούδη,
Χάπνι dέρηνη ιούδε,
τς' ου-μbηλιόθτη κοπίλιε,
πᾶ κουλιdὲς, ε κητσένι.

(1) Ὁ στίχος οὗτος εἶναι περιτοσύλλαβος.

Φόρτ ε μάδεια βόϊζη
μη ρημbέφτη κᾶ dόρα
bουζηκιέσςμενη τίμε
έ μ' ε σέφτη νdη βάδε
έ λιέε 'γκοῦνιη κα τούρπηια·
μέσιτ φάκιεση σςέγγηθι
ε dηφτῶν κοῦρ τη κιέσςνιη.
Πρᾶ νdη σῦ νd' ου-πηρπιέκτςιμ
δέεφ ου-ρηbάρτη ι τῆρη.

95

Πόλεμος Τουρκαλβανῶν ἐν Ναυπάκτῳ ὑπὲρ τῆς Τουρκίας.

Ζ' bόνετη μέ τη μεντούκρ' σέ τη κᾶ ζαρᾶρ 'δὲ μήνdηια.
Κηιό ιέτη κησςτοὺ κᾶ σςκούκρ', χέρ' μὲ γάζε, χέρ' με δήμbηια.
Κᾶνη κιῆν' εδὲ σςενιτῶρη εδὲ ιέτα σ' ου κᾶ μbέτουρ'.
'Ας μbηρέτηρ' άς περκνdῶρη γιῆ μὲ φόρτση σ' κᾶνη γιέτουρ'.
Νdη Νεbάχτ (α) τη γρεμίσουρη ίκην σςόκητ, έ να λιᾶνη
Νdη καλιᾶ τη πρίσςουρη, να ρέχ dέετι άνη μb' άνη.
Πηρ bούκη δᾶμη καλιᾶνη, μbη κιάφη να κᾶ Dοβλιέτη.
Πᾶ νγρῆν' ουσούαμ' έ βᾶμη, γιῆ πηρ τη νγρῆτη σ' να μbέττι.
Νdη γιεμῖ (τρκ.) bῶμη bαιράμνη, τ' ίκουρη 'γκα διλιαέτι
Σὸd, νέσσηρ' πηρέσιμ φερμάνη, σὲ ζηνdὰν (τρκ.) να ουbῶ κουρbέτι
Dουρῶ, ζέμηρη, τη dουρόιημη, σέ κησςτοὺ τς' ε πάτημ θῆνη·
Πα νdῆ μούντςιμ τη σςπητόιημη, σςοῦμ' μήντ κέσμι πηρ τη βῆνη.

96

'Αρχιλησταί.

Βιλιbιλιη έ Ρεσούλιη ε βᾶρη, Μυρτο-Dούκανιιν νη πράνγη
Μύρτοα «φῶρα» ιαταγάνη, νdηπηρ τᾶ dόλι μb' άτ' άνη.
dόιι τη πίκιετ μὲ Πασςάνη. Νdη bαταρέε σετς' ι ρᾶνη
Dῶτ νούκ' ε ζοῦνη τη γιᾶλη. Ὦ σςόκη χίκιι μbη νι' άνη.

(α) Ναύπακτος ἐν Ἑλλάδι.

BKSH

Μύρτοία σετς' σςκό: έ βάτε, γιέεi σςπητίμ βέτχεση σάτε.
Μύρτο, πηρ τΰ, μορὲ diάλiη, βρᾶνη dυζέτ καπεdάνη,
Τη γίθη τ' α φάλινη γιάκνη, τΐ τη σςπητόνιε ι γιᾶλη.

97

Ἆσμα τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Κορυτσαίων.

Κατὰ τὸ, 1800, ὡς ἔγγιστα ἔλαβεν ἡ Κορυτσᾶ ἐμπορικὰς σχέσεις μὲ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἰδίως ἐπὶ τῆς ἐκςρατείας τῶν Τουρκαλβανῶν, ὧν οἱ πλεῖστοι τῶν ἀρχηγῶν ἦσαν Κορυτσαῖοι. Πρῶτος δὲ τὴν εἰς Αἴγυπτον κατὰ τὸ, 1805, ἀνοίξας ὁδὸν, εἶναι ὁ δημήτριος Μήτσης συγγενὴς τοῦ Τσιαπέρη, ὅστις μετήρχετο ἐν Καΐρῳ τὸ ἐμπόριον τῶν Ἰνδικῶν εἰδῶν, καὶ ὅστις μεταβὰς καὶ δεύτερον εἰς Ἰνδίας, δὲν ἐπανῆλθε πλέον οὔτ' ἐγνώσθη τί ἀπέγεινε. Ἀπόσπασμα.

Κΰ Μισίρι φόρτ ι λιάργη, κίη σ' να διέεν άς φιάλι' ά; κάρτη.
Μισίρ, ι σςκρέτη Μισίρ, τί μη μbᾶν ατιέ τιμbῖρ
Ουdιέκτς', ῶ Αραπιστάν, bούρρην τίμ ατιέ μ' α μbᾶν.
Βουλάκ', ε σςκρέτα Βουλάκη, τί ουbῆρσς φηνγίίλ έ φλιάκη!
Τς' φάι τη κᾶνη bῆρη γρᾶτη, κίη ου λίεε ιοργάνητ θᾶτη;
Πηρ dίτη 'γκᾶ νιῆ μανdάτη, γρᾶτ' ε βέίκ τύμ, έ φλιάκη.
Σςκρετόδε κάκιε σςτηπῖ, τη dιέκτςιν τη bῆρσςιν χῖ. . . .

98

Τοῦ Σουλίου

Τρῖ ζόγηζα πῶ ρίνινη νdε κιάφ' ε σςηνd Ηλίουτ.
Νιῆρα σςηκῶν Jανίνηνη, τιέτηρα Κακο-Σούλιη.
Ε τρέτα, έ μ-έε μίρηζα πῶ λιογορίς, ε θότη:
«Ουμbλιόδη Σςκιυπηταρητη (1) ι ουτούρρη ΚακοΣούλιτ,
Μὲ τρὲ bαιράκη σςκούανη τη τρὲ ράδη μbη ράδη·
Νιῆρι κιές ι Μυφταρ-Πασςάιτ, τιέτηρ' ι Μετςο-Βόνος,
Ι τρέτι έ μ-ῖ bούκουρι ίσςτε ι Ζυλιυφτάρ ιτ».

(1) Οἱ Τουρκαλβανοί.

Nīĩ πριφτηρέσςη πω̃ θηρρέτ καχα νῖ̃ bρέκ ι λιάρτη:
Κοὺ ἰίν' ω̃ dιέμτ' ε Βότςαριτ, ω̃ dιέμτ ε Κουτσονίκης;
Τούρκιιτη να μbουλιούανη, dούαν τ' να ῥοbηρόίνη,
Νη Τεπελιέν' τ' να σςπίενη, bέσην τη να νdηρρόίνη.
Ε Κουτσονίκα σοκηλίου κὶ' ατιέ 'γκα Αβαρίκου:
Μόὶ πρηφτηρέσςη, μω̃ς ουτρέμπ, άς μω̃ς ε σςκω̃ νdη μήνdηiη.
Τανῖ τη σςόχησς λισύφτηνη, dυφέγιε καπεdάνησς.
Σεκιῦσς λιηφτόίνη τρίμματη, τρίμματ ε Κακο Σούλιιτ.

ΗΡΩΙΚΑ ΓΕΓΙΚΑ

(Γεγηρίσςτε).

1

Ἆσμα τοῦ Καρὰ Μαχμοὺτ Πασσᾶ Σκόδρας.

Ἡ ἰσχυρὰ οἰκογένεια τῶν ἡγεμόνων τῆς Σκόδρας φημίζεται ὅτι, κατάγεται ἀπὸ τὴν γενεὰν τοῦ Σκανδὲρ Βέη, ὡς τοῦτο βεβαιοῖ ϗ ὁ Ἀραβαντινὸς χρονγρφ. Ἠπείρ. τόμ. ά, σελ. 286. Ὁ Καρὰ Μαχμοὺτ Πασσᾶς περὶ οὗ πρόκειται ὡς ἕπονται καὶ τὰ δύο ᾄσματα, ἀκμάσας περὶ τὰ, 1770, εἶναι γόνος τῆς ἀνωτέρω ἐνδόξου οἰκογενείας· φημίζεται δὲ ἀπὸ τὰς παραδόσεις τῶν ἄνω Ἀλβανῶν, ὡς τοῦτο ἀναφέρει καὶ ἡ Δῶρα Ἰστριὰς (Φυλέτ. Αρbην. Καμρδ. σλ. 37) ὡς ἀνὴρ γενναῖος, ἀνδρεῖος, ἐπιχειρηματίας, καὶ φιλοπόλεμος. Ἡ ἐν λόγῳ ἐπίσημος οἰκογένεα ἦτον ἡμιανεξάρτητος τῆς Υ. Πύλης. Ὁ εἰρημένος ἡγεμὼν ἐκστρατεύσας ὑπὲρ τῆς Πύλης κατὰ τὸ, 1770, κατὰ τῆς ἐπαναςασάσης τότε Ἑλλάδος, ἔσβυσε τὴν ἐπανάστασιν. Ἀκολούθως ἐξεστράτευσε δὶς κατὰ τοῦ γειτονικοῦ Μαυροβουνίου τοῦ ἐνοχλοῦντος συνεχῶς τὴν ἡγεμονίαν του δι' ἐπιδρομῶν. Κατὰ δὲ τὸ, 1794, ἡ Υ. Πύλη ἤγειρε πόλεμον κατ' αὐτοῦ εἰς τὸν ὁποῖον μεταξὺ τῶν πολλῶν κατ' αὐτοῦ, Πασσάδων, ἔλαβε μέρος καὶ ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς Τεπελένης, ἀλλὰ ϗ μὲ ὅλην τὴν κατ' αὐτοῦ πολυπληθῆ ἐκστρατείαν αὐτὸς ἐ-

ξῆλθεν νικητὴς, κατατροπώσας τὸν Σουλτανικὸν στρατὸν καὶ διὰ ξηρᾶς, καὶ θαλάσσης. Δύο ἔτη δὲ μετὰ ταῦτα ἐπαιρόμενος ἐκ τῆς ὡς εἴρηται μεγάλης νίκης, συνέλαβε πάλιν τὴν ἰδέαν τῆς κατὰ τοῦ Μαυροβουνίου ἐκδικήσεως· Ὅθεν ἐξεστράτευσε καὶ τρίτην φορὰν, ὅτε τῷ, 1796, 22, Σεπτεμβρίου, ἔπεσεν ἐνδόξως, ἀποκεφαλισθεὶς ὑπὸ τῶν Μαυροβουνίων.

Ἀπόσπασμα τοῦ ἐν λόγῳ ᾄσματος τῆς ἐκστρατείας τῆς Πύλης.

Ἐνdηνι μένdρα, (λ) τσέλινι μένdρα
Ε ζέζα Σςκόdρη τς' κᾶ μρένdα!
Τρὲ βεζίρα πόσι κιένα
Μαχμουτ-Πάσςην μὲ λιεβένdα.
Τρὲ βεζίρ' έ νιηζέτ Πασςάνιη
Τη γιίθ' ίσςινκην τη μάρρη·
Ἀ μέρρετ καλιᾶ μὲ σςκάλη;
Μόρε χαλdούπ, σαλβαρεγιάνη.
Τςαουσςόλιν (1) κιάιν' μὲ λιότ
Ζόκιτ' έ μάλιετ ε χαβᾶση.
Τη σςκόι γιᾶια, έ κρύετ cὸd,
Τη βράου άχτι φουκαρᾶση (τρκ). . . .

2

Ἡ ἐκστρατεία κατὰ τοῦ Μαυροβουνίου.

Τί, μόρε Πάσςη, Πάσςη- Καβάια, ουπηρπίκι σὲ τ' ουβρᾶ dάια (2)
Βίνι, ῶ dιέλιμ, λιόdραβε, σὲ μὲτ Πάσςα κόdραβε.
Βίνι, dιέλιμ, λιόdραβε bίνι, σὲ μὲτ Πάσςα, έ ιοῦ σ' πῶ dῖνι
Μορὶ κίσςα, κίσςα πλιάκη, ατῦ ιάν' dυζέτ bαιράκη
Βίνι. . . .
Μορὶ οὖρα, οὖρα ε γιάνη, ατῦ μβένν' dυζέτ Σςκοdράνη.
Βίνι, ῶ dιέμ', λιόdραβε, σέ μβὲτ Πάσςα κόdραβε.

(1) Ὁ στρατηγὸς τοῦ Σουλτανικοῦ στρατοῦ, ὁ δὲ στόλαρχος ὠνομάζετο Καρὰ Ζεκῆς.

(2) Ὁ Μαχμούτ Πασσᾶς ἦτο θεῖος τοῦ Πασσᾶ τῆς Καβαίας.

Βίνι ιοῦ λιόdραβε, bίνι, σέ μbὲτ Πάτσα, έ γιᾶ σ' πῶ dῖνι
Τσᾶ bαιράκη πίκα, πίκα, πῶ να δῖέεν νdίχμη Μιρdίτα.
Βίνι ιοῦ Μιρdίτας, bίνι, σὲ μbὲτ Πάτσα, έ γιᾶ σ' πῶ dῖνι.
Βίνι, ῶ. . . .
Πάσςα ταπάνdςην ε ἄρτη, θότη: dάλῖτσα φακιεbάρδη.
Βίνι, ῶ dιέμτ' ε χόdησι (τρκ) σὲ μbέτ Πάσςα ι Σςκόdρησι,
Βίνι; ιοῦ, λιόdραβε, bίνι, σὲ μbέτ ν' μάλι τη ζῖ δεζίρι.
Πάσςη, ταπάνdςα φλιορίνιτ, μbέτη' Βέγετ ε Υλικιίνιτ.
Βίνι ῶ. . . .
Κῦ bαιράκου, πίκα, πίκα, ε ῥημbέου dέερι δλαdίκα (Βλγ).
Βίνι ῶ. . . .
Μαχμουτ-Πάτςα θᾶ νιῖ φίλλίη, μ' έρδι κέκιπσὲ σ' λιέε νιῆ dιάλιη
Βίνι ῶ. . . .
Jῦ, ῶ dιέλιμτ' ε Παλιαbάρδιτ, μῦττη Πᾶτςην μὲ χοῦ γάρδιτ (α)
Βίνι ῶ. . . .

3

Τοῦ χαφοῦς Πασσᾶ τῷ, 1848.

Χαφους-Πάτςα κρυε-λιόπα! σ' μίρρετ Σςκόdρα μὲ τρὲ τόπα,
Ἄς μὲ τόπ', άς μὲ χαδάνα. Dασςο-Σςκρέλιν σ' ε bὰν νάνα,
Πρέου νιζάμιν τε μεχάνα. Μόρι Σςκόdρη, μόρι μιdσόρε (λ),
Πάκ ουdούκε, σςῦμ' να dόλε, πῶ λιούρτῶν μὲ τέτ' ταbῶρε.
Χαφους-Πάσςα κόdρη μbη κόdρη, έπ χαράτς, ῶ μόρι Σςκόdρη.
Οὔνε χαράτς νούκη ιάπ' σᾶ τη bάχεμ δάαι, έ γιάκ. . . .

4

Ἐκστρατεία Ναπολέοντος τοῦ ά κατὰ τῆς Αἰγύπτου, 1798

Ἰνγιλιζι οργιύν (λ)dέτιτ, σςάρτιν Φρήνκιητδετ ου α τςάρτι,
Σταμbόλ ι bᾶνι ζᾶ μbρέτιτ, χάπ' ε σῦν', έ bᾶνου γᾶτι.
Γάατι σεφέριν (τρκ) τςίλι' ε, σὲ μὲ τῦνη ιάμ ινγράτι
Φραντσέζιν ε κέε μὲ γίλιε (ἀρδ), έ πῶ τ' bίε Βονοπάρτι.
Φραντσέζι μὲ γρᾶ, έ bούρρα νdη Μισὶρ δάιτ' έ ουdέρθ,

(α) Παλιαbάρδη ὀνομάζεται τὸ χωρίδιον, ἔνθα ὁ ἥρως, ἀπομακρυνθεὶς τοῦ στρατοῦ του, μεμονωμένος, καὶ γνωρισθεὶς ὑπὸ τῶν χωρικῶν ἐκείνων, ἐφονεύθη μὲ τὰ ῥόπαλα.

Βονοπάρτιτ ι πησςτόι σςούρρα, κοῦρ ε σςτίνι τούρκου νdη ρέθ.
Ινγλίιζι τούρκουτ ι ουbᾶ σςόκι, μὲ ι άρθ Χάκουτ κητῖ dουσςμάνιτ
Nd' Abουκίίρ dονάμην ι α dόκι, ι ζαπτόι γρύκην ε λίιμάνιτ.
Εδ' αὐ Νέμπτσ ι νγράτι πῶ ρούαν σῖ μίτσα μῖνη,
Παdὲ σετς' bᾶν Βονοπάρτι, μέ ι κητσύε τούρκουτ μbη σςπῖνη.
Εδ' αὐ Μοσκὸφ λίανέτι (ἀρβ.) θότη τούρκουτ ίάμ μὲ τῦνη,
Γιιdῖνη ε ῥάφτη dέετι, ε γιέττη μbη περηνdῖνη.

5

Τοῦ Μουσταφᾶ Πασσᾶ τελευταίου ἡγεμόνος τῆς Σκόδρας, 1832.

Σαdριάγα (1) νdη Καβάιη, θοὐι Κίορ-Πάσςης (2) dάλίη, κᾶ dάλίη,
dάλι' κᾶ dάλίη, ρούλιι σὲ κίὲτ. Μουστα-Πάσςην ε μὰρ βέτ'.
Dότ' α κίέση νdηπηρ dέετ νdηπηρ dέετ, έ νdηπηρ βῖ
Μὲ γίίθ' γρᾶ, μὲ γίιθ' φημῖι'.
Dιάλι' ι μάθ έ πῶ θηρρέτ: Αμὰν bάbη, μῶς να τρέτ!
Dόd' να τςόινη νdη dοβλιέτ.
Νια dῦ φιάλίη μὲ bιεσεdούε, Γλιειμάια να κᾶ μησούε
Μὲ κίιτάπητ (ἀρβ.) τυε κηνdούε.

6

Ἆσμα τοῦ Ὀμὲρ Ἀγᾶ ἐκ Δουλχινίου.

Πόλεμος μεταξὺ Ἰσπανῶν καὶ Ὀθωμανῶν, χρονολογίας φαίνεται περὶ τὸ, 1807. Ὁ Ὀμὲρ Ἀγᾶς εἶχε σύζυγον σπανίας ὡραιότητος.

Τ' ήνίητεν μbράμα ουμαρτόβα, τη πρμήτενη ῥὸπ ουνdόδα.
Ῥὸπ μη dσοῦνη, έ μη μούαρν' μρένdα νη ζανdὰν μη τςούαν.
Μ' θότ ε bίια ε κράιλιιτ βέτη: ῶ Ομερ-'Αγο ι σςκρέτη,
Πσὲ σ' χᾶ bούκ' έ πσέ σ' πῖ βέενη; πσὲ σ' ε μὲρ καραdυζένη;
Ούν' ι μιέερι τςκὰ με bᾶ; νί' άνdηρ φόρτ τη κέκι κὰι πᾶ!
Σικοῦρ μη μαρτόνετ βάτςα, έ πῶ μ' α μὲρ κίέν Αλίι-Πάσςα.
Τῦ Κραιλίέσςη τ' πούθ πηκίῖνη! μ' α μὲρ πρέϊ bάbης ιζίνη.

(1) Ὁ Σχδραζάμης.
(2) Ὁ στρατηγὸς τοῦ Σουλτάνου.

Τη μ' άπη μεζιλι-dορῖνη (τρκ), πηρ τρῖ dίτ' τ' α μάρρ Υλικιύνη.—
Αμάν! bάbη αμάν! Κράιλι, πηρ τρῖ dίτ' Άγον ε φάλι.
Τς' πένκ (ἰτλ.) πῶ λιέεν, Άγο-Ομέρι; Ε τςκά τη λιᾶ ούν' ι μιέερι;
Πῶ λιᾶ bέσην εδὲ dίνιν (ἀρβ).—πηρ τρῖ dίτ' αμρίου Υλιύκινιν
Μίρ' σε τη γιέενι, μορὶ νάνη—μίρ' σε βιέεν, ῶ ρὸπ ι dςάνη.
Καχὰ πῶ βιέεν, ῶ ρὸπ ι dσάνη;—Πῶ βῖι πρει ση ζέζης Σπάνιη.—
Ά νιῆ φιάλι', ά νιῆ τη ρέε πηρ Άγ'—Ομέριν σ' πῶ κέε;—
Βέτ' ε λιᾶβα, βέτ' ε κιᾶβα, τῆ σςτάτηζην δὲ ι α dᾶβα.
Ατᾶ χρούσςκι καχὰ να βῖνη;—Πρει Αλιι-Πάσςης Jανίνη.
Πῶ ι μάρριν νούσε κιένιτ, γρούκν ε Άγο-Ομέριτ.—
Μίρ' σε ου γιέενι, ῶ κρούσςκὶ bουιᾶρη.—μίρ' σε βιέεν, ῶ ρόπ ι ζᾶνη.
Καχὰ πῶ βιέεν, ῶ ρόπ ι ζᾶνη;—Πρεὶ ασᾶι ση ζέζης Σπάνιη.
Ά νιῆ φιάλι, ά νιῆ τη ρέε, πηρ Άγ' Ομέριν σ' να κέε;—
Βέτ' ε λιᾶβα, βέτ' ε κιᾶβα, δὲ τη σςπάτηζην ι α dᾶβα.
Μ' κᾶ λιᾶν' νιῆ φιάλι' αμανὲτ γρούας τῖι μὲ ι α θάν' βέτ'.—
Χέμ κῖ ε ιζίν', χέμ (λ) σ' κῖ ε.—ουκαβίτ (ἰτλ) χύπι ν' κοτςίε.
Μίρ' σε τη γιέενι, μορὶ ζόννι' ε ράνdη:—μίρ' σε βιέεν, ῶ ρόπ ι [dσάνη.
Καχὰ πῶ βιέεν, ῶ ρόπ ι dσάςη;—πρεὶ ασᾶι ση ζέζης Σπάνιη.—
Ά νιῆ φιάλι', ά νιῆ τη ρέε, πηρ Αγ'-Ομέριν σ' πῶ κέε;
Ά ε νιέφ τί Αγ'-Ομέρη;—Κιύςς τ' α νιόφ ού, νούσ' ε μιέερη!
Πό νιῆ νατ' μὲ τή κὰμ φιέτουν', νιῆ νισςὰν ε κᾶ νdη σιέτουλ.
Μη κᾶ θάν' ε ζέζα νάνη: νιῆ νισςὰν ε κᾶ νdη λάνη.—
Κράχουν μὲ νισςάν ε ζbλιόιτι—ε πᾶ νούσεια εδ' ε νιόφτι.
Του μίρη μβέτςι, ῶ κρούσςκι τη μάρη ούν' πῶ μὰρ φάτιν ε πάρη.'

7

Άσμα τοῦ Ῥάμα καὶ τοῦ Μέτα ἐκ Κροίας.

Πούσςκ' ε Μέτης μέ γαργῖ. Μ' ι φτςῖν dιέρσητ μὲ σςαμῖ.
Πούσςκ' ε Μέτης λιάρα, λιάρα. Ραμη-Κιιχάια dέλι πηρπάρα.
Ραμη-Κιιχάια, μορὲ πούσςτ πλιούμιν τάνd ε πηρὲς μὲ γρούσςτ.
Dυσςὲκ δέουτ, ιοργὰν dούσςκου κὰμ σςτηπῖν πρεὶ λιχρούσςκου (λ).

8

Ἐχθροπάθειαι μεταξὺ τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω Ἀλβανῶν.

Άγο-Γιού κα πάς-κα βάνη: λιέε τ' α 'γκιέσςνιτ Τόσκα κόρδην,
Πηρ σηρὶ τ' ι α βέε νισςάνη, σε πηρ γιύσ' τη ι α dᾶνὶ κόκην.

9

Νέος τις εὔμορφος ἐκ Γκιακόβου, περιήρχετο εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς Πριζρένης πωλῶν μεταξωτὰ Γαϊτάνια. Ἰδὼν αὐτὸν, τόσον ὡραῖον ἕνας ἐκ τῶν μικρεμπόρων, τὸν ἐπροσκάλεσεν εἰς τὸ μαγαζεῖον του, καὶ προσποιούμενος ὅτι θὰ ἀγοράσῃ Γαϊτάνια, τοῦ εἶπε νὰ ἐπανέλθῃ πρὸς τὸ ἑσπέρας. Ὁ δὲ νέος, ἐννοήσας τὸν σκοπὸν τοῦ φαύλου ἀνθρώπου, ἀμέσως ἐπῆγεν εἰς τὸ κατάλυμά του, καὶ ὁπλισθεὶς μὲ τὰ πιστόλιά του, ἐπανῆλθε πρὸς ἐκεῖνον, πρὸς τὸν ὁποῖον δὲν εἶπεν ἄλλο τι, εἰμὴ: «Ἰδοὺ ἡ ἀξία τῶν γαϊτανίων μου», καὶ πυροβολήσας ἀμέσως κατ' αὐτοῦ, τὸν ἔρριψε νεκρόν. Ἰδοὺ τὸ ᾆσμα του.

Dιάλιη τη bοὐκουρ' ε bάκνι νάνα, κε σςατηρβάνι πούστκη κίϊσι.
Εἰ! δόρρ' ι Ρούστης νdρίτ πόσι χάνα, νdη dςενέτ ι δᾶφτη σςπῦρτι.
Μορέ κιέν, έ bῖρ ι κιένιτ, ποὲ σ' ι θέεν τί μάση γόϊης;
Σὲ ούν' σ' ιάμ πούστ ι Πριζρένιτ, πο ιὰμ dιάλιη πρέϊ Γιακόβης.
Τί μη θίρρε πηρ μάς dάρκε, έ σύν' τ' άρτςη bούζ ακςςάμιτ.
Dῦ πλιούμbα μbη σςτάτ ι πάτε, κιέ κῦ 'σςτη παζάρ' ι Γαιτάνιτ.
Νάν' ε Ρούστης μὲ dούκρ ν' γιΐ, ζοτ-ῦνη ι bάφτη τςάρε,
Μῶς πηρζιέχετ μ' ατᾶ τ' κηκιΐ, Πριζρένασιτ ιᾶν' τη μάρρε.

10

Τοῦρκος Σκοδράνος καὶ ὀρεινὸς χριστιανός.

Τρὲ Σςοςςιάνη κιη ρᾶν' νdη παζᾶρ
Πῶ bάϊνη τρέγη (λ) έ νιίτεν κα-dάλι.
Dελιῒ Νόου (λ), πά μ' ουνάλι.
Μη κέε νιῆ bόρdς (τρκ) πά μ' α λιάϊ.
Dᾶλι τ' α λιᾶϊ νέσσηρ' ν' παζᾶρ.
Dᾶλι τ' α λιᾶϊ νέσσηρ' νη τέκιε.
Χαμζα-bέγ, να dέελι ε κέκιε.
Dέελι ε κέκιε, dέελι ε νγούτςουν'
Μῶς μ' α πρέε, χαμζ-Ἄγα, μούσκουν,
Dῦ παλάμ' τ' α dόγια dςούπιν.

11

Προοίμια τῆς Ἐπαναστάσεως Σουλίου κατὰ τὸν ἀγῶνα τῆς Ἑλλάδος τοῦ, 1821.

Νιδριότ', ῶ Υλικιουνάκη, Σπετσότη, καπτάνα dέετιτ,

Αϊηφτόλι μὲ Τουρκουσσάκη dέρ νη dίτ' τη κιιχμέτιτ.
Νιδριότ', ῶ ίοῦ Σπετσότη, νιῆ χαbὲρ διίεν κᾶ Πρεδέζα.
Νιῆ καπιτὰν κᾶ άρθ σότη, δέσουρ' μὲ ρόbα τη ζέζα,
Τσᾶ τη ζέζα, τσᾶ ιεσσίλιε: Ὦ Σουλιότ ε κέε μὲ χίλιε.
Καπιταν-Πάσσης ι κᾶν' θᾶνη: Κιίτ' ε αρμάτην νdη dέετ.
Μbλιῶ ε dέστιν άλλ πηράνη, έ πουνῶ σι τη dῖτς δέτη.
Καπεταν-Πάσσην σ' ε κᾶν' λιᾶνη σῖ φιλόι πηρ με πουνούε.
Σκάζιν (χίον) ε γραbητίσι (Βλγ), ουρούμι (άρβ) σ' ίστε φρικούα.

12

Σῖ σκλιιφτέρι κιη ρῖ μbη έρη, ασττού μbέτση ούν' ι μιέερι:
Χέρ' νdη Βουdὶν χέρ' νdη Βενdέρη, σ' μοὺν τη'σσπητῶνι 'γκα σεφέρι.
Κιᾶνι, έ θηρρὲς, bᾶνι χάκ ! έ χάκ! μῆ σ' μούν τη ι α χέκι κουρbέτιτ.
Σικοῦρ κέεμι ράνη μbη γιάκ, ιένα ίι' πρέι διλιαέτιτ.
Χάλετ ε μῖια μέ μίιη, σι μούα κούτς πῶ μουνdόχετ;
Εδέ νεπήρκα τη πῖιη πρέι γιάκουτ τίμ dὸτ' χελιμόχετ.
Κιούσς μη θούα τη bᾶι γαιφὲτ, ῶ μορὲ μηνdηιε-μαρρόσουν,
Κῦ άσστ' κουρbέτ, σῖ μῶς κουρbέτ, Κητσῖ Βενdέρι, κι' σ' κᾶ τ' σό-
[τουν.
Ὦ ῦλ δατὰν, dὶν, έ ιμάνι! ας μη θούαι νιῆ τη dρέιτη.
Κιάνι, ῶ σύυτ εμῖ, κιάνι, σᾶ τη ιῖνι νdη κητὴ ιέτη.

13

Ὁ αὐτὸς πόλεμος τοῦ χαφοὺς Πασσᾶ κατὰ τῆς Σκόδρας περὶ τὸ ἔτος 1848.

Γιίθη θηρράσιμ «Jᾶ Μαχbούb», ιέενα τούρκι, έ φάι σ' τη κέενα.
Σουλταν-Μαχμούτ, bάνου δουκοὺφ, γιίθη ρόπτ' ε ζότιτ ιέενα.
'Βηρτὲτ ιέε νιῆ Παdισσάχ, dαίμ (άρβ) κιόφσς μὲ σαλτανὲτ
Γιίθη θηρράσιμ «χασbὶν Αλλὰχ» σσάνι (τρκ) ιῦτ bῆν μερχαμὲτ
Νη Σκόdρη τσόδε 'Βαλῖ (πρσ) χαφους-Πάσσην νιῆ ναdᾶν
Κίσς κιῆνη ζαλὴμ (άρβ) dελιῖ μὲ μεσσρέπτ' Αbου-Σοφιάνιτ
Πλίεκίησίαε Σκόdρης χάκ (άρβ), μὲ ούλ' ι ιάπιν dσουδάπ
Χαφους-Πάσσα φόρτ αλτσάκ πάκ μεσσρέπ, έ πάα κιιτάπ
Μὲ δογιηλιῖ χαμζ-Καζάζι, τυε λίηφτοῦ μὲ πούσσκ' (δλγ) νη dόρ'
Νdη Σταμόλ δάιτι αβάζι (λ), σ' μέτ νιζάμ, άς μὲτ ταbῶρ.
Σῖ 'Βελιῖ χαdσι-Ιdρίζι γαιφὲτ bάνι σῖ Εσχάbι (άρβ).
Χαφους-Πάσσην, σῖ ιbλίζζι (τρκ) ε δράου ζότι, εδὲ κιιτάbι.

Ποττη.ίπα (1) τρίμμα πᾶκι, bόσκ' μὲ μάλιε καχρεμάνα (τρκ)
Νιζάμιν ε bάκν χελιάκι (ἀρϐ) μουᾶρρην ρόπα, εδὲ νισσάνα
Χότ, ὲ Κράϊ', έ Σσάλι', ὲ Σσόσ; σσουρέτι (ἀρϐ) μ Σςκόlρην άσςτη
Σςοῦμη λϊηφτούαν ν' τορκbόσς, νιζάμιν ε κιίτην ιάσςτη.
Υσειν-bέγου σόϊ ϐεζίρι, γαιρέτ bάνι εδὲ ταϐάκου.
Χαφους-Πάσςην, σῖ χινdσίρι (ἀρϐ) ε ϐράου ζότι, εδὲ γάκου
Πάσςα ι Dίbρης ϐιέεν νdη Λιέσς, μὲ Σςκόlρην dέσς μὲ λϊηφτούα
Ασκιέριν ε λιᾶ πηρσςέσς, ίκου πούστι (τρκ) έ σουμαρρούα.
Ασλαν-Πάσςα, θᾶ: σςκόϊ ούνε· νdη Κιερὲτ ζοῦνι καρᾶρ
Κάμα σ' ι bάνι τατχούνε, ίκν' τῆ κάτηρ' σῖ γουμᾶρ'.
Ῥαχμαν-bέγου μὲ Κρουουτάνη σςκούλιην τςάdηρατ μὲ ίκη.
Σ' bάχετ λιούφτη μὲ Σςκοdράνη, κὶη πῶ λιηφτῶν νάτ' έ dίτη.

14

Τοῦ Σχαμπὰν Γέγα ἀρχιλῃστοῦ περὶ τὰ 1826.

Ούδα ε μbᾶρ', ῶ Σςαbανάγα, κοὺ πῶ ϐέες-Τοῦ Αϐζι-Πάσςα.
Τ' ουνγιάτ' ιέτα, Αϐζι-Πάσςα, μῶς μ' α bᾶν κονάκουν ιάσςτα;
Σέ ιάμ σμοῦρ' έ μη 'γκρῖν πλιάγα.
Κονάκουν (τρκ) τ' μῖρ' μ' α bῶρι, τσόι κουλούκουν έ μη μόρρι.
Κρίσι dέρα, λιέχου κιένι.-Σςαbανάγην κού ε κέενι; —
Μορὲ νὶπ, μορέ Αλιί, μέρ κοbούρρεν ϐρᾶ κήτ' θι.—
Ι ρᾶσς', ῶ dάϊ', έ σ' μη νdέζι, κοbούρρεν ε κὰμ πὰς bρέζι.—
Τη κὰμ ρίdςὰ (ἀρϐ), Αϐζι-Πάσςη, ουρdηνῶ τη dάλιημ ιάσςτη,
Τέκου λιδτ πούσςκα, έ σςπάτη, τη σςῶρσς τριμνία κιῦσς άσςτη.
Πάσςα φάλιι Σςκουμbιάνη πηρ με dσᾶνη Σςαbανάνη.

15

Ουζdόρκι (λ) Σάλια ρᾶ νη Σςκόlρη, dῶ με μῦτ νιῆ bέγ τη ϐόγηλιη.
Σάλια λιίδι bέσην ῶ, νdη σαράι (ἀρϐ) dὸ ϐλέσημ ῶ.
Νdη σαράι νdη dιbανχάνη (ἀρϐ) Σάλεια πῶ bᾶν κασαπχάνη
Σάλια νούκ' πῶ λιίδετ ῶ, γιίθ' σαράι πῶ dρίδετ ῶ.
Ν' σαράι κρίσιηι dῦ τσελιίνα (λ) dούαλι ζόνια πᾶ τη λιίνα (λ).

16

Ὦ Ρετςὲπ, ῶ ι bιέρρουνη! σε νήνα σ' κᾶ τιέτουρη.
Ὦ Ρεdςὲπ, ῶ φὶς ι Γάτσιτ, νάμνη ι α λιέε bυλιυbάσςιτ.
Χαλὰλ, bῖρ, τη κιόφσςιν γιίιτη, κὶη ϐαρρόϐε τεϐαϐῖιτη.

---

(1) Ἐπαρχία.

17

Οἱ Τοῦρκοι Σκοδράνοι δὲν ἀφίνουν τοὺς χριστιανοὺς νὰ κτίσουν ἐκκλησίαν τῷ, 1848, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐπεμβῆκεν ὁ Γάλλος πρόξενος.

Μολ-Αdέμι νdη dʒαμῖ, πά νdηγιόνι, Τούρκι, έ βλάζην,
Να τραθτόι (ἰτλ) κῦ Λιετῖ (λ) τε dοβλιέτι, έ πῶ να θράσην
Χυσὲν-bέγου, φικε πίσσην (λ) πηρ νιῆ φάἱ κἰη κέενα bᾶμη,
Να βράου ζότι κἰη τσάρτημ κίσσην, έ πῶ να λιύπ μbρέτι νιζάμη,
Παdισςὰχ, πὰτς dἰττ' ε γιάτα! ά κὰμ ίζη πηρ με φόλι;
Σᾶ τη ιέενη πούσςκα, έ σςπάτα, Σςκόdρα κίσςην ε ρενῶν.
Παdισςχάι πυβέτ σςουρᾶν: dαβὰν χύκἰημ κοῦτς ε bάνι;—
Νἰ' άυ, κἰη κᾶ κιύρκουν μὲ ᾶρ, χαμζα-Αγὰι Σςκοdρὰνι.
Νη Σταμὸλ γηρσέτ (λ) dελιάλιι dέελι έ σςίφνι βουdʒουφλάρη
Κούσς ὰσςτη κητού μᾶ ι πάρ';-Νἰ' άυ, κἰη κᾶ κιύρκουν μὲ ᾶρη
Σὲ να βιέεν χαμζ-'Αγα πρὰπ' τςκά θότ κοσςούλ' ι Φραντσέζιτ;
Πὰ μ' α ούλἰ νἰ ατὴ bαιρὰκ (τρκ) dῦ ιὰβ' πηρπὰρα σςην Γιέργιιτ.

18

Πεσσηκἰίνd δὲν μὲ πέσση κημbόνη
Δὰλιε κα dὰλιε πῶ μbριζόϊνη (λ).
Αβdι-χύσα μὲ νιῆ dόρη,
Αβdι-χύσα ι bἰρ' ι πλιάκης.
Πηρνἰηχέριε ι α δᾶ φλιάκης.

19

Πόλεμος μεταξὺ Ἑνετῶν καὶ Ὀθωμανῶν ὅπου συνεπολέμησαν καὶ οἱ ναυσίβιοι τουρκαλβανοὶ τοῦ Δουλχινίου.

Jοῦ τη μιέερη Υλἰκιυνάκη, χαdςι Αλιῖνη τς' ε bᾶτη; (α)
Χαdς'-Αλιία ουνὶς με σςκοὺξ ν' κηνὰλ dέετιτ με λἰηφτούχ,
Βἰρ' άς bἰἰ' με μῶς μενdούα, ν' κράχ' ι dιὰθτ' ὰσςτη πλιαγούχ.
Ι ουκηνdόφτη τριμμηνία, νdηιέση πὰστη χαdς-Αλιία.
χαdςι-Αλιία μὲ τη Βἰριν πόςι μbρέτι μὲ βεζίριν.
χαdςι-Αλιία χυρῖ dέετιτ, σςπὰτα ιότε λιούλιε dςενέτιτ
χαdς'-Αλιία μὲ τη bἰρρη νήν' χαρὰτς βοῦ 'Βενετῖνη.
Πῶ dούκεν τσᾶ ρές τη ζέζα' ατῶ ιὰν' γιεμῖ Φραντσέζα.
Τς' ιᾶνη κητῶ ρέε τη κούκιε; Jᾶνη dῶ γιεμῖ χαιdούτε (τρκ).

(α) Λέγεται ὅτι, ὁ τάφος τοῦ χα. Ἀλῆ εἶναι εἰς τὴν Ῥόδον, ὅπου ὑπάρχει καὶ τεκές.

20

Νιῖ κοῦσς τρὶμ, κιη κιίτι Λιίνα (α)
Ἴκου Τόμα (6) ρᾶ νdηρ τρίμμα.
Ἀτῦ γιέετ dῦ προbοτίμα (6λγ).
Ιβάνι, Μεχμετ-Αλιία
Κὶη σ' μενdόινη πηρ σςτηπία
Ἁς σςτηπῖ, άς πηρ κονάκιε,
Κηςτοὺ bάινὴ bούρρατ πηρ ʼφάκιε

21

Πόλεμος Τουρκαλβανῶν Σκοδράνων κατὰ τοῦ Μαυροβουνίου, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καρὰ Μαχμοὺτ Πασσᾶ.

Οσμαν-Πάσςα Γαζαλιῖ σςτίε Σςκοdράνητ ν' Γιεμῖ
Νη 'Βρανίνη πῶ dῶ με χῦ με τςάρτ κίσςη με bᾶ dςαμῖ.
Ουτςάρτ κίσς' ουbᾶ dςαμία, νdηιέση πάστη Μουλα-'Βελιία.
Σελιιμ-'Ρέτςι dρέθ μουστάκουν, νdη 'Βρανίν' dότ' dέρθνιη γιάκουν;
Κούσς πῶ σςκῶν νdηπηρ λιιιιέε; Σελιιμ-'Άγα πόσι dρέε.
Πότι dρέε, έ πόσι dάτς, χὲθ φουστάνιν πᾶσς' μbὶ πᾶσς'.
Τε 'Βλαdίκα 6όιτι φιάλια, πῶ να διέεν λιούνdρα μὲ 'γιάλια.
Λιούμ έ λιούμ! μ' ι τςόι κουμbάρα, μ' ι κᾶ τςούα χάμζα-'Άγα.
Μ' ι κᾶ νάλιουρ' Σελιιμ-'Άγα.
Μόρ' 'Βλαdίκα, ι bὶρ' ι κούρ6ης, νούκ' ι νιόφτε ζόκιτ' ε bούλης
Κὶη μὲ σούλιμ τ' ι χῦνη κούλης;
Ὦ 'Βλαdίκα, ι bὶρι Σςκιίνης, μῶς ι α 6έεν' τόπατ' 'Βρανίνης.
Νούκ' ι νιόφτε φουστανλιίτ', σὲ μὲ dόρ' τ' μύλην φρανιῖτ;
Dάλιην Σςκιίνα, έ bηρτάσην: ὦ Σελὶμ, τς' φάι τ' κέεμι πάσουν; —
Μορὶ Σςκιίνα, 6έτ' ε dῖνι' Μαχμουτ-Πάσςην κοὺ να ε κῖνι;

22

Ἀγο-Τιβάρι κᾶ θᾶνη: τςόιμ' έ θηρράσιμ Γλικιυνλιῖιτη
Ατῶ περτςε-σηρμαλιῖιτη κιη bάινη γαζὰ (ἀρ6.) πηρ dίτη.
Ατῦνε σ' ουτρέμbεν σῦτη, άς dῖνη τςκὰ θότη, φρίκη.
Πο Ρεdςέπιν τςκὰ ε bᾶτη;—Λιουρτῶν νdη Ρουσῖ μὲ σςπάτη.

(α) Αἰκατερίνη.
(6) Θωμᾶς.

23

Τοῦ Μεχμὲτ Βέη δολοφονηθέντος ὑπὸ τοῦ θείου του Μουσταφὰ Πασσᾶ ἡγεμόνος τῆς Σκόδρας.

Dῦ καβάζ' πῶ βὶν' μbη dέρη: Μεχμετ-bέε, πα dέλι νιῆ χέρη.
Νέε βεζίρι να κᾶ τσούα, νιῆ σαχὰτ μῶς με ουβονούα.
Μεχμὲτ-bέου σσουκόι σαχάτιν: Τσῶ τί, Μέμη, σσαλιῶ μη άτιν.
Τσίλιη dῶ με μούα με άρδη; 'Βιέεν Σαλίιου πίκ' ι πᾶρη.—
Πο τί, Μέμ' (α), ά dῶ με άρδη;—Νούκ' ε λιᾶ bέγουν τη γιᾶλη.—
Χάidε, χάi! Σαλίι-Ρακία, τάσς να dούκετ τριμμηνία.
Μχμὲτ-bέγου ι χύπι άτιτ, ι ρᾶ ρρύγης πηρ τη γηιάτιτ.
Κοῦ; πῶ νίίτετ νη καλιᾶ;—Μεχμετ-bέγου εσσdηρχᾶ
Τσάλμα σῦβετ ι κᾶ ρᾶ· Τσῶ μὲ dόρη νη dῶ με πᾶ.
Κᾶ dάλι' πρίτα με τη βρᾶ.
Σί μη βρὲτ βεζίρι μούα; κοῦ μ' κᾶ τσοῦ, ε κὰμ dηγιούα.
Εδὲ νη Μόρε κὰμ λίηφτούα, νη Τιράνη σ' κὰμ κιιλούα.
Νιῆ σελιὰμ 'Σμαιλί—Καστράτιτ· Μίρ' σε βιέεν, bέγ', ι Βουσσάτιτ.—
Μ' έπ τεχὶρ τ' ι ούλιεμ άτιτ;—
Μεχμετ-bέγ, σ' κέε τσ'-κᾶ μη θούα σόd πηρ τῦ, νέσσηρ' πηρ μούα.
Dῦ πλιούμα ν' φούν τ' σιλιάχιτ νιῆ νη bάρκ, νι' άνης σαχάτιτ.
Μόρε Μέμη, κού τη κὰμ;—κιενdρῶ, bέγ, σὲ κητοὺ ιάμ.—
Πο Σαλίίχιν κοὺ ε κάμ;
Ὦ Σαλίῖ, Σαλίι-Ρακία, γιᾶ σ' να βηιέιτι τριμμηνία.
Τ' ι κίσσεσς dῦ dιέμ' σὶ μέμα, ι χῦσσεσς βεζίριτ μbρένdα.
Σ' ε λιέεσσεσς καλιᾶν' (β) πηρ φέμρα.
Ἀς πηρ φέμρα σ' ε κέεσσεσς λιᾶνη, Ταχιρ-Πάσσην πάτση μὲ bᾶνη.
Ταχιρ-Πάσσα κιᾶν μὲ λιότ': κὰμ νιῆ φιάλιη τη μάδε φόρτ.
Μεχμετ-bέγουτ κούσς ι α θῶτ; Πῶ ε μύτ βεζίρι σόd.
Μεχμὲτ-βέγ, τσ' τη κᾶ dολάμα; Μ' α κᾶν' γρίσσουν' dῶ κετσάνη (λ).
Μεχμετ-bέγ, ῶ bούρρ' ι θᾶτη, dρῶ βεζίρι, σὲ τί dῶ γρᾶτη.
Μῶς κουΐτῶ, ῶ βεζίρ-ζέζα, σ' κὰμ νεβόι πηρ ουρουμέσσα,
Σὲ κὰμ ζόννιατ Σσκονdρανέσσα.

(α) Ὁ Μέμας ἦτο χριστιανὸς, γενναῖος, καὶ τόσον πιστὸς, ὥστε συνεπολέμησε καὶ συνεφονεύθη μετὰ τοῦ Μεχμὲτ Βέη. Ὁ δὲ Σαλῆς ἐφάνη ἄπιστος. Μπουσιάτι δὲ, εἶναι τὸ χωρίον, πλησίον τῆς Σκόδρας, ἐξ οὗ κατήγετο ἡ οἰκογένεια τῶν ἡγεμόνων.

(β) Τὸν θρόνον, τὸν διάδοχον τοῦ θρόνου.

Βοῦρρ' ι θᾶτ', έ bοῦρρ ι φρῦτη, ι ρᾶ σςάλι ι ζοῦ σῦτη.
Κᾶ ουνίίτ βόρριν ε πούθι, κᾶ ουσύλι μὲ γιὰκ ε μούτςι.
Τη λιούτεμ τῦ, μόρι νάνη, τη μ' α bᾶςς νιῆ βόρρ τη γιάνη.
Βάςκη μὲ Μέμην τη να dσᾶνη.
Μορὶ Μήμη, μορὶ γρούα, τ' α κιᾶςς Μέμην πόσι μούα.

24

Μήτηρ συμπολεμοῦσα καὶ πεσοῦσα ἐν πολέμῳ μετὰ τοῦ υἱοῦ της.

Μορὶ μήμη, κοὺ τη κάμ;— Κιενdρῶ, bέγ, σὲ κητοὺ ιάμ.—
Πορσσῖ τη λιᾶ, μορὶ γρούε, κιάιι μη μήμην μᾶ σςοῦμ' σὲ μούε.
Σςτάτ' ῶρ' ν' καλιᾶ κᾶ λιηφτούε, dυκιίνd βέτη μ' ι κᾶ σςούε,
Νιηζετεπέσσ' μ' ι κᾶ πλιαγούε.

25

Πόλεμος μεταξὺ Δίβρας καὶ Γκιακόβου.

Λιοῦμ έ λιούμ! ῶ σερασκιέριτ, φιάλια σςκόι του γόι ε μbρέτιτ.
Dάλιμ ρῖμ' νη bρέκ τη dέετιτ, βάαι bάιμη νᾶ τη μιέεριτ.
Κρίτι τόπι, γιημόι dέετι, Ταχίρ-Πάσςα να πυθέτι.
Να πυθέτι άυ υν-ζότ, σὲ Γιακόβ' ουμούτς μέ ρόπ.
Σᾶ μόρρα bρέγουν ε λιοῦμιτ, ρᾶσςη νη βᾶ τη Ῥογόβης.
Πρίτ, ῶ dιάλιη, κόκηρην ε πλιούμιτ, κητῶ ιᾶν dιέλιτ' ε Γιακόβης.
Jοῦ τη ζέστ' μορὲ Dιbράνη, κούσς ιου κᾶ κιίτ νη βέν τάντ;
Κάμ λιετίνεν (λ) νάν' πηλάμη, ια ου κιές πλιούμιν άν' πηρ άνη.
Μορὶ Φάνε (1), έ Μιρηdίτη (2), ά τ' έρθ κέκι σὲ τ' κάνη σςίτ;
Σ' μη έρθ κέκι σὲ μ' κάνη σςίτ, πο μη έρθ κέκι σὲ μ' κάν' γραbίτ.
Μορὶ Ῥέκη (3), μορὶ μιdσῶρε (λ) κιη κιίτ πούσςκη γατσατῶρε,
Γίθη γιάκετ να ι νdσόρρε, Σςεκιερόλιν ε τεκηρόβε.

---

(1) Ἐπαρχία πλησίον Μιριδίτας καὶ Γκιακόβου.
(2) Ἐπίσης Ἐπαρχία, καὶ ἡμιανεξάρτητος μέχρι τοῦδε.
(3) Ἐπαρχία.

Ἀνὴρ θρηνεῖ τὴν ἀποβιώσασαν σύζυγόν του.

(Βοῦρρη κλιᾶν γρούαν ε τιῖ κί' ι 6dίκι)

Μόϊ Ndίνω! μόϊ μᾶλ' ι ζιάρτη,
Σςπῦρτ, έ ίέτ', έ dιέλ', έ χήννη,
Κουμόρα ίμεζ' ε ᾶρτη,
Dῦ τρούπε νίη-σςπῦρτι δήνη.
Μόϊ dασςουρία ε ρήνdα.
Ε σςτῖρα κίὴ 6ογηλίίετ
Ndη γιάκτ έ νdη έσςτρατ bρήνdα
Έ συρρίτ, έ ουπόκι σῖ νύετ.
Ὦ μᾶλι, μᾶλ Σςκίυπηρίε,
Κοῦ ίάνη μάλί' εδὲ γοῦρη,
Κί' ε πηρ6αλιῶν κοῦϊτ ι bίε,
Ε dιὲκ σῖ ζιάρρι νdη φούρρη.
Τςὴ κηιὸ γίήμ' ε dίτ' ε ζέζη
Πηρ μούα; ἀ μῶς ίάμ νdη ήνdηρ;
Τςὴ κητᾶ ζιάρρε κίη μ' ουνdέζη;
Jυῦ, ῶ σςόκη! τί, ῶ δήνdηρ!
Κιύσς τη λίᾶσςη κραχηθάτι,
Έ τη μόρρι μόρτ' ι σςκρέτη;
Ἆχ! ουγηνίύεσς ι νγράτι.
Κῖσςε τριμμηρῖ με φλίέτη.
Ούν' τη πυέσνια; τς' μη τη δέμb;
Τί μη θέσςε: μῶς ουτρέμb.
Ούν' τη πυέσνια: Ndίνω, τς' κέε;
Τί μη θέσςε, μῖρη ίέε.
Σςπῦρτι ίῦτ, έ ουρτησία,
Νίῆ ήνγίηλ' ρᾶρη πρέϊ κίέλι,
Ζρύπε νdη σςτηπίατ ε μῖα
Έ μη νdριτςόбε σῖ dιέλι.

Σῦρι ίῦτ, bobό! νίῆ σςπάτη,
Σ' dότ' χαρρῶνι άς dίτ' άς νάτη,
Μηλίτσςία μ' ουνdᾶ μbη σςτάτη
Jέτα ίμε μbέτ ε πάκη.
Έ κούίτ πρᾶ dότ' ι ρηνκόνεμ,
Τη μη dόίη σῖ εδὲ τίνη,
'Γκα πικλίμετ τη λίετσόνεμ
Σῖ μη λίετσόνίε τί, Ndίνη;
Μη θόσςε: «Φόλίη, Θιμὶ,
Τς' ιδηρίμ κέε; Κίη τη τη dῖ
Τη κίᾶνι εδ' ούνη σῖ τί.
Σ' τη νdᾶχεμ, dότη τη νdίχ».
Μόϊ 6ιττόρε! 6άιτ ε σςκό6ε,
Πόσι νίῆ ῦλ φλιουτουρό6ε.
Μούα έτςτηρατ μη dηρρημό6ε·
Φάρεσει μη 6αρφηρό6η.
Κητᾶ ζιάρρ' έ μαληνῖμε
Πρεϊ θέλίbιτ ζέμρησ'η τςιέρρη
Με λίότε με πσςερητίμε
Dότη ρῖ τ' ι κίᾶνι πηρχέρη.
Dότη τ' ι dηργῶνι τη φάλίη
Τῦ με έερην μὲ χα6άνη.
Σὲ λίότετ μη μbέννη πάίη
Γίερσᾶ τη τη κίάσεμ πράνη.
Dότη 6αϊτῶνι, dότη κίᾶνι
Εδ' με κήγκ' έδ' με 6ιολῖ,
Πίάγηνη με λίόττ' τ' ε λίᾶνι
Ενd' ήνdηρ τη ίέεμ με τῦ.

Ε. Μ.

ΑΛΒΑΝΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

(Πηρράλα Σςκιύπε).

1

Κιήνηκε τη μῶς να ιέετη — Κιέε νιῆ πλιάκη, κιη κίςτε νιῆ τςούπηζη. Νιῆ dίτη, τεκ' κιηνdίστε τςούπα τε dέρα, σςκούαν τσᾶ τσάπε ατιὲ, εδ' αιό ι θότη σήμμης: μήμμο, bλιῖ μη νιῆ τσάπε' εδὲ ε ήμμη ι ϐλιέου νιῆ. Κητὴ τσάπε τςούπα μέρρ' έ ε dηργῶν νdη ϐηρέςτη κιη τη κουλόση, έ αιὸ ϐηρέςτη κιήνηκε ε μbηρέτιτ. Μbηρέτι τουκε πᾶρη ῥούςτη κιη πῶ ι πακόχεςιν, θηρρίτι πηνdᾶριν, κιη ῥούαντε ϐρέςτην, εδ' ε πυέτι: κοὺτς μη ῖχᾶ ῥούςτη; νdηρ κητῶ φιάλιη ουζημηρούα, εδὲ ε dηbόι ατὴ, έ παστάι ῥούαντε ϐέτη. Έ τςούπηζα ε dηργόι παμέτα τσάπεν νdη ϐηρέςτη, πο μbηρέτι κιη ῥούαντε ατιὲ φςέχουραζι μbη τη νκηθύερητ ι ϐάτε πάς τσάπες, γιερησᾶ αιὸ χῦρι νdη σςτηπῖ τη σᾶιη, έ ουμbὺλ dέρα. Παστάινα τροκίτι μbη dέρητ αὺ γιέερ' ι dόλι πλιάκα εδ' ι θᾶ ατᾶιη: Πηρ σὲ, μόί πλιάκη, dηργῶν ατὴ τσάπε νη ϐρέςτη, κιη μη χᾶ ῥούςτςη μούας; νdῆ τη dῶ ζέμηρα, νέμ μη τςούπην πηρ γρούα, τη τ' α μάρρ μὲ γίίθη τσάπεν.—Μῖρ, ῶ bῖρ, ι θᾶ πλιάκα, ούνη τ' α ιάπ μὲ γιίθη ζέμηρη. Κηςτοὺ ουμαρτούαν, έ τςούπα μόρρι εδὲ τσάπεν μὲ ϐέτεχε. Νιῆ dίτι ι θότη κοπίλιεια ε μbηρέτιτ κησᾶιη: Χάιdε ϐέεμι νdη πούστ, τη σςόχιμ τσίλια πρει νέεσς ήςστη μῆ ε bούκουρα, εδὲ dόλι ε σςόκιε μbηρέτιτ μῆ ε bούκουρη' ατηχέρε κοπίλιεια ι λιίπι φουστάν' ε σᾶιη μbηρετηρέσςης, σικούσυρ μὲ ατὴ dότη ζbουκουρόνεσςε' εδὲ κηιὸ ι α δᾶ. Έ αιὸ πόσα 'μϐέσςι φουστάνη, ῥημbέου μbηρετηρέσςην εδὲ ε χόδι bρένdα νdη πούστ, τεκου πάκ ρῆνη μῖρ ατὴ ε πηρπίού τη τῆρη νιῆ πέσςκ ι μάθ. Έ ε γιῶρα τσάπε, κιη πᾶ τη ζόννιην σὲ ε ῥηζούαν νη πούστ, τουκε κηρκούαρη ατὴ, πῶ ϐῖντε ῥέθ πούστιτ, έ πῶ bλιεγηρῖντε, έ μῆ σ' ίκηντε 'γκαχά πούστ. Παστάι νίσι τ' ι θηῤῥέση κιὴ νdη πούστ μbηρετηρέσςα: «Τσάπεζη, μόί τσάπεζη! ιάμ νdη bάρκ τη πέσςκουτη, μὲ φούρκηνη μοὺν νdη bρέστ, μὲ dιάλιην μὲ ῦλ νdη bάλη». Ασςτοὺ ι πηργιίγιεσςε εδὲ τσάπεια: «Τςούπηζη, μόί

τςούπηζη! καζάνι πῶ vdσέχετη, θίκατη πῶ 'μπρίχενη, μούα τη μη θέρνίηνη». É κησστοὺ πῶ μέρρεσςιν τουκε ουκίᾶρη νίηρηιάτηρης, έ σ' πουτςόνιν μῆ. Κοῦρ μbηρέτι πᾶ κητὴ τσάπε, κίη πηρπίκιει ασςτοὺ, θᾶ: τςὴ bῆν ατςτοὺ αιό; πασταὶ ουρδηρόι, έ vdσούαρρην γίιθ' οὐιίητ ε πούσιτ, vdσούαρρην εδὲ πέτςκουν, τη τσίλιιν ε τςᾶνη εδὲ κίίτην μbηρετηρέσςην τη γίᾶλη bάτςκη μὲ dιάλιην μὲ ῦλ vdη bάλη. Ατηχέρε μούαρρην κοπίλιεν, κίη ρηζόι μbηρετηρέτςην εδὲ ε θέρρη (θέρτιν). Άς παρράλη σ' ουρηφέεβα, ποdέσςα έ ιαυ γηνίέεβα.

2

Κιήνηκε τη μῶς να ιέετη. — Κιέε νιῆ bούρρη μέ τη σςόκιεν· ε σςόκιεια νούκη dούαντε τη σςόκιιν, πῶ κουμbάρεν, έ πηρανdάι τη σςόκιιτ ι bήχεει γιιθη—νιῆ ε σημοῦρη, έ κουμbάρες, κοῦρ ι βῖν-τε, ι bῆντε βέε τη τιγανίσουρα, εδὲ κουλιάτςε. Νιῆ dίτη bούρρι ι θᾶ ασᾶι: ούνη dότη βέτε vdη δέε τη χούαιη. É αὺ σ' βάιτι vdη δέε τη χούαιη, πο ασςτοὺ ε γηνίέου τη σςόκιεν. Γιέτι ιάτςτη νιῆ πλιάκ, μὲ νιῆ γομᾶρ, κίη κῖσς νιῆ θὲς μbὶ τὴ, 'εδ' ι θᾶ ατῖ: ῶ πλιάκ, φούτ μη vd' ατὴ θὲς, εδὲ χύπη μη μbη γομᾶρτ, πο μῶς ρηφέεσς σὲ ιάμ ούνη, πο τη θούασς σὲ κέε παμbούκ· εδὲ πλιάκου ε μόρρι, έ ε χύπι μbη γομᾶρτ. (Βούρρι χάπι νιῆ βηρίμη vdη θέστ, κίη τη σςόχη.) Πασταὶ ε σςπούρι τεκ' ε σςόκιεια (ασςτοὺ σῖτσς' ε μησόντε αὺ βέτ' ι τςόκιι κίὴ βρένdα vdη θέςτ) εδέ ι θᾶ ατᾶιη: Νούκη μη νκιάς τη φλιέε κητού σόνητε, μόι ζόννιη, σὲ μη ζούρι νάτα, πα κάμ εδὲ κητὰ παμbούκ μὲ βέτεχε; — Μιρ, ι θᾶ αιὸ, ρῖ ατῦ. É ι σςόκιι, κίὴ bρένdα θέσιτ πῶ σςουκόντε. Νάμητα έρδι κουμbάρεια πάς ζακόνιτ τίιη, τη τσίλιιτ γρούαια ι bῆρι πούλιη τη πιέκουρη, βέε τη τιγανίσουρα, εδὲ κουλιάτςε· έ bῆρι νιῆ bάρρη γάς. άκιη σᾶ ι δᾶ εδὲ πλιάκουτ 'γκᾶ ατῶ γιέληρα. Ε ι γιῶρι πλιάκ ουκηνάκι, έ ου θᾶ; σᾶ τη μῖρα κιήνηκαν κητῶ γιέληρα! Αιό ι θότη πλιάκουτ τη κηνdόνιη νιῆ κήνηκη. εδὲ τλιάκου ζούρι νιῆ κήνη-κη: «Ὦ ι σςτῖρι vdη χαρᾶρ (λ), ῶ ι σιέλι μbη γομᾶρ, ας dηγιῶ, ῶ σςουρδαμάν, ας σςηκῶ, μορὲ ι βέρbηρη: μὲ πούλιη τη πιέκουρη, βέε τη τιγανίσουρα, με κουλιάτςε τη 'γκρόχητη». Ανὶ γρούαια εδὲ κουμbάρεια ρᾶνη τη φλιέενη, έ πλιάκου σςηλιίδι γρύκην έ θέσιτ, εδὲ dόλι bούρρι πρει ατῖ. 'Βάιτι καdάλιεζη έ μόρρι γιάλιπη, έ ε

BKSH

ζιέου ατὴ, εδὲ ουνγιίτ έ ι α σετίου κουμbάρες vdη bέσετ, ι τσίλιι bdίκι vdη τσάστ. Παστάι έρδι πράπη vdε πλιάκου, ε πόσα ουκδῖ, μούαρρην θέσιν τη dῦ, εδὲ ίκην. Έ κοῦρ ουξγιούα γρούαια: νγρέου, ι θότη κουμbάρε;· έ αὺ σ' λιηδίς· πα κοῦρ ε πᾶ τη bdέκουρη, ε χόκιι dσδᾶρη, έ bάιτι ε μbουλιόι νη κιιλιᾶρτ. Κοῦρ ι έρθ ι σεόκιι 'γκα κουρbέτι, αιὸ ουbῆ παπά ε σημοῦρη. Έδε σ' κιήνηκε σεηρού-αρη (σεηνdόσεουρη), ι θᾶ, μούι γρούα;—έδε σημοῦρη πῶ ιάμ, ι θᾶ, σὲ σ' κάμ μιέεκ.—Πὰ χάιle, ι θᾶ, τη bέεμ', έ τη φτεῖμη πάκηζη σετηπὶνη. 'Βάιτιν τη φτεῖν' εδὲ vdη κιιλιᾶρτ, τέκου γιέτιν τη bdέμ κουρίν. Μετηπᾶρητ ι θᾶ ε σεόκιεια: οὖ! πηρανdάι ούνη γιένdεμ Γιιθημῶννη ε σημοῦρη. Πασανdάι ε μούχρρην τη βlέκουσιν έ ε χόδην ιάσετη. 'Ας πηρράλη σ' ιου ρηφέεbα, πο dέσεα έ ιου γη-νιέεbα

3

Ἡ γέφυρα τῆς ἀλώπεκος ἐν Δίβρα.

Κηιέενη τρῖ bηλέζηρ τη μαρτούαρη, κιή τη τρὲ μουρετᾶρη· κίσεμιν τρὲ bιέτ' κιη πῶ πουνόνιν vdη νιῆ οῦρη, έ μῆ σ' ε 'νγρένιη νιν dῶτ μbη κήμbη, σὲ πόσα ε 'νγρέιινιν, ουρραζόχεει πράπη. Νιῆ dίνη σεκῶν νιῆ πλιάκ ατιὲ, έ ου θότη: Πούνα μbᾶρ ῶ μουρετᾶρη.'— Μbᾶρη πᾶσ, εδὲ μῖρ' σ' έρδε. Κέεμι τρὲ bιέτ' κιη πουνόιημη—Ἐ σ' ε νγρεὶημη dῶτ μbη κήμbη.— Τ' ιου πτῶνι ούν', ῶ dιέατ εμῖιν: «Τ' α bῆνι μέ bετα-bέσην, Γράbετ τη μῶς ου ρηφέενι, Νιη θεμέλι κουρbὰν (λ) τη bῆνι, Νιῆ γρούα τη γιᾶλητ' α σεῖνι, 'Γκαχα γρᾶτη τούαια, Πρᾶ ασετοὺ ιου κιενdρῶν οῦρα· Νdρύσεε άς τη μῶς μουνdόχιι, σὲ μbη κότ dότη πουνόνι, οῦρη κοῦρρη σ' dότ' μbαρόνι». Έ μηνdηφοῦνd, ατᾶ τη dῦ τη μηδένιτη ου ρηρύεν φτσέχουραζι γιιθηκοῦσ γρούαση τῖιη, κιη τη ρόύχεν ατῶ, έ ι bόγηλιι νούκ' ι καληζόι γρούατη bέτ. Κοῦρ ουbῆ πρᾶ κόχ' ε dρέκης, θότη κουνάα-ε μάδε ση μέσημε;ι τ' ου σεπιέρη bούκη bούρραbετ· έ αιὸ ι πηργιί-γιετ σὲ κῖσ κημίτσηt πηρ τη λιᾶρη. Παστάι ι θᾶνη ση bόγηλιη; εδ' αιὸ ουπηργιέκι σέ ι κηιάντε dιάλιι· πο ι θᾶ ασᾶιη ε μάδεια; έτση τί, πα τ' α μbᾶνι dιάλιην ούνη· εδ' αιὸ, τουκε μῶς dίτουρη σετς' ι τίρεει, ουνὶς έ. bάτε. Ε τη σεόκιιν, πόσα ε πᾶ ατὴ κιη σηλιάργου, ε μόρρι τη κλιᾶρητ, εδὲ πόσα ουφηρούα αιὸ, αὺ ουλιαρ-

γούα. Μέ τη άρδουριτ αιὸ πηρσηνdόσει τη κουνέτηριτ, έ ατᾶ ι θᾶν' ασᾶιη; χῦρη κητοὺ vdη θεμέλι, σέ κητοὺ ε πάσηκε θῆνη. Ε ε μιέρα γρούαζη ου λιούτ ατύρεβε κιη τ' ι λιῆνη vdηπηρ μούρ vdωνιῆ βήρη σᾶ πηρ τη δῆνη κιούμηστσ dιάλιιτ σᾶιη· εδ' ατᾶ ι λιᾶνη νιῆ βηρίμη, τεκ' ι κουλόντε dιάλιιτ κηιούμηστστη, εδὲ πάς βdέκηιης βάσσης γιιθηνιῆ γιερησᾶ ουρρίτ αὺ· έ πασανdάι, vdη βένd τη κιούμησστιτ ζοῦ, έ dέλιτε ούιιη, εδὲ μβέτι κρούα πηρ γιίθη μῶνη. Ες κησστοὺ κιενdρόιτι οῦρα.

4

Νιῆ bούρρη πάς βdέκηιης τῖιη λιᾶ τη σσόκιεν μbᾶρση, ε τσίλια πάς γιάσστη μούκιεσι λιίνdι νιῆ dιάλιη, εδὲ μὲ γιίθη βαρρηρῖ τη σᾶιη ε ρίτι dιάλιιν γιερσᾶ ουbῆ πεσσημbηδιέτη βιέτς. Πάσσι ερδι μbη μῆντ dιάλιι πυέτι τήμην σεμῶς κῖσς vdoονιῆ σένdη πε τη τέτ, μεκιήνη ι κῖτς θῆν' αιὸ, σέ αύ κῖσς bαbά. Ε ήμμα ι ουπηργιέκι, σέιιάτι κῖσς λιῆνη σσοῦμη πλιάτσηκα, πὸ αιὸ ι σσίτι, κιη ρίτε ατὴ γιῖερη μb' ατὴ μότση. Πο αὺ γιιθηνιῆ πῶ ε γρίνdηντε τήμμην τουκε λιύπουρη vdoονιῆ σένdη, τση-φαρη·dὸ, 'γκα τη τέτ. Εδ' αιὸ ι θᾶ μbηστηφούνdι: μη bήχετ σικοῦρ ήσστη νιῆ κόρδη vdη χάτουλη τη σστηπῖση άκ-σε-κου· ὲ dιάλιι ι θᾶ: νγρέε μη μbη κράχη κιη τη αρρῖνι, ὲ τ' α μάρρ. Πάσσι μόρρι κητὴ κόρδη dιάλιι, τη παλιᾶρη κιὴ μότιτ, έ τη vdoύσσκουρη, ε λιάου έ ε σσκηλικιέου, εδὲ ε 'μβάρι μbη κιάφητ πα ι θα σήμμης: ούν', ῶ νήνε, dότη βέτε vdη δέε τη χούκιη. Ε ε ήμμα ζοῦ τη κιάνι' ε τη bουbουτίσνιη, έ τ' ι λιούτετ ατῖιη πηρ τη μῶς ίκουρη, άκιη σὰ, τηπαστάιμεν ι θᾶ: πρέε μη κρύετ μούα μὲ πάλλην ε τ'-υτ-έτ, παστάι ίκη, ῶ bῖρ. Πο dιάλιι ι θὰ: τσίλιε bῖρ κᾶ πρέερη κρύετ ε σήμης vdoνιηχέρη; ούνη τη λιούτεμ, ι θᾶ, τη μῶς μσσῶσς μbη μούα, ὰς τη θύεσς ζέμηρην' πο τη μη ουρρῶσς, έ τη μη dούασς, σέ ούνη περηνdία πηρπάρα, dότη νκηθέχεμ πηρστητσπέιτι. Πάς κησῦρε φιάλιηστς vdηρρόι εδ' έμηριν ε τῖιη, αὺ έ ε βοῦρρι «κόρδη», εδὲ μόρρι πάλην έ ε σκρούαιτι έμηριν ε τῖιη πηρσίπηρη. Τη φούνdμεν ι χόδι dούαρτ ε τῖια μbη κιάφη σήμμησύπηρ τη πούθουρη νιηριάτηριν πηρσὲ dότη vdάχεσσιν, έ νούκη vdάχεσσιν dῶτ νιῆ τσόπη χέρε τη μάδε 'γκα τη κιάρητη. Ε πάσσι ουνdᾶνη, πούθι κόρδην dιάλιι, κιη τ' ι βέειη μbᾶρη, εδὲ τουκε dάλιη ιάσστη σστηπῖση, ι θᾶ σήμμης: «ρῖ με

BKSh

σςηνdέτ έ τη λιούτεμ, τη μῶς βέεσς σῦ τη κέκι μbη μούα, πηρσὲ πηρμbί γιάσςτη μούκι νούκη dότη μηνῶνι».

Έ πάσσι ι ουλιαργούα φσάτιτ πέσσ', ά γιάσςτη ῶρη dιάλι, αρρίου vdη νιῆ μάλι, ι βέτημι φῖλι, εδὲ vdέενι μbη νιῆ σςέσς, έ vdσόρρί κόρδην έ ε πούθι, εδὲ ε λίητςόι vdη πρήχερτ. Νούκη σςκόι γιύμης' ῶρε, εδ' ι έρθ νιῆ dιάλιη μbη μότςη τη τῖιη, έ ι θᾶ: μῖρη dίτα, ῶ μίκ, —εδὲ κῦ ι ουπηργιέκι: μῖρη σ' έρδε, ῶ βηλά. — Ε πυὲτ αὺ κητή: 'γκαχὰ βιέεν, έ κού βέτες—κῦ ι θὰ: κὰμ dάλιη πηρ κησημὲτ (άρδ.) —εδ' ούνη κησςτού, ι θότ' αὺ, εδὲ vdῆ dῶ, χάι τη bήχεμι βηλέζηρη, έ τη βέεμι πηρ κησημὲτ μbη-νιῆ· Κῦ ι σςτίου dούκρτ μbη κιάρη, έ ε πούθι, ε πυέτι εδὲ πηρ έμηριν, τ' ε κιούανιην' αὺ ι θᾶ, σὲ, κιούχαετ, «ῦλ». ι ρηφέου εδὲ κῦ τη τῖινη «κόρδη».

Ουνίσηη αδά κητᾶ τη dῦ, έ μούαρρην ούδην dηρέίτη γίερησᾶ ι ζούρι νάτα' vdέιητιν ατιέ μbη νιῆ βένδ, έ πάσσι φόλιην πάκ, ρᾶνη τη φλίεενη πάα νγρῆν' έ πάκ πῖρη. Τη νέσσηρμεν μούκρρην πηρσηρῖ ούδην dηρέίτη, έ πάς vdoo γιύμης' ῶρε ουπόκιην μbη νιῆ dιάλιη μbη μότςη τη τῦρε έ ι θῶν' ατῖ: ούδ' ε μbᾶρ', ῶ φσςατᾶρ: εδ' αὺ ουπηργιέκι: μbᾶρη πάτςι, ῶ βηλέζηρετ εμῖ. —Ὲ κητᾶ ι θόνη' Έ 'γκαχὰ να κέε τί βηλέζηρη νέδε; — Ὲ αὺ ουπηργιέκι: νούκη ιου κῖσςνια βηλέζηρη πο τανῖ έ τούτιε dότ' ιοῦ κέεμ. —Πόκιη τί dῶ τη να κέεσς βηλέζηρη, ι θόνη κητᾶ, τη κέεμι εδὲ νέε τῦ πηρ βηλά. Ε πυέσην εδὲ πηρ έμηριν ε τῖιη, έ ου θᾶ, σέ ε κιούανιην «Dέετ». ι ρηφύεν εδὲ κητᾶ τη τῦρετ, έ ουπουσςτούαν τη τρὲ, έ ουπούθην σῖ τρὲ βηλέζηρη τη βηρτέτη' εδὲ λίδην bέσην κιη, σηdῶ τ' ου γιάνιη πούνα, τη βdέτιν bάσςκη.

Κησςτού πρᾶ μούαρρην ούδην τη τρὲ, έ τουκε έτσουρη βάτην πηράνη νιῆι κιυτέτι, τέκου κίσςτε εδὲ μbηρὲτ, ι τσίλι ατῶ dίτ' κίσςτε τςᾶρη νιῆ χενdέκ τη 'γίεερη, εδὲ κίσς λιετςίτουρη έ πηρχάπουρη φιάλιη κιη, αὺ κιη τη καπηρdσένιη κητὴ χενdέκ, dότη μάρρη τςούπην ε μbηρέετ πηρ γρούα' έ ατῖιη, κιη τη μῶς ε καπηρdσένιη dῶτ, dότ' ι πρίτετ κρύετ. Σςοῦμη βέτα κηρτσύεν ατιὲ μὲ σςπηρέση τη καπηρdσένιν, έ ρᾶνη bρένdα, εδὲ μετηπᾶρητ ουdηργούαν τε θέρησι, ι τσίλι ου πρέου κρέερητ τη γιίθηβετ. Nd' ατὴ τςὰς ουσόσην εδέ κητᾶ ατιὲ, έ κοῦρ πᾶνη τῆρ' ατὴ σςουμίτση έ ατὴ dσγὰν νιέρηζις, θᾶνη: χάι τη αφηρόχεμι, έ τη σςόχιμ σετςὴ bήχετ ατιέ.

Πάσσι ουαφηρούαν ατιὲ, εδὲ vdηργιούαν σὲ, ίσςτε πούν' ε χενdέκουτ πηρ τη καπηρτσύερη, φιμεντούαν κητᾶ τη τρὲ ση bάσςκου, έ θᾶνη ά bήιμη ζέμηρη τη χίδεμι κητῖ χενdέκου, έ μbάτε ε κα-

πηρdσέιμη; Ε νdῆ μῶς ε καπηρdσέρτσιμ, λιέ τη βdέσημ εδὲ νέε. Dέετι θᾶ σὲ, ήσςτη φόρτ ι γιέερη έ νούκ' dότ' ι κητσέιμη dῶτ πηρτέϊ. Ε Κόρδα μόρρι νιῆ γοῦρ πρεὶ δέουτ, έ ι α δὰ Dέετιτ, εδ' ι θᾶ τ' α χέδη πηρτέϊ' έ πάσσι ε χόδι, ε πυέτι ατή: α ίσ; σςοῦμ'-ρήνdη γοῦρι; Dέετι ι θᾶ σὲ, νούκ' ίς μὴ σςοῦμη σὲ πέσση dρηχέματς.—Κάκιη τη ρήνd' αδὰ ήσςτ' εδὲ τη κητσύερητ τήνη, θᾶ Κόρδα· έ πάκ πηρίτουρη μῆ, οσόςτῖ αὺ νdη μὲς τη τη dῦβετ - τη ˜Υλιτ εδέ τη Dέετιτ - έ ι πουστόι μῖρη τη dῦ, μὲ τη dῦ κράχητ, εδ' ουχόθ μὲ γιίθ' ατᾶ μb' ατάνη πάκ νdοονιῆ ρηνdησίρη' άκιη σᾶ, κοῦρ ι πᾶνη γιίθ' αύ αλαούζ, κιη ίς ατὶὲ, ουμχανίτην. Εδὲ μbηρέτι ουρδηρόι νdη τςάστ, έ ι μούαρρην μὲ καρρότσε ατᾶ ι σςτοῦνη νdη παλάς, έ ι κιίτην πηρπάρα σῖι, εδ' αὺ ι πυέτι: τσίλιι 'γκαχα ιοῦ dότη μάρρη τςόυπην τίμε πηρ γρούα;—ι θᾶ Κόρδα σὲ dότ' α μάρρη ˜Υλι. Εδὲ μbηρέτι δᾶποροσῖ τη bήχετ dάρτημα. Ανὶ πυέτι αὺ πηρ Κόρδην εδὲ πηρ Dέετιν τς'-φάρη bούιε (λ) dούαν. κιη τ' ι δέερη μbη πούνη; έ Κόρδα ι θᾶ: λιέε τ' ι άπη Dέετιτ, σὲ αὺ πηρ βέτεχεν ε τῖιη, σ' dῶ γιῆ. Ε τσᾶ dίτ' πάς dάρτημης Κόρδα λιύπι νdηιέτη πρέι ˜Υλιτ, έ πρέι Dέετιτ, κιη τη νίσετ πηρ τη σςκούαρη· πο ατᾶ μὲ πικλίμ τημάθ ι θᾶνη: Κάκιε ε πάκη κιήνηκα βηλαζηρία ιόνη, σᾶ τ' α ιέπ ζέυημα τη ίκησς, έ τη να λιέσς νέβε; Ε Κόρδα ου θᾶ σὲ: βηλαζηρία ιόν' ήσςτ' ε πακσόσουρη, εδ' ούνη, πάνdητςη dότη τςόχεμ, ιάσεκου ιου λιῆ κητὴ πένdη μbη dέρη τούαιη, κιη, πὸ τη σςηκόνι σὲ κηιὸ ζοῦ τη πικόνιη γιάκ, τη dέλλιι σακάκιε έ τη μη κηρκόνι, γ'ερησᾶ τη μη γιέενι, πηρσὲ dότη νdόδεμ μbη dίτη τη κέκιε. Ε ουπούθ πρᾶ μὲ ατᾶ, εδὲ ουνὶς έ σςκόι.

Τουκε έτσουρη κῦ τανῖ τρῖ, κάτηρη dῖτς ούδη ι βέτημι, αρρίου νdη νιῆ βένdl, κιη νdάχεσςιν σςτάτη ούδη. Ατὶὲ ίσςτε νιῆ κούλη (τρκ) τέκ' ρῖντε νιῆ πλιάκη. Κησᾶιη πλιάκε ι ουλιούτ Κόρδα κιη τ' ι dηφτέενιη σεκοῦ βέεν' ατῶ ούδη, έ πάσσι μόρρι βέτς, ζοῦρι ούδην ε ση bούιουρης δέουτ. Ατηχέρε πλιάκα ι θᾶ κητῖι: μῶς, ῶ bῖρ, χούμπ κρίετ τάτ, έ dιαλιηρῖνη τήνdε μbη κότ, πηρ σὲ μb' ατὴ ούδη κάνη σςκούχρη μbηρέτηρα μὲ ουσςτηρῖ τη φόρτα, εδὲ σ' κάνη βάτουρη dῶτ ατὶὲ, τεκ' κηρκῶν τη βέτς τί, νιῆ φῖλ ι βέτημι. Εδ' αὺ μόρρι έ σςκρόι μbη μοὺρ τη κούλης, ποροσίτι εδὲ πλιάκην κιη: νdῆ άρτςιν dῦ τρίμμα τη τη πυέσιν πηρ μούα, τ' ου dηφτῶς κητῶ τη σςκρούαρα, εδέ ούδην κιη ούνη πῶ μάρρ' εδὲ μόρρι παμέτα ατὴ ούδη κιη κῖς ζήνη μῆ πάρα, έ σςκόι.

'Βάιτι πὰκ μῆ τέϊ, έ γιέετι κουτςέdρην μὲ γιάσςτη κηλιύσςηρα μb' ούδη, ε τσίλια ι ουdέρθ τ' α χᾶιη, πο αὺ dσβέσςι κόρδην εδὲ ε

BKSH

πρέου μὲ γίθη κηλιύσζηρατ. Τουκε πρίτουρη μῆ τέi, ι ουdοὺκ ατῖi παλάσι ι ση bούκουρης δέουτ' έ τεκ' έτσηντε ούδην πηρ dη παλὰς, γίέτι νιῆ κρούα μb' ούδη, εδὲ κiενdρόι πάκηζη τε κρόiι. Ε πᾶ ε bούκουρ' ε δέουτ ατὴ, εδ' ι θᾶ κουτζέdρης: πῶ διέεν νιῆ τρὶμ ι 'μβέσζουρη νιη ρόbα τη bάρδᾶ. Ε αἰὸ ι ουπηργiέκi; πά δηστρῶ ε κiὴ 'γκα dριτσόρετ, δάλη κiύσς dότη πiiη ούiiης μὲ dόρ' άπο μbηγιούνιαζι; Dιάλiι ρᾶ μbη-γιούνiη, κάλι κρύετ νdη λiούι τη κρόiιτ, εδὲ πίου ούiiη. Ατὴ φέρε ι θᾶ κουλiτζέdρα ασᾶiη: 'γκα κῦ νiεερῖ μούα μ' ουτρέμπ σῦρι. Ατiὲ iάσςτη παλάσιτ ίσςτε νιῆ dρoῦ μόλε, κiη κῖσς εδὲ πέμμr, έ κοῦρ dιάλiι ουαφηρούα πηράνη ατῖ, αἰὸ πο ε δησςτρῶντε, α dότη κηρτσέντε αὺ τὴ μίρτε ατὴ μόλην μῆ τη μάδε; Ε dιάλiι κηρτσέου εδὲ ε ζοῦρι μόλην μὲ δήμbη, iὸ με dόρη. Πόσα πᾶ κησςτοὺ κουλiτζέdρα, ποπό! θᾶ: 'γκα κῦ νiεερῖ σ' κὰμ σςπητίμ ούνη.

Αρρίου αὺ νdη dέρη τη παλάτιτ, εδὲ χῦρι dηρέiτ' έ bρένdα, έ ου θᾶ: μῖρη dίτα. Πο κουλiτζένdρα μὲ τη χακηρούχρη ι θᾶ ατῖi: έ κiύσς κουdσόδε τί τη δῖσς κητοὺ; έ αὺ ι ουπηργiέκi μὲ τηρσηλήμ, έ ι θᾶ ασᾶiη: ασςτοὺ σῖτς' κέε κουdσούαρη τί. Ε αἰὸ ουνdὲς 'γκα ζεμηρίμι εδὲ πῶ σζουκόντε τ' ι χίδεσςε Κόρδης· πο κῦ αρρῖου έ dσδέσςι κόρδην νdη τσάστ, εδὲ ι α χόκiι ασᾶiη, έ ε bῆρι dῦ γιύμησα· έ κησςτού ζαπητόι τη bούκουρην ε δέουτ. Πάστι σςκόι νdoνιῆ iάδη, έ ου δάτε νdη δέσςτ μbηρέτηρδετ σὲ, νιῆ τρίμ μδράου κουλiτζέdρην, εδὲ μόρρι τη bούκουρην ε δέουτ πηρ γρούα, ουνγρέiτιν ατᾶ μὲ τη τσπέiτη, έ με νιῆ τσουdῖ, έ δάiτιν νdη τη σςτάτη ούδητ, εδὲ πῶ πυέσνιν πλiάκην: τς' νiεερῖ σςκόι κητοὺ πηρ νdεκ' ε bούκουρ' ε δέουτ; εδ' αἰὸ ου θῶσς: νιῆ dιαλiόσς νι' ά γιασςτημbηδιέτη διέετς. Ατᾶ πρᾶ ε κουδηνdούαν τ' ι δέενη πηρσίπηρι ατῖi, εδέ ουνίσην, έ ι α μbάiτιν πέενη dηρέiτ' έ πηρbὶ ατὴ, έ ε λiηφτούαν νiηζὲτ έ κάτηρη dίτ', έ μὲ γίiθ' ατῶ σ' πάτην σετς' τ' ι bήiνη, πο ουνκηθύεν πράπη μbη κότ. Ατᾶ μbηρέτηρα αδὰ πάσσι νούκη μούνdην τ' α 'μπόσςτιν Κόρδην, τουκε ίκουρη πράπη, άρδην τε πλiάκα, έ ε ποροσίτην ατὴ τη δέεiη τεκ' ε bούκουρ' ε δέουτ, έ τ' ε πυέσ' ατὴ σὲ, μὲ τς'-φάρη τριμηρίε, ά φουκiίε ε ζαπητόι ατὴ αύ dιάλiη. Ε ε bούκουρ' ε δέουτ ι θᾶ πλiάκης σὲ: αὺ πόσα έρθ, μὲ νιὴ τηρσηλὴμ τη μάθ, 'πρέου κουτζέdρην φάρε κολάi, εδὲ μη ζαπητόι μούα. Πσστάi πλiάκα ι θᾶ ασᾶiη, κiη τ' α πυέση dιάλiην αἰὸ δέτη σὲ, κοῦ ε κᾶ αὺ γίiθη τριμμηρῖνη. Εδ' αἰὸ πάς τσᾶ dῖτς ε πυέτι Κόρδην: κού ε κέε τί τῆρη κητὴ τριμμηρῖ; Ε αὺ ι γιῶρι, 'γκα dασςουρία, κiη κῖσς μbη τὴ, ι ρηςέου τουκε θῆνη σὲ,

γίθη τριμμηρία ε τῖιη ίςτε κόρδα ε τῖιη, έ σὲ, πό τ' ι μίρτε κοῦσς κόρδην, ίσςτε φάρε ι bιέρρη, έ ι χούμbουρη. Ασςτοὺ πρᾶ πλιάκα vdη κρύε πάκ dῖτς ι α γίεετι 6ολιῖνη dιάλιιτ, ι α μ6όδι κόρδην, εδὲ ι α χόδι vdη dέετ.

Πόσα ι α χόδην κόρδην vdη dέετ Κόρδης, κιὴ μb' ατὴ τςὰς αὺ ρᾶ vdη λιηνγίμ, έ ουbῆ πηρ 6dέκnin. Πλιάκα ουνκηθύε vdη κούλη τη σᾶιη ε γηζούχρη, εδ' ου δᾶ ζῆ μbηρέτηρ6ετ σὲ,κοῦτς τη dóin τη μάρρη τη bούκουρην ε δέουτ πράπη πάκ ουσςτηρῖ, ε πάκ λιούφτη, λιέε τη 6έειη, σὲ ι άρθ dίτα. Εδὲ μbηρέτηρατ πόσα vdηγιόαν, ουνίσην τη 6έενη πηρ μbὶ Κόρδην. Πο, σαπᾶ 6άτουρη κητᾶ, τη 6ηλέζηριτ ε κόρδης κίσςιν πᾶρη πένdην ε τῖιη, κιη πῶ πικόντε γιάκ, εδὲ κίσςιν dάλιη μετκτςπέίτη πηρ τη γίέτουρη 6ηλᾶν' ε τῦρε. ῞Υλι μόρρι Dέετιν μbη κράχη εδὲ σα-κακίη-χέρε ι α αρρίτιν Κόρδης μῆ πάρη σςοῦμη σέ μbηρέτηρατ, έ μέ τη 6άτουριτ πυέτην τη bούκουρην ε δέουτ: κού ε κᾶ κόρδην 6ηλάι ιῦνη; — Αἰὸ ου θᾶ σὲ, ι α μούαρρην, εδὲ ι α φλιάκην vdη dέετ. Πηρανdάι ουνγρέε Dέετι vdη τςάστ, χῦρι vdη dέετ, εδὲ ε γιέστι κόρδην, έ ι α σούαλ τη 6ηλᾶτ, ι τσίλιι, πόσα ι έρθ κόρδα, σᾶ τη φσςῖτς σῦνη, ουσκιούκ, εδ' ουνγρῖτ σίκουσουρ ίσς ι σςηνdόσςη. Ε τουκε φσςῖρη σῦτη, ου θᾶ ατῦρε: Οἰί! τ,' πάσηκαμ φιέτουρη σςοῦμη. πο κοῦρ πᾶ τη 6ηλέζηριτ πηράνη, πικάσι κιη ε κῖτς γιέτουρ' ε χέκiεια.

Νάμητα ι α αρρίτιν εδὲ μbηρέτηρατ πηρ τη λιουφτούχρη, εδὲ ι ρᾶνη bουρρηρίσςτη, πο πάσςι ίςτε πρᾶ σςηνdόσςουρη Κόρδα, εδὲ κητὴ χέρη ουμπόσςτην ατᾶ, εδὲ ίκην τη πρίςςουρη. Ε Κόρδα, πάσσι φιτόι εδὲ κητὴ λιούρτη, μόρρι τη bούκουρην ε δέουτ μὲ γιίθη γιῆν' έ σᾶιη κιη κῖτς, εδ' ουνὶς τη 6έειη vdεκ' ε ήμμα vdη δέε τη τῖιη, bάσςκη μὲ τη dῦ τη 6ηλέζηριτ. Μούαρρην πρᾶ ούδην ε τῦρε, έ μέ τη 6άτουριτ vdη τη σςτάτ' ούδητ dαρο6ίτι ατὶὲ πλιάκην dαρό6α (δουρητῖ) τη μηδᾶ, τουκε θῆν' ασᾶιη: τη dαρο6ίτα πηρ τη μίρητ κιη μη bῆρε έ μη φλιάκε κόρδην vdη dέετ. Τανῖ τη λιούτεμ τ' ου dηργῶτς φιάλιη ατῦρε μbηρέτηρ6ε, κιη έρδην έ μη λιηρτούαν σὲ, ούνη κιη ζαπητόδα τη bούκουρην ε δέουτ, πῶ ίκηνὶ σ' ανdέιμι, ε πῶ 6έτε vdη 6έντ τέμ, vdῆ dᾶσςιν, έ vdῆ κ άνη μηλῆ μbη μούα, λιέε τη 6ῖνη πηρπηρῖ τη μη λιουφτόίνη, σὲ dότ' ι πηρὲς σὶ νιῆ μίιη τη μῖρα. Ανὶ ι θᾶ πλιάκης; τη φάλιεμ, έ μbέετς με σςηνdὲτ. εδὲ ουdᾶνη.

Τουκε χέκiουρη έρδην τε μ6ηρέτι, ι 6ιέχηρρ' ι ῞Υλιτ (ι τσίλιι κῖσς μάρρη τη bίιην) έ ι λιύπην vdηιέστη πηρ τη 6άιτουρη vdη δέε τη τῦρε, μέ γιίθη τη 6ίιην ε τῖιη, πο μ6ηρέτι ουπηργιέκι ατύρε6ε;

ἴοῦ έτσηνι κουdῶ κίη τη dόίνι, αμὰ ιμ-δή/dηρ' εδ' ιμεbίίη dότη ιέσην κητού. Ι θότη Κόρδα μbηρέτιτ, σὲ πό τη ιέενη τη dῦ πάλιητ μbη νίῆ μήνdηίη, ιέε τη ιέεσην κητού, πο νέε dότη σςκόίημη. Έ Ύλι ου θᾶ νdη σῦτ' ε μbηρέτιτ: ούνη πηρ γίῆ, εδὲ πηρ βάίηζην ε μbηρέτιτ, νούκη νdάχεμ πρέί ίοῦτς, ῶ βηλέζηρν. Χίδετ μbηρέτι έ ι θότη: dῶ, σ' dῶ. dότη νdᾶχεσς. Χίδετ Κόρδα, έ ι θότη μbηρέτιτ: Κηιὸ «dῶ, σ' dῶ» τςή dό με θῆνη; Ύλη, βηλᾶνη τήνη dότη μbᾶσς τί κητοὺ μεπαχῖρη; Αὺ νίεερῖ, κίη τη dόίη τη μbᾶνίη πάα χῖρ νίῆ 'γκα νέε τη τρὲ, σ' ήσςτ' εδὲ λιίνdουρη. Ατηχέρε ι θότη μbηρέτι πορτᾶριτ τῖίη: μέρρ κητᾶ νίέερηζη, εδὲ φούτ ι bρένdα νdη χάπσιτ (ἀρβ). Ι ουπηργιέκί Κόρδα μbηρέτιτ: ουρδηρῶ, έ θηρρίτ τητ-bίίη τη βῖνίη κητοὺ, σᾶ τη σςόχημ σετς' θότη εδ' αιό· εδ' αὺ ουρδηρόι έ ε σούαλεν βάσςην κητοὺ ατηχέρεναι ι θότη Κόρδα Ύλιτ: Μὲρρ μbη νίήριν κράχ τητσςόκίε, έ μbη τιέτηριν Déετιν, εδὲ ίκη, τουκε θῆνη μbηρέτιτ «Ῥὶ με σςηνdέτ». Μbηρέτι dηγιῶν κητῶ φιάλι' έ πῶ τςουdίτετ· ανὶ θηρρέτ πορτᾶρητ ε τῖίη έ ι ποροσίτ κίη, νdη τςηdῶ πόρτη μῆ πᾶκ σὲ κάτηρη πορτᾶρη τη μῶς ιέενη. Έ Ύλι ουνγρῖτ, έ κιενdρόι νdη μὲς τη χόdης, έ ι θότη μbηρέτιτ: «τη φάλιεμ, ῶ ιμ-διέχηρρη, έ μbέετς μὲ σςηνdὲτ» εδ' ουχόθ νdηπηρ πενdςερέετ μὲ γίίθη τη σςόκιεν, εδὲ μὲ Déετιν, εδὲ dούχλνη τη τρὲ, έ Κόρδα μbέτι ι βέτηλη. Μbηρέτι τουκε πᾶρη κητῶ, ουσούλι νdε πενdςερέία σᾶ τη σςόχη σεμῶς ουτσοπητούαν ατᾶ κίη ουχόδην άκίη ση λιάρτμι, έ κοῦρ ι πᾶ σὲ σ' κίσςιν πησούαρη ας γίῆ τη κέκίε, ουμηρὺε εδὲ σ' dῖντε μῆ άς αὺ τς' τη bῆνίη. Πασταί ουρδηρόι τη βρᾶσιν Κόρδην. Πο Κόρδα ι ουπηργιέκί: Έ πηρ σέ τη μη βρᾶτς μούα;—Πηρσὲ τί ιέε σςκάκου (λ) κίη μη ίκου ιμεbίίη.—Ε Κόρδα ι θᾶ: πασπο ιά σεκοῦ ι σςηκῶν κίη ιᾶνη κητού· ουρδηρῶ εδὲ νκηθέε ι πράπη, σὲ μούα σ' μη χᾶ μᾶλι πηρ τᾶ. Πασανdάι ουνγρέίτ εδὲ Κόρδα, μούαρ τη bούκουρην ε δέουτ πηρ τη ίκουρη, έ κοῦρ πορτᾶρητ σ' dέσςιν τ' α λιήνη τη dάλίη, νdσόρρι πάλλην αὺ έ ι πρέου κίη τη κάτηρη, εδὲ ίκου, ι α ου αρρίου τη βηλέζηρβετ.

Κοῦρ μbηρέτι πᾶ γίίθη κητῶ, σᾶ ι βρᾶν' εδὲ πορτᾶρητ, ε τῖίη ουρδηρόίτι τη μbηλιίδετ με τη τςπέίτη ασςτιέρι, έ τ' ου bίεν πάς, πά εδέ νdῆ μῶς ουζῆντςιν τη γιᾶλη, ιέε τ' ου bίεν, έ ιέε τ' ι βρᾶσην. Έ βηλαζηρία, πόσα πᾶνη ασςτιέριν κίη πῶ ου βῖντε πράπα, κιενdρούαν, έ ι πηρίτην γίερησᾶ ουαφηρούαν. Ατηχέρε ατᾶ ου dηργούαν νίη νίερῖ (λιάιμης) κητῦρεβε, ι τσίλίι ου θᾶ: ιά τη νκηθέχιι πράπη μὲ τη μῖρη τε μbηρέτι, ιά dότη ίου bιέρη ασςτιέρι, έ τη ίου πρίσςνίη. Ε κητᾶ ουπηργιέγίην: ιοῦ τη bῆνι σίτς' ίου κᾶ ουρ-

δηρούαρη ζότι ιούαϊη, σὲ νέε νούκη νκηθέχεμι πράπη· ουπηρούαρ ι dηργούαρι νdη ορδῖτ, εδὲ ου θᾶ, κἱη ατᾶ νούκη νκηθέχεν μὲ τη μῖρη. Τη παστάϊμεν ου βέτε πηρσίπηρη ασςτιέρι κητύρεβετ, έ κητᾶ πῶ ρῖνη τη παατρέμbουρη. Πο πάσσι πᾶνη κἱη ατᾶ γἱἱθη πῶ τούρετςιν πηρbὶ κητᾶ, ουνγρέἱτ Κόρδα έ ου θίρρι: πά πουσςόνι πάκηζη λιούφτην· έ τς' κέενι νdηρ μήνd ιοῦ, μορέ! έ τς' ιου πανdέχετ; Α dόνι τη ιου σςτρῖνἱ τη γἱίθη κητοὺ, άπο ίκηνι πράπη; Ε ατᾶ, νdόνητε κητῶ φιάλἱη ου ρᾶνη μοὺν σῖ πλιούμbα, νούκη ουbίνdην, πο κηρκόνιν τ' ου βηρβίτεν πηρσίπηρη. Ατηχέρε Κόρδα πᾶ, τς' πᾶ, ου θᾶ τη βηλέζηρβετ: Μέρρι γρᾶτη ιοῦ, εδὲ σςκόνι πηρπάρα. Ε αὺ, ι βέτημη, dσβέσςι πάλλην ε τἷἱη, έ ουdέρθ μbὶ ατᾶ, έ πρέου σςτάτη κἱίνd βέτα πρεὶ σῦρεσς, εδὲ τη πᾶριν ε τῦρε bάσςκη. Ασςκιέρι ι νγρᾶτη, θύερη έ πρίσςουρη μbη dίτη τη κέκἱε, τουκε πᾶρη κἱη ουβρᾶ εδὲ ι πᾶρ' ι τῦρε, κᾶ πᾶρη μῆ ι πᾶρι τη dῦτιν, ίκην πράπη με λιεbετῖ τη μάδε. Ασςτοὺ πρᾶ ουνὶς εδὲ Κόρδα ε μόρρι ούδην ε τἷἱη, εδὲ ι α ου αρρῖου τη βηλέζηρβετ ατἱὲ τέκ' πῶ ε πηρίσηνιν ατή.

Τανῖ κητᾶ τη γἱίθη bάσςκη μούαρρην ούδην ε τῦρε, εδὲ πάς τρῖ dῖτς αρρῖνη νdη σςτηπῖ τη Κόρδης. Τουκε πηρσςηνdόσςουρη τήμμην ε ατἷἱ ι θᾶνη: Μῖρ' σε τη γἱέἱμ', ῶ μήμμα ιόνη! Ε αιὸ μὲ τςουdῖ τη μάδε ουπηργἱέκἱ: Τσίλιητ ιέενι ιοῦ, κἱη μη θόνι μούα μήμη; — Ατᾶ ι θᾶνη σέ: Κησςτοὺ να κᾶ ποροσίτουρη ιυτ-bῖρ, ι τσίλιι μούντ τη βῖνἱ' εδ' αὺ κητῶ dίτ'. Νέε κέεμι βην' εδὲ bάστ (τρκ) μὲ dιάλιην τήνd, σὲ κοῦρ τη βῖνἱ' αὺ, νούκη dότ' α νιόχησς. Ε αιὸ ου θᾶ ατύρεβε: dιάλιηθιν τίμ ούνη, εδὲ νdηρ πεσηκἱίνd βέτα τη μη βῖνἱη, dότ' α νιόχ. (πο νdηρ κητῶ φιάλἱη ε μόρρι τη κέκἱτη, ἐδὲ κιάου). Ατηχέρεν ι θότη Ὕλι: 'γκα νέε τη τρὲ τσίλιι ήτςτη dιάλιι ιῦτ; Αιό ζοῦ τη βέερη ρέε μῖρη, έ πάσσι ε μbηλιόδι βέτεχεν ε σᾶἱη, σςημbηλέου τη bῖρρη, εδὲ ε νιόχου· έ μὲ τη πᾶρητ ρᾶ μbη γιοῦνἱη τουκε κιᾶρη, εδὲ σ' πουσςόντε dῶτ. Ι ουχόθ dιάλιιτ έ ε πούθι μὲ μᾶλ τη μάθ· ανὶ πούθι εδὲ τη τιέρητ, εδὲ τη dῦ γρᾶτ' ε ατῦρε.

Σῖ ουβενdόσηνν κητᾶ ατιένη, πάς τσᾶ μότι, θᾶνη νdηρ νἱηριάτηριν: ά τρὲ βηλέζηρη ιέεμι νέε, άπο dῦ; Ὕλι ουπηργἱέκἱ: ιέεμι τρέ.—Έεπο κοῦρ νέε ιέεμι τρὲ, πηρ σὲ τη κέεμι βέτημη dῦ γρᾶ; Ουχόθ Dέετι, έ ου θᾶ ατῦρε: Πάσιτσςη, σ' πρίσς πούνη. Ατηχέρε θᾶ Κόρδα: Τῦνη dότη τη bήιμη μbηρὲτ μbὶ γἱίθη βήνdιν τήνη· εδὲ ε bήνη μbηρὲτ,, έ μbηρετηρόι γἱίθη ιέτην ε τἷἱη· εδὲ σᾶ ρόιτιν ατᾶ κἱη τη τρὲ, ίτςιν τῆρη ιέτην βηλέζηρη τη dάτςουρη.

BKSH

5

Κιές νιῆ πεσςκηταῤ, κῖσς εδὲ τη σςόκιεν. Νιῆ dίτη ι θότη ε σςόκιεια ατῖι: Ορὲ bούῤη, τὶ 'γκαχέρη σςέτ πέσςκ, νούκη dότη να σιέελτς εδὲ νέεбετ νιῆ χέρη νdωνιῆ; Εδ' αὺ бάτε νέσσηρετ τη γιούανιη πηρ νdη σςτηπῖ εδέ τέκ' χόδι μηρέζζηιην νdη ούιιτ, ζοῦρι νιῆ πέσςκ τη μῖρη· πο αὺ πέσςκ ι θᾶ πεσςκηταῖριτ: Μῶς μη τραζῶ μούα, σὲ σ' ιάμ φάτι ιῦτ· πο λιητςῶ μη μούα, πά έια νέσσηρη τη ζῆσς νιῆ τιέτηρη, κιη dότη ιέετη πηρ τῦ. Εδ' αὺ ε λιητςόι, ε бάτε ζbηράζουρη νdη σςτηπῖ, τουκε κιῆν' ε σςόκιεια πῶ πηρίστε πέσςκ μὲ τιγάνη бῆνη νdη ζιάῤτ. Ε πυέτι ε σςόκιεια: Πηρ σὲ νούκη σόλε πέσςκ, ῶ bούῤη; Αὺ ι θᾶ σὲ, κησςτοῦ έ κησςτοῦ μη γιάου, ῶ γρούα.

Μbη τη νέσσηρμεν бάιτι πηρσηρῖ αὺ, εδὲ ζοῦ νιῆ πέσςκ τη μάθ, ι τσίλιι ι θᾶ ατῖ: Μῖρη μη ζοῦρε, πο τη μη bῆσς τέτη φέλια· dῦ 'γκα ατῶ τ' ι σςτίιεσς νdη πόρτη τήνdε, dῦ τη ι α σςτίεσς πέλιης, dῦ, bούσςτηρης, εδὲ dῦ τη ι α ιάπησς σατ-σςόκιε. Εδ' αὺ μέ τη бάτουριτ νdη σςτηπῖ ε νdάου ατὴ μεбηρτὲτ ασςτοὺ σῖτς ίσς ποροσίτουρη πρεὶ σῖιη. Έ πάα dίτουρη φάρε γιῆ αὺ, νάμητα τε πόρτα μbῖνη dῦ σελιбῖ (τρκ), πέλιηζα πόλι dῦ χαρμησςῶρη τη μῖρη πάα άνη, bούσςτηρα πόλι dῦ λιῶνε τη τςουdίτςιμη, εδὲ, ε σςόκιεια λιίνdι dῦ dιέλιμα τρίμμα, εδὲ τη bούκουρη σςοῦμη. Νdη νιῆ φσςὰτ ατιὲ πηράνη κητύρεбετ ῥῖντε ε bούκουρ' ε δέουτ, έ dιάλι' ι μάθ ι πεσςκηταῖριτ πόσα ε νdσοῦ ατὴ, ουσςτῖκάιιε πά; ασαῖη, σᾶ τάξι τη бέει' έ τ' α μάῤ' ατὴ πηρ γρούα. Ι ιᾶτι ι dιάλιιτ εδὲ ε ήμμα ῥάχην με γιίθ' ούδητ κιη τ' α πράπσην ατὴ, σκγιίθ' ι ῥηφύεν εδὲ ῥηζίκουν ε κρέιτ κιη dότη χίκιητε μbη τη бάιτουριτ ατιὲ, πο αὺ, σ' κιές μεμούνdη τη bίνdετη. Μbησηφούνdι ου θᾶ dιάλιι σὲ, νdῆ κιῶφτη κιη σελιбία ε τῖιη τη ζῆρη τη 'μφίσςκετ εδὲ τη μπσςόνιη τατηπιέτη, τ' α dῖνη σὲ ατηχέρη ήσςτη ι χούμbουρ' αὺ· εδὲ ουνὶς, έ σςκόι.

Πάτσι ουσό; νdη φσςὰτ τη ση bούκουρης δέουτ, бάτε μὲ γιίθη λιούαν ε τῖιη dηρέιτ' ὲ νdη σςτηπῖ τη σᾶιη. Ατιέ ι dόλιι πηρπάρα νιῆ πλιάκ' ε ασᾶιη, έ ε πυέτι: Τςή dῶ; έ πόσα θᾶ κῦ σέ, « dῶ τη bούκουρην ε δέουτ » με τη πᾶρητ πλιάκα ε bῆρι γοῦρ κητὴ, νdη τςάστ εδὲ σελιбία ε τῖιη νdεκ' ι ᾶτι ουμφὶσςκ, εδὲ μбᾶρι κιάφην ε σᾶιη, έ πηρῖνιιτ' ε μιέερη ι α δᾶνη τη κιᾶρητ, πάσσι πικάσην 'γκα σελιбία κιη dιάλιι ου κᾶ χούμbουρη. Έ κοῦρ πᾶ κητῶ dιάλι' ι бόγηλιη, κηρτσέου έ θίῤι: Dότη бέτε ούνη χὲμ τιμбηλᾶ τη σςπητῶνι, χὲμ τη bούκουρην ε δέουτ τη μάῤ πο ι

ᾶτι εδ' ε ήμμα ζοῦνη τη κιᾶρητ, ὲ πῶ ι λιούτεν ατῖ τουκε ουλίε
bετίτουρη, κίη τη μῶς γηνιέχετ τη θέείη, πηρτὲ dὸτ' ε γίέενι' εδ'
ατή, αιὸ, κίη γιέετ τη θηλᾶνη. πο με γίίθη κητὴ γουργουλιές αὺ
σ' dὲσς τη γιέγιετ άς γιῆ 'γκα ατῶ φιάλια, εδὲ ουνὶς ἑ σςκόι bά-
σςκη με λιούαν ε τίίη. λιούαν αμὰ ε ποροσίτι φὸρτ τουκε θῆνη κίη,
πόσα τη σόσεν τε σςτηπίία ε ση bούκουρης δέουτ, έ πόσα τη dά-
λίη πλιάκα (πηρσὲ dιάλιι ι κῖτς νdσῆνη τη τῆρα ατῶ κίη πλιά-
κα ου πουνόντε dιέλιμαθετ) τ' α ρημbέενῐ αὺ σαπᾶ μάρρ' ὰς εδὲ
φιρόλ' αιὸ, εδὲ τ' α σςτρηνγόνίη άκιε φὸρτ σᾶ, ιὰ τη νγιάληνίη
αιὸ τη θηλᾶνη, τ' ι ιάπ' εδὲ τη bούκουρην ε δέουτ, ιά τη μβρί-
τετη.

Αρρῖνη πρᾶ τε πόρτ' ε ασᾶίη έ κοῦρ πᾶνη θηλᾶνη μὲ γίίθη
λιεόνη, τη 'γκρῖρη, έ τη bῆρη γοῦρα, λίησςούχν λιότετ σὶ bρέσςηρη
'γκα σῦτη. Ἐ λιεόνι, σῖτς' ίτιτε ποροσίτουρη, ε ρημbέου σακάκιη
πλιάκην εδὲ κάκιε φὸρτ ε σςτρηνγόι, σᾶ γκαdῖσς ε bῆρι κρούσπου-
λη. ασςτοὺ αιὸ, πάσσι πᾶ θέτεχεν ε σᾶίη μbη τη κέκιε, ι θᾶ dιά-
λιιτ τη χάπηνίη νιῆ dολὰπ, κι' ίσς ατιὲ πηράνη, ὲ τη μᾶρρη κίη
bρένdα dῦ κιέλικιε, κίη κῖσςιν, νιῆ α ούιη σῖ τη bάρδη, έ τιάτηρα
ούιη τη κούκιε· εδὲ ου ρηφτέου σέ, μέ ούιην σῖ τη bάρδη ι
'γκρῖντε νιέρηζιτ, έ μέ τη κούκιεν ι 'νγιᾶλτε. Ατᾶ πρᾶ νdη τσάστ
σςτῖνη ούιη τη κούκιε μbι θηλᾶν' εδὲ λιεόνιν εδὲ σακάκι' ουνγιᾶλην·
ι θηλᾶι τουκε φσςῖρη σῦτ' ε τίίη θᾶ: οἰί ! σᾶ σςοῦμη φιέτουρκαμ.
Νούκη φιέτε, ι θᾶ αὺ, ῶ θηλᾶ, πῶ κησςτοὺ, κησςτού. . . . Νdη τσάστ
εδὲ σελιδία νdη σςτηπῖ ουνγρέιτ έ ουκρεχκούα· ι α δᾶνη γάζιτ εδὲ
πηρῖνιτη τουε πικάσουρη σέ ου ήσςτη 'νγιάλουρη dιάλιι. 'Ας πηρφά-
λη σ'. . . . .

6

Κιήνουρκε τη μῶς να ιέετη, κιέε νιῆ μbηρέτ ι μαρτούχρη, κίη
σ' bήντε φημίίη, εδ' ι θάιτι νιῆ μιέεκ έ ι θᾶ σέ: Ούνη τη bῆνι
κίη τη bήνιησς φημίη, πο μὲ κητὴ κουθήνd κίη, dιάλιιν ε πᾶρη
τη μ' α φάλιησς μούα. Ἐ μbηρέτι, πᾶ τς' πᾶ, 'γκᾶ ε κέκιεια ε στρέ-
ξι κητὴ κουθήνd, εδὲ ι δᾶ φιάλιην ε τίίη. Πάς τσᾶ μότι ουμbᾶρς
μbηρετηρέσςα εδὲ λιίνdι νιῆ dιάλιη. Νούκου σςκόι σςοῦμη μότ ουμ-
bᾶρς εδὲ πηρσηdῦτι· έ ιάθο έρθ μιέεκου έ ι λιύπι μbηρέτιτ dιάλιιν
ε μάθ, πὰς κουθήνdιτ, κίη κίσςιν. Ἐ μbηρέτι, ιὸ τ' α ιὰπ, ιὸ σ'

τ' α ιάπ, μbησηφούνdι ι α δᾶ dιάλιιν. Τη μάρρητ μιέεκου dιάλιιν, ε σςποῦρι νdη σςτηπῖ τη τῖιη, ε τσίλια κῖτςτε νηντηδιετενήντη χόdα (ἀρδ), εδὲ ι δᾶ ατῖι κλιῦτςετ ε γιίθη χόdαδετ, πηρδέτςε τη ση νηντηδιετενήντιτης, πηρ τη τσίλλιην σαγίθη ε πορoσίτι φόρτ κιη, τη μῶς ε χάπηνιη κοῦρρη άς με νdοονιῆ φάρη μηχάνε. Εδὲ ε dούαντε ατή, έ εμηςσόι εδὲ τςεσᾶ μητίμε. Μιέεκου κίσςτε ζακὸν τη φλιέερη νιηζέτ έ κάτηρ ῶρη, τη ιέετη ζγιούχρη νιηζέτ έ κάτηρ ῶρη, τη χᾶιη μβη νιηζέτ έ κάτηρ ῶρη νιῆ χέρη, έ κηστοὺ εδὲ τη τιέεραт πούνηρα με κητὴ μάση ι σςουκόντε. Ε' bρένdα νd' ατὴ χόdη κίσςτε 'γκαχα γιίθη γιῆρρατ ε γιᾶλα, κιη ιᾶνη μbὶ δέετ, σιdοζότ bακητῖ σςπέτα έτρ. 'Ε dιάλιι, τουκε χάπουρη τη γιίθα τη νdένιουρατ κουρdοχέρη, πηρδέτςε κησᾶιη σῖτς' θᾶμη πηρσίπηρι, ουμεντούα νιῆ dίτη, έ θά μέ δέτεχε τη τῖιη: Πά τη χάτ ούν' εδὲ κητὴ τη νdένιουρη, σᾶ τη σςόχ σέ τςή κᾶ bρένdα, εδὲ ε χάπι. Κοῦρ πᾶ αμὰ σέ, ατιὲ bρένdα φλιῖντε μιέεκου, εδὲ σέ, γιίθ' ἀτῶ γιῆρρα τη γιᾶλα, κιη ίσςιν, ζοῦνη, νdη τςάστ πόσα ουχάπ dέρα, τη δηρτάτην, έ τη γηργηράσην, ου τρέμπ Πο μιέεκου, μὲ γιίθ' ατὴ bούιη, πόκιη σ' ίσςιν έδε μbούσςουρη τη νιηζετεκάτηρ' ῶρητ, νούκου ουζγιούα. Νdηρ ατῶ κάφσςα κιη κῖσς ατιὲ, ίσςιν εδὲ τρῖ πέλια, εδὲ τρὲ κιένα, τη τσίλιηδετ ου κίσςιν σςτῖρη τη χᾶνη πηρσηπράπι: πέλιαδετ κόσκα (έσςτηρα), έ κιέναδετ bάαρ. Ε' dιάλιι, τουκε πᾶρη κητὴ πούνη τη πράπη, ουνκιὰς, εδ' ου α τςκημbέου τη νγρήνητ. Ατηχέρε σακάκιη ουζγιούα μιέεκου, εδὲ ουσούλι τ' α ζῆρη έ τ' α δρᾶση dιάλιιν· πο κῦ, (ασςτοὺ σῖτς' ε μησούαν πέλιατ) ρημbέου νιῆ λιεγὲν μὲ ιbρίκ, νιῆ γοῦρ τη κρύπης, νιῆ κρήχηρ, μόρρι εδὲ πέλιατ, εδ' ίκου. Ε μιέεκου ι ρᾶ πάς, έ πῶ ε νdίκιτε μὲ δράπ, εδὲ νιημέντ ι α αρῖντε· πο dιάλιι, τη πᾶρητ σὲ αὺ ι ουαφηρούα, σῖτς' ε μησόι πέλια, χόδι πηράπα γοῦριν ε κρύπης, εδὲ νάμητα ι οubῆ μιέεκουτ πηρπάρα νιῆ μάλι ι λιάρτη, νdη μὲ; τη τη dῆδετ, ι τσίλιι, σαγιέρη τη καπηρdσέχεει, ε μηνόι ατὴ τέπηρη· έ κηστοὺ μιέεκου μbέτι μb' ατ' άνη μάλιιτ, ε dιάλιι μbη κητ' άνη, μηργούαρη μειάφτ. Αμὰ μιέεκου, μὲ γιίθ' ατή, τουκε νdιέκουρη μὲ τη τςπέιτη, ι ουαφηρούα πηρσηρῖ· έ dιάλιι κητὴ χέρη χόδι πράπα κρήχηριν, εδὲ σακάκιη ι οubῆ μιέκουτ πηρπάρα νιῆ πῦλ ι μbέσςουρη μὲ σςοῦμη dροῦρη πο νdόνησε ε νdάλιι ατὴ μειάφτ, τουκε bρέδουρ' αὺ, ι ουαθῖτ παμέτα. Τη παστάιμεν dιάλιι χόδι λεγένιν εδ' ιbρίκουν, έ ι ουτςπίφ πηρπάρα νιῆ dέετ ι μάθ· πο μιέεκου χῦρι νdηπηρ ούιιητ εδὲ δάιτι γιέρη μbη νιῆ φάρη δήνdι, κιη ίσς φέελη σςοῦμη· έ ατηχέρε πρᾶ τουκε πᾶρη σὲ dιάλιι καπηρdσέου σινούαριν, εδὲ ἀρρίου ατιὲ, κιη κῦ σ' κῖσς νακᾶρ τη σςκέλιηνιη, ρύνκηθύε πράπη, έ dιάλιι σςπητόι.

7

Νιῆ bούρρη κῖσς τη σζόκιεν σσοῦμη πηριτέσε. Νιῆ dίτη αὐ ι σόλι παμbοὺκ ασᾶι πηρ τη bῖρη πηλίχοῦρη, εδ' ι θᾶ τ' α σστιέερη νdη μοτοδίλιε (λ) έ τ' α bῆνιη πηρσητσπέιτι. Ε γρούκια 'γκᾶ πρητεσία ε σᾶιη ι θᾶ τη σζόκιιτ, σὲ σ' κῖσς μοτοδίλιε· εδ' ι σζόκιι ι θᾶ: 'Βέτε νdη θάνατ τη τη πρὲς νιῆ τη ρέε· εδ' ουνὶς έ σκόι. Ε γρούκια ι δάιτι πάς, μφσζέχουραζι, εδ' ατιὲ κοῦ ι σζόκιι πῶ μάτεει τη πρέση νιῆ dέγη, αιό ι κηνdόιτι μὲ νιῆ ζῆ τη χούαιη «'Ιλιε, ίλιε, μοτοδίλιε-Κοῦσς τη πρέση μοτοδίλιε-ι δdὲς bούρρι εδὲ φημίια». Αὐ αλᾶ, πόσα νdηγιόι κητῶ φιλλίη, ουτρέμπ σεμῶς ι δdίσηνιν φημίια, μῶς δdίσητε εδὲ δέτη, εδὲ σή πρέου μοτοδίλιε, πο ουνκηθύε ζbράζουρη νdη σστηπίη, έ ι ρηφέου σησζόκιες σετς' ι γιάου, έ πηρσὲ νούκη σόλι μοτοδίλιε.

8

Μεριμάγα δάτε σὶ μυσαφὶρ (τρκ) νdε bρούμbουλι, εδ' αὐ ε πηρίτι μῖρη, έ ε γοστίτι μὲ ατὴ κιη ι συμούντ. Κοῦρ έρδι χέρα ε γιοῦμιτ ι θότη bρούμbουλιτ, μεριμάγα, σὲ κᾶ φρίκη τη φλιέερη δέτημ' αιό, σῖ ε χούαιη κιη ήσστη, έ ι λιούτετ τη φλιέενη τη τῦ bάσσκη. Εδὲ bρούμbουλι ρᾶ, έ φιέτι μὲ ατὴ bάσσκη. Μεριμάγα ζοῦ, πάς ζακόνιτ σᾶιη, έ ε 'μπησστόλι bρούμbουλιν τουκε ένdουρη μὲ πεζίσσκα, σᾶ ε bῶρι κρούσπουλη. Κοῦρ ουσκιούα αὐ, έ συπᾶ ι λίίδουρη, ι θίρι μεριμάγης, κιη τη δέιη, έ τ' α τσγιίδηνιη, πο μεριμάγα ι ουπηργιέκι, σὲ τη λιίθνιη dῖ, έ τη τσγηλιίθνιη ιό.

9

'Ισς νιᾶ bαbὰ φόρτ ι bηγάτη, κιη κῖσς τη σζόκιεν εδὲ νιῆ dιάλιηζη. Κοῦρ ι άρθ δdέκηια ατῖι, ι λιᾶ τσεσᾶ ποροσία dιάλιιτ, έ μῆ τη μάδεν νdηρ ατῶ, «κιη τη μῶς σσκέλινιη κοῦρρ' αὐ τε ακητσίλιε φσζάτ, ατιὲ τέκ' ίσζτε ε bούκουρ' ε δέουτ».—Dιάλιι, τουκε (ου) ρρίτουρη bήχεει ι μbᾶρ' έ ι μῖρη, γιερησᾶ σ' κῖσστε σσκέλιτουρη τε φσζάτι ι ση bούκουρης δέουτ. Πο ζοῦρι τ' ι χῦνιη τσαγκατσὰ dητσηρὶμ ι φόρτη πηρ τη δάιτουρ' ατιὲ, νdόνησε ε πεγκόντε ποροσία ε διάτης τέτ, εδὲ ε ήμμα· εδὲ πάα σσκούαρη σσοῦμη μότ, ουτάξ πηρ τη

BKSH

βάτουρη, μόρρι μὲ βέτεχε νιῆ πάλιη χειbέε (τρκ) μὲ φλιορῖνι, εδὲ σςκόι σᾶ τη σςόχη εδ' ατὴ φςςὰτ, μεκιήνη σ' dῖντε σὲ ῥῖντε ε bούκουρ' ε δέουτ ατιέ.

Μὲ τη βάτουριτ νd' ατὴ φσςὰτ αὺ, ρᾶ νdη σςτηπῖ τη νιῆ πλιάκε, ε τσίλια, φιάλιη πὰς φιάλιε, ι τρεγόι ατῖi σέ, ν' ατὴ φσςὰτ ῥῖ εδ' ε bούκουρ' ε δέουτ, εδὲ σέ, μέ τη χαρdςούαρη σςοῦμη φλιορῖνι με ζῖ κιὰς αιὸ τρίμματ τη βέενη, σᾶ τ' ι σςόχιν πάκηζη ιὰ γιίσςτιν, ιά dόρην ε σᾶiη. Τουκη γιέγιουρη dιάλιι κητῶ, ουνdὲς τη βέει' εδ' αὺ σᾶ τ' ι σςόχη μακᾶρι βέτημη dόρην, εδὲ νdῆ πρίσςτ' εδὲ σςοῦμη παρᾶ (τρκ). Ὲ τουκε πυέτουρη μὲ ἀνη τη πλιάκης, βάiτι αὺ νdη παλὰς τη τςούπης, εδὲ λιύπι νdηιέση κιη τ' α λιῆνη σᾶ τη σςόχη ατὴ, πάσςι ου dηφτόι εδὲ φλιορῖνιτη, κιη κῖσς προῦρη. Ε κοπίλιητ ε ασᾶiη τουκε πᾶρη σςοῦμη φλιορῖνι ι δᾶνη ζῆ τςούπης, ε τσίλια ουρδηρόι τ' α κηλάσην bρένdα. Μὲ τη κάλτουρητ ατὴ αδὰ νdη νιῆ βήνd, καχακοῦ με ζῖ ι πᾶ γλιίσςτιν βέτημ' ασᾶiη, σακάκιη ι ῥημbύεν φλιορῖνιτη, εδὲ ε νdσύαρρην ιάσςτη. Πηρσὲ τςούπηζα νούκη dηφτόχεει γιιθηνιηχέριε ε τῆρα νdη μίκιτη κιη ι βέενιν ατιὲ· πο χέρην ε πᾶρη, dομεθῆνη, ου dηφτόντε dόρην· τη dῦτην, λήρην· τη τρέτην, κράχουν, ετρ. Επο dιάλιι, κοῦρ ουνκηθύε πράπη τε πλιάκα, μὲ γιιθ' ατῶ κιη πησόι τε τςσούπα, ίσςτε κάκι' ι πικηλούαρη, έ κάκι' ι νdέζουρη πηρ τη βάiτουρη πηρσηρῖ ατιὲ, σᾶ νούκη μbάχεει dῶτ. Πηρανdάi αὺ ουνὶς μὲ νdσιτίμ τη βέειη νdη βήνd τη τῖiη, τη μάρρη τη χόλα τη τιέερα, εδὲ τη βῖνiη παμέτα. Φόλιι εδὲ μὲ πλιάκην κησςτοὺ, έ αιό ε νdσίττε τσὰ μῆ φόρτ ατὴ, 'γκακιὴ εδ' αιὸ μίρτε dαρόβα πρέi ατῖi. Τη παστάiμεν βάτε dιάλιι νdη βένd τη τῖiη, μὲ κρύετ (dῖχετ αιὸ) τη dέiτουρη iαρανίετ, εδὲ πόσα ζbρίτι νη σςτηπῖ τη τῖiη, νίσι τη μbηλιέδη τη χόλα, κιη τη bήχετ γατῖ, πηρ τη σςκούαρη πράπη μὲ τη τςπέiτη τε βάiηζα. Ἕ ε γιῶρα ε ήμμα, κοῦρ ε πᾶ κητὴ dιάλiη μbέτουρη πάα νιῆ παρᾶ, πάα νιῆ πσύλη, πά εδέ τη γοdίτουρη άκιη κέκι μbη βάiηζην, ουπικηλούα, έ ουbῆ ε τῆρα βηρέρ. Πηρανdάi ῥάχου τη πράπσνιη ατὴ 'γκᾶ αιὸ μήνdιiη, πο σαdὸ κιη bῆρι αιὸ, κιέενη μbη κότη, κούσυρ dιάλιι άς μὲ νι' ούδη dέσςι τη πενdόχετ. Φούνdια, μόρρι τη χόλα dιάλιι, κητὴ χέρη μῆ σςοῦμη σέ πηρπάρα, εδὲ ουνὶς ε σςκόι. Μὲ τη βάτουρητ τέ τςούπηζα, ε γηνιύεν ατὴ παπὰ ασςτού - ι dηφτύεν dόρην ε ασᾶiη, σᾶ ι μούαρρην τη χόλατ, εδ' ε dηbούαν. Τη φούνdημεν (τη μῶς ε 'νγιάτιμ φιάλιην) με κητὴ ούδη, κιη ζοῦρι dιάλιι, τουκε σςποῦρη τη χόλα χέρη πὰς χέρε τέλ' ε bούκουρ' ε δέουτ, μὲ μήνdηiην τη πρίσςουρη 'γκα iαρανῖα, έ πάα πουνούαρη, έ πάα φιτούαρη, φάρεγiη, ε ζbούαρ γιῆν' ε τῖiη

τη τήρη, σαdόκiη ίσς άκι' ι πάσουρι, εδὲ μbέτι φάρε ι σςκρέπουρη σηγίiθασς.

Ανdάι νίσι τη κηρκόνiη νdηπηρ μακαζέτη έ κατόiετ ε τέετ, σεμῶς γiέενiη ιά φλιορῖνi, ιά νdωνiῆ πλιάτςηκη τη 6ηiέi τουση κiη τη ι α σςπῖντε τςούπης. Γiέετι ατιὲ πηρ τςουdῖ νiῆ καπη, κiη πόσα ε 6οῦ μbη κρύετ, χούμbι 'γκα σῦτ' ε σήμης; σᾶ νούκη σςίχεέi μῆ αiὺ, 6έτςετε ι dηγiόνεi ζῆρι. Κηiὸ κάπη (λ) ι πηλiκiέου φόρτ ατῖi, εδὲ μbεσόι σὲ μὲ κητὴ dότη μούνdηντε τςούπη. Εδὲ πάκ μηνούχρη ε μόρρι μὲ βέτηχε εδὲ σςκόι παμέτα τε φςςάτ' ι τςούπης. Πόσα αρρῖου νdη παλὰς τη βάiτζης, βοῦ μbη κρύετ κάτην εδὲ ουτdούκ, (χούμbι) σῦσςιτ νιέρηζ6ετ, ασςτοὺ κiη, χῦρι dρέiτ' έ bρήνdα νdη καμάρε τη τςούπης, έ άς ε πᾶ φάρε νiερῖ 'γκα σςηρbητῶρητ ε σᾶiη. Ε σςηκόι αὺ τςούπην bούκουρ' έ μῖρι, έ ε βηστρόi γiερησᾶ ουνγiῖνi. Πασανdάi ι φόλiι ασᾶiη, έ αiὸ ι γiέγiι ζῆριν, αμὰ σῦτη σ' ι α σςίχτε dῶτ. Έ πάσσi χάπην φiάλiη τη dῦ πηρσηγiάτι, ι ρίφέου αὺ τςούπης σεκοῦσς ίσςτε αὺ βέτη` παστάi ι πανdέχουρη μbη dασςουρῖ τ' ασᾶiη, ι ρηφέου εδὲ ατὴ τςουdῖ, έ θάγμη κiη πῶ ι bήντε κάπα. Ατηχέρε τςούπα ι μόρρι κησούλiην ατῖi μὲ νiῆ φάρη μηχάνε, εδὲ σακάλiη θίρρι τρίμματ ε σᾶiη, έ ι ουρδηρόι τη dηbόiνη dιάλiην σ' ανdέiμι μὲ σςάρηiα, έ μὲ σςτύρηiα.

Τανῖ dιάλiι, μάσσι ουγηνiύε, έ ι μούαρρ' εδὲ κησούλiην τςούπα, εδὲ ε ζη6όι μὲ τςηνdεερὶμ τη μὰθ, ουπικηλούκ τέπηρη, σᾶ, θουαiτὲ, σ' ι μbέτι μῆ ατῖi ζέμηρη έ σςπηρέση· εδὲ έρδι πράπη νη σςτηπῖ τη τῖiη ι λαόσουρη (λ) έ ι dησςπηρύερη (λ) 'γκα τη κέκiητη. Πο αὺ, μεκiῆνη μάρρη πηρζέμηρε 'γκα ζιάρρ' ε dισςηρίμιτ τςούπης, νούκη κῖσς τιέτηρη μεντὶμ, πηρ6έτς' ατῖi· έ βάiτι πηρσηρῖ νdη μακαζὲτ' ε τέετ, τη κηρπίτηνiη νdηπηρ ατῶ, σεμῶς γiέενiη γiῆ πηρ τςούπην. Ε νάμητα γiέεν νiῆ κηνάτςε, τη τσίλiην πῶ ε σςηκῶν, έ ε βηρτίτ νdηπηρ dούαρτ έ σεπσὲ ίσς ε πλiουχούρτουρη αiὸ, ε φρῦρι πηρ τη σςκούνdουρη πλiούχουριν· Πο πόσα ε φρῦρι ατὴ, κι' άτη τςὰς ι ουφανέζην ατῖi bέρας ουσςτηρτῶρη σςοῦμη, τη τσίλiητ ι θᾶνη «τς' ουρδηρῶν, ῶ ζότ; σὲ iέεμι γατῖ τη τη πουνητόiμη.» Πόκiη πᾶ dιάλiι κητᾶ, ουμεντούα πάκηζη, εδὲ θὰ νdηρ 6έτεχε: Τανῖ πρᾶ iάμ ι σάκτη σὲ dότη ζαπητῶνi τη bούκουρην ε δέουτ. Ανdάi ζοῦ τ' ι τςέλiετ ατῖi εδὲ ζέμηρα, έ σῦτη, εδὲ τουκε ουγηζούαρη νίσι πηράπη τη bήχετ γατῖ πηρ τη 6άτουρη τέκ' ε dάσςουρ' ε τῖiη.

Αδὰ 6άτε, εδὲ ρᾶ πηπὰ νη σςτηπῖ τη πλiάκης· εδὲ μὲ τη ζbρίτςουριτ ι dηργόι φiάλiη τςούπης μὲ πλiάκην κiη τ' α κiάσνiη

ατὴ' πο αἰὸ, πόσα χάπι γόιην πλιάκα τη φλιᾶση, ου θίρρι τρίμμαβετ σᾶιη, εδὲ ε ζηbούαν ατὴ τουκε σςᾶρη. 'Νκηθύερη πλιάκα μὲ πικηλίμ νη σςτηπῖ τη σᾶιη, ι ῥηφέου dιάλιιτ τσηνdερίμετ κιη πάτι νdη παλάς, πο αὐ ι λιούτετη ασᾶιη παμέτα κιη τ' ι βέει' εδὲ πηρσηdῦτι τςούπης, έ τ' ι θότη κιη [illegible]νdημῶς ε κιάστη μὲ τη μῖρη, dότ' ι dάλι' ε κέκιε. Κησςτοὺ πλιάκα, πηρ χῖρ τη dιάλιιτ, κιη μέντ dίγιεει, εδὲ τη dαρόβαβετ κιη αὐ γιιθηνιῆ πῶ ι ιέπτε ασᾶιη, σαdόκιη ε dῖντε μῖρη σὲ σ' bήχει πούνη, ουνὶς έ ι βάτε πηράπη τςούπης. Ε αἰὸ, πόσα ε πᾶ κιη πῶ βῖντε, άκιη ουζημηρούα σᾶ ου θᾶ τρίμμαβετ, τ' α ῥάχην, πά τ' α dηbόινη. Ε ζέζα πλιάκη, τουκε ουλιηρῖρη, έ τουκε λιεbετίτουρη με ζῖ σςπητόι 'γκα dούαρτ ε τρίμμαβετ, έ 'γκα σςκοπίνιετ.

Πάσσι ουπρούαρ πλιάκα, έ ι τρεγόι dιάλιιτ σετς' χόκιι, κουπητόι πρᾶ αὐ σὲ σ' bόχετ πούνη μὲ τη ούρτη. Μούαρρ' αδὰ κηνάτςεν εδὲ ι φρῦρι. Jάβο ι ουφανέξην dισσᾶ κιύμε ουσςτηρτῶρησς, έ ι θᾶνη ατῖι: «Τς' ουρδηρῶν, ῶ ζότ, τη τη σςηρbέιμη»;—Ε dιάλιι ι dηργόι τη γιίθη ατᾶ τη βέενη, τη 'μβέσςουρη μὲ ῥόbα τη μῖρα, 'γκα παλάσ' ι ση bούκουρης δέουτ, έ τη bήιην ασάιdεναι λιόdρα, έ τη κηρτσύερα ουσςτηρίσςτε, γιερηκοῦρ τ' ι θηρρέσ' αὐ πηράπη. Ε μbη τιέτηρ' άνη αὐ dηργόι πλιάκην πηρ τη πράπησμεν χέρη τε τςούπα, τη βέει' έ τ' ι θότη κιη: νdῆ μῶς ε κιάστη πρᾶ μὲ τη ούρτη, dότ' ι βέειη πάα χῖρ, μὲ ατᾶ λιουφτηтᾶρητ ε τῖιν, κιη πῶ ι σςέχ αἰὸ πάς άνης παλάσιτ σᾶιη. Μbασοχέρε τςούπα, τουκε πᾶρη γιίθ' ατὴ γιήμη ουστςρίε, πάσσι ι φόλιι εδὲ πλιάκα μὲ σίλμη, ουτρέμπ, εδὲ ουρδηρόιτι μεβράπη, τη νκιάσιν dιάλιην μὲ τη μάθ νdέερ. Ανὶ κοῦρ ι βάτε dιάλιι, ε πηρίτην τη γιίθη τη μηδέενιτ' ε παλάσιτ, σᾶ εδ' αἰὸ βέτη μὲ άκιη νdέερ, έ μὲ άκιη κασςκαρίκιε, σᾶ ουκηνάκι αὐ τέπηρη. Ατὴ κόχη ι θᾶ dιάλιι ασᾶιη: Τυ, κιη μη μουνdόβε κάκιε σςοῦμη, ε κὰμ μὲ ούδη, τη τη dηργῶνι τανῖ νdη Τινγλιιμαιμούν. Πο τςούπα ι ουbένd, εδ' αὐ ι α φάλιι.

Ε πάς ατῶ φιάλια, σῖ ουπαιτσσούαν τη dῦ, dιάλιι βοῦ bέση μbη dασςουρίην ε ασᾶιη, εδὲ ι α τςφάκιι σὲ γιίθ' ατή 'φουρτσάτη ε κῖσςτε αὐ 'γκᾶ κηνάτςεια. Ε αἰὸ καdάλιεζη ι α μόρρι κηνάτςεν ατῖι μὲ νιὴ φάρη ούδε, εδὲ σακάκιε ι φρῦρι ασᾶιη, παπὸ νάμητα ι ουφανέξην ουσςτηρία, εδ' ι θᾶνη: Τςή' ουρδηρῶν, μόι ζόνιη, τη τη πουνόιμη; Ουχόδ dιάλιι έ ου θᾶ σέ: ιοῦ ιέενι ουσςτηρτῶρητ ε μῖιη, έ ιό τη κησᾶιη. Πο ατᾶ ουπηργιέγιην σέ: κηνάτςεια ήσςτη νη dόρη τη τςούπης. Ασςτοὺ πρᾶ ου θᾶ τςούπα ατύρεβετ: Μέρρηνι κητὴ dιάλιη, εδὲ σςπίνι ε νὴ Τινγλιιμαιμούν. Εδ' ατᾶ ε ῥημbύεν dιάλιην έ ε σςποῦνη γιέερη νη Τινγλιιμαιμούν.

BKSh

Αρρατίσουρη đιάλιι νd' ατὴ βένd άκιη μηργούαρη, ι σκρέτη πᾶ α νίεσρῖ τη νιόχτουρη, πάα bούκη, μόρρι σ;ουτσάβατ έ πῶ ίκηντε πόσςτ ε λιάρτ νdηπηρ σςκρετητίρρατ, μῶς γίεντε γιῆ πηρ τη νγρῆνη. Εε γιέετι ττά ῥούςς τη κούκι, μbη νιῆ βήνd εδὲ σι ι ούρητη κίη ίσς, χάνγρι τ;εσᾶ 'γκα ατᾶ, πο πότα χάνγρι, νdη τςάστ ι μbῖνη άκιε bρῖρη νdήπηρ φάκιετ ε τῖια. Ε αὐ, κοῦρ πᾶ ατᾶ bρῖρη νdηπηρ φάκιετ, ουτρέμπ, έ ουπικηλούα, τουκε ουτςουdίτουρη σε 'γκασὲ ι ουbην' ατᾶ· 'γκᾶ τιάτηρα άνη ουρίην' ε κῖσς άκιη τη μάδε, σᾶ σ' dουρόντε dῶτ μῆ πάα νγρήνη. Μὲ κητῶ τη κηκίία πρᾶ ι χῦρι νιῆ ᾶχ κάκι ι μάδι diάλιτ, σᾶ ι ουμηρζίτ βέτεχειa ατῖι, έ σ' ε dῶντε μῆ τη γιάλητ. Τουκε σςητίτουρ' αὐ τούτι' έ τουχρὺ, νάμητα γιέετι εδὲ ῥούςς τη bάρδη, έ σι ι đρούδουρη πηρ τη νγρήνη, χάνγρι, εδὲ μέ τη πᾶρητ ζοῦνη τ' ι bίιεν bρῖρητ. Σᾶ κόκιε (κόκηρα) ῥούσςι κιῆ χάνγρι 'γκᾶ κητᾶ, άκιε bρῖρη ι ρᾶνη. Κηςτοὺ αδὰ κουπητόι đιάλιι σὲ ση νγρήνι ῥούςς τη κούκι' μbίικηςιν bρῖρη, έ ση νγρήνι τη bάρδη, ρήνηκηςιν πράπη, εδὲ ουγηζούα τέπηρη. Πηρ σὲ ι ρᾶ νdηρ μήντ πούν' ε τςούπης σακάκιη, εδὲ ζοῦρι παπὰ τη μεντόχετ πηρ τη bῆρη σςέτςτην ε τῖι μbη κητὴ βολιῖ τη μῖρη κίη ι κιελόι. Μὲ ῥούςςτ' ε κούκι' τ' α bήλιη μὲ bρῖρη τςούπην, έ μέ τη bάρδιτ τ' α σςηρόνιη, έ κηςτοὺ μὲ κητὴ ούδη τη μούνdηνιη τη βῆρ' ατὴ νdη dόρη.

Με τη τςπέιτ' αδὰ αὐ μbούσςι βέτς' έ βέτς' dῦ σςπόρτα μὲ ῥούςς, νιῆ μὲ τη κούκι, νιῆ μέ τη bάρδη, εδὲ ουνὶς πηρ τη ουνκηθύερη μὲ νdσιτίμ νdη βήνd τη τςούπης. Σι χόκι νιῆ ούδη τη γιάτη, ουτὸς άνης dέετιτ, τέκου dούχει τη πηρέση γιερησᾶ τη σςκόντε ανdεί νdονιῆ λιούνdρη πηρ τη σςτίτουρη dέετιν. Μbη τσᾶζη δᾶ κρύε ση λιάργου νιῆ λιούνdρη, έ đιάλιι πάα πάσουρη άς σςαμῖ, dσηbάθι bρέκητ έ τῖια, έ μέ ατῶ ι bῆρι σςένιη λιούνdρης κίη τη αφηρόχετ έ τ' α κηλάση bρένdα ατὴ. Ουαφηρούα εδὲ λιούνdρα, πο κοῦρ πᾶνη ατᾶ κητὴ đιάλιη, νιῆ τη λιετσηκόσουρη, έ νιῆ ῥόζγη, μὲ νιημίιη τη θῆνα μεζῖ ε νκιάσην. Πόσα πρᾶ αρρίου νdη βήνd τη τῖιη αὐ, đούαλ τη σςέση ῥούσςτ' ε κούκιη νdηπηρ φσςάτ, εδὲ μῆ τέπηρη ι ῥίχνιν κήμbητ 'γκα παλάσ' ι τςούπης. Μb' ατὴ κόχη σαγίιθη άς γιένdεσςιν ῥούςς, σὲ ίσςτε μὸτ' ι σςκούαρη πηρ ατᾶ. Τη παστάιμεν đιάλιι, δᾶ τέι, δᾶ κητέι, bῆρι σᾶ μούαρρην βέσς 'γκα άν' ε παλάσιτ τςούπης, εδὲ dούαλην έ ι α bλιέενη γιίθη ῥούσςτη· ι πᾶ εδὲ τςούπηζα, εδὲ ι πηλκιέου, πο ι α δᾶ νιῆι' κοπίλιειε τη α μbᾶνιη. Ε κηιὸ κοπίλιε ε νγράτη, πρεὶ λιακημίης σάιη, χάνγρι νιῆζη τη βέτημη κόκιε ῥούσςι 'γκα ατᾶ, εδὲ σακάκιη ι μbίου νιῆ bρῖ νdη bάλη. 'Ας dῖντε κηὸ σὲ 'γκαχα τςή ι μbίου bρῖρι, πὸ

ῥίντε μbίλτουρη bρένdα' 'γκα τούρπνια ε bρῖριτ. Εδὲ κοῦρ. τσούπηζα ι λιύπι ρούτστη κησᾶιη, νούκη ι α σςποῦ βέτη, πο ι α dηργόι μὲ νιῆ τιέτηρη κοπίλιε. Ανὶ τςούπηζα, πόσα μόρρι κητᾶ ρούσς νη ἀόρη, ι χάνγρι τη γίθη μὲ νιῆ σςίιε τη μάδε, έ φάλιετ σαιάκι' ι ουμbούσςην πλιὸτ μὲ bρῖρη. Πηραvdάι ουτρέμπ αιὸ, σᾶ μέντ μαρρόχεει φρίκετ. Ε πάσσι σςκούχν τςεσά dίτη, ε ἀς ουσςηρούα, ουσςτρηνγούα τέπηρη, εδὲ ζοῦ τη κηρκόνιη μιέεκ. Πο αιὸ μιέεκητ, κίη ε λιεκοδάτνιν ι παιτόντε μὲ κητὴ κουδένd κίη, πό νούκ' ε σςηρόνιν dῶτ, ου πρίστε κρύετ, με κιήνη κ'η αιὸ νούκ' ι dίλιτε νιεερίου vdη cῦ κοῦρη. Ε τανῖ vdη κητὴ περιστέη, κηλίστε μιέεκητ μῆ πάρη τε κοπίλιεια, κίη τη λιεκοδάτνιν κητὴ μῆ πάρη, πασηvdάι ατὴ βέτη, τουκε κιῆνη σημούνdηια γιιθηνιῆ.

Έ dιάλιι dίντε τανῖ σὲ, dότ' ι βίντε dίτα, κίη τη θηρρίτεει εδ' αὺ πηρ μιέεκ, εδὲ κῖτς νιῆ ιδέεη τη μάδε κίη θουχισὲ, ε σςτίου τςούπην vdη σάρδη, ανdάι λιαργόχεει εδὲ πάκ' dίτη, κίη τη νγιάτετ εδὲ τσὰ σημούνdηια, έ τη σςτόχετ μῆ τέπηρη χιδηρίμι τςούπης. Μbησκφούνdι αὺ, 'μβέσςουρη νιῆ πάλιη ρόbα τη μῖρα βάτε τε παλάσι τςούπης, εδὲ θᾶ σὲ, ἤσςτη μιέεκ, εδὲ ζοτόχετ τη σςκρόνιη τςούπην. Έ ατᾶ ι θᾶνη σὲ, vdῆ μῶς ε σςηρόφτη dῶτ dότ' ι πρίτετ κρύετ· εδ' αὺ στρέξι εδὲ μὲ κητὴ κουδήνd. Χῦρι πρᾶ αὺ vdη παλὰς, έ μῆ πάρη ε κάλην τε κοπίλιεια. Αὺ κῖσς μὲ βέτεχε ρούσςτ' ε bάρδη, τη σςτύπουρη έ τη γατούαρη σῖ τη λιύμ, σᾶ τη μῶς νίίχεσςιν ατᾶ σετς' ίσςην. Ζοῦρι αὺ τη νουνόσνιη, έ τη πυέση κοπίλιεν σετςὴ κᾶ έ τςὴ νούκη κᾶ bῆρ' αιὸ, vdωνιῆ πούνη κίη πηρκὲτ σημούνdηιην ε σᾶιη· χὰπ σῦτη μῖρ', ι θὸς, σὲ vdῆ μῶς μη ρηφέεφσς dηρέιτη, νούκη σςηρόχεε. Έ κοπίλιεια, πάσσι ρηφίου σςοῦμη τη τιέερα, ρηφέου εδὲ κόκκηρην ρούσςι, κίη χάνγρι. Ατηχέρε αὺ ι δᾶ bάκρη (τη ρούσςιτ bάρδη) ασᾶιη, κίη κῖσς με βέτεχε, εδὲ σακάκιη ι ρᾶ bρῖρι πηρ-δέε, έ ουσςηρρούα. Πόσα μόρρι βέσς κητὴ, ε bούκουρ' ε δέουτ, dηργόι μὲ βρὰπ έ θηρρίτι μιέεκουν μὲ γιίθη ζέμηρη, έ με dρίδηριη τη μάδε.

Χῦρι κῦ αδὰ vdη καμάρε τη τςούπης, εδὲ ζοῦρι ασςτοὺ εδὲ κητή τ' α πυέση, σῖτς' πυέτι εδὲ κοπίλιεν, τουκε θῆνη σὲ, πό αιὸ τη μφσέχηνιη μακάαρι εδὲ νιῆζη φιάλιη τη βέτημη πρέι σῖι, νούκου dότη σςηρόχετ. Τανῖ ζοῦν' ατᾶ, αὺ τουκε πυέτουρη, έ αιὸ τουκε ρηφύερη γιίθη τη βῆμετ ε σᾶια, έ ε σςποῦνη φιάλιην γιέρη vdη φλιορῖνιτη, κί' ι κῖτς μάρρ' αιὸ κάκιε χέρη dιάλιιτ. Ατηχέρεναι ι θᾶ αὺ τςούπης: Άμ μ' ι κητοὺ τη χόλατ. Πασςάι dηφτέου αιὸ κηνάτςεν, κί' ι κῖσς μάρρη dιάλιιτ, έ κητούλιην οubῆ σικούσηρ

ε χαρρόι. Πο μιέεκου ι θᾶ: έδε τσετς' κέε πάκ ρηφύερη. 'Ε ασστού αιὸ ρηφέου εδὲ κησούλιην, τη τσίλιην ι α μόρρι αὺ πράτη μέ γίίθη κηνάτσεν, εδὲ φλιορῖνιτη. Ανὶ ι δᾶ bάαρη ε πίου, εδ' ουσσηρούα σακακίηχέρε. Μbησηφούνdι αὺ ι φρῦρι κηνάτσες, εδ' ι dούαλην τρίμματ νdη τσάστ, τη τσίλιητ ι θᾶνη: «Τς' ουρδηρῶν, ὦ ζότ; Τί ιέε ζότι ιῢν' ι πάρι». Ατηχέρε ι θᾶ τσούπης αὺ: «Τανῖ πρᾶ τη κάμ νdη dόρη τίμε· ούνη ιάμ αὺ, κιη τί μη κέε bῆρη . κητή . . κητή . . κητή . . (ι α θᾶ τη γίίθα μὲ ράδη). Τί μη dηργόδε νdη Τινγκλιιμαιμοὺν, έ ούνη dότη τη μάρρ μὲ δέτεχε νdη δένd τέμ, εδὲ dότη τη κέμ γρούα». Ανὶ ουρδηρόι τρίμματ αὺ έ ε νγρέιτιν ατὴ μὲ γίίθη παλάσιν, έ μὲ γίίθη τς' κῖσς αιὸ, έ ε σςποῦνη νdη φσςὰτ τη ατῖίη. Κοῦρ πᾶ ε ήμμα τη bῖρρη μὲ γίίθη τη bούκουριν ε δέουτ, έ μὲ ατᾶ παλάσε, έ μὲ γίίθ' ατῶ bηγατῖ, ουγηζούα τουκε ουτςουdίτουρη πάα άνη. 'Ε κηστοὺ πασανdάι ρόιτιν ιέτη τη μῖρ' έ τη γηζούαρη τη γίίθη bάσςκη.

10

Νιῆ μbηρὲτ κῖσς νιῆ τσούπηζη τη βέτημη, τη τσίλιην κηρκόντε τ' α μαρτόνιη νdη νdωνιῆ δήνd τη μῖρη, έ αιὸ σ' dῶντε τη μαρτόχετ, πο κῖσς ζῆνη νιῆ μῶρρ, έ πῶ ε μbᾶντε ατὴ μbη bάλη, έ πῶ ε ρίτηντε.

Τη παστάιμεν τσούπηζα σςτρηνγούαρη τέπηρη πρεὶ τέετ πηρ τη ουμαρτούαρη, μούαρρ μῶρρη, κιη ίσς πρᾶ ρίτουρη σςοῦμη, έ ι πρέου κρύετ, έδὲ ε δούρι νdη μὲς τη χοbόρριτ, εδὲ λιετςίτι, έ πηρχάπι φιάλιη πηρ γίθ' άνητ κιη, «Ατὴ τρίμ, κιη τη νιόχη κητὴ σετς' γιῆ ήσςτη, ε κὰμ πηρ τη μάρρη πηρ bούρρη». Πάσσι ουχάπ, έ μόρρι δέενη κηιὸ φιάλιη, ουρδηρόι μbηρέτι τη μbηλιίδεν γίίθη τρίμματ ε bουιάρηδετ 'γκαχα γίίθη άνητ ε άνηδετ, έ τη πηρπίκιεν σᾶ τη dούκετ σεκοῦσς dότη ιέετ' ι ζότι τη νιόχη σετς' ήσςτη μῶρρι, έ τη μᾶρρη τσούπην ε μbηρέετ πηρ γρούα, πηρ τσελιέγκ (τρκ.). Ε σᾶ πηρ τσούπην, κηιό πηρανdάι νdσόρρι κητὴ πατσαρῖ νdη μέστ, πηρτὲ σ' ι dῶντε ζέμηρα μορτέεση.

Ουμbηλιούαδην αδὰ έ ρῶδην γίίθη τριμμηρῖα, έ bουιαρηοῖα, πο πηρ τσουdῖ, ασνίεερῖ μούνdι τη νιόχη μῶρριν. Νdη φούνd φάρε ουφανὲξ dιάλι, ι τσίλιι μεδηρτέτ' ε νιόχου μὲ τη πᾶρητ μῶρριν, εδὲ πάς αρρησύες ι χόδην μόλην ε ᾶρτη ατῖί, ι δᾶν' εδὲ τσούπην ε

μbηρέετ πηρ γρούα. Εδὲ μbηρέτι συγηζούα τέπηρη, πηροὲ ουλίεετσούα 'γκα νιῆ bάρρ' ε μάδε, εδὲ μbὲτ ι τςκουιdέσουρη.

Πο dιάαλι, πόσα ε μόρρι τςούπηζην, ζοῦ τ' α ποτσακίίσνιη ατὴ, έ τ' α μουνdόνιη, εδὲ πάς τσᾶ dῖτς ε μόρρι φσςέχουραζι εδὲ ίκου μὲ γίίθη τὴ, πάα θήνη σεκοῦ bάτε· έ ε σςποῦρι σςοῦμη λιάργ' εδὲ νήνη δέε, ατὶὲ, κίη ι γάπεεὶ δέου κοῦρ αὺ χῦντε έ dέλιτε. Τςούπηζα κῖσς μὲ bέτεχε bέτημη νιῆ πουλούμπ 'γκαχα βένdι ι σᾶιη, έ μὲ ατὴ σικοῦρ χαλαβίτεεὶ πάκηζη. Έ τεκ' bούαντε αἰὸ μb' ατὴ dίτη, μbύλτουρη νήνη δέε 'γκα dιάαλι, ουμεντούα τ' ι bήνιη ζῆ μbηρέτιτ μὲ πουλούμbιν πηρ κητὴ πούνη. Έε σςκρούκιτι αἰὸ νιῆ τσόπηζη κάρτη, τη τσίλιην ι α λίιδι πουλούμbιτ νdη κήμbη, εδ' ε λίησςόι ατὴ σηφσςέχουραζι μb' ατὴ ὥρη, κίη ίσςτε δέου γάπουρη. Έ πουλούμbι πόσα dόλιι πηρμbί δέε, ε μbάιτι πέινη dηρέιτ' έ νdη φςσάτ τη τςούπης, εδὲ ρᾶ μοὺν νdη παλάς τη μbηρέτιτ. Τεκ' ι α πᾶν' εδὲ ποσούλεν ατῖ, ε μούαρρην, έ ε κηνdούαν ατὴ μὲ χιδηρίμ τη μάθ. Έ μbηρέτι, κίη ίσςτε γίέρη μbη σόd άκιη σςοῦμ' ι πικηλούαρη πηρ χούμbηιην ε τςούπης, πάσσι πάα εδὲ κητὴ κάρτη, σςκρούαρη πρέι ασᾶιη μὲ λίότε έ με τη δέμbουρα, νdόνησε αἰὸ νούκη τςκιούαντε σὲ νdη τςὴ bήνd γίένdετ, μbηλίόδι γίίθη παρησίην ε τῖιη, ζοτηρῖνι έ bουιέερη, εδὲ κρέερατ ε ουσςτηρίης, εδὲ ου φόλιι μὲ μαληνίιμε σςοῦμη, έ παστάι ου θᾶ: «Dούα τη μη γίέενι τςούπην, κουdῶ κιόφτη· σςουκόνι πουσούλεν, κίη μη dηργόι μὲ πουλούμπιν ε σᾶιη». Έπο σ' μίρρεεὶ bέσς σὲ μbη τςὴ bήνd γίένdεεὶ αἰὸ, πηρανdάι ασνίεερῖ κουdσόι τη ζοτόχετ πηρ τη γίέτουρη ατὴ, τέλ' σή dίχεεὶ τράγα φάρεσεὶ.

Πο νd' ατὴ μάζη έ πηρμbηλίέδηιη ίσς θηρρίτουρη πηρ κητὴ πούνη εδὲ νιῆ πλιάκη, κίη κῖσς σςτάτη bῖιη έ κησᾶιη πλιάκε ι χῦρι νdη μήντη νιῆ ιδέη, έ νιῆ μήνdηιη σέ, dιέμαt ε σᾶιη κίη κάνη άκιη τη μηδᾶ δουράτα φύσετ, πὸ τη bασςκόχεν τη στάτη, έ τη πηρπίκιεν σηbάσςκου, μούνdιν τη γιένιην τςούπην πάα μbηdυσςίη, εδὲ ζοῦ έ πῶ μεντόχεεὶ αἰὸ, ά τη ιάπη φιάλιη πηρπάρα μbηρέτιτ, ά τη μῶς άπη; Κητὰ dιέλιμαt ε πλιάκης κίσςιν γίιθησετσίλιι δουράτην ε τῖιη μbη βέτς, πο ρόνιν τη σςτάτη βετς-ε-βέτς, τη παανιόχτουρη νιηριάτηριτ, άκιη σᾶ, ὰς νίίχτε ι βηλάι τη βηλᾶνη, ὰς dῖντε νdοονιῆ 'γκα ατᾶ, σὲ κᾶ τη τιέερη βηλάζηρη. Ι πάρ' ι κητῦρε dιέμαbε κῖσς δουράτην τη φλιυτυρόνιη γίέρη νdη κιέλ· ι dῦτι χίθητε τσομάγεν γίέρη νdη κιέλ, εδὲ γοdίτηντε· ι τρέτι κῖσς βέσςητ κάκιε τη κηθιέλητη σᾶ, γιέγιεεὶ εδὲ γίέερη νήνη δέε· ι κάτηρτι κῖσς νιῆ πουρτέκη τη χέκουρτη, με τη τσίλιην κουdῶ γοdίτηντε, bήχεεὶ μb' ατή bήνd νιῆ παλάς· ι πέσητι κῖσ

σούπετ κάκιε τη φόρτη, σα̃ μούντ τη νγρι̃ντε μέ τα̃ τη τη̃ρη δέενη: ε γιάσςττι κι̃ος dούαρτ άκιε τη φουκιίσςιμε κίη, σαdω̃ ε ρήνdη γιη̃ τ' ι bίντε ση σίπηρμι 'γακχα κιίειτη, μούνdηντε τ' α πηρέση μbη dούχρτ ε τι̃ιχ· ι σςτάττι κι̃ος σύ̃τη κάκιε τη τςέλιουρη σα̃, σςίχτε εδὲ νήνη δέε γιέρη νdη φούνd.

Dιέματ αδὰ κίσςιν κητω̃ δουράτα κίη θα̃μη, έ πλιάκα πω̃ μεντόχεεὶ μέ τςή μηχάνη τη μούνdηνιη τη μbηλιέδη ατα̃, έ τ' ι bασςκόνιη. È μέ κητὴ μεντίμ ζου̃ τη κιέπηνιη νιη̃ κημίσςη (λ), (έ κητὴ πηρ τη πάσουρη νιη̃ μηχάνη) εδὲ κουρdοχέρη, κίη ι βι̃ντε dοονιη̃ 'γκα dιέματ, έ ε πυέστε ατή: «ε κούιτ ήσςτ' αιὸ κημίσςη»;— αιὸ ι θω̃ς: «ήσςτη ιότεια, εδὲ ακητσίλιην dίτη τη βι̃ς, έ τ' α μάρρης». Κητὴ φιάλιη ου θα̃ τη γιίθηβιτ, εδὲ μbη νιη̃ dίτ', ου θα̃ τη βίνιην ατα̃, γιιθηκου̃ς βετςάνη. Κούουρ μb' ατὴ dίτη ουμbηλιούκδην τη γιίθ' ατα̃, νιη̃ γκακ νιη̃, σςίχνιν νιηριάτηριν, πάκ dίτουρη γιη̃, έ πάκ νιόχουρη σςοκιισςόκιιν, εδὲ πω̃ τςουdίτεσςιν. Ατηχέρε ου φόλιι ε ήμμα, «Ορὲ dιέματ εμι̃, ιου̃ τη γιίθη ιέενι τημbι̃ιη, εδὲ τη γιίθη ιέενι βηλέξηρη πε νιι̃' bάρκου· πηρ σὲ ιου̃ τη ρω̃νι κησςτου̃ τη νdα̃ρη νιηριάτηριτ πόσι τη χούκιη»; Ου φόλιι αιὸ εδὲ σςου̃μη τη τιέερα φιάλιη, γιερησα̃ ι bίνdι, έ ι bη̃ρι σα̃ ουνγρέιτιν έ ουπούθην σςοκιμετςόκι μὲ λιότε γάζι. Παστάιη ι νίσι ατα̃, έ ι dηργόι τη γιέιηνη τςούπην ε μbηρέτιτ. πο μη̃ πάρη τη βέενη τε μbηρέτι έ τη κηνdόιην λιέτρην (κάρτην) ε τςούπης. Εδ' ατα̃, πάσσι νdη λιέτρητ νούκη σςηνόντε σεκου̃ γιένdεει τςούπα, μούαρρην πουλούμbιν μὲ βέτε, έ ε λιησςούαν πηρπάρα πόσι ουδηχέκιησιν, έ ατα̃ βέενιν πάς, 'γκαχα ι πηρτσίλτε έ ι πηρτσόντε αύ.

Πάσσι χόκιην ατα̃ νιη̃ ούδη μειάφτ τη γλιάττ, τουκε έτσουρη πὰς πουλούμbιτ, αρρι̃νη νdη νιη̃ βήνd, τέκου ζου̃ πουλούμbθι, έ πω̃ ου bήντε dιτσα̃ σςέια, έ πω̃ ου dηφτόντε μὲ κιέπτ με κράχητ βήνdιν ε τςούπης. Ατηχέρε τουκε πα̃ρ' ατω̃ σςέια, ουκιάς τε πουλούμbι dιάλιι ι τρέτη, εδὲ βου̃ρι βέσςνη πάς φάκιες δέουτ, σα̃ τη γιέγιετ πόσςτη γιέερη νdήνη δέε, ά κι̃ς νdοο ουσςητίμ ατυ̃; È νάμητα νdηγιόι ζη̃ριν ε τςούπης κιὴ σςου̃μη ση φέελι νήνη δέε, εδὲ ουγηζούαν τη γιίθη πάκ μάση τουκε γιέτο υρη τςούπηζην. Τανι̃ πω̃ μεντόχεσςιν ατα̃ σεκιυ̃ς τη κιίτιν ατὴ κιὴ νήνη δέε άκιε σςου̃μη φέελη. Κου̃ρ ουνκιάς ι σςτάττι dιάλιη, εδὲ βου̃ σύ̃νη πηρδέε, κιὴ τη σςουκόνιη σὲ κου̃ ρι̃ τςούπα, μbη τςὴ βήνd, τςηφάρη βίσεσς ιάνη, εδὲ βησςτρόι έ κηκιύρι τη νdέιμεν ε τςούπης ασςτου̃ κιη, σιπάς βήνdιτ τη κουπητόιν' εδὲ ατα̃, έ τη dι̃νη σετςὴ ου dούχετ, πηρ τη μάρρη μάση, έ πηρ τη bήρη γαατι̃ μιεσςτηρι̃ιν ε

BKSh

τῦρε. Ανὶ ἔρθ ι πέσσητι, εδὲ ι μπησστέτι σούπετ ε τῖιη δέουτ, ατιὲ τέι' ε κῖσς σςηνούαρη δήνdιν μὲ σινῶρητ ι σςτάττι, παπό σχκάκιη φλιακηρίου δέεννη μὲ γίιθη τςούπην μbη τη σίπηρμη γίερη τςεκοῦ λιάρτη. Ε πηρνιηχέριε ουdέρθ ι γιάσςττι με κράχητ ετῖη χάπουρη, εδὲ ε πηρίτι μbη dούαρτ ε τῖια τςούπηζην ρᾶρη ση σίπηρμι, εδὲ πόσα ε μούαρρην, ουνίσην τη νκηθέχεν πράπη τε μbηρέτι μὲ γὰζ τη μάθ. Πο dιάαλι ου ρᾶ πάς κητύρεδετ κι' άτη τςάς, εδὲ ου κάλι νιῆ δάπη, έ νιῆ τη νdσέχητη, σᾶ νιημέντ ι dίκιτε. Τςούπηζα μῆ ο' dουρόντε dῶτ, εδὲ θίρρι: Ποπό! ουdόγια. Ατὴ τςάστ ι κάτηρτι ρόκου πουρτέκην ε χέκουρτη, εδὲ γοdίτι μὲ τὴ ατιὲ σῖτς' κῖσς ζακόν' ε τῖιη, έ νάμητα ουνγρέχ νιῆ παλάς πηρνιηχέριε, νdη τη τσίλιιν ουμbύλτιν bρένdα, εδὲ ουμπρούαιτιν πηρ δάπην. Ε dιάαλι πῶ ι νdίκιτε έδε, έ πάσσι ι πᾶ τη μbύλτουρη νdη παλὰς, ου λιούτεει τέπηρη κιη τ' α κιάσην πάκηζη, δέτημη σᾶ τη σςόχη τςούπην· πο ατᾶ σ' ε λιίριν. Τη παστάιμεν αὺ ου λιούτ κιη τ' α λιέενη σᾶ τ' ι σςόχη δέτημη γλιίτςτιν ασᾶιη νdηπηρ νιᾶ δήρη (bίρη). Εδ' ατᾶ πάς κάκιε τη λιούτουρασς, ε λιᾶνη· πο αὺ, πόσα χάπι δηρίμην, εδ' ουνκιάς dηρέιτη γιίσςτιτ ασᾶιη, ε θηθίου τςούπην τη τῆρη σακάκιε, εδὲ νdη τςάστ φλιυτυρόι έ δάτε νdη παλάς τη τῖιη σίπηρ μbὶ ρέετη. Αχέερε βράπο ι κάτηρτιν ι πρίσςι παλάσιν ατῖι μὲ πουρτέκην ε χέκουρτη, έ ι dῦτι ε γοdίτι dιάαλιν μὲ άκιε σίλμη σᾶ, ε τσοπητόι φάρε. Πάς ατῶ φλιυτυρόι ι πάρι, έ ουπερηνdούα άκιε λιάρτ' γιερησᾶ γιέετι τςούπηζην, τη τσίλιην ε μόρρι μbη-κράχη έ ε σούαλ νη τη δηλέζηριτ. Ε κησςτοὺ κητᾶ μεζὶ σςπητούαν 'γκα dιάαλι, εδὲ μούαρρην πρᾶ ούδην ε τῦρε τη τςκουιdέσουρη, γιερησᾶ άρδην τε μbηρέτι.

Ἑ μbηρέτι κοῦρ dηγιόι σςπητίμιν ε ση bίιης κάκιη τέπηρη ουγηζούα σᾶ, ουρδηρόι έ ου dούαλην πηρπάρα τ' ι πηρέσην μὲ νdέερ τη μαδ κάκιε παρησῖ, έ bουιέερη, έ ουσςτηρῖ σᾶ ρόζην νιέρηζη 'γκα γιίθ' άνητ τη bήινη σεχὶρ (τρκ). Ατηχέρε τςούπα ουλιούτ μbηρέτιτ τ' α λιῆρη ατή τη σγηλιέδη πηρπάρα ατῖι δέτη νιῆ 'γκα κητᾶ τη σςτάτη dιέμα, έ τ' α μάρρη πηρ bούρρη. Ε πάσσι ε λιᾶ μbηρέτι, αιὸ σγηλιόδι τη κάτηρτιν μὲ παλάσιν ε χέκουρτη, εδὲ ;ουμαρτούα, έ ουγηζούα, έ ρόιτιν μὲ γὰζ έ μὲ νdέερ. Ἀς πηρράλη σ' ιου ρηφέεδα, πο dέσςα, έ ιου γηνιέεδα.

11

Νιῆ dρουουτᾶρ κῖσς τη σςόκιεν νιῆ γρούχ τη τςμήνdουρη. Αὺ σίλτε dροῦ πηρ dίτη νdη σςτηπίη μὲ γομᾶρ, εδὲ ε σςόκιεια ι 'νdίχτε κοῦρ τςκαρκόντε ατᾶ. Πηρμbὶ γιιθη μαρρησίατ κιη bῶντε αιὸ γρούα, νιῆ χέρη κοῦρ ι σςόκιι ι σόλι πέενιη πηρ τη bῶρη πηλίχοῦρη, ι μόρρι ατῶ ε βάτε ου α χόδι bρετκότεδετ νdη πέλγουτ, κιη τ' ι ένdηνιην πηλιηχοῦρην. Ἐ πὰς τσὰ dῖτς, κούσυρ αιὸ βάιτι τη σςόχη, σέ μῶς ουbῶ πηλίχοῦρα, πάκ dίτουρη γ ιῆ, γιέετι ατιὲ νιῆ τςίζμη (ἀρδ.) τη βιέτηρη πλιὸτ μὲ φλιορῖνι, εδὲ ε πρ.ῦ ατή νdη σςτηπῖ, έ ε φλιάκου νdη νιῆ κιόσςε πάα κουιdέση. Ανὶ μόρρι νιῆ dόρη φλιορῖνι 'γκα αιὸ, έ βάιτι τε ποτςᾶρι τη bλιέερη πότςε. Ἐ ποτςᾶρι, 'τουκε νιόχουρ' ατὴ γρούα πηρ τη λιήνη, μετηπᾶρητ ε κιέσςτε, έ σ' dόντε τ' α 'νκιάσηνιη πὰ κοῦρ ι πᾶ dόρην εσᾶιη πλιὸτ φλιορῖνι, μὲ βρὰπ ι δᾶ dῦ bάρρη μὲ πότςε, εδὲ ι α dηργόι νdη σςτηπίη, ι δουρόι εδὲ κοφίνατ. Πόσα ι μόρρι κητῶ πότςε γρούχια μὲ γὰς τη μάθ, ου τςπόιτι φούνdιν τη γιίθαδε, εδ' ι σςκόιι νdη νιη λιιτᾶρ, ι bῶρι βάρκ, έ ι μbᾶρι ρὲθ χόdης πηρ bουκουρίη παστάι, τυκε κηρτσύερη, ζοῦ τη κηνdόνιη: „«'Νdρίτ ούνη, 'νdρίτ σςτηπία, 'νdρίτνιηνη πότςετ εμῖια». Μbρήμανετ κοῦρ έρθ ι σςόκιι 'γκα μάλιι μὲ dροῦτη, ουσούλι αιὸ τ' ι νdίχηνιη πηρ τη τςκαρκούαρη, τουκε ρήφυερ' ατῖι μὲ γὰς, έ μὲ κηνdίμε πηρ bουκουρίατ κιη κῖσς bλιέερη. «'Νdρίτ ούνη, 'νdρίτ. . . . » Ἐ αὺ, τυκε dίτουρη λιηνητίην ε ασᾶιη σ' ουτςουdίτ πηρ κηνdίμιν ὰς πηρ κηρτσίμετ ε ασᾶιη, πο χάπηντε σῦτη πηρ ατῶ πότςε; εδὲ ε πυέτι, κοὺ ι γιέετ ατῶ;

Αιὸ ι θᾶ, σὲ ι bλιέου μὲ φλιορίνιητη κιη γιέετ νdη νιῆ καλιbησίρη πε τη πέλγουτ. ι dηρτέου εδὲ τςίζμην χέδουρη ατιὲ τέι. Ατηχέρενη ι σςόκιι, κοῦρ πᾶ φλιορίνιητη νdη τςίζμητ, ι θότ' ασᾶιη τη χῦνιη τςπέιτο bρένdα νdη dριθνὶκ πηρ τη ουμπρούχιτουρη, πηρσέ, σικοῦρ κίσςνιν πηρ τη ζbρίτουρη γιίθη σςπέτατ ε περηνdίης τη τςπόνιην σῦτ' ε νιερηζίης.

Εδ' αιὸ „'γκα φρίκα χῦρι νdη dριθνὶκτ. Ἐ αὺ μbηλιόδι πούλιατ, εδ' ι σςποῦρι πηρμbὶ dριθνὶκ, τουκε σςτῖρ' εδὲ τσᾶκόκιε γροῦρι ατιὲ, σᾶ τη κηλιφάσιν ατῶ, έ τη 'μbεσόνιη γρούχια πάς τροκηλίμιτ, εδὲ τη ρῖιη μbρένdα. (Κητὴ ε bῶρι ι σςόκιι νιῆ μηχάνη σᾶ τη λιαργόχετ αιὸ κιη τη μῶς σςόχη κοῦρ αὺ τη φσςέχηνιη φλιορῖνιτη). Ατηχέρε αὺ φσςέχου φλιορῖνιτη νdη νιῆ βήνd τη σάκτη. Πο σαdῶ κιη ουρούχιτι, ε μούαρρην βέσς bότα, εδὲ ε καληζούαν τε κατίου, ι τσίλιι μετηπᾶρητ ε θίρρι, εδὲ ε πυέτι, κοὺ ι

κᾶ φλιορῖνίτη; έ κῦ ε μηχόι. Πά; κησᾶίη κατίου θίρρι τη σςόκιῖεν, εδ' ε πυέτι κίε ασ;τού. É αιὸ, μὲ τη μάδεν φρίκη κιη κῖσς μάρρη, σεμῶς ι χᾶνιν σῦτη σςπέσατ, κοῦρ, πᾶ εδὲ κατίνη πηρ φάτ τη σᾶίη, τη ϐέρbηρη 'γκα νιῆριν σῦ, ατη χέρε ι ι ουbούτς μήνdηια, εδὲ μετηπᾶρητ ι ουπηργιέκι σὲ: ζbρίτην σςπέσατ ε περηνdίης τη χᾶνη σῦτ' ε νιερηζίης' ιὰ εδὲ τῦ τεκ' τη πάσουρκαν νγρῆνη νιῆριν σῦ. Κηςτοὺ κατίου 'μbεσόι σὲ αιὸ γρούα ήτςτ' ε λιήνη εδὲ ε λιησςόι χὲμ ατὴ, χὲμ τη σςόκιιν, έ φλιορῖνίτη ι τρασςηγόι ι σςόκιν. Άς παρράλη σ' ιου ρηφέεϐα, πο dέσςα έ ιου γηνιέεϐα.

12

Κιέε νιῆ πλιάκη κιη κῖτς νήνdη dιέλιμ' εδὲ νιῆ τςούπη. Κητὴ τςούπη ε μαρτούαν ατᾶ dιέλιμ' σηλιάργου νdη νιῆ φσςὰτ τη χούαιη, θουαῖσὲ πάκ dασςουρῖ τη σήμμης· έ μῆ τέπηρη 'γκα τη γίθη Κο-σταν dίνι ϐοῦρι 'γκούλιμιν πηρ τη μαρτούαρ' ατίέ.

Πάς τσᾶ κόχε γιᾶνη λιούφτηρα τη μηδᾶ, εδ' ατᾶ dιέμ' ϐάτην νdη λιούφτη, σῖ γίθη τρίμματ ε τιέερη, έ ουϐρᾶνη τη νήνdη ασῖι ϐίτι. Ε ζέζα ε ήμμα, χελιμούχρη κάκιε τέπηρη, τουκε μῶς πάσου-ρη πηράνη άς τςούπηζην νdobάρε, κιη τ' ι ρηκόνει ασᾶιη, ϐέντε μbὶ ϐάρρ' τη dιέμϐετ σᾶιη, έ μῆ τέπηρη τη Κοσταν dίνιτ, έ θηρρί-σητε τουκε κιᾶρη μbὶ τή: «Ὦ Κοσταν dίν bῖρι ίμ! κοὺ κέε bέσην, κιη μη δέε; Σίελη μη τςούπηζην, κιη μ' ε μαρτόϐε σηλιάργου, σὲ μ' ουdόκι ζέμηρα, έ dούα τ' α σςὸχ, κιη τη σςούχνι κητὴ ζιάρρη κιη κάμ, εδὲ τη χαλαdίτεμ μὲ ατὴ νdωπάκ. Πο τὶ ϐdίκιε, εδὲ σςκόϐε, ῶ bῖρ!» É Κοσταν dίνι, πάσσι σ' πουτςόντε ε ήμμα ση ϐαιτούχρι, έ ση ουλιηρύερι, 'γκα τη κέκιητη, κιη ι άρθ, ουνγρέιτ 'γκαχα ϐάρρι, ε ϐάτε τεκ' ε μότηρα, εδὲ ε μόρρι ατὴ, τη ι α σςπιέερη σήμης. Ούδης τεκ' έτσηνιν τη dῦ-Κοσταν dίνι μὲ τη μότηρην-νάμητα ου κηνdούαν γάλιατ: «γὰ, γὰ, γὰ·-έτσην ι γιᾶλι μὲ τη ϐdέκουριν». Ατηχέρε ι θότ' ε μότηρα τη ϐηλάτ: «Κοσταν dίν ϐηλάι ίμη, τς' θόνη κηςτού κητῶ γάλια»; É αὺ ι ουπηργιέγι: «Νούκ' ήςτη γιῆ; μόι μότηρη· σὲ ατᾶ σῖ σςπέσα κιη ιάνη, πῶ κηνdόινη.» 'Βάννη μῆ τέι, έ ου κηνdούαν αρραϐέλιατ. «τσίου, τσίου, - έτσην ι γιᾶλι μὲ τη ϐdέκουρινυ.—Ε πυέτ παπὰ ε μότηρα Κοσταν dίνη, πο αὺ ι ου-πηργιέγι πηρσηρῖ ασςτοὺ, σῖ εδὲ μῆ πάρη. Τουκε χέκιουρ' ούδη, ουκ-

BKSH

φηρούαν τε φσιάτ' ι τῦρε, έ ατιè παμέτα ουκηνdούκν κηρ dέσητ. «Κì, κì, κì,-σςκῶν ι γιᾶλι μὲ τη 6dέκουριν». —Τη παστάιμεν κοῦρ ατᾶ ουνκιάσην τε σςτηπία ε τῦρε, Κοστανdίνι γηνιέου τη μότηρην τουκε θῆν' ασᾶιη: Σςκῶ τί πηρπάρα, πά εδ' ούνη πῶ 6ξνì πάς τέσιε: εδὲ 6άτε πηράπη νdη 6άρρ. Αιò χόκιι έ 6άτε νdε dέρ' ε σςτηπίης, εδὲ τροκίτι μbη dέρητ, «τὰκ, κάκ». Ε ἥμμα θίρρι: Κοῦτς ήσςτη;—Ούνη ιάμ, ιοτ-bίιη, πο χάπ, (ι θᾶ τσούπα).—Έ αιò ι θᾶ: Νούκη iέε τί, ιμε-bίιη.—Τςούπα ι θᾶ πηρτηρῖ: ούνη ιάμ. Πασανdάι ι θᾶ πλιάκα: Φούτ γλίίσςτιν ε 6όγηλiη τη dόρης νdηπηρ dέρητ, σᾶ τη τ' α σςὸχ μῆ πάρη, πὰ τη τη χάπ. εδὲ τςούπα ε φούτι γλίίσςτιν έ σᾶιη νdηπηρ dέρητ, πάπο ε ἥμμα πόσα ε πᾶ ατὴ, 6dίκι νdη τςάστ εδ' αιò πηρ bρένdα, εδὲ ε bίια πηρ ιάσςτα dέρης.

Ἀς πηρράλὴ σ' ιου ρηφέε6α, πο dέσςα έ ιου γηνιέε6α:

ΤΕΛΟΣ.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ

ΑΛΒΑΝΟ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ

Προεισαγωγή.

Τὸ ἑπόμενον ἀλβανο-ἑλληνικὸν λεξιλόγιον ἀφορᾷ τὰς ἐξ ἑτερογλώσσων ἐπεισάκτους λέξεις ἀπαντωμένας ἐν τῇ παρούσῃ συλλογῇ, ὡς συνηθιζομένας κατὰ διαλέκτους ἐν μέρει εἰς τὴν μεγάλην Ἀλβανίαν, καὶ προσέτι καί τινας σπανίας ἀλβανικὰς, μετὰ μικρᾶς παραβολῆς ἀλβανικῶν πρὸς ὁμοίας λέξεις τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς. Ἐκ τῶν ὀλίγων δὲ τούτων παραδειγμάτων καὶ τῆς μικρᾶς ταύτης γλωσσολογικῆς παραβολῆς δύναται νὰ ἐννοήσῃ ὁ Ἀλβανικὸς λαὸς, ὡς καὶ ὁ ἄπειρος τῆς ἀλβανικῆς, ὅτι αἱ τοιαῦται λέξεις εἶναι ὅλως ξέναι καὶ ἄσχετοι μὲ τὴν ἀλβανικὴν, καὶ ὅτι ἡ ἀλβανικὴ, οὖσα στενοτάτη συγγενὴς τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς, οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μὲ τὴν τουρκικὴν, ἢ τὴν περσικὴν, ἢ τὴν ἀραβικὴν, εἴτε τὴν σλαυϊκὴν, ἐκ τῶν ὁποίων γλωσσῶν παρεισέφρησαν αἱ λέξεις αὗται, ὅλως περιτταὶ, ἀνωφελεῖς καὶ κακόφωνοι δι' αὐτήν. Ὅθεν τὰς τοιαύτας λέξεις ξένης ὅλως καταγωγῆς καὶ ῥίζης δέον νὰ ἀπορρίψῃ ὁ Ἀλβανικὸς λαὸς, διότι ἐκτὸς ὅτι εἶναι ὅλως περιτταὶ καὶ κακόηχοι, νοθεύουσι τὴν γλῶσσαν, ὡς μὴ κοινολογοῦσαι πρὸς τὰς τῆς ἀλβανικῆς· προκειμένου δὲ περὶ πραγματικῆς γλωσσικῆς ἀνάγκης, πρέπει νὰ ἐρανίζηται τοιαύτας ἐκ τῆς ἑλληνικῆς, ὡς τῆς φυσικῆς πηγῆς. Τὸ κατ' ἐμὲ δὲν ἔκρινα καλὸν νὰ ἐγγίξω τὰς ἐν λόγῳ λέξεις, καὶ τὰς ἀνταλλάξω μὲ ἀλβανικὰς, διὰ νὰ μὴν ὑποτεθῇ ὅτι προσβάλλω τυχὸν τὴν γνησιότητα τῶν ποιημάτων καὶ λοιπῶν ἔργων τοῦ λαοῦ. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀνθολογήσας τὰς προκειμένας λέξεις ἐπισυνάπτω ἐνταῦθα πρὸς διάγνωσιν αὐτῶν.

Αβούρδη - α. Μαμμή, μαῖα.

Αbου - Σοφιάνι. Υἱὸς τοῦ Σοφιάνου, εἰδωλολάτρου, ὅστις ἐπὶ δεκατρία ἔτη κατέτρεξε τὸν Μωάμεθ.

Αιάν. Διοικητὴς τόπου. (ἀλβ.) πλιάκ - ου, νdρεκῖνταρ, καὶ (Κμρδ.) νdρέπης.

Αγουλίτσε - ια, ἢ (ἀλλαχοῦ) ζουγραφέτη - α, εἶδος ὀρεινοῦ ἄνθους.

Αγούμε - ια. Αὐγή. (Προβλ. ἠώς. Κμρδ. 1,94).

Αdαλιέτ (edαλιέτ). Δόξα, ἰσχύς. (ἀλβ. πτ.) φθορὰ μεγίστη ἀρβ.

Αζάπ. Τιμωρία, βάσανον. (ἀλβ.) dηνὶμ μουνdίμ. ἀρβ.

Αζάτ. Ἀπολυτρωμένος, ἐλευθερωμένος. (ἀλβ.) ι τσπηρbλίέρη, ι λίησσούαρη, ι λiρούαρη. τρκ.

Ἄισι, bάισι, bιέρησι, ουνγάισι. Αἱ τέσσαρες αὗται λέξεις, αἵτινες ἀπαντῶνται εἰς ἓν ἀλληγορικὸν ᾆσμα τοῦ παρόντος, φαίνονται, ὡς ἐπιφωνήματα γεωργῶν. Ἔτι καὶ αἱ μητέρες νανουρίζουσαι τὰ βρέφη των εἰς τὴν κούνιαν, τραγουδοῦν» Ἄισο άισο, κολιοβάισο =τρέχα τρέχα, κούνια». (Ἴσως εἶναι τὸ, αἴσω =κινοῦμαι, πηδῶ).

Αλιᾶ. Ἀνώτατον, ὑψηλότατον, ἄριστον. (ἀλβ.) Ε λιάρτη φάρε, ε μῖρη φάρε, νdη dόρη τη πάρη. ἀρβ.

Αλιακά (ιλιακά). Ἔρως ὑπερβολικός. (ἀλβ.) dισςηρὶμ, ιαρανὶ ε φόρτη. ἴδ. άσκ. ἀρβ.

Αλιαμὲτ (ελιαμέτ). Σύμπτωμα σημεῖον. (ἀλβ.) Γιάσε - ια ε γιάιτμε - ια, σςένιη - α, σςήμbηλ - ι. ἀρβ.

Αλιέμ. Ἄνθρωποι, κόσμος. (ἀλβ.) νίέρης - ζη, bότη - α, λαούζ, γιήνdηίη. ἀρβ.

Αλιῖ (doβλιέτ αλιῖ) Ὑψηλός, ἔνδοξος. ἴδ. Αλιᾶ. ἀρβ.

Αλλάχ. Θεός. (ἀλβ.) περηνdῖ - α, ζοτ - ῦνη - ι, χῦι - ι, καὶ (ὑβρ.) φαρεμίρη - ι ἀρβ.

Ἀλονᾶρ - ι. Ἰούλιος μήν. (ἀλβ.) κορρίκ - ου. γρ.

Ἀμανέτ. Παρακαταθήκη, ἀσφάλιστρόν τι. ἀρβ.

Αμάν. Παρακλητικὴ αἴτησις ἀσφαλείας, ἀσύλου. «Ἔκαμεν ἀμὰν =παρεκάλεσε ζητῶν ἀσφάλειαν ζωῆς, ἢ περιουσίας», ἀρβ.

Αμbάρ. ἴδ. χαμbάρ.

Αμbέρ. (ἄρωμα) Ἄμπορι. τρκ.

Ἄμμη - α, ήμμη, μήμμη, νήννε - ια, καὶ (ὑποκοριστ.) νηννότσε, νήντσε. Μήτηρ. (πρβλ. μᾶ=μήτηρ=μάτηρ, =καὶ νέννα=θεία).

Ανκράν. Ἐφάμιλλος, ἴσος. (ἀλβ.) bάρασ - ι, bάρα - ι, σςόλι - ι, (Πρβλ. παρὰ, λτ. par. Κμρδ. I,344). τρκ.

Ανί. Ὕστερον, ἔπειτα, λοιπόν.

Ἀνκήθι, Εμάκηθη - ι. Τὸ συμβαῖνον ἐνίοτε εἰς τὸν ὕπνον πλάκωμα

Ἐφιάλτης. (πρβλ. ἄγχω πνίγω).

Ανdάρη. 'Αντάρα. (ἀλβ.) μιέγουλη, μιέργουλη-α. γρ.

Αρατίς. Δημιουργῶ, ποιῶ (ὁ ποιητὴς τοῦ παντός). (Πρβλ. ἀρτίζω) ἴδ. Κριῶνι.

Αρdσουχάλ. 'Αναφορά. (ἀλβ.) πηρμενdόρε. τρκ.

Αρbηρέσς-ι. (ἀλβ. ἑλλ.) ὡς καὶ (ἀλβ. ἰτλ) 'Αλβανός. 'Εν τῇ κυρίως 'Αλβανίᾳ ἐπιτοπίως, μόνοι οἱ κάτοικοι τῆς Χαονίας ('Αρbηρία) ὀνομάζονται «'Αρbηρη». οἱ δὲ ἀλβανοὶ ἐν γένει καλοῦνται «Σςκἰυπηταρη».

Αρῖ-dςῖ. 'Αρκουδιάρης. Ἡ κατάληξις τούτου «dςι» εἶναι τουρκική, ἀντιστοιχοῦσα μὲ τὴν ἀλβανικὴν «ταρ, κιαρ, καὶ αρ», ἥτις προστίθεται εἰς τὰ ὀνόματα, τὰ δηλοῦντα τέχνην, ἢ ἐπάγγελμα. π.χ. λἰούφτη-ταρ=πολεμιστής, ουδη-ταρ=ὁδευτής, δεν-ἆρ=προβατᾶς, λἰοπηταρ=γελαδάρης.

Αρῖ-ου. Ἄρκτος, ἀρκοῦδα. σαντκρ. ariska. (Ν. Πνδρ. φυλ. 500, τμ. κά. 453). Τῆς αὐτῆς ρίζης εἶναι καὶ τὸ, ἆρ=χρυσός, ὡς στίλβων, ὡς καὶ τὰ, ἄργυρος, ἄργιλος, ἀργὸς, ἀργήτης κεραυνός, σημαίνοντα λευκὸν καὶ λαμπρόν.

Αρρατίς. 'Απομακρύνω, ἐξορίζω, ἀποπέμπω λίαν μακρὰν ἵνα χαθῇ. (πρβλ. Ἔρρω). οἷον «αρρατίσου=ἄπαγε, ἔρρ' ἐς κόρακας, κρημνίσου, πήγαινε στ' ἀνάθεμα». ἴδ. τςπόρρ.

Αρρησύε-ια, ἢ αρρησέν-ι. Λόγος, δικαιολόγημα, κῦρος, σύστημα δίκαιον, δίκαιος τρόπος. «Νίεερῖ ι αρρησύεσςιμη=ἄνθρωπος μὲ λόγον». (πρβλ. ἄρω, Ἄρης, ἀρέσκω, ἀρετή).

Αρχόντ-dι. Εὐπατρίδης, εὐγενής, ὁ (κοιν.) ἄρχοντας. (ἀλβ.) bυἰαρ, bυλἰαρ, ζότ-ι (πρβλ. διός, θεός, αἰγυπτ. θόθ, ἀλβ. ζότ =κύριος). γρ.

Ασεμίν-ι. Ἰάσμη, γιασημί.

Ασλάν. Λέων, λεοντάρι. (ἀλβ.) λἰούα, λεόν-ι. τρκ.

Ἀσπηρη-α. Λεπτὸν τῆς Τουρκίας, χρήματα. (ἀλβ.) πούλη ε χόλη, καὶ (πλθτ.) τη χόλα-τη. Τὸ δὲ νόμισμα Σκόδρας «πούλἰη», ἀξίζει ἑξήκοντα Παράδες. ἴδ. χαρόμα. λατ.

Ασςίκ-ου. Κότσι, ἀστραγάλι μὲ τὰ ὁποῖα παίζουν τὰ παιδία.

Ασςίκ. 'Εραστὴς κατ' ἀνώτερον βαθμόν. (ἀλβ.) ἰαρ, ἰαρὰν ι φόρτη, ι dισςηρούαρη. (Πρβλ. ἐράω, ἔρως). ἀρβ.

Ασςικιάρε. (ἐπίρ.) 'Αναφανδὸν, φανερά. (ἀλβ.) σςέσςιτ, σὔθι, χάπητη, τςέλἰησςιμ. τρκ.

Ἀσςκ-ου (έσςκ) Ἔρως σφοδρός. (ἀλβ.) ἰαρῖ-α, ἰαρανῖ ε φόρτη, dισςηρίμ-ι, «μᾶλ-ι». ἴδ σεβdά. ἀρβ.

Ἀτ (χάτ). Κέλης, ἄλογον διὰ καβάλαν, ἀνευνούχιστον. (ἀλβ.)

κᾶλίη ι πατρέδουρη, χαρμητσούαρ, βαρδάτ. ἴδ. χαρμητσούαρ. τρκ.

Αχέγκ -ου. Μουσικὴ ἁρμονία, εἴτε φωνητικὴ μουσική, τραγούδια, εἴτε μὲ, εἴτε χωρὶς ὄργανα. (πρβλ. ἠχεῖν, ἦχος, πρσ. αοχένκι. ἀλβ. αδάσ -ζ=ἦχος, αὔω αὔσω=ἠχῶ) ἴδ. χαbέρ.

Ἀχ - ου. (δένδρ.) ὀξύα.

Ἆχ - ου. Λύπη, ἀδημονία.

Αχῶνι. Λυποῦμαι πολύ «Βlίκι 'γκα ἄχου=ἀπέθανεν ἀπὸ τὴν λύπην». (πρβλ. ἀχέω, λυποῦμαι, ἄχος, λύπη).

Ἀadέ - ια. Προθεσμία, ὅρος, διορία. (ἀλβ.) σινούαρ, καὶ (Boud) κουδενέτη - α. τρκ.

Ἀadίτ. Ποτίζω. (ἀλβ.) λιάκ, καὶ (ἐπὶ φυτῶν) ουιίτ. βλγαρ. βόdα =ὕδωρ, ἀλβ. ούίη,=ὕη, ὑετός, ὕω βρέχω.

Βάθτ - ι (βάχτ, βακήτ). Καιρός. (ἀλβ.) κόχη - α (πρβλ. ὀκωχή). ἀρβ.

Βάλε - ια. χορός συρτός· ὁ δὲ συγκαθιστὸς, ἐκεῖνος δηλαδὴ, τὸν ὁποῖον χορεύουν ἀνὰ δύο, λέγεται «κατσίμ». π. χ. χορεύω τὸν συγκαθιστὸν=κατσέενι, κηρτσέενι, ἢ καρdσέενι. (πρβλ. κραδαίνω). Τὸ δὲ, χορεύω τὸν συρτὸν=λιούανι βάλε. «Ζέρου νdη βάλε=πιάσου εἰς τὸν (συρτὸν) χορόν.» (πρβλ. ἄλλομαι πηδῶ). ἴδ. καρτσαλιέτσ.

Βαλῖ - ου (ἀλβ. πτ.) Γενικὸς διοικητής· ἴδ. Βελιίκο. ἀρβ.

Βάργηρ - ι, ἡ βηργᾶ, καὶ (πλθτ.) βηργῆνίη. Κριάρι ἀνευνούχιστον, ἴδ. χανούαρ καὶ Πηρτσάκ. (πρβλ. ὀργάω, εἶμαι εἰς σφοδρὰν ἐπιθυμίαν συνουσίας).

Βάρφηρη (ι). Ὀρφανός.

Βάς - ζι. Διδαχή, κήρυξις. (ἀλβ.) λιετσίτηια - α, ε λιετσίτμε, τη λιετσίτουρη. (πρβλ. λέγω, λέκτης, λαλῶ, σανσκριτ. lok, λατ. loqueo· ἔτι ληκυθίζω. Ν. Πνδρ. φυλάδ. 493, σλ. 287. γρίμμ.)

Βασιέτ. Παραγγελία, διαθήκη· (ἀλβ.) ποροσῖ διάτη-α (πρβλ. πόρω, πορτύνω, προμηθεύω). ἀρβ.

Βεκιίλι. Ἐπίτροπος, ἀντιπρόσωπος. (ἀλβ) βικᾶρ. ἀρβ.

Βελιέτ-ι, καὶ, βελιε lσινά. Εὐφυής, χαρίεις, εὐτράπελος. Ἔτι ιαράνς, χαϊdιᾶρ (πρβλ. εἴρων, δόλιος, ἀστεῖος, χαϊδεύω).

Βελίικο-ια. (θλκ.) Κατὰ κοινὴν ἐν Κορυτσᾷ παράδοσιν, εἶναι ὡς ἐπίθετον τῆς Παναγίας. Εἰς τὴν Ἀραβικὴν σημαίνει ἡ λέξις, βασιλεύς, ἐξουσιαστὴς, ἅγιος, ἱερὸς, ἀγαπητός· (πρβλ. βηλὸς, βαλὴν, οὐρανὸς βασιλεύς).

Βερόρε-ια. Ταινία κοκκινόλευκος, ἣν περιδένουν εἰς τὴν χεῖρα αἱ νέαι τὴν ἡμέραν τῆς ἀνοίξεως. Ἐκ τοῦ, βέρη=ἔαρ.

Βερεσίε. Ἐπὶ πιστώσει, ἄνευ πληρωμῆς ἀμέσως· τρκ.

'Βεσδέσε - ια. Κατὰ τὸν Χᾶν, ἡ λέξις εἶναι ἀλβανικὴ δηλοῦσα ἀμφιβολίαν. Εἰς τὴν 'Αραβικὴν ὅμως τὸ «ουεσουέσε», σημαίνε ὑποψίαν.

'Βετηνιόχηιη, βετηdῖιη-α, ἢ καὶ (Κ. χρστρ) νdηργιέγιηιε. Συνείδησις.

'Βίγιε - τ (πλθτ.) Δῶρα κυρ. εἰς φαγώσιμα, (ὡς τὰ γαμήλια τῶν ἀρχαίων) προσφερόμενα ὑπὸ τῶν φίλων εἰς τοὺς γάμους, εἴτε (ὡς τὰ ἱερὰ τῶν ἀρχαίων) ἐπὶ τῆς γεννήσεως τέκνων, εἴτε εἰς τὸν κτίζοντα καινούριον ὀσπήτιον, ἅτινα καὶ συντρώγουν εὐθυμοῦντες. (πρβλ. ἔδνα=β - ἴγιε· τὸ δ=γ, ὡς δῆ=γῆ, ἀλβ. δέε· μέγας, μέδων, ἀλβ. μάδ· διὰ=γιά).

'Βίdo - ια (θλκ.), καὶ, βιdάν - ι (ἀρσ.) Περιστέρι, γ. Ἔτι πουλούμbη.

'Βίκ - ου. Γεφύρι αὐτοσχέδιον, ξύλο εἰς εἶδος γεφυριοῦ διὰ πέρασμα. (Λακεδ. βαβύκα, ἡ γέφυρα).

'Βιλίαέτ. Χώρα, ἐπαρχία. (ἀλβ. πτ.) πατρίς. ἀρβ.

'Βλαdίκη - α. 'Αρχιεπίσκοπος, δεσπότης. (ἀλβ.) υπεσχούπ - ι. βλγ.

'Bobέκ - ου (ι), καὶ, ιδάπηκ - ου. Πτωχός. 'Βοπηζῖ - α, πτωχεία.

'Βοζίτ. Βαδίζω, περιπατῶ (συνεχῶς τακτικῶς), περιφέρομαι, συχνάζω· ἔτι κωπηλατῶ, καὶ, κωπηλάτης=δοστᾶρ. «Σζοῦμη δοζίτ αἰὸ cύδη=πολλὴ κίνησις ὑπάρχει εἰς αὐτὸν τὸν δρόμον. — Σζοῦμη δοζίτιν cὸd=πολλοὶ συχνάζουν σήμερον...» (Ὁδὸς, δαδίζω=δοζίτ).

Βρὰς, καὶ, μδράς. Φονεύω. (πρβλ. τῶ σανσκρ. mar, ἐξ οὗ τὸ μαραίνεσθαι, καὶ μόρος, λτ. mortis, ἀλβ. μόρτι ὁ θάνατος· ἐντεῦθεν καὶ τὸ δροτὸς, λτ. mortalis, ἐναλλαγῇ τοῦ μ πρὸς τὸ δ, ὡς μύζω=βύζω· μουγγρίζω=δογγῶ· μενέω, ἀλβ. μηνῶνi = δηνῶνi, δραδύνω· μνάομαι, ἀῤῥαβωνίζω, ἀλβ. δλιῶνi, καὶ μδλιῶνi. Ἔτι μουλάρι = μπουλάρι· μαθέω, μανθάνω, ἀλβ. μησῶνi = μπσῶνi· μύω, μύστης, κρύπτω φσέχ=μφσέχ κλπ). Ἔτι λέγεται, δουράς=δράς.

'Βουdζοὺχ, ἢ δουdζοὺφ - ου. Οἱ προὔχοντες τοῦ τόπου. (ἀλβ.) παρησῖ - α, τρκ.

'Βουκοὺφ, ἢ δακοὺφ. Ὑπομονητικὸς, ἀνεκτικός. (ἀλβ.) ι dουρούαρσζιμη, ι καdάλισζιμη, ζεμηργιέερη. ἀρβ.

Βάθτ (bάχτ) Τύχη. (ἀλβ.) φάτη - ι. (πρβλ. φάτις). τρκ.

Βαιράκ (πρφθ. bαριάκ). Σημαία. (ἀλβ.) φλάμουρ - ι, φλιάμbουρ τρκ.

Βαιρακτᾶρ. Σημαιοφόρος. (ἀλβ.) φλαμουριᾶρ, φλιαμbουριᾶρ. τρκ.

Βαιάμε. 'Αμύγδαλον. (ἀλβ.) μανdόρλιε - ια. τρκ.

Βαιλιός - ζι. Κυβερνήτης, βαθμὸς τιμῆς. ἰτλ.

Βακητῖ, ἢ bαγητῖ - α. Κτῆνος, ζῶον ἐν γένει διὰ σφάξιμον καὶ φόρτωμα. (ἰδιαιτ.) τὸ φορτηγὸν λέγεται, κάφσζη - α. Ἡ λέξις bα-

κητῖ. ἢ καὶ bακτῖ, κατὰ τὸν Hahn σλ. 224, ἔχει ἀναλογίαν μὲ τὸ Μακετία, Μακεδονία· κατὰ δὲ τὸν Καμρδ. μὲ τὸ βαβάζω, βάζω= βελάζω, μουγκρίζω, σλδ, 341, 1.

Βάμ. Μόριον δηλοῦν τὸν κρότον τῆς πυροβολήσεως τοῦ ὅπλου.

Βανdὶλ, ἢ bανdὶδ-ι. Ἄτακτος, ἀνυπότακτος, ἀπειθής. 2) φιλήδονος, ἡδυπαθής. (Ἴσως ἔχει ἀναλογίαν τινα μὲ τὸ «Uandale»).

Βαρδάκ. Ἀγγεῖον νεροῦ, σταμνὶ μικρό. (ἀλβ.) σιτήμbη-α, κοτρόbη-α, κηρτσάκ-ου, καὶ (ξύλινον) κηνάτσε-ἰα. τρκ.

Βάρκη-α. Πλοιάριον, λέμβος μικρά. (ἀλβ.) λιοόνdρηζη. Τὸ δὲ ἀκάτιον = σούλιε-ἰα. ἰτλ.

Βάσς. Κεφαλή, ἀρχή. (ἀλβ.) κρύε-τή, ἢ κρύε-ἰα, κόκη-ά. (πρβλ.) κάρα, κρείων, κόττα) τρκ.

Βάστ. Στοίχημα. τρκ.

Βασεργιάν, bαζεριάν. Ἔμπορος. (ἀλβ.) τρεγητᾶρ. ἴδ τρέγη. τρκ.

Βάσςτη (bαχτσέ) Περιβόλι, κῆπος. (ἀλ.) κόπησςτη-ι κόφςτη. (πλθ.) κόπησςτατ, καὶ κιίπκσςνατ. (πρβλ. κῆπος, κάπετος). ἴδ. Βοστάν. τρκ.

Βαταρέε-ἰα. Πυροβολισμὸς πολλῶν συνάμα. ἰτλ.

Βεdέν-ι. Γυναικεῖον ἐπανωφόριον.

Βεdένα-τ. (πλθ.) Ἐπάλξεις τοῦ φρουρίου. (ἀλβ.) καμbερῖ. ἴδ. τὴν λέξιν τρκ.

Βέκ-γου, ἢ bέ-ου. Τίτλος τουρκικός, τὸν ὁποῖον οἱ ἀλβανοὶ ποιηταὶ ἀποδίδουν συνεχῶς πρὸς τοὺς ἥρωας τῶν ᾀσμάτων των.

Βέλιbηρη (ι), καὶ bελibατσούκ. Τραυλός, ψελλός, τσηβδός, δυσνόητος. (πρβλ. βάρβαρος, λατ. balbus, σκνσ. varvar = κακόγλωσσος, ὁ σκληρῶς καὶ τραχέως ὁμιλῶν, ἀκατάληπτος· κατὰ τὸν Κμρδ. 1, 309, βαμβαίνω).

Βέκη, ἢ bέϊκη-α. Εἶδος θηλυκῶν προβάτων μὲ ἄσπρον πρόσωπον.

Βεκιᾶρ Ἄγαμος. (ἀλβ.) ι παμαρτούαρη, dιάλιη. τρκ.

Βελιᾶ. Βάσανον, ἐνόχλησις. (ἀλβ.) τη νdέζουρη, ρηνdὶμ, 'γκάσηιη ταλανdίσηιη, bρέγκη-α. ἀρβ.

Βελιέκ-ου. (σκδρ.) Μονομαχία, καὶ, bελιεκτᾶρ = μονομάχος. (πρβλ. πόλεμος καὶ λτ. bello). «Βελιέκε» ὀνομάζεται καὶ, τὸ σκληρὸν καὶ δυσκολοτσάκιστον αὐγὸν, ὅταν τὰ παιδία τσουγκρίζουν, συγκρούουν τὰ κόκκινα αὐγὰ τὸ Πάσχα. Ἔτι, bειλιέκ.

Βερbέρ. Κουρεύς· (ἀλβ.) κιέθης, καὶ, κουρευω = κιέθ. ἰτλ.

Βερbερχάνη. Κουρεῖον. τουρκοϊταλ.

Βερέκιέτ. Γεννήματα, τὰ σιτηρὰ, οἱ καρποί. (μτφ.) ὄφελος. (ἀλβ.) dρίθη, πέμμη, bουκη, ονῖ, ονdῖ. ἴδ. τὴν λέξιν. ἀρβ.

Βερόνιη-α, καὶ, σςτέρπη. (ἐπὶ ἀνθρ. καὶ ζώων) Στεῖρα, ἄγονος.

Στέρ, σςτερῶνὶ, καὶ σςτηρπῶνὶ. (οὐδέτ. καὶ ἐνργ.) στερεύω, (ἐπὶ ρευστῶν) ἐξαντλῶ, ξηραίνω. (πρβλ. στεῖρα, στερίφη, λτ. stirpes). Ὁ Χᾶν ἔχει καὶ τὴν λέξιν, τσανγάde - ια.
Βεσdὶς (bεζέριμ). Ἐνοχλῶ, πειράζω. (ἀλβ.) τραζῶνὶ (πρβλ. ταράττω, τάρχη) ʼγκὰς, ι ρηνdόχεμ, λιεκιενdὶς, ι bρεγκόχεμ. τρκ.
Βέφας, καὶ, ση-κιέτηθι, ἔξαφνα, αἰφνηδίως.
Βεχᾶρ (bαχᾶρ). Καλοκαῖρι [ἀλβ]. πηρανηβέρη - α = ἄνοιξις, καὶ, βέρη - α = θέρος. (πρβλ. ἔαρ). πρσ.
Βηλιέττη, μbηλιέττη-α. Μέλισσα. (πρβλ. μελίσσω, μέλι, βλίσσω μολεῖν, ἔμολον, βλώσκω· μύσταξ, βύσταξ. Κμρδ. 1,61).
Βητάϊη-α· (πάθος) ἐπιληψία.
Βίγη-α. Κλονάρι παράσιτον, περιττὸν βλαστάρι. ἴδ. bίσκ.
Βίγηλη-α. Τόπος δασώδης, δενδρώδης. ἴδ. bίγη.
Βιλιbίλὶ-ι. Ἀηδών. [ἀλβ.] φερράκ-ου. «Βιλιbίλιι φέρρη μbη φέρρη (ἆσμ.) = ἡ ἀηδὼν ἀπὸ βάτου εἰς βάτον». Ἔτι λέγεται (Κμρδ.) φιλομέλη-α. ἀρβ.
Βινίςς, καὶ, dςubέε, ἢ dςούπ. Ἐπανωφόριον τουρκικόν.
Βινᾶ-ια. Κτίριον, οἰκοδομή. (ἀλβ.) νdηρτὶμ-ι, dηρτέιλ, νdηρτέση-α. ἀρβ.
Βὶρ-ι. Υἱός. (πρβλ. φύω, ἰταλ. figlio). 2] Ἐπιφώνημα θαυμαστικὸν ἐπὶ χαρᾶς καὶ λύπης.
Βίσκ-ου. Κλάδος ἴσιος, εὐθύς. Βισκόνὶη-α = κλαδοειδής, ἰδία κλάδου, καὶ (κυρ.) νέα ὑψηλοῦ καὶ εὐθέος ἀναστήματος. (πρβλ. φύω φύσις).
Bobopέε-ια (bobo-ρέε). Νέφος, σύγνεφον. Τὰ μόρια bobò, καὶ κοκὸ, εἶναι ἐπιτατικὰ, ὡς κοκο-σςῖ, κοκο-bέε, κοκο-dέε, ἢ κοdέε. ἴδ. κοdέε.
Βισςbίσς-ι. Ἐπίθετον ὑβριστικὸν τοῦ Ἰωάννου βασιλέως τῆς Ἀβυσσινίας ἀρβ.
Βοζούκ - ου. Εἶδος μουσικοῦ ὀργάνου. (ἀλβ.) σάς-ζι = μουσικὸν ὄργανον ἐν γένει. τρκ.
Βόϊη α. Χρῶμα (κυρ). βαφή. (ἀλβ). φυτύρη-α. τρκ.
Βόϊη. (bόι) Ἀνάστημα, κορμοστασιά (ἀλβ.) στάτ-ι (πρβλ. στάω, στῆναι, statura). τρκ.
Βόρτς-dςι. Χρέος, ὀφειλή (ἀλβ). dητύρη-α, χούα-ια, ἢ ουχᾶ (πρβλ. δόω, δίδω, δοτὴρ, δοτόν· καὶ ὀφείλω, ὄρλω· κατὰ Καμρδ. dowere). τρκ.
Βοσιλιόκ-ου, ἢ bοσιλιόκ· (ρυτ.) βασιλικός. ἔτι (σςκόρ.) σεφηργιέν, φεσηλιγιέν-ι. γρ.
Βοστάν. Λαχανόκηπος. (ἀλβ.) γκαρdίνη-α. (πρβλ. χόρτος, λτ.

hortus, γρμ. garten· πρὸς τούτοις gards σημαίνει εἰς τὴν Γοτθικὴν, περιφραγμένον τόπον· ἀλβ. γάρθ=φραγμός. Ν=νδρ. φλ. 522.). ἴδ. bάσςτη. τρκ.

Βότη-α. Γῆ, χῶμα ἄγονον, ἄκαρπον· 2] κόσμος, οἰκουμένη, ἄνθρωποι· 3] ξένος, μὴ οἰκεῖος, μὴ ἐνδιαφερόμενος· Χρήσιμον μόνον εἰς τὸν ἑνικὸν ἀριθμόν. «Μῶς dηγiὸ σετ' θόνη bότα - Μῶς dηγiὸ bότην ε χούαίη=Μὴ ἀκούεις τί λέγουν ὁ κόσμος - Μὴ ἀκούεις τοὺς ξένους ἀνθρώπους». (πρβλ. βοτάνη, βότης, βώτης, =βοσκός· ὡς καὶ βοτειάνειρα, χώρα τρέφουσα ἄνδρας· βότειρα, ἐπίθετον τῆς δήμητρος. Βοττία, καὶ Βοττιαία, ἐπαρχία τῆς ἀρχαίας Μακεδονίας, ὡς χώρα κτηνοτρόφος· ἐκ τῆς γῆς ἔπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον. Κατὰ δὲ τὸν Καμάρδ. 1,39, πάτος, ποδ. ποῦς).

Βούκη-α. Ἄρτος, ψωμί. (πρβλ. βέκος, ἢ βέκκος). (μτφρ.) θέσις, ὑπηρεσία.

Βουγάς-ζι. Λάρυγγας, καὶ (μτφρ.) στενὸν τόπου ξηρᾶς, ἢ θαλάσσης. (ἀλβ.) γρύκη-α. τρκ.

Βράνη-α (γεωργ. ἐργαλ.) Βωλοκόπος.

Βουdαλά. Μωρὸς, εὐήθης. (ἀλβ.) λιόλιε, λιόκιε, (πρβλ. λωλὸς καὶ λόκκος) ι τσημήνdουρη, ι λιάνη. αρβ.

Βούιη-α. Βοὴ, διαδήλωσις, διάδοσις μιᾶς φήμης: ἴδ. κούιε.

Βούλη-α. ὄνομα διακριτικὸν τῶν ἐν Ἀλβανίᾳ ὀθωμανίδων γυναικῶν, ἀπὸ τὰς χριστιανίδας. ἴδ. dσίκη. τρκ.

Γαζά (καζά). Κακὸν ὡρισμένον ἀποφασισμένον παρὰ θεοῦ· δυστύχημα, οὐχὶ ἐκ προμελέτης· ἐκ τούτου καὶ ἡ λέξις, kadi=δικαστής. ἀρβ.

Γαζαλῖ. Ῥιψοκίνδυνος, παράτολμος. τρκ.

Γαζέπ. Ὀργή. (ἀλβ.) μηρῖ, μηνῖ-α. (πρβλ. μῆνις). τρκ.

Γαζέτη-α. Ἐφημερίς. (ἀλβ.) dιτητόρε-ια. ἰτλ.

Γαιλιέε. Συμφορὰ, πόνος, θλίψις. (ἀλβ.) τη κέκιε, φατκεκιερίη, αγκησστίμ, τη δύμbουρη. ἀρβ.

Γαιέτ. Σφόδρα. (ἀλβ.) φόρτ.

Γαιρέτ. Ζῆλος, καρδία. (ἀλβ.) ζέελ-ι, ζέμηρη, σίλη-α, νdέεσηα, νdέσιν (πρβλ. σέλας, φῶς θυμὸς, καρδία· δαίω, καίω). τρκ.

Γαρίπ. Παράξενος, ξένος. (ἀλβ.) ι χούαιη, ι ρῖ. ἀρβ.

Γαργῖ-ια. Λόγχη, κοντάρι. (πρβλ. γάρκα ῥάβδος τῶν Μακεδόνων).

Γάτση-α. (Σκδρ.) πυρωμένον ἀναμμένον κάρβουνον, καὶ Γατσατόρεια. Πυρώδης, καυστική. (πρβλ. καίω, καύω).

Γηργάας-σι. Πειραστὴς, ἐρεθιστικὸς, ἐγγικτικὸς, ἐπίβουλος ῥᾳδιουργός, διάβολος. ἴδ. Μερβάν.

Γηργάς. Πειράζω ἐρεθίζω, διεγείρω τινὰ μὲ δηκτικοὺς λόγους. 2]

διαβάλλω, ῥαδιουργῶ. «Μᾶ ι κέκι γηργάασι, σὲ dορρἀχασι=χειρότερος εἶναι ὅστις ἐγγίζει μὲ τὰ λόγια, ἢ μὲ τὰ χέρια». Ἀόριστ. γηργάβα, Μετοχ. γηργᾶρη.

Γηdσαρῖνι. (ἀλβ. ἰτλ.) Προφητεύω, προμανdεύω. (ἐπτπ.) φαλτῶνι, παρηφλιάς. Φᾶλ=προφητεία. (πρβλ. κάλχας).

Γηρσάς, κηρτσάς, γηρθάς, κηλιθάς, κηλιτσάς. Κράζω, φωνάζω, ἠχοβολῶ. (πρβλ. κράζω, κράω, καὶ κληδὼν, φήμη).

Γηρδῖνι. Ἐρυσιβόω, προξενῶ τὸ πάθος τῆς ἐρυσίβης, ἢ τοῦ κράμβου ἐπὶ τῆς ἐπιδερμίδος κυρίως τῶν χειρῶν ἢ τῆς ὄψεως, ὅταν μάλιστα νιπτόμενος μὲ ζεστὸν νερὸν, ἐκτίθεμαι ἀμέσως εἰς τὸ ψῦχος τοῦ χειμῶνος. Τὸ πάθος τοῦτο εἶναι κυρίως ἐπὶ τῶν φυτῶν ἐπὶ δὲ ἀνθρώπων εἶναι ἡ χιράς, ἢ χειράς=τὸ σκάσιμον τῶν χεριῶν ἀπὸ τὸ ψύχος τοῦ χειμῶνος. «Μ' ουγηρδῖνη dούαρτη 'γκα τσίκνα =μ' ἔσκασαν τὰ χέρια μου, μοῦ ἐζουγρανίσθησαν ἀπὸ τὸ ψύχος· ἤτοι ἔλαβα τὴν νόσον τῶν χιράδων. (πρβλ. κραδάω, κράδος=πάθος δένδρων τινῶν. 2/ κερδίζω ἐπὶ χαρτοπαιγνίων ὅλα σχεδὸν τὰ χρήματα τοῦ ἀπέναντί μου, (κοιν.) σουφρώνω). 19·46

Γήρσεη-ι, ἢ γήρτσι. Κορυφὴ, μύτη σουβληρὰ ξύλου, ἢ πέτρας κλπ. «Γήρσςε γούρι=μύται σουβληραὶ, αἰχμαὶ, πέτρας». (πρβλ. γράφω=ξύω, τσουγγρανίζω). «Σὲ κολάι σ' μέρρετη Σούλιι, ιάνη γίιθη γήρτσε γούρι=εὔκολα δὲν κυριεύεται τὸ Σοῦλι, ὅπου εἶναι ὅλο σουβληραὶ πέτραι».

Γόγη-α, ἢ γογομέλι-ι. Φόβητρον, φάντασμα, στοιχειὸν, προσωπίδα, (ἰτλ) μάσκα· λέξις φοβεριστικὴ τῶν μικρῶν παιδιῶν.

Γολιέε-ια. (ἀλβ. ἰτλ.) εἶδος πλοίων. (πρβλ. γαῦλος, γαλιόνι).

Γόνdση (κονdσέ). Κάλυξ, μπουμποῦκι. (ἀλβ.) bουpbούκιε-ια. τρκ.

Γουbέρε-ια. Ἀλβαν. Ἐπανωφόριον.

Γουγούτσε-ια, ἢ dουdῖ-ια. Τριγόνι, δεκοχτοῦρα.

Γουργουλιέε-ια, τραζίρη-α, καὶ (ἀλβ. ἰτλ) baρbούλιη. Ταραχὴ, θόρυβος. ἴδ. κούιε.

Γράbιτ, ἢ γραbητίς: Λεηλατῶ, διαρπάζω. (ἀλβ) ῥημbέενι, πλιατσηκῶνι, πλιατσηκίτ, bῆνι πλιάτσηκη, ῥημούλη, ἢ ῥημούιη· λιασςdηρῶνι (ληίζω, ληστὴς=λιάζςdη). βλγ.

Γιάκ-ου. Αἷμα, πόλεμος, αἱματοχυσία, φόνος. «Ράτση μbη γιάκ =ἐφόνευσα ἄνθρωπον, ἔπραξα φόνον.» (πρβλ. αἰχμὴ, ἀκὴ (μτφ) μάχη ἢ (Κμρδ) ἰχῶρ-αἷμα, ἰκμάς, τὸ ζωτικὸν ὑγρόν).

Γιεζdις (γιεζιόρημ). Περιπατῶ, περιφέρομαι, εἶμαι εἰς κίνησιν. (ἀλβ.) bαρές, σςετίτ, πηριέερ. «Πηρῶρα γίιθη φσάτιν=περιῆλθον, ἐγύρισα ὅλο τὸ χωριό.» Ἡ λέξις φαίνεται τουρκικὴ, ὁ δὲ Καμάρδας (1,74) τὴν θεωρεῖ ὡς λατινικήν. (Ἄρω, ἀείρω=κρεμῶ, μὲ

τὴν πρόθεσιν πηρ, καὶ τὸ δίγαμ. i, πηρ - i - έερ.

Γιέλη - α. Φαγητὸν, προσφάγι, καὶ (ἀλϐ. ἰτλ.) ζωή. Ἐν τῇ μεσαίᾳ Ἀλϐανίᾳ προφερόμενον ὀρθότερον τοῦτο, λέγεται «γιάληιη» = ζωὴ, ὡς, ι γιᾶλη = ζωντανός.

Γιέλibηρη (ι). Πράσινος, καὶ (ἀλϐ. ἰτλ.) ξανθός. Ἐνῷ (ἠπτπ.) λέγουσι αρούτ - ι = ξανθός».

Γιεμενdζέε - ια. (Μουσ. ὄργν.) εἶδος βιολίου τρκ.

Γιεμῖ - ια. Πλοῖον. (ἀλϐ.) λιούνdρη - α, γοϐάτη-α, μάγιε, καὶ (ἀλϐ. ἰτλ.) ανίη-σ. (πρϐλ. ναῦς). τρκ.

Γιένε Πάλιν. (ἀλϐ.) παπά, παμέτα, πηρτηρῖ, πράπη, ἢ πηρ - άπη. (πρϐλ. ὄψ, ὄπις, ὄπισθα, καὶ μὲ τὴν πηρ, πρόθεσ.) τρκ.

Γιέενι, βγιέενι, καὶ τσῶνι. Εὑρίσκω. (πρϐλ. κίω, κιχέω, χῶ, ρίζα Κίχ, ὅθεν ὁ ἀόρ. ϐ', ἔκιχον). Ἔτι λέγεται, γιᾶνι (concil. 23) καὶ ἀλλαχοῦ, γιῶνι.

Γιερακιίνη - α. Ἱεράκι, ξυφτέρι. (ἀλϐ.) πετρίτ, σκίυφέρ, σκλίιφτέερ, σκίυφτέερ, κίίφτ - ι˙ τὸ δὲ «σςκίυπόν - ι = ἀετός». (πρϐλ. γὺψ, γυπαίετος). Ἔτι λέγεται (θλκ.) σςκαbόνιἡ - α, σκάbη, σςκιυπόνιη. Ἐκ τούτου πιθανῶς παράγεται τὸ ἐθνικὸν ὄνομα τῶν Ἀλϐανῶν, «σςκίυπη - τᾶρ = ἀετώδης. Καὶ οἱ μὲν ἐν Ἑλλάδι Ἀλϐανοὶ καλοῦσι τὴν μητρικήν των γλῶσσαν «γλίούχην ε ζόγουτ = γλῶσσαν τοῦ πτηνοῦ—τοῦ ἀετοῦ». Ὁ δὲ μέγας Πύρρος, ἐπονομασθεὶς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν του, ἀετὸς, χάριν τῶν μεγάλων ἀνδραγαθημάτων του, ἀπήντησε πρὸς αὐτούς: «πῶς γὰρ οὐ μέλλω τοῖς ὑμετέροις ὅπλοις, ὥσπερ ὠκυπτέροις, αἰρόμενος»; (Πλούταρχος)˙ ἴδ. Hahn, 1, 229, καὶ Κμρδ. 11,152.

Γιερdάν. Περιδέραιον, κόσμημα τοῦ λαιμοῦ. (ἀλϐ.) γουσςόρε-ια, ρεθ-γούσςε, καὶ στρίγκη-α. τρκ.

Γιήνdηιη-α, γιενίη. Γένος, φῦλον, λαὸς, ὄχλος. (πρϐλ. γένος, genere).

Γιιdῖ-ου. Ὄνομα ὑβριστικὸν, κυρίως τύῤῥανος.

Γιόια. Δῆθεν, τάχα. (ἀλϐ.) σικοῦρ, σικουρὶ, σικουρσὲ, πόνdη (ἀλ. ἑλ.) τρκ.

Γιόλι-ι. Λίμνη (ἀλϐ.) λίηκιύερ-ι, λίηκιέε-ια. (πρϐλ. λάκκος, καὶ, ἰτλ. lago). τρκ.

Γιόκ-ου. Ἄσπρον ἄλογον. τρκ.

Γιόκησ-ι. Στῆθος. (ἀλϐ.) κραχηρούχρ, κραχηρῶρ, κραχηνῶρ-ι. τρκ.

Γιουβές. Χρῶμα βύσσινον. (ἀλϐ.) φυτύρη βίσςνιε. τρκ.

Γιύλιε. Πύρινος σφαῖρα. (ἀλϐ.) bούμbη - α, τρκ.

Γιυμτύρη - α. Ἄρθρον, κλείδωσις, ἁρμὸς τοῦ σώματος κυρίως. ἴδ. νύλ καὶ νέίη - α.

Γiυνὰχ (γίυνχά). Ἁμαρτία, ἁμάρτημα. (ἀλϐ.) φάι-ι, μηκάτη, μουκάτη-ι, κολιάσ-ι. τρκ.

Γiύτς. Δύσκολον, βαρύ. (ἀλϐ.) ε φησστίρη, ε ρήνdη. τρκ.

Jαϐέρ. Βοηθός. (ἀλϐ.) νdίχμης, νdιμούας, νdιχμητᾶρ. πρσ.

Jadιγιᾶρ-ι. Εὔμορφος, θεωρητικός. ἴδ. dαί.

Jακούτσ-ι. Ἡ μαύρη, κατσοῦλα, κακκούλα, ἢ κουκκοῦλα, μέχρις ὀσφύος μακρὰ, ἣν ἐφόρησαν,ὡς πένθιμον σημεῖον ἐπὶ τοῦ θανάτου τοῦ Γ. Καστριώτου Σκανδέρβεη ὁ λαὸς αὐτοῦ, καὶ φοροῦν ἔτι καὶ τὴν σήμερον εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, κατὰ συνήθειαν μόνον.

Jαλάν. Ψευδές. (ἀλϐ.) ε ρέενη, ε ρέεμε, ε ρῆμε. Ψεῦδος = ρέενη-α, ρῆμε. Ψεύστης = ρέενης, ρεμᾶλ-ι. Ψεύδομαι δὲ τὸ ρῆμα-ρέενι. (πρϐλ. error λτ. ἦρα, ἔρα, ἐρεμνὸς, ἔρεβος, σκότος, ἀλϐ. έρρη-τ Κμρδ. 1,83) τρκ.

Jανγῖ-ια. Ὀπτασία, ὅραμα, ἔκπληξις. Ἔτι σύμbηρη. (πρβλ. ὀμφὴ, θεία φωνή).

Jαρᾶ. Πληγή. (ἀλβ.) πλιάγη, βάρρη-α. τρκ.

Jαργαβὰν (αργαβάν). Ἀγραβάνι, κουτσουπιὰ, κερατωνία ἡ ἀγρία. (ἀλβ.) λιαιλιάκ-ου. γρ.

Jαστήκ-ου. Προσκέφαλον. (ἀλβ.) πλίιτ-κρύειε, ἢ-κόκε. Πλίίς σημαίνει, σβῶλον, κομμάτι χώματος 2] προσκέφαλον, εἴτε σκουτὶ διπλωμένο, ὅπερ τίθεται ἐπὶ τοῦ τραχήλου κάτωθι τοῦ ζυγοῦ τοῦ βοός· 3] στρωσίδι, τάπης. (πρβλ. πλίξ, πλίτσω, διπλώνω). τρκ.

Jαταγάν-ι, καὶ, τσάbηίη, ἢ σάbηίη. Μάχαιρα τῆς ζώνης μεγάλη.

Jατρῶ. Ἰατρός. ἴδ. μιέεκ. γρ.

Jαχνῖ (φαγητόν). Στουφάδον. τρκ.

Jέε-α. Ἄδεια. «Μόρρι ίέε, έ ίκου = ἔλαβεν ἄδειαν καὶ ἔφυγε». (πρβλ. μεθ-ίημι = ἀφίνω, συγχωρῶ, καὶ, ἐάω)·

Jedίτς. Ἄλογον εὐνουχισμένον. (ἀλβ.) κᾶλιη ι τρέδουρη.

Jεζίτ. Εἰδωλολάτρης. τρκ.

Jεσςίλι. Πράσινον χρῶμα, καὶ χλόη, πρασινάδα. (ἀλϐ) ε γίέλιbηρη, γιελιbησίρη, λιηνdίνη. τρκ.

Jέτη-α. Ζωὴ, βίος· αἰών, κόσμος.

Jετίμ. Ὀρφανός. ἴδ. ϐάρφηρη, ϐό ρφηνη. ἀλϐ.

Jοληdςῖ. Ὁδοιπόρος, ὁδευτής. (ἀλϐ.) ουδητᾶρ-ι. τρκ.

Jοργάν. Πάπλωμα, ἐφάπλωμα. (ἀλϐ.) πλιάφ. τρκ.

Jουγκᾶρ. Εἶδος μουσικοῦ ὀργάνου. τρκ.

Jυρύσς. Ἔφοδος, ὁρμή. (ἀλϐ.) τούρρηιη (πρβλ. θοῦρος, καὶ θουρόω), σούλιημ-ι, ϐηρϐίτηιη (πρβλ. σεύω). τρκ.

Δέε. Γῆ. ἴδ. κοδέε.

Δεκατιᾶρ-ι. Δεκατιστής. (ἀλβ.) διετᾶρ. γρ.
Διμισκῖ-ια. Μάχαιρα τῆς Δαμασκοῦ, Δαμασκινή.
Δρῖ-α. (ἀλβ. ἰτλ.) Ἀμπελόκλημα. (ἐπτπ.) αρδῖ, χαρδῖ, καὶ (Dibρ.) θούπηρη, ἢ, θούπρη-α.
Dαbᾶ. Ἀγωγή. (ἀλβ.) ’νγρέιτηιη, παdίτηιη, κιάρηιη. ἀρβ.
Dαί-ου. Κορδωμένος, καμαρωμένος, γαῦρος, θεωρητικός (ἀλβ.) ι χακηρούαρη, λιεβέντ, ι πᾶμσςιμ. Τουρκικὴ ἡ λέξις, ἀλλ’ ὑπάρχει καὶ ἡ ἑλλ. δαΐφρων= φιλοπόλεμος, καὶ δάϊος.
Dαιί-ου. Θεῖος ἐκ μητρός. ἔτι (Σκδρ.) dάιη.
Dαιλιάνη-α. Εἶδος τουφεκίου.
Dάιμ, ἢ dάιμαν. Πάντοτε, (ἀλβ.) γιιθημῶνη, ἢ γιιθημόννη, ’γκαχέρη, γιιθηνιῆ, γιιθηχέρη. ἀρβ.
Dαροβίτ. Φιλοδωρῶ, χαρίζω. Dαρόβη-α=δῶρον. (πρβλ. δῶρον, δωρέομαι).
Dαλdίς. Τολμῶ, ἐνθουσιάζομαι. [πρβλ. ταλάω, τλάω, τολμῶ]. ἔτι Κουdσῶνι’ γουdσῶνι.
Dαούλε. Τύμπανα. [ἀλβ.] λιόdρα, λιοdηρτῖ, ταμbαλάσε. τρκ.
Dαχίλι. Ἱκέτης. [ἀλβ] λιούτης (μὲ ρίζη νdη κιάφη], πηρσςπύρτησι. ἀρβ.
Dιέρση-α, Ἱδρώς. [πρβλ. ἄρδω, καὶ ἕρση=θυγάτηρ τῆς σελήνης καὶ τοῦ Διός].
Dεβέε. Κάμηλος. [ἀλβ] καμίλιε-ια. τρκ.
Dεγdὶς [dεκdηρίριμ] Μεταβιβάζω. [ἀλβ.] σςπίε, κιέλ, τςῶνι, καὶ [ἐπὶ ποταμ.] σςτίτ. τρκ.
Dελιῖ. Τρελλός. (ἀλβ.) ι μάρρη, ι τςμήνdουρη. τρκ.
Dέρτ. Πάθος, ὀδύνη ψυχικὴ καὶ σωματική. [ἀλβ.] δύμbηιη, πησίμ, τη bόίτουρη. τρκ.
Dερμάν. Σωτηρία. (ἀλβ.) σςπητίμ [πρβλ. ἀσπὶς, ἀσπίζω.] τρκ.
Dεσςμῖ. Μαρτυρία. Dεσςμῶνι=μαρτυρῶ. Dεσςμούας, ἢ dεσςμιτᾶρ =μάρτυς.
Dηλίνιη-α [δένδρ.] Κένδρον.
Dηνῶνι καὶ, κανοσίτ. Καταδικάζω. ἴδ. dςεζᾶ.
Dηρρούdη, ρούdη, καὶ, κορολιίδε. Κατσαρὸς, ζγουρός. (πρβλ. ρυτίς).
Dησςπηρέχεμ. Ἀπελπίζομαι.
Dητῶνι. Ὀφείλω, χρεωστῶ. Dητύρη-α= χρέος, ὀφειλή. Dητύρης= χρεώστης. ἴδ. bόρdς.
Dιβάν. Αἴθουσα, ὑπουργεῖον. 2] ἀνακλιντήριον. 3] μέλος μελῳδία. τρκ.
Dιβανχάνη. Κατάστημα τοῦ ὑπουργείου. τρκ.

Dῖη, ἢ dῖε - ια. Σοφία, ἐπιστήμη. Dῖηε - ι σοφὸς, ἐπιστήμων. (πρβλ. δαΐω, δαῶμεν, διδάσκω).

Dικτῶνι. Ἀνακαλύπτω, ἐφευρίσκω, συλλαμβάνω. (πρβλ. δεικνύω, δείχτω).

Dίν. Θρησκεία, (ἀλβ.) bέση, ἢ bέσση - α, (πρβλ. πείθω, πίστις) φέε - ια. ἀρβ.

Dιτητόρε - ια. Ἐφημερίς.

Dοβλιέτ. Κράτος μέγα, ὑψηλόν. (ἀλβ.) πουσστέτ - ι, μbηρετηρῖ; ριγάτη - α, κραιλίηνίη. ἀρβ.

Dονάμα (dονονμᾶ). Στόλος. 2] ναυτικὴ παράταξις. (ἀλβ.) ουσς-τρι - dέετι, αρμάτη. τρκ.

Dονατίς. Στολίζω. Dονατῖ = στολισμός. Ἔτι νὶς, στολίὶς, ορμὶς = = στολίζω.

Dορdολιέτσε καὶ, πεπερόνη - α. Περπεροῦνα, ἤτοι ὁ μετηφιεσμένος μὲ κλάδους νέος, κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ ὁποίου χύνουσι νερὸν κάθε οἰκογένεια, οἱ δὲ συνοδεύοντες αὐτὸν παῖδες ᾄδουσιν, ὡς τὸ παρὰ τοῖς Γραικοῖς «Θεέ μου, βρέξε μιὰν βροχήν. . » κατὰ τὴν πανήγυριν, «Ρωσσάλια». ἴδ. τὴν λέξιν καὶ τὸ ᾆσμα ὑπ' ἀριθ. 4—7, σελ. 57.

Dουβᾶ. Προσευχή. (ἀλβ.) ουράτη - α, λιούτηιη. Εὔχομαι = ουρῶνι. (πρβλ. ἀράομαι). τρκ.

Dορί. Πυρρὸ ἄλογον, κόκκινον. τρκ.

Dρέδηιη, ἢ dρέδηλίη - α. (φυτ.) Κισσός. (μτφ.) ὁ στρόφιγξ, τὸ θηλύκωμα, ὁ ρεζὲς τῆς θύρας· τρόπος, πρόφασις. ἴδ. ρεζέε καὶ τσαρέε.

Dουναβέτσ - ι. Ποταμὸς τῆς Κορυτσᾶς.

Dουχάν. Καπνὸς ὁ Νικοτιανός. (ἀλβ.) bαρ - τύμι, ἢ, τύμης - ι. ἀρβ.

Dςάbα. Δωρεὰν, χάρισμα. (ἀλβ.) φάλιη, φάλιουρη, δουρούαρη. τρκ.

Dςάν. Ψυχή. (ἀλβ.) σςπῦρτ - ι. τρκ.

Dςανdάρμη. Χωροφύλαξ. γαλλ.

Dςεβαχίρ. Διαμαντόπετρα. (ἀλβ.) γοῦρ ι διαμάντη. Λίθος πολύτιμος = γοῦρ ι τςιμούαρη. τρκ.

Dςεζᾶ. Ποινὴ, τιμωρία. (ἀλβ.) dηνὶμ, πισςτράφ, κανόν. ἴδ. dηνῶνι.

Dςελιάτ. Δήμιος. (ἀλβ.) θέρησ - ι. τρκ.

Dςενέτ. Παράδεισος. (ἀλβ.) παρράισ - ι. περσ.

Dςεπχανέ. Πολεμοφόδια. τρκ.

Dςέρκ - ου (dσβέρκ). τράχηλος.

Dςεφᾶ. Δυσκολία, ἐνόχλησις, βάσανον, (ἀλβ.) μηζῖ, ζῖ, ζίη, φηστίρηιη, ρηνdὶμ, μουνdὶμ. ἀρβ.

Dςιγέρ. Πνεύμωi, καὶ τὸ σηκῶτι = ἧπαρ· ἤτοι τό τε κόκκινο καὶ τὸ μαῦρο τζιέρι, [ἀλβ.] μηλιτςῖ, μουσςκηρῖ. τρκ.

Dςίdςη - α καὶ, σςκηνdίη - α. Λαμπυρῖς, κωλοφωτιά, καὶ σπινθήρ. Ἰσκηρη - α — σπινθὴρ, σπίθα, ἀσπίθα,

Dςίκη - α. Ἐπίθετον τῶν ὀθωμανίδων γυναικῶν Τοσκαρίας.

Dςιλιχέεν καὶ, σςκηλικιέεν. Στίλβει, λάμπει, υἱαλίζει.

Dςίνdε - τ. Τὰ δαιμόνια, τὰ ἀνώτερα τῶν ἀνθρώπων ὄντα, ὁ ἄγγελος καὶ ὁ διάβολος. (ἀλβ.) χίε -τ, τη πηριάςτημιτ, τη πηριάςτιτ. (ἰδιαιτ,) ι παέμηρςςμι. ι παούδι = ὁ διάβολος.

Dςιν-dεβέε. Δρομὰς, ἡ κάμηλος. τρκ.

Dςιχενέμ. Κόλασις.(ἀλβ.) πίση-α, φέρρη-ι, ερρησίρη, κλοκοτίνη. [ἅδης=αἴδης=σκοτεινός.]. [πρβλ. ἀὴρ, ἀὴρ=σκότος [ἀλβ.] ἑρρητ, ερρησίρη]. ἀρβ.

Dςόκε καὶ, φλιόκε-ια. Ἡ Τοσκικὴ φλοκκάτα, (πρβλ. λόκκη, καὶ φλόκος).

Dςουβάπ. (τρκ] -Απάντησις. [ἀρβ.] Ἐπιστολή.

Dςουμᾶ. Παρασκευὴ ἡμέρα. (ἀλβ.) ε πρέμτε, ε πρήνdε. ἀρβ.

Dςούτς-ι, καὶ dςουτςμαdςούτς. Νάννος. (ἀλβ.] βότσ-ι. σςκούρτ-ι, μιστρέτσ-ι. (πρβλ. μιτύλος, κολοβὸς, μικροκαμωμένος, καὶ μιστύλλω, λιανίζω]. τρκ.

Dςύπ, ἡ dςυbέε - ια. Τὸ ἀσιατικὸν ἐπανωφόριον τῶν τούρκων.

Dςυμέρτ- Γενναιόδωρος, ἐλευθέριος. (ἀλβ.) ζεμηρbάρδη, dορηχάπητη, dορητςίλιη, bουκηδήνησ - ι. τρκ.

Dυκιάν - ι, ἡ dουγάνιη - α. Ἐργαστήριον. ἀρβ.

Dυλιbέρ Εὔμορφος, (ἀλβ.) ι bούκουρη. τρκ.

Dυληνdύςςε, dαλανύτςε, ἡ γιεληνdύςςε - ια. χελιδών.

Dυνιᾶ. Κόσμος. [ἀλβ,] bότη - α, ιέτη, δέε - ου, ἡ - ρι. ἴδ. ιέτη ἀρβ.

Dυσςέκ - γου. Στρῶμα. [ἀλβ.] σςτρέση - α, σςκόρτη - α, πλίίσ- ι. ἴδ. σεdςαdέε, σςιλιτέ, τρκ.

Dυφέκ - ου, dούφη - α, σςκλούχηζη - α, σςκουπέτη - α. Τουφέκι.

Εβλιάτ Τέκνον. [ἀλβ.) φημίίη. φηλίλιη - α, bιρ. ἀρβ.

Εβγιίτ-ι, ἡ ιέβγ-ου. Γύφτος, Αἰγύπτιος. ἴδ. μισίρ.

Εγλιενdςέε Διασκέδασις. [ἀλβ]. χαλαβίτηιη, τη χαλαβίτουρη, dςdηφρίμ, dςdηφρύεριη, σςαλάτηιη. τρκ.

Εdςέλι. Ὥρα τοῦ θανάτου. [ἀλβ.] ὥρ' ε bdέκηιης, dέκηιης. τρκ.

Εζάν. Τουρκικὴ ἀκολουθία, προσευχή. ἴδ. dουβά.

Εζςdηρχά. Δράκων, [ὄ]φεῖδι μεγάλο τῆς μυθολογίας. (ἀλβ.] dραγούα, κουτςέdρη, κουλιτςέdρη· ὡς καί, σπρίχη-α, λάμιη, λιουbῖ-α, βαμπῖρ-ι [ἔμπουσα), στιχῖ-α = τέρατα τῆς μυθολογ. προ.

Ελίτςῖ-ου. Πρεσβευτής. (ἀλβ.) λιάἱιμης, ι λιάἱιμη. [πρβλ. λαλέω, λάλη, λαλιά =φήμη, ᾀδόμενον). ι dἀργούχρη. τρκ.

Ενῖτς. Ἄλλωστε, εἰδὲ μή.

Ένd. Ἀνθιζω, ὑφαίνω. «Ένdι μόλα=ἐλουλούδιτεν ἡ μηλέα».

Έπηρη-α. Ἀνηφορικόν. «Σςκίυπηρῖ ε έπηρη=ἡ ἄνω Ἀλβανία». (πρβλ. Ἤπειρος, τόπος ὀρεινὸς καὶ ἀνηφορικὸς ὡς πρὸς τὴν Ἑλλάδα).

Εσμὲρ (άσμαρ). Μαυροειδής, μαυροδερός. (ἀλβ) ι ζέτςκη, ι έρρητη, ι μοῦρη, ι μοῦρμη.

Εσχάb. Φίλος, σύντροφος, (κυρ.) οἱ σύντροφοι τοῦ Μωάμεθ ἐπὶ τῆς φυγῆς αὐτοῦ. ἀρβ.

Έχι καὶ 'μπρέχ. Τροχίζω, ἀκονίζω. (πρβλ. ἀκὴ, αἰχμὴ. ἀκμή. Κμρδ. 1.69· ἔγχος σπαθί· πρίω=κόπτω, πριονίζω. ἀλβ. πρές= κόπτω).

Ζαγᾶρ. Σκύλος κυνηγετικὸς, (πρβλ. ζωγρέω, πιάνω ζωντανὸν τὸν ἐχθρόν).

Ζαμὰν (ζέμαν). Καιρὸς, χρόνος, ἐποχή. (ἀλβ.) κόχη-α. τὸ δὲ ἄπειρον τοῦ χρόνου (ἀλβ.) μότ-ι. ἀρβ.

Ζαμbάκ-ου (ζαμάκ). Κρίνος, τεμbέρι. τρκ.

Ζανὰτ (σάναα). Τέχνη. (ἀλβ.) μιεσςτηρῖ. ἀρβ.

Ζανdάν. Ὑπόγειον δεσμωτήριον. (ἀλβ. bούρκ-γου ι έρρητη. (πρβλ. πύργος.) τρκ.

Ζάπ. Καταδάμασις, ἅλωσις, κατοχή. (ἀλβ.) πουσςτίμ, χύπηἰη, τη σςτρούχρη, τη σςκέλιουρη ἢ σςκέλιηἰη, ζαπτίμ. (πρβλ. ὕψι, ὕψος· χ - ὕπ= ἀναβαίνω· στρωνύω· σκέλος· δάπτω δαμάω· περι—πτύσω, ἀγκαλιάζω).

Ζαράρ. Ζημία, βλάβη· (ἀλβ.) dἠμ, dάμ - ι. τρκ.

Ζηbῶνι, dηbῶνι καὶ πηρζῆ. Διώχνω, ἀποβάλλω. (πρβλ. σοβέω.)

Ζαχιρές. Εἰσοδία, ἐπισιτισμός· (ἀλβ.) κιεβερνῖ, κατανdῖ. τρκ.

Ζήγκη - α ἦχος, κρότος τῶν κρεμαμένων ὑπὸ τὴν μασχάλην ὅπλων καὶ ἡ θήκη αὐτῶν.

Ζιαφέτ. Συμπόσιον· (ἀλβ.) γοστῖ, τη πῖρη. «Σόννητε ιέεμι μbη τη πῖρη=ἀπόψε εἴμεθα εἰς συμπόσιον». τρκ.

Ζῖ - α. Πένθος· 2/ ἀκαρπία, πεῖνα. «Ndη μότ τη ζῖση=κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πείνας». (δύη, συμφορὰ· Κμρδ 1,305).

Ζίλιε - ια. Κουδουνάκι, μικρὸ κουδοῦνι.

Ζμίρ - ι καὶ, ζιλῖα - α. Φθόνος. Ἔτι, ρέση-α.

Ζαλούμ. Ἀδικία. (ἀλβ.) παουδηρῖ, σςτρεμbηρῖ. ἀρβ.

Ζςύτεμ, Βυθίζομαι εἰς τὸ νερόν· (πρβλ. δύω, δύτης). ἴδ. κρίδεμ.

Ζῦρη - α. Ἀνάγκη, χρεία. (πρβλ. δέω, δεύω, δέομαι).

Ζυμbύλι. (ἄνθος) Υἰάκινθος. τρκ.

Ζςούπ. Κάμνω κρότον, δοῦπον, βρόντον (κυρίως κτυπῶν τινα. [(μτφ.) δέρω. «Ε ζςούπην = τὸν ἔδειραν, τὸν ἐφόρτωσαν γρονθιαῖς». (πρβλ. δουπέω, κάμνω κρότον, ψοφῶ).

Θιρμῶνὶ, ἢ θηρημῶνὶ· θρύπτω, κάμνω θρύμματα, συντρίβω (κυρ. ἐπὶ μὴ σκληρῶν πραγμ.) «Θηρμῶνὶ bούκη = τρίβω, λιανίζω ψωμὶ — Θηρμῶνὶ μίσηριν = συντρίβω, τρίβω τὸ καλαμπόκι. (πρβλ. θρύπτω).

Ιbλὶζ-ι (εbλὶζ). Ὁ μεγάλος διάβολος. (ἀλβ) dιᾶλ' ι μάθ, ι πάρ' ι dιάινbετ. ἀρβ.

Ιbρέτ. Παράδειγμα, ἐπίδειξις. (ἀλβ) φάκιε, σςημηλτύρη, σςημbηλέση, πασηκιύρη. τρκ.

Ιςάτ. νεοφανὲς, νέα μόδα, καὶ (ἀλβ. πτ.) νέα συνθήκη. (ἀλβ) σιρμό-ι (πρβ. σύρω = νdσιέρ). τρκ.

Ἴζη (ἴζνη). Ἄδεια, συγκατάθεσις. (ἀλβ) ιέε-α. ἴδ. ιέε.

Ιλιακᾶ. ἴδ. αλιακᾶ.

Ιλιάτς (χιλιάτς). Ἰατρικόν. (ἀλβ). bᾶρ, τη λῖμη, τη λιῦνη, (πρβλ. λείβω, ἐπιχέω, λεῖμα λίτα). μιεκησίη μηνγίίη τρκ.

Ιμάν. Πίστις. (ἀλβ) bέση. ἴδ. αμάν. ἀρβ.

Ιμdάτ. Ἐπικουρία, βοήθεια στρατιωτική. (ἀλβ). νdίχμη, κράχη, πηρκράχηίη-α ἐν γένει. «Τς' ι πηρκράχεε ατῖ; = τί βοηθεῖς αὐτόν;» τρκ.

Ινσέτ. χάρις, ἔλεος. (ἀλβ.) χῖρ-ι, πηρdηλιῖμ-ι. τρκ.

Ινάτ. Θυμός. (ἀλβ.) ζεμηρὶμ, χιδηρὶμ, ιδηνὶμ, χουλιῖ. (πρβλ θυμὸς, ὀδύνη, χόλος). τρκ.

Ινκιάρ. Ἄρνησις. (ἀλβ) μόχη, μbόχη-α. ἀρβ.

Ινσςαλλάχ. Εἴθε, ἄμποτε. (ἀλβ.) μακᾶρι, κηλιῶφτη, κιῶφτη, κηιῶφτη. (πρβλ. μάκαρ· πολέω = εἶμαι, ὑπάρχω). ἀρβ.

Ινσάν. Ἄνθρωπος. (ἀλβ.) νιεερῖ-ου. (πρβλ. ἀνὴρ, σανσκρ. nar, ζενδ. naro, μὲ τὴν σαβινικὴν λέξιν nero, καὶ Γρμ. man. Ν. Πανδ. τόμ. κά φυλδ. 493, σλ. 285). ἀρβ.

Ινσάφ. Ἵλεος, ἐπιεικὴς, δίκαιος. (ἀλβ.) ι δύρησςιμη, ι μαληνίίμσςιμη, ι σςπύρτμη, ι σςπύρτησςιμ. ἀρβ.

Ισπάτ. Ἀπόδειξις. (ἀλβ) dηφτὶμ (πρβλ. δεικνύω, δείχτω, δέχνυμι) dρίτη, βηρτετίμ-ι. ἀρβ.

Ιτλάκ. Ἀμνηστεία, συγχώρησις. (ἀλβ.) τη φάλιουρη, φάλίηη, νdηιέση, νdηλιέση. (πρβλ. σφάλλω, ἐλεῶ) ἀρβ.

Ιχτικάτ. Ἐμπιστοσύνη. (ἀλβ) 'μbεσίμ. τρκ.

Καβάζ. Ἀστυνομικὸς κλητήρ. τρκ.

Καbάχ. χονδρὸς, χυδαῖος, πρόστυχος. (ἀλβ.) ι τράσςη, σκουλιθ-

δι, ι dόbητη, ι πόσστηρη (πρβλ. σκολύπτω, σκόλυθρος=χαμερπής.) τρκ.

Καbίλι. Δυνατόν. (ἀλβ.) ε μούντσιμε, μεμούνdη, ε μούνdμε. «Ι νdίχα σᾶ μεμούνdη=τὸν ἐβοήθησα ὅσον τὸ δυνατόν.» τρκ.

Καγγιέλιε-τ (ἀλβ. Ἰτλ.) χορός. 2/ μαστάρι, ἡ κάνουλα τοῦ βαρελίου (σκδρ.) (πρβλ. κίγκλος, κιγκλίζω, κάγκελα).

Καdήνη-α. Κυρία, ἔτι ὡς προσαγορευτικὸν διὰ τὰς Κυρίας. (πρβλ. κάζω, κοσμῶ).

Καζᾶ-ια. Ἐπαρχία. (ἀλβ) ᾿νορῖ, άνη, καὶ (concil. 5.) dιοτσέση-α =διοίκησις τρκ.

Καζᾶ. ἴδ. γαζᾶ.

Καζὰν ι, (ἀγγεῖον). Κακκάβι, ληβέτι. (ἀλβ) κούθ-δι, κουσῖ α. (πρβλ. κύθρα, χύτρα. Κμρδ. 1,27). τρκ.

Καϊλι. Ὁ παραδεχόμενος. (ἀλβ.) στρέξ=στέργω.

Κάλ. Ἀνάπτω. «Κὰλ καμίσιν=ἄναψε τὸ τσιμποῦκι». γ. [πρβλ. κῆλον, κηλόω, ἀνάπτω).

Καλαιdσῖ. Γανωτής, ὁ ἐργαζόμενος τὸν κασίτερον. τρκ.

Καλαούς, κουλαούς-ζι. Κατάσκοπος, ὁδηγός. (ἀλβ.) πηργιούκς, πηρτσούκς, πηρτσιέλης, πηρσιέλης, πιδίτ (πευθὴν=κατάσκοπος) ἴδ. πηρτσούκς καὶ καπουτσᾶρ. τρκ.

Καλιᾶ. Φρούριον, ἀκρόπολις, καστέλι. (ἀλβ.) κιυτέτηία, μουρνίμ-ι, καστέλι. ἀρβ.

Καλιέτς-ι' [κᾶ-λιέσς]. Μαλλιαρὸς, δασύτριχος.

Καμάρε-ια. Δωμάτιον. 2] κάθε κοιλωτὸν μικρὸν οἰκοδόμημα, ὅμοιον μὲ δολαπάκι τοῦ τοίχου.

Καλήπ-ι. Καλαπόδι, καλόπους, καλάπους.

Κάλισσιμη [ι], καὶ, ι κόλισσιμη, ἢ ι κόλιμη. Εὔμορφος, κομψός. [πρβλ. κάλλος].

Κάλιτηρη [ι]. Γαλάζιος, γαλανός. Ἔτι ι ρίμητη ἴδ. μαβί.

Καμάτη-α, ἢ γαμάτη. Τόκος τῶν χρημάτων. «Πάρε με γαμάτη, πέτουλα πηρ νάτη=δανείζεται χρήματα μὲ τόκον, καὶ κάθε βράδυ τρώγει τηγανήταις, [λαλαγγήταις»].

Καμbερῖ-α, καὶ, ταράτσε-ια. Ἐξώστης, ἔπαλξις, Ταράτσε [κυρ.] ἡ σκοπιὰ τοῦ δραγάτη, τοῦ ἀγροφύλακος. [πρβλ. τηρέω, τηρός, =φρουρός] ἴδ. bedένα.

Κανίσκ-ου. Γαμήλια δῶρα [εἰς κανέστραν]. (πρβλ. κάνεον]. ἴδ. βίγιε.

Καπάκ. Κάλυμμα, σκέπη. [ἀλβ.] μbουλιέση-α, πουσστρίμ-ι. τρκ.

Καπῖ. Πύλη, θύρα. 2] στήριγμα, ὑπεράσπισις. [ἀλβ.] dέρη-α, 2] πησστέτηίη, ᾿μπησστέτηίη. τρκ.

Καπίτεμ. Ἀγωνιῶ, ἀναπνέω δυνατά, ἀσθμαίνω ἀπὸ σφοδρὰν κούρασιν, ἢ δαρμὸν κλπ. Τὸ ἐνεργ. καπίτ. (πρβλ. κάπτω, καπύω, κάπυσσε, ἀσθμαίνω, ἀγωνιῶ].

Κάπη-α. Κάλυμμα τῆς κεφαλῆς. Ἔτι, κησούλῖη, ῥασιτίνη, κίελιεπόσσε. [πρβλ. λτ. caput, κεφ-αλή, σανσκ· capâla, ὄστρακον, Ν. Πνδρ. φλ. 520· σκύλον, σκέπασμα, Κμρδ. 1,52 κησούλῖη = κσούλῖη· κέλυφος, κοῖλον καὶ σκληρὸν σκέπασμα τσῶφλι).

Καπουτσᾶρ-ι. Φωρατής, ἐπίσημος κατάσκοπος παρὰ τοῖς ὀρεινοῖς Σκόδρας πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν κλεπτῶν. Κάπ (ῥῆμ.) = συλλαμβάνω, πιάνω. (πρβλ. κώπη=λαβή, καὶ κωπεύω, δίδω τὸ ὅπλον στὸ χέρι, τὸν ἁρματώνω· ἔτι δάπτω χάπτω).

Καρά. Μαῦρος. (ἀλβ) ι ζῖ-ου. τρκ.

Καράβ-ι. Πλοῖον, καράβι, ἴδ. Γιεμῖ. γρ.

Καραduζέν. Εἶδος μουσικοῦ ὀργάνου. τρκ.

Καραγρόσς (νόμισμα). Τάλληρον. τρκ.

Καραdάγ-κου. Μαυροβοῦνι. (ἀλβ.) Μαλiζῖ. τρκ.

Καραούλ. Φρουρός, σκοπός, φύλακας. (ἀλβ.) λιούαρ, βησετῶρ, ρούαιτης, σεηκούας. (πρβλ. σκοπῶ=τσηκῶνι).

Καρᾶρ. Στάσις, τοποθέτησις, σταμάτησις. (ἀλβ) μέρη-α, κιένdρη-α, βενdίμ. τρκ.

Καρρόκιε-ια. Μέτρον σιτηρῶν δύο ὀκάδων Μπερατ. (πρβλ. κόρος εἰδ. μέτρ. 41 μεδίμν.) Οἱ δὲ ἀλβ. ἰταλοὶ (Κμρδ. 2,140) λέγουν τὸ ἀγγεῖον, ὅπου ἀρμέγουν τὸ γάλα.

Καρτσαλιέτσ-ι. Ἀκρίς, ἀκρίδα. (πρβλ. κραδαίνω, σείομαι).

Κασαbᾶ. Πόλις. (ἀλβ.) κιυτέτ-ι. τρκ.

Κασαbαλῖ. Πολίτης. (ἀλβ.) κιυτετᾶρ, καὶ κιυτέτασ-ι. τρκ.

Κασαβέτ. Φροντὶς βαρεία, λύπη, μέριμνα. (ἀλβ.) τη πηρπιέκουρη, πικηλίμ, μάλλnίη, μεντίμ, κουιdέσι, μάἴη. τρκ.

Κασάπ. Κρεοπώλης. (ἀλβ.) μακiελιᾶρ. τρκ.

Καστίλιεν. Ἐπίτηδες, ἐπὶ τούτω. (ἀλβ.) πηρ κητή, ανdάϊ, με κητή μένdαιη. τρκ.

Καστραβέτσ-ι. Ἀγκοῦρι. (ἀλβ.) τράγκουλ-ι, σεηλίκιίν, βλγ.

Κατσκαρίκιε-ια. (ὡςεπιτοπλεῖστον πληθυντ.) Διπροσωπία, διπλωμματία, ἀπάτη· ἔτι κορίττηίη (κορίσσομαι).

Κατσκαρίτεμ (Μέσ. συντάσ. μετ. γενικῆς) κάμνω τὸν διπλωμμάτην, ἐπινοῶ, μεταχειρίζομαι παντοίας ξηρὰς, καὶ ἐλαστικὰς ὑποσχέσεις διὰ ν' ἀπατήσω τινά. «Μῶς μ' ουακτσκαρίτ μούα=μὴ πολιτεύεσαι διπλωμματικῶς μὲ ἐμέ, μὴ κάμεις τὸν ἔξυπνον εἰς ἐμέ».

Κάτς-ι. Ὑφάντης. (πλθ.) κέτσηρη-ι-τ.

Καφάς. Κλωβίον. (ἀλβ.) κουβλῖ - α. τρκ.

Κάφτσηー α. Ζῶον φορτηγόν. 2/ Πρᾶγμα, ἕν τι ἀόριστον, ὑπόθεσις.

Καφτάν. (ἀλβ. πτ.) Ὕφασμα κόκκινον. (ἀρβ.) δολομᾶς.

Καχᾶρ. Λύπη. (ἀλβ.) πικλίμ, ζιάρρ, βρέρ, ιδηρίμ, ἄχ - ου. τρκ.

Καχοῦρ. ἴδ. κιαφίρ.

Καχπέε ία. Πόρνη. (ἀλβ.) κούρβη - α. ἀρβ.

Καχρεμάν. Ἀνδρεῖος. (ἀλβ.) bούρρη, τρίμ, σακόλ. (πρβλ. φῶς= =παλληκάρι· σακέσ—παλος=ἀνδρεῖος.) πρσ.

Κέζη - α. (ἀλβ. ἰτλ.) Γυναικεῖον κάλλυμμα τῆς κεφαλῆς. (ἐπτπ.) σοκέε - ία, κιελιεπότσε - ια, ρασστίνη - α· ἴδ. κάπη.

Κέθ - δι, ἐδ, καί, κέτσ - ι. Ἐρίφιον, κατσίκι, (πρβλ. αἶξ, αἰγός).

Κετσάν - ι. Ὑπηρέτης ἀνήλικος (κυρ.) διὰ τὴν οἰκίαν.

Κέτσε - ια. Κόρη. Ἔτι, κότσε - ια, τσίκη - α, γότση, τσούτση, τσούπη, τσούπρη, βάιηζη. (πρβλ. τέκος=θυγάτηρ, καί παῖς· κύπρις (τσούπρη) ἡ Ἀφροδίτη).

Κετσέ. Μάλλινον σκέπασμα τῆς κεφαλῆς, σκούφια, κιουλάφι· πᾶν ὅ,τι εἶναι καμωμένον ἀπὸ τουρκικὸν κετσὲν, σάγισμα, τάπης, καλτσοῦνι κλπ. τρκ.

Κηλάνη - α (Σκδρ.) καὶ (τσκ.) Κολιένdρη - α. Κουλλοῦρι. Ἔτι, κουλιάτσε - ια= τούρτα. (πρβλ. κόλληξ, κουλλοῦρι).

Κημίσιη. Ὑποκάμισον. (ἀλβ.) λιίνιη - α, ὡς κατεσκευασμένα αὐτὰ ἀπὸ λινὸν πανί.

Κηρdίς (κηράριμ) Τσακίζω, συντρίβω. (ἀλβ.) θύενι, dηρρημῶνι, τσοπητῶνι (πρβλ. θύω, θρύπτω, θραύω, κόπτω). τρκ.

Κηρθί (ἐπίρ.) Ὀψέ, ἀργά, ἐξώρας. Κηρθίνιη - α, ὄψιμον, βραδυνόν· καὶ (ρῆμα) Καρθηνιέχεμ, τὸ (τρκ.) μπαγιατιάζω, ἑωλίζομαι, χαλάομαι, ἀδυνατῶ. (πρβλ. κράδη, κράδος). ἴδ. γηρδῖνι.

Κηράbη καί, κράbη - α. Μαγκοῦρα, στραβολέκκα, τὸ λυγισμένον εἰς τὴν κορυφὴν ῥαβδὶ τῶν ποιμένων.

Κηρθίζη, κηρθίηζη - α. Ὀμφαλός. 2] μέσον, κέντρον. (πρβλ. καρδία. «εἰς τὴν καρδίαν= μέσον, τοῦ χειμῶνος»).

Κησdίς (κηζάρημ). Ἐρεθίζω, κάμνω τινὰ νὰ θυμώσῃ. (ἀλβ.) ζεμηρῶνι, χιδηρῶνι, νdές. [πρβλ. δαίω τὸ καίω, ἀλβ. δές, καὶ νdές=ἀνάπτω· θυμὸς=ζέμηρη, ὡς θεὸς=σιὸς=σιόρ· καὶ οἰδάω, οἰδαίνω= εἶμαι εἰς ταραχήν]. τρκ.

Κησήμ, καὶ κιεσέμ - ι. Κριὸς ὁδηγὸς τῆς ποίμνης, καί, ογίτς. [πρβλ. ὄις, ο - γ - ίτς].

Κησημέτ, κησμέτ. Τύχη, μοῖρα [ἀλβ.] φάτ - ι, σιόρτε - ια, φατῖ - ια. ἀρβ.

Κίλη. [μέτρον σιτηρῶν] Κοιλόν. (ἀλβ.) σινίκ - ου, κιασέε - ια,

καρρόκιε, καὶ [Σκδρ.] χοῦ, κοσçίκί, bαbούνε-ια. [πρβλ. χοῖνιξ, κύαθος, κύω, κύτος=κοῖλον ἀγγεῖον· κόγχη, ἤτοι τὸ καύκαλόν της χρήσιμ. ὡς εἶδ. μέτρου].

Κιμέτ. Ἀξία, τιμή. (ἀλβ.) νdέερ, τσιμῖ-α. τρκ.

Κλαποdάν. Χρυσόνημα. (ἀλβ) φιλ-ἆρι. τρκ.

Κόβη-α. Κουβᾶς, ἀγγεῖον, μὲ τὸ ὁποῖον ὑδρεύομεν εἰς τὸ φρέαρ. (πρβλ. κύββα, κύβη, κύπη). Κοbέλ-ι, τὸ καρδάρι, ἀγγεῖον, ὅπου ἀρμέγουν τὰ πρόβατ. ἑλλ. γαῦλος.

Κοbῶνι καί, τσουπίτ. Κλέπτω ὑπεξαιρῶ μικρόν τι ἐκ τοῦ ὅλου, ὥστε νὰ μὴ γνωρισθῇ ἡ κλοπή. «Πὸ τη βήχετ κόbη, τη βιέεν πραπησίρη.=Ἅμα γίνῃ κλοπή, ὑπεξαίρεσις, σοῦ ἐπέρχεται ἀναποδιά».

Κο-δέε, ἢ Κοκο-δέε. Γῆ. Τὸ μόριον κο, ἢ κοκό, καὶ bobó, ὡς φαίνεται εἰς τὰ «κοκο—βέε=κῦγόν, κοκο-σςῖ=βροχή, bobo—ρέ=σύγνεφον, σημαίνει μόνον μίαν ἐπίτασιν. [πρβλ. ὠόν γρμ. ei=αὐγόν]. Τὸ δὲ ὄνομα, δέε=γῆ σημαίνει (ατφρ.) ἀναίσθητόν τι, ἄψυχον, νεκρόν. Ἀκίρ ουτρὲμπ, σᾶ ουbῆ δέε=τόσον ἐφοβήθη, ὥστε ἔγινε χῶμα, νεκρός, ἐπάγωσεν, ἀπενεκρώθη. [φρσ.] «Bῆνι δέε=κάμνω γῆν, ἀπονεκροῦμαι, γίνομαι ἀναίσθητος ἐκ τῆς θλίψεως, τῆς λύπης». Τὸ ρῆμα, bῆνι=κάμνω, καταντᾷ οὐδέτερον ἐδῶ, ὡς καὶ εἰς τὸ «Bῆνι γάς=κάμνω χαράν, ἀντὶ τοῦ χαίρω· bῆνι ούδη = κάμνω δρόμον, ἀντὶ ὁδεύω· καὶ (γρ.) κάμνω ὕπνον= κοιμοῦμαι.

Κοdόσ-ι. Μαστρωπός, πεζεβέγκης. ἴδ. μαςςτᾶρ.

Κοθέρε-ια. Πέτσα, κόρα, κροῦστα τοῦ ψωμιοῦ. ἴδ. κορίτςηκη.

Κολιέε. Λουκάνικον, αἱματῖτις χορδή. Ἔτι, κολοφάττε, καὶ κουρμογιάκ. [πρβλ. κωλῆ, κωλομέρι, τὸ σαρκῶδες τοῦ μηροῦ. Καμρδ. 1,224].

Κολομbόκι-ι. Ἀραβόσιτος. (ἀλβ.) bουκη—μόρη-α. γρ.

Κόμ, κόμb-ι. Ἔθνος, φῦλον. [προβλ. κόπτω κόμμα].

Κομσςῖ. Γείτων [ἀλβ.] φηκινιάκ-ου. Γειτονεία=φηκιίνιη-α. ἴδ. μηχάλη. τρκ.

Κονάκ. Κατάλυμα. κατοικία. [ἀλβ.] σςτρόφηκη: τη νdένιουρη-ι-τ, dobρίτνιε, ρήνιε, νdέιτμε-ια. «Κού κέε ρήνη; — Κοῦ dobρίτε; — Κοῦ ρί;=Ποῦ ἐκόνευσες, κατέλυσες; —Ποῦ κατοικεῖς; τρκ.

Κονdάκ-ου. Κοντάκι, ἀκτηρίς.

Κονόπ-ι, τηρκούζη-α, καὶ λιιτᾶρ. Σχοινί, τροιχιά.

Κοπίλι-ι. Ὑπηρέτης, ὀρφανό, πρόστυχο παιδί, καὶ (σπν.) νόθος.

Κόρη-α. Εἰκών, εἰκόνισμα. Ὡς πρὸς τὸν ὑπ' ἀρθ. 16, σλ. 58,

ὕμνον τῆς Παναγίας, δὲν καταλαμβάνω τί σημαίνουν αἱ δύω λέξεις «ὤρη» καὶ «κόρη». «μbᾶ ὤρη, μbᾶ κόρη—μbᾶ ζόννη Κρίστ μbη dόρη», ἴσως ἐξηγεῖται οὕτω, «Κράτει τὰς χάριτας [ἑλλ. ὧραι, αἱ χάριτες] κράτει στέφανον, κράτει τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν ἐπὶ τῆς χειρός σου».

Κορίτςκκη - α, κοῦα, κῶια. Κόρα, πέτσα τοῦ ψωμιοῦ. ἴδ. κοθέρε.

Κότεμ. Χάσκω. Κότη=ματαίως εἰς μάτην.

Κοτέλ - ι. Κοίλωμα ἰσομέγεθες μὲ λεκάνην, ὅπερ σκάπτουν κατα-γῆς τὰ παιδιὰ καὶ παίζουν διάφορα παιγνίδια. [πρβλ. κοτύλη].

Κουάτση - α. Ἄσπρο πρόβατον μὲ μαῦρα 'μάτια, καὶ 'φρύδια. ἴδ. σῦσκη.

Κούιε - ία. Ταραχή, θόρυβος, διαδήλωσις. (Ἴσως εἶναι σύνθετον ἐκ τοῦ, κου—ιέε, ποῦ εἶσαι (πρβλ. καὶ κολοιάω = φωνάζω). Ἐτυμ. ἴδ. bούίη.

Κουϊουνdςῆ. Χρυσοχόος. (ἀλβ.) αργίηνταρ. τρκ.

Κουλανdρίς. Μεταχειρίζομαι. (ἀλβ.) πηρ ἰῶρ. τρκ.

Κουλούκ. χωροφύλαξ. τρκ.

Κούλη. Πύργος. (ἀλβ.) bούρκ - γου, καὶ (Νμ.) γήρbηίε - ία. τρκ.

Κουμbόνη, κουμbόρη - α. Καμπάνα, κώδων.

Κουμbῶνι. Κωδωνίζω. (πρβλ. κομπέω).

Κούπη - α. Ποτήριον. 2/ πινάκιον ξύλινον μὲ σκέπασμα — τὸ κλειδοπίνακον. 3/ ξύλινο γουδί. «Νὲμ νιῆ κούπη μίελη=δός μοι ἓν πινάκιον (μέτρον) ἀλεῦρι». (Ἐν Μάνῃ ἡ κοῦπα εἶναι μέτρον σιτηρῶν μιᾶς ὀκᾶς.)

Κουρbάν. Προσφορά (ἀλβ.) κουσσοῦρ - ι. «Τ' ουbῆρσςα κουσσοῦρ — — Κουσσοῦρ μήμμα πηρ τύ, ὦ bῖρ! = Εἴθε νὰ γίνω θυσία ὑπὲρ σοῦ — Θυσία ἡ μήτηρ σου χάριν σοῦ, υἱέ μου!» (λέγουν αἱ μητέρες πρὸς τὰ βρέφη.) τρκ. ἢ ἑβραϊκ.

Κουλουbρίκιε - ία. Φωλεὰ τεχνητὴ τῆς κλώσας. Σύνθετον ἐκ τοῦ, κλούκ - α, (ἀλβ.) κλῶσα, καὶ φουρίκι=φοῦρνος, φωλεά.

Κουμbαρᾶ - ία. Μύδρος, ὅστις, ριπτόμενος μὲ τὸ καννόνι ἀνοίγεται, σχίζεται. (ἀλβ. ἰτλ.) στίλη - ι. (πρβλ. στύλος, ἰτλ. stilo stiletto. Καμρδ. 2 163). τρκ.

Κουρbάτ. Ἀθιγγάνος, κοσκινοποιός.

Κουρbὲτ-ι. Ξενιτεία, ξένη γῆ. (ἀλβ.) δέε ι χούιη. τρκ.

Κουρdὶς [κουρκίριμ]. συνιστῶ, σταίνω, χορδίζω. (ἀλβ) νγρὲρ, 'νγρέχ στίς, νdηρdῶνι [ἐγείρω ὀρθόω.) τρκ.

Κουσούρ. Ἐλάττωμα, ἁμάρτημα. (ἀλβ.) τσὲν, μηχάνη, μέε, φάϊ-ι, dσάνdη-α. [πρβλ. σ-φάλλω, λτ. fallo, μηχανή=δόλος, μείων]. Μένη, μέτη (ἐπίθετον) καί, ι μένγητη=ἐλλιπής. τρκ.

Κούτ-ι, καὶ κάλλε-ἲα, bηρρύλἰη-α, μάτησ-ι, κάνη-α. Πῆχυς. ἡ δὲ όργειά=πάσςη-α.

Κράιλἰ-ι. Βασιλεύς. (πρβλ. κραίνω, κάρα, κρείων, βασιλεύς).

Κρίδεμ (κρέθ). Δύω, βυθίζομαι εἰς τὸ νερόν. πρστκ. κρίδου, ἀόρ. ουκρόδα. Μετοχ. 'κρέδουρη. (πρβλ. κεράω, καὶ κρητὴρ, κρατήρ=ποτήριον). ἴδ. ζςύτεμ.

Κράκ. Μόριον δηλοῦν τὸν κρότον τσακιζομένου ξύλου. (πρβλ. βράχω].

Κρίπη-τ, φλιόκη-τ, καὶ λιέςτη. Τὰ μαλλιὰ τῆς κεφαλῆς, ἡ κόμη, (πρβλ. κρέξ, κρόξ, πλοκαμὶς, πλοκάς, φλόκος, λάσιος=δασύτριχος, λασιόφρυς).

Κριῶνί, ἢ κρυιῶνί. Δημιουργῶ. ἴδ. αρατίς. (πρβλ. κρέω, κρείων, καὶ λτ. creo.)

Κρύπη-α. Ἅλας. (πρβλ. κρυμὸς, παγωνία. τὸ μ=π, ὡς ματῶ=πατῶ. Κμρβ. 11,63).

Κιίκι-ι. Συνεφόκαυμα ἀναθυμιάσεις τῆς γῆς ἐν καιρῷ νηνεμίας. (πρβλ. κηκίς).

Κιάλ-ι. Τηλεσκόπιον. ἰτλ.

Κιᾶρ-ι. Βαλανιδηά. Ἔτι dούσςκ, καὶ dρούσςκ-ου.

Κιᾶρ. Κέρδος. (ἀλβ.) φιτίμ-ι, φίτ-ι. τρκ.

Κιαφίρ. (κάφηρ). Ἄπιστος, ἄθρησκος, (ἀλβ.) ι πααbέση, ι πααφέεσςμη. ἀρβ.

Κιεdὲρ. Λύπη. ἴδ. καχᾶρ. τρ.

Κιέμ-ι. Θυμίαμα. (πρβλ. κηώδης, κηώεις, τεθυμιασμένος).

Κιέπρη-α (ἐπὶ ξυλείας). Ψαλίδι. Ἔτι γηρςιήρηζη, μουρίνη-α.

Κιερέμ (κερίμ). Οἶκτος, ἔλεος. (ἀλβ.) πηρdηλιίμ, πιέσση-α. ἀρβ.

Κιεσέε-ἲα. Χρηματοσακκοῦλα, πουγγί. (ἀλβ.) πουνιάτςε-ἲα, κουλιέτη-α (πρβλ. κουλεός=θήκη, λτ. pugio).

Κιερόσ-ι. Κασιδιάρης, κνυώδης· (μτφρ.) ὁ ξυρισμένος τὴν κεφαλὴν ὅλην, ἢ κουρευμένος, καὶ μὴ ἔχων μαλλιά. (πρβλ. κέρω, κείρω =κουρεύω).

Κιέτεμ. (ἀλβ. ἰτλ.) Ἡσυχάζω. (ἐπτπ.) Πρήχεμ, bῆνι πάλη, ἰάμ πᾶκι, ι τςκουιdέσουρη, πουτςούαρη, σεσςούαρη. Φαίνεται λέξις ἰτλ.

Κιέφ. Διάθεσις ψυχική, ἢ σωματική. (ἀλβ.) Ἅνdη, καὶ άνdη-α. Μη κ' άνdα (κᾶ άνdα) τη χᾶ, ἢ μη χᾶχετ=ἔχω διάθεσιν, ἢ ἐπιθυμῶ νὰ φάγω.—Μῆ κ' ήνdα τη βέτε, τη dᾶλι, τη πῖ, ἢ μη βῖχετ, μη dῖλιετ, μη πῖχετ=ἔχω διάθεσιν νὰ πηγαίνω, νὰ ἐ-

ξέλθω, νὰ πίω.—Σ' μ' α κ' άνdα πέσκουν=δὲν ἀγαπῶ τὸ ψάρι, δὲν τὸ τρώγω». Ἔτι λέγουσι, «Σσοῦμη τ' α κ' άνdα βέερην=πολὺ ἐπιθυμεῖς τὸ κρασί.—Σσοῦμη τη κ' άνdα τη 'νγοιόσνιησς bότην=πολὺ ἀγαπᾷς, εὐαρεστεῖσαι νὰ καταλαλῇς, νὰ κατηγορῇς, κατακρίνῃς τὸν κόσμον. [πρβλ. ἀνδάνω τὸ εὐαρεστῶ). τρκ.

Κιεχριbᾶρ. Ἄμπαρον, ἤλεκτρον. [ἀλβ.] σουχίῖ-α. τρκ.

Κιέεθ-ι, ἡ κιῆ-ια. Τὸ σανίδι ὅπου πλάτουν τὰ φύλλα τῆς πήττας, τὸ (τρκ.) ἀσταγάτσι.

Κιινdόρε-ια, κιινβιέτε-ια, καὶ ιέτη-α. Αἰών.

Κιιρᾶ. Ἀγώγιον, ἔξοδον μεταφορᾶς, εἴτε ἐνοικίου οἰκίας. (ἀλβ.) ρόγη-α, πάγη-α, παγητύρη-α. ἀρβ.

Κιίφτ, ἡ κιύφτ-ι. Ἱέραξ. ἴδ. γιερακιίνη, σςαχίν.

Κιιαμέτ. Κατακλυσμός. (ἀλβ.) περμbύτηιη. τρκ.

Κιόρ. Τυφλός. (ἀλβ.) ι βέρbηρη. τρκ.

Κιοσςέε ια, καὶ τςέπ-ι. Γωνία, κώχη, (ἀρβ.) κόσςε.

Κιόσςκ. Περίπτερον, ἐξοχικὴ κάμαρα. (ἀλβ.) ταράτσε-ια. τρκ.

Κιόλίε. Ἀργυρόνητος, δοῦλος ἠγορασμένος. τρκ.

Κιλιάφ. Σκοῦφος ἀπὸ κετσέν. πρσ.

Κιύρκ. Διφθέρα. τρκ.

Λαγήμ. Ὑπόνομος, ὑπόγειος δρόμος διὰ τὰ νερά, πυρίτιδα κλπ. πολεμικὰ ἔργα. τρκ.

Λαλά. Τροφὸς, βυζάστρα. (ἀλβ.) μηνdέσςη-α. Τὸ ρῆμα Μήνd=βυζάνω, τρέφω (κυρ.) ἀπὸ τὸ βυζί. (πρβλ. πρὸς τὸ ἑβρ. μάννα, ἑλλ. μάμμη=μάννα). τρκ.

Λαόσεμ. Ἀφαιροῦμαι τὸν νοῦν, σκοτίζομαι ζαλίζομαι. «Ουγγρίτ 'γκα γιοῦμι ι λαόσουρη=ἐσηκώθη ἀπὸ τὸν ὕπνον ζαλισμένος, ἀφῃρημένος—Ἀσςτ' ι λαόσουρη 'γκα χέλιμι, 'γκα δύμbηια=εἶναι ζαλισμένος, σκοτισμένος ἀπὸ τὸ πένθος, ἀπὸ τὸν πόνον. (πρβλ. ἀλαὸς=σκοτεινὸς, περιπλανώμενος, νεκρὸς, τυφλός).

Λάφ. Λόγος. (ἀλβ.) φιάλιη. τρκ.

Λότη-α, ἡ λότο-ια. Κλῆρος, λαχνός. (ἀλβ.) σςκούρτηζη-α, σςόρτηιη-α. ἰτλ.

Λιαιίμ, ἡ λιαίμ-ι. Ἀγγελία, εἴδησις. «Μη δὲ νιῆ λιαίμ τη μίρη» (ᾆσμ. Κωνστ. ἀλβ. ἰτλ.)=Μ' ἔδωσες μίαν καλὴν εἴδησιν».

Λιάικη-α. Κολακεία, χάδια, ἐρωτικὰ καμώματα. «Μη λιαικόσε μὲ κουβήνdε, μη νκθέβε mbη bέση τήνdε=μὲ ἔθελξες, ἐγοήτευσες μὲ τὰ λόγια, καὶ μὲ ἐγύρισες εἰς τὴν πίστιν σου». Ἡ λέξις παράγεται ἐκ τοῦ, λιᾶνι=λούω, πλύνω. «Λιᾶνι έ λιύενι=λούω καὶ ἀλείφω, λεαίνω, καὶ (μτφρ.) κολακεύω. Ἔτι λέγουσι, λιαι-

κατῶνι, ἢ λιαικατίς=κολακεύω. (πρβλ. λάω, λούω, λευκαίνω, ἴδ. νάζε).

Λιάκ-ου, ἢ λιέκι-ι. Θηλειὰ διὰ πνίξιμον, καὶ κρέμασμα. 2] (κυρ.) νεῦρον. 3] παγίς. 4] χορδὴ τόξου κτλ. καὶ κλωστὴ ἀπὸ νεῦρα διὰ ῥάψιμον καὶ δέσιμον. (πρβλ. λοχάω, λόχος, λέχος=ἐνέδρα.) 5] τὸ κατσαρὸν τῶν μαλλιῶν, ἑλικοειδές, κοχλιοειδές. (πληθ.) λιάκιε-τ.

Λιάλιε-ια. (κατὰ τόπους) ἀδελφός, θεῖος, πάππος, τιμητικὸν προσφώνημα. 2] λουλοῦδι. 3] ἐπώνυμον τῶν κατοίκων τῆς Μουζακίας.

Λιανέτ. Ἀνάθεμα, κατάρα. (ἀλβ.) νήμη-α. Καταρῶμαι=νήμ. (πρβλ. νέμεσις ἡ θεὰ ἡ τιμωροῦσα τοῦ ἀδίκους.) ἀρβ.

Λιάνdη-α. Ξυλεία, ξυλική.

Λιαπανdᾶρ-ι. Ῥακενδύτης, ῥυπαρός. (πρβλ.) λῶπος, φόρεμα μάλ. Λιάπη (ἀλβ.) τὰ ἐν εἴδει πτερῶν μανίκια τῆς φλοκάτας, σκέπη ῥάκος, κομμάτι κρεμάμενον ἐπὶ τῶν φορεμάτων.

Λιαρῖ-ια, ἢ λιουβαρῖ. Δάφνη. (πρβλ. λείριον).

Λιαρούτσκ-ου. Ἀγριοσταφυλέα.

Λιιζέτ. Νοστιμάδα. (ἀλβ.) σιίιε-ια, σιίλιε. (πρβλ. χυλός, οὐσία. «Δὲν ἔχει οὐσίαν=νοστιμάδα) τρκ.

Λιετῖ-ου, ἢ λιετέν-ι. (ἐπὶ θρησκ. δόγματος) Λατῖνος.

Λιεbετῖ-α. Τρόμος τρομάρα.

Λιετίνη-α. Εἶδος τουφεκίου.

Λιηκιύερ-ι, ἢ λιηκιέερ, λιηκιέε. Λίμνη. (πρβλ. λάκκος).

Λιηνdίνη-α. Χλόη, πρασινάδα. 2] γῆ χέρσος. Ἔτι (σκδρ.) dιέρ =χέρσος, καὶ (Χᾶν) χέρση.

Λιηπιέτη-α. (λάχαν.) Λάπαθον, λάπατον.

Λιίνα-τ (τη), ἢ τη λίνητα-τ, καὶ bρέκη-τ (πληθ.) Βρακί, σώβρακον, ἐσώβρακον. Κυρίως σημαίνει ἡ λέξις (πληθ.) λινά, λιναρίσια.

Λιίκιη-α. Δίκαιον, δικαίωμα. (τροπὴ τοῦ δ, εἰς λ, ὡς bανdίε= bανdίλ, 'μbοdίς='μbολίς, καὶ δηγᾶ=δηλᾶ, βάδε=δάλε, καὶ (ἑλλ.) δάσιος=λάσιος). ἀλβ. ἰτλ.

Λιί-ρι, καὶ λίνι. Λίνον, λινάρι. Λίρη (ι). Εὔθηνός, ἐλεύθερος. Λίρηίη, τη λίρη = εὐθήνεια, 2] ἐλευθερία. Λιρίμ = ὑποτίμησις, ἐλάττωσις τῆς τιμῆς, ἀπελευθέρωσις. (πρβλ. λύω, λυτρόω).

Λιογορῖ-α, καὶ (ἀλβ. ἰτλ.) λιηιίγιε. Θρηνωδία μονομερής, μυρολόγι χωρὶς συντροφιά. (πρβλ. ἔλεγος).

Λιόdρα-τ (πληθ.) Παίγνια, παιγνίδια, καὶ (μτφρ.) μουσικ. ὄργανα μὲ τύμπανα.

Λιούαρ, λιῶρ-ι. Φύλαξ, σκοπός, ἐργάτης. (πρβλ. λάω, λεύσω,

βλέσσω, βλέπω, φρουρός=προ-ορός. Κάλλιον, ρύομαι, φυλάττω, τροπῇ συνήθει τῶν συμφώνων, λιούαρ=ρούας).—

Λιουγάτ, ἢ λιουβγάτ. Βρωκόλακας, βρυκόλακκας.

Λιούς. Λατρεύω. Λιούτεμ=παρακαλῶ, δέομαι. λιτανεύω. (πρβλ. λίττομαι).

Μαβί (ι). Γαλάζιος, γλαυκός. (ἀλβ.) ι κάλίτηρη, ι ρίμητη, ι μοῦρη. (πρβλ. γλαῦξ, γλαυκός· ρύπτω, ρύμμα=ἄπαστρον, εἰς ἀντίθεσιν τοῦ λευκοῦ· καὶ μόρος, μαῦρος). τρκ.

Μαγροῦρ. Ὑπερήφανος, οἰηματίας. ἴδ. φαδούλ.

Μαdςᾶρ. Εἶδος τουφεκίου. 2] Οὔγγρος. τρκ.

Μάζη-α. Συνέλευσις. (πρβλ. ὁμός, ὁμοῦ καὶ (κοιν). μαζεύω, μαζῆ [ἀλβ.] μbάσςκη).

Μακᾶρ, μακᾶρι. Εἴθε. εὐτυχῶς. 2] ἔστω. «Μακᾶρ σέ (ἢ λιούμτ κίη) τ' ἔρδι dιάλιι σςηνdόσςη=καλῶς ὑπεδέχθης τὸν υἱόν σου» —Μέρρ μακάρ ατῆ=πάρε ἔστω καὶ αὐτό».

Μάλ. Περιουσία. (ἀλβ.) γιῆ, γιᾶ-ία, ἢ γιῆ-ρι. (πρβλ. δίδωμι, δῶρον, ἀλβ. δᾶνη=γιᾶνη (τὰ ἀγαθὰ εἶναι δῶρον τοῦ θεοῦ)· τὸ δ=γ, ὡς διὰ τί, γιὰ τί· δῆ, γῆ, ἀλβ. δέε· μέγας μέδων· δίκη, γιύκιι· dυληνdύσςε, γιεληνdύσςε=χελιδών· βλέπω, γλέπω· μέχρι, ἀλβ. νιέερ, γιέερ, dέερ. Ἔτι λέγουσι, τη πάσουρη-ι-τ, καὶ, πάσνιτ=περιουσία, ἐκ τοῦ ρήματος, κάμ=ἔχω, ἀόριστος, κάτα, καὶ πάτα. (πρβλ. σχέω, σχῆμι, σ-χᾶμ, κᾶμ=ἔχω. Κυρδ. 1,69).

Μᾶλ-ι. Πόθος, ἐπιθυμία ζωηρά, λύπη διὰ τὴν στέρησιν ποθητοῦ ἀντικειμένου, μέριμνα. (πρβλ. μάω, ἐπιθυμῶ ζωηρῶς).

Μανdάτη-α. Ἀγγελία, εἴδησις λυπηρά, κυρ. περὶ θανάτου, ἐν ξένῃ γῇ πεσόντος, ἢ ἀποθανόντος. ἰτλ.

Μανdίλιε. Μανδήλιον. ἴδ. ρίζη καὶ σςαμῖ. γρ.

Μανσούπ. Ὑπούργημα, θέσις παρὰ τῇ κυβερνήσει. τρκ.

Μασςαλλάχ. Φανός, πυρσός. Μα-σςα-λλάχ, φράσις μεταχειριζομένη παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς κατὰ τῆς βασκανίας. Οἱ δὲ Ἀλβανοί, ἀποτεινόμενοι ἰδίως πρὸς τὰ νήπια πτύουν πρῶτον τρὶς εἰς τὸ πλάγι, ἔπειτα χαιρετοῦν εὐχόμενοι «Μῶς μᾶρτς σῦσςιτ= Εἴθε νὰ μὴ βασκανθῇς». ἀρβ.

Μασςτᾶρ, μαισςτᾶρ. Ἀπατεών, πανοῦργος· (πρβλ. μαστὴρ, μαστρεύω). ἴδ. μερbὰν καί, μιέσςτηρη.

Μάσκαρά. Γελοῖος, κάθαρμα. τρκ.

Μαχbούb. Ἠγαπημένος, θεός. ἀρβ.

Μααμούρ. Πλούσιος. Μαχμοὺρ, ἀδιάθετος, λιγωμένος, κλαρωμένος ἀπὸ νύσταν, ἢ πολυποσίαν. (ἀλβ.) ι bηγάτη, ἢ πουγάτη, ι κιόσςμη, ι πάσουρη, κάμης. 2] ι μβρᾶρη. ἀρβ.

Mbηdυσσίη-α. Ἀμφιβολία. ἐκ τοῦ mbη=ἀμφί, ἐπὶ καὶ, dῦ=δύο. ἔτι νdηρdῦε-ια.

Μιέσστηρ-ι. Διδάσκαλος, τεχνίτης ἐν γένει. (πρβλ. μήστωρ, maestro). ἴδ. ζανάτ, καὶ ουστά.

Medέτ. Ἐπιφώνημα λύπης καὶ φόβου. (ἀλβ.) ποπὸ, οποπὸ, oubou-bou. (πρβλ. ὢ ποποί). ἔτι δηλοῖ βοήθειαν τρκ.

Medςελίς (μέγλιςς). Συμβούλιον. (ἀλβ.) κουβένd, κησςίλη ἔτι mbη-λιέδηιη=συνέδριον. ἴδ. μάζη. ἀρβ.

Μεζέ. Γλιγοῦδι, τράγημα· (ἀλβ.) ναφαίζε-τ (πλθτ). τρκ.

Μεζίλι. Ταχυδρόμος. Ουδηςσπέϊτησ-ι, bρέδησ-ι. τρκ.

Μειdάν. Πεδίον. (ἀλβ.) σςέσς-ι, φούσςη. (πρβλ. ἴσκω, ἴσος). τρκ.

Μεκιᾶ. Διαμονή. (ἀλβ.) ιέτηιη, ιέτμε-α, μbέτμεια, κιένdρη-α. τρκ.

Μελιαικιέε. Ἄγγελος. (ἀλβ.) ἤγγιελ, άγγιελ. ἀρβ.

Μεμbλιεκιέτ. Χώρα, ἐπαρχία. ἀρβ.

Μενdᾶρ Γνωστικὸς, συνετός. ἴδ. μένη.

Μένη-α, καὶ μένdηιη-α, (πλθτ.) μένατη, καὶ μένdητ, μέεντη. Νοῦς, διάνοια. (πρβλ. μένος, μενεαίνω, Λατ. mens), ἴδ. φικιίρ.

Μεράμ. Σκοπός, θέλησις. (ἀλβ.) μεντίμ-ι, μενίμ, μάση-α, ουρρόκ-ου, συρι, (καὶ σῖ-ου) βουλιῖ ια. «Νιῆ μεντίμι, κιη μεντῶν πάσςα.=Ἕνα, σκοπὸν, τὸν ὁποῖον τρέφει ὁ Πασσᾶ;—Κὰμ εδ' ούνη μάσην τίμε =Ἔχω κ' ἐγὼ τὸν σκοπόν μου.—Μάτεμ τη βέτε Jανίνη=σκοπεύω νὰ ὑπάγω εἰς τὰ Ἰωάννινα.—Κὰμ νιῆ ουρρὸκ=ἔχω ἕνα σκοπὸν (σκδρ.). — Σ' κὰμ σῦ πηρ τη φιτούαρη παρᾶ=δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ κερδίσω χρήματα.—Ε dῖ σεκοῦ ε κέε σῦνη=Γνωρίζω, ποῦ ἀποβλέπεις, ποῦ εἶναι τὸ μάτι σου, ὁ σκοπός σου.—Κᾶ βήνη βουλιῖ τη λιίγη αύ=Ἔχει βάλει κακὸν σκοπὸν ἐκεῖνος. (πρβλ. μητιάω, βουλεύομαι, σκέπτομαι, σχεδιάζω· εἴρω, ὅρος, τέρμα σκοπὸς· μεναιένω, ἔχω ἀπόφασιν, θέλησιν σταθεράν). τρκ.

Μερβάν. Ῥαφιουργός. (ἀλβ.) πιβίτ, γηργάας, γηνιεσςτᾶρ, μασςτᾶρ, κιεπ-ε-σκιέπησ-ι. πρσ.

Μερdςάν. Κοράλλιον, ρυθρινάρι, ἐρυθῖνος, τρ.

Μερχαbᾶ (ράχαbα). Καλῶς ἦλθες, εὑρῆκες ἀνάπαυσιν, εὐρυχωρίαν. ἀρβ.

Μεσελιὲ (μεθελιέ). Μῦθος, παραμῦθι. (ἀλβ.) πηρράλη. ἀρβ.

Μεσςρὲπ (Μεζχέπ). Δόγμα, δρόμος θρησκείας, αἵρεσις. (ἀλβ.) ρίτη. ἴδ τὴν λέξιν. πρσ.

Μετερίς-ζι. Προμαχὼν, πολεμῆστρα. (ἀλβ.) σςαραπόλ-ι, φρανιῖ, ἴδ. φρανιῖ.

Μεχάνη, μεχανέ. Πνευματοπωλεῖον, νταβέρνα. τρκ.

Μηκάτη-ι. Ἁμαρτία. ἴδ. γιουνάχ.

Μηκῶνι, καὶ κῶνι. Τρέφω τὸ βρέφος μεταφέρων τὴν τροφὴν διὰ τοῦ δακτύλου μου εἰς τὸ στόμα του.

Μηγιές, σςέφκ-ου, Πρωΐα, αὐγή· καί, μουγησίρη=ὄρθρος. ἴδ. σαbάχ.

Μηλή. Μνησικακία, πάθος. (πρβλ. μῶλος).

Μηνέση-α. βραδύτης.

Μηρῖ(μηνῖ-α). Ὀργή, ἀγανάκτησις. (πρβλ. μῆνις).

Μησάλη. Τραπεζομάνδηλον. (πρβλ. μάτσω, σφουγγίζω, μάκτρον).

Μηχάλη. Συνοικία. (ἀλβ.) φηκἰίνιη, ρίμι. Ἴδ. κομσςῖ. (ἀρβ.)

Μηχάνη-α. Πρόφασις, ἀφορμή. (πρβλ. μηχανή). Ἔτι σςκάκ.

Μιdσούχρ Αἱμοχαρής, ἄγριος. Ἔτι γἰακατᾶρ.

Μιέκ-ου. Ἰατρός. ἴδ. χεκἰίμ, καὶ Jατρό. Τὸ, μιέκ, ἐνιαχοῦ δηλοῖ, ἰατρικόν.

Μιλιόνιη-α. Εἶδος τουφεκίου. ἴδ. Μαdςᾶρ, đαιλιάνη.

Μιρῖ. Δημόσιος θησαυρός. τρκ.

Μισίρ-ι. Αἴγυπτος (ἀλβ.) Εδγἰιτηρίη, ἢ Εγἰύπτη. Αἰγύπτιος = Εδγἰίτ-ι, ἢ Εγἰύπτας. ἀρβ.

Μίσηρ, ἢ μισηρῖ. Ἀραβόσιτος (ἀλβ.) bουκη-μόρη, κολομbόκι. τρκ.

Μισηρλῖ. Αἰγύπτιος. (ἀλβ.) Εδγἰίτ-ι, ἢ Εγἰύπτας. τρκ.

Μιτάρεια. Γυμνασμένη διὰ τὸ κυνῆγι πέρδικα κυρίως. (πρβλ. μῆτις). ἐν γέν. πολύπειρος, ὑπέρτερος.

Μολοΐς. (Ὁμολογῶ). Διηγοῦμαι. (ἀλβ.) τρεγῶνι. γρ.

Μόνο. Μόνον. [ἀλβ.] βέτημη. γρ.

Μονοbῖρ-ι. Μονογενής. [ἀλβ.] bῖρ ι βέτημη.

Μοτοβίλιε-ια. Τυλιγάδι. [ἀλβ.] πησςτιέλησ-ι. Βουλγ.

Μορὲ, ορὲ, μόρ, καί, μό. Κλητικὸν, ὡς τὸ ἑλλην. μέλε = ὦ σύ. 2] θαυμαστικόν.

Μότςη (μόσςη) ἢ βήρση. Ἡλικία. Μοτςατᾶρ, ἢ βηρσνίκ-ου = συνῆλιξ.

Μουράτ. Ἐλπίς. (ἀλβ.) σςπηρέση-α, ουσdάι-α. τρκ.

Μουρdᾶρ. Λερωμένος, ἄπαστρος, αἰσχρὸς, ἄτιμος. (ἀλβ.) ι νῦρη, νdῦρη, νdότουρη. τρκ.

Μουτάφ. Τὸ (τρκ.) τσοῦλι τοῦ ἀλόγου, τὸ πίλημα, σκέπασμα.

Μουχαbέτ. Ἀγάπη. (ἀλβ.) dασςουρῖ-α, μικἰησῖ, μικἰηρῖ. ἀρβ.

Μουχασερέ. Πολιορκία. (ἀλβ.) ρεθίμ, κιερθηλίμ, κιαρκίμ. τρκ.

Μούχτη (1) μούχητη. Εὐθηνὸς, εὔωνος. ἴδ. λιίρη. πρσ.

Μριζῶνι, ἢ μbριζῶνι. Ἀναπαύομαι ὑπὸ σκιὰν δένδρου ἐπὶ μεσημβρίας. Mbρίζ-ι = ἀνάπαυσις μεσημβρινή. Ἔτι bῆνι βάπην.

Μυμκιύν. Ἐνδεχόμενον, δυνατόν. (ἀλβ.) ε μούνςιμε, μεμούνdη. ἀρβ.

Μυναφίκ. Συκοφάντης. (ἀλβ.) Τςπικαρέκ, πιβίτ, τςπίφης. τρκ.

Μυσαφίρ. Ξένος, φίλος. [ἀλβ.] ι χούαϊη, μίκ-ου. ἀρβ.

Μυσçαβερέ. Μυστικοσυμβούλιον. [ἀλβ.] τçουτçουρίτηϊη, τη τçουτçουρίτουρη. Τçουτçουρὰς = συνομιλῶ μετά τινος κρυφίως, ὁμιλῶ εἰς τὸ αὐτὶ, σουσουρίζω, ψιθυρίζω. τρκ.

Ναdάν. Ἄφρων, ἀνόητος. (ἀλϐ.) λιόλιε, λιότςο, λιόκιε (πρϐλ. λόκκος, λωλός), ι τçμήνdουρη, ι παμέντη, ι λιήνη. τρκ.

Νάζε-τ (πλθτ.) Τσακίσματα, κινήματα ἐπιτηδευτὰ πρὸς φιλαρέσκειαν, δελεάσματα. (ἀλϐ.) λιάικα-τ, δέλιηκα-α, (πρϐλ. λάω, λυύω, καὶ δέλος, δέλεαρ, δόλος). ἴδ. λιάικη. ἀρϐ.

Ναζίκ· Λεπτος λεπτοκαμωμένος. (ἀλϐ.) ι ίμητη, λιιγόσς, θατίμ, ι χόλη, ι πάκη. ἀρϐ.

Νακᾶρ. Ἐξουσία, ἐπιρροή. «Ζιλιῖ πάστη, νακᾶρ μῶς πάστη=Φθόνον ἂς ἔχῃ, ἐξουσίαν νὰ μὴν ἔχῃ.»

Νάλι, νdάλι καὶ dάλι. Ἐμποδίζω, σταματῶ, ἀποτρέπω, ἀναχαιτίζω.

Νάπη-α. Στραγγιστῆρι τοῦ τυριοῦ.

Νασιάτ. Νουθεσία, συμϐουλή. (ἀλϐ.) κησςίλη, νdισςκίη, μένdηιη. τρκ.

Ναχά, 'γκᾶ, 'γκαχά, καχά. Ἐκ, ἀπό. «Ναχὰ ούνη = ἀπὸ ἐμέ».

Νάφτ. Ναύτης. (ἀλϐ.) dεετᾶρ. γρ.

Νγιάτη, άφηρη, καὶ πηρ—άνη. Πλησίον. (πρϐλ. ἄγχι, ἀγχοῦ, ἐγγὺς, ἄφαρ).

Νdηρζέενι (ἐπὶ ζώων). Συνουσιάζω· (κατ' ἄλλους) ὁ τράγος «θηρπέεν =ὀχεύει». Ἔτι λέγ. νdίκιεν=συνουσιάζονται.

Νεbλιεbῖ. (ὄσπρια) ἀστραγάλια. βλγ.

Νεκιές, νερκιές. Φιλάργυρος. (ἀλϐ.) dορησςτρηνγούχρη, dορημbάιτουρη, τσέτσ-ι, λιακημέεσ-ι, ι νγουσςτούαρσςιμ. τρκ.

Νεπήρτκη-α. Εἶδος ὄφεως, ἡ ἔχιδνα.

Νεφές, Ἀναπνοή. (ἀλϐ.) φρῦμη, φιρόμη-α. (πρϐλ. πνεῦμα. 2] (ἀλϐ. πτ.) ἀπόφασις. (ἀλϐ.) κουσςτὶμ, τη τάξουρη. ἀρϐ.

Νέμ-ι. Ὑγρασία. (πρϐλ. νάω, νᾶμα, ὑγρὸν, πηγή, ρεῖθρον).

Νήμ. Καταρῶμαι. Νήμη-α. Κατάρα. (πρϐλ. νεμεσις = ἡ θεὰ ἡ τιμωροῦσα τοὺς ἀδίκους).

Νήνη, καὶ νdήνη (ἐπίρ.) Ὑποκάτω. (πρϐλ. νέρθε, καὶ ἔνερθε =ὑποκάτω· κάτω· ἔνεροι=οἱ νεκροὶ, αἱ σκιαί).

Νιέτ. Σκοπός. ἴδ. μεράμ·

Νιζάμ. Τακτικὸς στρατιώτης,(ἀλϐ.) Ουσστηρτῶρ-ι.

Νικιά, Ἀρραβὼν συνοικέσιον. (ἀλϐ.) ρούχρη-ι. Ἐβλιῶνι, καὶ μβλιῶνι = ἀρραβωνίζω. (πρϐλ. μνάομαι, μνηστήρ. ἴδ. βράς ἀρϐ.

Νισçάν. Σημεῖον, παράσημον. (ἀλϐ.) σςένιη-α, σςέιη, σςένγη-α τρκ.

Νισί. Νῆσος. (ἀλβ.) ουΐδέεση - α, ἢ ουίη - δέεση - α. γρ.

Νιχαιέτ. Τέλος, ἄκρα. (ἀλβ.) φούνd - ι, άνη - α. ἀρβ.

Νογίτι (ἴσως νόdςιτσε) ψαλίδι. βλγ.

Νόλα, καὶ νόλαι. Προθύμως, ἑτοίμως.

Νοτῶνι. Κολυμβῶ. (πρβλ. νέω, νήσω, νεύσω=κολυμβῶ).

Νοῦρ. Φῶς. (ἀλβ.) dρίτη - α. (πρβλ. δέρκομαι, βλέπω, ἔδρακον δέργμα, βλέμμα, Ν. Πανδ. Τόμ. κά. φυλ. 500, σλ. 454. Κατὰ δὲ τὸν Κμρδ. 1, 115, τεῖρος=ἀστήρ, ἢ διός, λτ. die, ἀλβ. dίτη = ἡμέρα).

Νοφούς - ζι (πλθ. τοῦ, νέφς). Ψυχὴ, δύναμις, ἄτομον, (ἀλβ.) σςπῦρτ, φουκίϊ, βέτη. (πρβλ. πῦρ=ζωὴ, ὁλκὴ, δύναμις = φουλικίϊ, καὶ φουκίί, ἔτης=σύντροφος). ἀρβ.

Νύλ - ι, καὶ νέϊι, ἢ νέϊη - α. Ἄρθρον, αἱ κλειδώσεις τοῦ σώματος. Ἔτι, κλϊυτςενίτσα - τ, καὶ γιυμτύρη - α. ἴδ. γιυμτύρη.

Ντςονίτ. Δοκιμάζω, ἐξετάζω.

Νύλικουρη, νdύλικουρη - ι (ἐπὶ ὀπωρ.) Ὥριμος, τρυφερὸς, ἀπογεγομένος, ἁπαλός. Ἔτι ι σςούνιουρη, καὶ φίτσκη - α.

Νιότα (ἀλβ. ἰτλ.) Ἰδού. (ἐπτπ.) νιέ. κιέ, ίνι, νιί, ιά, νὰ, ιάβο ιάβοκα, νιούνι, νιένι, τέκ, τσέ.

Ογραdὶς (ογραιόριμ). Ἀπερνῶ, διαβαίνω, περιπίπτω, ἐμπλέκομαι. (ἀλβ.) σςκῶνι, νdές. «Νdέζα νdη νιῆ πούνη = περιεπλέχθηκα, εἰς μίαν ὑπόθεσιν, ἔμπλεξα». (πρβλ. ὁδὸς=ιύδη - α, ν-ούδ καὶ νd-όδ=τυχαίνω. τρκ.

Ογούρ. Ὑπέρ. 2] σύμβολον. «Ὑπὲρ πίστεως=dίν ογουρηνά». τρκ.

Ὀdη, ἢ χόdη. Δωμάτιον, κάμαρα. (ἀλβ.) καμάρε. ἴδ. τὴν λέξιν ἀρβ.

Οdςάκ. Καπνοδόχος. 2] εὐγενής. (ἀλβ.) τυμιάκ - ου 2] ι φίσημη - ι, buiἄρ - ι. τρκ.

Οκλαγῖ - α, οκλαιῖ, καὶ πέτησ - ι. Ὁ μπλάστρης, τὸ ξυλίκι. (πρβλ. κλάω, κόπτω, τσακίζω). ἴδ. κιέεθι.

Ονdῖ - α. Ὄφελος, προκοπὴ, βοήθεια. γ, ονῖ. (πρβλ. ὄνημι, ὀνῶ) Νιμῶνι, καὶ νdὶχ=βοηθῶ.

Οργῖυν, ἢ ρεγιύν. Θαλασσινὸν ὀψάρι, ἴσως ἡ φάλαινα. τρκ.

Ὡρη - α, ἢ ὥρη, καὶ χέρη. Ὥρα. Τς' ὥρη κέεμι=τὶ ὥραν ἔχομεν. —Χέρα εδὲ σςκόι=ἡ δὲ ὥρα, ἀπέρασε». Ἐν δὲ τῷ ὑπ' ἀριθ. 16. σελ. 58, ᾄσματι, ἡ λέξις «ὥρη» ἀγνοῶ τὶ σημαίνει, (ἴσως χάριτας). ἴδ. σαχὰτ καὶ κόρη.

Οὐθητη (ι), ἢ ι άθητη. Ὑπόξυνος. Ούθουλη - α =ξεῖδι. (πρβλ. ὄξος, οχ=ούθ—ουλη. Τὰ β, γ, κ, χ, δ, θ, καὶ τὰ, λ, ν, ρ, ἀνταλλάσσονται, ὡς δεξιός=dιάθτη· θὴρ, φὴρ, χοῖρος, ἀλβ. dέερ. πηκτὸς, πιθτῖ. Ὀκταπόδι, αθταπόδ· ἀλώπηξ, Θεσσλ. ἄλπαρον,

vulpes, αλβ. δέλίπηρη χολή, βηνὲρ=βηρέρ-ι˙ ἄχθος, ἄθτὶ χέζω, διές˙ φάγω, χᾶ˙ θλίβω=ρλίβω˙ καὶ (αλβ.) φτόχητη= =φτόφητη, ψυχρός˙ δίκη, αλβ. γιύκιι. Ἑπτά=ἕβδομος, ὀκτώ —ὄγδοος˙ χέρσος, χέῤῥος αλβ. diέρ˙ δάπτω=χάφτω˙ βλέπω = γλέπω. Οἶνος (αλβ,) βέενη=βέερη, κρασί. Χθὲς ἰτλ. ieri, σανσ. ghadias, αλβ. dié. ἴδ. καὶ Κμρδ. 1, 96).

Ὀυνοῦρ, ουρούαρ-ι, ἔτι σςκρέπης καὶ ματάτ-ι. Σφυρὶ τοῦ ἀγιζοτιοῦ τοῦ ἐμπυρεύματος, τὸ τσίακμάκι τῆς πυροβολόπετρας. (πρβλ. ἀστράπτει=σςκρεπτεῖν). ἴδε στηράλ.

Οὖρη-α. Δαυλὸς, δαυλί. 2] γέφυρα. (πρβλ. ἀργὸς,—λευκὸς, λαμπρός˙ λτ. uro=λάμπω, ἀνάπτω˙ σανσ. arish˙ καί, οὐρὸς, τὸ αὐλάκι, πέραμα τῶν πλοίων).

Ὀρρούμ (ρωμαῖος). Γραικὸς, Ἕλλην. τρκ.

Ουστά. Μάστορας τεχνίτης ἐν γένει, καὶ ἰδίως κτίστης. (αλβ.) μιέσςτηρ=μήστωρ, maestro, διδάσκαλος, καὶ ἔμπειρος εἴς τινά τέχνην. Μουρετᾶρ, καὶ κθισητᾶρ = κτίστης. τρκ.

Οὔσςτη-ι, καὶ καλῖ-ου. Στάχυς. (πρβλ. ἄσταχυς). Τὸ ρῆμα ουσςκιέσνι = τρέφω.

Ὄφσςη-ι, καὶ άφσςη-ι. Ἀχνὸς, ἀθέρας, καπνὸς, ἀτμὶς, πνοὴ, πυρράδα, λαῦρα. «Ἀφσς' ι ζιάρριτ, βέερης, ρακίης—Μη ρημbέου άφσς' ι έερης — Μὴ τράλιίσι άφσς ι τρηνdαφίλιιτ = Ἡ πυρράδα τῆς φωτιᾶς, τοῦ κρασιοῦ, τῆς ρακῆς—Μὲ ἥρπασεν ἡ πνοὴ τοῦ ἀνέμου — Μ' ἐζάλισεν ἡ μυρωδία τοῦ τριανταφύλλου». (πρβλ. ἄω. αὔω, πνέω). Ἔτι λέγεται, όχα καὶ όχτα (Κμρδ. 334). Ἔτι (Σκδρ.) άφτηρζη καὶ αφτίμ ὁ ἄνεμος.

Παdέ = πα-de. Ἂς ἴδωμεν, στάσου, πρόσεχε.

Παζᾶρ. Ἀγορά. (αλβ.) τρέγη-ου, καὶ τρεγητᾶρ = ἔμπορος. τρκ-γαλλ.

Παλιαρέε, ἡ παραλίέε-ία. Ξύλινο ταψί.

Παλdήμ. Ὑπουρίς. [αλβ.] νηνηbίσςτε-ια. τρκ.

Παρά. Λεπτὰ, χρήματα. [αλβ.] πούλα, τη χόλα, καὶ [Καμρδ.] χαρόμα-τ. τρκ.

Πάφτη-α. Ζώνη ἀργυρᾶ.

Πελιένη-α. Σπάργανον τῶν βρεφῶν. [πρβλ. χλαῖνα, σκέπασμα, καὶ ἐπανωφόρι].

Πεγαμbὲρ, πειγαμbὲρ Προφήτης. [αλβ.] προφίτ, φαλτῶρ, παρηφόλιης, καὶ [αλβ. ἰτλ.] γηζαρίνιησ-ι. πρσ.

Πεζίσςκη-α. Ἀράχνη [πρβλ. πέζα, δίκτιον].

Πενdόχεμ. Μετανοῶ. ἰτλ.

Πενdζερέ. Παράθυρον. [ἀλβ.)dριτσόρε τρκ.

Περβάν. Πεταλοῦδα. [ἀλβ.] περπερούγη-α. ἴδ. τὴν λέξιν. τρκ.

Περdέ. Παραπέτασμα. (ἀλβ.) βήλιη. (πρβλ. αὐλαία, βῆλον=παραπέτασμα, τάπης) ἔτι βελιήνdσε, μάλλινον σκέπασμα, καὶ στρωσίδι. 'Βηλιέσγη, φλοιός, φλοῦδα δένδρου καὶ ὀπωρικῶν τρκ.

Περπερούγη-α. Πεταλοῦδα ἥτε καιομένη περὶ τοὺς λύχνους, ὡς καὶ ἡ ἄλλη τῶν ἀγρῶν.

Πεπερόνα, καὶ (γρ) περπεροῦνα. Ὁ μετημφιεσμένος νέος κατὰ τὰ «Ῥωσσάλια». ἴδ. dορdολιέτσε.

Περεστέ-ια. Περίστασις κακή. ἴδ. χάλ.

Πεσκιέσς. Δῶρον, χάρισμα. (ἀλβ.) δουρητίη, dαρόβη, τη φάλιη, κανίσκ-ου. πρσ. (πισκιέσς).

Πεσστεμάλ (dεστεμέλι). Μανδήλιον, πετσέτα. ἴδ. τεστεμέλι. πρσ.

Πεχρίς. Νηστεία. (ἀλβ.) αργιερίμ, ανγιενίμ. τρκ.

Πηντᾶρ-ι. Δραγάτης, φύλαξ ἀγρῶν καὶ ἀμπελώνων, ὁ πληρωνόμενος εἰς προϊόντα· τὸ δέ, «ποϊάκ, πολιάκ, καὶ, λιούαρ», εἶναι φύλαξ, πληρωνόμενος εἰς χρήματα.

Πήνιη-α, ἡ πάνιη. Εἶδος ἀκάρπου δένδρου.

Πηρdέρησ-ι, ἡ λιύπης λιυπητάτς-ι. Ζήτουλας, ἐπαίτης.

Πηρdηλιέενι, ἡ πηρνdηλιένι., Ελεῶ. Πηρνdηλιίμ=ἔλεος.

Πηρdῶρ. Μεταχειρίζομαι.

Πηρίτη-α. 'Ενέδρα, καρτέρι. Τῶν δὲ κυνηγῶν ἡ ἐνέδρα λέγεται, οὖσε τὸ δὲ, πουσὶ, εἶναι βουλγαρικόν.

Πηρρηνdίτ, ἡ πηρνdίτ, καὶ, σπηρνdίτ. Μεταφυτεύω τι, ἵνα τὸ βάλω κατὰ σειράν. καὶ (μετφρ.) κλονίζω, χάνω τὴν σειράν, π. χ. τῆς ὑγείας μου. «Μ' ουπηρρηνdίτ σεηνdέτι = ἔχασα τὴν σειρὰν τῆς ὑγείας μου· δηλαδὴ πολὺ συχνὰ μοῦ συμβαίνει νὰ ἀρρωστῶ, δὲν ἔχω στερεὰν ὑγείαν, ἐκλονίσθη ἡ ὑγεία μου».

Πηρούνιεμ. Γονατίζω ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ταπεινοῦμαι. Ἔτι πηρούλιεμ.

Πηρτσάκ, πήρτς. Τράγος δυνατός, ἡλικιωμένος, ἀνευνούχιστος. ἴδ. χανούαρ, βάργηρ.

Πηρτσούασ-ι. Ὁδηγός. Ἔτι πηρτσιέλης.

Πιόνο. (ἀλβ. ἰτλ.) πλήρης, γεμάτος. (ἐπτπ.) πλιότ· καὶ (μτχ.) μβλιηούαρη, μbούσσουρη.

Πίκη-α. Σταγών, σταλαγματιά. 2] ἀποπληξία. 3] ἄξιος σταθερὸς, ἐπίμονος. 4] στίγμα, ποικιλία ὡς πρὸς στίγματα, εἴτε ἐπὶ καλοῦ, εἴτε ῥύπους. ἔτι τσίκη.

Πιτσά. Ἄλογον μικρόσωμον. 'Εν Κύπρ. μιστίν.

Πογανίκ-ου, ἡ πογανάτη. ἴδ. 'Βίγιε. Βλγ.

Πόκκα. (ἀλβ. ἰτλ.) Λοιπόν. (ἐπτπ.) έε, αdὰ, πρᾶ. «Εε τςη θούας

λοιπὸν τί λέγεις; έτσ' αδὰ = πήγαινε λοιπό».

Πόνdη (πο-νdή) (άλβ. έλλ.) ώσανεί, ώς νὰ (έπτπ.) σικοῦρ, σικουρσέ, σικουρί. ἴδ. γιόία.

Πολίίτση-α, καὶ ράφτ-ι. Ῥάφι, ἤτοι θέσεις ἀπὸ σανίδια, διὰ πράγματα, ὡς αἱ τῶν ἐργαστηρίων.

Πονίς. (άλβ. ἰτλ.) Περιποιοῦμαι, ὑποτάσσομαι, ὑπακούω. (πρβλ. πονέω).

Πόπηλίη. Πέτρα ἐν μέρει στρογγυλή, μεγέθους ἀναλόγου πρὸς λιθοβόλησιν.

Ποτέρη. Καταδίωξις (κυρ.) τῶν ληστῶν ὑπὸ τῆς διοικήσεως. Βλγ.

Πορές-ζι. Φόρος, δόσιμον. Ἔτι πάγη-α.

Πόρτη. Πύλη, ἐξώπορτα. (άλβ.) dέρη-α, καὶ πλθτ. dύερ. ἰτλ.

Ποτίς. Ποτίζω. (άλβ.) ουιίτ (ἐπὶ φυτῶν). γρ.

Πούπη-α (πτην.) Τσαλοπετεινός, ἔποψ.

Πούτςκη. Τουφέκι. ἴδ. dυφέκ. Βλγ.

Πούτςτ. Θηλυδρίας, κίναιδος. τρκ.

Πράγκη. Δεσμὰ διὰ τοὺς καταδίκους. (άλβ.) λίίλια = δεσμὰ τῶν χειρῶν. τρκ.

Προbοτίμη (ποbράτιμε). Ἀδελφοποιητός. (άλβ.) ζεηλάμη. Βλγ.

Προγονάτη-α. Ἴσως εἶναι στολισμός τις ὡς τὰ προκόμια = μαλλιὰ τοῦ μετώπου, τοῦ ἀλόγου, ἢ τὸ στῆθος, ὅπου κρεμοῦν στολίδια, διάφορα, «χαϊμαλί» κλπ.

Προτοένε. Κατσίκα περίπου ἑνὸς ἔτους ἡλικίας, μὴ γεννήσασα εἰσέτι.

Πσςτῖνί, ἢ bησςτῖνί, εἶναι τὸ Πληθυντικὸν τοῦ ὀνόματος «bόσςτ = ἄτρακτος, ἀδράκτι, καὶ ἄξων.» (πρβλ. πύξος, πυξάρι, άλβ. bούτς-ι).

Ραέ (ραίε). Ποίμνιον, λαός. (άλβ.) γρίγῖε, κοπέη, λαούζ-ι, πολίέμ. άρβ.

Ραιέτ. Τιμή, περιποίησις. ἀρβ.

Ῥάςτη, ράςdη, καὶ κάφκη Κρανίον, καύκαλον.

Ραχμέτ. Συγχώρησις [ἐπὶ θανόντων] [άλβ.] νdηιέεση, νdηλιέεση. ἀρβ.

Ρεdίφ. Ἐφεδρεία στρατ. τρκ.

Ρεζέ Στρόφιγξ τῆς θύρας. τὸ θηλύκωμο. (άλβ.) κλοπάσςκη-α, γρέπηθι, μηνdάλι, dρέδηια. τρκ.

Ῥέζε-ία, [ὑποκορ.] ρέσηκη, ρέθηκη. Κρίκος, κρικέλλα. [πρβλ. ρέδη, ρέδιον = ἀμαξάκι, καὶ ροδάνι, ροδανέζω]. ἴδ. χάλκη.

Ρέζε καὶ, Ῥάdςατ [πλθτ.]. Ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου. Ἔτι σςηγίέτη, σςενγίέτη, καὶ (Ἐμρδ.) ρήμbε (πρβλ. ρόμβος).

Ῥέσςτη, ῥέσςdη-ατ (πλθτ). Δύο κρεατώδη κλωνάρια, ὡς μικρὰ βυ-ζία εἰς τὸν λαιμὸν, κάτωθι τοῦ πηγουνίου, ἅτινα ἐκ γενετῆς φύονται εἰς ἑνὸς τοιούτου εἴδους πρόβατα τῆς χαονίας. 2] κόκκαλα τοῦ σώματος, ἃ λέγ. καὶ, ἐσςτηρα = ὀστᾶ.

Ρεσμεταῤ-ι. Κληρονόμος. ἀρβ.

Ῥέτ. Ἀποπομπὴ, ἀπομάκρυνσις. [ἀλβ.] αρρατίσηϊη, τσπόρρηϊη. τρκ.

Ρετσπέρ. Ἔμπορος, (ἀλβ.) τρεγητᾶρ. ἴδ. Παζᾶρ. τρκ.

Ρεχάτ. Ἡσυχία. (ἀλβ.) πᾶλη-α, πουσσίμ, dεχάλ-ι, πάκιηια, σςέσς-ι, κιένdρη-α. ἀρβ.

Ρεχβάλ. Ἄλογον γοργὸν, μὲ καλὴν περιπατησίαν. [ἀλβ.] κᾶλιη ιοργητᾶρ.

Ρηbιέερ, ἢ ρηbίερ καὶ ζbίερ. Σκορπίζω σπαταλάω, ἀσωτεύω, χάνω καταστρέφω. Παρατατ. ζbίρνια, ἀόρ, ζbόρρα, Μετοχ. ζbιέερρη. Ἔτι 6dίερ = φθείρω, καὶ bίερ.

Ῥηγιάκ-ου, ἢ ῥηνγιάκ. Παλίρροπος, ξανακοντεμένος, ὡς ὁ γέρων βαθμηδὸν ξανασμικρύνεται κατὰ τὸ ἀνάστημα, καὶ γίνεται κοντὸς ἐκ δευτέρου.

Ῥήζη. βάσις, ἡ καθόλου ἄκρα, ὡς οἱ πρότοδες τοῦ βουνοῦ, ἡ ἄκρα ἑνὸς τοίχου, ἡ ῥίζα τοῦ ῥιζαρίου, τοῦ ἐρυθροδάνου.

Ῥηζῶνι, ῥηdσῶνι. Κρημνίζω.

Ῥηκῶνι, ῥηνκῶνι. Ἀναστενάζω ἀπὸ ψυχικοὺς ἢ σωματικοὺς πόνους. 2] παρηγορῶ.

Ῥηκόνεμ. Προσκλαίομαι, διηγοῦμαι τοὺς πόνους μου χάριν παρηγορίας.

Ῥηνῶι, ἢ Ῥεννῶνι. Κρημνίζω, καταλύω.

Ριdςᾶ. Παράκλησις. ἀρβ

Ριdςάλι. Παρακαλεστὴς, εἰσηγητὴς, πρόσωπον σημαντικὸν τῆς αὐλῆς. ἀρβ

Ρίζη-α. χειρόμακρον.

Ρίκιε-ια θάμνος, χαμόδενδρον. Ἴσως εἶναι τὸ ἐρείκη, ὅπερ καὶ Μυρίκη (ἐπτπ.) μηρκιίνιη, καὶ ὅπερ ὅλως ἔχει ἀγκάθια λίαν δυνατά. ἀλβ. ἰτλ.

Ριστόσ-ι. Χριστός.

Ρίτη-α (Καμρδ) αἵρεσις θρησκευτική.

Ῥότουλη-α, ἢ (ἀλβ. ἰτλ) καπτίνdουλη. Τροχίσκος τοῦ ἀδρακτίου. 2] τριγύρω, ὡς καὶ τὸ ταυτόσημον, ῥέθ. ἴδ. ῥέζε.

Ρούχρη-ι. Ἐπίσημος ἀρραβὼν συνοικεσίου τῶν μὴ Ὀθωμανῶν.

Ῥούdση-α, ζγίῦρη-α, ναρύσςκ-ου. Σκωρία. (ῥυτίς, σκωρία).

Ῥουσίτσα-τ (πλθτ.) Ῥουσάλια, ἡ παραμονὴ τῆς μεσοπεντηκοστῆς.

καθ' ἣν τελοῦνται λιτανεῖαι τῶν παιδιῶν περὶ βροχῆς, ὡς τὸ ᾆσμα. ἴδ. πεπεροῦνα.

Ρουμελῖ. Ἡ χερσόνησος, Ῥούμελη. 2] (ἀλβ. πτ.) ὁ διοικητὴς αὐτῆς.

Ρudbéε. Βαθμὸς, ἀξίωμα. τρκ.

Ρυφέτ. Σωματεῖον ἀνθρώπων. τρκ.

Σαβάτ (σαουάγ). Στιλπνότης, ἐπὶ μετάλλων. ἀρβ.

Σαbάτσε. Ὄνομα ἀρχαίας θρησκείας.

Σαbάχ. Πρωΐα. (ἀλβ.) μηγκιές, μενάτη-α, καὶ σςέφκ-ου. Τὸ δὲ, μούσγου, ἢ μούγη (μbη τη μούγητ)=ὄρθρος. ἴδ. αγούμε.

Σαdίκ. Πιστός. (ἀλβ.) bεσηταρ, ι bέσηση, ι bέσημη. ἀρβ.

Σακάτ. Πηρὸς, μισερός. (ἀλβ.) ι τσηνούαρη, ι μηχάνησςμη, ι σςτηρπίτουρη. τρκ.

Σακάζ (σακῆζ). Ἡ πόλις Χίος. τρκ.

Σαλτανάτ. Πολυτέλεια. (ἀλβ.) σκίίμη, μαδηνίη. τρκ.

Σαμοῦρ. Εἶδος διφθέρας.

Σανdςάκ. Βαθμὸς στρατιωτικός. τρκ.

Σαράι. Παλάτι. (ἀλβ.) παλάσ-ι. ἀρβ.

Σαχάτ. ὥρα. (ἀλβ.) ὥρη-α. ἀρβ.

Σεβdά. Ἔρως, ἐπιθυμία. ἴδ. ασςικηρῖ. τρκ.

Σεbέπ. Αἰτία, ἀφορμή. (ἀλβ.) σςκάκ-ου, μηχάνη-α. ἀρβ.

Σεdὲρ, σαdέφ. Μαργαριταρόῤῥιζα, ὄστρακον τὸ πολυτελές· τρκ.

Σεdςαdέ. Ὁ ἀνατολικὸς, ὀνομαστὸς τάπης. Ἀλβανιστὶ δὲ, διάφορα ἤδη ἐγχωρίων στρωσιδίων ὀνομάζουν, ὡς «πλίίσ-ι, ράκ-ου, βελιήνdσε-ία, σςκόρση-α. ἴδ. σςιλιτέ. πρσ.

Σελιάμ. (χαιρετισμός). Εἰρήνη. (ἀλβ.) πᾶκί-ι. ἀρβ.

Σελιαμέτ. Σωτηρία. (ἀλβ.) σςπητίμ. ἀρβ.

Σελιβῖ. Κυπαρίσι. τρκ.

Σένdρη. Φιλοτιμία, ἅμιλλα. Σενdρατᾶρ, ἡ-κιᾶρ = φιλότιμος. (πρβλ. σέβας σεμνός).

Σενέ. Ἔτος, χρονολογία. (ἀλβ.) βίτ-ι, 2] βιέτη-ι. ἀρβ.

Σεπέτ. Σανδοῦκι, ἢ κάλαθος. τρκ.

Σερασκιέρ. Ἀρχὴ, ἀρχηστάτηγος. πρσ.]

Σερlᾶρ. Σρατηγός. πρσ.

Σεργάτ, ἢ σεραιέτ. Ἐξοχικὸν μέρος, σκοπιά. τρκ.

Σεφέρ. (ἀρβ.) Ταξείδιον. (τρκ.) πόλεμος.

Σεγίρ. Θέα, σεριάνι. (ἀλβ.) σςόχηίη, πάαρηίη (πρβλ. θεᾶν, Αρ. σεᾶν, γρμ. seen, ἀρβ. scheif, ἀλβ. σςόχ, καὶ τὸ ὄρος Σιών, σκοπευτήριον). πρσ.

Σιρήκ. Καλαμίδι μακρύ. (άλβ.) σσοῦλι - ι. τρκ.

Σήρμη-α. 'Ασῆμι, ἄργυρος. (άλβ.) ἀργιήνd, καὶ γ. αργιάν-ι. τρκ.

Σιμίτε. (τρκ.) Εἶδος κουλλουρίων.

Σιτςάν. Μέρος τῆς ἀκροπόλεως 'Αθηνῶν.

Σιχαρίκι. Συγχαρητήριον, τὰ συχαρίκια, εὐαγγέλια, μήνυτρα γρ.

Σκίλιη, καὶ δέλιπηρη. 'Αλώπηξ, ἀλωποῦ.

Σκλάβ. Αἰχμάλωτος. (άλβ.) ρόπ-bι βλγ.

Σόϊ-ι, ἢ σούα. Συγγένεια, συγγενής, εἶδος, ποιότης. τρκ.

Σοκάκ. Ὁδός, ρύμη (άλβ.) σύδη, ρούγη-α, τορρούα, ρίμη - ι, τόρρη-α. τρκ.

Σόπ-ι. Κάνουλα, μαστάρι, ὁ κρουνὸς τοῦ βαρελίου. Ἡ δὲ κατασκευασμένη εἰς εἶδος στρόφιγκος, λέγεται, κανγιέλιε-ία.

Σουλταν-Νεβρούζ. Ἡ ἐννάτη Μαρτίου. τρκ.

Σουλτάν. Κυριάρχης ἀπόλυτος. ἀρβ.

Σουράτ. Πρόσωπον, ὄψις. (άλβ.) φάκιε, σῦ, τη πᾶμη, πάαρηιη. (πρβλ. φαίνω, ὄπτω, παρειά) ἀρβ.

Σουφαρίνη, ἢ φουραρίνη - α. Ἄνεμος σφοδρὸς μὲ βροχὴν μαζύ.

Σόφρη, σοφρά. Τράπεζα. (άλβ.) τρυέση, τρουβέζη-α.

Σπαχῖ. Ἱππότης. (άλβ.) καλιῶρ. Περσιστὶ, ετςπέχ, σημαίνει ἥρωα.

Σπηρβιέρη - τ. (πληθ.) παραπετάσματα. ἴδ. περdέ. ἀλβ. ἰτλ.

Σπήρκ-ου. Σπανός.

Σταμbόλ. Κωνσταντινούπολις. (άλβ.) Κωνσταndινοπόιη. Σταμbολῖ=Κωνσταντινουπολίτης (άλβ.) Κοστανdινοποιᾶρ τρκ.

Στερέε-ία. Στερεά, γῆ ξηρά. (άλβ.) τόκη α, τη θάτη. γρ.

Στεφάν-ι. Στέφανος. (άλβ.) κουρῶρη, κουρῶνη - α, κοκορρέθ. γρ.

Στηρράλ-ι. Τσακμακόπετρα, πυρίτης λίθος, στερνάρι. ἴδ. συνοῦρ.

Στηρνίππ-ι. Ἔκγονος ἐκγόνου, ἀπόγονος. »Νίππ στηρνίππι, καὶ γιύσς, στηργιύσςι=πάππος πρό πάππου».

Στραπετρίτ. Πρῶτος, γνήσιος ἱέραξ.

Συργιύν. Ἐξόριστος. (άλβ.) αρρατίσουρη. τρκ.

Συρμέ. Φκιασίδι, ψιμύθιον. τρκ.

Σῦσκη. Ἡ ἔχουσα μαῦρα 'μάτια, καὶ μαῦρα 'φρύδια (ἐπὶ ἀνθρώπ. καὶ ζώων).

Συρῖ. Ἀγέλη βοῶν. τρκ.

Σςάκ-γου, ἢ τσόγου. Σφαῖρα, μὲ τὴν ὁποίαν παίζουν τὰ παιδία.

Σςακᾶ. 'Αστειότης, χαριεντισμός. (άλβ) ἰαρανῖ, γαζητίμ, νdρόλη, πέζε, κιέσςικα. τρκ. μαστορι, Λεστηρι

Σςακαdςῖ. Γαζητούαρ, ἰαρὰν (πρβλ. εἴρων, εἰρωνεία) τρκ.

Σζάλ. Σαρίκι, ἡ κεφαλοδέσμη τῶν τούρκων. Ἔτι τὸ πολύτιμον ἰνδικὸ ὕφασμα.

Σζαλάτεμ. Περιδιαβάζω, κάμνω περίπατον. ἴδ. χαλαβίτεμ.

Σζαματά. Θόρυβος, ταραχή. (ἀλβ.) γουργουλιέε, baρbούλιε, κούιε, bούιη. τρκ.

Σζαμῖ-ἰα. Μανδύλιον. ἴδ. ρίζη.

Σζάν. Ἀξιοπρέπεια, τιμή. τρκ.

Σζανdάν (σιαμαdάν). Κηροπήγιον. (ἀλβ.) πισζτᾶρ, dριττᾶρ-ι. ἀρβ.

Σζάπκη. Σκοῦφος ξενικὸς, ἢ νυκτερινός. βλγ.

Σζαπηρdάν, ἢ τζαπηρdάν. Ἐπώνυμον, καθόσον συμφωνεῖ μὲ ἄλλο τοιοῦτον ὄνομα (Zαbηρζὰν) σύνηθες ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Πρεμετῆς. Τὸ, τζαπηρ-dὰν, ἔχει ἀναλογίαν μὲ τὸ Ὁμηρ. ποδάρκης, ὠκύπους. Ἐν χρήσει δὲ εἶναι τὸ παρεφθαρμένον «τζαπηρ-dζῖ=δραστήριος. Ἐκ τοῦ, τζάπ=βῆμα.

Σζάρτ. Ὑπόσχεσις, συνθήκη. ἀρβ.

Σζαχίν. Ἱέραξ. ἴδ. γιερακιίνη, κιίφτ, καὶ στραπετρίτ. τρκ.

Σζαχίρ. Αλήτης, καὶ ποιητής. πρσ.

Σζαχίτ. Μάρτυς, ὡς καὶ ὁ πίπτων ἐν πολέμῳ (ἐκκλσ).) ἴδ. dεσσμῖ. ἀρβ.

Σζάχ. Βασιλεὺς, ἡγεμὼν, ἀρχηγός. πρσ.

Σζάχ. Ὁρκωτικὸν ἀντὶ τοῦ ἑλληνικοῦ, μά. «Σζὰχ κρύετ τάτ=μὰ τὸ κεφάλι σου».

Σζεbόϊη-α (σκρδρ). Εἶδος ἄνθους.

Σζενιετᾶρ. Ἀκτινοβόλος.

Σζειτάν. Ἀποστάτης, ὁ ἑωσφόρος. πρσ.

Σζερβέτη. Μανδήλιον (ἀλβ.) σζαμῖ. Βλγ.

Σζεριάτ. Θρησκευτικὸς νόμος τῶν ὀθωμανῶν. ἀρβ.

Σζέστη-α. Σχέδιον. Σχεδιάζω, σζεστῶνι.

Σζεχέρ. Πόλις. (ἀλβ.) κιυτέτ. τρκ.

Σζιλιτέε. Στρῶμα τοῦ κρεβατιοῦ, τύλη. (ἀλβ.) στέλιη-α, (πρβλ. σέλμα, σέλλα) πλίίς. ἴδ. σεdζαdέ.

Σζιλιέγε, σζελιέγε-ια, Προβατίνα ἡλικίας πέριξ, 18, μηνῶν μὴ γεννήσασα εἰσέτι

Σζισζανέ. Εἶδος τουφεκίου. τρκ.

Σζκάκ-γου. Αἰτία. ἴδ. σεbέπ.

Σζκούλιιιη, τζκούλιηιη. Ἐκρίζωσις, ξερρίζωσις 2] ἀποικεκία. «Σζκούλιεμ πρέϊ Jαννίνε, ἐ'γκούλιεμ νdη Νάρτη» (χᾶν). Ἔτι πηργκούλιμε.

Σζκουπέτη-α (ἀλβ. ἰτλ.) Τουφέκι. ἴδ. Dυφέκ.

Σζκίηνdε-τ, (πληθ.) τὰ ἀσπρόρρουχα, τὰ ὑποκάμισα κτλ.

Σςκΐυση, τςκΐυση - α. Λογικὸν, διάκρισις. Σςκιυριτῶνι, ἰσχυρίζομαι.
Σςουρᾶ. Συμβούλιον. ἴδ. Μεdςελίς. τρκ.
Σςπάτη - α. Σπάθη. 2] ὠμοπλάτη. 3] δραστήριος, ἄξιος. 4] ὡς προσαγορευτικὸν, ἀντὶ, φίλε, κύριε. 5] εἶδος ἄνθους.
Σςπέσ - ι, σςπέν - ι. Πτηνόν.
Σςουσςάβα - τ (πλθ.) Περιπλάνησις. « Ίκου, μόρρι σςουσςάβατ == ἔφυγε περιπλανώμενος, χάσκων ».
Σςτάρη - α (φυτ.). Πικροδάφνη.
Σςουρέτ. Βουλή, φρόνημα, γνώμη. ἴδ. Σςουρᾶ. τρκ.
Σςτηλῶνι (ἀλβ. ἰτλ.) Ῥίπτω τι μὲ ὁρμήν. Σςτηλόνεμ, πηδῶ, ῥίπτομαι μὲ ὁρμήν. (πρβλ. στέλλω).
Σςυκΐυρ. Δόξα (τῷ θεῷ). (ἀλβ.) λιαβdΐ, λιαβdηρΐ. τρκ.
Σςτούφ - ι. Εἶδος λίθου εὐθραύστου, ἑλλ. τόφος, γαλλ. tuf.
Σςτρίγη - α. Στρίγλα, ἡ ἀπὸ τὰ θηλυκὰ καὶ δαιμόνια φαντάσματα.
Σςχούρ. Περίφημος, ἀκουστός. τρκ.
Ταβάν - ι. Ὀροφή, ὁ οὐρανὸς τῆς οἰκίας. τρκ. ἴδ. τςατί.
Ταbάκ - ου. Βυρσοδέψης. (ἀλβ.) λιηκουρρέγιησ - ι. τρκ.
Ταbάκε - ΐα. Πιάτο, πινάκι, ταλέρι. ἴδ. τςανάκ. ἀρβ.
Τάβλη - α. Τραπέζι, συμπόσιον. (ἀλβ.) Τρυέζη, τρουβέζη. ἰτλ.
Τάβλη. Εἶδος παιγνιδίου. τρκ.
Ταbῶρ - ι. Τάγμα στρατιωτικόν. 2] χαράκωμα, προμαχών. τρκ.
Ταbούτ. Νεκροκράββατον. (ἀλβ.) κΐιβούρ - ι. τρκ.
Ταγΐ - ΐα. Τὸ κριθάρι, ἢ κουκκὶ, ὅπου δίδουν εἰς τὰ ἄλογα κυρίως, ἐκτὸς τοῦ χόρτου. τρκ.
Ταζέ. Νωπὸν, χλωρόν. (ἀλβ.) ε νιόμη, ε ρέε. (νομὴ, νᾶμα, Κμρδ. 2, 159.) τρκ.
Ταίν - ι. Σιτηρέσιον, σίτησις. τρκ.
Τακάτ. Δύναμις σωματική. (ἀλβ.) Φουκΐ. Ἰσχύς == φόρτη - α, φουρτσάτ - ι. τρκ.
Τακdίρ. Πεπρωμένον, γραπτόν. (ἀλβ.) ε θήνη, ε σςκρούαρη, φατΐ. (πρβλ. φάμα, θεία φωνή, φάτις.) τρκ.
Τακήμ. Ἐνδυματία πλήρης ἀνθρώπου, εἴτε ἀλόγου, δωματίου κτλ. τρκ.
Ταλΐμ. Μάθησις ἐν γένει. (ἀλβ. πτ.) Στρατιωτικὴ γύμνασις. ἀρβ.
Ταμbουρᾶ. Εἶδος μουσικοῦ ὀργάνου. τρκ.
Τάν, έ πι—τάνη Ἴσως εἶναι τὸ ἀρχαῖον Σπαρτιατικὸν «Τὰν, ἢ ἐπὶ τάν», ὅπερ ὁ ἀλβανὸς ποιητὴς ἐδανείσθη αὐτολεξεί.
Τανανὰ, καὶ νανανά. Μόριον συνηθιζόμενον ὡς εἰς τὸ νανάρισμα τῶν νηπίων, οὕτω καὶ εἰς τὰ ᾄσματα.
Ταξιράτ. ἴδ. τακdίρ. τρκ.

Ταπάνdςη. Πιστόλα. (ἀλϐ.) πισκιόλη, κobούρρε - ία, τσελἱίνη · α. (ἀρϐ.)

Τάς. Μετάλλινον φλασκὶ (κυρίως τοῦ λουτροῦ)! ποτήριον. τρκ.

Τασᾶ - ία. Λύπη, ψυχικὴ θλίψις. (ἀλϐ.) ἄχ - ου, αγκησςτίμ. τρκ.

Τάτς - ι. Στέμμα, ἡ ἐπὶ τοῦ σκούφου ταινία τῶν ὀθωμανῶν βαθμοφόρων, Οὐλαμᾶ. τρκ.

Τάτςε-ία. Εἶδος ὀρεινοῦ ἄνθους.

Τατχοῦ, τατουχοῦ, τηχοῦ, τατχοῦνε. Πρὸς τὰ ἐδῶ, ἐδῶ. (πρβλ. πολλα-χοῦ, ἀλλα-χοῦ).

Τεϐαbῖ. Θεράπων, ἀκόλουθος. (ἀλϐ.) τρίμ. τρκ.

Τελάλ, ἢ τελλάλι. Κῆρυξ, διαλαλητής. (ἀλϐ.). λιετςίτης. ἀρϐ.

Τελιέφ. Φθορά, καταστροφή. τρκ.

Τενdςερέ. Λέϐης, χύτρα (ἀλϐ.) Κούθ-δι, πότςε. τρκ.

Τερκζί-ου. Ῥάπτης. (ἀλβ.) κιέπης. τρκ.

Τεστεμέλι (dεστεμέλι-ι), ἢ Πεσςτεμάλ. Μανδῆλι, πετσέτα ὀθόνη. (ἀλϐ.) φουτςαὶ, ρίζη, σςαμῖ. πρσ.

Τεχίρ. Καιρός, βραδύτης, ὑπομονή. ἀρϐ.

Τεψί. (τὸ τουρκ. ταψί). Δίσκος. ἴδ. παλιαρέε. τρκ.

Τηρούανι, ᾿ντρούατι, ἢ τρούανι. Συσταίνω, recomando.

Τοκᾶ-τη. (πλθτ.) Φόλαι, φολίδες. 2] Περόνη, θηλυκωτήριον.

Τόκη-α. Ἡ ξηρά, ἡ στερεὰ γῆ. (πρϐλ. τίκτω, τοκάς, Κμρδ, 1,119).

Τόκ-γου. Σωρὸς ἀνθρώπων, ἢ πραγμάτων.

Τομόρ-ι. Τὸ ὄρος τοῦ Μπερατίου.

Τόπ-ι. Σφαῖρα, μὲ τὴν ὁποίαν παίζουν τὰ παιδία. (ἀλϐ.) σςάκ-γου. ἴδ. Σςάκ. τρκ.

Τόπ, (ὅπλον). Καννόνι. (ἀλϐ.) Βουμbάρδη, λουμbάρδη. τρκ.

Τόπ-αλdί=τοὺς ἐπῆρε τὸ καννόνι. (ἀλϐ.) ι μόρρι τόπι. τρκ.

τοπούς-ζι. Ῥόπαλον σφαιροειδὲς εἰς τὴν ἄκραν. (ἀλϐ.) dςόρη - α, τςομάγε - ία, τςόρε - ία. τρκ.

Τόρρη. Τριγύρω, ὁλόγυρα. (ἐπτπ.) ρέθ, ρότουλη, πηρκιάρκ, κιάρκη. (πρϐλ. κίρκος, τόρνος, τορνόω). ἴδ τςάρκ. ἀλϐ. ἐλλ.

Τούίη - α. Ἀλογο - ουρά, βαθμὸς τουρκικός. τρκ.

Τουρφανdά. Πρωτοφανές τι, τὸ (τρκ.) ταζέτικον. ἴδ. ταζέ. πρσ.

Τούτιε. (Ἐπίρρ. συντασσόμενον μετὰ γενικᾶς.) Μακρὰν, πέραν, ὀπίσω, ἀπέναντι. «Τούτιέ μέιε=μακρὰν ἀπὸ ἐμέ. Τούτι' ε τηχοῦ==ἐκεῖ καὶ ἐδῶ, ὡς τὸ, ἀπάνω κάτω». Μεταχειρίζονται τὴν λέξιν καὶ ὅταν ἀναγκάζουν τὰ ἄλογα εἰς τὸ ἁλώνισμα· καθὼς καὶ ὅταν ἕνας διατάττῃ τὸν ὑπάλληλόν του αὐστηρῶς, νὰ μεταβῇ ἐσπευσμένως, φωνάζει «τούτιε, τούτιε» ὡσανεὶ ἔλεγε «τρέχα»

τρέχα». «Τούτιε τη ζῖνι dεαμῖνη. . . = ὀγλίγωρα νὰ καταλά-
βητε τὸ τζαμί»·

Τρέγη-ου. Ἀγορά. Τρεγητῖ = Ἐμπόριον.

Τούτι. Ὅλοι, ὅλα, ὅλαι. (ἐπτπ.) τῆρρη, γίθη ἰτλ.

Τραθτῶνι. Προδίδω. (ἀλβ.) καληζῶνι. ἰτλ.

Τράπ-ι. Τάφρος, χανδάκι (πρβλ. τράφος). Ἔτι λέγεται καὶ ἐν ἀ-
βαθὸ σεντοῦκι πλῆρες χώματος, (περὶ τὰ παράθυρα κυρ.) ὅπου
φυτεύουν τὰ ἄνθη.

Τσάbηiη, ἢ σάbηiη-α. Παραξιφίς, μάχαιρα τῆς ζώνης, τὸ ἄλλως
γιαταγάνι. ἴδ. Jαταγάν.

Τσαdήρε. Σκηνή. (ἀλβ.) τένdη-α. τρκ.

Τσάλμη-α. Σαρίκι, κεφαλοδέσμη. ἀλβ. κοκορρέθ-δι, (κυρ. ἐπὶ
γυναικῶν). ἴδ. σσάλ. τρκ.

Τσανάκ. Πινάκιον, τρυβλίον. (ἀλβ.) μισοῦρ-ι μάστηκ-ου, κού-
κουρ, αμάσσιρη. τρκ.

Τσαπράζε. Μετάλλινα θηλυκωτήρια, ἅτινα, ὡς ἐπιστήθιον, σκεπάζουν
ὅλον τὸ στῆθος. τρκ.

Τσαρδάκ-ου. Σκιάς, σανιδένιο ἔδαφος, τὸ μέρος τοῦ ὀσπητίου τὸ πρὸ
τῶν δωματίων, ὁ πρόδομος. τρκ.

Τσαπηρ-dσί. Δραστήριος. Ἐκ τοῦ τσάπ = βῆμα. Τὸ δέ, dσι, εἶναι
τουρκικὸν ἴδ. αριdσί. Εἶναι ἴσως ἡ αὐτὴ λέξις μὲ τό, σσαπηρdάν,
ἴδ. τὴν λέξιν.

Τσαρέε. Τρόπος. (ἀλβ.) ούδη, dρεθίμ, dρεδόνiη, μηνύρη, σιρίη. τρκ.

Τσάρκ-γου. (ἐργλ.) τόρνος, τροχός. (ἀλβ.) κιέρθηλ-ι, ροδάν-ι,
ρότη-α. (πρβλ. κρίκος, κίρκος).

Τσαρκά. καννόνιον μικρὸν ἐλαφρόν. ἀρβ.

Τσαρτσάφ. Σινδόνι, (ἀλβ.) πηλιχοῦρη. τρκ.

Τσεγῶνι. Κατηγορῶ. (πρβλ.) ψέγω).

Τσατί. Ἡ σκέπη τῆς οἰκίας. (ἀλβ. κουλῖημι, μουλίεσα, μbουλίεσα
ε σστηπίης τρκ.

Τσέζμη. Βρύσις, κρουνός. (ἀλβ.) κρούα, κρῶϊ-ι. πληθ. κρῶνιε-τ.
τρκ.

Τσελιέγκ-ου. Βραβεῖον. (πρβλ. στλεγγίς). τρκ.

Τσέπ-ι. Γωνία, ῥάμφος. ἴδ. τσίμbη.

Τσερέκ (τσιρέκ). Τέταρτον. (ἀλβ.) ε κάτηρτη. τρκ.

Τσιντιάν-ε-τ. Βρακιὰ τῶν ὀθωμανίδων γυναικῶν. ἀρβ.

Τσερέπ-ι. Πόνιτσα, ῥοῦπα, μπουγάνα, ἤτοι ταψὶ πήλινον. (ἀλβ.
bραχόμ-ι. βλγ.

Τσέτσ-ι. Φιλάργυρος.

Τσιbούκ. Τὸ (τρκ.) τσιμποῦκι. (ἀλβ.) σιψῖ-α. τρκ.
Τσιλιμί-ου, καλιαμάν-ι, ἢ καλιαμᾶ-ια. Παιδίον ἕως, 9, ἐτῶν.
Τσίμbη-ι, τσούκ-ου, κιέπ-ι, σκιέπ, τσέπ, καὶ τσέπ-ι. Ῥάμφος. ἴδ. τσέπ.
Τσιπλάκ. Γυμνός. (ἀλβ.) λιακουρίκι. τρκ.
Τσίζμη. Ὑπόδημα. (ἀλβ.) κηπούτση, οπίνγη, σςόλη, ἀρβ.
Τσίτ. Φωνὴ πρὸς διωγμὸν τῆς γάτας.
Τσιφούτ. Ἰουδαῖος, Ἰσραηλίτης. (ἀλβ.) ιουδέε-ου, πλθτ. ιουδέ-νίητη. τρκ.
Τσοbάν. Ποιμήν. (ἀλβ.) bαρῖ-ου, δενᾶρ, dελιιμέρ. βλγ.
Τσολάκ. Κουλλοχέρης, χωλόχειρ, ἢ μονόχειρ. (ἀλβ.) dοράτσ-ι. τρκ.
Τσομάγε-ια, καὶ, dσόρη. Ῥόπαλον, σφαίρωμα. ἴδ. τοπούς.
Τσούκη-α. Κορυφὴ βουνοῦ, ἢ λόφου. Ὑπάρχει χωρίον «κιύκης» ἐν κορυφῇ λόφου.
Τσόρbη-α. Σοῦπα, ζωμός. (ἀλβ.) λιήνγ-ου, σούρbη-α. τρκ.
Τσουλούφε-ια. Τσουλοῦφι, βόστρυχος τῶν μαλλίων τῆς κεφαλῆς, ἐπὶ τῶν μαγούλων ἐκτεινόμενος.
Τσπίφ. Ἐπινοῶ, ἐφευρίσκω, ἀνακαλύπτω, συκοφαντῶ. Ἔτι σςπίφ, τσπιφαράκ-ου, συκοφάντης, ἐφευρετής.
Τσπίκ, ἢ σςπίκ. Συκοφαντῶ. ἴδ. μυναφίκ.
Ὑζηρ. Ἀνάγκη, χρεία, στενοχωρία. (ἀλβ.) νεβόλιη νεβόιη-α, σςτρηνγίμ. ἀρβ.
Ὑλιεφέε. Μισθὸς στρατιωτικός. (ἀλβ.) ρόγη-α, πάγη. τρκ.
Ὑρνέκ. Δεῖγμα, παράδειγμα. (ἀλβ.) σςήμbηλ, πασηκιύρη, κσόμbλιη-ι. τρκ.
Ὑσςτ. Ἐπᾴδω ἰατρεύω τινὰ μὲ τὰς ᾠδάς μου· ἐξορκίζω τοὺς δαίμονας καὶ κάθε κακόν. (πρβλ. ὕδω=ᾄδω).
Φαικῶνι. Στιλβώνω. (πρβλ. φάω, φάος, φῶς).
Φαιdέ. Τόκος, ὄφελος. (ἀλβ.) καμάτη, τη βηιέιτουρη, ονdῖ. ἀρβ.
Φακίρ, ἢ φουκαρά. Πτωχός, καὶ (μτφ.) ἐστερημένος, πάσχων ὑπὸ ἔρωτος. (ἀλβ.) ι βοbέκη-ου, ι βάπηκη, ι dησςηρούαρη. ἀρβ.
Φάπ. Μόριον πεποιημένον, δηλοῦν τὸν κρότον τοῦ πυροβόλου. ἴδ. bάμ.
Φαρε-μίρη-ι. Πανάγαθος, καὶ (ἀλβ. ἑλλ.) θεός. ἴδ. Αλλάχ.
Φαρκῶνι. Καρφώνω, ὀχυρώνω.
Φάρκη. Ἡ ὁπλὴ τοῦ ἀλόγου, βοὸς κτλ. (πρβλ. φάργνυμι, φαρκτός, καὶ φρακτός). Ἔτι ὅπλη, ἤπλη.
Φάτ-ι. Τύχη. Φάτη-α, γ. ἡ σύζυγος.
Φελιάχ-ου. Γεωργὸς αἰγύπτιος (μτφρ.) μελαμπσός. ἀρβ.
Φελιέκ-ου, Γήϊνος σφαῖρα. ἀρβ.

Φερράκ-ου. (πτην.) 'Αηδών. «Βιλίβίλι φέρρη μbη φέρρη»... κατὰ δὲ τὸν Hahn, σπουργίτης. Ἔτι φιλομέλα=ἀηδόνι (κμρδ).

Φέσστε (φές). Φέσι, σκούφια. (ἀλβ.) κησούλιη. ἴδ. κάπη. τρκ.

Φέτ. Ἄλωσις, πόρθησις. (ἀλβ.) πουσστίμ, ζαπητίμ, γλαbηρίμ. (πρβλ. λάπτω, ἀλαπάζω). ἀρβ.

Φηλιτῶνι (ἀλβ. ἑλλ.) Πολεμῶ. (ἐπτπ.) λιουφτῶνι.

Φηρκῶνι. Τρίβω, μαλακώνω, χαϊδεύω, στιλβώνω.

Φηρφηλῖν. Κελαδεῖ (ἡ πέρδικα). στερυγίζω

Φίκ, καὶ σσούανι. Σβύνω, (μετφρ.) 'Αφανίζω, ἐξοντώνω. καὶ (φρσ.) ι ουσσούα πίσσα, ἢ ι ουφὶκ πίσσα= ἐσβύσθη τὸ δαδί του, ἤτοι ἐξηφανίσθη, ἐξωντώθη.

Φικίίρ. Νοῦς, διάνοια, λογικόν. ἴδ. μένη. ἀρβ.

Φιλίdσάν. τὸ φλασκὶ τοῦ καφφέ. (ἀλβ.) φλάσσκη, τσάτσκη. ἀρβ.

Φίνιη-α, καὶ αλιησίβη-α. Σταχτόνερον, θολόστακτη.

Φλιόκη-τ (πλθτ.). Μαλλιὰ τῆς κεφαλῆς. 2] κροσσοὶ διαφόρων μαλλίνων ὑφασμάτων. ἔτι θέκη-τ'

Φοdούλ. Ὑπερήφανος. (ἀλβ.) μαδηστῶρ-ι, κρυελιάρτη, χουνdηπηρπιέτη-ι. τρκ.

Φούρρη-α. Φοῦρνος, κλίβανος. (ἀλβ.) καμίνη-ι. ἀρβ.

Φρανῖ, φραγγῖ-α. Προμαχὼν, πρόχωμα, πολεμίστρα. (πρβλ. φραγμὸς, φράττω). ἴδ. μετερίς.

Φράσσηρ-ι. Ἄκαρπον δένδρον, ἐκ τοῦ ὁποίου κατασκευάζουν στεφάνια τῶν βαρελιῶν, καὶ κιτρίνην βαφήν. 2] κωμόπολις ἐν Δαγκλίᾳ.

Φρούσσκουλη-α. Βέργα, λεπτὴ μάστιξ.

Φσσίκουλη, πσσίκουλη, καὶ μητσίκουλη-α. Βέργα, μάστιξ. (πρβλ. μαστίγω, μαστίζω, μάσσω).

Φτούιη-α (βητούλιη). Κατσίκα ἡλικίας περίπου δέκα ὀκτῶ μηνῶν ἀνήκανος εἰσέτι πρὸς συνουσίαν.

Χαbέρ. 'Αγγελία εἴδησις. (ἀλβ.) ζῆ-ρι, ζᾶ-νι (πρβλ. αὐδὴ, φωνὴ, λατ. sonus, σανσ. svan, γρμ. schan=ἠχεῖν). Ἔτι λιαίίμ. ἴδ. τὴν λέξιν. ἀλβ.

Χαdέτ. Συνήθεια. ἀλβ.) ζακόν. ἀρβ.

Χαdσέτ. Φροντὶς, συμπάθεια. (ἀλβ.) μᾶλ-ι, δύμbηιη. τρκ.

Χαζνέ. Θησαυρός. (ἀλβ.) βησταᾶρ, θεσᾶρ-ι. ἀρβ.

Χαιdούτ. Κλέπτης, ληστής. (ἀλβ.) κουσᾶρ, λιάσσdη, βιεδαρᾶς, βιέδης. ἴδ. γραbίτ. τρκ.

Χαιμαλῖ. Φυλακτήριον. (ἀλβ.) ῥούαζη-α. (πρβλ. ῥύομαι, σώζω, ἀλβ. ῥούανι) τρκ.

Χάκ. Δίκαιον, δικαιοσύνη, καὶ θεὸς (ἀλβ.) μεούδη, ε dηρέιτη, dηρείτηρῖα, περηνdῖ-α. ἀρβ.

Χακικάτ. βεβαιότης, ὑπερβέβαιον. ἴδ. ιχτικάτ. ἀρβ.

Χάλ. Κατάστασις, στάσις πολιτική, κοινωνική, χρηματική, σωματ. κλπ. εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεταί τις. (ἀλβ.) κατανdῖ-α, dίτη, μέερη-α. 2] (ἀλβ. πτ.) Περίστασις δεινή, συμφορά. (ἀλβ.) πε◦ρεστέ-ια, ε κέκιερια, dίτ' ε ζέζη. «Mbη τς' dίτη γιένdετ αὐ; μbη τς' κατανdῖ; = εἰς τί κατάστασιν εὑρίσκεται αὐτός; Γιίθη μbη νιῆ μέρρ' ἤστ' ι σημοῦρι = εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν εἶναι ὁ ἀσθενής». ἀρβ.

Χαλαβίτεμ. Διασκεδάζω, ἀπερνῶ τὴν ὥρα μου, κάμνω περίπατον, καταπραΰνομαι. (πρβλ. ἄλη, περιπλάνησις, ἀλάομαι) ἴδ. σκαλάτεμ.

Χαλάλ. Λελυμένον, συγχωρημένον. (ἀλβ.) ε τσγηλιίδουρη, ε νdηλιύερη-α. ἀρβ.

Χαλάτ, καὶ βεσητίρη. Ἀνάψυξις, δροσιά. (πρβλ. χάλαζα χαλάω.

Χαλdούπ-ι. Ἐπίθετον τῶν Τουρκομάνων περιφρονητικόν. τρκ.

Χαλιέε-α, καὶ πηργόνε-ια. Ἀπόπατος, χρεία, ἀναγκαῖον.

Χαλκη-ια. Κρίκος, κρικέλλα. (ἀλβ.) βερίγη-α, τεβλιίκ-ου, ρέθ-δι, καὶ (ὑποκορ.) ρέθηκη-α. ἴδ. ρέζε. ἀρβ.

Χαμάμ. Λουτρόν. (ἀλβ.) λιὰρ-ι, ἢ λιάρ-α. ἀρβ.

Χαμbᾶρ, αμbᾶρ-ι. ἀποθήκη διὰ γεννήματα, ὄσπρια, κλπ. (ἀλβ.) dριθνίκ-ου τρκ.

Χάν-ι. Ξενοδοχεῖον. χανdζί-ου = ξενοδόχος. τρκ.

Χάνκο, χανούμ. Κυρία. (ἀλβ.) ζότνιη, ζόννιη-α. τρκ.

Χανούαρ, χανῶρ-ι. Τράγος, ἢ κριὸς ἀνευνούχιστος. ἴδ. βάργηρ.

Χαράμ. Ἐμποδισμένον, ἄδικον, (ἀλβ.) λιίδουρη, ε πρέερη, ε σετρέμbηρη. ἀρβ.

Χαράπ. Φθορά, ἐρήμωσις ἀκμαίων τέως ἀντικειμένων. τρκ.

Χαρᾶρ, χανᾶρ-ι, καὶ, θὲς ι κόμητη. Σακκὶ ἀπὸ μαλλὶ γίδιο.

Χαράτς. Φόρος, ἔξοδον διὰ νὰ λάβῃ τις ἄδειαν νὰ ζῇ, ὡς καὶ ἐπὶ καλλιεργησίμων γαιῶν. ἀρβ.

Χαρbούτ. Ἄνθρωπος βδελυρὸς (κυρ.) ὑπὸ μέθης. ἀρβ.

Χαρμησσούαρ, χαρμησῶρ-ι. Ἵππος ἀνευνούχιστος (κυρ.) τρεφόμενος ἵνα ὀχεύῃ τὰς θηλείας. Ἔτι λέγεται βαρδάτ-ι.

Χαρόμα-τ. (πληθ.) χρήματα. ἀλβ. ἰτλ. ἴδε χόλη, τη χόλα.

Χασbίν αλλαχ. Ὁ θεὸς ἂς δικάσῃ. ἀρβ.

Χασέτ. Φθόνος. ἴδ. ζμίρ. τρκ.

Χάσημ. Ἐχθρός. (ἀλβ) αρημίκ-ου, ἀνημίκ. ἀρβ.

Χασί. Ἀντάρτης. (ἀλβ.) ι πακbίντουρη, ι πακτςτρούαρη, Ἀποστά-

τη; == κρυενγρίτουρη - ι. τρκ.

Χάτη - α. Ἔλλειψις, ἀνάγκη, ἔνδεια. (πρβλ. χᾶτος, χῆτος, χατέω) ἀλβ. ἰτλ. Κμρδ. 1,70.

Χάτ. ἴδ. άτ.

Χατά, χάτα. Δυστύχημα, ἀπρόοπτον, ἀνέλπιστον, ὅπερ συμβαίνει ἀκουσίως. (ἀλβ.) Ε κέκιε ε παaπρίτμε ε παaπανdέχουρη, μεγάν, πάα dάσςουρη. « Ε βράβα γάν == τὸν ἐφόνευσα ἀκουσίως». ἀρβ.

Χατήρ. Χάρις (ἀλβ.) χῖρ - ι, καὶ πληθ. χῖρε - τ. ἀρβ.

Χαψάνη. Δεσμωτήριον, φυλακή. (ἀλβ.) bούρκ - γου. (πρβλ. πύργος). ἀρβ.

Χειbέ. Δισσάκι. (ἀλβ.) dούακ - ου, καὶ dύiκi - ι. τρκ.

Χεκίμ. Ἰατρός. (ἀλβ.) μιίεκ - ου, ἢ μιέκησ - ι. (πρβλ. μάγος, μαγγανεύω == θεραπεύω· καὶ ἄκος, ἰατρικόν). ἀρβ.

Χελιάκι. Ὄλεθρος, καταστροφή. (ἀλβ.) Πρίςηiη - α, ζbiέρηiη, τςάρτηiη. τρκ.

Χενdέκ - ου. Χανδάκι, τάφρος. ἴδ. τράπ.

Χεσάπ (χέζbε). Λογαριασμός. (ἀλβ.) λογορῖ - α, νιέφηiη - α, dητύρη (concil. VIII.) ἀρβ.

Χέμ (σύνδεσμ.) Καί τρκ.

Χηνdσίρ. Χοῖρος, γουροῦνι. (ἀλβ.) dέερ - ι, καὶ dέρκ - ου, γ. θῖ - ου (πρβλ. σῦς, φήρ, θήρ, θηρίον, καὶ (Grim) δέρκω, δορκὰς, καὶ τὸ Ἀγγλ. deer == δορκὰς, καὶ ἀλβ. dre == ἔλαφος). ἀρβ.

Χιλάλ - ι. Καλαμὶς τῶν οδόντων καὶ τῶν ὠτίων. τρκ.

Χιλιέ, χίλιε. Ἀπάτη. (ἀλβ.) γηνιέςτη, γηνιίμ. ἀρβ.

Χόdη. ἴδ. όdη.

Χόλη (ε). Λεπτὸν, ψιλόν. (πληθ.) τη χόλα - τ. Λεπτά. 2] χρήματα. ἴδ. χαρόμα.

Χουdούτ. Ὅριον, σύνορον, συμβιβασμός. (ἀλβ.) άνη, σινούαρ, σινῶρ - ι, καὶ (dρς.) ίρη - α. « Σ' κᾶ άν' έ βέντ == δὲν ἔχει ὅρια.» ἀρβ.

Χούκι - ι, χούίι. Ἰδίωμα, ἰδιοτροπία. (ἀλβ.) τσηνορίη - α, dσανdσαρίη, ζακὸν μbη βέτε. τρκ.

Χυdςέτ. Πωλητήριον ἐπίσημον ἐπὶ ἀκινήτων κτημάτων. ἀρβ.

Χύκiημ. Ἐξουσία, ἀρχὴ, διαταγή. (ἀλβ.) ζότ, ούρδηρ - ι. ἀρβ.

Χυνκιᾶρ. Μονάρχης ἀπόλυτος. (ἀλβ.) περανdῶρ· κράιλι == βασιλεύς. (πρβλ. κραίνω, κάρανος). ἴδ. σουλτάν.

Χυσμεκιᾶρ. Ὑπηρέτης. (ἀλβ.) κοπίλι, σςεγέρτ, κετσάν, πουνητούας, σςηρbητῶρ. (πρβλ. πονέω, θεράπων). τρκ.

Χυρῖ (χουρῖ). Μυθολογούμεναι ὡραῖαι γυναῖκες. ἀρβ.

Χιάουρ - ι. Ὀσμὴ, μυρωδιά. ἀλβ. ἰτλ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ Κ. Κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ.

Ἐν Καίρῳ Αἰγύπτου.

Σαίd bέϊ Μωχάμετ	Σςκiυπηταρ	Σώματα	10
Αχμὲτ ἐφένdι Ρίφατ	»	»	5
Μωχάμετ εφένdι Αμdῖ	»	»	5
Μωχάμετ bέϊ Σςαφίκ	»	»	5
Μάρκο Μ. Μάρκο Κορτςᾶρ	»	»	10
Ελίεονόρα Μ. Μ. Μάρκο	»	»	5
Λάμbρο Δ. Μbόρια	»	»	4
Σοφία Ν. Αβραμούσςι	»	»	1
Σπῦρος Ἰ Μελκίδης	»	»	2
Μίτα Νdόνι Μίτο	»	»	1
Δ. Ἀ. Πίλικα	»	»	1
Κ. Ν. Πισοdεράκου	»	»	2
Νικόλα Νάτςο	»	»	1
Κ. Κοττάδι	»	»	1
Γρ. Γ. Νούκο	»	»	2
Δ. έ Α. Αβραμούτςι	»	»	1
Ἀ. Ι. Τςούκε	»	»	5
Γιόν Μαρίνι Σςκοdράν	»	»	1
Στέριος Ἀδάμ	Κρουσοβίτης	»	2
Ιω. Μ. Πρίστας	Μακεδὼν	»	2
Αναστ. Μ. Γάνι Βεράτας		»	1
Στέριος Μ. Κοτζᾶς	Κρουσοβίτης.	»	1
Αιdὶν bέϊ Αλίί bέϊ Καμενίτσα		»	5
Χασὰν bέϊ Σαλίί bέϊ Τουράνι		»	5
Αbιdὶν bέϊ τςαμασςιρdςί ι τη Νάλιτιτ Χατὰν Πασςάιτ bίριτ χεdέβιτ, Dεβόλας		»	5
Ἰω. Χ. Παντελίδης	Λήμνιος	»	5
Ἐπαμινώνδ. Ἰω. χ. Παντελ.	»	»	1
Ὀδυτ. Ἰω. Χ. Παντελ.	»	»	1
Μιλτ. Ἰω. Χ. Παντελ.	»	»	1
Δ. Ἰω. Χ. Παντελ.	»	»	1
Ἀθηνᾶ Ἰω. Παντελ.	»	»	1
Ἑλένη Ἰω. Χ. Παντελ.	»	»	1

BKSH

Μαρίγ. Ἰω. Χ. Παντελ.	Σώματα	1
Ι. Χ. Παντελ. διὰ τὴν σχολὴν Λήμνου	»	1
Θ. Γεβρενὸς δικηγόρος	»	1
Νουρῆ Ἐφένδης Μωραΐτης	»	1
Φίλιππος Ἰωαννίδης	»	1
Γεράσιμος Μαζαράκης	»	1
Β. Ν. Στόϊας ἐκ Λαμπύβου	»	1
Κωνστ. Ἀναστάσι Ἰγκα Σςέπερι	»	1
Χαρίτ. Τςάκο » »	»	3
Γ. Παντελίδης Λήμνιος	»	1
Ν. Μαράτος ἰατρὸς	»	1
Θ. Ν. Κινδυνέκος Κρουσοβίτης	»	1
Ἰ. Λαδόπουλος	»	1
Παναγῆς Βυζάντης	»	1
Γεώρ. Κρυσταλλίδης Λέριος.	»	1
Ἀγαπητὸς Κασὰπ ἐκ Συρίας	»	1
Γ Δ. Βάσης	»	1
Μ. Β. Naggiar	»	1
Νικόλ. Τζηρὸς Λήμνιος	»	1
Ἱερομ. Παντελεήμων Ἁγιορείτης ἐκ Κρανιδίου	»	1
Ἱερομόν. Ἰάκωβος Μ. Σιναΐτης	»	1
Νέστωρ Τζανακλίδης Γιουμουρτζ.	»	1
Κωνσταντ. Ἀντωνιάδης Θεσσαλὸς	»	1
Ε. Ἀχιλλόπουλος »	»	2
Ἀδελφοὶ Ν. Τριανταφύλλου	»	5
Α. Κομανὸς Ἰατρὸς	»	1
Ι. Ι. Μίτκο Κορτςᾶρ	»	1
Ν. Ἀργυράκης ἐκ Κρήτης	»	1
Κοσμᾶς Α. Γαρόφαλλος Λήμνιος	»	1
Δημ. Βούκουρας Ἀθηναῖος	»	1
Δ. Josif Κορτςᾶρ	»	1
Παῦλος Χανδρινὸς		
Ἀλῆ Βέης τοῦ Χασὰν Βέη ἀνεψιὸς τοῦ Ἀβδουλλὰχ Πασσᾶ Τυράννης	»	5
Βανςυςᾶ Μακσούτ Βεράτας	»	5
Χυσέιν Εφένδι Φέχμι bιμbασς Κορτσᾶρ	»	1
Νικόλ. Ἰβανγιέλιι Κρουςςοβᾶρ	»	1
Παναγ. Ἰω. Σαρπάκης	»	1
Λουκιανὸς Ῥωσέτος	»	1
Ἀλέξ. Ἀλεξανδρόπουλος	»	1

Γεώργιος Βασιλειάδης	Σώμ.	1
Ἐμμανουὴλ Μπουχουράκης	»	1
C. Viligiardi avvocaio	»	1
Ἐμὶν ἐ Ρακὶπ Βεκίίρ Τισνίτσα Κορτσᾶρ	»	1
Διμίτρ. Dότςεια »	»	2
Νικόλ. Ρετςπέρι »	»	2
Σπίρο Σ Μοῦρι »	»	2
Σπίρο Γέτςο »	»	2
Ἀγαπητὸς Κόντες	»	1
Σάββας Π. Τιβέριος	»	1

Ἐν Μαμφλοὺτ ἄνω Αἰγύπτου.

Νικ. Δημητρίου Μπερατινὸς	»	1
Ἀναστ. Ν. Τςικηρδία Κορτςᾶρ	»	2
Ἀθαν. Γηρμηνίλῖ »	»	1
Λάμβι Θ. Κόκκα »	»	2

Ἐν Μίνιε.

Ναοὺμ Χρίστο Κορτςᾶρ	»	5
Θίμιο Σ. Βράνdι »	»	4
Ναοὺμ Κ Dίνεια »	»	5
Δημ. Ἀναστασίου Κρουσοβίτης	»	1

Ἐν Μαγάγα·

Ν. Μολοχίδης	»	3
Γεώργ. Πρίγκος.	»	5
Ἀλέξανδρος Δ. Ἄγγη Κορυτσαῖος	»	5
Νικόλ. χα. Στεφάνου »	»	2
Κωνστ. Πέτρου »	»	2
Κωνστ. Γ. Πλούσκας. »	»	2

Ἐν Φέσςνε.

Ἀνστ. Παππαχρήστου Κορτςᾶρ	»	5
Ναούμ Ζουγράφι »	»	1
Γριγ. Β. Πάλιο »	»	1

BKSH

Ἀναστ. Κοττάδι Κορτςάρ	Σώμ.	2
Ι. Δ. Καλιαπέτσι »	»	1
Πανδελ. Ἐ. Τςαουςςόλι. »	»	2
Κωντ. Δ. Μούτσης.	»	1

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Γ. Ἀβέρωφ	Σώματα	5
Βασίλειος Κοττάδης Κορυτσαῖος	»	1
Νικόλαος Πέτσης ἐκ Βιτωλίων	»	1
Κωνστ. Γῶγος	»	1
Γεώργ. Ναούμ	»	2
Χ. Φραγκούδης	»	1
Ἀμβρόσιος Κάππαρης	»	1
Κωνστ. Ῥίγας	»	1
Θ. Α. Ζωγράφος	»	2
Χ. Β. Φώτιος	»	1
Μ. Ε. Σωτήρης	»	5
Διονύσ. Χωριατόπουλος	»	1
Κωνστ. Κινδυνέκος.	»	2
Doct. Neroutsos bey	»	1

Ἐν Scibin el Com κάτω Αἰγύπτου.

Θεμιστ. Παπακωνσταντίνου Κορτςάρι	»	1
Ἀντ. Ε Δάγιος »	»	1
Κωστάκης Οἰκονόμου »	»	1
Κωντ. Δ. Παρθένης »	»	1
Δμ. Ἐ. Τςίκα »	»	2
Μαριγὼ Δημ. Τςίκα »	»	2
Λιεονίδα Δημ. Τςίκα »	»	2
Ελιένι Δημ. Τςίκα »	»	2
Ἀναστ. Ι. Τσ'κο »	»	2
Ι. Ἀναστ. Μανούςςι »	»	2
Σπίρο Ρίστο Dίνε Βιθκουκιάρι	»	2
Ναούμ Ρίστο Dίνε »	»	1
Λιάζι Ρίστο Dίνε »	»	1
Δόσι Ρίστο Dίνε »	»	1
Μάρκο Ἐβαγγιέλι Πολιένα	»	1
Βασιλ. Νούνι Ἐλιασςόβα	»	2

BKSH

Βάνι Δόσι Νάστο Κορτζᾶρ	Σώμ.	2
Διμ. Κ. Γιέρο Κρουσσοβᾶρ	»	1
Θαν. Δάμ. Βιμπὸλ Πολιένα	»	1
Θωμᾶ 'Αναστ. Βαρδούσει Κορτζᾶρ	»	1
Ναοὺμ Μ. Τήτσκα »	»	1
Νγιελιίνο Μ. Τήτσκα »	»	1
Μίτα Ναοὺμ Τήκσκα »	»	1
'Βασίλ. Σοτίρι »	»	1
'Αναστ. Ndρίτσι »	»	4
Βασ. Κ. Κοτσάλιε »	»	1
'Βάν. Κ. Dότσκα »	»	1
Ν. ἑ Λάμ. Γ. Dοράτσι »	»	2
Κούσιο Jαν. Κουιουνdσὶ »	»	1
Χρίστ. Σ. Νούνι 'Βλιασσόβα	»	1
Νικόλ. Κωνσταντινίδης Καρύστιος	»	1
'Αλέξανδρος 'Βλαχάκης Τήνιος	»	1
Γεράσιμος Σ. Περιστιάνος	»	1
'Αναστ. Ηρίκης Λήμνιος	»	1
'Βηλαζηρία Θ. Κρέιτ Κρουσσίβης	»	1

Minet el Gamh.

Νικόλ. Ρ. Μαρτίνης Κρουσοβίτης	»	1
Γεώργ. Δ. Βλάχου Κορυτσαῖος	»	1
Γεώργ. Χαραλάμπου Μητυληναῖος	»	1
Γεώργ. Ι. 'Ακριβόπουλος	»	1
Μ. Κριάστας Κρουσοβίτης	»	1
Εὐστάθ. Α. Ζαχαρόπουλος	»	1
'Αδελφ. Ι. Νιτσιώτα Κρουσοβίτ.	»	1
'Αλέξανδρος Κυριακὸς	»	1
'Αδελφ. Δ. Μαλιάκα Μητυληναῖος	»	1
Κ. Ριζόπουλος	»	1
Γ. Καψιμάλης	»	1
Γεώργ. Λύδδης	»	1
Παῦλος Κιχρὰς	»	1

Ἐν Βουκουρεστίῳ (Ρωμουνία) Κορυτσαῖοι.

Ι. Μ. Βάνκα	Σώμ.	16
'Βηλαζηρία Χρ. Τήρπο	»	10
'Βανγιέλι Γέτσο	»	5

'Βηλαζηρία 'Β. Μ. Μάρκο	Σώμ.	4
'Βανγί. Δ. Βούτι	»	2
Θωμὰ Δ. Σκούνdρα	»	2
Λαζάρ. Μάρκο	»	4
Χρ. Μ. Καράdςο Dρενόβ.	»	2
Διμ. Θιμ. Καλιέμι	»	2
Ιλ. Κοστ. Φουλούρι	»	1
'Αθαν. Κοστ. Κόνε	»	1
Γρ. Σοτίρ. Dodάνι έ σςοκηρ.	»	3
Νικόλ. Φιλίππι	»	1
'Βηλαζηρ. Μόνι 'Ιλίο	»	3
Χρ. Κ. Ν. Dογάνι	»	1
Νικόλ. 'Β. Μόλιε	»	1
Ραφαὴλ Κοστ. 'Ρούπτε	»	1
Ναούμ 'Βανγ. Ρετςπέρι	»	1
Χρ. Βαρμάςι	»	2
Περικλῆς Κωνστ. Βέλκου	»	3
Αγγελίνα σύζυγος Δ. Γερμάνη	»	2
Ζωὴς Δημητρίου	»	1
Κωστάκης 'Αναστασίου	»	4
Κωνσταντῖνος Εὐθυμίου	»	4
Κωνστ. Β. Μπέλλου	»	1
Διονύσιος Δάσκου.	»	1
Εὐάγγελος 'Αθανασίου	»	2
Χαράλαμπος 'Ι Δάγιας	»	1
Σπῦρ. Χρήστου ἐκ Δρενόβας	»	1
Θεοχ. Χ. Χρήστου	»	1
Εὐθύμιος Χαρ. Δρενόβας	»	1
'Αθανάσιος Χαρίτων	»	2
'Ανδρέας 'Ιω. Μπόριας	»	2
'Αβραὰμ 'Ιωάννου	»	3
'Αδελφοὶ 'Αντωνίου Βοδοστίτσης	»	3
Παντελ. Μηχαηλίδης	»	2
Σπῦρ. Γ. Μπέλλου Βοδοστίτσης	»	1
Γεώργ. Λαζάρου	»	2
Νικόλ. Θεοδώρου	»	3
Δημήτρ. Νικολάου	»	2
Κοστ. 'Ανστ. Dόρκα	»	1

BKSH

Ἐν Κορυτσᾷ.

Παντελῆς Ζωγράφος	Σώμ.	1
Ζωσιμᾶς Α. Ψάλτης Κορυτσᾶς	»	1
Ἀδελφοὶ Ἰ. Δεσποτοπούλου	»	1
Οἰκονόμος Ἀθανάσιος	»	1
Χαράλαμ. Κ. Μόσχα	»	1
Γεώργ Παππᾶ ἐκ Φράσιρι	»	1
Εὐθύμ. Πρωτόπαππας	»	1
Βασίλ. Δ. Νούτε	»	1
Χρ. Δ. Πλικκότση	»	1
Ἰ. Βασταρδῆς	»	1
Βασίλ. Σ. Μήτκου	»	2
Ἰωάν. Μ. Μάνος	»	1
Βασίλ Πέμμας	»	1
Χρ. Ἰ. Νάστης	»	1
Ἀθαν. Ν. Πέμμας	»	1
Νικόλ. Δ. Βίμβλη	»	1
Αὐτάδελ. Β. Μπέλλου	»	1
Μιχαὴλ Α. Μάνου	»	1
Ἀναστ. Γ. Μάνου.	»	1
Ἀδελ. Β. Κατούση	»	1
Ἰωάν. Ζαχ. Πάπος	»	1
Διαμαντῆς Ζωγράφος	»	1

Ἐν Αὐλῶνι.

Ἀδελφοὶ Θ. Κολέκα	»	1
Ἀνδρέας Ν. Ἀναγνώστου	»	1
Γεώργ. Δούκας	»	2

Ἐν Μοσχοπόλει.

Δημήτριος Ν. Βαλαούρης	»	1
Διαμαντῆς Μ. Βαλαούρης	»	1
Χαράλ. Κ. Φούντου	»	1
Ἀδελφοὶ Θ. Κοντακτζῆ	»	1

Ἐν Λιβόρνῳ.

Don Demetrio Camarda Albanese da Sicilia	»	1
Giusepe Camarda	»	1

Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ἰωάννης Βρέτου Ποστενανίτης	Σώμ.	1
Ἰωσὴφ Ἀντωνιάδης Κρεσσοβίτης	»	1
Ἀναστ. Κωνσταντίνου Φρασσαρίτης	»	1
Δανιὴλ Ν. Ἀδάμ	»	1
Μ. Α. Πλιούμπης Ἰσγαρίτης	»	1
I. Dicca Σκοδράνος	»	1
Ibrahim Lutfi Starovar	»	1
Κωνστ. Ν. Χαδζόπουλος Ἰσγαρίτης	»	1
Βασίλ. Π. Δρέκου Ποστενανίτης	»	1
Γεώρ. Δημητρίου Γοστιβιστινὸς	»	1
Νικ. Στ. Βάσου Κεστορατινὸς	»	1
M. S. Said Tiranas	»	1

BKSH

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ

Τῶν ἀξιοσημειώτων παροραμάτων.

Σελ.	Στίχ.	Ἀντὶ	Ἀνάγνωθι
2	4	μbi	μbí
»	6	ìcς	ίcς
»	18	iδέη	ιδέη
»	22	λιάν'	λιᾶν'
3	12	μεσηdίτμες	μεζdίτμεξ
»	2	κόχη	μότ
»	9	τσçου-dίτçμετ	τζουdίτçμετ
4	7	ατιέ τέκου φιλλία ε πάρη (αὐτοχθονία βε-τηδέεσçμεία) dότη κέετη dουρούαρη νιέ-ρη κοῦρ σçκλιέετη πηρσçπούαν Ιλλιυ-ρίην.	ατιέ τέκου προτίμι ά βήνdησι ι' πάρη (Πελάσγου) dουρόι εδὲ μbάιτι γιούχην ε τῖιη γιερηκοῦρ πηρσçπούαν Σçκιέ-ετη Μακιεδονίην, έ Σήρbητ Ιλιυρίην.
4	1	έ τη κιανίτουρη	έ τη πλιότη
4	11	ανdάι 'γκα κῦ βέντ φόρτ τη πάκα κάνη dάλιη κιὴ μbη τη κατηρμbηδιέττην κιινβιέτε σçκούλιμετ Επηρότε	έ 'γκα κῦ βέντ φὸρτ πὰκ ι νιό-χουρη, dούαλην κιὴ μbητη κα-τηρμbηδιέτην ιέτη σçκούλιατ Επηρότε
5	5	μbηλιέδουρη μὲ	μbηλιέδορη έ 'ντçονίτουρη με
5	32	κιούαν	κιούανι
»	33	πηιρίνdητ	πηρίνdητ
11 ἀρ.	47	Δῦ	Dῦ
» »	5	Δρίτ'	Dρίτ'
12 »	75	Δίμηρι	Dίμηρι
13 »	85	Διάλιι	Dιάλιι
14 »	100	λιέπουρηι	λιιέπουριν
16	146	κῶκην	κόκκην
17	172	Δίελι	Dίελι
19	209	Δούρρης	Dούρρης
20	218	κολὸτ	κουλὸτ
»	248	ου	ιου
36	28	σούμbύυλη	σούμbουλὴ

BKSH

Σελ.	Στχ.	Ἀντί	Ἀνάγνωθι
51	6	νη	να
59 »	4	ζόνν' ε Κρίςτ	ζόννη Κρίςτ
64 »	26	φιέεουρη	φιέτουρη
58 »	21	Δηληνdύςε	Dηληνdύςε
65 »	19	συνγρῖτςη	ουνγρῖτςη
» »	»	συνάζ'	ουνάζ'
68 »	18	μερρ, ε bίιη	μέρρ' ε, bίιη,
69 »	1	σύμbουλ'	σούμbουλ'
» »	5	φρότ	φόρτ
71	16	ούτηνη	ουράτηνη
73	14	ουμούαρη	ουμούαρρην
76	15	τσέκου	τςέκου
»	20	ἰατρῖνη	ἰατρῖτη
78	37	Ιέθετ	Γιέεθετ
»	2	dέςς	E dέςς
»	8	σςκοκίμεςςόκι	σςοκίμεσςόκι
79	2	κιέρ'	Γιέρ'
80	21	Σ' γιέετςη	E γιέτςη
»	23	Σαῖστίσεμ	Σςαστίσεμ
»	18	Dότ' α σςτόημιη μου· χαbέννη	(ἐπανελήφθη)
83	2	dούνdε	τούνdεε
»	4	μb' μάνη	μb' άνη
»	6	πηρbὶ	πηρμbί
64	11	ζῶτ	ζότ
86	18	μηρέτ	μbηρέτ
89	13	πολιᾶνι	πῶ λιᾶνι
90	5	μιέεμιούνη	μιέερι ούνη
»	20	Ibαραχίμ	Ibραχίμ
91	15	φιλιdτάνι	φιλιdςὰν
92		ἀριθμ. ᾄσματ. 12	13
		Ουbουbού, μορὶ σςοκ...	Ουbουbού μορὶ σςοκ... !
93	11	πα ζέμ' πα σςπῦρτη	παζέμηρ' πασςπῦρτη
95	27	Tσοκη Dίμα	Τσόκη-Δίμα
98	2	μbούσςις	μbούσςισς
»	5	Πίλιο-Dίμε, ε	Πίλιο-Δίμε, έ
»	20	Μῶν α	Μῶ να
99	11	μηνγιέ	μηνγιές
»		εἰς τὸ σχόλιον ὁ κέντρος	ὁ Κέντρος

BKSH

Σελ.	Στχ.	Ἀντί	Ἀνάγνωθι
100	18	Τσᾶ λιηφτόνιν	τσᾶ δαιτόνιν
110	23	Βρέν dάνdη	Βρένdα νdη
111	6	Βιλεμαῖν	Βιλλεμαῖν
»	εἰς τὸ σχόλιον	σλὰν	ασλὰν
112	10	Γοόςςτιτ	Γούςςτιτ
»	27	πάτ ε	πάτε
113	16	σ' bήνε	σ' bήνετ
117	6	dούαι νdίχμη έ νdηγίων δοῦρι δάιτε έ δαιτών	έπανελήφθη
119	2	ἐν ἔτει, 1812, Μαρτίου, 7.	
»	11,	σςέλίνη	σιέλιν
128	26,	Μπὲτ	Mbὲτ
132	19	Κλιιτούρα	Κλιισοῦρα
»	23	Dὲ ῥόbετ	Δέ ῥόbετ
133	5	τη δίιεν	τη bτίεν
»	31	Λιούνdσι	Λιούνdςι
138	29	Dὲ	Δέ
144	12	κηdὸ	κηιό
147	21	κάμ δέτε	κάμ με δέτε
146	7	ρεττημbηδιέτη	πετημbηδιέτη
148	10	πράπει	πράπη
150	19	ουσούαμ	ουςςούαμ
»	»	νγρῆτη	νγρῆνη
155	11	ρούλιι	ρούχιι
161	17	γιάλlα	'νγιάλlα
165	4	ε ήμμη	ε ήμμα
167	9	τη δdέεμκουριν	τη δdέκουριν
»	17	dίνη	dίτη
»	26	κουνάα	κουνάτα
168	30	σήμμηςύπηρ	σήμμης πηρ
172	34	πηρπηρῖ	πηροηρῖ
177	34	μbέςςουρη	'μbέςςουρη
180	15	πάςσι	πάςςι
181	3	τανηνdερίμετ	τςηνdερίμετ
186	25	πηρτσόντε	πηρτςόντε
188	4	ουbούςς	ουμbούς
192	1	Μαμμή, μαῖα.	Μαμμή, μαῖα. Ἔτι ἐbε.
194	32	ιαράνς	ιαράνς

Σελ.	Στχ.		Ἀνάγνωθι
197	33	στάτ-ι	σ;τάτ-ι
198	2	N=,δρ	N=Ἀνδρ.
203	38	D,έρκ	Dσέρκ.
215	13	λιούμιτ	λιούμ τί
217	39	μούν;ιμε	μούντςιμε.
221	15	Πηνταρ̃	Πηνdᾶρ.
»	34	μbλιηούαρη	μbλιούαρη.
231	29	ἀνήκανος	ἀνίκανος,
»	35	ϵη,σταρ̃	ϵισταρ̃.
232	19	χαλκη-ία	χάλκη-α.
233	12	μιίεκ	μιέεκ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Δῶρα Ἰστριάς	Σελ.			1
Ἱστορικὸν ἀνέκδοτον	»			7
Ἀλβανικαὶ Παροιμίαι	»			9
Ἀλβανικὰ αἰνίγματα	»			34
Χαιρετισμοί	»			40
Ἀλβανικὰ κύρια ὀνόματα χριστιανικὰ	»			41
Γενικὰ Ἐπώνυμα	»			44
Ἀλβανοτουρκικὰ κύρια ὀνόματα	»			45
Ἄσματα ἀλληγορικὰ καὶ κωμικά	»			46
Ἄσματα ᾀδόμενα κατὰ ὡρισμένας ἡμέρας	»			56
Ἄσματα γαμήλια	»			50
Ἄσματα ἐρωτικὰ Τοσκικὰ	»			72
Ἄσματα ἐρωτικὰ Γεγικὰ	»			89
Ἄσματα ἡρωϊκὰ Τοσκικά	»			93
Ἐπανάστασις τοῦ Ῥετζὲπ Ἀγᾶ Σκόδρας ἐν Αἰγύπτῳ	»			104
Ἄσματα τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ	»		111	113
Ἄσματα τοῦ Μάρκου Μπότσιαρη	»		114	116
Ἄσματα τοῦ Γκιων - Λέκκα		132	133	136
Ἆσμα τοῦ Ἰσοὺφ Βέη Βρυώνη	»			137
Ἄσματα ἡρωϊκὰ Γεγικὰ	»			152
Ἀνὴρ θρηνεῖ τὴν ἀποβιώσασαν σύζυγόν του	»			164
Ἀλβανικὰ Παραμύθια	»			165
Λεξιλόγιον	»			191

BKSH

BKSH

BKSH

BKSH